OVERSIKT OVER ANTATT EØS-RELEVANT VEDTATT EU-REGELVERK

VÅREN 2010

-ARBEIDSDEPARTEMENTET **38**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering **38**

Kapittel XV Farlige stoffer **38**

32009 L 0161 Kommisjonsdirektiv 2009/161/EF av 17. desember 2009 om en 3. indikativ liste i henhold til direktiv 98/24 om beskyttelse av arbeidstakere mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (vedlegg II kap XV AD **38**

Kapittel XXIV Maskiner **39**

32009 L 0127 Kommisjonsdirektiv 2009/127/EF av 21. oktober 2009 om sprøytemiddelmaskiner (vedlegg II kap XXIV AD) **39**

Vedlegg VI Trygd **39**

32009 R 0987 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 987/2009 av 16. september om fastsetting av regler om gjennomføring av forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering av trygdeordninger (vedlegg VI AD) **39**

32004 R 0883 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 av 29. april 2004 om koordinering av trygdeordninger (vedlegg VI AD) **42**

32009 R 0988 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 988/2009 av 16. september 2009 om endring av forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering av trygdeordninger og fastlegging av innholdet i dens vedlegg (vedlegg VI AD) **44**

Vedlegg XVIII Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn .. **48**

32008 L 0104 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/104/EF av 19. november 2008 om vikararbeid (vedlegg XVIII AD) **48**

32009 L 0148 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/148/EF av 30. november 2009 om beskyttelse av arbeidstakere mot helsefare relatert til eksponering for asbest (vedlegg XVIII AD) **51**

32010 L 0010 Rådsdirektiv 2010/18/EU av 8. mars 2010 om gjennomføring av den reviderte rammeavtalen vedrørende foreldrepermisjon, som er inngått av BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP OG ETUC, og om oppheving av direktiv 96/34/EF (vedlegg XVIII AD) **52**

-BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET **55**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering **55**

Kapittel XI Tekstiler **55**

32009 L 0122 Kommisjonsdirektiv 2009/122/EF av 14. september 2009 om endring av vedlegg II til europaparlaments- og rådsdirektiv 96/73/EØF om visse metoder for kvantitative analyser av binære tekstilfiberblandinger for å tilpasse det til den tekniske utviling (vedlegg II kap XI BLD) **55**

32009 L 0121 Kommisjonsdirektiv 2009/121/EF av 14. september 2009 om endring av vedlegg I og V til europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/121/EF om tekstilnavn for å tilpasse det til den tekniske utvlkling (vedlegg II kap XI BLD) **55**

Vedlegg XX Miljø **56**

32009 D 0543 Kommisjonsvedtak 2009/543/EF av 13. august 2008 om fastsettelse av miljøkriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket til utendørs maling og lakk (vedlegg XX BLD) **56**

32009 D 0544 Kommisjonsvedtak 2009/544/EF av 13. august 2008 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerke til innendørs maling og lakk (vedlegg XX BLD) **56**

32009 D 0563 Kommisjonsvedtak 2009/563/EFav 9. juli 2009 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerke til skotøy (vedlegg XX BLD) **57**

32009 D 0564 Kommisjonsvedtak 2009/564/EF av 9. juli 2009 om fastsetjing av miljøkriteria for tildeling av fellesskapsmiljømerket til campingplasstenester (vedlegg XX BLD) **57**

32009 D 0567 Kommisjonsvedtak 2009/567/EF av 9. juli 2009 om fastsettelse av miljøkriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket for tekstilprodukter (vedlegg XX BLD) **58**

32009 D 0568 Kommisjonsvedtak 2009/568/EF av 9. juli 2008 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket til mykpapir (vedlegg XX BLD) **58**

32009 D 0578 Kommisjonsvedtak 2009/578/EF av 9. juli 2009 om fastsetjing av miljøkriteria for tildeling av fellesskapsmiljømerket til overnattingstenester (vedlegg XX BLD) **59**

32009 D 0598 Kommisjonsvedtak 2009/598/EF av 13. august 2008 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerke til madrasser (vedlegg XX BLD) **59**

32009 D 0607 Kommisjonsvedtak 2009/607/EF av 9. juli 2009 om fastsettelse av miljøkriteriene for tildeling av EF-miljømerket til harde dekker (vedlegg XX BLD) **60**

-FINANSDEPARTEMENTET **61**

Vedlegg IX Finansielle tjenester **61**

Kapittel II Banker og andre kredittinstitusjoner **61**

32009 L 0014 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/14/EF av 11. mars 2009 om endringer i direktiv 94/19/EF vedrørende innskuddsgarantiordningenes dekningsgrad og tid for utbetaling (vedlegg IX kap II FIN) **61**

32009 L 0065 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om samordning av lover og visse administrative bestemmelser om regulering av verdipapirfond (UCITS) (vedlegg IX kap I FIN) **62**

32009 L 0110 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/110/EF av 16. september 2009 om adgangen til å starte opp og utøve virksomhet som utsteder av elektroniske penger, om tilsyn med slik virksomhet, og om endring av direktiv 2005/60/EF og 2006/48/EF og opphevelse av direktiv 2000/46/EF (vedlegg IX kap I FIN) **64**

32009 L 0138 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvency II) (vedlegg IX kap I FIN) **64**

32009 R 0924 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 924/2009 av 16. september 2009 om betalinger på tvers av landegrensene i Fellesskapet og om opphevelse av forordning 2560/2001 (vedlegg IX kap I FIN) **65**

32009 R 1060 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1060/2009 av 16. september 2009 om kredittvurderingsbyråer (vedlegg IX kap I FIN) **66**

32009 L 0111 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/111/EF av 16. september 2009 om endringer av direktiv 2006/48/EF, 2006/49/EF og 2007/64/EF hva gjelder banker tilsluttet sentralorganer, visse komponenter i egenkapitalen, store engasjementer, tilsynsordninger og krisestyring (vedlegg IX kap I FIN) **68**

32009 D 0077 Kommisjonsbeslutning 2009/77/EF av 23. januar 2009 om nedsettelse av Komiteen av europeiske verdipapirtilsyn (vedlegg IX FIN gr3) **68**

32009 D 0078 Kommisjonsbeslutning 2009/78/EF av 23. januar 2009 om nedsettelse av Komiteen for tilsynssamarbeid innen bank (vedlegg IX FIN gr3) **68**

32009 D 0079 Kommisjonsbeslutning 2009/79/EF av 23. januar 2009 om nedsettelse av Komiteen for tilsynsarbeid innen forsikring og tjenestepensjon (vedlegg IX FIN gr3) **68**

Vedlegg XXI Statistikk **69**

32009 R 0471 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 471/2009 av 16. mai 2009 om fellesskapsstatistikker over varehandelen med tredjeland og om opphevelse av rådsforordning (EF) nr. 1172/95 (vedlegg XXII FIN) **69**

32007 D 0394 Kommisjonsvedtak 2007/394/EF av 7. juni 2007 om endringer i rapporteringen av prisstatistikk i henhold til rådsdirektiv 1990/377/EF om innføring av en fremgangsmåte i Fellesskapet som sikrer åpenhet om prisene på gass og elektrisitet til sluttbrukere i industrien (vedlegg XXI FIN) **70**

32008 D 0234 Europaparlaments- og rådsvedtak 234/2008/EF av 11. mars 2008 om nedsettelse av et europeisk rådgivende utvalg for fellesskapets politikk for statistisk informasjon (European Advisory Committee on Community Statistical Information Policy) (vedlegg XXI FIN) **71**

Vedlegg XXII Selskapsrett..... **71**

32008 H 0362 Kommisjonsrekommandasjon 2008/362/EF av 6. mai 2008 om ekstern kvalitetskontroll av revisorer og revisjonsselskaper som reviderer foretak av allmenn interesse (vedlegg XXII FIN) **72**

32009 R 1136 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1136/2009 av 25. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) nr. 1 (vedlegg XX FIN)..... **72**

32009 R 1142 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1142/2009av 26. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til tolkning nr. 17 fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) (vedlegg XX FIN) **73**

32009 R 1164 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1164/2009 av 27. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til tolkning nr. 18 fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) (vedlegg XX FIN) **74**

32009 R 1165 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1165/2009 av 27. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) 4 og IFRS 7 (vedlegg XX FIN) **75**

32009 R 1171 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1171/2009 av 30. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til tolkning nr. 9 fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) samt internasjonal regnskapsstandard (IAS) 39 (vedlegg XX FIN) **76**

32009 R 1293 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1293/2009 av 23. desember 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til internasjonal regnskapsstandard (IAS) 32 (vedlegg XX FIN) **76**

-FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET..... **79**

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold..... **79**

Kapittel I Veterinære forhold **79**

32008 L 0053 Kommisjonsdirektiv 2008/53/EF av 30. april 2008 om endring av vedlegg IV i direktiv 2006/88/EF mht Spring viraemia hos karpe (SVC) (vedlegg I kap I FKD) **79**

32008 R 1251 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1251/2008 av 12. desember 2008 om gjennomføring av rådsdirektiv 2006/88/EF mht vilkår og krav til sertifikater ved omsetning og import av akvakulturdyr og produkter av disse, og fastsetter liste over vektorarter (vedlegg I kap I FKD)..... **80**

32008 D 0896 Kommisjonsvedtak 2008/896/EF av 20. november 2008 som fastsetter retningslinjer for risikobasert helsekontroll i henhold til rådsdirektiv 2006/88/EF (vedlegg I kap I FKD) **82**

32008 D 0392 Kommisjonsvedtak 2008/392/EF av 30. april 2008 om gjennomføring av rådsdirektiv 2006/88/EF mht internettbasert informasjonsside for å gjøre informasjon om akvakulturforetak og slakteri- og tilvirkningsanlegg tilgjengelig elektronisk (vedlegg I kap I FKD) **83**

32008 D 0946 Kommisjonsvedtak 2008/946/EF av 12. desember 2008 som gjennomfører rådsdirektiv 2006/88/EF mht krav til karantenering av akvakulturdyr (vedlegg I kap I FKD) **84**

32009 D 0177 Kommisjonsvedtak 2009/177/EF av 31. oktober 2008 som gjennomfører rådsdirektiv 2006/88/EF mht overvåknings- og bekjempelsesprogram og fristatus for medlemsstater, soner og segmenter (vedlegg I kap I FKD) **86**

32009 D 0975 Kommisjonsvedtak 2009/975/EF av 14. desember 2009 som endrer vedtak 2009/177/EF hva gjelder bekjempelsesprogram og fristatus for visse medlemsstater, soner og segmenter for visse sykdommer hos akvatiske dyr (vedlegg I kap I FKD) **87**

Vedlegg XIII Transport **88**

Kapittel V Sjøtransport **88**

32009 D 0584 Kommisjonsbeslutning 2009/584/EF av 31. juli 2009 om opprettelse av Styringsgruppen på høyt nivå vedrørende SafeSeaNet (vedlegg XIII kap V FKD) **88**

32009 L 0017 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/17/EF av 23 april 2009 om endring av direktiv 2002/59/EF om etablering av et felles europeisk trafikkovervåknings- og informasjonssystem (vedlegg XIII kap V FKD) **89**

-FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET/HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET/LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET **92**

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold..... **92**

Kapittel I Veterinære forhold **92**

32009 D 0821 Kommisjonsvedtak 2009/821/EF av 28. september 2009 som fastsetter en liste over godkjente grensekontrollstasjoner, visse regler om inspeksjonene som gjennomføres av kommisjonens veterinæreksperter og om veterinærenheter for Traces (vedlegg I kap I FKD/HOD/LMD) **92**

32009 D 0822 Kommisjonsvedtak 2009/822/EF av 15. oktober 2009 som endrer vedtak 2009/821/EF hva gjelder listen over grensekontrollstasjoner (vedlegg I kap I KD/HOD/LMD) **93**

32009 R 1162 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1162/2009 av 30. november 2009 om overgangsordninger i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordningene (EF) nr. 853/2004, (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004 (vedlegg I kap I FKD/HOD/LMD) **93**

32009 D 0870 Kommisjonsvedtak 2009/870/EF av 27. november 2009 som endrer vedtak 2009/821/EF hva gjelder listen over grensekontrollstasjoner (vedlegg I kap I FKD/HOD/LMD) **94**

Kapittel II Fôrvarer **95**

32009 R 0767 Europaparlaments-og rådsforordning (EF) nr. 767/2009 av 13. juli 2009 om omsetning og bruk av fôrvarer som endrer europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1831/2003 og opphever rådsdirektiv 79/373/EØF, kommisjonsdirektiv 80/511/EØF, rådsdirektivene 82/471/EØF, 83/228/EØF, 93/74/EØF, 93/113/EF og 96/25/EF og kommisjonsvedtak 2004/217/EF (vedlegg I kap II FKD/HOD/LMD) **95**

32009 R 0885 Kommisjonsforordning (EF) nr. 885/2009 av 25. september 2009 som endrer forordning (EF) nr. 378/2005 hva gjelder referanseprøver, gebyr og oversikt over laboratorier i vedlegg II (vedlegg I kap II FKD/HOD/LMD) **97**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering **98**

Kapittel XII Næringsmidler **98**

32006 R 1981 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1981/2006 av 22. desember 2006 om gjennomføringsbestemmelser til artikkel 32 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt angår EF-referanselaboratoriet for genetisk modifiserte organismer (vedlegg II kap XII FKD/HOD/LMD/MD) **98**

-FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET/LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET **101**

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold **101**

Kapittel I Veterinære forhold **101**

32007 R 0185 Kommisjonsforordning (EF) nr. 185/2007 av 20. februar 2007 om endring av forordningene (EF) nr. 809/2003 og (EF) nr. 810/2003 når det gjelder forlengelse av gyldigheten for overgangstiltak for kompostering- og biogassanlegg etter europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002 (vedlegg I kap I FKD/LMD) **101**

32009 R 1069 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1069/2009 av 21. oktober 2009 som fastsetter helseregler om animalske biprodukter og avledede produkter som ikke er beregnet for humant

konsum og som opphever forordning (EF) nr. 1774/2002 (biproduktforordningen) (vedlegg I kap I FKD/LMD)..... **101**

32009 R 1099 Rådsforordning (EF) nr. 1099/2009 av 24. september 2009 om vern av dyr ved avliving (vedlegg I kap I FKD/LMD) **106**

Kapittel II Fôrvarer **109**

32010 L 0006 Kommisjonsdirektiv 2010/6/EU av 9. februar 2010 som endrer vedlegg I til europaparlamentets- og rådsdirektiv 2002/32/EF hva gjelder kvikksølv, fri gossypol, nitritt og Mowrah, Bassia, Madhuca (vedlegg I kap II FKD/LMD)..... **109**

32009 L 0141 Kommisjonsdirektiv 2009/141/EF av 23. november 2009 som endrer vedlegg I i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/32/EF hva gjelder maksimumsgrenser for arsen, theobromin, Datura sp., Ricinus communis L., Croton tiglium L. og Abrus precatorius L (vedlegg I kap II FKD/LMD).. **110**

32007 R 0141 Kommisjonsforordning (EF) nr 141/2007 av 14. februar 2007 om krav om godkjenning i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 183/2005 om fôrvarevirksomheter som produserer eller omsetter tilsetningsstoff til fôr i kategorien koksidiostatika og histomonostatika (vedlegg I kap II FKD/LMD) **112**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering..... **113**

Kapittel XII Næringsmidler **113**

32008 R 0967 Rådsforordning (EF) nr. 967/2008 av 29. september 2008 om endring av forordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter (vedlegg II kap XII FKD/LMD) **113**

32009 R 0537 Kommisjonsforordning (EF) nr. 537/2009 av 19. juni 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1235/2008 så vidt angår listen over tredjestater,som visse landbruksprodukter fremstilt etter økologiske produksjonsmetoder, skal ha opprinnelse i for å kunne markedsføres i Fellesskapet (vedlegg II kap XII FKD/LMD)..... **113**

32007 R 0834 Rådsforordning (EF) nr. 834/2007 av 28. juni 2007 om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter og om opphevelse av forordning (EØF) nr. 2092/91 (vedlegg II kap XII FKD/LMD)**114**

32008 R 0889 Kommisjonsforordning (EF) nr. 889/2008 om implementeringsregler til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon og merking med hensyn til økologisk produksjon, merking og kontroll (vedlegg II kap XII FKD/LMD) **115**

32009 R 0710 Kommisjonsforordning (EF) nr. 710/2009 av 5. august 2009 om endringer av forordning (EF) nr. 889/2007, som fastsetter gjennomføringsregler til rådsforordning (EF) nr. 834/2007, og gir regler for økologisk produksjon av akvakulturdyr og tang (vedlegg II kap XII FKD/LMD) **118**

32008 R 1235 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1235/2008 av 8. desember 2008 om gjennomføringsbestemmelser til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 hva gjelder ordninger for import av økologiske produkter fra tredjeland (vedlegg II kap XII FKD/LMD) **120**

-FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENTET 123

Vedlegg XVI Offentlige innkjøp..... **123**

32007 L 0066 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/66/EF av 11. desember 2007 om endring av rådsdirektiv 89/665/EØF og 92/13/EØF vedrørende forbedring av effektiviteten av klageprosedyrene i forbindelse med inngåelse av offentlige kontrakter (vedlegg XVI FAD) **123**

32009 L 0081 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/81/EF av 13. juli 2009 om samordning av fremgangsmåtene ved oppdragsgiveres inngåelse av visse offentlige bygge- og anleggs-, vare- og tjenestekontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet (vedlegg XVI FAD) **126**

-HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET 130

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold..... **130**

Kapittel I Veterinære forhold **130**

32008 R 0357 Kommisjonsforordning (EF) nr. 357/2008 av 22. april 2008 om endring av vedlegg V i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 angående forebygging, kontroll og bekjempelse av visse overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD)..... **130**

32007 D 0716 Kommisjonsvedtak 2007/716/EF av 30. oktober 2007 om overgangsordninger vedrørende strukturelle krav til visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 (vedlegg I kap I HOD).... **130**

32008 D 0465 Kommisjonsvedtak 2008/465/EF av 6. juni 2008 om endring av tillegg B til vedlegg VII til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse for så vidt angår visse virksomheter i sektorene for kjøtt, fjærfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD)..... **131**

32009 D 0027 Kommisjonsvedtak 2009/27/EF av 12. januar 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)..... **132**

32008 D 0720 Kommisjonsvedtak 2008/720/EF av 6. august 2008 om endring av tillegg B til vedlegg VII til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse virksomheter i sektorene for kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD) **133**

32008 D 0663 Kommisjonsvedtak 2008/663/EF av 8. august 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/27/EF om visse overgangsordninger for levering av rå melk til virksomheter som mottar og

bearbeider rå melk i Romania og som angår kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 (vedlegg I kap I HOD) **134**

32008 D 0547 Kommisjonsvedtak 2008/547/EF av 20. juni 2008 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)..... **135**

32008 D 0552 Kommisjonsvedtak 2008/552/EF av 24. juni 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene melk og kjøtt i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **. 135**

32007 D 0557 Kommisjonsvedtak 2007/557/EF av 2. august 2007 om endring av vedtak 2007/27/EF om endring av visse overgangsordninger vedrørende levering av rå melk til bearbeidingsvirksomheter og bearbeiding av denne rå melken i Romania, hva angår kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr 852/2004 og 853/2004 (vedlegg I kap I HOD) **136**

32009 D 0376 Kommisjonsvedtak 2009/376/EF av 8. mai 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **. 137**

32009 D 0530 Kommisjonsvedtak 2009/530/EF av 8. juli 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **. 138**

32009 D 0372 Kommisjonsvedtak 2009/372/EF av 8. mai 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)..... **139**

32008 D 0678 Kommisjonsvedtak 2008/678/EF av 13. august 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **. 140**

32008 D 0828 Kommisjonsvedtak 2008/828/EF av 22. oktober 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **. 141**

32008 D 0452 Kommisjonsvedtak 2008/452/EF av 6. juni 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/27/EF om visse overgangsordninger vedrørende levering av rå melk til bearbeidingsvirksomheter og bearbeiding av denne rå melken i Romania som angår kravene i europaparlamentets og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 (vedlegg I kap I HOD)..... **142**

32008 D 0209 Kommisjonsvedtak 2008/209/EF av 7. mars 2008 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD **143**

32007 D 0586 Kommisjonsvedtak 2007/586/EF av 20. august 2007 om endring av vedtak 2007/31/EF som fastsetter overgangsordninger som gjelder forsendelse av visse produkter innen sektorene kjøtt og melk, som omfattes av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 fra Bulgaria til andre medlemsstater (vedlegg I kap I HOD) **143**

32008 D 0331 Kommisjonsvedtak 2008/331/EF av 23. april 2008 om endringer av tillegget til bilag VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **144**

32009 D 0861 Kommisjonsvedtak 2009/861/EF av 30. november 2009 om overgangsordninger gitt under europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 hva gjelder bearbeiding av ikke-konform rå melk i visse melkebearbeidingsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **145**

32007 D 0689 Kommisjonsvedtak 2007/689/EF av 25. oktober 2007 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse som angår visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)..... **146**

32008 R 0021 Kommisjonsforordning (EF) nr. 21/2008 av 11. januar 2008 som endrer vedlegg X i forordning (EF) nr. 999/2001 om lister over hurtigtester (vedlegg I kap I HOD) **147**

32008 D 0290 Kommisjonsvedtak 2008/290/EF av 4. april 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene for kjøtt og melk i Bulgaria (notifisert med dokument K(2008)1230) (vedlegg I kap I HOD)..... **147**

32008 D 0330 Kommisjonsvedtak 2008/330/EF av 22. april 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (notifisert med dokument K(2008)1482) (vedlegg I kap I HOD)..... **148**

32007 D 0710 Kommisjonsvedtak 2007/710/EF av 29. oktober 2007 om endring av tillegg B i vedlegg VII i tiltredelsesakten for Bulgaria og Romania som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD) **149**

32009 D 0962 Kommisjonsvedtak 2009/962/EF av 15. desember 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse hva gjelder visse melkebearbeidingsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)..... **150**

32009 D 0031 Kommisjonsvedtak 2009/31/EF av 12. januar 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **. 151**

32008 D 0662 Kommisjonsvedtak 2008/662/EF av 1. august 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/27/EF som angår forlengelse av perioden for anvendelse (vedlegg I kap I HOD) **152**

32008 D 0672 Kommisjonsvedtak 2008/672/EF av 11. august 2008 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kapp I HOD)..... **153**

32009 D 0374 Kommisjonsvedtak 2009/374/EF av 8.mai 2009 om endring av tillegg B til vedlegg VII til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt, fjørfekjøtt, fisk og melk og melkeprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD) **153**

32009 D 0774 Kommisjonsvedtak 2009/774/EF av 21. oktober 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF hva gjelder visse virksomheter i sektorene for kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **154**

32009 D 0537 Kommisjonsvedtak 2009/537/EF av 8. juli 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **155**

32010 D 0089 Kommisjonsvedtak 2010/89/EU av 9. februar 2010 om overgangsordninger som gjelder anvendelsen av visse strukturelle krav i europaparlaments- og rådsforordningene (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 hva gjelder visse virksomheter for kjøtt, fiskeriprodukter og eggprodukter og kjølelagre i Romania (vedlegg I kap I HOD) **156**

32009 D 0994 Kommisjonsvedtak 2009/994/EF av 17. desember 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse hva gjelder visse melkebearbeidingsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **157**

32009 D 0751 Kommisjonsvedtak 2009/751/EF av 12. oktober 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som gjelder visse melkeprosesseringsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **158**

32009 D 0852 Kommisjonsvedtak 2009/852/EF av 26. november 2009 om overgangsordninger som gjelder europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 som angår produksjon av rå melk fra virksomheter som ikke er i samsvar med regelverket, og i noen melkeproduserende virksomheter i Romania og de strukturelle krav for slike (vedlegg I kap I HOD) **159**

32009 D 0995 Kommisjonsvedtak 2009/995/EF av 17. desember 2009 om endring av vedtak 2007/716/EF hva gjelder visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **160**

32009 D 0953 Kommisjonsvedtak 2009/953/EF av 14. desember 2009 om endring av vedtak 2007/716/EF hva gjelder visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD) **161**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering **162**

Kapittel XII Næringsmidler **162**

32006 L 0052 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/52/EF av 5. juli 2006 om endring av direktiv 95/2/EF om andre tilsetningsstoffer enn fargestoffer og søtstoffer og direktiv 94/35/EF om søtstoffer i næringsmidler (vedlegg II kap XII HOD) **162**

32003 R 1830 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1830/2003 av 22. september 2003 om sporbarhet og merking av genmodifiserte organismer (GMO) og sporbarhet av avledede genmodifiserte (GM) næringsmidler og GM-fôrvarer, og endring av direktiv 2001/18/EF (vedlegg II kap XII HOD) **163**

32009 R 1168 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1168/2009 av 30. november 2009 om avslag på bruk av helsepåstand på næringsmidler, andre enn de som gjelder påstander om redusert sykdomsrisiko og barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD) **164**

32004 R 0641 Kommisjonsforordning (EF) nr. 641/2004 av 6. april 2004 om gjennomføringsbestemmelser til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt gjelder tillatelse til nye genmodifiserte matvarer og fôrstoffer, meldinger om eksisterende produkter og utilsiktet eller teknisk uunngåelig forekomst av genmodifisert materiale der det er foretatt en gunstig risikovurdering (vedlegg II kap XII HOD)..... **165**

32001 R 1852 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1852/2001 av 20. september 2001 om fastsettelse av regler for offentliggjøring av informasjon til forbruker og beskyttelse av informasjon gitt i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 (vedlegg II kap XII HOD)..... **166**

32004 R 0065 Kommisjonsforordning (EF) nr. 65/2004 av 14. januar 2004 om etablering av et system for utvikling og tildeling av unike koder for genmodifiserte organismer (vedlegg II kap XII HOD) **167**

32003 R 1829 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1829/2003 av 22. september 2003 om genmodifiserte næringsmidler og fôrvarer (vedlegg II kap XII HOD)..... **167**

31997 R 0258 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/1997 av 27. januar 1997 om nye næringsmidler og nye næringsmiddelingredienser (vedlegg II kap XII HOD) **169**

32009 R 1167 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1167/2009 av 30. november 2009 om avslag på bruk av visse helsepåstander på næringsmidler som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD)..... **170**

32008 R 0353 Kommisjonsforordning (EF) nr. 353/2008 av 18. april 2008 om gjennomføringsbestemmelser vedrørende søknader om godkjennelse av helsepåstander, jf artikkel 15 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 (vedlegg II kap XII HOD) **171**

32009 R 0901 Kommisjonsforordning (EF) nr. 901/2009 av 28. september 2009 angående et koordinert flerårig felles kontrollprogram for 2010, 2011 og 2012 for å sikre at grenseverdiene for rester av plantevernmidler overholdes og for å vurdere forbrukernes eksponering for rester av plantevernmidler i og på næringsmidler av vegetabilsk og animalsk opprinnelse (vedlegg II kap XII HOD)..... **172**

32008 R 1334 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1334/2008 av 16. desember 2008 om aroma og næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper til anvendelse i og på næringsmidler og om endring av rådsforordning (EF) nr. 1601/91, forordningene (EF) nr. 2232/96 and (EF) nr. 110/2008 og direktiv 2000/13/EF (vedlegg II kap XII HOD)..... **173**

32008 R 1332 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1332/2008av 16. desember 2008 om næringsmiddelenzymer og om endring av rådsdirektiv 83/417/EØF, rådsforordning (EF) nr. 1493/1999, direktiv 2000/13/EF, rådsdirektiv 2001/112/EF og forordning (EF) nr. 258/97 (vedlegg II kap XII HOD)**. 176**

32009 R 1170 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1170/2009 av 30. november 2009 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/46/EF og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1925/2006 som gjelder positivlistene om vitamin- og mineralforbindelser som kan tilsettes næringsmidler inkludert kosttilskudd (vedlegg II kap XII HOD) **179**

32009 R 1025 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1025/2009 av 29. oktober 2009 om avslag på bruk av visse helsepåstander på næringsmidler, andre enn de som viser til reduksjon av sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD) **180**

32008 R 1331 Europaparlaments- og rådsforordning nr. 1331/2008 av 16. desember 2008 om innføring av en felles framgangsmåte for godkjenning av tilsetningsstoffer, enzymer og aromaer i næringsmidler. (vedlegg II kap XII HOD) **181**

32008 R 0282 Kommisjonsforordning (EF) nr. 282/2008 av 27. mars 2008 om resirkulerte plastmaterialer og -gjenstander i kontakt med næringsmidler som endrer forordning (EF) nr. 2023/2006 (vedlegg II kap XII HOD) **183**

32009 R 1024 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1024/2009 av 29. oktober 2009 om innvilgelse og avslag på visse helsepåstander på næringsmidler som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD) **185**

32008 R 1333 Europaparlament- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 av 16. desember 2008 om tilsetningsstoffer til næringsmidler (vedlegg II kap XII HOD) **186**

32009 R 0984 Kommisjonsforordning (EF) nr. 984/2009 av 21. oktober 2009 om avslag på bruk av visse helsepåstander på næringsmidler, andre enn de som viser til reduksjon av sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD) **190**

32009 R 1169 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1169/2009 av 30. november 2009 som endrer forordning (EF) nr. 353/2008 om fastsettelse av gjennomføringsbestemmelser vedrørende godkjenning av søknader om helsepåstander, jf artikkel 15 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 (vedlegg II kap XII HOD) **191**

32010 R 0105 Kommisjonsforordning (EU) nr. 105/2010 av 5. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 1881/2006 om fastsettelse av grenseverdier for visse kontaminanter i næringsmidler med hensyn til okratoksin A (vedlegg II kap XII HOD) **192**

32009 R 0983 Kommisjonsforordning (EF) nr. 983/2009 av 21. oktober 2009 om innvilgelse og avslag på visse helsepåstander som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD) **193**

32010 R 0165 Kommisjonsforordning (EU) nr. 165/2010 26. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 1881/2006 som fastsetter grenseverdier for visse kontaminanter i næringsmidler med hensyn til aflatoksiner (vedlegg II kap XII HOD) **195**

31997 X 0618 Kommisjonsrekommandasjon 97/618/EF av 29. juli 1997 om de vitenskapelige aspektene ved og de nødvendige opplysninger som skal vedlegges søknader om markedsføring av nye næringsmidler og nye næringsmiddelingredienser, og om utarbeiding av førstegangsvurderinger iht. europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 (vedlegg II kap XII HOD) **196**

32004 H 0787 Kommisjonsrekommandasjon 2004/787/EF av 4. oktober 2004 om tekniske retningslinjer for prøvetaking og påvisning av genmodifiserte organismer og materiale fremstilt av genmodifiserte organismer, som utgjør eller inngår i produkter, innenfor rammene av forordning (EF) nr. 1830/2004 (vedlegg II kap XII HOD) **196**

32008 D 0448 Kommisjonsvedtak 2008/448/EF av 23. mai 2008 som gjelder Danmarks anmodning om opprettholdelse av nasjonale regler om tilsetning av nitritt i enkelte kjøttprodukter (vedlegg II kap XII HOD) **198**

Kapittel XIII Legemidler **199**

32009 L 0053 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/53/EF av 18. juni 2009 om endring av direktiv 2001/82 og 2001/83 som gjelder endringer av legemidler som er godkjent nasjonalt (vedlegg II kap XII HOD) **199**

32009 L 0120 Kommisjonsdirektiv 2009/120/EF av 14. september 2009 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/83/EF om opprettelse av fellesskapsregler for humanmedisinske legemidler for så vidt angår legemidler til avansert terapi (vedlegg II kap XIII HOD). **200**

32006 R 1902 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1902/2006 om endring av forordning (EF) nr. 1901/2006 av 20. desember 2006 om legemidler til pediatrisk bruk (vedlegg II kap XIII HOD) **200**

32009 R 0249 Kommisjonsforordning (EF) nr. 249/2009 av 23. mars 2009 om endring av rådsforordning nr. 297/95 for så vidt angår inflasjonsjustering av de avgifter som skal betales til Det europeiske legemiddelbyrået (vedlegg II kap XIII HOD) **201**

32006 R 1901 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1901/2006 av 12. desember 2006 om legemidler til barn og om endring av forordning (EØF) nr. 1768/92, direktiv 2001/20/EF, direktiv 2001/83/EF og forordning (EF) nr. 726/2004 (vedlegg II kap XIII HOD) **202**

32009 R 0485 Kommisjonsforordning (EF) nr. 485/2009 av 9. juni 2009 om endring av vedlegg II til forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fellesskapsprosedyre for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, når det gjelder tiludronsyre og jernfumarat (vedlegg II kap XIII HOD) **203**

32009 R 0668 Kommisjonsforordning 668/2009 av 24. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1394/2007 angående sertifisering av kvalitetsdata og ikke-kliniske data vedrørende legemidler til avansert terapi, som er utviklet av svært små, små og mellomstore virksomheter (vedlegg II kap XIII HOD) **204**

32009 R 0470 Kommisjonsforordning (EF) nr. 470/2009 av 6. mai 2009 om fellesskapsprosedyrer for fastsettelse av grenseverdier for restkonsentrasjoner av farmakologisk virksomme stoffer i næringsmidler av animalsk opprinnelse (vedlegg II kap XIII HOD) **205**

32010 R 0037 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 37/2010 av 30. november 2009 om farmakologisk aktive stoffer og deres klassifisering etter grenseverdier for rester i næringmidler av animalsk opprinnelse (vedlegg II kap XIII HOD) **206**

32009 R 0582 Kommisjonsforordning (EF) nr. 582/2009 av 8. juni 2009 om endring av vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fellesskapsprosedyre for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, når det gjelder diclofenac (vedlegg II kap XIII HOD) **207**

32009 R 0297 Kommisjonsforordning (EF) nr. 297/2009 av 8. April 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1277/2005 om gjennomføringsbestemmelser til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 273/2004 om utgangstoffer for narkotika og til rådsforordning (EF) nr. 111/2005 om regler for overvåkning av handel med utgangstoffer for narkotika mellom Fellesskapet og tredjeland (vedlegg II kap XIII HOD) .. **208**

32009 R 0478 Kommisjonsforordning (EF) nr. 478/2009 av 8. juni 2009 om endring av vedlegg I og vedlegg III til forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fellesskapsprosedyre for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, når det gjelder monepantel (vedlegg II kap XIII HOD) **209**

32009 R 0581 Kommisjonsforordning (EF) nr. 581/2009 av 3. juli 2009 om endring av vedlegg I til rådsforordning (EØF) nr. 2377/90 om en felles prosedyre for fastsettelse av maksimumsgrenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse hva gjelder for gamithromycin (vedlegg II kap XIII HOD) **210**

Kapittel XVI Kosmetikk **211**

32009 L 0164 Kommisjonsdirektiv 2009/164/EF av 22. desember 2009 om tilpasning til den tekniske utvikling av vedleggene II og III til rådsdirektiv 76/768/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter (vedlegg II kap XVI HOD) **211**

32009 L 0159 Kommisjonsdirektiv 2009/159/EF av 16. desember 2009 om endring av rådsdirektiv 76/768/EØF om kosmetiske produkter for tilpasning av vedlegg III om den tekniske utvikling (vedlegg II kap XVI HOD) **212**

Vedlegg XX Miljø **213**

Kapittel IV Kjemikalier, industriell risiko og bioteknologi **213**

32009 L 0041 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/41/EF av 6. mai 2009 om innesluttet bruk av genmodifiserte mikroorganismer (omarbeiding) (vedlegg XX kap IV HOD) **213**

-HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET/LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET 215

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold **..... 215**

Kapittel I Veterinære forhold **..... 215**

32009 R 0103 Kommisjonsforordning (EF) nr. 103/2009 av 3. februar 2009 om endring av vedleggene VII og IX i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler om forebygging, kontroll med og bekjempelse av overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD/LMD) **. 215**

32008 R 0571 Kommisjonsforordning (EF) nr. 571/2008 av 19. juni 2008 om endring av vedlegg III i forordning (EF) nr. 999/2001 i forhold til kriterier for å få revidert de årlige overvåkingsprogrammene for BSE (vedlegg I kap I HOD/LMD) **..... 216**

32009 R 0162 Kommisjonsforordning (EF) nr. 162/2009 av 26. februar 2009 om endring av vedleggene III og X i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler om forebygging, kontroll med og bekjempelse av overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD/LMD) **. 217**

32008 R 0746 Kommisjonsforordning (EF) nr. 746/2008 av 17. juni 2008 om endring av vedlegg VII i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare, spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD/LMD) **..... 218**

32009 R 0220 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 220/2009 av 11. mars 2009 om endring av forordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatier, hva gjelder gjennomføringsfullmakter som tillegges Kommisjonen (vedlegg I kap I HOD/LMD) **..... 218**

32009 R 0199 Kommisjonsforordning (EF) nr. 199/2009 av 13. mars 2009 om overgangsordning om unntak fra europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2160/2003 for direkte levering av små mengder ferskt kjøtt fra flokker av slaktekylling og kalkun (vedlegg I kap I HOD/LMD)**..... 219**

32009 R 1161 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1161/2009 av 30. november 2009 om endring av vedlegg II til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 hva gjelder matkjedeinformasjon som skal fremlegges for driftsansvarlige ved slakteriene (vedlegg i kap I HOD/LMD)**..... 220**

32009 D 0830 Kommisjonsvedtak 2009/830/EF av 11. november 2009 om endring av vedlegget til vedtak 2007/453/EF hva gjelder BSE status til Chile, Colombia og Japan (vedlegg I kap I HOD/LMD) **..... 221**

32010 D 0066 Kommisjonsvedtak 2010/66/EU av 5. februar 2010 om endring av vedtak 2009/719/EF som tillater visse medlemsstater å revidere sine årlige BSE-overvåkingsprogrammer (vedlegg I kap I HOD/LMD) **..... 221**

32009 D 0719 Kommisjonsvedtak 2009/719/EF av 28. september 2009 som tillater visse medlemsland å revidere sitt årlige BSE-overvåkingsprogram (vedlegg I kap I HOD/LMD) **..... 222**

32009 D 0771 Kommisjonsvedtak 2009/771/EF av 20. oktober 2009 om godkjenning av nasjonale programmer for kontroll av Salmonella hos kalkun (vedlegg I kap I HOD/LMD) **223**

-JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET **224**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering **224**

Kapittel VIII Trykkbeholdere **224**

32008 L 0047 Kommisjonsdirektiv 2008/47/EF av 8. april 2008 om endring, med tanke på den tekniske utvikling, av rådsdirektiv 75/324/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om aerosoler. (vedlegg II kap VII JD) **224**

Kapittel XIX Generelle bestemmelser innen området tekniske handelshindringer **225**

32007 D 0231 Kommisjonsvedtak 2007/231/EF av 12. april 2007 om forlengelse av krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingsfare (vedlegg II kap XIX JD) **225**

32008 D 0322 Kommisjonsvedtak 2008/322/EF av 18.april 2008 om forlengelse av krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingsfare (vedlegg II kap XIX JD) **226**

32009 D 0298 Kommisjonsbeslutning 2009/298/EF om forlengelse av beslutning 2006/502/EF om krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingfare (vedlegg II kap XIX JD) **227**

Kapittel XXIII Leketøy **228**

32009 L 0048 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/48/EF av 18. juni 2009 om sikkerhetskrav til leketøy (vedlegg II kap XXIII JD) **228**

Kapittel XXIX Eksplosive varer til sivil bruk **230**

32008 L 0043 Kommisjonsdirektiv 2008/43/EF av 4. april 2008 om opprettelse, i henhold til rådsdirektiv 93/15/EØF, av et system for ID-merkning og sporing av eksplosiver til sivilt bruk. (vedlegg II kap XXIX JD) **230**

32007 L 0023 Europaparlamentets- og rådsdirektiv 2007/23/EF av 23. mai 2007 om markedsføring av pyrotekniske artikler (vedlegg II kap XXIX JD) **231**

Vedlegg IV Energi **232**

32008 L 0114 Rådsdirektiv 2008/114/EF av 8. desember 2008 om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre (vedlegg IV JD) **232**

Vedlegg XIII Transport **234**

Kapittel II Veitransport **234**

32008 L 0054 Europaparlament- og rådsdirektiv 2008/54/EF av 17. juni 2008 om endring av rådsdirektiv 95/50/EF om innføring av ensartede kontrollprosedyrer i forbindelse med transport av farlig gods på vei, for så vidt gjelder Kommisjonens gjennomføringskompetanse (vedlegg XII kap II JD) **234**

Kapittel V Sjøtransport **235**

32009 R 0392 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 392/2009 av 23. april 2009 om ansvaret for passasjerer ved ulykker til sjøs (vedlegg XIII kap V JD) **235**

-KULTURDEPARTEMENTET **237**

Vedlegg XI Elektronisk kommunikasjon, audiovisuelle tjenester og informasjonssamfunnstjenester **237**

32007 L 0065 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/65/EF av 11. desember 2007 som endrer rådsdirektiv 89/552/EØF om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene(vedlegg XI KD) **237**

Vedlegg XVII Opphavsrett **239**

32009 L 0023 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/24/EF av 23. april 2009 om rettslig beskyttelse av dataprogrammer (kodifisering) (vedlegg XVII KD) **239**

Protokoll 31 om samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter **239**

32009 D 1041 Europaparlament- og rådsbeslutning 1041/2009/EF av 21. oktober 2009 om etableringen av et audiovisuelt samarbeidsprogram med fagfolk fra tredjeland (MEDIA Mundus) (prot 31 KD) **239**

-LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET **241**

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold **241**

Kapittel I Veterinære forhold **241**

32008 L 0119 Rådsdirektiv 2008/119/EF av 18. desember 2008 om fastsettelse av minstekrav for beskyttelse av kalver (vedlegg I kap I LMD) **241**

32008 L 0071 Rådsdirektiv 2008/71/EF av 15. juli 2008 om identifikasjon og registrering av svin (vedlegg I kap I LMD) **241**

32007 L 0043 Rådsdirektiv 2007/43/EF av 28. juni 2007 angående minimumsregler for beskyttelse av kyllinger som holdes for kjøttproduksjon (vedlegg I kap I LMD) **242**

32009 L 0157 Rådsdirektiv 2009/157/EF av 30. november 2009 om reinrasa avlsdyr av storfe (vedlegg I kap I LMD) **243**

32009 R 0616 Kommisjonsforordning (EF) nr. 616/2009 av 13. juli 2009 om frivillig etablering av tilleggstiltak for forebyggende smittebeskyttelse for segmenter med hensyn til aviær influensa samt

beskrivelse av krav ved godkjenning av slike segmenter for fjørfe og andre fugler i fangenskap (vedlegg I kap I LMD) **244**

32008 R 0180 Kommisjonsforordning (EF) nr. 180/2008 av 28. februar 2008 om Fellesskapets referanselaboratorium for andre hestesykdommer enn afrikansk hestepest og om endring av vedlegg VII til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 882/2004 (vedlegg I kap I LMD) **245**

32008 R 0584 Kommisjonsforordning (EF) nr. 584/2008 av 20. juni 2008 om gjennomførelse av Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2160/2003 vedrørende EF-mål for reduksjon av forekomsten av Salmonella enteritidis og Salmonella typhimurium i kalkuner (vedlegg I kap I LMD) **246**

32009 R 0206 Kommisjonsforordning (EF) nr. 206/2009 av 5. mars 2009 om import av personlig forsendelser av produkter av animalsk opprinnelse og endring av forordning (EF) nr. 136/2004 (vedlegg I kap I LMD) **247**

32008 R 0933 Kommisjonsforordning (EF) nr. 933/2008 av 23. september 2008 om endring av vedlegget til forordning (EF) nr. 21/2004 når det gjelder identifikasjonsmidlene til dyr og innholdet i transportdokumentene (vedlegg I kap I LMD) **248**

32008 R 0956 Kommisjonsforodning (EF) nr. 956/2008 av 29. september 2008 om endring av vedlegg IV i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 angående forebygging av, kontroll med og bekjempelse av overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I LMD) **249**

32009 R 0213 Kommisjonsforordning (EF)nr. 213/2009 av 18. mars 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2160/2003 og forordning (EF) nr. 1003/2005 om kontroll med og testing av Salmonella i avlsflokker av høns (Gallus gallus) og kalkun (vedlegg I kap I LMD) **250**

32009 R 0163 Kommisjonsforordning (EF) nr. 163/2009 av 26. februar 2009 om endring av vedlegg IV til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I LMD) **251**

32009 R 0759 Kommisjonsforordning (EF) nr. 759/2009 av 19. august 2009 om endring av vedlegget til rådsforordning (EF) nr. 21/2004 om innføring av et system for identifikasjon og registrering av sauer og geiter (vedlegg I kap I LMD) **252**

32009 R 0129 Kommisjonsforordning (EF) nr. 129/2009 av 13. februar 2009 om endring av forordning (EF) nr. 197/2006 i forhold til gyldigheten av overgangsbestemmelser for tidligere næringsmidler (vedlegg I kap I LMD) **254**

32009 R 0789 Kommisjonsforordning (EF) nr. 789/2009 av 28. august 2009 om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1266/2007 (Bluetongue) vedrørende beskyttelse mot vektorangrep og minimumskrav til overvåkningsprogram for blåtunge (vedlegg I kap I LMD) **254**

32009 R 1156 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1156/2009 av 27. november om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1266/2007 hva gjelder kriterier for unntak for visse dyr av mottakelige arter fra forflytningsforbudet i rådsdirektiv 2000/75/EF (vedlegg I kap I LMD) **256**

32009 D 0247 Kommisjonsvedtak 2009/247/EF av 16. mars 2009 om endring av vedtak 2003/322/EF og omhandler fôring av visse arter åtselfugler i Bulgaria med kategori 1 materiale (vedlegg I kap I LMD).. **257**

32009 D 0722 Kommisjonsvedtak nr. 2009/722/EF av 29. september 2009 om endring av vedtak 2003/324/EF hva gjelder unntak fra forbudet mot gjenbruk innen samme art for fôring av visse pelsdyr i Latvia (vedlegg I kap I LMD) **257**

32010 D 0160 Kommisjonsvedtak 2010/160/EU av 17. mars 2010 om endring av vedtak 2005/176/EF om fastsettelse av kodeformen og kodene for melding om dyresykdommer i henhold til rådsdirektiv 82/894/EØF (vedlegg I kap I LMD)..... **258**

32009 D 0779 Kommisjonsvedtak 2009/779/EF av 22. oktober 2009 om endring av vedlegg I til vedtak 2004/233/EF hva gjelder oppføring av Danmark på listen over laboratorier som er godkjent for å kontrollere virkningen av rabiesvaksinering hos visse domestiserte rovdyr (vedlegg I kap I LMD)..... **258**

32008 D 0650 Kommisjonsvedtak 2008/650/EF av 30. juli 2008 om endring av rådsdirektiv 82/894/EØF om melding om dyresykdommer innenfor Fellesskapet med henblikk på å ta opp disse sykdommene på listen over meldepliktige sykdommer og å slette porcin enteroviral encephalomyelitis fra denne listen. (vedlegg I kap I LMD)..... **259**

32008 D 0908 Kommisjonsvedtak 2008/908/EF av 28. november 2008 som tillater visse medlemsland å revidere sitt årlige BSE-overvåkingsprogram (vedlegg I kap I LMD)..... **260**

32009 D 0712 Kommisjonsvedtak 2009/712/EF om gjennomføring av rådsdirektiv 2008/73/EF om internettbaserte informasjonssider som inneholder lister over virksomheter og laboratorier som er godkjent av medlemsstatene i samsvar med fellesskapets lovgiving på dyrehelse- og husdyravlsområdet (vedlegg I kap I LMD)..... **260**

32007 D 0371 Kommisjonsvedtak 2007/371/EF av 29. mai 2007 om endring av vedtak 84/247/EØF og 84/419/EØF med hensyn til stambøker for storfe (vedlegg I kap I LMD) **263**

32009 D 0601 Kommisjonsvedtak 2009/601/EFav 5. august 2009 om endring av vedlegg I i vedtak 2004/233/EF hva gjelder opplysninger vedrørende Tyskland i listen over laboratorier som er godkjent for å kontrollere virkningen av rabiesvaksine på domestiserte rovdyr (vedlegg I kap I LMD) **264**

32009 D 0436 Rådsvedtak 2009/436/EF av 5. mai 2009 om rettelse av direktiv 2008/73/EF om forenkling av prosedyrene for utarbeidelse av lister og offentliggjøring av opplysninger på veterinærområdet og det zootekniske område (vedlegg I kap I LMD)..... **265**

32007 D 0849 Kommisjonsvedtak 2007/849/EF av 12. desember 2007 om godkjenning av endring av det nasjonale program for bekjempelse av salmonella hos avlsflokker av Gallus gallus som er fremlagt av Finland (vedlegg I kap I LMD) **265**

32009 D 0437 Kommisjonsvedtak 2009/437/EF av 8. juni 2009 om endring av vedtak 2007/268/EF om implementering av overvåkningsprogrammer for aviær influensa i fjørfe og ville fugler som skal gjennomføres i medlemslandene (vedlegg I kap I LMD) **266**

32009 D 0761 Kommisjonsvedtak 2009/761/EF av 15. oktober 2009 om endring av vedtak 2003/467/EF når det gjelder erklæringen om at Skottland er offisielt fritt for storfetuberkulose (vedlegg I kap I LMD) **267**

32008 D 0815 Kommisjonvedtak 2008/815/EF av 20.oktober 2008 om godkjennelse av visse nasjonale programmer for overvåkning av salmonella hos slaktekylling (vedlegg I kap I LMD) **267**

32009 D 0869 Kommisjonsvedtak 2009/869/EF av 27. november 2009 om endring av vedlegg XI, XII, XV og XVI til rådsdirektiv 2003/85/EF hva gjelder listen over og minimumstandarder for biosikkerhet til laboratorier som er godkjent til å håndtere levende munn- og klauvsjukevirus (vedlegg I kap I LMD) ... **268**

32009 D 0976 Kommisjonsvedtak 2009/976/EU av 15. desember 2009 om endring av vedlegg D i rådsdirektiv 64/432/EØF hva gjelder diagnostiske tester for smittsom storfeleukose (vedlegg I kap I LMD) **269**

32009 D 0600 Kommisjonsvedtak 2009/600/EF av 5. august 2009 om endring av vedtak 2003/467/EF når det gjelder erklæring om at visse medlemsstater og regioner i disse er offisielt fri for storfebrucellose (vedlegg I kap I LMD) **269**

32009 D 0621 Kommisjonsvedtak 2009/621/EF av 20. august 2009 om endring av vedtak 2008/185/EF hva gjelder inkludering av Nord- Irland på listen over regioner hvor det gjennomføres et godkjent nasjonalt kontrollprogram for Aujeszky`s disease (vedlegg I kap I LMD) **270**

32009 D 0960 Kommisjonsvedtak 2009/960/EU av 14. desember 2009 om endring av vedtak 2004/407/EF hva gjelder tillatelse til import til Tsjekkia av gelatin til fremstilling av fotografisk materiale (vedlegg I kap I LMD) **270**

32009 D 0847 Kommisjonsvedtak 2009/847/EF av 20. november 2009om endring av vedtak 2005/176/EF om fastsettelse av kodeformen og kodene for melding om dyresykdommer i henhold til rådsdirektiv 82/894/EØF (vedlegg I kap I LMD) **271**

Kapittel II Fôrvarer **272**

32009 R 1269 Kommisjonsforordning (EU) nr. 1269/2009 av 21. desember 2009 om endring av forordning (EF) nr. 243/2007 hva gjelder minsteinnhold av et tilsetningsstoff i fôr til slaktegris (vedlegg I kap II LMD) **272**

32010 R 0009 Kommisjonsforordning (EU) nr. 9/2010 av 23. desember 2009 om godkjenning av endo-1,4-beta-xylanase produsert av Trichoderma reesei (ATCC PTA 5588) som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling, verpehøner, ender og slaktekalkun (innehaver av godkjenningen Danisco Animal Nutrition, Finnfeeds International Limited) (vedlegg I kap II LMD) **272**

32010 R 0008 Kommisjonsforordning (EU) nr. 8/2010 av 23. desember 2009 om godkjenning av serinprotease produsert av Bacillus licheniformis (DSM 19670) som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling (innehaver av godkjenningen er DSM Nutritional Products Ltd, representert ved DSM Nutritional Products Sp.Z.o.o) (vedlegg I kap II LMD) **273**

32010 R 0107 Kommisjonsforordning (EU) nr. 107/2010 av 8. februar 2010 om godkjenning av Bacillus subtilis ATCC PTA-6737 som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling (innehaver av godkjenningen Kemin Europa NV) (vedlegg I kap II LMD) **274**

32009 R 1270 Kommisjonsforordning (EU) nr. 1270/2009 av 21. desember 2009 om permanent godkjenning av visse tilsetningsstoffer til fôrvarer (vedlegg I kap II LMD) **275**

32010 R 0104 Kommisjonsforordning (EU) nr. 104/2010 av 5. februar 2010 om godkjenning av kaliumdiformiat som tilsetningsstoff i fôr til avlspurker (innehaver av godkjenningen BASF SE) og endring av forordning (EF) nr. 1200/2005 (vedlegg I kap II LMD) **276**

32010 R 0103 Kommisjonsforordning (EU) nr. 103/2010 av 5. februar 2010 om godkjenning av mangan-chelat av methionin hydroksyanalog som tilsetningsstoff i fôr til slaktekyllinger (vedlegg I kap II LMD) **277**

Kapittel III Plantesanitære forhold **277**

32009 L 0145 Kommisjonsdirektiv 2009/145/EF av 25. november 2009 om visse unntak ved godkjenning av landsorter og sorter av grønnsaker som tradisjonelt har blitt dyrket i enkelte områder og i visse regioner, og som er truet av genetisk erosjon, og grønnsaksorter uten betydelig verdi for kommersiell produksjon, men som er utviklet for å vokse under spesielle betingelser og om omsetning av såvare av disse sortene (vedlegg I kap III LMD) **277**

32009 L 0097 Kommisjonsdirektiv 2009/97/EF av 3. august 2009 om endring av direktiv 2003/90/EF og 2003/91/EF om gjennomføringsbestemmelser til artikkel 7 i henholdsvis rådsdirektiv 2002/53/EF og 2002/55/EF med hensyn til kjennetegn som prøvingen minst skal omfatte, og minstekrav til prøving av sorter av arter av jordbruksvekster og grønnsaker (vedlegg I kap III LMD) **279**

32009 R 0637 Kommisjonsforordning (EF) nr. 637/2009 av 22. juli 2009 om fastsettelse av gjennomføringsbestemmelser med hensyn til egnethet for sortsnavn for arter av jordbruksvekster og grønnsaker (vedlegg I kap III LMD) **280**

32009 D 0786 Kommisjonsvedtak 2009/786/EF av 26. oktober 2009 om fritak for Storbritannia fra visse forpliktelser til å gjennomføre rådsdirektiv 66/402/EØF når det gjelder Avena strigosa Schreb (vedlegg I kap III LMD) **281**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering **281**

Kapittel XII Næringsmidler **281**

32009 L 0106 Kommisjonsdirektiv 2009/106/EF av 14. august 2009 om endring av rådsdirektiv 2001/112/EF om fruktjuice og visse lignende produkter bestemt til konsum (vedlegg II kap XII LMD) .. **281**

32008 R 1254 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1254/2008 om endring av forordning (EF) nr. 889/2008 om implementeringsregler for rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon og merking med hensyn til økologisk produksjon, merking og kontroll (vedlegg II kap XII LMD) **282**

-MILJØVERNDEPARTEMENTET **284**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering **284**

Kapittel XV Farlige stoffer **284**

32009 L 0107 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/107/EF av 16. september 2009 om endring av direktiv 98/8/EF om plassering av biocidholdige produkter på markedet og forlengelse av visse tidsfrister (vedlegg II kap XV MD) **284**

32010 L 0009 Kommisjonsdirektiv 2010/9/EU av 9. februar 2010 om endring av Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF med sikte på å utvide inkludering av aluminiumsfosfid som frigir fosfin som et aktivt stoff i vedlegg I til direktivet til å omfatte produkttype 18 som defineres i vedlegg V i direktivet (vedlegg II kap XV MD) **285**

32010 L 0011 Kommisjonsdirektiv 2010/11/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av warfarin som et aktivt stoff i Vedlegg I (vedlegg II kap XV MD) **287**

32008 L 0112 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/112/EF av 16. desember 2008 om endring av direktivene 76/768/EØF, 88/378/EØF, 1999/13/EF, 2000/53/EF, 2002/96/EF og 2004/42/EF for å tilpasse de til forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger (vedlegg II kap XV MD) **288**

32010 L 0007 Kommisjonsdirektiv 2010/7/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av magnesiumfosfid som frigir fosfin som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD) **289**

32010 L 0010 Kommisjonsdirektiv 2010/10/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av brodifacoum som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD) **291**

32010 L 0005 Kommisjonsdirektiv 2010/5/EU av 8. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av akrolein som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD) . **292**

32010 L 0008 Kommisjonsdirektiv 2010/8/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments-og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av warfarinnatrium som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD) **293**

32008 R 1272 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger - endringer til direktiv 67/548/EØF, 1999/45/EF og forordning (EF) nr. 1907/2006 (vedlegg II kap XV MD) **295**

32008 R 0440 Kommisjonsforordning (EF) nr. 440/2008 av 30. mai 2008 om fastsettelse av testmetoder i henholdt til forordning (EF) nr. 1907/2006 REACH (vedlegg II kap XV MD) **296**

32008 R 1336 Europaparlamentets-og rådsforordning (EF) nr. 1336/2008 av 16. desember 2008 om endring av forordning (EF) nr. 648/2004 for tilpasning til forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (vedlegg II kap XV MD) **297**

32009 R 0790 Kommisjonsforordning (EF) nr. 790/2009 av 10. august 2009 om endring for tilpasning til den tekniske og vitenskapelige utvikling av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (vedlegg II kap XV MD) **298**

32009 R 0552 Kommisjonsforordning (EF) nr. 552/2009 av 22. juni 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) med hensyn til vedlegg XVII (vedlegg II kap XV MD)..... **299**

32009 R 0761 Kommisjonsforordning (EF) nr. 761/2009 av 23. juli 2009 om teknisk tilpasning til forordning (EF) nr. 440/2008 om testmetoder i henhold til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og restriksjoner av kjemikalier – Reach (vedlegg II kap XV MD)..... **301**

32010 D 0122 Kommisjonsbeslutning 2010/122/EU av 25. februar 2010 om tilpasning til den vitenskapelige og tekniske utvikling av vedlegget til europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/95/EF (vedlegg II kap XV MD) **302**

32010 D 0084 Kommisjonsbeslutning 2010/84/EU av 9. februar 2010 om fastsettelse av ny tidsfrist for innsendelse av dokumentasjon for visse stoffer som skal undersøkes i forbindelse med det 10-årige arbeidsprogrammet i hht artikkel 16(2) i direktiv 98/8/EF biociddirektivet (vedlegg II kap XV MD)..... **302**

32009 D 0851 Kommisjonsbeslutning 2009/851/EF av 25. november 2009 om fastlegging av et spørreskjema til medlemsstatenes rapporter om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/66/EF om batterier og akkumulatorer og brukte batterier og akkumulatorer (vedlegg II kap XV MD) **303**

32010 D 0072 Kommisjonsbeslutning 2010/72/EU av 8. februar 2010 om at visse stoffer ikke inkluderes i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF biociddirektivet (vedlegg II kap XV MD)..... **304**

32010 D 0071 Kommisjonsbeslutning 2010/71/EU av 8. februar 2010 om at diazinon ikke inkluderes i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF biociddirektivet (vedlegg II kap XV MD)..... **306**

Kapittel XIX Generelle bestemmelser innen området tekniske handelshindringer **308**

32009 D 0251 Kommisjonsbeslutning 2009/251/EF av 17. mars 2009 om et krav til medlemsstatene om å sørge for at produkter som inneholder biocidet dimetylfumarat ikke bringes i omsetning eller gjøres tilgjengelig på markedet (vedlegg II kap XIX MD)..... **308**

Vedlegg XIII Transport **309**

Kapittel V Sjøtransport **309**

32009 L 0123 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/123/EF om endring av direktiv 2005/35 om forurensing fra skip og introdusering av sanksjoner for overtredelser (vedlegg XIII kap V MD)..... **309**

32007 L 0071 Kommisjonsdirektiv 2007/71/EF av 13. desember 2007 om endring av vedlegg II til europaparlaments-og rådsdirektiv 2000/59/EF av 27. november 2000 om mottaksanlegg i havner for avfall og lasterester fra skip. [Skipsavfallsdirektivet] (vedlegg XIII kap V MD)..... **311**

Vedlegg XX Miljø **311**

Kapittel I Generelt..... **311**

32008 L 0099 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/99/EF av 19. november 2008 om vern av miljøet ved strafferettslige bestemmelser (vedlegg XX kap I MD) **311**

32009 L 0031 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/31/EF av 23. april 2009 om geologisk lagring av karbondioksid (vedlegg XX kap I MD) **316**

32009 R 0976 Kommisjonsforordning (EF) nr. 976/2009 av 19. oktober 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF vedrørende nettjenester (vedlegg XX kap I MD)..... **317**

32008 R 1205 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1205/2008 av 3. desember 2008 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF vedrørende metadata (vedlegg XX kap I MD)..... **319**

32009 D 0442 Kommisjonsbeslutning 2009/442/EF av 5. juni 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF vedrørende kontroll og rapportering (vedlegg XX kap I MD) **320**

32009 R 1221 Europaparlaments- og rådsforording (EF) nr. 1221/2009 av 25. november 2009 om organisasjoners frivillige deltakelse i en fellesskapsordning ffor miljøledelse og miljørevisjon (EMAS) og om opphevelse av forordning (EF) nr. 761/2001 og kommisjonsvedtak 2001/681/EF og 2006/193/EF (vedlegg XX kap I MD) **321**

Kapittel II Vann **322**

32008 L 0105 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2008/105/EF av 16. desember 2008 om miljøkvalitetskrav innenfor vannpolitikken, om endring og senere opphevelse av rådsdirektiv

82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF og om endring av europaparlaments-og rådsdirektiv 2000/60/EF (vedlegg XX kap II MD)..... **322**

32009 L 0090 Kommisjonsdirektiv 2009/90/EF av 31. juli 2009 om tekniske spesifikasjoner for kjemisk analyse og overvåking av vanntilstand (vedlegg XX kap II MD) **324**

32005 D 0646 Kommisjonsbeslutning 2005/646/EF av 17. august 2005 om etablering av et register av lokaliteter for interkalibreringsnettverk i sammenheng med rammedirektivet for vann 2000/60/EF (vedlegg XX kap II MD) **325**

32008 D 0915 Kommisjonsbeslutning 2008/915/EF fra 30. oktober 2008 som etablerer verdiene for medlemslandenes klassifiseringssystemer som et resultat av interkalibreringen (vedlegg XX kap II MD) **325**

Kapittel III Luft **326**

32008 L 0050 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/50/EF om luftkvalitet og renere luft for Europa (vedlegg XX kap III MD) **326**

32008 L 0101 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/101/EF av 19. november 2008 om endring av direktiv 2003/87/EF for å innlemme luftfartssektoren i EUs kvotesystem for handel med klimagasser (vedlegg XX kap III MD) **328**

32009 L 0029 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/29/EF av 31. juli 2009 om endring av direktiv 2003/87/EF for å forbedre og utvide EUs kvotesystem (vedlegg XX kap III MD)..... **331**

32009 L 0126 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/126/EF av 21. oktober 2009 om fase 2 om gjenvinning av bensindamp under påfylling av personbiler ved bensinstasjoner (vedlegg XX kap III MD) **333**

32009 L 0033 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/33/EF av 23. april 2009 om fremme av renere og mer energieffektive kjøretøyer til veitransport (vedlegg XX kap III MD) **335**

32009 L 0030 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/30/EF av 23. april 2009 om endring av direktiv 98/70/EF mht. krav til bensin, diesel og gassolje og introduksjon av en mekanisme for overvåking og reduksjon av utslipp av klimagasser fra veitrafikk, og om endring av rådsdirektiv 1999/32/EF mht. krav til drivstoff for fartøy på innlands vannveier og oppheving av direktiv 93/12/EF (vedlegg XX kap III MD).. **336**

32009 L 0028 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 (Fornybardirektivet) *OG* **339**

32009 L 0030 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/30/EF av 23. april 2009 (drivstoffkvalitetsdirektivet) **339**

Om biodrivstoff og bærekraft i begge direktivene..... **339**

32009 R 0748 Kommisjonsforordning (EF) nr. 748/2009 av 5. august 2009 om listen som fastsetter den administrerende medlemsstaten for det enkelte luftfartsselskap i forbindelse med kvotepliktige luftfartsaktiviteter (vedlegg XX kap III MD) **342**

32009 R 1005 Europaparlamentets-og rådsforordning (EF) nr. 1005/2009 av 16. september 2009 om stoffer som bryter ned ozonlaget (vedlegg XX kap III MD)..... **342**

32010 R 0082 Kommisjonsforordning (EU) nr 82/2010 av 28. januar 2010 om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 748/2009 om listen som fastsetter den administrerende medlemsstaten for det enkelte luftfartsselskap i forbindelse med kvotepliktige luftfartsaktiviteter (vedlegg XX kap III MD) **343**

32008 R 0994 Kommisjonsforordning (EF) nr. 994/2008 av 8. oktober 2008 om et standardisert og sikret registersystem etter direktiv 2003/87/EF (kvotedirektivet) og vedtak 280/2004/EF (vedlegg XX kap III MD) **344**

32009 D 0450 Kommisjonsbeslutning 2009/450/EF av 8. juni 2009 om detaljert tolkning av luftfartsaktivitetene i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF (vedlegg XX kap III MD) **345**

32010 D 0002 Kommisjonsbeslutning 2010/2/EF av 24. desember 2009 som fastsetter, i samsvar med direktiv 2003/87/EF, en liste over sektorer og undersektorer som er ansett som utsatt for en signifikant risiko for karbonlekkasje (vedlegg XX kap III MD) **345**

Kapittel IV Kjemikalier, industriell risiko og bioteknologi..... **346**

32008 D 0062 Kommisjonsvedtak 2008/62/EF av 12. oktober 2007 om artikkel 111 og 172 i Polens utkast til lov om genmodifiserte organismer, notifisert av Polen iht. EF-traktaten artikkel 95 nr 5 som unntak fra bestemmelsene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/18/EF om utsetting i miljøet av genmodifiserte organismer (vedlegg XX kap IV MD) **346**

32009 D 0770 Kommisjonsbeslutning 2009/770/EF av 13. oktober 2009 om etablering av standardrapporteringsmodeller til bruk ved framlegging av overvåkingsresultater i forbindelse med utsetting av genmodifiserte organismer i miljøet, som eller i produkter, med henblikk på markedsføring i overenstemmelse med europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/18/EF (vedlegg XX kap III MD)..... **346**

Kapittel V Avfall **347**

32008 L 0098 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/98/EF av 19. november 2008 om avfall (vedlegg XX kap V MD)..... **347**

-NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET **349**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering..... **349**

Kapittel IX Måleinstrumenteter **349**

32009 L 0137 Kommisjonsdirektiv 2009/137/EF av 10. november 2009 om endring av direktiv 2004/22/EF om måleinstrumenter med hensyn til utnyttelse av maksimale tillatte målefeil når det gjelder de instrumentspesifikke vedleggene MI-001 til MI-005 (vedlegg II kap IX NHD) **349**

32009 L 0003 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/3/EF av 11. mars 2009 om endring i rådsdirektiv 80/181/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om målenheter (vedlegg II kap IX NHD) ... **349**

32009 L 0034 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/34/EF av 23. april 2009 om felles bestemmelser for måleinstrumenter og måletekniske kontrollmetoder (vedlegg II kap IX NHD) **350**

32009 L 0023 Europaparlamentets-og rådsdirektiv 2009/23/EF av 23. april 2009 om ikke-automatiske vekter (kodifisert utgave) (vedlegg II kap IX NHD) **350**

Kapittel XIX Generelle bestemmelser innen området tekniske handelshindringer **351**

32008 R 0765 Europaparlaments-- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008 av 9. juli 2008 om krav til akkreditering og markedskontroll i forbindelse med markedsføring av produkter (vedlegg II kap XIX NHD) **351**

Kapittel XX Fritt varebytte - generelt **352**

32008 R 0764 Eeuropaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 764/2008 av 8. juli 2008 om prosedyrer ved anvendelse av teknisk regel på varer som lovlig markedsføres i annet EØS-land (vedlegg II kap XX NHD) **352**

Vedlegg X Generelle tjenester **354**

32009 D 0767 Kommisjonsbeslutning 2009/767/EF av 16. oktober 2009 som fastsetter tiltak for å gjøre elektroniske prosedyrer enklere gjennom kontaktpunkter under direktiv 2006/123/EF av Europaparlamentet og Rådet om tjenester i det indre marked (vedlegg X NHD gr3) **354**

Vedlegg XIII Transport **355**

Kapittel IV Transport på innlands vannvei **355**

32010 R 0164 Kommisjonsforordning (E) nr. 164/2010 av 25. januar 2010 om tekniske spesifikasjoner for elektronisk rapportering fra skip på innenlandske vannveier som referert til i direktiv 2005/44/EF om harmoniserte elveinformasjontjenester (RIS) på innenlandske vannveier i Fellesskapet artikkel 5 (vedlegg XIII kap IV NHD) **355**

Kapittel V Sjøtransport **355**

32009 L 0015 ..... **355**

32009 R 0391 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/15/EF av 29. april 2009 og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 391/2009 av 23. april 2009 om felles regler og standarder for klasseselskap og inspeksjon av skip og om relevante aktiviteter i sjøfartsadministrasjoner (vedlegg XIII kap V NHD) **355**

32009 L 0016 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/16/EF av 23. april 2009 om havnestatskontroll (vedlegg XIII kap V NHD) **357**

32009 L 0021 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/21/EF av 23. april 2009 om korrekt gjennomføring av flaggstatskrav (vedlegg XIII kap V NHD) **358**

32009 L 0018 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/18/EF av 23. april 2009 om etterforskning av sjøulykker (vedlegg XIII kap V NHD) **359**

32009 R 1163 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1163/2009 av 30. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 417/202 om framskyndet innføring av krav om dobbeltskrogdesign eller tilsvarende design for oljetankskip (vedlegg XIII kap V NHD) **360**

32009 D 0491 Kommisjonsvedtak 2009/491/EF av 16. juni 2009 om kriterier som legges til grunn for å bestemme om arbeidsinnsatsen til et klasseselskap som opptrer på vegne av en flaggstat kan vurderes som en uakseptabel trussel mot sjø- og miljøsikkerheten (vedlegg XIII kap V NHD) **361**

Vedlegg XVIII Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn **361**

32009 L 0013 Rådsdirektiv 2009/13/EF av 16. februar 2009 om gjennomføring av avtalen inngått av Sammenslutningen av skipsredere i Den europeiske union (ECSA) og Den europeiske transportarbeiderføderasjon (ETF) i tilknytning til Konvensjon om sjøfolks arbeids- og levevilkår, 2006, og om endring av direktiv 1999/63/EF (vedlegg XVIII NHD) **362**

-OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET **363**

Vedlegg IV Energi **363**

32009 L 0073 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre gassmarked (vedlegg IV OED) **363**

32009 L 0072 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre elektrisitetsmarkedet som erstatter direktiv 2003/54/EF (vedlegg IV OED) **364**

32009 R 0714 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om betingelser for adgang til nettverket for grensekryssende elektrisitet (erstatter forordning 1228/2003) (vedlegg IV OED) **368**

32009 R 0715 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om betingelser for adgang til gasstransmisjonsnett (vedlegg IV OED) **369**

32009 R 0713 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om etablering av et byrå for for europeisk samarbeid mellom energiregulatorer (vedlegg IV OED) **370**

32006 L 0032 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/32/EF av 5. april 2006 om effektiv sluttbruk av energi og energitjenester (vedlegg IV OED)..... **373**

32009 L 0028 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 om å fremme bruken av fornybar energi (vedlegg IV OED) **374**

32009 L 0125 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF av 21. oktober 2009 om rammene for fastsettelse av eco-designkrav til energirelaterte produkter (vedlegg IV OED)..... **377**

32009 R 0244 Kommisjonsforordning (EF) nr. 244/2009 av 18. mars 2009 om fastsettelse av eco-designkrav til belysningsprodukter til husholdninger (vedlegg IV OED) **378**

32008 R 1275 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1275/2008 av 17. desember 2008 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av elektriske og elektroniske husholdningsapparater og kontorutstyr med hensyn til strømforbruk i standby- og av-tilstand. (vedlegg IV OED) **379**

32009 R 0642 Kommisjonsforordning (EF) nr. 642/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av fjernsyn (vedlegg IV OED)..... **380**

32009 R 0643 Kommisjonsforordning (EF) nr. 643/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av kjøle-/fryseapparater til husholdningsbruk (vedlegg IV OED)..... **381**

32009 R 0641 Kommisjonsforordning (EF) nr. 641/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av frittstående våtløper sirkulasjonspumper og produktintegrerte våtløper sirkulasjonspumper (vedlegg IV OED) **382**

32009 R 0278 Kommisjonsforordning (EF) nr. 278/2009 av 6. april 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av eksterne strømforsyningers elforbruk i ubelastet tilstand og deres gjennomsnittlige effektivitet i aktiv tilstand (vedlegg IV OED) **383**

32009 R 0245 Kommisjonsforordning (EF) nr. 245/2009 av 18. mars 2009 om gjennomføring av europaparlaments-og rådsdirektiv 2005/32/EF angående miljøvennlig design av lysstoffrør uten innebygget forkobling og høytrykksdamplamper samt tilhørende forkoblinger og armaturer, og om opphevelse av europaparlaments-og rådsdirektiv 2000/55/EF (vedlegg IV OED) **384**

32009 R 0107 Kommisjonsforordning (EF) nr. 107/2009 av 4. februar 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av digitale dekodere (vedlegg IV OED) **386**

32009 R 0859 Kommisjonsforordning (EF) nr. 859/2009 av 18. september 2009 om endring av forordning (EF) nr. 244/2009 angående krav til miljøvennlig design for ultrafiolett stråling fra ikke-retningsbestemte lyskilder til boliger (vedlegg IV OED) **387**

32009 R 0640 Kommisjonsforordning (EF) nr. 640/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av elektromotorer (vedlegg IV OED) **388**

32009 D 0548 Kommisjonsvedtak 2009/548/EF av 30. juni 2009 om etablering av en mal for rapportering av nasjonale handlingsplaner under direktiv 2009/28/EF (fornybardirektivet) (vedlegg IV OED)..... **389**

Vedlegg XX Miljø **390**

Kapittel II Vann **390**

32007 L 0060 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/60/EF av 23. oktober 2007 om vurdering og styring av risikoen for oversvømmelser (vedlegg XX kap II OED) **390**

-SAMFERDSELSDEPARTEMENTET **393**

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering..... **393**

Kapittel I Kjøretøyer **393**

32008 L 0074 Kommisjonsdirektiv 2008/74/EF av 18. juli 2008 om endring av direktiv 2005/55 og 2005/78 som følge av endringer i krav til lette kjøretøy i forordning (EF) nr. 715/2007 (vedlegg II kap I SD) **393**

32009 L 0001 Kommisjonsdirektiv 2009/1/EF av 7. januar 2009 om endring, med henblikk på tilpasning til den tekniske utvikling, av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/64/EF om typegodkjenning av kjøretøy med hensyn til gjenbrukelighet, gjenvinnbarhet og nyttiggjøringsmuligheter (vedlegg II kap I SD) **393**

32009 L 0067 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/67/EF av 13. juli 2009 om montering av lykter og lyssignaler på to- og trehjulet motorsykkel (kodifisering) (vedlegg II kap I SD) **393**

32009 L 0078 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/78/EF av 13. juli 2009 om støtteben til tohjulet motorsykkel (vedlegg II kap I SD)..... **394**

32009 L 0108 Kommisjonsdirektiv 2009/108/EF av 17. august 2009 om endring av direktiv 97/24/EØF om to- og trehjulede motorvogner (vedlegg II kap I SD) **395**

32009 R 0078 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 78/2009 av 14. januar 2009 om typegodkjenning av kjøretøy med henblikk på beskyttelse av fotgjengere og andre myke trafikanter og om endring direktiv 2007/46/EF og opphevelse av direktivene 2003/102/EF og 2005/66/EF (vedlegg II kap I SD) **396**

32009 R 0079 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 79/2009 om typegodkjenning av hydrogendrevne kjøretøy, og om endringer av direktiv 2007/46/EF (vedlegg II kap I SD) **397**

32008 R 1060 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1060/2008 om endring av bilag I,III,IV,VI,VII,XI og XV til direktiv 2007/46/EF (vedlegg II kap I SD) **397**

32009 R 0385 Kommisjonsforordning (EF) nr. 385/2009 av 7. mai 2009 om erstatning av vedlegg IX til europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/46/EF (vedlegg II kap I SD) **398**

32009 R 0595 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 595/2009 av 18. juni 2009 om typegodkjenning av kjøretøy og motorer med hensyn til avgass fra tunge kjøretøyer (Euro VI) og om adgang til reparasjons- og vedlikeholdsinformasjon om kjøretøy (vedlegg II kap I SD) **398**

32009 R 0661 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 661/2009 av 13. juli 2009 om krav til typegodkjenning for den generelle sikkerhet til kjøretøy og tilhengere, samt systemer, komponenter og separate tekniske enheter til sådanne kjøretøy (vedlegg II kap I SD) **399**

32009 R 0631 Kommisjons-forordning (EF) nr. 631/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføringsbestemmelser for bilag I til Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 78/2009 om typegodkjenning av kjøretøy for så vidt angår beskyttelse av fotgjengere og andre trafikanter og om endring av direktiv 2007/46/EF, samt opphevelse av direktiv 2003/102/EF og 2005/66/EF (vedlegg II kap I SD) **400**

Kapittel II Jord- og skogbrukstraktorer **401**

32009 L 0061 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/61/EF av 13. juli 2009 om montering av lykter og lyssignaler på landbruks- og skogbrukstraktorer (vedlegg XIII kap II SD) **401**

32009 L 0068 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/68/EF av 13. juli 2009 om komponenttypegodkjenning av lys og lyssignaler til landbruks- og skogbrukstraktorer (kodifisering) (vedlegg II kap II SD) **401**

32009 L 0060 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/60/EF av 13. juli 2009 om maksimal konstruktiv hastighet på jord- eller skogsbrukstraktor, samt tilhengere til slike traktorer (kodifisert utgave) (vedlegg II kap II SD) **402**

32009 L 0058 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/58/EF av 13. juli 2009 om slepeanordninger og reversgear på traktor (kodifisering) (vedlegg II kap II SD) **402**

32009 L 0059 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/59/EF av 13. juli 2009 om speil på landbruks- og skogsbrukstraktor (kodifisering) (vedlegg II kap II SD) **402**

Vedlegg XI Elektronisk kommunikasjon, audiovisuelle tjenester og informasjonssamfunnstjenester **403**

32008 L 0006 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/6/EF av 20. februar 2008 om endring av direktiv 97/67/EF vedrørende full realisering av det indre marked for posttjenester i Fellesskapet (vedlegg XI SD) **403**

32006 L 0024 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/24/EF av 15. mars 2006 om lagring av opplysninger som genereres eller behandles i forbindelse med levering av offentlig tilgjengelige elektroniske kommunikasjonstjenester eller av offentlige kommunikasjonsnett, og om endring av direktiv 2002/58/EF (vedlegg XI SD) **403**

32009 L 0114 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/114/EF av 16. september 2009 om endring av rådsdirektiv 87/372/EØF om frekvensbånd som reserveres for koordinert introduksjon av offentlige paneuropeiske digitale landbaserte mobile kommunikasjoner i Fellesskapet (GSM-direktivet) (vedlegg XI SD) **404**

32009 D 0343 Kommisjonsbeslutning 2009/343/EF av 21. april 2009 om endring av beslutning 2007/131/EF av 21. februar 2007 om harmonisering av frekvensressurser til utstyr som benytter ultrabredbåndsteknologi (UWB) (vedlegg XI SD) **405**

32009 D 0381 Kommisjonsbeslutning 2009/381/EF av 13. mai 2009 om endring av beslutning 2006/771/EF om harmonisering av frekvensressurser til utstyr for kortholdskommunikasjon (vedlegg XI SD) **406**

32009 D 0766 Kommisjonsbeslutning 2009/766/EF av 16. oktober 2009 om harmonisering av 900- og 1800 MHz-frekvensbåndene for bakkebaserte systemer som kan tilby pan-europeiske elektroniske kommunikasjonstjenester i Fellesskapet (vedlegg XI SD) **407**

32009 R 1211 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1211/2009 om opprettelse av sammenslutningen av europeiske regulatører innenfor elektronisk kommunikasjon og støttekontoret (vedlegg XI SD) **408**

32009 L 140 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/140/EF av 25. november 2009 om endring av direktiv 2002/21/EF om et felles regulatorisk rammeverk for elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester, direktiv 2002/19/EF om tilgang til og samtrafikk mellom elektroniske kommunikasjonsnett og tilhørende fasiliteter og direktiv 2002/20/EF om tillatelser til elektroniske kommunikasjonsnett og –tjenester (vedlegg XI SD) **410**

32009 L 136 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/136/EF av 25. november 2009 om endring av direktiv 2002/22/EF om universelle tjenester og brukerrettigheter, direktiv 2002758/EF om kommunikasjonsvern og forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbeid om forbrukerbeskyttelse (vedlegg XI SD) **417**

Vedlegg IV Energi **419**

32009 R 1222 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1222/2009 av 25. november 2009 om merking av dekk med drivstoffeffektivitet og andre viktige parameter (vedlegg IV SD) **419**

Vedlegg XIII Transport **419**

Kapittel I Innlandstransport **419**

32009 L 0040 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/40/EF av 6. mai 2009 om teknisk kontroll med motorkjøretøyer og tilhengere til motorkjøretøyer (vedlegg XIII kap I SD) **419**

Kapittel II Veitransport **420**

32006 L 0038 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/38/EF av 17. mai 2006 om endring av direktiv 1999/62/EF (Eurovignettedirektivet) om avgifter på tunge lastebiler for bruk av visse typer infrastruktur (vedlegg XIII kap II SD) **420**

32009 R 1073 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/2009 av 21. oktober 2009 om felles regler for adgang til markedet for internasjonal persontransport (vedlegg XIII kap II SD) **422**

32009 R 1072 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1072/2009 av 21. oktober 2009 om felles regler for markedsadgang innen internasjonal godstransport på veg (vedlegg XIII kap II SD) **424**

32009 R 1071 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1071/2009 av 21. oktober 2009 om fastsettelse av felles regler for å utøve yrket som vegtransportør og om opphevelse av rådsdirektiv nr. 96/26/EF (vedlegg XIII kap II SD) **426**

32009 D xxxx Kommisjonsbeslutning av 6. oktober 2009 om definisjonen av den felles europeiske bompengetjenesten og dens tekniske elementer (vedlegg XIII kap II SD) **428**

32009 D 0810 Kommisjonsvedtak 2009/810/EF av 22. september 2008 om utarbeiding av standardskjema for medlemsstatane si rapportering til Europakommisjonen i samsvar med artikkel 17 i forordning (EF) nr. 561/2006 (vedlegg XIII kap II SD) **431**

32009 R 1266 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1266/2009 av 16. november 2009 om den tiende tilpasning til den tekniske utvikling av rådsforordning (EØF) nr 3821/85 om bruk av fartsskriver på veg (vedlegg XIII kap II SD) **431**

32010 H 0019 Kommisjonsrekommandasjon 2010/19/EU av 13. januar 2010 (vedlegg XIII kap II SD) ... **432**

Kapittel III Transport med jernbane **433**

32009 L 0149 Kommisjonsdirektiv 2009/149/EF av 27. november 2009 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/49/EF vedrørende felles sikkerhetsindikatorer og felles metoder for beregning av ulykkeskostnader (vedlegg XIII kap III SD) **433**

32010 R 0036 Kommisjonsforordning (EF) nr. 36/2010 av 3. desember 2009 om felles modeller for førerbevis, sertifikater, bekreftede kopier av sertifikater og søknadsskjemaer til førerbevis, jf. europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/59/EF (vedlegg XIII kap III SD) **435**

32009 D 0107 Kommisjonsvedtak 2009/107/EF av 23. januar 2009 om endring av vedtak 2006/861/EF og 2006/920/EF vedrørende den tekniske spesifikasjonen for interoperabilitet for delsystemer av det transeuropeiske konvensjonelle jernbanesystemet (vedlegg XIII kap III SD) **436**

32009 D 0965 Kommisjonsvedtak 2009/965/EF av 30. november 2009 om referansedokumentet nevnt i artikkel 27 nr. 4 i direktiv 2008/57/EF om samtrafikkevnen i Fellesskapets jernbanesystem (vedlegg XIII kap III SD) **437**

32010 D 0017 Kommisjonsvedtak 2010/17/EF av 29. oktober 2009 om vedtakelse av grunnleggende parametre for registre over førerbevis og supplerende sertifikater til lokomotivførere, jf.europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/59/EF (vedlegg XIII kap III SD) **438**

32006 D 0861 Kommisjonsvedtak 2006/861/EF av 28. juli 2006 om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkevne som gjelder for delsystemet "Rullende materiell - godsvogner" i det transeuropeiske jernbanesystemet for konvensjonelle tog (vedlegg XIII kap III SD) **439**

32008 D 0164 Kommisjonsvedtak 2008/164/EF av 21. desember 2007 om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkevne vedrørende "personer med nedsatt bevegelighet" i det transeuropeiske jernbanesystem for konvensjonelle tog og høyhastighetstog (vedlegg XIII kap III SD) **441**

32010 D 0079 Kommisjonsvedtak 2010/79/EF av 19. oktober 2009 om endring av vedtak 2006/679/EF og 2006/860/EF om tekniske spesifikasjoner for interoperabilitet relatert til delsystemer i det transeuropesike jernbanesystemer for konvensjonelle tog og høyshastighetstog (vedlegg XIII kap III SD) **444**

32007 R 1371 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1371/2007 av 23. oktober 2007 om jernbanepassasjerers rettigheter og forpliktelser (vedlegg XIII kap III SD) **445**

Kapittel VI Sivil luftfart..... **450**

32009 L 0012 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/12/EF av 13. mars 2009 om lufthavnavgifter (vedlegg XIII kap VI SD)..... **450**

32008 R 1008 Europaparlaments- og rådsforordning 1008/2008 av 24. september 2008 om felles regler for driften av lufttransporttjenester i Fellesskapet (vedlegg XIII kap VI SD) **451**

32009 R 1108 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1108/2009 av 21. oktober 2009 om endring av forordning (EF) nr. 216/2008 angående lufthavner, lufttrafikkstyring og flynavigasjonstjenester og om opphevelse av rådsdirektiv 2006/23/EF (vedlegg XII kap VI SD)..... **454**

32009 R 0080 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 80/2009 14. januar 2009 om EDB-baserte reservasjonssystemer (vedlegg XIII kap VI SD) **460**

32008 R 0216 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 av 20. februar 2008 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk byrå for flysikkerhet (EASA) (vedlegg XIII kap VI SD) **461**

32009 R 0690 Kommisjonsforordning (EF) nr. 690/2009 av 30. juli 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 om om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå, og om oppheving av rådsdirektiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF (vedlegg XIII kap VI SD) **466**

32010 R 0127 Kommisjonsforordning (EF) nr. 127/2010 av 18. februar 2010 om endring av forordning (EF) No. 2042/2003 om kontinuerlig luftdyktighet for luftfartøyer og luftfartøyprodukter, -deler og – utstyr og om godkjenning av organisasjoner og personell som deltar i disse oppgavene (vedlegg XIII kap VI SD) **466**

32010 R 0133 Kommisjonsforordning (EF) nr. 133/2010 av 4. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 820/2008 (vedlegg XIII kap VI SD) **469**

32010 R 0134 Kommisjonsforordning (EF) nr. 134/2010 av 9. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 820/2008 (vedlegg XIII kap I SD) **470**

32010 R 0293 Kommisjonsforordning (EF) nr. 293/2010 av 8. april 2010 om endring av forordning (EF) nr. 820/2008 (vedlegg XIII kap VI SD) **470**

32010 R 0297 Kommisjonsforordning (EF) nr. 297/2010 av 9. april 2010 om endring av forordning (EF) nr. 272/2009 om utfylling av de felles grunnleggende standardene for sikkerhet i sivil luftfart (vedlegg XIII kap VI SD) **471**

32009 R 1254 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1254/2009 av 18. desember 2009 om kriterier for å tillate medlemsstatene å gjøre unntak fra de felles standardene for luftfartssikkerhet og å vedta alternative tiltak (vedlegg XIII kap VI SD) **471**

32009 R 1070 Europaparlaments -og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 549/2004 om fastsettelse av rammeregler for opprettelse av et felles europeisk luftrom (rammeforordningen) (vedlegg XIII kap VI SD) **473**

32009 R 1070 Europaparlaments - og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 550/2004 av 10. mars 2004 om yting av flysikringstjenester i Det felles europeiske luftrom (tjenesteytingsforordningen) (vedlegg XIII kap VI SD) **478**

32009 R 1070 Europaparlaments -og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments - og rådsforordning (EF) nr. 551/2004 om organisering og bruk av Det felles europeiske luftrom (luftromsforordningen) (vedlegg XIII kap VI SD) **481**

32009 R 1070 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments -og rådsforordning (EF) nr. 552/2004 om samvirkningsevnen i Det europeiske nett for styring av lufttrafikken (samvirkningsforordning) (vedlegg XIII kap VI SD) **484**

Vedlegg XIV Konkurranserelger **485**

32008 L 0063 Kommisjonsdirektiv 2008/63/EF av 20. juni 2008 om konkurranse i markedene for terminalutstyr (vedlegg XIV SD) **485**

Vedlegg XX Miljø **486**

Kapittel I Generelt **486**

32009 R 0443 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 443/2009 av 23. april 2009 om fastsettelse av utslippskrav for nye personbiler (vedlegg XX kap I SD) **486**

-ARBEIDSDEPARTEMENTET

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel XV Farlige stoffer

32009 L 0161 Kommisjonsdirektiv 2009/161/EF av 17. desember 2009 om en 3. indikativ liste i henhold til direktiv 98/24 om beskyttelse av arbeidstakere mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (vedlegg II kap XV AD

Sammendrag av innhold

Kommisjonsdirektivet inneholder en 3. liste veiledende (indikative) yrkeshygieniske grenseverdier for eksponering i arbeidet under rådsdirektiv 98/24/EF om vern av arbeidstakernes helse og sikkerhet mot risiko i forbindelse med kjemiske agens på arbeidsplassen. Frist for gjennomføring av direktivet i EU er 18. desember 2010.

Direktiv 91/322/EØF som inneholder en liste med veiledende yrkeshygieniske grenseverdier ble fastsatt under rammedirektivet 80/1107/EØF. Rammedirektivet ble senere opphevet av direktivet om kjemiske agens 98/24/EF. Rådsdirektiv 98/24/EF ble vedtatt 7. april 1998 og publisert i EF-tidende 5. mai 1998. Direktivet stiller krav om at kommisjonen skal legge frem forslag til grenseverdier som medlemslandene må innføre på nasjonalt nivå. Dette gjelder både veiledende og bindende grenseverdier i luft, og bindende biologiske grenseverdier, f.eks. i blod. De nasjonale veiledende grenseverdiene kan være høyere, dersom et medlemsland mener at det er nødvendig av tekniske og økonomiske hensyn, men landene bør nærme seg EUs veiledende verdi. Direktivet stiller krav om at veiledende grenseverdier vedtas gjennom kommisjonsdirektiv.

Den første og andre liste over veiledende yrkeshygieniske grenseverdier ble fastsatt i kommisjonsdirektiv 2000/39/EF og 2006/15/EF. Kommisjonen kunngjorde 29. mai 2008 at den rådgivende komité for sikkerhet og helse på arbeidsplassen (Advisory Committee for Safety and Health at Work, ACSHW) hadde godkjent forslaget om et nytt direktiv som fastsetter en tredje liste over veiledende grenseverdier. Den nye listen fastsetter veiledende grenseverdier for 20 farlige stoff brukt på arbeidsplasser. Forlaget til veiledende grenseverdi for tre av stoffene formaldehyd, kvikksølv og karbondisulfid førte til store diskusjoner og resulterte i at Scientic Committee for Occupational Exposure Limits to Chemical Agents (SCOEL) foretok en ny gjennomgåelse av dokumentene for disse stoffene. Resultatet av den nye vurderingen var at SCOEL sto ved den opprinnelige foreslåtte helsebaserte tallverdien.

Merknader

Direktivet har hjemmel i EF-traktatens artikkel 118 A. Rådsdirektiv 98/24/EF om vern av arbeidstakernes helse og sikkerhet mot risiko i forbindelse med kjemiske agens på arbeidsplassen stiller krav om at kommisjonen skal legge frem forslag til grenseverdier som medlemslandene må innføre på nasjonalt nivå. Dette direktivet er det tredje direktiv med hjemmel i Rådsdirektiv 98/24/EF.

Arbeidstilsynets veiledning med liste over administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære er fastsatt i medhold av forskrift av 30. april 2001 nr. 443 om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen og inneholder verdier for alle stoffene i det foreslåtte direktivet med unntak av to stoffer. For petroleumsvirksomhet på norsk sokkel får den veiledende listen anvendelsen gjennom § 34 i forskrift av 3. september 2001 om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XXIV Maskiner

32009 L 0127 Kommisjonsdirektiv 2009/127/EF av 21. oktober 2009 om sprøytemiddelmaskiner (vedlegg II kap XXIV AD)

Sammendrag av innhold

EU-kommisjonen fremmet 5. september 2008 forslag til direktiv om sprøytemiddelmaskiner, eller plantevenrutstyr som er en mer alminnelig betgnelse på slikt utstyr. Direktivet er en del av Kommisjonens strategi for en bæredyktig anvendelse av sprøytemidler (se Kommisjonens meddelelse "Temastrategi for bæredyktig anvendelse av pesticider"(KOM (2006) 372). Formålet med direktivet er å redusere risikoer for mennesker og miljø knyttet til sprøytemidler, gjennom å sikre at sprøytemiddelmaskiner konstrueres og fremstilles på en slik måte at sprøytemidlers skadelige virkninger på menneskers helse og miljø minimeres. Direktivet stiller funksjonelle konstruksjonskrav i forhold til virkemåte, service og vedlikehold.

Merknader

Endringsforslaget har sin hjemmel i EF-traktatens artikkel 95. Forslaget er fremsatt som en endring i direktiv 2006/42/EF som erstatter gjeldende maskindirektiv 98/37/EF. Maskindirektivet er inntatt i EØS-avtalen, Vedlegg II, Kapittel XXIV. Maskindirektivet er i dag gjennomført i forskrift 19. august 1994 nr. 820 om maskiner. Maskindirektivet 2006/42/EF av 17. mai 2006, vil imidlertid erstatte gjeldende direktiv den 29. desember 2009. Direktivet er gjennomført i forskrift av 20. mai 2009 nr. 544. Kommisjonens forslag til endringer når det gjelder sprøytemiddelmaskiner vil medføre en del endringer i den nye forskriften, men ikke av betydelig karakter.

Sakkyndige instansers merknader

Arbeidstilsynet er ikke kjent med at noen sakkyndige instanser har gitt uttrykk for synspunkter i forhold til forslaget. Norge ved Arbeidstilsynet har gjennom deltakelse i arbeidsgruppe Working Group 98/37/EF blitt informert om forslaget, som ikke har vært ansett som kontroversielt.

Rettsakten trådte i kraft i EU 15. desember 2009. Frist for gjennomføring er 15. desember 2011.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg VI Trygd

32009 R 0987 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 987/2009 av 16. september om fastsetting av regler om gjennomføring av forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering av trygdeordninger (vedlegg VI AD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten gjelder regler om gjennomføring av forordning (EF) nr. 883/2004 av 29. april 2004 om koordinering av trygdeordninger som skal erstatte forordning (EØF) 1408/71. Den nye og moderniserte forordningen nr. 883/2004 trådte i kraft i mai 2004, men vil først få virkning (anvendelse) fra tidspunktet for den nye gjennomføringsforordningens ikrafttreden (jf. artikkel 91). Dessuten må alle vedleggene til 883/2004 være på plass (vedlegg II, X og XI ble først klare samme dag som gjennomføringsforordningen 16. september 2009). Gjennomføringsforordningens ikrafttreden i EU er fastsatt til 1. mai 2010, jf. punktet om ikrafttreden nedenfor.

Forordningene inneholder bestemmelser som tar sikte på å koordinere medlemslandenes trygdeordninger. Med andre ord tar de sikte på å sørge for at personer som benytter seg av den frie bevegelighet og flytter fra et land til et annet, kan beholde de rettigheter som de har opptjent (pensjonsrettigheter m.v.) og gis adgang til trygdeordninger i tilflyttingslandet slik at man er sikret kontinuitet i opptjening og dekning for risiki. Enkelte særlige, ikke-avgiftsbaserte kontantytelser av blandet art er koordinert på en slik måte at de kun skal gis i bostedslandet. Det samme gjelder naturalytelser ved sykdom, graviditet og fødsel. Dessuten finnes det bestemmelser som gir rettigheter til medisinsk behandling under midlertidig opphold i andre medlemsland.

Formålet med de nye forordningene er å gjøre regelverket enklere og mer brukervennlig. Fremstillingen er gjort lettere tilgjengelig og mer håndterlig for de enkelte personer og institusjoner som skal administrere den.

Gjennomføringsforordningen gjelder i hovedsak administrative gjennomføringsbestemmelser, herunder regler om saksbehandling og elektronisk utveksling av opplysninger mellom institusjonene og lagring av informasjon. Rettsakten erstatter den nåværende forordning (EØF) 574/72.

Rettsaktens hovedsakelige formål er å få på plass de nødvendige regler for den praktiske gjennomføring av grunnforordningen (forordning 883/2004). Bestemmelsene er strukturert etter kapittelinndelingen i grunnforordningen i likhet med forordning nr. 574/72 i dag. Forskjellen er vesentlig at rettsakten har til formål å forenkle og modernisere bestemmelsene saklig, språklig og fremstillingsmessig og å forbedre og effektivisere utvekslingen av opplysninger mellom institusjonene ved elektroniske midler. Dette innebærer helt klare og entydige regler om hvor en person som har opptjent rettigheter i to eller flere medlemsstater, skal henvende seg, hvilken institusjon eller institusjoner det er som har ansvaret for at han eller hun får sine ytelser, at de er beregnet korrekt og at det skjer til rett tid. Det er således fastsatt frister for behandling og responstider for å fullføre administrative trinn i saksbehandlingen på de ulike områder og om foreløpig (midlertidig) lovvalg og utbetaling av ytelser (artikkel 6).

Artikkel 6 fastlegger at institusjonen i bostedslandet, evt. institusjonen vedkommende først var i berøring med, midlertidig skal ha det foreløpige ansvar som kompetent institusjon inntil kompetanseforholdet er endelig avklart.

Etter artikkel 16 nr. 3 skal avgjørelse om lovvalg etter artikkel 13 i forordning nr. 883/2004 (arbeid i to eller flere medlemsstater) treffes innen to måneder etter at vedkommende arbeidstaker har oversendt opplysningene om forholdet til den utpekte institusjonen i bostedslandet og denne uten unødig opphold har informert institusjonene i de andre berørte medlemsstater. Så lenge lovvalget ikke er bestemt, skal vedkommende foreløpig (midlertidig) være underlagt den lovgivning som følger av artikkel 6(1).

Etter artikkel 26 nr. 2 skal den kompetente institusjon besvare anmodning om tillatelse til planlagt behandling fra institusjonen på bostedet. I mangel av svar på slik henvendelse, innen de frister som er angitt i nasjonal lovgivning, skal tillatelse anses gitt.

Etter artikkel 62 skal refusjoner for helsetjenester mv. skje på basis av faktiske kostnader. Det kan likevel om nødvendig fortsatt finne sted i form av rundsumsoppgjør for så vidt gjelder familiemedlemmer og pensjonister mv. dersom ordningen i angjeldende medlemsstat tilsier dette, jf. artikkel 63. Land med slike ordninger er oppført i vedlegg 3. Helsetrygdkortet skal imidlertid i framtida i alle tilfeller utstedes av den kompetente stat, jf. artikkel 25.

Artikkel 30 gjelder trygdeavgifter for pensjonister til dekning av utgifter i forbindelse med sykebehandling/helsetjenester etter forordningen (helsedelen) og fastsetter at man ved avgiftsberegningen, i samsvar med artikkel 30 i forordning nr. 883/2004, kan legge til grunn vedkommendes samlede pensjonsinntekter, inkludert pensjon opptjent i henhold til en eller flere andre medlemsstaters lovgivning. Det presiseres at det samlede avgiftsbeløpet ikke under noen omstendighet må overstige det beløp som kan trekkes for en person som mottar det samme pensjonsbeløp fra den kompetente stat.

Avdeling IV, kapittel III, artiklene 71 til 86 gjelder bestemmelser om gjennomføring og gjensidig bistand ved tilbakekreving av feilutbetalinger, motregning og innkreving av utestående fordringer, herunder ubetalte avgifter. Fristen for stadfesting av dokument om eksekvering av eksigible krav er normalt 3 måneder (artikkel 79).

Senest etter 24 måneder fra ikrafttredelsen, dvs. fra 1. mai 2012, skal etter artikkel 95 all utveksling av opplysninger mellom medlemsstatene skje elektronisk, og dagens papirblanketter vil i stor grad bli borte. Bare såkalt portable papirblanketter som den enkelte trenger å ha med seg, vil fortsatt bli utstedt (herunder E 101).

Antallet vedlegg er i forhold til nåværende gjennomføringsforordning redusert fra 10 til 5.
Vedlegg 1 omfatter bestemmelser i bilaterale administrasjonsavtaler som forblir i kraft samt nye gjennomføringsbestemmelser som avtales bilateralt, jf. artikkel 8 nr. 1 og 9 nr. 2. Dette tilsvarer dagens vedlegg 5 og omfatter bl.a. oppgjørsavtaler og ikke-refusjonsavtaler. Ved innlemmingen i EØS-avtalen tas følgelig inn de avtaler som er anført der og som fortsatt skal gjelde.

Vedlegg 2 gjelder oppføring av særlige ordninger for tjenestemenn i henhold til artikkel 32 og 41. Dette gjelder nærmere bestemt Spania og Tyskland.

Vedlegg 3 gjelder rundsumsoppgjør for utgifter til helsetjenester, jf. artikkel 63 nr. 1. Balansert fordeling av utgifter i forbindelse med helsetjenester mv. er et sentralt hensyn man har sett hen til. Hovedregelen for oppgjøret mellom de berørte institusjoner er refusjon av de faktiske utgifter, jf. artikkel 62. Dette gjelder også i de tilfeller der det etter forordning nr. 574/72 er rundsumsoppgjør (artikkel 94 og 95). Iht. artikkel 63 kan imidlertid de medlemsstater hvor forholdene tilsier det, få refundert utgiftene i form av rundsumsbeløp. Disse medlemsstater er oppført i vedlegg 3. Rundsumsbeløpet skal regnes ut på en annen måte enn tidligere, jf. formelen i artikkel 64. Dette innebærer at det nå i utgangspunktet bare skal opereres med én rundsum (mot to nå), som imidlertid er basert på at utgiftene er brutt ned på tre ulike aldersgrupper (hhv personer i alderen 0-20, 20-64 og 65 år og over). Det vil fremdeles opereres med et reduksjonsbeløp, i utgangspunktet 15%, mot 20% nå. Er imidlertid kompetent stat et av de land som er listet opp i vedlegg IV til forordning nr. 883/2004 (mer rettigheter for pensjonister som vender tilbake til den kompetente stat), skal beløpet fortsatt reduseres med 20%. Dette gjelder nærmere bestemt Belgia, Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Tyskland, Hellas, Spania, Frankrike, Kypros, Luxembourg, Ungarn, Nederland, Østerrike, Polen, Slovenia og Sverige.

Vedlegg 4 gjelder oversikt over kompetente myndigheter og institusjoner, utpekte organer og kontaktorganer. Slike oversikter skal iht. artikkel 88 nr. 4 samles i offentlig tilgjengelige databaser, opprettet til dette formål i de enkelte medlemsstater. Adressen til basene skal angis i vedlegg 4.
Vedlegg 5 gjelder summarisk rundsumsoppgjør/-beløp for utgifter til dagpenger mv. ved arbeidsløshet etter artikkel 65 i forordning 883/2004, som den kompetente medlemsstat skal refundere den ledige grensearbeider/arbeidstakers bostedsstat for den innledende 3 eller 5-månedersperioden. Vedlegget omfatter de medlemsstater som på gjensidig basis fastsetter det maksimumsbeløp som er angitt i forordning 883/2004 artikkel 65 nr. 6, tredje punktum, på grunnlag av det gjennomsnittlige beløp av ytelser ved arbeidsledighet utbetalt etter deres lovgivning i det foregående kalenderår. I forholdet mellom disse statene skal det være det gjennomsnittlige beløpet som skal brukes i hvert individuelt stønadstilfelle. Dette innebærer ifølge Kommisjonen en administrativ forenkling. Følgende medlemsstater er oppført: Belgia, Den tsjekkiske republikk, Tyskland, Østerrike, Slovakia og Finland.
Ikrafttreden

Gjennomføringsforordningen, forordning nr. 987/2009, ble vedtatt av råd og parlament 16. september 2009. Rettsakten vil tre i kraft i EU seks måneder etter at den er offentliggjort i EU-tidende og får i alle deler direkte anvendelse i medlemsstatene, jf. artikkel 97. Den ble publisert 30. oktober 2009, og får dermed ikrafttredelse og anvendelse i EU den 1. mai 2010.

Merknader

Gjeldende koordineringsinstrumenter for trygdeordninger (forordning nr. 1408/71 og 574/72) er inkorporert i norsk rett ved forskrift av 30. juni 2006 nr. 731 med hjemmel i en rekke lover, herunder lov om folketrygd §§ 1-3 og 25-15. Den nye forordningen vil kunne inkorporeres i norsk rett ved forskrift på samme hjemmelsgrunnlag og vil ikke medføre behov for andre endringer i forhold til norsk rett.

Overgangen til de nye forordningene innebærer som nevnt blant annet at utvekslingen av opplysninger mellom medlemslandene skal skje elektronisk senest innen 1. mai 2012, jf. artikkel 95. Det skal etableres kontaktpunkter mot det europeiske nettverket EESSI, jf. artikkel 4(2) og rutiner for mottak, registrering og fordeling av inngående og utgående meldinger i de enkelte land. Utover nødvendige engangsutgifter til nye dataløsninger og den løpende drift medfører rettsakten ikke vesentlige merutgifter på sikt.

De administrative forberedelsene til denne overgangen må i perioden 2010-2012 gis høy prioritet, og arbeidet med tilrettelegging for elektronisk datautveksling må skje med sikte på at fristen 1. mai 2012 kan overholdes.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert i relevante organer på departements- og direktoratsnivå, og behandlet i spesialutvalg for trygd 1. april 2009. Rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32004 R 0883 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 av 29. april 2004 om koordinering av trygdeordninger (vedlegg VI AD)

Sammendrag av innhold

Forordningen opphever og erstatter rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet. Formålet med den nye og moderniserte forordningen er å gjøre regelverket enklere, lettere tilgjengelig, mer brukervennlig, effektivt og moderne. Begreper, regler og prosedyrer er forenklet og rasjonalisert slik at de skal bli mer håndterlige for dem som skal administrere dem. Fremstillingen er gjort enklere for den vanlige bruker og teksten er redusert med nærmere to tredeler i forhold til forordning 1408/71. Prosjektet startet som en oppfølging av rådsresolusjon av 7. desember 1992 om den praktiske gjennomføring av det indre marked, hvor Kommisjonen og medlemsstatene ble oppfordret til å øke klarheten i regelverket bl.a. gjennom konsolidering av eksisterende regler. Det var dessuten også en del av SLIM-initiativet (Simpler Legislation for the Internal Market). Under dette initiativet har det vært nedsatt arbeidsgrupper for å vurdere forenkling av EFs regelverk på ulike områder, herunder trygdeområdet.

Det dreier seg altså ikke om en grunnleggende eller gjennomgripende substansiell omlegging av selve koordineringssystemet. Grunnprinsippene for koordineringen og de viktigste trekkene i systemet er i all hovedsak de samme som før.

Det generelle utgangspunktet for koordineringen vil fortsatt være at en person som har rett til trygdeytelser i en medlemsstat, ikke skal tape sin rett ved å flytte til en annen medlemsstat. Koordineringsreglene innebærer ikke harmonisering av medlemsstatenes trygdelovgivninger.

Regelverket får anvendelse på alle tradisjonelle trygdeytelser som er nevnt i ILO-konvensjon nr. 102, uavhengig av hvordan ordningene er utformet. Regelverket bestemmer også hvilken lovgivning en person skal være omfattet av. Vedkommende skal bare være omfattet av én stats lovgivning av gangen, i utgangspunktet lovgivningen i staten der vedkommende arbeider, mens personer som ikke er yrkesaktive skal være omfattet av lovgivningen i bostedslandet.

Koordineringsreglene skal bygge på fire hovedprinsipper:

Likebehandling i forhold til statsborgerskap, likestilling av faktiske hendelser inntruffet i medlemsstatene, sammenlegging av trygdetid og bevaring av opptjente rettigheter (eksport av ytelser).

På tre områder er det viktigere endringer som innebærer nye rettigheter og plikter:
1. Omfangsmessig utvidelse til personer som er trygdet i en medlemsstat, men som ikke har vært yrkesaktive.

2. Utvidelse til særskilte førtidspensjonsordninger som fra en bestemt alder gir ytelser til arbeidstakere som permitteres eller som etter eget valg frivillig forlater arbeidslivet.

3. Koordineringen av ytelser ved arbeidsløshet utvides til selvstendig næringsdrivende.
Retten til ytelser under opphold i andre medlemsstater for å søke arbeid gjelder i utgangspunktet fortsatt for en periode på tre måneder regnet fra det tidspunkt vedkommende opphørte å stå til rådighet for arbeidsformidlingen i det opprinnelige land, men den kompetente institusjonen der kan forlenge perioden til seks måneder.

Når det gjelder det opprinnelige forslaget om likestilling av statsborgere fra tredjeland med lovlig opphold i området, er dette punktet i løpet av prosessen blitt tatt ut og behandlet for seg selv, jf rådsforordning nr. 859/2003 av 14. mai 2003, i kraft fra 1. juni 2003.

Den nye og moderniserte forordningen trådte i kraft i mai 2004, men vil først få virkning fra tidspunktet for den nye gjennomføringsforordningens ikrafttreden (artikkel 91). Dessuten må alle vedleggene komme på plass (vedlegg II, X og XI var ikke klare).

Gjennomføringsforordningen, forordning nr. 987/2009, ble vedtatt av råd og parlament 16. september 2009. Samtidig kom de resterende vedlegg på plass, jf. forordning nr. 988/2009. Den ble publisert i EU-tidende 30. oktober 2009, og får dermed ikrafttredelse og anvendelse i EU den 1. mai 2010, seks måneder etter at den ble offentliggjort, jf. artikkel 97.

Merknader

Gjeldende koordineringsinstrumenter for trygdeordninger (forordning nr. 1408/71 og 574/72) er inkorporert i norsk rett ved forskrift av 30. juni 2006 nr. 731 med hjemmel i en rekke lover, herunder lov om folketrygd §§ 1-3 og 25-15. Den nye forordningen vil kunne inkorporeres i norsk rett ved forskrift på samme hjemmelsgrunnlag og vil ikke medføre behov for andre endringer i forhold til norsk rett.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av relevante organer på departements- og direktoratsnivå uten at det har fremkommet merknader. Rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0988 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 988/2009 av 16. september 2009 om endring av forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering av trygdeordninger og fastlegging av innholdet i dens vedlegg (vedlegg VI AD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten gjelder endringer og tilføyelser til forordning (EF) nr. 883/2004 av 29. april 2004 om koordinering av trygdeordninger og fastlegging av innholdet i vedleggene til forordningen. Rettsakten forener både forslaget som ble fremlagt av Kommisjonen 24. januar 2006 (KOM(2006)7 endelig utgave) om vedlegg XI samt enkelte bestemmelser (artikler) i forordningen og forslaget som ble fremmet av Kommisjonen 3. juli 2007 (KOM(2007)376 endelig utgave) om fastsettelse av vedleggene II og X samt endring og oppdatering av de øvrige vedleggene.

Den nye forordningen skal erstatte forordning 1408/71, jf. EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1. Forordningen er inkorporert i norsk rett ved forskrift av 30. juni 2006 nr. 731 med hjemmel i en rekke lover, herunder folketrygdloven §§ 1-3 og 25-15. Formålet med denne nye forordningen er å gjøre regelverket enklere og mer brukervennlig. Fremstillingen er gjort lettere tilgjengelig for den vanlige bruker og mer håndterlig for dem som skal administrere den.

Forordningene inneholder bestemmelser som tar sikte på å koordinere medlemslandenes trygdeordninger. Med andre ord tar de sikte på å sørge for at personer som benytter seg av den frie bevegelighet og flytter fra et land til et annet kan beholde de rettigheter som de har opptjent (pensjonsrettigheter m.v.) og gis adgang til trygdeordninger i tilflyttingslandet slik at man er sikret kontinuitet i opptjening og dekning for risiki. Enkelte særlige, ikke-avgiftsbaserte kontantytelser av blandet art er koordinert på en slik måte at de kun skal gis i bostedslandet. Det samme gjelder naturalytelser ved sykdom, graviditet og fødsel. Dessuten finnes det bestemmelser som gir rettigheter til medisinsk behandling under midlertidig opphold i andre medlemsland.

Rettsaktens innhold og formål:

Rettsaktens artikkel 1 gjelder endringer av enkelte bestemmelser og vedlegg til forordning nr. 883/2004. De aktuelle bestemmelser er artikkel 1 (definisjon av naturalytelser), artikkel 3 nr. 5 (ytelser som ligger utenfor forordningens omfangsområde), artikkel 14 nr. 4 (frivillig forsikring), artikkel 15 (betegnelser på personalgrupper i EU-organer), artikkel 18 (rett til naturalytelser for familiemedlemmer til grensearbeidere), artikkel 28 (rett til naturalytelser for tidligere grensearbeidere), artikkel 36 nr. 1 (naturalytelser i forbindelse med yrkesskade mv). Det er videre foretatt tilpasninger i diverse bestemmelser i pensjonskapitlene (artiklene 51 til 57). Endringene gjelder artikkel 51 (endring av nr. 3 om sammenlegging), ny 52 nr. 5 (som presiserer at man også kan se bort fra pro rata-beregningen etter forordningen når det gjelder innskuddsbaserte pensjonsordninger), artikkel 56 nr. 1 bokstav c) (referansen til vedlegg XI skal innledes av ordene "om nødvendig") og artikkel 57 nr.4 (som presiserer at man også kan se bort fra pro rata-beregningen etter forordningen når det gjelder innskuddsbaserte pensjonsordninger) m.v.

Under artikkel 87 nr. 10 er tilføyd to nye punkter 10a og 10b er tilføyd, begge med referanse til vedlegg III, jf nedenfor.

Nærmere om endringene av vedleggene:

1. Vedlegg I
Vedlegg I (I) (bidragsforskott) og I(II) (engangsstønad ved fødsel og adopsjon) gjelder ytelser som faller utenfor forordningens materielle omfang i henhold til artikkel 1 (z) og er oppdatert bl a med hensyn på de nye medlemsstatene som har kommet til etter 30. april 2004. Tilføyelsene i I(I) gjelder Bulgaria, Luxembourg, Polen, Slovenia og Slovakia, i I(II) Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Estland, Latvia, Litauen, Ungarn, Polen, Romania, Slovenia og Slovakia.

2. Vedlegg II
Vedlegg II gjelder bestemmelser i tidligere avtaler mellom to eller flere medlemsstater som fortsatt skal forbli i kraft, og omfatter alt i alt 36 opptegnelser. Etter forordning 883/2004 artikkel 8 (1) trer forordningen, som en generell hovedregel, i stedet for bestemmelser i tidligere trygdeavtaler mellom medlemsstatene som gjelder samme forhold og personkrets. Enkelte bestemmelser kan opprettholdes, og må da oppføres i dette vedlegget her. Vedlegget tilsvarer vedlegg III i forordning 1408/71.

3. Vedlegg III
Vedlegget gjelder helsetjenester for familiemedlemmer til grensearbeidere og er uten motstykke i eksisterende regelverk. Nye oppføringer (begrensninger i rettigheter i kompetent stat/utenfor bostedslandet) gjelder Estland, Italia, Litauen og Ungarn.

4. Vedlegg IV
Vedlegget gjelder helsetjenester for pensjonister og har heller ikke noen parallell i eksisterende regelverk. De nye oppføringene (utvidelse av rettigheter ved retur til kompetent stat/utbetalingslandet) gjelder Bulgaria, Den tsjekkiske republikk, Kypros, Ungarn, Nederland, Polen og Slovenia. Opptegnelsen for Italia slettes.

5. Vedlegg V
Vedlegget gjelder helsetjenester for tidligere grensearbeidere (utvidelse av rettigheter). Det er ingen parallell i gjeldende regelverk (forordning 1408/71). Det er ikke foreslått nye oppføringer her.

6. Vedlegg VI
Vedlegg VI gjelder "type A-lovgivning", dvs. ordninger hvor størrelsen på ytelsene ved uførhet er uavhengig av trygdetidens lengde. Ordningene er gjenstand for særskilt koordinering i henhold til artikkel 44 (1). Når en person bare har vært omfattet av slike ordninger, skal hele ytelsen tilstås fra ett av landene etter risikoprinsippet. Som hovedregel vil dette være der hvor vedkommende er trygdet på tidspunktet for stønadstilfellet (uføretidspunktet). Dette står i kontrast til det proratariske prinsipp som gjelder når minst ett land med type B-lovgivning (ordninger hvor ytelsene utmåles i forhold til trygdetiden) er inne i bildet, og hvor hvert av landene er ansvarlig for å utbetale en delpensjon i forhold til trygdetiden der. De nye oppføringene gjelder Den tsjekkiske republikk, Estland og Latvia.

7. Vedlegg VII
Vedlegg VII gjelder tabeller som angir samsvar mellom medlemsstatenes lovgivning med hensyn til vilkårene for og graderingen av uførhet. Etter hovedregelen i artikkel 46 i forordning 883/2004 bedømmer den enkelte medlemsstat hvorvidt vedkommende oppfyller kravene til uførhet og graden av uførheten. Etter artikkel 46 kan imidlertid de enkelte medlemsstatene bestemme at en avgjørelse i en annen medlemsstat også skal legges til grunn for rettigheter etter deres lovgivning fordi vilkårene er parallelle og likeartede, eller med andre ord samsvarende. For at en slik avgjørelse skal bli bindende må forpliktelsen om samsvar være nedfelt i vedlegg VII. Vedlegg VII tilsvarer vedlegg V i forordning 1408/71. Det har kun vært fire land som har hatt oppføringer i vedlegget (Belgia, Frankrike, Italia og Luxembourg). Etter endringsrettsakten vil det nå bare være tre, og da de tre førstnevnte, idet Luxembourg trekker seg. Som følge av endringer i luxembourgsk lovgivning de senere år, er det ikke lenger samsvar mellom denne og lovgivningen i noen av de andre medlemslandene. Kolonnene og tabellen for Luxembourg er fjernes.

8. Vedlegg VIII
Vedlegg VIII gjelder tilfeller hvor pro rata-beregningen etter artikkel 52 (1) b) kan unnlates (del 1) eller hvor den ikke kommer til anvendelse/ikke er aktuell (del 2). Etter artikkel 52 (4) kan man unnlate å foreta pro rata temporis-beregningen når det er fastslått at beregningen etter nasjonale regler alltid gir et like bra eller bedre resultat. Disse skal oppføres i del 1.
Etter artikkel 52 (5) kommer pro rata-beregningen ikke til anvendelse på ordninger hvor trygdetidsperioder og lengden på slike er uten betydning. Det gjelder eksempelvis innskuddsbaserte og fonderte ordninger, som for eksempel det nye pensjonssystemet i Sverige fra 2003 og ordningene i flere av de nye medlemsstatene. Disse skal oppføres i del 2.

9. Vedlegg IX
Vedlegg IX gjelder ytelser som grunner seg på sammenfallende eller overlappende perioder mv, og som det er anledning til å samordne på nærmere vilkår. Formålet med slik samordning er å forhindre overpensjonering mv, dvs. at man får to eller flere fulle ytelser av samme art for samme tidsrom. Artikkel 54 angir mulighetene og begrensningene for å anvende nasjonale samordningsregler. En forutsetning for å foreta samordning, er at det er fastsatt bestemmelser om dette i nasjonal lovgivning. Samordningsreglene kan imidlertid ikke anvendes på pro rata-ytelser beregnet etter artikkel 52 (1) b), dvs. at pro rata-beløpet utgjør en nedre grense for hva som kan avkortes. Videre er samordning begrenset til ytelser som gis fullt ut, uavhengig av trygdetiden (Type A-ytelser) eller som utmåles på grunnlag av fremtidig trygdetid. De aktuelle ytelser må også være oppført i Vedlegg IX, hhv i del I (Type A-ytelser) eller del II (fremtidig medregning). En ytterligere begrensning ligger i at adgangen til å anvende interne samordningsregler faller bort dersom det er inngått avtale mellom to eller flere medlemsstater om ikke å medregne fremtidig trygdetid mer enn én gang. Slike avtaler skal anføres i Vedlegg IX del III. Endringene som følge av rettsakten, gjelder hhv. Latvia, Litauen, Nederland, Slovakia og Sverige.

10. Vedlegg X
Vedlegg X gjelder særlige ikke-avgiftsbaserte kontantytelser av blandet art, dvs. ytelser som ligger i grenselandet mellom sosialhjelp og trygd. I henhold til artikkel 70 i forordning 883/2004 er ytelser av denne type unntatt fra det generelle eksportkravet i forordningen, og kommer kun til utbetaling i bostedslandet. Det er en forutsetning av at de er oppført i vedlegg X. Vedlegg X tilsvarer vedlegg IIa i forordning 1408/71.

11. Vedlegg XI
Vedlegg XI gjelder særlige bestemmelser om anvendelsen av medlemsstatenes lovgivning, dvs. nærmere presiseringer om hvordan de enkelte medlemslands ordninger og ytelser skal koordineres. Vedlegget tilsvarer og erstatter vedlegg VI i forordning 1408/71. I samsvar med det overordnede formål bak moderniseringen og forenklingen, inneholder vedlegg XI vesentlig færre opptegnelser enn det nåværende vedlegg VI (47 mot tidligere 132). Det vises til nedenstående tabell.

Oppføringer i aktuelle vedlegg	Vedlegg VI i 1408/71	Vedlegg XI i 883/200
Belgia	12	0
Bulgaria	0	1
Tsjekkiske republikk	0	1
Danmark	10	4
Tyskland	18	8
Estland	0	1
Hellas	10	2
Spania	9	4
Frankrike	9	3
Irland	9	2

Italia	0	0
Kypros	0	1
Latvia	0	0
Litauen	0	0
Luxembourg	8	0
Ungarn	0	0
Malta	0	1
Nederland	7	4
Østerrike	7	3
Polen	1	0
Portugal	1	0
Slovenia	0	0
Slovakia	0	0
Finland	5	2
Sverige	5	5
UK	20	5

Merknader

Gjeldende koordineringsinstrumenter for trygdeordninger (forordning nr. 1408/71 og 574/72) er inkorporert i norsk rett ved forskrift av 30. juni 2006 nr. 731 med hjemmel i en rekke lover, herunder lov om folketrygd §§ 1-3 og 25-15. Rettsakten vil kunne inkorporeres i norsk rett ved forskrift på samme hjemmelsgrunnlag og vil ikke medføre behov for andre endringer i forhold til norsk rett.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert i relevante organer på departements- og direktoratsnivå, og behandlet i spesialutvalg for trygd 1. april 2009. Rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Vedlegg XVIII Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn

32008 L 0104 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/104/EF av 19. november 2008 om vikararbeid (vedlegg XVIII AD)

Sammendrag av innhold

Innenfor EU er det store forskjeller med hensyn til bruken av vikaransettelser og i vikaransattes juridiske situasjon, status og arbeidsvilkår. Direktivets formål er å beskytte vikaransatte og forbedre kvaliteten av vikararbeid ved å sikre likebehandling mellom innleide ansatte fra vikarbyrå og ordinært ansatte, samt å legge til rette for bruk av vikarbyråer med sikte på å skape arbeidsplasser og å utvikle fleksible former for arbeid.

Direktivet tar sikte på å sikre beskyttelse av vikaransatte og forbedre vilkårene for innleide vikarer fra vikarbyråer (i det følgende kalt "innleide"). Direktivet omfatter vikarer innleid fra vikarbyråer. I følge ordlyden i direktivet og definisjonen av "vikarbyråer" antas direktivet ikke å gjelde for arbeidstakere som leies inn fra andre virksomheter (hos oss ofte benevnt som produksjonsbedrifter).

Direktivet innfører et prinsipp om likebehandling og ikke-diskriminering i forhold til ordinært ansatte i innleievirksomheten. Samtidig er siktemålet å etablere et hensiktsmessig rammeverk som skal sikre at innleie kan bidra til et velfungerende og fleksibelt arbeidsmarked.

Kjernebestemmelsen som fastsetter et prinsipp om likebehandling finnes i artikkel 5. Her slås det fast at vikaransattes vesentlige arbeids- og ansettelsesvilkår minst skal tilsvare de vilkår den vikaransatte ville hatt dersom vedkommende var ansatt i innleievirksomheten til utførelse av samme arbeid.

Hva som anses som vesentlige arbeids- og ansettelsesvilkår fremgår av artikkel 3 nr. 1 bokstav f), og omfatter arbeidstidens lengde, overtid, pauser, hvileperioder, nattarbeid, ferie, helligdager og lønn. Også bestemmelser om beskyttelse av gravide og ammende kvinner og barn og unge, samt bestemmelser om likebehandling av menn og kvinner og forskjellsbehandling pga. kjønn, rase, etnisk opprinnelse, religion, tro, funksjonshemming eller seksuell legning skal komme til anvendelse for vikaransatte.

Mye av diskusjonen rundt direktivforslaget har dreid seg om muligheten for å gjøre unntak fra likebehandlingsprinsippet for tidsavgrensede vikaroppdrag - en form for karensperiode. Det ble imidlertid aldri noen enighet om varigheten av denne karensperioden, og et kompromiss ble at vikaransatte har krav på likebehandling fra dag 1.

Det er mulig å gjøre unntak fra likebehandlingsprinsippet mht lønn dersom vikaren er fast ansatt i vikarbyrået og har lønn (fra vikarbyrået) mellom oppdragene jf. art. 5, 2. ledd. For det andre åpner direktivet for at partene ved tariffavtale kan fravike likebehandlingsprinsippet såfremt den generelle beskyttelse av vikaransatte respekteres.

Innleide skal videre bli informert om ledige stillinger i innleievirksomheten, jf. art. 6, 1. ledd. Medlemsstatene skal også sørge for at en klausul som forbyr eller forhindrer en ansettelsesavtale mellom innleier og den innleide etter leieoppdragets opphør, kan erklæres ugyldig, jf. art. 6, 2. ledd. Vikarbyråer har ikke anledning til å ta betalt av arbeidstakeren for at denne blir innleid til, eller eventuelt ansatt i, brukervirksomheten jf. art. 6, 3. ledd. Innleide skal dessuten nyte godt av sosiale ordninger i innleievirksomheten med mindre annen behandling kan berettiges av objektive grunner, jf. art. 6, 4 ledd. Medlemsstatene skal iverksette tiltak med tanke på å forbedre vikarers opplæringsmuligheter i vikarbyråene, inkludert i periodene mellom oppdrag, med tanke på å ivareta deres karriereutvikling og muligheter på arbeidsmarkedet, eller se til at arbeidslivets parter fremmer dialogen på dette punktet, jf. art. 6, 5. ledd. I tillegg skal medlemslandene/arbeidslivets parter iverksette tiltak med henblikk på å forbedre innleides utdannelsesmuligheter under sitt oppdrag i innleievirksomhetene.

I vikarbyråer skal ansatte som leies ut - under omstendigheter som fastsettes av medlemsstatene - regnes med ved beregningen av om vilkårene for å etablere organer for ansattes representasjon er til stede etter nasjonal lovgivning. Medlemsstatene *kan* bestemme at slike arbeidstakere også skal telles med ved tilsvarende beregning i innleievirksomheten, jf. art. 7. Innleievirksomheter må gi informasjon om bruk av innleide arbeidstakere når organer for ansattes representasjon informeres om sysselsettingen i henhold til lovgivning, jf. art. 8.

I henhold til direktivets artikkel 4, har medlemsstatene adgang til å begrense eller forby bruk av vikararbeide. Dette må være begrunnet i allmenne hensyn, særlig beskyttelse av vikaransatte, krav til sunnhet og sikkerhet på arbeidsplassen eller i behovet for å sikre et velfungerende arbeidsmarked og forebygge misbruk. Etter samråd med partene skal eventuelle restriksjoner tas opp til evaluering innen tre år etter direktivets ikrafttredelse.

Direktivet er et minimumsdirektiv, og det er således ikke til hinder for at medlemsstatene har strengere bestemmelser enn det direktivet gir anvisning på. Medlemsstatene skal fastsette regler om sanksjoner ved brudd på direktivets krav, som skal være effektive, forholdsmessige og ha en avskrekkende effekt.

Implementeringsfristen er tre år, jf. artikkel 11.

Merknader

A. Arbeidsmiljøloven generelt

Implementering av likebehandlingsprinsippet
I dag har vi ingen regler som sikrer innleide arbeidstakere de samme arbeids- og ansettelsesvilkår som de ville fått dersom de ble ansatt i innleiebedriften. Det eksisterer således intet forbud mot diskriminering på grunnlag av at arbeidstaker er innleid i arbeidsmiljøloven.

Når det gjelder beskyttelse av gravide og ammende kvinner, barn og unge, samt likebehandling av menn og kvinner, bekjempelse av forskjellsbehandling på grunn av kjønn, rase eller etnisk opprinnelse, religion eller tro, handikap, alder eller seksuell orientering jf. direktivforslaget artikkel 5, 1. ledd annet avsnitt, gjelder det alminnelige diskrimineringsforbudet i arbeidsmiljøloven og likestillingsloven for alle ansatte, herunder innleide arbeidstakere.

Begrensninger på innleie
Direktivet gir medlemsstatene adgang til å begrense eller forby bruk av innleide vikarer dersom dette er begrunnet i allmenne hensyn, som for eksempel beskyttelse av arbeidstakere eller forebyggelse av misbruk. Det er i arbeidsmiljøloven gitt hjemmel til Kongen til å forby innleie for visse arbeidstakergrupper. Denne adgangen har foreløpig ikke vært benyttet. Forskriftshjemmelen om forbud kan nok opprettholdes, dog med direktivets begrensning i allmenne hensyn. I Norge er adgangen til å leie inn fra vikarbyråer begrenset på andre måter, jf. arbeidsmiljøloven § 14-12. Vilkårene for innleie er de samme som for midlertidig tilsetting, dvs. når arbeidets karakter tilsier det og arbeidet atskiller seg fra at det som ordinært utføres i virksomheten, for arbeid i stedet for en annen eller andre (vikariat) m.v. jf. arbeidsmiljøloven § 14-9.

Bakgrunnen for begrensningen i adgangen til midlertidig ansettelse i § 14-9 er et mål om å bidra til at arbeidstakere i størst mulig grad ansettes fast, og hindre uforutsigbarhet i arbeidsforholdet. Dette er også begrunnelsen for tilsvarende begrensning i innleieadgangen i § 14-12. Midlertidig ansettelse og innleie er alternative måter å løse et midlertidig behov for arbeidskraft på. For å unngå en vridning fra midlertidig ansettelse til innleie og for å unngå omgåelse av formålet med reglene om midlertidig ansettelse, er vilkårene de samme. Tatt i betraktning hensynet bak begrensningene i innleieadgangen i § 14-12 er det trolig at disse ligger innenfor ordlyden i nåværende art. 4, første ledd. "forebygge misbruk", samt hensynet til et velfungerende arbeidsmarked. Videre fremgår det av fortalens punkt 16 at fast ansettelse skal være den alminnelige form for ansettelsesforhold, og dette taler for at den begrensningen som eksisterer i norsk

rett derfor er i tråd med vikarbyrådirektivets "ånd". Det legges derfor til grunn at de norske regler som begrenser adgangen til bruk av inneid arbeidskraft er i overenstemmelse med artikkel 4 i direktivet.

Informasjon om ledige stillinger
Direktivet krever at innleide skal bli informert om ledige stillinger i innleievirksomheten. Det ble innført en bestemmelse i arbeidsmiljøloven med ikrafttredelse 01.07.2002 § 55 G som nå er § 14-1 - som innholder en plikt for arbeidsgiver til å informere arbeidstakerne om ledige stillinger i virksomheten. Denne har sin bakgrunn i Rådsdirektiv 1999/70 EF, som ikke omfatter innleide arbeidstakere, men kun midlertidig ansatte. Direktivet er imidlertid et minimumsdirektiv, og hver enkelt nasjon har anledning til å utforme strengere regler for beskyttelse av arbeidstakerne. Den norske bestemmelsen er utformet slik at den ikke skiller mellom midlertidige og fast ansatte. I følge forarbeidene til daværende § 55 G var det på bakgrunn av det kommende vikarbyrådirektivet ønskelig å gjøre informasjonsbestemmelsen generell, slik at innleide arbeidstakere også var ment å omfattes av bestemmelsen.

Rett til opplæring m.v
Direktivets artikkel 6, 5. ledd gjelder vikarbyråansattes adgang til etterutdanning/videreutdanning/kompetanseheving både i vikarbyråene (hos arbeidsgiver) og i innleievirksomheten. Medlemslandene gis relativt stor frihet til hvorledes denne bestemmelsen skal gjennomføres: "passende foranstaltninger eller fremmer dialogen mellem arbejdsmarkedets parter i overensstemmelse med nationale traditioner og praksis".

Arbeidsmiljøloven inneholder flere bestemmelser for å sikre arbeidstaker kompetanseutvikling. Det vises særlig til arbeidsmiljøloven § 4-2 annet ledd bokstav a), hvor det fremgår at i utformingen av den enkeltes arbeidssituasjon skal det legges til rette for at arbeidstaker gis mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom sitt arbeid.

Videre følger det av arbeidsmiljøloven § 12-11 at arbeidstaker på visse vilkår har rett til utdanningspermisjon. Denne retten gjelder alle arbeidstakere som er omfattet av arbeidsmiljøloven, uavhengig av om de er fast eller midlertidig ansatte. Dette vil da særlig være en bestemmelse som vil være viktig for vikarbyråansatte som er fast ansatt i vikarbyrået over en lengre periode.

Representasjon
At vikarbyråansatte som leies ut skal regnes med ved beregningen av om vilkårene for å etablere organer for ansattes representasjon i det aktuelle vikarbyrået jf. direktivforslagets artikkel 7, 1. ledd, må antas å være tilfredsstilt når det gjelder arbeidsmiljølovens regler om verneombud (§ 6-1) og arbeidsmiljøutvalg (§ 7-1) fordi det må legges til grunn at disse terskelverdiene gjelder for representasjon hos vikarbyrået, som er den vikarbyråansattes arbeidsgiver. Selv om de vikarbyråansatte i mange tilfeller for det meste vil utføre arbeid andre steder enn hos arbeidsgiver (vikarbyrået), kan det være spørsmål det er naturlig å ta opp for eksempel i arbeidsmiljøutvalget likevel.

Når det gjelder representasjon i innleievirksomheten, er medlemsstatene gitt frihet til å regulere hvorvidt vikarbyråansatte skal inngå i beregningen av den terskel hvorved det skal etableres organer for arbeidstakernes representasjon.

I norsk rett vil de vikarbyråansatte telle med i beregningen av styrerepresentasjon i vikarbyrået (hos arbeidsgiver), mens dette neppe gjelder for styrerepresentasjon hos innleier.

B. Annen lovgivning

Ikke-rekrutteringsklausuler etc
Kravet om at klausuler som forbyr/forhindrer ansettelsesavtale mellom innleier og den innleide etter leieoppdragets opphør, må kunne erklæres ugyldig, er tilfredsstilt i norsk rett gjennom arbeidsmarkedsloven § 27. Det samme er tilfellet med kravet om at vikarbyråer ikke har anledning til å ta betalt av arbeidstakeren for utleieoppdraget.

C. Særlig om skipsfart
Skipsfart er i utgangspunktet også omfattet av direktivet, noe som da kan få betydning for bemanningsselskapenes forhyring av sjøfolk.

Sakkyndige instansers merknader

Merknad fra Barne- og familiedepartementet:
Ved en tidligere foreleggelse av forslag til direktiv, ble det fra daværende Barne- og familiedepartementet pekt på at når det gjelder lønn gir likestillingsloven innenfor sitt virkeområde bedre rettigheter enn direktivet. I følge direktivforslaget kan det enkelte land gjøre unntak fra ikke-diskrimineringsprinsippet i visse tilfeller, mens Likestillingsloven § 5 fastsetter at kvinner og menn i samme virksomhet skal ha lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi. Loven inneholder dermed ikke tilsvarende unntak som direktivforslaget, og Likestillingsloven anses derfor å gå lenger i å verne om retten til lik lønn.

Direktivets artikkel 5 tredje ledd åpner for at medlemsstatene kan bemyndige arbeidslivets parter til på passende nivå å inngå tariffavtaler som avviker fra ikke-diskrimineringsprinsippet dersom de innleide sikres tilstrekkelig beskyttelse, mens likestillingsloven ikke inneholder tilsvarende hjemmel for at man i tariffavtaler kan fravike prinsippet om likebehandling av kvinner og menn.

Andre synspunkter
Direktivet ble sendt til partene for kommentarer august 2008. AD har også avholdt møte med partene om saken. Arbeidstakersiden er positiv og legger til grunn at vi kan opprettholde nasjonale restriksjoner på bruk av innleie. Arbeidsgiversiden er også positiv til direktivet men mener at arbeidsmiljølovens regler om adganbg til innleie må endres/oppheves.

Økonomiske, administrative og rettslige konsekvenser
Direktivet vil som foran beskrevet nødvendiggjøre en del lovendringer. Administrativt vil det kunne medføre et betydelig merarbeid for vikarbyråene å måtte påse at alle arbeids- og ansettelsesvilkår for utleide arbeidstakere til enhver tid er i overensstemmelse med innleievirksomhetens vilkår. For vikarbyråbransjen vil gjennomføring av direktivets krav derfor kunne bety økte kostnader i mange tilfeller, noe som må antas å ville gjenspeile seg i den pris virksomheter vil måtte betale for innleie.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0148 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/148/EF av 30. november 2009 om beskyttelse av arbeidstakere mot helsefare relatert til eksponering for asbest (vedlegg XVIII AD)

Sammendrag av innhold

Eeuropaparlaments- og rådsdirektiv 2009/148/EF om beskyttelse av arbeidstakere mot helsefare relatert til eksponering for asbest er en kodifisering av eksisterende EU-regelverk på området. Direktivet erstatter rådsdirektiv 83/477/EØF av 19. september 1983 vedrørende beskyttelse av arbeidstakere mot helsefare relatert til eksponering for asbest (det andre individuelle direktivet i henhold til artikkel 8 i direktiv 80/1107/EØF).

Kommisjonen fremsatte 7. november 2006 forslag til Rådet og Parlamentet om kodifisering av direktiv 83/477/EØF av 19. september 1983, i henhold til medbestemmelsesprosedyren. 12. desember 2006 besluttet Rådet å konsultere EESC (Den europeiske økonomiske og sosiale komité), med henvisning til artikkel 262 i EF-traktaten, om direktivforslaget. EESC tilsluttet forslaget 15. februar 2007. EP tilsluttet Kommisjonens forslag uten endringer 19. juni 2007. 18. februar 2009 ble tekst til forslag til kodifisert europaparlaments- og rådsdirektiv utferdiget av Kommisjonen, 2009/0021 (COD), CELEX 52009PC0071. Den eneste endring i 2009-versjonen fra 2006-forslaget er artikkel 22, hvor medlemsstatene forplikter seg til å sende inn rapport til Kommisjonen hvert femte år om den praktiske gjennomføringen av direktivet.

Denne artikkelen henviser til direktiv 2007/30/EF. Dette direktivet ble vedtatt 20. juni 2007 og publisert i Official Journal 27. juni 2007 med gjennomføringsfrist 31. desember 2012. Direktivet omhandler forenklede rapporteringsrutiner på området. Direktivet er tatt inn i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 105/2008 av 26. september 2008 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av menn og kvinner). Beslutningen trådte i kraft 27. september 2008.

Det anses ikke som noe problem for Norge å slutte seg til denne artikkelen i dette direktivet, siden Norge i alle tilfelle har tilsvarende rapporteringsplikt i henhold til allerede innlemmede direktiver om asbest. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/148/EF om beskyttelse av arbeidstakere mot helsefare relatert til eksponering for asbest ble vedtatt 30. november 2009. Siden direktivet ikke medfører endringsbehov i norsk regelverk, er det heller ikke nødvendig å starte opp noe arbeid i forkant. Det er tilstrekkelig å være oppdatert i forhold til ikrafttredelse av direktivet og innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen ved beslutning i EØS-komiteen. Regelteknisk må også de korrekte henvisningen til direktivene oppdateres i gjeldende nasjonalt regelverk. Den rapporteringstekniske endringen retter seg til medlemsstatene, og vil derfor ikke medføre behov for endret regeltekst. Direktivets artikkel 25 sier at direktivet skal tre i kraft tyve dager etter publisering i Official Journal of the European Union. Direktivet ble publisert 16. desember 2009, og anvendes derfor i EU fra 5. januar 2010.

Merknader

Direktivet vil ikke ha større innvirkning på norske interesser enn de gjeldende direktivene på dette området, som allerede er implementert.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 L 0010 Rådsdirektiv 2010/18/EU av 8. mars 2010 om gjennomføring av den reviderte rammeavtalen vedrørende foreldrepermisjon, som er inngått av BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP OG ETUC, og om oppheving av direktiv 96/34/EF (vedlegg XVIII AD)

Sammendrag av innhold

Rådsdirektivet har til formål å gi den reviderte rammeavtale om foreldrepermisjon, som ble inngått 18. Juni 2009 av de europeiske tverrfaglige parter (BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP, EFS) rettsvirkning. Denne avtalen avløser partenes tidligere avtale av 14.desember 1995. Direktiv 96/34/EF, som ga den første avtalen rettsvirkning, oppheves dermed.

Den reviderte rammeavtalen utvider arbeidstakerens individuelle rett til foreldrepermisjon fra 3 til 4 måneder og fastsetter at minst én av disse fire månedene ikke kan overføres fra den ene forelderen til den andre. Avtalen innfører en rett for arbeidstaker som gjenopptar arbeidet etter endt permisjon, til å anmode om endrede arbeidstider og/ eller – mønstre og en plikt for arbeidsgiver til å vurdere og besvare slike anmodninger under hensyn til både arbeidsgivers og arbeidstakers behov. Videre utvides forbudet mot diskriminering til å gjelde alle former for mindre gunstig behandling på grunnlag av søknad om permisjon eller selve permisjonen, ikke bare oppsigelse/ avskjed. Avtalen pålegger også medlemsstatene og/ eller de sosiale partene en plikt til å vurdere tiltak rettet mot adoptivforeldres særskilte behov. Det klargjøres videre at rettighetene etter avtalen gjelder for alle arbeidstakere, også for arbeidstakere som er ansatt på deltid, midlertidig eller i et vikarbyrå.

Merknader

Foreldrepermisjonens lengde
Den reviderte avtalen utvider kvinnelige og mannlige arbeidstakeres individuelle rett til foreldrepermisjon fra 3 til 4 måneder. Etter arbeidsmiljøloven § 12-5 første ledd har foreldre rett til permisjon i til sammen 12 måneder. Etter arbeidsmiljøloven § 12-5 annet ledd har hver av foreldrene, i tillegg til permisjon etter

første ledd, rett til permisjon i ytterligere 12 måneder for hver fødsel. Det legges derfor til grunn at norsk rett er i samsvar med direktivforslagets krav når det gjelder permisjonens lengde.
Mødres rett til svangerskaps- og fødselspermisjon er regulert i rådsdirektiv 92/85/EØF om tiltak for å bedre sikkerhet og helseforhold på arbeidsplassen for gravide, kvinner som nylig har født eller som ammer. Det knytter seg usikkerhet til om svangerskaps- og fødselspermisjonen må komme i tillegg til foreldrepermisjonen, dvs hvorvidt en betalt permisjon som avvikles etter fødselen anses som både barselpermisjon og foreldrepermisjon. Ettersom mødre vil ha rett til to års permisjon etter arbeidsmiljøloven, vil imidlertid norsk rett uansett oppfylle direktivenes krav.

Forbud mot overføring av minst 1 måned permisjonstid
Den reviderte avtalen fastsetter at minst én av de fire permisjonsmånedene ikke kan overføres fra den ene forelderen til den andre. Etter arbeidsmiljøloven § 12-5 andre ledd har hver av foreldrene rett til ett år permisjon umiddelbart etter permisjonen etter første ledd. Denne permisjonen kan ikke overføres når foreldrene har felles omsorg for barnet. Norsk regelverk tilfredsstiller således kravet om at minst én av de fire månedene ikke skal kunne overføres. Etter bestemmelsen i § 12-5 tredje ledd har aleneforeldre rett til to års permisjon. Etter Arbeidsdepartementets syn er også dette i tråd med direktivet da det i § 2 nr. 2 heter at " "The modalities of application of the non-transferable period shall be set down at national level through legislation and/ or collective agreements taking into account existing leave arrangements in the Member States".

Rett til å be om endret arbeidstid
Avtalens § 6 innfører en rett for arbeidstaker som gjenopptar arbeidet etter endt permisjon, til å anmode om endrede arbeidstider og/ eller – mønstre og en plikt for arbeidsgiver til å vurdere og besvare slike anmodninger under hensyn til både arbeidsgivers og arbeidstakers behov.
I norsk rett må dette anses ivaretatt gjennom arbeidsmiljøloven § 10-2 , annet til fjerde ledd, som innebærer at arbeidstaker kan fritas for nattarbeid og har rett til fleksibel og redusert arbeidstid dersom visse vilkår er oppfylt (f.eks at det foreligger helsemessige, sosiale eller andre vektige velferdsgrunner, samt at dette ikke er til vesentlig ulempe for virksomheten).

Utvidelse av forbudet mot diskriminering
Etter rammeavtalen artikkel 5 nr. 4 skal staten sørge for at arbeidstakere er vernet mot mindre gunstig behandling som følge av at de tar (eller søker om) foreldrepermisjon. Dette omfatter ikke bare et vern mot oppsigelse eller en rett til å få tilbake samme eller tilsvarende stilling slik som etter gjeldende direktiv, men også andre former for mindre gunstig behandling som følge av permisjonen. Det kan for eksempel være tale om at manglende forfremmelse eller lønnsforhøyelse, eller at arbeidstakeren ikke får meritterende arbeidsoppgaver.

Arbeidsmiljøloven § 15-7 fastsetter at arbeidstaker ikke kan sies opp uten at det er saklig begrunnet i virksomhetens, arbeidsgivers eller arbeidstakers forhold. Oppsigelse som skyldes at arbeidstakeren tar ut foreldrepermisjon vil ikke være saklig. Arbeidstaker som er i permisjon grunnet graviditet og fødsel kan videre heller ikke sies opp med virkning i fraværsperioden når arbeidsgiver er klar over at fraværet skyldes disse grunner eller arbeidstaker uten unødig opphold gir beskjed om at dette er grunnen for fraværet, jf. arbeidsmiljøloven § 15-9. Videre har Høyesterett gjennom flere dommer utviklet et ulovfestet saklighetsprinsipp ved utøvelsen av styringsretten, som innebærer at det må foreligge et saklig grunnlag for arbeidsgivers avgjørelse, i den forstand at den ikke må være vilkårlig eller basert på utenforliggende hensyn. Andre former for dårligere behandling på grunn av permisjonen omfattes også av likestillingslovens forbud mot kjønnsdiskriminering, jf. § 3. Dette vernet gjelder både kvinner og menn som tar permisjon. At loven skal forstås slik følger av forarbeidene og av Likestillings- og diskrimineringsombudets praksis. Endringen i rammeavtalens § 5 nr. 4 krever således ikke endringer i norsk rett. Det kan imidlertid nevnes at diskriminerings-lovutvalget i sin innstilling 2009: 14 ”Et helhetlig diskrimineringsvern” foreslår at ”permisjon ved fødsel og adopsjon” skal være et eget diskrimineringsgrunnlag i en ny samlet diskrimineringslov. Dette er ment blant annet å omfatte menns og kvinners uttak av foreldrepermisjon. Utvalgets forslag ble sendt på høring med frist 30. desember 2009. Barne- og likestillingsdepartementet arbeider med oppfølgingen av utvalgets innstilling.

Plikt til å vurdere tiltak for adoptivforeldre
Rammeavtalen § 4 pålegger medlemsstatene og/ eller de sosiale partene en plikt til å vurdere tiltak rettet mot adoptivforeldres særskilte behov.

Arbeidsmiljøloven § 12-3 annet ledd gir den av foreldrene som ikke tar ut foreldrepermisjon rett til 2 ukers omsorgspermisjon i forbindelse med at omsorgen for barnet overtas. Reglene er blant annet begrunnet i at adoptivforeldre ofte overtar omsorgen for barn som har fått en vanskelig start på livet og at det er behov for tid for å etablere et forhold mellom foreldre og barn. Arbeidsmiljøloven § 12-5 fjerde ledd gir adoptivforeldre de samme rettigheter mht permisjon som biologiske foreldre fra det tidspunktet omsorgen for barnet overtas.

Klargjøring av at bestemmelsene gjelder for alle arbeidstakere
Rammeavtalen § 1 nr. 2 og 3 klargjør at bestemmelsene gjelder for alle arbeidstakere, også dersom arbeidstakeren er ansatt på deltid, midlertidig eller i et vikarbyrå. Permisjonsrettighetene etter arbeidsmiljøloven kapittel 12 gjelder for alle arbeidstakere.

Administrative og økonomiske konsekvenser
Direktivet forventes ikke å få administrative eller økonomiske konsekvenser.

Direktivet erstatter direktiv 96/34/EF som er inntatt i EØS-avtalen vedlegg 18 pkt. 32 og medfører ikke behov for endring i norsk rett.

Direktivforslaget ble behandlet i Spesialutvalget for fri bevegelse av arbeidstakere, arbeidsrett og HMS 26.10.09. Det ble konkludert med at direktivforslaget slik det da forelå er relevant. Direktivets materielle innhold er ikke endret etter dette.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel XI Tekstiler

32009 L 0122 Kommisjonsdirektiv 2009/122/EF av 14. september 2009 om endring av vedlegg II til europaparlaments- og rådsdirektiv 96/73/EØF om visse metoder for kvantitative analyser av binære tekstilfiberblandinger for å tilpasse det til den tekniske utviling (vedlegg II kap XI BLD)

Sammendrag av innhold

Det er foretatt endringer i direktiv 2008/121/EF ved å føye til fiberen "melamin" til listen over fibre i vedlegg I og V til dette direktivet. I direktiv 2009/122/EF gjøres endringer i direktiv 96/73/EF vedlegg II ved å innarbeide en ensartet definisjon av testmetoden for "melamin" m.v.
"Melamine" er den engelske betegnelsen på fiberen.

Norge har ikke deltatt i den tekniske arbeidsgruppen relatert til direktivet.
Rådsdirektiv 96/73/EF er implementert i norsk rett gjennom forskrift 23. september 1996 om metoder for kvantitative analyser av binære tekstilfiberblandinger gitt i medhold av lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v. § 5, jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. A XI (Rdir. 96/73/EF). Forskriften er endret 21. januar 1999, 20. desember 2006 og 14. desember 2007. Forskriften er fastsatt av Barne- og familiedepartementet (nå Barne- og likestillingsdepartementet).

I henhold til § 4 i forskriften skal det ved kontroll av sammensetningen av tekstilprodukter som bringes på markedet benyttes de metoder for kvantitative analyser av tekstilfiberblandinger, herunder forberedelse av prøvemateriale og analysemetoder, som vedlegg I og vedlegg II i forskriften anviser.
Endringene i bilag II til direktivet medfører endring i vedlegg II i forskriften om metoder for kvantitative analyser av binære tekstilfiberblandinger. Det innføres en egen analysemetode for "melamin" samt at "melamin" føyes til ulike analysemetoder.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0121 Kommisjonsdirektiv 2009/121/EF av 14. september 2009 om endring av vedlegg I og V til europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/121/EF om tekstilnavn for å tilpasse det til den tekniske utvlkling (vedlegg II kap XI BLD)

Sammendrag av innhold

Det er foretatt endringer i direktiv 2008/121/EF ved å tilføye fiberen "melamin" til listen over fibere i vedlegg I og V til direktivet. Endringene gjøres i direktiv 2009/121/EF i vedlegg I med tilføyelse i rekke 48 "melamin" samt en definisjon av denne fibertypen. I vedlegg V er "48 Melamin 7,00" føyd til.
"Melamine" er den engelske betegnelsen på fiberen.

Norge har ikke deltatt i den tekniske arbeidsgruppen relatert til direktivet.
Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/121/EF (omarbeiding av tidligere direktiver) er implementert i norsk rett gjennom forskrift 3. desember 1998 om fibermerking av tekstilprodukter fastsatt med hjemmel i lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v. § 3 og § 3a. Jf. kgl.res. 22. desember 1995. Jf. EØS-avtalen vedlegg II ka. A XI. Forskriften er fastsatt av Barne- og likestillingsdepartementet.
Vedleggene til forskriften må oppdateres tilsvarende endringene som er vedtatt i direktiv 2009/121/EF.
Vedlegg A som omfatter klassefisering av fibere og vedlegg D "Fuktighetsfaktorer til bruk ved beregning av fibervekten i et tekstilprodukt" i forskriften må oppdateres.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Vedlegg XX Miljø

32009 D 0543 Kommisjonsvedtak 2009/543/EF av 13. august 2008 om fastsettelse av miljøkriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket til utendørs maling og lakk (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Kriteriedokumentet omfatter maling, beis og lakk tilbruk på bygninger og utendørs møbler. Et viktig parameter er innhold av flyktige organiske forbindelser hvor kravene til miljømerking er strengere enn lovgivningen i direktiv 1999/13/EF. I tillegg settes krav til en rekke miljøfarlige kjemikalier som ikke dekkes av dette direktivet.

Merknader

Det nordiske miljømerke startet utvikling av kriterier for samme produktgruppe samtidig som EU. Kravene til flyktige organiske forbindelser er her noe strengere fordi vi i Norden har en kultur for oppvarming av produsentenes lagerbygninger. I sydligere deler av Europa må man ta hensyn til at malingen må tåle korte frostperioder.

EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0544 Kommisjonsvedtak 2009/544/EF av 13. august 2008 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerke til innendørs maling og lakk (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Vedtaket innebærer en revisjon av kriteriene i kommisjonsvedtak 1999/10/EF.

Kriteriedokumentet omfatter maling, beis og lakk til innendørs bruk. Et viktig parameter er innhold av flyktige organiske forbindelser hvor kravene til miljømerking er strengere enn lovgivningen i direktiv 1999/13/EF. I tillegg settes krav til en rekke miljøfarlige kjemikalier som ikke dekkes av dette direktivet.

Merknader

Det nordiske miljømerke har vedtatt EUs krav til innendørs maling, slik at produsentene kan søke lisens på både svanemerket og EUs miljømerke i samme søknadsprosess.

EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0563 Kommisjonsvedtak 2009/563/EFav 9. juli 2009 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerke til skotøy (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Vedtaket er en revisjon av tidligere miljøkrav i kommisjonsvedtak 2002/231/EF.

Kriteriedokumentet omfatter alle typer skotøy, men unntak av sko med elektriske eller elektroniske komponenter. Det stiller strenge krav til garving av skinn og lær samt til bruk av helse og miljøfarlige kjemikaler i produksjon og i det ferdige produkt. Det stilles dessuten krav til vann- og energiforbruk.

Merknader

Det nordiske miljømerke har ikke utviklet kriterier for miljømerking av fottøy.
EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0564 Kommisjonsvedtak 2009/564/EF av 9. juli 2009 om fastsetjing av miljøkriteria for tildeling av fellesskapsmiljømerket til campingplasstenester (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Kriteriene er en revisjon av miljøkravene i kommisjonsvedtak 22005/338/EF

Kriteriene omfatter kriterier for miljømerking av campingplasser. Kriteriene setter strenge krav til miljø og helse. Dette omfatter blant annet krav til fornybar energi, redusert energi- og vannforbruk, avfallsbehandling og omfattende miljøinformasjon til gjestene.

Merknader

Det finnes ikke kriterier i den nordiske miljømerkeordningen, svanemerket, for campingplasser.
EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0567 Kommisjonsvedtak 2009/567/EF av 9. juli 2009 om fastsettelse av miljøkriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket for tekstilprodukter (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Vedtaket er en revisjon av de tidligere miljøkravene til tekstiler, kommisjonsvedtak 1999/178/EF.

Kriteriedokumentet omfatter klær og interiørartikler, inkludert tilbehør, som vesker, ryggsekker, skjerf, belter samt gulvmatter og tepper som ligger løse. Alle produktene må inneholde minst 90% tekstilfiber.

Det stilles strenge miljøkrav til alle deler av produksjonsprosessen, fra produksjon av tekstilfiber og frem til ferdig produkt. Det stilles også kvalitetskrav i bruksfasen.

Merknader

Det nordiske miljømerke har frem til nå bygget på EUs krav til miljømerking av tekstiler. Revisjon av kriteriene er satt i gang her, og man vil vurdere om man fremdeles skal følge EUs kriteier.
EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0568 Kommisjonsvedtak 2009/568/EF av 9. juli 2008 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket til mykpapir (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Kriteriedokumentet er en revisjon av et tidligere kriteriedokument i kommisjonsvedtak 2001/405/EF

Produktgruppen omfatter toalettpapir, kjøkkenpapir og andre ”tissue”-produkter. Nøkkelkriteriene omhandler reduserte utslipp til luft og vann, energiforbruk, reduksjon i avfallsmengder og miljøstyring, og det er innført nye krav til bruk av miljøskadelige kjemikalier.

Merknader

Det er utarbeidet kriterier for mykpapir også under den nordiske miljømerkeordningen. Valg av miljøindikatorer er i hovedsak sammenfallende, og kriteriene i de to ordningene avviker relativt lite fra hverandre. EUs kriterier favoriserer i noen grad mykpapir fremstilt fra resirkulerte fibermasser, fremfor kriteriene i den nordiske ordningen.
EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0578 Kommisjonsvedtak 2009/578/EF av 9. juli 2009 om fastsetjing av miljøkriteria for tildeling av fellesskapsmiljømerket til overnattingstenester (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Kriteriene er en revisjon av miljøkravene i kommisjonsvedtak 2003/287/EF

Kriteriene omfatter kriterier for miljømerking av hotell, pensjonater, turisthytter og lignende overnattingssteder og tar sikte på at det gjennomføres en generell miljøforbedring hos søker. Energi- og vannforbruk skal registreres og reduseres, og avfallsmengden skal reduseres. Videre premieres bruk av produkter som er merket med Blomsten, Svanen eller andre tilsvarende miljømerker.

Merknader

Det finnes også kriterier i den nordiske miljømerkeordningen, svanemerket, for hoteller og overnattingssteder. ”Blomstens” kriterier er bygget på de samme prinsippene som de nordiske kriteriene og anses for like strenge.
EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0598 Kommisjonsvedtak 2009/598/EF av 13. august 2008 om fastsettelse av kriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerke til madrasser (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Kriteriene er en revisjon av miljøkravene i kommisjonsvedtak 2002/740/EF.

Kriteriedokumentet omfatter madrasser og eventuelle trerammer som støtter madrassene. Luft- og vannmadrasser er ikke omfattet av kriteriene. Det stilles strenge miljøkrav til alle bestanddelene i madrassen samt kvalitetskrav i bruksfasen.

Merknader

Det nordiske miljømerke har krav til madrasser som en del av møbelkriteriene. Kravene i de to ordningene er sammenlignbare og likeverdige.
EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0607 Kommisjonsvedtak 2009/607/EF av 9. juli 2009 om fastsettelse av miljøkriteriene for tildeling av EF-miljømerket til harde dekker (vedlegg XX BLD)

Sammendrag av innhold

Kriteriene er en revisjon av kommisjonsvedtak 2002/272/EF.

Kriteriedokumentet omfatter gulvbelegg laget av diverse steinmaterialer som keramiske fliser, teglstein sementstein og lignende. Dokumentet setter kriterier for utvinning av råmaterialer, herunder inngrep i landskapet, til produksjonsprosessen og til det ferdige produktet.

Merknader

Det er ikke utarbeidet kriterier for denne typen gulvbelegg under den nordiske miljømerkeordningen.

Kravene i den gamle versjonen av kriteriedokumentet var tilpasset produksjonen av gulvmaterialene i Syd-Europa, og tok ikke hensyn til produksjonsforholdene i nord. Som en følge av kommentarer fra Norge, Sverige og Finland er dette betraktelig forbedret i de nye kravene.
EUs miljømerkeordning ”Blomsten” er frivillig, i likhet med den nordiske miljømerkeordningen ”Svanen”.

Sakkyndige instansers merknader

Stiftelsen Miljømerking i Norge vurderer rettsakten som EØS-relevant og akseptabel. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet slutter seg til denne vurderingen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

-FINANSDEPARTEMENTET

Vedlegg IX Finansielle tjenester

Kapittel II Banker og andre kredittinstitusjoner

32009 L 0014 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/14/EF av 11. mars 2009 om endringer i direktiv 94/19/EF vedrørende innskuddsgarantiordningenes dekningsgrad og tid for utbetaling (vedlegg IX kap II FIN)

Sammendrag av innhold

Direktivet gjør endringer i direktiv 94/19/EF om innskuddsgarantiordninger. Gjeldende direktivforpliktelse stiller krav om at medlemslandene må sørge for nasjonale ordninger som garanterer for innskudd i banker på minimum 20 000 euro. Med det nye direktivet stilles det krav om at medlemslandene innen 30. juni 2009 skal øke minimum innskuddsdekning fra 20 000 euro til 50 000 euro. Videre skal garantien økes og settes til 100 000 euro (fullharmonisering) innen utgangen av 2010.

Videre stiller direktivet krav til at tiden for utbetalinger under garantiordningene reduseres fra maksimalt 3 måneder til maksimalt 20 arbeidsdager. I helt særskilte tilfeller kan utbetalingstiden, etter samtykke fra tilsynsmyndighetene, forlenges med 10 dager.

Med direktivendringene vil det ikke lenger være tillatt å la garantiordningene delfinansieres ved å ta en egenandel på inntil 10 prosent fra innskyterne.

Merknader

EØS-regler som svarer til innskuddsgarantidirektivet er gjennomført i lov av 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker m.m. (Banksikringsloven). En innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen, slik som vedtatt av EU, vil kreve endringer i banksikringsloven, særlig med hensyn til nivået på innskuddsdekningen.

Etter loven 1996 dekker den norske innskuddsgarantiordningen i dag innskudd på inntil 2 millioner kroner per kunde per bank. Dette har vært en god garantiordning sammenlignet med de andre europeiske land. Ordningen har vært godt kommunisert til innskytere i norske banker og har bidratt til trygghet for innskuddene til norske bankkunder, og den bidro til stabilitet i innskuddsmassen under den internasjonale bankkrisen høsten 2008. En fullharmonisering av innskuddsdekningen på 100 000 euro vil innebære at dekningen etter den norske innskuddsgarantiordningen mer enn halveres, dersom slike regler skulle gjøres gjeldende for Norge. Nettopp fordi den norske ordningen har vist seg å fungere svært godt i krisetider, har norske myndigheter arbeidet aktivt for at nivået på innskuddsdekningen ikke fullharmoniseres.

Sakkyndige instansers merknader

Direktivet er EØS-relevant. Finansdepartementet mener det er viktig å finne en tilpasningstekst ved eventuell innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen, som gjør det mulig å opprettholde den norske innskuddsgarantiordningen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 L 0065 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om samordning av lover og visse administrative bestemmelser om regulering av verdipapirfond (UCITS) (vedlegg IX kap I FIN)

Sammendrag av innhold

Det nye direktivet er en omarbeidet versjon (”recast version”) av det opprinnelige UCITS-direktivet 85/611/EØF av 20. desember 1985 med senere endringer, samtidig som det inneholder noe ny regulering for UCITS fond.

Direktivet tar dels sikte på å fremme effektiviteten av eksisterende bestemmelser, men det inneholder i tillegg enkelte nye rammebetingelser for UCITS fond. Gjennomføringsfrist for direktivet i EU er 1. juli 2011. Direktivet gjelder følgende hovedpunkter:

i. Forvaltningsselskapenes EØS ”pass”

Gjeldende UCITS-direktiv er tolket slik at et UCITS-fond, dets forvaltningsselskap og depotmottaker skal være lokalisert i samme land. Direktivet åpner for at et fond kan etableres og forvaltes av et forvaltningsselskap som er godkjent og under tilsyn i en annen medlemsstat enn der fondet hører hjemme. Et verdipapirfond skal kunne forvaltes grensekryssende direkte fra et forvaltningsselskaps hjemland eller gjennom etablering av filial. For at investorer i fond som forvaltes på grensekryssende basis ikke skal bli utsatt for noen tilleggsrisiko eller lavere standarder hva gjelder beskyttelse, forutsetter direktivet at Kommisjonen ved et gjennomføringsdirektiv regulerer sentrale områder som bl.a. krav til organisering, interessekonflikter og god forretningsskikk.

ii. Forenkling av notifikasjonsprosessen ved markedsføring av verdipapirfond over landegrensene innen EØS-området

Etter gjeldende UCITS direktiv skal forvaltningsselskap som ønsker å markedsføre sine fond i andre EØS-land, sende melding om dette til vertslandet, herunder oversende en rekke dokumenter oversatt til vertslandets språk, og vertslandets myndigheter har to måneder på seg fra mottatt melding for å kunne godkjenne markedsføringen. Direktivet legger opp til en enklere elektronisk prosedyre for notifiseringen, og at markedsføringen skal kunne starte straks etter at en fullstendig melding er gitt. Det er også gitt endringer i gjeldende krav om hvilke dokumenter som skal oversettes til vertslandets språk.

iii. Informasjon til investorer

Gjeldende bestemmelser om forenklet prospekt for verdipapirfond skal etter direktivet erstattet med et nytt informasjonsdokument, omtalt som KID (Key Investor Document – ”Nøkkelinformasjon”). KID skal være et enklere dokument enn det forenklede prospekt, og det er lagt vekt på å gi harmonisert informasjon til investorer. Hovedprinsippene for hva dette dokumentet skal inneholde er regulert i det nye direktivet. Direktivet åpner for at detaljerte krav til innhold reguleres i et gjennomføringsdirektiv.

iv. Fusjon av fond

Direktivet fastsetter et nytt regelverk for fusjon mellom UCITS fond. Tilsynsmyndigheten skal godkjenne fusjoner, det reguleres hvilken informasjon som skal gis andelseiere, og andelseiere skal kunne innløse sine andeler uten kostnader før fusjonen gjennomføres. Det åpnes for å tillate fusjoner mellom UCITS fond etablert i ulike land.

v. ”Master-feeder” strukturer

Det nye UCITS-direktivet åpner for å tillate etablering av såkalte ”master-feeder” strukturer. Dette vil innebære at et UCITS-fond vil kunne plassere alle, eller tilnærmet alle sine eiendeler i ett annet ”master” UCITS.

vi. Samarbeid mellom tilsynsmyndigheter

Direktivet inneholder nye bestemmelser rettet mot tilsynsmyndighetene om samarbeid og utveksling av informasjon. Reglene tar sikte på å sikre at investorbeskyttelse fortsatt skal ivaretas på et høyt nivå slik det opprinnelige UCITS direktivet har hatt fokus på. Direktivet presiserer hva slags type myndighet tilsynsmyndighetene forutsettes å inneha og hvilke sanksjoner som skal være tilgjengelig.

Merknader

Direktivet regulerer bl.a. søknadsprosessen for å få et fond etablert i et annet land samt hvilket lands rett som skal gjelde for fond og forvaltningsselskap og fordeling av tilsynsansvar dersom verdipapirfond og forvaltningsselskap er hjemmehørende i hvert sitt land. Gjennomføringen av direktivet på dette området vil forutsette endringer i lov om verdipapirfond av 12.06.81 nr. 52 (verdipapirfondloven), eventuelt i forskrift.

Prosedyren ved markedsføring av UCITS-fond over landegrensene er regulert i verdipapirfondloven § 6-14 og forskrift av 08.07.02 nr. 799 om markedsføring av utenlandske verdipapirfond. Direktivets bestemmelser om å forenkle prosedyren ved markedsføring av fond vil kunne gjennomføres med enkelte justeringer i de norske bestemmelsene, bl.a. i forhold til at markedsføring skal kunne finne sted i Norge straks en melding er oversendt tilsynsmyndigheten, og at det vil være begrenset hvilke dokumenter som kan kreves oversatt til norsk.

Forenklet prospekt, som i dag er regulert i verdipapirfondloven § 7-2 og i forskrift av 28.07.94 nr. 750, er i direktivet erstattet av et nytt regelverk, og dette innebærer at gjeldende bestemmelser må endres i tråd med direktivets bestemmelser om KID (”Key Investor Document”).

Lov 19. juni 2009 nr. 48 om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond og enkelte andre lover innfører bestemmelser om sammenslåing av verdipapirfond. Bestemmelsene har ikke trådt i kraft fordi det er behov for nærmere forskriftsregulering før ikrafttredelse. Finansdepartementet har sendt forslag til forskrifter om sammenslåing av verdipapirfond utarbeidet av Finanstilsynet på høring med høringsfrist 30. juli 2010, og tar sikte på å fastsette forskrifter innen utløpet av 2010. Direktivet inneholder bestemmelser om fusjon av UCITS fond. De nye norske bestemmelsene vil måtte tilpasses noe for å være i tråd med direktivet.

Direktivets bestemmelser om etablering av ”master-feeder” strukturer, vil kreve endringer i lov om verdipapirfond. Gjeldende verdipapirfondlov tillater at UCITS fond kan plassere inntil 20 prosent av sine eiendeler i ett annet verdipapirfond. ”Master-feeder” strukturer vil innebære en større adgang for UCITS fond til å plassere midler i ett annet verdipapirfond. Det nye direktivet inneholder i tillegg detaljerte regler om slike strukturer som vil kreve tilsvarende regulering i det norske regelverket.

Direktivet er EØS-relevant. Det er nedsatt en arbeidsgruppe under Kredittilsynet som skal gjennomgå direktivet og det norske regelverket med sikte på gjennomføring av EØS-regler som svarer til direktivet i norsk rett. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport for denne delen av mandatet innen utgangen av første halvår 2010. Arbeidsgruppen har også fått et tilleggsoppdrag som går ut på å komme med forslag til implementering av de gjennomføringsrettsakter til UCITS IV som Kommisjonen er ventet å vedta våren/sommeren 2010. For denne delen av mandatet skal arbeidsgruppen levere sin rapport innen 31. januar 2011.

Det nye direktivet tillater nye måter å organisere og forvalte verdipapirfond på. Det er antatt at dette vil styrke den europeiske verdipapirfondsbransjens internasjonale konkurranseevne. Direktivet er ment å kunne gi stordriftsfordeler og forenklede prosedyrer. Det forventes økonomiske gevinster som også vil komme investorene til gode. Investorene vil kunne tilbys større valgmuligheter mellom verdipapirfond. Det nye direktivet legger vekt på tilgjengelig informasjon til andelseiere og potensielle andelseiere. Det legges til grunn at direktivets endrede rammebetingelser også vil kunne være til fordel for norske forvaltningsselskap og norske investorer.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0110 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/110/EF av 16. september 2009 om adgangen til å starte opp og utøve virksomhet som utsteder av elektroniske penger, om tilsyn med slik virksomhet, og om endring av direktiv 2005/60/EF og 2006/48/EF og opphevelse av direktiv 2000/46/EF (vedlegg IX kap I FIN)

Sammendrag

Direktivt 2009/110/EF om endringer i e-pengedirektivet ble vedtatt 16. september 2009. Direktivet ble endret for å lette tilgangen til markedet for nye institusjoner ved å kreve lavere startkapital og ved å fjerne unødvendige hindringer for markedsadgang, samt for å tilpasse direktivet til det nye betalingstjenestedirektivet, Europaparlamentets- og rådsdirektiv 2007/64/EF om betalingstjenester i det indre marked.

Det endrede kapitalkravet medfører en reduksjon i startkapital fra euro 1 million til euro 350.000,-. Videre fjernes krav til at e-pengeforetak kun skal drive med utstedelse av e-penger, slik at virksomheten nå kan kombineres med annen virksomhet. Dette for å kunne fremme utviklingen av nye tjenester. Dette er spesielt viktig for telekommunikasjonsforetak. Det endrede direktivet fastsetter nye krav til forbrukerbeskyttelse og til tilbakebetaling av innbetalt kapital fra kundene.

Merknader

E-pengedirektivet er gjennomført i norsk regulering ved lov 13. desember 2002 nr. 74 om e-pengeforetak. Direktivet fastsetter at medlemslandene skal ha gjennomført endringene innen 30. april 2011.

Direktivet vil kreve endringer i e-pengeloven.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0138 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve forsikrings- og gjenforsikringsvirksomhet (Solvency II) (vedlegg IX kap I FIN)

Sammendrag av innhold

Rammedirektivet for nye soliditetsregler i forsikring og gjenforsikringsvirksomhet, Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF, (Solvency II) ble vedtatt 25. november 2009, . Direktivet baserer seg på EU-kommisjonens forslag som ble fremmet for Rådet og Parlamentet 10. juli 2007. Direktivet trekker opp hovedlinjene for nye solvenskrav for forsikringsselskap samtidig som det slår sammen bestemmelsene i tidligere vedtatte forsikringsdirektiver. Direktivet stadfester at det nye soliditetsregelverket vil bygge på en 3-pilarstruktur tilsvarende Basel II-regelverket for banker. Pilar 1 inneholder kvantitative bestemmelser for beregning av kapitalkravene som alle virksomhetene omfattes av. Pilar 2 omfatter kvalitative regler for institusjonenes risikostyring og internkontroll, tilsynsmessig overvåkning og kontroll av selskapene, samt nærmere hjemler for tilsynet til å fastsette høyere kapitalkrav for enkeltinstitusjoner. Pilar 3 inneholder blant annet regler om selskapenes opplysningsplikt overfor offentligheten og myndighetene. Direktivet er et fullharmoniseringsdirektiv (til forskjell fra gjeldende solvensregler – Solvency I). Fullharmoniseringen innebærer at medlemsstatene ikke kan innføre strengere krav til selskapene enn det som følger av direktivet.

Bakgrunnen for det nye direktivet er at forsikringsselskapene skal underlegges krav til tekniske avsetninger og solvens (kapital) som bedre reflekterer risikoen i forsikringsselskapet enn dagens regler.

De nye reglene er innarbeidet i et konsolidert direktiv som blant annet innarbeider det tidligere livdirektivet (2002/83/EF), skadedirektivene (73/239/EØF, 88/357/EØF og 92/49/EØF), reassuransedirektivet (2005/68/EF), direktiv om reorganiserings- og avvikling av forsikringsselskap (2001/17/EF) og forsikringsgruppedirektivet (98/78/EF). De materielle endringene i Solvency II-direktivet er knyttet til nye soliditetsregler for forsikringsselskap

Det vedtatte direktivet er et såkalt rammedirektiv som trekker opp hovedprinsippene for reguleringen. Mer utfyllende regler, gjennomføringstiltak ("implementing measures"), i form av direktiver og forordninger, skal utarbeides og vedtas av Kommisjonen etter rådføring med EIOPC (forsikringskomiteen på nivå 2 med representasjon fra finansdepartementene i medlemsstatene), og med utgangspunkt i forslag og råd fra den europeiske tilsynskomitéen CEIOPS. CEIOPS skal oversende forslag til gjennomføringstiltak til Kommisjonen. De utfyllende bestemmelsene til rammedirektivet skal vedtas av Kommisjonen (nivå 2) høsten 2011. Disse utfyllende bestemmelsene skal tre i kraft samtidig med rammedirektivet

Merknader

De nye soliditetsreglene vil medføre vesentlige endringer i rammebetingelsene for norske forsikringsselskap. For livsforsikringsselskapene vil endringene skje omtrent samtidig med tilpasningene til ny alderspensjon i folketrygden. Solvency II legger til grunn at eiendeler og forpliktelser skal vurderes til virkelig verdi. For norske livsforsikringsselskap, som i dag diskonterer eiendeler og forpliktelser med en fast beregningsrente, innebærer dette en vesentlig endring.

Norske livsforsikringsselskap har pensjonsforpliktelser med lang løpetid. En mulig konsekvens av det nye regelverket er at norske livsforsikringsselskap vil få økt kapitalkravet fordi det ikke er tilgang på obligasjoner med tilstrekkelig lang løpetid i det norske markedet. De nye kapitalkravene vil trolig utformes slik at dersom løpetiden på investeringene er lavere enn løpetiden på forpliktelsene, vil kapitalkravet øke. Finansnæringens Hovedorganisasjon (nå Finansnæringens Fellesorganisasjon) og Kredittilsynet (nå Finanstilsynet) har reist denne problemstillingen for Kommisjonen. Det er foreløpig uklart hva resultatet vil bli, jf. at de mer utfyllende bestemmelser om kapitalkrav vil komme i de senere gjennomføringstiltakene (på nivå 2)

I forkant av behandlingen av Kommisjonens prinsippforslag om gruppetilsyn med (grensekryssende grupper av) forsikringsselskap, sluttet Finansdepartementet og Kredittilsynet (nå Finanstilsynet) seg til andre lands myndigheter som forsøkte å påvirke Rådet og Parlamentet til å endre prinsippforslaget på dette området. Rammedirektivet som nå er vedtatt innebærer fortsatt en viss svekkelse av vertslandets kompetanse overfor utenlandsk eide datterselskap, men i mindre grad enn i Kommisjonens opprinnelige forslag.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0924 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 924/2009 av 16. september 2009 om betalinger på tvers av landegrensene i Fellesskapet og om opphevelse av forordning 2560/2001 (vedlegg IX kap I FIN)

Sammendrag av innhold

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 924/2009 av 16. september 2009 om betalinger på tvers av landegrensene i Fellesskapet og om opphevelse av forordning 2560/2001 ble vedtatt 16. september 2009.

Forordningen utvider kravet om at gebyrene skal være de samme for grensekryssende betalinger som for nasjonale (innenlandske), til å gjelde direktedebiteringer. Dette kommer i tillegg til tilsvarende krav for kredit-transaksjoner, elektroniske betalinger og minibankuttak. I tillegg styrkes tilsynsmyndighetenes rolle

og det kreves etablert et system for utenrettslig klageordning for slike transaksjoner. Rapporteringskrav for transaksjoner vil gjelde kun for transaksjoner over euro 50.000. Bakgrunnen for endringene var å tilrettelegge for innføringen av SEPA (Single Euro Payment Area).

Merknader

EØS-regler som svarer til forordning 2560/2001 er i norsk rett gjennomført som ”som sådan” i et tillegg til lov 25. juni 1999 nr. 56 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven).

I forordning 2560/2001 gis det adgang for den enkelte medlemsstat utenfor euro-sonen å velge om nasjonal valuta skal omfattes av regelverket i forordningen. Norge har valgt ikke å innta norske kroner i reguleringen, og regelverket har derfor begrenset direkte betydning for norske institusjoner og kunder. Til tross for dette har forordningen hatt stor betydning for prissettingen på grensekryssende betalinger. Dette kommer frem i Norges Banks årlige undersøkelser på betalingsformidlingsområdet.
Forordningen trådte i kraft i medlemslandene 1. november 2009.

Norske banker deltar i dag i utviklingen av SEPA og inkluderingen av direktedebiteringer i dette systemet. Forordningen vil få betydning for prisingen av tjenestene som tilbys på dette området. Forordningen vil ikke få stor betydning for tilsynsmyndighetene, men den krever at myndighetene behandler klager på brudd på regelverket fra kunder og andre. Videre er det krav om etablering av et utenomrettslig klageorgan for forordningens virkeområde. For Norge vil dette naturlige ligge innenfor Bankklagenemndas virkeområde. De institusjoner som tilbyr slike tjenester i Norge er i dag medlem av nemnda.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1060 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1060/2009 av 16. september 2009 om kredittvurderingsbyråer (vedlegg IX kap I FIN)

Sammendrag av innhold

Den 12. november 2008 fremsatte EU-kommisjonen et forslag til regulering av kredittvurderingsbyråer (KOM (2008) 704 Kommisjonsforslag til forordning om kredittvurderingsbyråer). Forordningen ble endelig undertegnet av Europaparlamentet og Rådet 16. september 2009 og trådte i kraft i EU 7. desember 2009. Kredittvurderingsbyråene har tidligere ikke vært direkte regulert på EU-nivå. De fleste byråene har imidlertid sluttet seg til IOSCOS frivillige anbefalinger vedrørende ”code of conduct”. Bakgrunnen for reguleringen er behovet for å gjenopprette tilliten til markedet for ratingvirksomheten i EU og å øke investorbeskyttelsen. Forordningen bygger på en erkjennelse av at kredittvurderingsbyråene har bidratt vesentlig til finanskrisen ved å undervurdere kredittrisikoen i strukturerte kredittinstrumenter, og ved ikke å ha justert ratingene etter hvert som markedet forverret seg.

Virkeområdet for forordningen er kredittvurderinger som skal benyttes av kredittinstitusjoner, verdipapirforetak, forsikringsselskap, reassuranseforetak, verdipapirfond (UCITS) og forvaltningsforetak for pensjonsfond. Forordningen legger opp til å etablere et system der disse foretakene ”for regulatory purposes” kun kan benytte ratinger utarbeidet av kredittvurderingsbyrå etablert innenfor EU og som er registrert av CESR (Committee of European Securities Regulators) i henhold til forordningen. Ratinger av enheter eller produkt lokalisert i et tredjeland kan benyttes innenfor EU på nærmere bestemte vilkår, herunder at ratingene bekreftes av et registrert kredittvurderingsbyrå.

Det legges opp til at CESR får en viktig rolle i tilsynsarbeidet. CESR skal blant annet være kompetent myndighet for mottak og registrering av søknader fra kredittvurderingsbyråene, og skal informere alle medlemsland om søknaden. Godkjenningskompetanse skal ligge hos hjemlandsmyndigheten, men CESR skal sikre at søknaden er tilstrekkelig og sikre at det opprettes en tilsynsgruppe bestående relevante lands tilsynsmyndigheter.

Medlemslandene plikter å utpeke et kompetent myndighetsorgan med ansvar for reguleringen. Kompetent myndighet skal føre tilsyn med kredittvurderingsbyråene og håndheve deler av regelverket. Medlemslandene plikter å innføre bestemmelser om sanksjoner ved brudd på regelverket. Andre tilsynsmyndigheter enn hjemlandsmyndigheten har anledning til å reagere ved brudd på regelverket.

Forordningen har følgende fire overordnede formål:

Sikre at kredittvurderingsbyråene unngår interessekonflikter/ sikre uavhengighet
Forbedre kvaliteten i metodene som benyttes og forbedre kvaliteten i ratingene
Øke gjennomsiktigheten (transparensen) ved å etablere krav til utlevering av informasjon/ offentliggjøring
Sørge for et effektivt rammeverk for registrering og tilsyn – unngå regelverksarbitrasje mellom medlemslandene

De registrerte ratingbyråene underlegges relativt detaljerte regler for så vidt gjelder organisering og virksomhetsutøvelse. Blant annet inneholder forordningen bestemmelser om følgende:

Kredittvurderingsbyråene skal følge opp ratinger, og om nødvendig, gjennomgå egne ratinger.
Kredittvurderingsbyråene kan ikke yte konsulent- eller rådgivningstjenester til en klient som blir ratet.
Metodene, modellene og de vesentligste forutsetninger for ratingen skal offentliggjøres – krav til rapportering.
Avlønningen av analytikere eller andre som er involvert i rating av en enhet skal ikke være avhengig av inntektene fra den enhet som rates.
Styret skal bestå av minst tre uavhengige medlemmer som ikke kan motta avlønning som er knyttet til virksomhetens resultat – de uavhengige medlemmene kan tjenestegjøre i maks fem år – minst én må ha dybdekunnskap og erfaring på seniornivå om markedet for verdipapirisering og strukturert kreditt.
Et flertall av styremedlemmene må ha tilstrekkelig erfaring fra finansielle tjenester - også krav til kunnskap og erfaring hos ansatte.
Honorarstrukturene skal offentliggjøres – Dersom byrået mottar inntekter fra en ratet enhet som utgjør mer enn fem prosent av byrået's årlige inntekter, skal navnet offentliggjøres.
Kredittvurderingbyråene skal utpeke en ansvarlig for etterlevelsen av regelverket
Ansatte som er involvert i ratingvirksomheten skal ikke delta i forhandlinger om betaling fra de enheter som rates.
Kredittvurderingbyråene skal sørge for at ansatte som er involvert i rating av en enhet roteres (maks fem år for samme enhet)
Kredittvurderingbyråene skal oppbevare og offentliggjøre alle tilfeller hvor det nedgraderer gjeldende kredittvurderinger utarbeidet av et annet kredittvurderingbyrå basert på vurdering av underliggende eiendeler eller strukturerte finansielle instrumenter

Merknader

Det legges til grunn at forordningen er EØS-relevant, og at den vil innlemmes i EØS-avtalen og deretter gjennomføres i norsk rett. Ved innlemmelse i EØS-avtalen og ved gjennomføring i norsk rett, må forordningen gjennomføres "som den er", jf. EØS-avtalen artikkel 7 bokstav a. I tråd med praksis legges det til grunn at forordningen bør gjennomføres ved inkorporasjon (dvs. ved henvisning) i lov eller forskrift.

Det er ingen etablerte kredittvurderingsbyråer i Norge i dag. Finansdepartementet har i en høringsuttalelse av 5. september 2008 til et konsultasjonsdokument fra Kommisjonen av 31. juli 2008 lagt fram Norges foreløpige vurderinger av spørsmål knyttet til regulering av kredittvurderingsbyråer. Vurderingene i høringsuttalelsen er i stor grad i overensstemmelse med forordningen.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0111 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/111/EF av 16. september 2009 om endringer av direktiv 2006/48/EF, 2006/49/EF og 2007/64/EF hva gjelder banker tilsluttet sentralorganer, visse komponenter i egenkapitalen, store engasjementer, tilsynsordninger og krisestyring (vedlegg IX kap I FIN)

Sammendrag av innhold

Kommisjonen la 1. oktober 2008 frem forslag til endringer i direktiv 2006/48/EF og direktiv 2006/49/EF. Direktivforslagets formål er å forbedre regulering av bankers kapitaldekning bl.a. gjennom å stille strengere krav til kvalitet på den ansvarlige kapital og å stramme inn kravene ved verdipapirisering. Videre oppstilles det regler for store engasjementer med bl.a. færre valgmuligheter, krav om ensartet rapportering og regler for etablering av "supervisory colleges", som skal sikre tilsynssamarbeid og styrke utviklingen av ensartet tilsynspraksis. Videre utvides bestemmelsene som skal sikre tilsyn med institusjoners likviditet.

Vedtaket er en videreutvikling av kapitalkravsdirektivene (Basel II-reglene) blant annet som følge av erfaringer fra den internasjonale finanskrisen.

Merknader

Bestemmelsene i kapitalkravsdirektivet er inntatt i norsk lovgivning, i blant annet:

- Finansieringsvirksomhetsloven.
- Forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften).
- Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak.
- Forskrift om kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer.
- Forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv.

Gjennomføring av EØS-regler som svarer til endringsdirektivet vil innebære materielle og tekniske endringer i regelverket nevnt over.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0077 Kommisjonsbeslutning 2009/77/EF av 23. januar 2009 om nedsettelse av Komiteen av europeiske verdipapirtilsyn (vedlegg IX FIN gr3)

32009 D 0078 Kommisjonsbeslutning 2009/78/EF av 23. januar 2009 om nedsettelse av Komiteen for tilsynssamarbeid innen bank (vedlegg IX FIN gr3)

32009 D 0079 Kommisjonsbeslutning 2009/79/EF av 23. januar 2009 om nedsettelse av Komiteen for tilsynsarbeid innen forsikring og tjenestepensjon (vedlegg IX FIN gr3)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsbeslutningene 2009/77/EF, 2009/78/EF og 2009/79/EF ble fastsatt av Kommisjonen 23. januar 2009, og trådte i kraft ved kunngjøring i Official Journal den 29. januar 2009.

Kommisjonsbeslutningene fastsetter rammene og mandatet for EUs tilsynskomiteer innen henholdsvis verdipapir-, bank- og forsikrings- og tjenestepensjonsområdet. Komiteene, som er sammensatt av representanter for medlemsstatenes tilsynsmyndigheter innen de respektive områder, opptrer som faglige rådgivere for Kommisjonen, og som samarbeids- og koordineringsorganer for tilsynsmyndighetene i EUs

medlemsland. Tilsynskomiteene skal bidra til ensartet tilsynspraksis i EU ved å utarbeide retningslinjer og standarder. Retningslinjene er ikke rettslig bindende for medlemsstatene.

Kommisjonsbeslutningene erstatter de tidligere beslutningene som etablerte tilsynskomiteene i henholdsvis 2001 og 2003. De nye beslutningene inneholder en detaljert, ikke-uttømmende liste over oppgaver som komiteene skal utøve for å bidra til et forsterket tilsynssamarbeid i EU. Videre utvides komiteenes mandat ved at komiteene er pålagt å vurdere eventuelle trusler mot den finansielle stabilitet og informere Kommisjonen og medlemsstatene om mulige risikofaktorer. Beslutningsprosedyrene i komiteene søkes effektivisert ved at det innføres krav om vedtak ved kvalifisert flertall i tilfeller hvor medlemmene ikke klarer å komme til enighet. Komiteenes beslutninger vil fortsatt ikke være rettslig bindende for medlemsstatene, men medlemsstater som ikke følger komiteenes retningslinjer, standarder mv. må være forberedt på å begrunne dette.

Merknader

Tilsynsmyndighetene i Island, Liechtenstein og Norge deltar i komiteene som observatører. EØS/EFTA-landene har ikke stemmerett i komiteene, men er ellers godt integrert i det tilsynsmessige samarbeidet.

EU er i ferd med å fastsette nye rettsakter for ny tilsynsstruktur for finansmarkedene i Europa. I den forbindelse er det planlagt opprettet tre nye tilsynsbyråer som vil avløse tilsynskomiteene. Innlemmelse av kommisjonsbeslutningene i EØS-avtalen vil ikke medføre behov for endring i norsk lovgivning.

Endringene antas ikke å medføre særskilte økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Finansdepartementet finner beslutningene EØS-relevante og akseptable.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Vedlegg XXI Statistikk

32009 R 0471 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 471/2009 av 16. mai 2009 om fellesskapsstatistikker over varehandelen med tredjeland og om opphevelse av rådsforordning (EF) nr. 1172/95 (vedlegg XXII FIN)

Sammendrag av innhold

Felleskapsstatistikk over handelen med tredjeland er et uunnværlig redskap for den felles handelspolitikk. Statistikken må utarbeides etter metoder som er felles for alle medlemsstatene. I samsvar med nærhetsprinsippet må det imidlertid av effektivitetshensyn overlates til medlemsstatene å tilrettelegge og gjennomføre innsamlingen og analysen av dataene. Formålet med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 471/2009 er å revidere det nåværende statistiske system for varehandelen med tredjeland, ved

- å gjøre lovgivningen klarere, enklere og mer gjennomsiktig
- å tilpasse systemet for fellesskapsstatistikker over varehandelen med tredjeland til de endringer, som vil bli innført i tollprosedyrene som følge av innføringen av enhetsbevillinger til anvendelse av forenklet angivelse eller hjemstedsordningen samt innføringen av sentralisert tollbehandling i henhold til den moderniserte fellesskapstollkodeks (som skal avløse rådsforordning (EØF) nr. 2913/92 av 12. oktober 1992)
- å begrense "Rotterdam-effekten", som medfører

- ✓ en overrepresentasjon i utenrikshandelsstatistikken av medlemsstater som tollbehandler en stor mengde varer eller har en stor utførsel, men som kun fungerer som transittland, i forhold til de egentlige bestemmelses- eller forsendelsesmedlemsstater, og
- ✓ dobbelt innberetning av de samme varer i Extrastat som ikke-fellesskapsvarer og deretter i Intrastat som fellesskapsvarer som kommer fra en annen medlemsstat (samme forhold gjør seg gjeldende ved utførsel)

- å forbedre relevansen, presisjonen, aktualiteten og sammenlignbarheten av utenrikshandelsstatistikken og å etablere et kvalitetsvurderingssystem
- å bidra til å skape forbindelse mellom handelsstatistikkene og virksomhetsstatistikkene
- å oppfylle brukernes behov gjennom å utarbeide supplerende handelsstatistikker under anvendelse av de opplysninger som fremgår av tollangivelsene.
- i overensstemmelse med atferdskodeksen for europeisk statistikk å kontrollere den privilegerte adgang til følsomme utenrikshandelsdata.

Merknader

De økonomiske og administrative konsekvenser for utenrikshandelsstatistikken vil bli små. Uten betydelige kostnader vil norske myndigheter kunne få på plass de variabler som mangler. Tilpasninger for å kunne levere etter nye krav vil være relativt små.

Forordningen vil bli gjennomført i forskrift til statistikkloven.

Sakkyndige instansers merknader

Forordningen har vært vurdert av Statistisk sentralbyrå, som finner den EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32007 D 0394 Kommisjonsvedtak 2007/394/EF av 7. juni 2007 om endringer i rapporteringen av prisstatistikk i henhold til rådsdirektiv 1990/377/EF om innføring av en fremgangsmåte i Fellesskapet som sikrer åpenhet om prisene på gass og elektrisitet til sluttbrukere i industrien (vedlegg XXI FIN)

Sammendrag av innhold

Rådsdirektiv 1990/377/EF, inntatt i EØS-avtalens vedlegg XXI, omhandler nærmere bestemmelser om form, innhold og øvrige aspekter ved opplysninger som skal forelegges av selskaper som leverer gass og elektrisitet til sluttbrukere i industrien. Bakgrunnen for kommisjonsbeslutningen er behovet for å holde metoden som benyttes for å innsamle prisopplysninger à jour, for på den måten å sikre at statistikken avspeiler de faktiske forhold på det konkurransepregede og liberaliserte markedet for elektrisitet og gass. Endringene består blant annet i at det etter kommisjonsbeslutningen skal beregnes gjennomsnittspriser for ulike forbruksgrupper av næringskunder basert på årsforbruk. Tidligere var rapporteringen basert på mange standardkonsumenter. I tillegg kan nevnes at det skal rapporters nasjonale gjennomsnittspriser for siste halvår og ikke pr. dato som tidligere. Årlig skal det også rapporteres en fordeling mellom nettleie, kraftpriser og avgifter.

Merknader

Statistisk sentralbyrå har deltatt i drøftingene av forslaget, herunder i arbeidsgruppene der saken har vært forberedt. Det er ikke behov for lov- eller forskriftsendringer.

Sakkyndige instansers merknader

Forslaget har vært vurdert av Statistisk sentralbyrå, som finner det EØS-relevant og akseptabelt. Det har vært regelmessig kontakt mellom aktuelle person er i Statistisk sentralbyrå og Olje- og energidirektoratet

om saken. Datagrunnlaget for rapporteringen til Eurostat vil fortsatt være Statistisk sentralbyrås kvartalsvis prisstatistikk for elektrisitet supplert med innehenting av informasjon for de aktuelle forbruksgruppene. Beslutningen vil kun ha moderate konsekvenser for Statistisk sentralbyrå.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0234 Europaparlaments- og rådsvedtak 234/2008/EF av 11. mars 2008 om nedsettelse av et europeisk rådgivende utvalg for fellesskapets politikk for statistisk informasjon (European Advisory Committee on Community Statistical Information Policy) (vedlegg XXI FIN)

Sammendrag av innholdet

Det europeiske rådgivende utvalg for statistisk informasjon på det økonomiske og sosiale området (CEIES) ble nedsatt ved rådvedtak 91/116/EØF for å bistå Rådet og Kommisjonen med å koordinere fellesskapets mål for statistisk informasjon med særlig fokus på brukernes og oppgavegivernes behov. Endrede forhold, blant annet utvidelsen av fellesskapet tilsier behov for endringer i utvalgets rolle, mandat, sammensetning og prosedyrer. Det forslås derfor å erstatte CEIES med et nytt utvalg. Rådsvedtak 91/116/EØF foreslås opphevet ved etableringen av det nye utvalget.

Det nye utvalget skal bidra til å forbedre styringen av det europeiske statistiske system og forbedre fellesskapsstatistikkens kvalitet. I likhet med CEIES skal det nye utvalget ha tett samarbeid med Utvalget for det statistiske program og Utvalget for penge- kredittmarkeds- og betalingsbalansestatistikken, og skal høres tidlig i prosessen med utarbeidelsen av fellesskapets statistikkprogram. Det nye utvalget skal fungere som et organ for statistikkbrukerne, oppgavegiverne og statistikkprodusentene.

Utvalget skal bistå Rådet, Parlamentet, og Kommisjonen med å sikre at det ved koordineringen av mål og prioriteringer i fellesskapets politikk for statistisk informasjon tas høyde for brukerbehovene og de omkostningene som påføres dataleverandørene og dataprodusentene. Bistanden skal omfatte alle områder innenfor området statistisk informasjon.

Utvalget skal bestå av 25 medlemmer som utnevnes for en periode på 4 år og kan gjenvelges en periode. Utvalget skal bestå av Generaldirektøren for Eurostat, 14 medlemmer utnevnt av kommisjonen etter høring av Europaparlamentet og rådet og 10 medlemmer utnevnt direkte relevante organer herunder Europaparlamentet, Rådet og Den Europeiske Sentralbank.

Merknader

Norge har deltatt med to representanter i CEIES som dette nye organet erstatter. Det er antatt at Norge vil bli representert i det nye organet. Det er ikke behov for lov- eller forskriftsendringer.

Sakkyndige instansers merknader

Statistisk sentralbyrå støtter forslaget om nedsettelse av et europeisk rådgivende utvalg for fellesskapets politikk for statistikk informasjon.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XXII Selskapsrett

32008 H 0362 Kommisjonsrekommandasjon 2008/362/EF av 6. mai 2008 om ekstern kvalitetskontroll av revisorer og revisjonsselskaper som reviderer foretak av allmenn interesse (vedlegg XXII FIN)

Sammendrag av innhold

Rekommandasjon 2008/362/EF ble vedtatt 6. mai 2008. Rekommandasjonen bygger på direktiv 2006/43/EF, og skal bidra til at medlemsstatenes løpende kvalitetskontroll med hensyn til revisorer og revisjonsselskaper som reviderer foretak av allmenn interesse er med på å bedre revisjonskvaliteten. Den omfatter ikke undersøkelser og etterforskning av mulige konkrete lovovertredelser.

Rekommandasjonen inneholder anbefalinger om kvalitetskontrollsystemets uavhengighet, og anbefaler at det skal være en offentlig tilsynsmyndighet som har det endelige ansvaret for kvalitetssikringssystemet. I henhold til rekommandasjonen skal den offentlige tilsynsmyndigheten godkjenne, og ha anledning til å påvirke inspeksjonsmetodikken, inspeksjonsrapportene, tildeling av oppdrag for inspektørene, samt ha generell instruksjonsmyndighet over den som eventuelt får delegert oppgaver med ekstern kvalitetskontroll. Den offentlige tilsynsmyndigheten skal også ha adgang til å delta på inspeksjoner å ha tilgang på inspeksjonsdokumentasjon, revisors arbeidspapirer og øvrig relevant dokumentasjon. Rekommandasjonen inneholder videre anbefalinger vedrørende finansieringen av kvalitetssikringssystemet.

Rekommandasjonen åpner for at eksperter, herunder praktiserende revisorer, gjennomfører inspeksjoner, dersom disse er uavhengige av den aktuelle revisor eller revisjonsselskapet. I løpet av en seksårsperiode, må likevel offentlige inspektører ha vært på stedlig inspeksjon.

Merknader

Rekommandasjonen er en del av det totale rettskildebildet og dette tilsier at den inntas i EØS-avtalen. I tillegg har Kredittilsynet lagt til grunn at anbefalingene må følges i tilsynsarbeidet for at dette skal kunne aksepteres av EU og USA som et tilstrekkelig revisortilsyn. Også dette tilsier at rekommandasjonen inntas i EØS-avtalen. Direktivet som ligger til grunn for rekommandasjonen er foreløpig ikke gjennomført i norsk rett.

Norsk lovgivning og praksis er for det vesentlige i tråd med rekommandasjonen. Det er foreslått enkelte endringer i revisorloven i forbindelse med gjennomføringen av revisjonsdirektivet, som vil bringe lovgivningen i samsvar med direktivteksten. Samarbeidet mellom Kredittilsynet og Den Norske Revisorforening er regulert i skriftlige retningslinjer, som trolig må revideres, slik at Kredittilsynet får en mer aktiv rolle i kvalitetskontrollen av revisorer og revisjonsselskaper som reviderer foretak av allmenn interesse.

Rekommandasjonen vil trolig medføre økt arbeidsbelastning for Kredittilsynet, dels som følge av hyppigere egne kontroller, og dels gjennom en mer aktiv rolle i forbindelse med Revisorforeningens kvalitetskontroll. Rekommandasjonen vil imidlertid medføre en ytterligere harmonisering og bedring av tilsynet med den delen av revisorbransjen som reviderer foretak av allmenn interesse.

Rekommandasjon 2008/362/EF er EØS-relevant og akseptabel for Norge.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1136 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1136/2009 av 25. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr.

1606/2002 med hensyn til internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) nr. 1 (vedlegg XX FIN)

Sammendrag av innhold

Forordningen gjelder endringer i gjeldende EU-regulering av internasjonale regnskapsstandarder.

Etter forordning nr. 1606/2002 (”IFRS-forordningen”) skal EØS-utstedere hvis omsettelige verdipapirer er notert på et regulert marked, utarbeide sine konsernregnskap i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, jf. art. 4. Forordningen er gjennomført i norsk rett, jf. regnskapsloven § 3-9.

De enkelte regnskapsstandardene (og tilhørende tolkninger) er gjort til del av EU-retten gjennom forordning nr. 1126/2008. Nye standarder og tolkninger har blitt vedtatt ved bruk av en rekke endringsforordninger. Kommisjonsforordning 1136/2009 vedtar omarbeidet IFRS 1 ”Førstegangsanvendelse av internasjonale standarder for finansiell rapportering”.

Endringene i IFRS 1 skal gjøre standarden enklere å bruke og endre i fremtiden. I den omarbeidede IFRS 1 er det også fjernet utdatert veiledning til overgangen til IFRS, og det er gjort enkelte ordlydsendringer. De er ikke tilsiktet materielle endringer.

Foretakene skal anvende endringene i standarden senest fra den dato som innleder deres første regnskapsår etter 31. desember 2009.

Merknader

Hovedhensynet bak IFRS-forordningen er å sikre at børsnoterte foretak rapporterer etter gode og sammenlignbare standarder, slik at de europeiske kapitalmarkedene kan fungere hensiktsmessig. Gjennomføring forordningen i norsk rett krever endring av forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder.

Sakkyndige instansers merknader

Finansdepartementet finner rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1142 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1142/2009av 26. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til tolkning nr. 17 fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) (vedlegg XX FIN)

Sammendrag av innhold

Forordningen gjelder endringer i gjeldende EU-regulering av internasjonale regnskapsstandarder.

Etter forordning nr. 1606/2002 (”IFRS-forordningen”) skal EØS-utstedere hvis omsettelige verdipapirer er notert på et regulert marked, utarbeide sine konsernregnskap i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, jf. art. 4. Forordningen er gjennomført i norsk rett, jf. regnskapsloven § 3-9.

De enkelte regnskapsstandardene (og tilhørende tolkninger) er gjort til del av EU-retten gjennom forordning nr. 1126/2008. Nye standarder og tolkninger har blitt vedtatt ved bruk av en rekke endringsforordninger. Kommisjonsforordning 1142/2009 vedtar IFRIC 17 ”distribusjon av eiendeler i andre former enn kontanter til eiere”.

IFRIC 17 presiserer og gir veiledning om den regnskapsmessige behandlingen av distribusjon av eiendeler i andre former enn kontanter til foretakets eiere.

Vedtakelsen av IFRIC 17 medfører også konsekvensendringer i regnskapsstandardene IFRS 5 og IAS 10.

Foretakene skal anvende endringene i standarden senest fra den dato som innleder deres første regnskapsår etter 31. oktober 2009.

Merknader

Hovedhensynet bak IFRS-forordningen er å sikre at børsnoterte foretak rapporterer etter gode og sammenlignbare standarder, slik at de europeiske kapitalmarkedene kan fungere hensiktsmessig. Gjennomføring forordningen i norsk rett krever endring av forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder.

Sakkyndige instansers merknader

Finansdepartementet finner rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1164 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1164/2009 av 27. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til tolkning nr. 18 fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) (vedlegg XX FIN)

Sammendrag av innhold

Forordningen gjelder endringer i gjeldende EU-regulering av internasjonale regnskapsstandarder.

Etter forordning nr. 1606/2002 (”IFRS-forordningen”) skal EØS-utstedere hvis omsettelige verdipapirer er notert på et regulert marked, utarbeide sine konsernregnskap i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, jf. art. 4. Forordningen er gjennomført i norsk rett, jf. regnskapsloven § 3-9.

De enkelte regnskapsstandardene (og tilhørende tolkninger) er gjort til del av EU-retten gjennom forordning nr. 1126/2008. Nye standarder og tolkninger har blitt vedtatt ved bruk av en rekke endringsforordninger. Kommisjonsforordning 1164/2009 vedtar IFRIC 18 ”overføring av eiendeler fra kunder”.

IFRIC 18 presiserer og gir veiledning om den regnskapsmessige behandlingen ved overdragelse av eiendom, anlegg og utstyr som den regnskapspliktige har mottatt fra kunder, eller dersom foretaket har mottatt kontanter fra kunder som bare skal benyttes til å anskaffe eller konstruere eiendom, anlegg eller utstyr.

Vedtakelsen av IFRIC 18 medfører også konsekvensendringer i regnskapsstandarden IFRS 1.
Foretakene skal anvende endringene i standarden senest fra den dato som innleder deres første regnskapsår etter 31. oktober 2009.

Merknader

Hovedhensynet bak IFRS-forordningen er å sikre at børsnoterte foretak rapporterer etter gode og sammenlignbare standarder, slik at de europeiske kapitalmarkedene kan fungere hensiktsmessig. Gjennomføring forordningen i norsk rett krever endring av forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder.

Sakkyndige instansers merknader

Finansdepartementet finner rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1165 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1165/2009 av 27. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) 4 og IFRS 7 (vedlegg XX FIN)

Sammendrag av innhold

Forordningen gjelder endringer i gjeldende EU-regulering av internasjonale regnskapsstandarder.

Etter forordning nr. 1606/2002 (”IFRS-forordningen”) skal EØS-utstedere hvis omsettelige verdipapirer er notert på et regulert marked, utarbeide sine konsernregnskap i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, jf. art. 4. Forordningen er gjennomført i norsk rett, jf. regnskapsloven § 3-9.

De enkelte regnskapsstandardene (og tilhørende tolkninger) er gjort til del av EU-retten gjennom forordning nr. 1126/2008. Nye standarder og tolkninger har blitt vedtatt ved bruk av en rekke endringsforordninger. Kommisjonsforordning 1165/2009 vedtar endringer til IFRS 4 ”Forsikringskontrakter” og IFRS 7 ”Finansielle instrumenter – opplysninger”.

Formålet med endringene i IFRS 4 og IFRS 7 er å forbedre opplysningskravene om hvordan virkelig verdi har blitt målt og bidra til at det gis bedre opplysninger om likviditetsrisikoen knyttet til finansielle instrumenter.

Foretakene skal anvende endringene i standarden senest fra den dato som innleder deres første regnskapsår etter 31. desember 2008.

Merknader

Hovedhensynet bak IFRS-forordningen er å sikre at børsnoterte foretak rapporterer etter gode og sammenlignbare standarder, slik at de europeiske kapitalmarkedene kan fungere hensiktsmessig. Gjennomføring forordningen i norsk rett krever endring av forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder.

Sakkyndige instansers merknader

Finansdepartementet finner rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1171 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1171/2009 av 30. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til tolkning nr. 9 fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) samt internasjonal regnskapsstandard (IAS) 39 (vedlegg XX FIN)

Sammendrag av innhold

Forordningen gjelder endringer i gjeldende EU-regulering av internasjonale regnskapsstandarder.

Etter forordning nr. 1606/2002 (”IFRS-forordningen”) skal EØS-utstedere hvis omsettelige verdipapirer er notert på et regulert marked, utarbeide sine konsernregnskap i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, jf. art. 4. Forordningen er gjennomført i norsk rett, jf. regnskapsloven § 3-9.

De enkelte regnskapsstandardene (og tilhørende tolkninger) er gjort til del av EU-retten gjennom forordning nr. 1126/2008. Nye standarder og tolkninger har blitt vedtatt ved bruk av en rekke endringsforordninger. Kommisjonsforordning 1171/2009 vedtar endringer i IFRIC – tolkning 9 ”Revurdering av innebygde derivater” og IAS 39 ”Finansielle instrumenter – innregning og måling”.

Endringene i IFRIC 9 og IAS 39 klargjør hvordan avledede finansielle instrumenter innebygd i andre kontrakter skal behandles regnskapsmessig når en hybrid finansiell eiendel reklassifiseres fra kategorien virkelig verdi over resultatet.

Foretakene skal anvende endringene i standarden senest fra den dato som innleder deres første regnskapsår etter 31. desember 2008.

Merknader

Hovedhensynet bak IFRS-forordningen er å sikre at børsnoterte foretak rapporterer etter gode og sammenlignbare standarder, slik at de europeiske kapitalmarkedene kan fungere hensiktsmessig. Gjennomføring forordningen i norsk rett krever endring av forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder.

Sakkyndige instansers merknader

Finansdepartementet finner rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1293 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1293/2009 av 23. desember 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til internasjonal regnskapsstandard (IAS) 32 (vedlegg XX FIN)

Sammendrag av innhold

Forordningen gjelder endringer i gjeldende EU-regulering av internasjonale regnskapsstandarder.

Etter forordning nr. 1606/2002 (”IFRS-forordningen”) skal EØS-utstedere hvis omsettelige verdipapirer er notert på et regulert marked, utarbeide sine konsernregnskap i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, jf. art. 4. Forordningen er gjennomført i norsk rett, jf. regnskapsloven § 3-9.

De enkelte regnskapsstandardene (og tilhørende tolkninger) er gjort til del av EU-retten gjennom forordning nr. 1126/2008. Nye standarder og tolkninger har blitt vedtatt ved bruk av en rekke endringsforordninger. Kommisjonsforordning 1293/2009 vedtar endringer i IAS 32 ”Finansielle instrumenter – presentasjon – klassifisering av tegningsrettsemisjoner”

Endringene i IAS 32 presiserer hvordan visse rettigheter skal behandles regnskapsmessig, når de utstedte instrumentene er denominert i en annen valuta enn utstederens funksjonelle valuta. Hvis slike instrumenter er utstedt pro rata til utstederens eksisterende aksjeeiere mot et bestemt kontantbeløp, skal de klassifiseres som aksjer selv om utøvelsesprisen er denominert i en annen valuta enn utstederens funksjonelle valuta.

Foretakene skal anvende endringene i standarden senest fra den dato som innleder deres første regnskapsår etter 31. januar 2010.

Merknader

Hovedhensynet bak IFRS forordningen er å sikre at børsnoterte foretak rapporterer etter gode og sammenlignbare standarder, slik at de europeiske kapitalmarkedene kan fungere hensiktsmessig. Gjennomføring forordningen i norsk rett krever endring av forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder.

Sakkyndige instansers merknader

Finansdepartementet finner rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

-FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold

Kapittel I Veterinære forhold

32008 L 0053 Kommisjonsdirektiv 2008/53/EF av 30. april 2008 om endring av vedlegg IV i direktiv 2006/88/EF mht Spring viraemia hos karpe (SVC) (vedlegg I kap I FKD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer del II i vedlegg IV i rådsdirektiv 2006/88/EF med hensyn til Spring viraemia hos carpe (SVC). SVC fjernes fra listen over ikke-eksotiske sykdommer.

Merknader

Rettsakten krever endring av vedlegg 1 til forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr (omsetnings- og sykdomsforskriften), jf Liste 2 - Ikke-eksotiske sykdommer.
SVC er en virussykdom som gir sykdom og dødelighet hos visse arter av karpefisk, bl.a. gullfisk, vanlig karpe og koikarpe.

De arter som er mottakelige for SVC er i nærmeste fremtid ikke aktuelle for oppdrett i større skala i Norge. For den tradisjonelle sjømatnæringen har endringen liten betydning og medfører ingen vesentlige økonomiske konsekvenser. De arter som er mottakelige for SVC er mer aktuelle i akvarie- og zoobransjen. For disse vil endringen innbære at fisk av mottaklige arter kan tas fra flere områder, også områder hvor SVC forekommer.

SVC har ikke vært påvist i Norge, men det er dermed ikke utelukket at den kan ha forekommet. Norge har ikke fristatus eller godkjent overvåkningsprogram for SVC, og har heller ikke hatt planer for dette. Selv om SVC fjernes fra liste 2 kan det iverksettes offentlige bekjempelsestiltak dersom SVC skulle påvises i Norge. Sykdommer som ikke forekommer i Norge pr.d.d. omfattes av omsetnings- og sykdomsforskriften § 7 om tiltak mot nye sykdommer. Dersom SVC skulle påvises, og situasjonen tilsier at helsesituasjonen til akvatiske dyr kan være truet, kan Fiskeri- og kystdepartementet bestemme at det skal iverksettes tilsvarende offentlige tiltak som for listeførte sykdommer. Det vil da også bli vurdert om SVC skal føres opp på liste 3 - Nasjonale sykdommer ut fra gitte kriterier for listeføring. Ved eventuelle listeføring av SVC på liste 3 kan det også vurderes å søke ESA om godkjenning av tilleggsgarantier for SVC.
Siden SVC kun gir sykdom hos visse arter av karpefisk, antas endringen heller ikke å medføre vesentlig konsekvenser for norsk villfauna.

På grunnlag av ovennevnte forventes rettsakten ikke å medføre vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for Norge.

Rettsakten ble gjennomført på nasjonalt grunnlag 29. mars 2010 ved endring av vedlegg 1 i forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) har kommentert at de artene som er mottakelige for SVC i nærmeste fremtid ikke er aktuelle for oppdrett i større skala i Norge. For sjømatnæringen som FHL representerer er denne endringen av liten betydning og medfører ingen vesentlige økonomiske konsekvenser.
Norges zoohandleres bransjeforening (NZB) har kommentert at de ikke finner noen vesentlige konsekvenser for sin næring gjennom fjerning av SVC fra listen over ikke-eksotiske sykdommer. SVC er sjelden forekommende på de fisker som næringen handler med. Så langt NZB kan bringe på det rene er karpe (spesifikt koi) Cyprinus carpio og gullfisk Carassius auratus de eneste mottakelige artene som har økonomisk betydning for denne næring i Norge. SVC er svært sjelden i disse artene i prydfiskkultur i de landene det er naturlig å handle med.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 1251 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1251/2008 av 12. desember 2008 om gjennomføring av rådsdirektiv 2006/88/EF mht vilkår og krav til sertifikater ved omsetning og import av akvakulturdyr og produkter av disse, og fastsetter liste over vektorarter (vedlegg I kap I FKD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten gir utfyllende bestemmelser som er nødvendig for gjennomføring av Rådsdirektiv 2008/88/EF (fiskehelsedirektivet) sine bestemmelser om vektorarter, omsetning og import av akvakulturdyr til utsett, omsetning og import av akvakulturdyr og produkter som skal til konsum, samt krav om sertifikater.

Liste over vektorarter:
I fiskehelsedirektivet er det stilt dyrehelsemessige krav ved omsetning og import av vektorarter, men det har til nå ikke eksistert noen liste over definerte vektorarter. Rettsaktens Annex I gir liste over vektorarter og under hvilke betingelser de skal betraktes som vektorart.

Omsetning av akvariedyr til/fra lukkede akvakulturanlegg for akvariedyr:
Rettakten stiller ytterligere krav til melding i Traces. Forsendelser av akvariedyr av mottakelige arter som skal til lukkede anlegg skal også varsles i Taces når forsendelse går til en annen medlemsstat som har områder som er i kategori I, II eller IV. Med lukkede akvakulturanlegg for akvariedyr menes zoobutikker, hagesenter, hagedammer, kommersielle akvarier eller grossister som holder akvariedyr, og hvor avløpsvannet enten går til kommunalt avløpsnett eller desinfiseres.

Akvakriedyr fra lukkede akvakulturanlegg for akvariedyr kan ikke settes ut i naturen, ei heller omsettes til åpne anlegg for akvariedyr eller andre akvakulturanlegg uten tillatelse fra offentlig myndighet.
Omsetning av akvakulturdyr til utsett og omsetning av akvakulturdyr og produkter til konsum:
Rettakten gjentar fiskehelsedirektivets bestemmelser om når det er krav om dyrehelsesertifikat ved omsetning. Sertifikatene er endret slik at de er i samsvar med de prinsipper som er gitt i fiskehelsedirektivet for listeføring av sykdommer og kategorisering av områder for sykdommer som står på liste over ikke-eksotiske sykdommer (vår liste 2).

Nye sertifikater som skal benyttes ved omsetning av akvakulturdyr til akvakulturanlegg, inkludert gjenutleggingsområder, installasjoner for fritidsfiske og åpne anlegg for akvariedyr, og til kultiveringsutsett, er gitt i rettsaktens Annex II Part A.

Nye sertifikater som skal benyttes ved omsetning av akvakulturdyr og produkter som skal til videre tilvirkning, rensesentraler og lignende virksomheter før konsum, er gitt i rettsaktens Annex II Part B.
Import - Liste over områder i tredjestat:

I fiskehelsedirektivet er det stilt krav om at import av akvakulturdyr og produkter kun kan skje fra tredjestat eller område i tredjestat som står oppført på liste. I rettsaktens Annex III er det gitt liste over hvorfra det er tillatt å importere akvakulturdyr til akvakulturanlegg, inkludert gjenutleggingsområder, installasjoner for fritidsfiske og åpne anlegg for akvariedyr, og til kultiveringsutsett. Listen gjelder også ved import av mottakelige arter av akvariefisk til lukkede anlegg for akvariedyr.

Fisk av ikke-mottakelige arter, bløtdyr og krepsdyr som importeres til lukkede anlegg for akvariedyr, tillates fra land som er medlem av OIE.

Dyrehelsemessige krav ved import fra tredjestat av akvakulturdyr til utsett:

Nærmere krav som må være oppfylt for import av akvakulturdyr til oppdrett, gjenutlegging, installasjoner for fritidsfiske og åpne anlegg for akvariedyr, fremgår av sertifikatet i rettsaktens Annex IV Part A. Ved import av mottakelige arter og vektorarter av fisk, krepsdyr og bløtdyr skal myndighetene i avsenderlandet signere på at forsendelsen kommer fra et område som er fritt for sykdom som står på liste over eksotiske sykdommer. Tilsvarende gjelder også i forhold til ikke-eksotisk sykdom når forsendelsen skal til et område som er i kategori I, II eller IV for relevant sykdom. Det stilles også krav til forsendelser som skal til områder som har tilleggsgarantier for SVC, BKD, IPN eller Gyrodacylus salaris. Vektorarter og ville akvariske dyr av mottakelige arter kan likevel tas inn dersom de gjennomgår karantene.

I prinsippet gjelder de samme krav ved import fra tredjestat som ved omsetning innen EU/EØS, men det må i tillegg attesteres på fristatus for sykdom som står på liste over eksotiske sykdommer. Sertifikatet er endret slik at det er i samsvar med de prinsipper som er gitt i fiskehelsedirektivet for listeføring av sykdommer og kategorisering av områder for sykdommer på liste over ikke-eksotiske sykdommer (vår liste 2).

Dyrehelsemessige krav ved import fra tredjestat av akvariedyr til lukkede anlegg for akvariedyr:
Nærmere krav som må være oppfylt for import av akvariedyr til lukkede akvakulturanlegg for akvariedyr, fremgår av sertifikatet i rettsaktens Annex IV Part B. For mottakelige arter stilles samme krav som ved import til åpne akvakulturanlegg for akvariedyr, men det er ikke stilt særskilte krav til vektorarter.
Dyrehelsemessige krav ved import fra tredjestat av akvakulturdyr og produkter til konsum:
Nærmere krav som må være oppfylt for import av akvakulturdyr og produkter av slike til konsum fremkommer av felles folkehelse- og dyrehelsesertifikat fastsatt i kommisjonsforordning (EF) nr. 2074/2005. Denne er siste endret ved forordning (EF) nr. 1250/2008 hvor det er gitt nye sertifikater.

Krav til transport ved import av akvakulturdyr:
Rettsakten stiller også krav til transportvann og gjennomføring av transport ved import av akvakulturdyr fra tredjestat. Transportvann skal ikke skiftes ut på en måte som gjør at helsestatusen til dyrene som transporteres settes i fare. I Annex IV Part D gis et tillegg til sertifikatene som skal fylles ut av brønnbåtskipper ved sjøtransport av levende akvakulturdyr i forbindelse med import.
Akvakulturdyr som importeres kan ikke settes ut i naturen uten tillatelse fra offentlig myndighet på mottaksstedet.

Transitt:
Det stilles tilsvarende krav ved transitt av levende akvakulturdyr, rogn av fisk og usløyd fisk gjennom EU/EØS-området til en tredjestat som ved import. Ved transitt av levende akvakulturdyr, rogn av fisk og usløyd fisk som skal til konsum, skal forsendelsen følges av sertifikat som fastsatt i rettsaktens Annex IV Part C.

Overgangsbestemmelser:
Det er gitt overgangsbestemmelser som innbærer at:

- Krav om varsling i Traces ved omsetning av akvariedyr av mottakelige arter til lukkede anlegg for akvariedyr trer i kraft 30. juni 2009.
- Frem til 30. juni 2009 kan også de gamle sertifikatene som var gitt som vedlegg til omsetningsforskriften (opphevet 1. august 2008), benyttes. Disse finnes tilgjengelig i Traces og på

Mattilsynets hjemmesider i tilknytning til omsetnings- og sykdomsforskriften.

- Det er gitt utsatt ikrafttredelse til 31. desember 2010 for krav om fristatus for EUS ved import av akvariedyr til lukkede anlegg for akvariedyr

Merknader

Rettsakten medfører behov for regelverksendring. Mattilsynet vil foreslå at forordningen gjennomføres med en egen henvisningsforskrift, forskrift om omsetning og import av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, med sertifikater og liste over vektorarter. Siden forordningen gjelder bestemmelser om omsetning, import og transport, bør det i omsetnings- og sykdomsforskriften og transportforskriften henvises til denne henvisningsforskriften.

De nye sertifikatene er endret slik at de er tilpasset de nye prinsippene for listeføring av sykdommer og kategorisering av områder for sykdommer på liste over ikke-eksotiske sykdommer som allerede er gitt og gjennomført med fiskehelsedirektivet. Sammenlignet med tidligere sertifikater vil ikke de nye i sertifikatene medføre vesentlige konsekvenser verken for næringen eller offentlige myndigheter.

Rettsakten ble gjennomført på nasjonalt grunnlag ved fastsettelse av forskrift 13. desember 2009 nr. 1537 om ytterligere krav til transport, omsetning og import av akvakulturdyr og produkter av disse.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

I en tidlig fase ble utkast til rettsakt forelagt næringen i Norge ved FHL. Kommentarer og innspill fra Norge har i stor grad blitt tatt hensyn til. Et tidligere utkast til rettsakt ble også sendt på tidlig høring sammen med forskriftsforslag som gjennomførte fiskehelsedirektivet, med høringsfrist 18. april 2008. Det var da ingen kommentarer til utkastet.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 D 0896 Kommisjonsvedtak 2008/896/EF av 20. november 2008 som fastsetter retningslinjer for risikobasert helsekontroll i henhold til rådsdirektiv 2006/88/EF (vedlegg I kap I FKD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsvedtaket gir retningslinjer for gjennomføring av risikobasert helsekontroll i henhold til fiskehelsedirektivets artikkel 10 og vedlegg III del B. Retningslinjer for hyppighet på helsekontroll er avhengig av om anlegg er klassifisert med høy, medium eller lav risiko. Rettsakten gir først og fremst retningslinjer for hvordan risikovurdering og klassifisering av anlegg kan gjennomføres. Siden akvakulturnæringen er variert og det finnes mange ulike typer anlegg har en måttet forenkle metoden. Modellen kan også brukes til å klassifisere typer av anlegg, ikke bare enkeltanlegg. Den enkle metoden for klassifisering av risikonivå baserer seg på 3 trinn:

- Trinn 1: Tilnærmet sannsynlighet for at et anlegg får sykdom, basert på sannsynlighet for at anlegget kan få sykdom via vannmassene og sannsynlighet for at anlegget kan få sykdom via inntak av levende dyr.
- Trinn 2: Tilnærmet sannsynlighet for at et anlegg kan spre sykdom, basert på sannsynlighet for at anlegget kan spre sykdom via vannmassene og sannsynlighet for at anlegget kan spre sykdom via

levering av levende dyr.

- Trinn 3: Kombinasjon av sannsynligheten i trinn 1 og 2.

Merknader

Krav til helsekontroll er minimumskrav, jf direktivets kapittel II. I gjeldende norsk regelverk, forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg, er krav til hyppighet på helsekontroll utført av veterinær eller fiskehelsebiolog strengere enn de minimumskrav som følger av fiskehelsedirektivet og retningslinjene som er gitt i kommisjonsvedtak 2008/896/EF.
Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 D 0392 Kommisjonsvedtak 2008/392/EF av 30. april 2008 om gjennomføring av rådsdirektiv 2006/88/EF mht internettbasert informasjonsside for å gjøre informasjon om akvakulturforetak og slakteri- og tilvirkningsanlegg tilgjengelig elektronisk (vedlegg I kap I FKD)

Sammendrag av innhold

I henhold til rådsdirektiv 2006/88/EF artikkel 6, skal medlemsstater etablere, oppdatere og gjøre offentlig tilgjengelig register over akvakulturforetak og godkjente slakteri- og tilvirkningsanlegg med visse minimumsopplysninger, jf direktivets vedlegg II.

Kommisjonsvedtaket gir maler for hvordan slik informasjon skal presenteres på det enkeltes lands hjemmesider på internett. Informasjon om akvakulturanlegg skal inneholde opplysninger om navn på anlegg, registreringsnummer, geografisk plassering, arter i anlegget, kategorisering mht helsestatus for sykdommer på liste 2, type anlegg og produksjonsform.

Informasjon om slakteri- og tilvirkningsanlegg skal inneholde opplysninger om navn på slakteri, registreringsnummer, geografisk plassering, arter som prosesseres og type avløpsbehandling.
Mal for presentasjon av informasjon om akvakulturanlegg med fisk er gitt i vedlegg I, for anlegg med bløtdyr i vedlegg II og anlegg med krepsdyr i vedlegg III. Mal for presentasjon av informasjon om slakteri- og tilvirkningsanlegg er gitt i vedlegg IV.

Informasjonen skal holdes oppdatert etter hvert som status endres, men der er ikke gitt noen tidsfrist for hvor fort oppdatering må skje. Informasjon på internett er avgjørende for at virksomheter skal kunne finne frem til hvem de kan omsette levende akvakulturdyr, inkludert rogn, til og fra. Presentasjon skal følge fastlagt maler slik at en ikke er avhengig av å kunne språket for å finne frem til den informasjon som trengs.

Frist for gjennomføring av informasjonside på internett er 31.7.2009.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring.

Rettsakten vil medføre administrative konsekvenser for Mattilsynet ved at informasjonen må etableres på Mattilsynet hjemmesider innen 31.7.2009, og rutiner for fortløpende oppdatering av opplysninger må etableres.
Rettsakten vil ikke medføre økonomiske konsekvenser for næringen.
Informasjonsside er foreløpig ikke etablert.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering. Tidligere utkast til kommisjonsvedtak er blitt forelagt Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening. De har ikke hatt prinsipielle motforestillinger.
Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 D 0946 Kommisjonsvedtak 2008/946/EF av 12. desember 2008 som gjennomfører rådsdirektiv 2006/88/EF mht krav til karantenering av akvakulturdyr (vedlegg I kap I FKD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten fastsetter vilkår for karantenering av visse akvatiske dyr ved omsetning og import. I fiskehelsedirektivet og forordning (EF) nr. 1251/2008 er det i visse tilfeller krav om at akvatiske dyr skal karanteneres. Dette gjelder:

- Akvakulturdyr av vektorarter som importeres fra områder i 3. stat som ikke har dokumentert fristatus for eksotiske sykdommer.
- Akvakulturdyr av vektorarter som føres inn til områder som er i kategori I, II eller IV for utsett, og som kommere fra områder i EU/EØS eller 3. stat som ikke har dokumnetert fristatus for ikke-eksotiske sykdommer.
- Ville akvatiske dyr av mottakelige arter mht eksotiske sykdommer som importeres fra områder i 3. stat som ikke har dokumentert fristatus for eksotiske sykdommer.
- Ville akvatiske dyr av mottakelige arter mht ikke-eksotiske sykdommer som føres inn til områder som er i kategori I, II eller IV for utsett, og som er fanget i og kommer fra områder i EU/EØS eller 3. land som ikke har dokumentert fristatus for ikke-eksotiske sykdommer.
- Ved import av akvariedyr fra 3. stat gjelder kravene også når forsendelsen skal til "lukkede" anlegg for akvariedyr.

Rettsakten stiller strenge krav til etablering og drift av karanteneanlegg for akvakulturdyr. Den stiller også krav om varsling av forsendelser og transport til karanteneanlegg. Bestemmelsene innebærer bl.a. at:

- Karantenering kan gjennomføres i tredjestat før forsendelse i anlegg som er godkjent av offentlig myndighet og ført opp på liste
- Karanteneanlegg i Norge må godkjennes av Mattilsynet på lik linje med andre akvakulturanlegg
- Avløpsvann fra karanteneanlegg må desinfiseres. Dette innebærer at karanteneanlegg må være landbaserte.
- Ulige enheter må drives smittehygienisk atskilt.
- Fisk av mottakelige arter må holdes i karantene i minst 60 dager, krepsdyr av mottakelige arter i minst 40 dager og bløtdyr av mottakelige arter i minst 90 dager. Vektorarter må holdes i karantene i minst 30 dager.
- Offentlig myndighet skal minst inspisere anlegget ved oppstart og avslutning av hver karantenering.

Dyr kan kun tas ut av karantene etter godkjenning av offentlig myndighet.

• Døde dyr og dyr som viser kliniske tegn til sykdom skal undersøkes av "approved qualified aquatic animal health professional" (veterinær eller fiskehelsebiolog i Norge). Et representativt utvalg skal undersøkes ved laboratorium som offentlig myndighet utpeker.

• Mot slutten av karantenering av mottakelige arter skal et representativt utvalg av dyr prøvetas og prøver analyseres ved laboratorium som offentlig myndighet utpeker.

• Offentlig myndighet kan bestemme at det skal benyttes testdyr i forbindelse med karantenering av mottakelige arter. Ved bruk av testdyr skal alle testdyrene undersøkes mot slutten av karanteneringen ved laboratorium som offentlig myndighet utpeker.

Merknader

Rettsakten medfører behov for regelverksendring. Mattilsynets vurdering er at rettsakten bør gjennomføres som egen forskrift om etablering og drift av karanteneanlegg for akvakulturdyr. Rettsakten stiller strenge krav til etablering og drift av karanteneanlegg. Risikoen for spredning av relevante smittestoffer til akvakulturanlegg eller til viltlevende bestander etter gjennomført karantenering, eller fra eventuelle karanteneanlegg i Norge, vurderes som liten og akseptabel.

Per dags dato foregår fangst av villfisk i forbindelse med fangstbasert akvakultur innenfor eksisterende friområde for VHS og IHN og vil derfor ikke omfattes av krav om karantene. Krav til karantenering fører til at det i praksis er lite aktuelt på gjennomføre karantenering av villfisk som skal til akvakulturanlegg. Dersom fangst av villfisk foregår utenfor friområde for VHS og IHN, må akvakulturanlegget som mottar fisken i tilfelle være i et segment som ikke har fristatus for VHS og IHN. Innenfor den tradisjonelle havbruksnæringen i Norge er det i dag ingen vesentlig import eller omsetning av akvakultudyr eller ville akvatiske dyr som medfører at krav om karantenering trer i kraft. I forhold til dagens praksis vil rettsakten derfor ikke medføre økonimiske konsekvenser for den tradisjonelle havbruksnæringen.
Krav til karantenering vil først og fremst kunne få betydning ved import fra 3. stater av akvariedyr av vektorarter til både "åpne" og "lukkede" anlegg for akvariedyr. Ved import av villfangede mottakelige arter og oppdrettede vektorarter fra områder i 3. stater som ikke kan dokumentere fri-status for relevante sykdommer må dyrene karanteneres, enten i 3. staten eller i Norge eller i annet EU/EØS-land. På grunn av de strenge kravene til smittehygienisk drift vil etablering av karanteneanlegg være relativt kostbart for næringen. Det er usikkert om det vil være interesse for etablering av karanteneanlegg i Norge. Det meste av innførselen av akvariedyr fra 3. stater til Norge skjer via andre EU/EØS-land.

Konsekvensen av rettakten for offentlige myndigheter i Norge vil være helt avhengig av om karanteneanlegg etableres i Norge, og i tilfelle hvor mange. Ved etablering og drift av karanteneanlegg vil det kreve relativt hyppig inspeksjon fra Mattilsynet, minimum to inspeksjoner pr. karantenering. Kostnader for offentlig inspeksjon og analyser som kreves gjennomført ved laboratorium utpekt av offenlig myndighet, antas å måtte dekkes av næringen. Det forventes ikke at det vil bli etablert mange karanteneanlegg i Norge. Derfor antas rettsakten ikke å medføre vesentlige konsekvenser for offentlige myndigheter.

Utkast til forskrift som gjennomfører rettsakten har vært til høring og er klar for fastsettelse når rettsakten er blitt behandlet i EØS-komiteen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0177 Kommisjonsvedtak 2009/177/EF av 31. oktober 2008 som gjennomfører rådsdirektiv 2006/88/EF mht overvåknings- og bekjempelsesprogram og fristatus for medlemsstater, soner og segmenter (vedlegg I kap I FKD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten fastsetter:

- Detaljerte krav til når fristatus (kategori I) og overvåkningsprogram (kategori II) mht ikke-eksotiske sykdommer (liste 2) må godkjennes av Kommisjonen (ESA for Norge), jf. Artikkel 1 og 2.
- Lister over medlemsstater, soner og segmenter i EU som er i kategori I er gitt i vedlegg I del C, områder som er i kategori II er gitt i vedlegg I del A og områder som har godkjent bekjempelsesprogram (kategori IV) er gitt i vedlegg I del B.
- Maler for søknad og erklæring av område i kategori I er gitt i vedlegg IV og V.
- Maler for søknad og erklæring av område i kategori II er gitt i vedlegg II og III.
- Maler for søknad om godkjenning av område i kategori IV er gitt i vedtak 2008/425/EF vedlegg V.
- Krav om årlig rapportering om utviklingen i områder som er i kategori II eller IV er gitt i artikkel 9. Maler for årlig rapportering er gitt i vedlegg VI.
- I artikkel 10 er det krav om at erklæringer av områder i kategori I og II, som medlemsstatene selv erklærer, skal gjøres tilgjengelig for kommisjonen og andre medlemsstater på internett. Liste over slike områder skal også gjøres offentlig tilgjengelig på internett. Kommisjonen skal notifiseres når medlemsstater publiserer informasjon om slike erklæringer på internett. Internettadressen for informasjonssiden skal kommuniseres til kommisjonen.
- Kontinentalsoner og enkeltanlegg som har godkjent fristatus for VHS og IHN etter det gamle direktivet (direktiv 91/67/EF) er unntat fra krav om å måtte erklæres/søkes godkjent på nytt. Dette gjelder også der hvor hele land, inkludert kystområder har godkjent fristatus for sykdom på liste 2. Derimot må kystsoner som har godkjent fristatus for VHS, IHN, Bonamia og/eller Marteilia i henhold til det gamle direktivet, og som ikke inngår som en del av et helt land med godkjent fristatus, godkjennes på nytt som segment. Gjeldende vedtak om godkjent status er gyldig frem til 1. august 2009.

Rettsakten trådte i kraft i EU 1.11.2008.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Rettsakten setter krav til myndighetenes erklæringer og søknader om fristatus og programmer, årlig rapportering om status og informasjon på internett. Forpliktelsene må følges opp av Mattilsynet med administrative prosedyrer. Når Norge erklærer områder i kategori I eller II for sykdom på liste 2, må erklæringene gjøres tilgjengelig på internett for kommisjonen, medlemsstater og ESA. Liste over områder i Norge som er i kategori I og II vil fremgå av vedlegg 2 til omsetnings- og sykdomsforskriften (FOR 2008-06-17 nr. 819) som er offentlig tilgjengelig på Mattilsynets hjemmeside

Mattilsynet må også sørge for at maler for søknader er tilgjengelig for virksomhetene. Erfaringen fra erklæringen av områder i Norge som kategori I for ILA, er at ESA krever at våre erklæringer skal være skrevet på engelsk. Det må avklares om Mattilsynet da kan kreve at søknader fra virksomheter må være skrevet på engelsk, eller om oversettelse skal dekkes av det offentlige.
Ordlyden i rettsakten er uklar på at kystsoner som er innvilget godkjent fristatus for sykdommer på liste 2 etter direktiv 91/67/EF ikke må erklæres eller søkes godkjent på nytt når de inngår som del av et helt land som er innvilget fristatus. Kommisjonen har bekreftet at kystsoner i medlemsstater ikke har måttet erklæres eller godkjennes på nytt i slike tilfeller. Dette fremgår også av listen i vedlegg I del C over områder i EU som er i kategori I. Mattilsynet legger derfor til grunn at Norge ikke trenger å erklære eller søke ny godkjenning av kystområder som har fristatus for IHN, VHS, Bonamia og Marteilia.
Rettsakten vil ikke medføre økonomiske konsekvenser for næringen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.
Tidligere utkast til rettsakt er forelagt Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening uten at de hadde kommentarer.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0975 Kommisjonsvedtak 2009/975/EF av 14. desember 2009 som endrer vedtak 2009/177/EF hva gjelder bekjempelsesprogram og fristatus for visse medlemsstater, soner og segmenter for visse sykdommer hos akvatiske dyr (vedlegg I kap I FKD)

Sammendrag av innhold

I vedlegg til vedtak 2009/177/EF er det gitt lister over medlemsstater, soner og segmenter som er erklært sykdomsfri (kategori I), eller som er omfattet av godkjent overvåkningsprogram (kategori II) eller omfattet av godkjent bekjempelsesprogram (kategori IV) for sykdommer på liste 2.Rettsakten endres som følge av endringer i status for visse områder:

Områder i Danmark og Finland har fått status som kategori IV for viral hemorhagisk septikemi (VHS)
Et område i Tyskland har fått status som kategori IV for koi-herpesvirus (KHV)
Et område i UK (Shetland) har mistet kategori I status for infeksiøs lakseanemi (ILA) og er nå i kategori IV
UK har sluttført bekjempelsesprogram for VHS og gjenoppnådd kategori I status for VHS
Et område i UK har mistet kategori I status for Bonamia ostreae

Merknader

Rettsakten har betydning for hvilke områder akvakulturdyr av mottakelige arter kan omsettes til og fra, men den medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.

Gjeldende norsk regelverk er forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr (omsetnings- og sykdomsforskriften). Status for områder i Norge fremgår av omsetnings- og sykdomsforskriften vedlegg 2.

Rettsakten vil ikke medføre økonomiske konsekvenser for næringen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XIII Transport

Kapittel V Sjøtransport

32009 D 0584 Kommisjonsbeslutning 2009/584/EF av 31. juli 2009 om opprettelse av Styringsgruppen på høyt nivå vedrørende SafeSeaNet (vedlegg XIII kap V FKD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2002/59/EF om etablering av et felles europeisk maritimt trafikkovervåknings- og informasjonssystem stiller bl.a. krav til elektronisk informasjonsutveksling mellom EUs medlemsstater, men direktivet setter ikke krav til hvilket system som skal anvendes. EU vedtok bl.a. krav til innføring av det elektroniske informasjonssystemet SafeSeaNet (SSN) ved vedtakelse av direktiv 2009/17/EF som endrer direktiv 2002/59/EF. Ifølge direktiv 2009/17/EF artikkel 22a må medlemsstatenes nasjonale elektroniske informasjonsutvekslingssystemer kunne kobles til det europeiske informasjonsutvekslingssystemet SafeSeaNet. Målsetningen med kravet er å effektivisere den faktiske informasjonsutvekslingen mellom maritime administrasjoner i Europa. SafeSeaNet muliggjør fullstendig oversikt over fartøy som har farlig og forurensende last om bord, og vil forenkle fartøyers meldeplikt.

Kommisjonen er hovedansvarlig for forvaltning og politisk utvikling av det felles europeiske SafeSeaNet, jf direktiv 2009/17/EF vedlegg III punkt 2.1.2. Videre følger det av vedlegg III under punkt 2.2. at Kommisjonen skal etablere en styringsgruppe på høyt nivå som skal bistå i dens arbeid i forbindelse med SafeSeaNet.

Ved kommisjonsbeslutning 2009/584/EF av 31. juli 2009 etablerer Kommisjonen "Styringsgruppen på høyt nivå vedrørende SafeSeaNet".

Styringsgruppens sammensetning er ifølge kommisjonsbeslutningens artikkel 3:

- en representant fra hver medlemsstat
- en representant fra Kommisjonen
- en observatør fra European Maritime Safety Agency (EMSA)
- representanter fra medlemsstater av Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet kan delta som obeservatører

Styringsgruppens oppgaver er ifølge kommisjonsbeslutningens artikkel 2:

- rådgivning vedrørende utvikling av SSN
- å gi anbefalning knyttet til effektiv og sikker bruk av SSN
- veilede i bruk av SSN
- bistå med vurderinger knyttet til om SSN fungerer tilfredsstillende

Merknader

Norge har innført krav til informasjonsutveksling gjennom SafeSeaNet ved forskrift av 1999 nr 727 *om krav til melding og utfylling av kontrolliste ved fartøyers transport av farlig eller forurensende last*.

SafeSeaNet er operativt i Norge, og Kystverket er en sentral aktør i utviklingen av systemet. Direktiv 2009/17/EF, herunder vedlegg III hvor omtale av etablering av styringsgruppen fremgår, har vært på høring hos berørte instanser. Høringsinstansene har særlig trukket frem etablering av SafeSeaNet i Europa som positivt. Det vises til at systemet gir Norge mulighet til å overvåke skipstrafikken langs hele norskekysten. Slik oversikt er en styrke for sjøsikkerheten i norske farvann.
Norge sikres deltakelse i Styringsgruppen gjennom kommisjonsbeslutningen artikkel 3. pkt.5. Det vil si at Norge gis en observatørrett og ikke har stemmerett i Styringsgruppen.
Kommisjonsbeslutningen er etter sitt innhold av en slik karakter at den ikke formelt må gjennomføres i norsk rett.

Fiskeri- og kystdepartementet deltar i styringsgruppen.

Styringsgruppen legger føringer for den fremtidige utviklingen av SafeSeaNet. Norsk deltakelse i styringsgruppen er viktig for å ivareta norske interesser i dette arbeidet.
Det legges til grunn at norsk deltakelse i Styringsgruppen dekkes innenfor gjeldende budsjetter.

Sakkyndig instansers merknader

Rettsakten har vært behandlet i Spesialutvalget for transport, der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og Kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Finansdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 L 0017 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/17/EF av 23 april 2009 om endring av direktiv 2002/59/EF om etablering av et felles europeisk trafikkovervåknings- og informasjonssystem (vedlegg XIII kap V FKD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/17 supplerer direktiv 2002/59/EF om etablering av et felles europeisk trafikkovervåknings- og informasjonssystem (VTMIS), og ble vedtatt som en av del av EUs tredje sjøsikkerhetspakke. Hensikten med Endringsdirektivet er å effektivisere og harmonisere de europeiske statenes implementering av regler om maritim trafikkovervåking, systemer for mottakelse og videreformidling av maritim informasjon samt regler for etablering om nødhavner for å styrke sjøsikkerheten og vernet av det maritime miljøet.

Hovedbestemmelsene i endringsdirektivet:

- Bruken av informasjon mottatt i henhold til direktivet er begrenset for å hindre at informasjonen misbrukes.
- Krav til installering av AIS på fiskefartøy over 15 meter for å bedre fartøyenes navigasjon og antikollisjonsfunksjon samt gi trafikksentralene oversikt og kontroll over fartøyene. Det er vedtatt en tidsplan for gjennomføring av kravene, nærmere fastsatt etter fartøyets lengde: 24 meter og oppover 31 mai 2012, 18 - 24 meter og oppover 31 mai 2013 og 15 - 18 meter 31 mai 2014. Nye fartøy skal oppfylle kravene fra 30 november 2010.
- AIS skal holdes operasjonelt til enhver tid, med unntak for særskilte situasjoner hvor skipsfører kan slå av AIS av hensyn til fartøyets sikkerhet.
- Fartøy i internasjonal fart (unntatt fartøy med AIS om bord og som kun opererer innenfor et område som er dekket av et AIS-nettverk), skal installere Long Range Identification Tracking systems (LRIT) i samsvar med regler fastsatt av IMO.
- Deklarasjonen om farlig og forurensende er utvidet til også å informasjon om varenes fysisk-kjemiske karakteristikker og kontaktopplysninger for henvendelser om lasten ved nødssituasjoner.
- Krav til videreformidling av informasjon mellom medlemsstater om fartøy som kan utgjøre en miljørisiko
- Krav til at skipsfører skal informeres om isforhold og anbefalte ruter og isbrytertjenester når forventede seilingsforhold kan sies å utgjøre en en alvorlig risiko for skip og mannskap. Tiltaket er ment å redusere risikoen for ulykker i utsatte områder som er islagt i store deler av året, eks. det Baltiske hav.
- Krav til innhold i planer for nødhavner. Medlemsstaten skal utpeke et uavhengig organ med både kompetanse til å foreta vurdering av fartøyets nødssituasjon og til å ta rask beslutning om å bringe fartøyet til nødhavn. For å bidra til raske avgjørelser er det gitt detaljerte krav til innholdet i planene. Medlemsstatene skal sende oversikt over nødhavner til parter involvert i en nødhavnsituasjon,

kommisjonen og til nabostater. Mottakere av informasjonen skal holde denne konfidensiell.

• Krav settes til etablering av nasjonale systemer som kan håndtere den informasjonsutvekslingen direktiv 2002/59/EF og endringsdirektivet pålegger, herunder kunne kobles til det elektroniske meldings- og informasjonssystemet for skipstrafikken, SafeSeaNet. Systemet muliggjør utveksling av maritim informasjon i Europa.

Gjeldende norsk rett på området og behov for endringer i lov eller forskrift:
Direktiv 2002/59/EF er implementert i norsk rett. Endringsdirektivet medfører endringer i eksisterende regelverk som forvaltes av både FKD og NHD.

Innføring av AIS for fiskefartøy fra 15 meter og derover:
Forskrift om konstruksjon, utstyr, drift og besiktelser for fiske- og fangstfartøy med største lengde på 15 meter og derover av 13. juni 2000 nr. 660 innfører i dag obligatorisk AIS for fiskefartøy med en bruttotonnasje på 300 og derover, og for fartøy med lengde på 45 meter og derover. Forskriftes må endres for til å omfatte krav til AIS for fiskefartøy fra meter og oppover.

Forpliktelser for utskiper ved transport av farlig eller forurensende last:
Nye krav til deklarasjoner for farlig og forurensende last må implementeres i relevante forskrifter, herunder blant annet forskrift av 17 desember 2009 om melding ved transport av farlig last.

Tiltak hvor is utgjør en risiko for fare:
Kystverket har iverksatt informasjonsordninger for statens forpliktelser til å informere om is- og seilingsforhold i norske farvann, fra svenskegrensen til Kristiansand, inkludert Oslofjorden. Se link: http://www.kystverket.no/default.aspx?did=9120581

Opplysningsplikt ved hendelser eller ulykker til sjøs:
Hovedredningssentralen (HRS)i Norge er utpekt som "maritime Assistance services" (MAS), ref IMO res A.950 (23). HRS og Kystverket har et nært operativt samarbeid. HRS har tilgang til AIS-informasjon og vil få tilgang til radarinformasjon fra Kystverket, informasjon burkes ved søk- og redningsoperasjoner. Det bør vurderes om HRS på sikt bør inngå som en aktør/informasjonsleverandør i nettverket SafeSeaNet.

Konkretisering av forpliktelser om strandsettingsplasser og nødhavner Kystverket utarbeidet nødhavnsplaner i 2004 i overensstemmelse med krav i endringsdirektivet og i Inngrepskonvensjonen av 1969, the International Convention Relating to Intervention on the high Seas in the Cases of Oil Pollution Causualities, og 1973-protokollen til denne konvensjonen, ratifisert av Norge. Rett til å anvise fartøy til nødhavn følger av forurensningsloven. Det er ikke behov for endring av Norsk regelverk. EFTA Surveillance Authority (ESA) ble i brev 28. juni 2004 informert om ovennevnte nødhavnsplaner. Brevet supplerte informasjon gitt i brev av 4. juli 2003 om direktivet 2002/59/EF.

Forpliktelser i forbindelse med meldingssystemet SafeSeaNet SafeSeaNet er implementert ved forskrift av 1999 nr. 727 om krav til melding og utfylling av kontrolliste ved fartøyers transport av farlig eller forurensende last. Forskriften gir Kystverket kompetanse til å pålegge fartøy å gi melding via SafeSeaNet. Kystverket er en sentral aktør i utvikling av systemet.

Merknader
Sikker og effektiv sjøtransport er viktig for å ivareta hensynet til miljøet og skape gode vilkår for næringsliv, og særlig maritim industri. Endringsdirektivet er et positivt tiltak for å styrke sjøsikkerheten da kravene styrker fartøyenes navigasjon og antikollisjonsevne, setter bedre forutsetninger for trafikksentralene for kontroll og overvåkning av fartøyene samt bedrer beredskapen ved eventuelle ulykker ved å gjøre informasjon om fartøy og løsninger for håndtering av ulykker lettere tilgjengelig. Spesielt gjelder dette følgende forslag:

1. Krav til installering av AIS på mindre fiskefartøy.
2. Utvidelsen av krav til å informere om farlig eller forurensende last, herunder gi kontaktdetaljer.
3. Krav til innhold i planer for nødhavn og strandsettingsplasser.

4. Etablering av SafeSeaNet som vil gi oversikt over skipsbevegelser, transport av farlig og/eller forurensende last (Hazmat), og sikre videreutvikling av meldingssystemet og -rutinene knyttet opp mot AIS overvåking. AIS kjeden i Norge gir mulighet til å overvåke skipstrafikken langs hele norskekysten.

Etter Kystverkets vurdering er norsk rett i all hovedsak i overensstemmelse med kravene i direktiv 2009/17 som endrer direktiv 2002/59. Det kreves mindre forskriftsendringer for å gjennomføre direktivet.

I henhold til motatt informasjon fra Kystverket er kostnadene for innføring av AIS for fiskefartøy estimert til ca 35.000-40.000,- kroner per fartøy.

Det legges til grunn at i den grad endringsdirektivet medfører andre økonomiske endringer kan dette dekkes innenfor berørte etaters ordinære budsjett.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

-FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET/HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET/LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold

Kapittel I Veterinære forhold

32009 D 0821 Kommisjonsvedtak 2009/821/EF av 28. september 2009 som fastsetter en liste over godkjente grensekontrollstasjoner, visse regler om inspeksjonene som gjennomføres av kommisjonens veterinæreksperter og om veterinærenheter for Traces (vedlegg I kap I FKD/HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

1) Rettsakten fastsetter en oppdatert liste over godkjente veterinære grensekontrollstasjoner i EU og opphever vedtak 2001/881/EF med tidligere fastsatt liste over godkjente veterinære grensekontrollstasjoner i EU.

2) Rettsakten fastsetter regler om at kommisjonens veterinæreksperter (FVO) skal gjennomføre inspeksjoner av alle veterinære grensekontrollstasjoner og av andre ankomststeder hvor det kan ankomme kjæledyr eller personlige forsendelser av animalske produkter. FVO skal ved inspeksjon vurdere de mulige risiki for dyre- og folkehelsen som foreligger på de veterinære grensekontrollstasjonene som inspiseres. FVO skal også vurdere om felleskapsreglene i EU overholdes i forhold til infrastruktur, utstyr og prosedyrer på de enkelte veterinære grensekontrollstasjoner.

3) Rettsakten fastsetter en definisjon av en veterinærenhet for det elektroniske datasystemet Traces i EU. En veterinærenhet for Traces er steder der den kompetente myndighet i det enkelte medlemsland, både sentralt, regionalt og lokalt er utpekt til å håndtere og tilrettelegge for Traces-systemet, inklusive ved de veterinære grensekontrollstasjonene. Traces skal være innlemmet ved alle utpekte veterinærenheter i EU. Et medlemsland skal bare peke ut veterinærenheter som har tilstrekkelig utstyr, og er i stand til å fungere i samsvar med Traces-funksjonene. Rettsakten fastsetter en liste over alle veterinærenheter med nye enhetsnummer for Traces. Rettsakten opphever vedtak 2002/459/EF som gjelder listen over enheter i edb-nettet "Animo" og opphever vedtak 91/398/EØF om edb-basert kommunikasjonsnett mellom veterinærmyndighetene (Animo).

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk. Ny oppdatert liste over godkjente veterinære grensekontrollstasjoner i EU og liste over Traces-enhetene med de nye kodene er sendt ut til orientering til de norske veterinære grensekontrollstasjonene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0822 Kommisjonsvedtak 2009/822/EF av 15. oktober 2009 som endrer vedtak 2009/821/EF hva gjelder listen over grensekontrollstasjoner (vedlegg I kap I KD/HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten oppdaterer vedtak (EF) nr. 2009/821/EF hva gjelder listen over veterinære grensekontrollstasjoner i EU. For grensekontrollstasjonen Athens internasjonale flyplass i Hellas gjøres det endringer som gjelder en ny produktkategorien grensekontrollstasjonen er godkjent for.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk. Endringene er sendt ut til orientering til de norske veterinære grensekontrollstasjonene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1162 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1162/2009 av 30. november 2009 om overgangsordninger i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordningene (EF) nr. 853/2004, (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004 (vedlegg I kap I FKD/HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten forlenger visse overgangsordninger i forbindelse med gjennomføringen av Europaparlaments- og Rådsforordningene (EF) nr. 853/2004 (H2), (EF) nr. 854/2004 (H3) og (EF) nr. 882/2004 (kontrollforordningen). Forordningene som trådte i kraft i EU 1. januar 2006, medførte betydelige endringer av de regler og prosedyrer som skal følges av næringsmiddelvirksomhetene og medlemsstatenes kompetente myndigheter. Siden det i noen tilfeller ville ha medført praktiske problemer hvis noen av elementene fikk øyeblikkelig virkning fra 1. januar 2006, ble det ved Kommisjonsforordning (EF) nr. 2076/2005 av 5. desember 2005 fastsatt visse overgangsordninger som utløp 31.desember 2009. Det er fortsatt konstatert utfordringer på enkelte områder, og det er derfor behov for at fire av overgangsordningene fastsatt i forordning (EF) nr. 2076/2005 videreføres så lenge arbeidet med revisjon av hygienepakken pågår. Forordning (EF) nr. 1162/2009 av 30. november 2009 forlenger overgangsordningene for følgende forhold:

• Unntak fra de generelle kravene i forordning (EF) nr. 853/2004 hva gjelder direkte levering av små mengder kjøtt fra fjørfe og haredyr fra produsent til sluttforbruker eller til lokal detaljist, som leverer dette direkte til sluttforbruker, uten at det begrenses til ferskt kjøtt.
• Unntak fra visse bestemmelser i forordningene (EF) nr. 853/2004 og 854/2004 hva gjelder import til Fellesskapet av animalske produkter og næringsmidler som inneholder både vegetabilske produkter og bearbeidede animalske produkter Dette gjelder bestemte varer der de folkehelsemessige betingelsene for import til Fellesskapet ennå ikke er blitt harmonisert på fellesskapsplan. Behovet for forlenget overgangsperiode vil være tilstede inntil den kommende harmoniseringen av fellesskapslovgivningen finner sted.
• Unntak fra visse krav i forordning (EF) nr. 853/2004til råvarer til kvernet kjøtt og til merking. Det er nå

vurdert kriterier for hvordan kvernet kjøtt skal være sammensatt med henhold til fettinnhold og forholdet mellom bindevev og kjøttprotein som angitt i forordning (EF) nr. 2076/2005. Disse kriteriene inngår i et forslag til forordning om matinformasjon til forbruker som er til behandling i Europaparlamentet og Rådet. Behovet for overgangsordningen for kvernet kjøtt vil gjelde til det er gjort endelig beslutning om forslaget til forordning om matinformasjon til forbruker.

• Unntak for visse laboratorier fra kravet i forordning (EF) nr. 882/2004 om at laboratorier som analyserer prøver skal akkrediteres. Erfaringene har vist at laboratorier som foretar offisielle trikinundersøkelser, og som befinner seg på slakterier eller vilthåndteringsvirksomheter, har behov for ekstra tid til å oppnå full akkreditering, fordi akkreditering er en kompleks og omstendelig prosess.

Forlengelsen av overgangsordningene gjelder i 4 år, fra og med 1. januar 2010 til og med 31. desember 2013.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskriftene som gjennomfører forordning (EF) nr. 853/2004 (H2), forordning (EF) nr. 854/2004 (H3) og forordning (EF) nr. 882/2004 (kontrollforordningen) og som ennå ikke er trådt i kraft.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler og Spesialutvalget for matproduksjon, som begge har representanter fra Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet. Spesialutvalgene er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0870 Kommisjonsvedtak 2009/870/EF av 27. november 2009 som endrer vedtak 2009/821/EF hva gjelder listen over grensekontrollstasjoner (vedlegg I kap I FKD/HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten oppdaterer vedtak 2009/821/EF hva gjelder listen over veterinære grensekontrollstasjoner i EU. En grensekontrollstasjon i Belgia utgår fra listen. For noen grensekontrollstasjoner i Belgia, Danmark, Tyskland, Frankrike, Italia, Portugal og Latvia gjøres det endringer som i hvilke produktkategorier de er godkjent for.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk. Endringene er sendt ut til orientering til de norske veterinære grensekontrollstasjonene den 18. november 2009.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel II Fôrvarer

32009 R 0767 Europaparlaments-og rådsforordning (EF) nr. 767/2009 av 13. juli 2009 om omsetning og bruk av fôrvarer som endrer europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1831/2003 og opphever rådsdirektiv 79/373/EØF, kommisjonsdirektiv 80/511/EØF, rådsdirektivene 82/471/EØF, 83/228/EØF, 93/74/EØF, 93/113/EF og 96/25/EF og kommisjonsvedtak 2004/217/EF (vedlegg I kap II FKD/HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten samler alle bestemmelser om merking av fôrmidler, fôrblandinger (fullfôr, tilskuddsfôr og diettfôr), bioprotein og merking av tilsetningsstoffer som inngår i fôrblandinger. Vann dekkes ikke av definisjonen av fôrvare.

Når forordningen om merking og omsetning av fôrvarer trer ikraft, vil forordning (EF) nr. 178/2002 ("Food Law") artiklene 15,16,18 og 20 få anvendelse på fôr til ikke-matproduserende dyr.
De generelle kravene er at fôrvarer skal være sunne, friske og være av hygienisk tilfredstillende kvalitet. Alt fôr som omsettes og brukes skal være trygt og ikke ha negativ virkning på miljøet eller dyrehelsen. Enkelte produkter er forbudt til fôring av dyr eller kan ha restriksjoner på bruken. De forbudte produktene er listet opp i vedlegg III til forordningen, og den tilsvarer stort sett dagens liste over forbudte fôrmidler. Listen vil være dynamisk. Endringer drøftes nå i SCFCAH. Nytt ved dette regelverket er at det i vedlegg III åpner for at det kan listes opp fôrmidler hvor det bestemmes at det skal være begrensning i bruken av fôrmidelet. Foreløpig er ingen produkter med restriksjoner opplistet.

• Det er satt en maksimumsgrense for innhold av tilsetningsstoffer i tilskuddsfôr. Grensen for tilskuddsfôr er betydelig lavere enn for premikser. Dette medfører at premikser ikke kan brukes som tilskuddsfôr og fôres til dyr direkte.
• Det stilles krav i forordningen om å deklarere visse tilsetningsstoff som totalinnhold i tillegg til tilsatt mengde.
• Det er å bemerke at så lenge innholdet av et enkelt tilsetningsstoff ikke overskrider øvre tillatte innhold, kan deklarert mengde være opp til 3 ganger høyere enn toleransegrensen i fôrmiddelet eller fôrvaren som sådan.
• Krav til godkjenning av bioprotein i henhold til direktiv 82/471/EØF oppheves. Dette innebærer blant annet at bioprotein, som er fremstilt av gass, ikke trenger forhåndsgodkjenning.
• De obligatoriske kravene til angivelse av prosentvis innhold av råvarer i fôrblandinger er opphevet. Dette har sammenheng med at andre tiltak blant annet i forordning (EF) nr. 183/2005 om fôrhygiene, sikrer at fôret er trygt å bruke.
• Lokal omsetning av mindre kvanta fôrvarer er unntatt fra merkekravene.
• I forordningen er det åpnet for at det kan opprettes en fellesskapsliste ("Community catalogue") over råvarer. Den vil erstatte den nåværende liste over fôrmidler og bioprotein. Ansvaret for dette arbeidet er plassert hos fôrbransjen. Opplysninger fortegnelsen skal innholde går frem av forordningen. Det er frivillig å benytte fortegnelsen, men benyttes den, skal alle opplysninger den krever fremgå av merkingen.
• Det skilles mellom obligatoriske og frivillige krav til merking. For frivillig merking skal det lages standarder ("Codes") for fôrvarer og bruk av påstander (Community Codes). Den ene standarden gjelder for fôr til matproduserende dyr og pelsdyr, den andre standarden gjelder kjæledyrfôr. Å følge standardene vil være frivillig. Disse standardene er på nåværende tidspunkt ikke ferdig utarbeidet. Fortegnelsen over fôrmidler skal publiseres i Official Journal, L-serien, mens standardene for frivillig merking publiseres i C-serien.
• Ved merking av fôrmidler og fôrblandinger til ikke-matproduserende dyr, er det obligatorisk å angi noen tilsetningsstoffer mens andre tilsetningsstoffer er det frivillig å ta med ved merkingen.
• Merking av fôrblandinger skal blant annet omfatte en liste over fôrmidlene som inngår i blandingen, nevnt med navn og i rekkefølge etter fallende vekt, og vektprosent av det enkelte fôrmidlet kan angis. Er

ikke vektprosent oppgitt, skal sammensetningen av fôrblandingen oppgis etter forespørsel fra forbruker. Sammensetningen av fôrblandingen oppgis da med et intervall på +/- 15% for hvert fôrmiddel.
• Under visse omstendigheter vil den mengdemessige sammensetningen av fôrblandinger kunne betraktes som fortrolige opplysninger for produsenten. I de tilfellene hvor den mengdemessige sammensetningen av fôrblandinger er å anse som en immateriell rett, vil konsekvensen kunne være et krav om beskyttelse / hemmelighold fra produsenten. Hemmeligholdet gjelder ikke for vedkommende myndighet (Mattilsynet). Mattilsynet har krav på å få oppgitt alle opplysninger om den mengdemessige sammensetningen av fôret. I særskilte tilfeller, hvor det av hensyn til dyrs og mennerskers helse samt av hensyn til miljøet er nødvendig, kan Mattilsynet på oppfordring fra kjøperen gi denne samme adgang til opplysninger om mengdemessig sammensetning som myndighetene har adgang til. Denne vurderingen er streng og veies opp mot hensynet til produsentenes interesser. I disse tilfellene kreves det at kjøperen underskriver en taushetserklæring om ikke å viderebringe disse opplysningene.
• Merking omfatter også annonsering på internett.
• Fullfôr skal dekke dagsrasjon/det daglige behovet for næringsstoffer. For fôrmidler er det gjort en tilføyelse om at de i prinsippet skal gis for å dekke dyrenes næringsbehov.
• Det stilles egne krav til søknader om, og godkjenning av diettfôr. Kommisjonen vil ved behov oppdatere/endre listen over diettfôr, som er fastsatt i direktiv 2008/38/EF.
• Påstander om virkning av fôrvarer skal være objektive og forståelige for forbruker og kontrollerbare av tilsynet. Vitenskapelige begrunnelser for påstandene skal kunne legges frem ved omsetning av fôr. Likeledes skal påstandene være rettet mot optimal ernæring og understøttelse av fysiologiske funksjoner. Påstander om farmakologisk effekt og immunologisk virkning vil ikke være tillatt.
• Fôrvarer med for høyt innhold av uønskede stoffer, men som har vært gjenstand for detoksifisering, skal merkes med opplysninger om dette.
• Tilskuddsfôr kan inneholde maksimum 100 ganger den mengde tilsetningsstoff som er tillatt i fullfôr, med unntak av koksidiostatika og histomonostatika, hvor grensen er satt til 5 ganger tillatt mengde. For diettfôr kan innholdet overstige maksimumsgrensen på 100 ganger mengden tillatt tilsetningsstoff, dersom det er utslagsgivende for det spesielle formålet diettfôret har.
• Det er satt maksimumsinnhold på 2,2% for aske uløselig i saltsyre, HCL, med visse unntak. Tilsvarende er det satt krav til angivelse av vanninnhold dersom det overstiger visse grenser, for eksempel 14% i råvarer og fôrblandinger.

Bestemmelser om merking og omsetning av fôrvarer i følgende rettsakter gjelder i sin helhet: direktiv 90/167/EF om veterinære legemidler, direktiv 2002/32/EF om uønskede stoffer i fôrvarer, forordning (EF) nr. 999/2001 om TSE, forordning (EF) nr. 1774/2002 om biprodukter, forordning (EF) nr.1829/2003 om GMO,forordning (EF) nr. 1830/2003 om sporbarhet og merking for GMO, forordning (EF) nr. 1831/2003 om tilsetningsstoffer til fôrvarer og forordning (EF) nr. 834/2007 om merking av økologiske produkter.

Direktiver som oppheves som følge av merkeforodningen:
Direktivene 79/373/EØF (fôrblandinger), 80/511/EØF (bulkvare/små kvanta), 82/471/EØF og 83/228/EØF (bioprotein), 93/74/EØF (diettfôr), 93/113/EØF (enzymer og mikroorganismer), 96/25/EF (fôrmidler), 70/524/EØF artikkel 16 (merking av tilsetningsstoff i blandinger) og vedtak 2004/217/EF("negativlisten") blir opphevet. Overgangsordninger åpner for at fôrvarer produsert og merket før forordningen for merking og omsetning trer i kraft kan omsettes inntil lagrene er tømt.

Merknader

Merkeforordningen krever at det lages en henvisningsforskrift, hvor rettsakten blir implementert i norsk rett.
Det har blitt avholdt tre orienteringsmøter om merke- og omsetningsforordningen for bransjen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse-og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0885 Kommisjonsforordning (EF) nr. 885/2009 av 25. september 2009 som endrer forordning (EF) nr. 378/2005 hva gjelder referanseprøver, gebyr og oversikt over laboratorier i vedlegg II (vedlegg I kap II FKD/HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Forordningen som skal endres, omhandler plikter og oppgaver analyselaboratoriene har fått ved forordning (EF) nr. 1831/2003 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer (tilsetningsstoff-forordningen). De viktigste nye bestemmelsene er:

- Formålet med forordning (EF) nr. 885/2009 er presisert og omfatter plikter og oppgaver for EUs referanselaboratorium, CRL, og konsortiet som består av nasjonale referanselaboratorier som bistår CRL,
- To nye begrep er definert: Referansestandard og multianalytt-metode.
- Søknaden om godkjenning av et nytt tilsetningsstoff eller nytt bruksområde for et godkjent stoff skal følges av tre referanseprøver som er representative for stoffets anvendelse.
- Søknaden skal følges av en prøve av den aktive substansen i tilsetningsstoffet, i ren form, for visse tilsetningsstoffer (bl.a. koksidiostatika, stoffer som inneholder eller er produsert av genmodifiserte organismer, stoffer det er fastsatt grenseverdier for). For mikroorganismer skal stammebetegnelsen oppgis, hvis CRL ber om det.
- Den funksjonelle gruppen aromastoffer er en stor gruppe tilsetningsstoffer. Analysemetodene for disse "like" stoffene er ofte multianalytiske metoder. Om det samtidig søkes om godkjenning av flere slike stoffer, kan en referanseprøve være representativ for alle aromastoffene søknaden omfatter.
- Sammen med søknaden skal det følge en bekreftelse fra søkeren på at gebyret knyttet til godkjenning er innbetalt.
- På forespørsel fra CRL skal søkeren supplere med referanseprøver, referansestandarder og testmateriale. Like prøver kan det også være aktuelt å sende til det nasjonale laboratoriet i konsortiet som utfører utprøvingen for CRL.
- Det er ikke nødvendig med referanseprøver vedlagt søknaden dersom det søkes om utvidet bruksområde for et tilsetningsstoff som allerede er godkjent til andre formål i den senere tid, dersom analysemetoden er den samme. Heller ikke dersom det bare er endringer i handelsnavnet på et preparat eller på firmaet som innehar godkjenningen for tilsetningsstoffet.
- CRL skal oversende en evalueringsrapport til EFSA for hvert enkelt tilsetningsstoff eller gruppe stoffer det søkes godkjenning for, innen 3 måneder etter at søknaden og gebyret for den er mottatt. Ved komplekse søknader kan fristen forlenges, og i såfall meddeler CRL dette til Kommisjonen, EFSA og søkeren.
- CRL kan endre evalueringsrapporten på oppfordring fra Kommisjonen eller EFSA dersom EFSAs rapport avviker fra det søkeren opplyser eller dersom søkeren har sendt tilleggsinformasjon om analysemetoder til EFSA.
- Det kreves ikke evalueringsrapport fra CRL dersom det søkes om nytt bruksområde for et godkjent tilsetningsstoff og analysemetoden som er beskrevet i denne søknaden er lik den for det nye området og allerede er vurdert av CRL. Heller ikke dersom det søkes om endringer i godkjenningsbetingelsene for et godkjent tilsetningsstoff og de ikke påvirker de tidligere omsøkte analysemetodene.

Vedlegg II endres ved at listen over de nasjonale referanselaboratoriene som utfører oppgaver for CRL er ajourført. Stort sett er endringene nye navn på laboratoriene, som følge av oppkjøp eller omorganisering.

Vedlegg IV endres ved at gebyrsatsene ved søknad om godkjenning er mer spesifisert og differensiert etter omfang og innhold.

Gebyret består av to komponenter: 1. Denne skal dekke CRLs administrative kostnader ved å behandle referanseprøven for stoffet og er på EUR 2 000 (ca 17 500 kr). 2. Denne skal dekke kostnadene det nasjonale referanselaboratoriet har med vitenskaplig vurdering av tilsetningsstoffet og med å lage evalueringsrapporten og er på EUR 4 000 (ca 35 000 kr).

Avhengig av hva søknaden omfatter, vil de to komponentene enten adderes (1+2) eller benyttes hver for seg.

Bestemmelsene er i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer.

Merknader

Forordningen endrer tilsetningsstoff-forordningen, og den tas inn i § 3a som en endring av forordning (EF) nr. 378/2005. Forslag til endring høres sammen med andre forordninger på tilsetningsstoff-området. Forordningen gjelder de virksomhetene som vil søke om godkjenning av nye tilsetningsstoffer, endre bruksområdet eller gjøre endringer i godkjenningsbetingelsene som handelsnavn på preparat eller navn på firma godkjenningen er knyttet til. Forordningen får derfor ingen konsekvenser for Mattilsynet.
For virksomheter som vil søke tilsetningsstoffer godkjent, gir forordningen sammen med forordningene (EF) nr. 1831/2003, (EF) nr. 378/2005 og (EF) nr. 850/2007 forklaring på hvordan dette skal gjøres.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel XII Næringsmidler

32006 R 1981 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1981/2006 av 22. desember 2006 om gjennomføringsbestemmelser til artikkel 32 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1829/2003 for så vidt angår EF-referanselaboratoriet for genetisk modifiserte organismer (vedlegg II kap XII FKD/HOD/LMD/MD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler bestemmelser om at de som søker om å få godkjent produkter under forordning (EF) nr. 1829/2003 vedrørende genmodifiserte næringsmidler og fôrvarer, må betale visse gebyrer som bidrag til dekning av utgiftene til EUs referanselaboratorium og de nasjonale referanselaboratorier. Rettsakten omhandler i tillegg bestemmelser for etablering av nasjonale referanselaboratorier.

Rettsakten fastsetter gjennomføringsbestemmelser til artikkel 32 i forordning (EF) nr. 1829/2003 om EF-referanselaboratoriet for genetisk modifiserte organismer (GMO), heretter kalt CRL ("Community Reference Laboratory"). Det fremgår blant annet også av artikkel 32 i forordning (EF) nr. 1829/2003 at CRL på GM-området skal bistås av eventuelle nasjonale referanselaboratorier, heretter kalt NRL ("National Reference Laboratory"). Videre fremgår det av bestemmelsen at det er søkerne som skal betale kostnadene for oppgavene som utføres av CRL og Det europeiske nettverk av GMO-laboratorier (ENGL) i denne sammenheng og at dette gebyret ikke skal overstige kostnadene med validering av påvisningsmetodene.

Etter dagens norske regelverk søker man Mattilsynet for godkjenning av prosesserte genmodifiserte organismer og Direktoratet for naturforvaltning for godkjenning av genmodifiserte organismer. Forordning (EF) nr. 1981/2006 medfører at søkeren for hver søknad må betale et fast beløp til CRL, jfr art. 3. Etter art. 6 skal det økonomiske forholdet mellom CRL og NRL fastelegges i vedlegg 2. CRL fordeler en del av de midlene som mottas gjennom søknadene, videre til NRL. Gebyrstørrelsen er beregnet av EUs organer ut fra validering mv. av hva metoden koster.

Bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1981/2006 kan i følge rettsakten artikkel 1 inndeles i to hovedkategorier. Den første hovedkategorien, artikkel 3 til 5, omfatter bestemmelser om gebyr som virksomheter må betale for å få en deteksjonsmetode validert og referansemateriale kontrollert av CRL. Den andre hovedkategorien, artikkel 6 til 8 og vedleggene til forordningen, omfatter bestemmelser om opprettelsen av NRLer og krav til disse. Artikkel 2 inneholder definisjoner.

Hovedinnholdet i kategori 1:
Bestemmelser om gebyr som virksomheter må betale for å få en deteksjonsmetode validert og referansematerialet kontrollert av CRL. Det fremgår av artikkel 3 nr. 1 at det per søknad skal betales et fast gebyr på 30000 euro. Dersom det er nødvendig med en komplett validering for en påvisnings- og identifikasjonsmetode for en bestemt GMO-event skal det etter artikkel 3 nr. 2 betales et supplerende gebyr på 60000 euro som på nærmere fastsatte vilkår kan nedsettes. Etter artikkel 3 nr. 3 kan det også kreves supplerende gebyr dersom kostnadene ved validering overstiger beløpene i artikkel 3 nr. 1 og 2. Videre fremgår øvrige muligheter for nedsettelse av gebyr eller fritak fra gebyrplikt av artikkel 4, blant annet for små og mellomstore virksomheter eller dersom virksomheten har sitt hovedsete i et utviklingsland eller dersom søker allerede har fremlagt den aktuelle påvisnings- og identifikasjonsmetoden sammen med en tidligere søknad om godkjenning av produkter som er basert på den samme GMO og metoden er validert og offentliggjort av CRL.Artikkel 5 inneholder de nærmere prosedyrer for saksbehandlingen i forbindelse med gebyrinnbetalingen og valideringsprosessen.

Hovedinnholdet i kategori 2:
Bestemmelser om opprettelsen av og krav til NRLer. Det fremgår av artikkel 6 nr. 1 at NRLer må tilfredsstille kravene i vedlegg 1 til forordningen. Kravene går blant annet ut på at laboratoriet må være akkreditert etter EN ISO/IEC 17025 eller en tilsvarende internasjonal standard, som sikrer at laboratoriene har et tilstrekkelig antall kvalifiserte medarbeidere, råder over nødvendig utstyr, har en passende administrativ infrastruktur og råder over tilstrekkelig datakapasitet og behandler den informasjon de får tilgang til fortrolig. Laboratoriene som er listet opp i vedlegg 2 til forordningen er vurdert til å oppfylle disse kravene og utpekes dermed til NRLer på dette området. Det fremgår videre av artikkel 6 nr. 2 at det skal inngås en skriftlig avtale mellom CRL og NRLene om deres innbyrdes forhold, herunder om økonomi, ettersom CRL skal fordele en del av de midler det får inn ved gebyrinnkrevingen til NRLene.Videre fremgår det av artikkel 7 at CRL i samarbeid med NRLene skal utarbeide en årlig rapport om arbeidet under forordningen og at det skal avholdes et årlig møte mellom CRL og NRLene i denne sammenheng.Artikkel 8 slår fast at vedlegg 3 til forordningen endrer vedlegget til forordning (EF) nr. 1829/2003 punkt 2, 3 og 4. Det fremgår nå av punkt 2 at CRL for så vidt gjelder de oppgaver som er angitt i vedlegget skal bistås av NRLene og at NRLene automatisk skal betraktes som medlemmer i ENGL. De videre rettigheter og plikter og nærmere retningslinjer for oppgavefordelingen mellom CRL og NRLene, herunder forholdet til oppgaver etter forordning (EF) nr. 882/2004 (kontrollforordningen), og forholdet mellom CRL og medlemmene i ENGL fremgår av punkt 3 og 4 i vedlegget.

Merknader

Rettsakten må implementeres i norsk rett ved forskrift. Det må vurderes nærmere om forordningen kan implementeres i en eksisterende forskrift, andre forskrifter som er under utarbeidelse på GM-området eller i en egen forskrift.

Veterinærinstituttet (VI) er i dag NRL på GMO. VI vil bli godkjent som NRL, som kan delta i validering av nye metoder i henhold til 1829/2003 og 1981/2006, ved gjennomføring av EU's regelverk for mat og fôr i Norge. VI vil da også kunne delta i valideringer finansiert gjennom ordningen beskrevet i 1981/2006. Finansieringsordningen beskrevet i forordningen og forvaltet av CRL, er basert på samme satser til NRLer uavhengig av prisnivå og kostnader i de forskjellige landene. Basert på informasjon fra CRL antas tilskuddet fra CRL til NRL å være tilstrekkelig til å dekke norsk deltakelse i valideringen. NRLer kan på selvstendig grunnlag velge omfanget av egen deltakelse i valideringene.

Norsk deltakelse i valideringen vil gi fordeler med hensyn til raskere tilgang til metodikk for nye GMO. Når det gjelder deltakelse i validering som følge av forordningen, vil dette ikke medføre vesentlige økonomiske eller administrative byrder. Videre fastsetter forordningen som nevnt ovenfor gebyrene for CRLs nye arbeid, noe som vil ha økonomisk betydning for virksomheter som eventuelt leverer inn en søknad om godkjenning av et produkt etter forordning (EF) nr .1829/2003 i Norge.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, hvor Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET/LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold

Kapittel I Veterinære forhold

32007 R 0185 Kommisjonsforordning (EF) nr. 185/2007 av 20. februar 2007 om endring av forordningene (EF) nr. 809/2003 og (EF) nr. 810/2003 når det gjelder forlengelse av gyldigheten for overgangstiltak for kompostering- og biogassanlegg etter europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1774/2002 (vedlegg I kap I FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer overgangsperioden for kompostering- og biogassanlegg, som er gitt i forordningene (EF) nr. 809/2003 og (EF) nr. 810/2003 med hensyn til de krav som stilles i vedlegg VI i forordning (EF) nr. 1774/2002. Kravene ble endret ved forordning (EF) nr. 208/2006. Overgangangsperioden som senest ble endret ved forordning (EF) nr. 209/2006 er nå satt til 30. juni 2008.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskriften som gjennomfører forordning (EF) nr. 1774/2002.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1069 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1069/2009 av 21. oktober 2009 som fastsetter helseregler om animalske biprodukter og avledede produkter som ikke er beregnet for humant konsum og som opphever forordning (EF) nr. 1774/2002 (biproduktforordningen) (vedlegg I kap I FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten opphever dagens biproduktforordning (EF) nr. 1774/2002. En gjennomføringsforordning er nå under utarbeidelse i arbeidsgruppen under Kommisjonen. Gjennomføringsforordningen vil hovedsakelig bestå av vedlegg, og vil gi nærmere bestemmelser til hovedforordning (EF) nr. 1069/2009. Bestemmelser om eksempelvis metoder og mikrobiologisk testing vil bli beskrevet i gjennomføringsforordningen. Denne må bli klar til hovedforordningen trer i kraft i EU den 4. mars 2011.

Del I
Generelle bestemmelser

Omfang
Forordning (EF) nr. 1069/2009 har i hovedsak samme virkeområde som dagens biproduktsforordning. Virkeområdet er utvidet til å omfatte transitt av biprodukter. I dag er dette unntatt. Det er også nytt at følgende materiale ikke omfattes av forordningen:
- Skalldyr hvor bløtvevet er fjernet

- Ekskrementer og urin som ikke er husdyrgjødsel. Dette innebærer at ekskrementer fra oppdrettsfisk ikke er omfattet av forordningen, da dette ikke regnes som husdyrgjødsel.
- Materiale som oppstår ved sløying av fisk på fiskebåter. Men det er nytt at fisk som inneholder parasitter eller har andre tegn på sykdom omfattes av forordningen. Slikt materiale kan imidlertid dumpes over bord inntil det eventuelt lages egne regler for dette.

Definisjoner
Det har kommet til en del nye definisjoner, blant annet:
- Produksjonsdyr ("farmed animal") inkluderer også hest.
- Akvatiske dyr er definert som fisk, bløtdyr og krepsdyr.
- Virksomhet ("establishment") omfatter ikke fiskebåter.
- Aktør ("operator") omfatter alle som har ansvar for animalske biprodukter, inkludert de som transporterer og handler med biprodukter.

Det er også tatt i bruk et nytt begrep, avledede produkter ("derived products"). Dette innbefatter alle produkter som har vært gjennom en eller flere behandlingsmetoder, omforminger eller behandlingstrinn.

Medlemsstatenes og aktørenes ansvar
Artikkel 4 inneholder en ny bestemmelse som presiserer at det er aktørene som har ansvaret for at biproduktene blir håndtert og behandlet i henhold til forordningen. Videre står det at medlemsstatene skal overvåke og kontrollere at kravene i forordningen etterleves. Kontroll etter biproduktregelverket faller innenfor virkeområdet til den generelle kontrollforordningen (forordning (EF) nr. 882/2004), og denne er nevnt i fortalen til forordning (EF) nr. 1069/2009. Medlemsstatene skal også sikre at det finnes et tilstrekkelig system som sikrer at biproduktene samles inn, identifiseres og transporteres uten forsinkelse og at de blir bearbeidet, brukt og bortskaffet i henhold til forordningen.

Det er litt usikkert hvor vidtfavnende dette myndighetskravet skal tolkes, men i dagens forordning finnes en lignende formulering i artikkel 3, hvor det står at "EØS-statene skal, enten hver for seg eller sammen, sikre at det foreligger egnede ordninger, og at det finnes tilstrekkelig infrastruktur til å sikre at kravene i nr. 1 overholdes". Kravene i nevnte nr.1 er at animalske biprodukter skal samles inn, transporteres, lagres, håndteres, bearbeides, destrueres, omsettes, eksporteres, sendes i transitt og brukes i samsvar med denne forordning. Statens Landbruksforvaltning som finansierer deler av dagens system for henting av kadaver, har allikevel tidligere uttalt at etter deres oppfatning påfører ikke denne formuleringen dem noen ekstra forpliktelser for transport av kadaver.

Sluttpunkter
Et nytt prinsipp er innføringen av sluttpunkter. Et sluttpunkt kan bestemmes for et avledet produkt som ikke lenger utgjør noen risiko for dyre- eller folkehelsen. Hvis et slikt produkt har nådd sitt sluttpunkt, kan det omsettes uten videre restriksjoner eller krav. Enkelte produkter, som kosmetikk og medisinske og diagnostiske produkter, har allerede blitt definert som sluttpunkt. Kjæledyrfôr kan også omsettes fritt såfremt det er produsert i henhold til forordningen. Andre avledede produkter kan defineres som sluttpunkt forutsatt at de ikke benyttes som fôr til produksjonsdyr (med unntak av pelsdyr) eller spres på mark hvor slike dyr kan beite. I tillegg må de oppfylle kravene som stilles til sikre opphavskilder, sikker behandling og sikker sluttbruk (artikkel 36 til 39). Gjennomføringsforordningen kan gi mer detaljerte regler om disse kravene.

Kategorisering
Det er ikke gjort noen vesentlige endringer i definisjonen av kategori 1 materiale (kategorien det er størst risiko ved). Definisjonen av kategori 2 materiale har fått noen mindre tilføyelser - blant annet er foster og eggceller, embryo og sæd som ikke brukes som avlsmateriale kategori 2. Dette gjelder også kyllinger som har dødd før klekking. I tillegg er produkter som ikke er egnet for konsum på grunn av fremmedlegemer kategori 2.

Det er endringer og presiseringer av hva som er kategori 3 materiale. Dyr som har gått gjennom en ante-mortem kontroll før slakt, men som senere ikke er funnet egnet til humant konsum er kategori 3, så fremt de ikke viser tegn til smittsom sykdom. Dette gjelder også deler av dyrene, som fjørfehoder, grisebust, fjær, huder og skinn. Fôr som ikke lenger er egnet for fôring av kommersielle årsaker, er også kategori 3. Virvelløse dyr er kategori 3. Det samme gjelder daggamle kyllinger som avlives av kommersielle årsaker. Det er også viktig å merke seg at akvatiske dyr som ikke viser tegn på sykdom er kategori 3. Dette kan også inkludere dyr som dør uten å være slaktet. Det vil bety at oppdrettsfisk som dør på grunn av alger eller tekniske problemer ved anleggene, vil være kategori 3. Det kan bli problematisk å finne et godt skille mellom selvdød fisk som er kategori 2 materiale og selvdød fisk som er kategori 3 materiale. Mattilsynet vurderer å lage retningslinjer for kategorisering av disse fiskebiproduktene.

Håndtering og bruk av kategoriene
Det er ikke store endringer av tillatt håndtering og bruk av materiale i de ulike kategoriene. Men for alle tre kategoriene er det føyd til at biproduktene også kan brukes i fremstillingen av avledede produkter i henhold til artikkel 33, 34 og 36. Det vil si at de kan brukes i medisinske/diagnostiske produkter eller i andre produkter som ikke skal brukes som fôr eller jordforbedringsmiddel. I tillegg kan alle tre kategorier brukes som drivstoff til forbrenning.

Håndtering og bruk av kategori 1 materiale er som i dagens regelverk. Bruk av kategori 2 materiale er også stort sett det samme, men materiale fra akvatiske dyr kan ensileres, komposteres eller omdannes til biogass. Dette gjelder også for materiale fra akvatiske dyr fra kategori 3. Medlemsstatene kan benytte nasjonale regler for ensilering av akvatisk materiale frem til det lages egne regler om dette. Det er enkelte andre endringer for bruk av kategori 3 materiale, bl.a. kan myndighetene selv bestemme hvordan skall fra skalldyr og eggeskall skal håndteres. Det er også klargjort at kategori 3 materiale som skal brukes til fôr (unntatt det som går til rått kjæledyrfôr), skal bearbeides, og det skal ikke benyttes hvis det er ødelagt eller fordervet og kan føre til helserisiko.

Fôring
Det er de samme restriksjonene for bruk av husholdningsavfall til dyrefôr og forbud mot kannibalisme som tidligere. Kategori 2 materiale kan fortsatt fôres til bl.a. pelsdyr. Det er derimot nytt at kategori 2 materiale også kan brukes som fôr til hunder og katter på omplasseringssentre. Hele skrotter hvor SRM (spesifisert risikomateriale) ikke er fjernet, samt skrotter fra zoodyr kan brukes som fôr til zoodyr.

Unntak
Unntak fra kravene til håndtering og avhending kan fortsatt i bestemte tilfeller tillates av myndighetene i de enkelte medlemsstatene. Eksempler på dette er nedgraving av kjæledyr og nedgraving av kadaver i fjerntliggende områder. Forordningen innebærer at kompetent myndighet selv kan velge om de ønsker å gjøre unntak i en del nye tilfeller:
-nedgraving av hest, ikke bare kjæledyr
-nedgraving eller brenning av materiale kategori 1, 2 og 3 i enkelte områder hvis tilgang til området ikke er praktisk mulig eller hvis ferdsel i området vil føre til fare for liv og helse av geografiske eller klimatiske grunner
-benyttelse av andre metoder enn nedgraving og brenning i tilfeller hvor det er snakk om kun små mengder kategori 2 og 3 materiale. Hva dette vil si i praksis vil bli nærmere bestemt i gjennomføringsforordningen
-nedgraving eller brenning av bier og biprodukter fra apikultur
I Norge er det i forurensningslovgivningen et generelt forbud mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall (jf. forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall). Dette forbudet kan legge begrensninger på mulighetene for nedgraving.

<u>Del II</u>

Krav til aktørene

Informasjon
Detaljerte bestemmelser om handelsdokumenter og bruken av disse, vil følge av gjennomføringsforordningen. Det samme gjelder hvilken type informasjon aktørene plikter å gjøre tilgjengelig for myndighetene. Det kan brukes eksempelvis alternative elektroniske systemer i stedet for handelsdokumenter på papir.

Registrering og godkjenning
Alle aktører skal registreres av myndighetene og skal oppgi hvilken kategori biprodukter de håndterer og hvilken type virksomhet de driver. Med aktører forstås den personen som er ansvarlig for håndteringen av biprodukter. Dette inkluderer transportører, de som handler med biprodukter og spesielle brukere (de som benytter biprodukter til eksempelvis spesielle fôringsformål eller forskning). Det er ikke krav til registrering hvis aktiviteten allerede er godkjent eller registrert etter hygieneregelverket. Virksomheter som skal godkjennes, trenger heller ikke å registreres.

Hver medlemsstat skal lage lister over alle godkjente og registrerte aktører, og listene skal gjøres tilgjengelige for de andre medlemsstatene. Alle aktører som er godkjent eller registrert, skal tildeles et virksomhetsnummer.

Det er noen endringer for hvilke virksomheter som må godkjennes. Oljekjemiske anlegg nevnes ikke lenger, heller ikke tekniske anlegg. I stedet beskrives det hvilke typer aktiviteter som krever godkjenning. Eksempelvis må virksomheter som produserer organisk jordforbedringsmiddel godkjennes. Det samme gjelder bruken av biprodukter og avledede produkter som drivstoff til forbrenning. Lagring av fôr må godkjennes, med mindre virksomheten er registrert eller godkjent etter fôrhygieneforordningen.

Det er også gitt noen bestemmelser for hvordan animalske biprodukter skal håndteres i virksomheter som er godkjent/registrert etter hygieneregelverket.

Internkontroll
Virksomheter som bearbeider animalske biprodukter, bruker biprodukter til biogass- og komposteringsanlegg, håndterer mer enn én kategori biprodukter eller produserer kjæledyrfôr, skal ha en internkontroll og prosedyre basert på HACCP-prinsippene. Myndighetene skal oppmuntre til utvikling av nasjonale retningslinjer for god praksis og spesielt for bruk av HACCP.

Organisk jordforbedringsmiddel
De grunnleggende kravene til omsetning av jordforbedringsmidler er beskrevet i artiklene. Dette innebærer at kjøttbeinmel som skal brukes som jordforbedringsmiddel, skal blandes ut med en komponent som hindrer at det kan brukes til fôr, med mindre innpakningen eller sammensetningen ekskluderer bruk til fôr. Mer detaljerte krav vil bli beskrevet i gjennomføringsforordningen.

Kjæledyrfôr
Kjæledyrfôr skal fortsatt i hovedsak produseres av kategori 3 materiale. Det er nytt at importert kjæledyrfôr også kan være produsert av kategori 1 materiale, nærmere bestemt stamme fra dyr som har fått hormonbehandling. Dette gjelder kun importert fôr, og er sannsynligvis en konsekvens av at det er vanlig med hormonbehandling i land utenfor EØS. Gjennomføringsforordningen kan lage nærmere regler for omsetning av slikt fôr.

Import og eksport - tredjeland
Prinsippene som gjelder ved import og eksport, er beskrevet i mer detaljert enn i dag. Eksempelvis kan gjennomføringsforordningen beskrive nærmere vilkår for import og transitt av kategori 1 og kategori 2

materiale og for produkter avledet fra slikt materiale. Det samme gjelder for eksport. Det er ikke tillatt å eksportere biprodukter til andre land for forbrenning eller deponering.

Del III
Myndighetskontroll og avsluttende bestemmelser

Prosedyre for godkjenninger
Hvordan myndigheten skal gå frem i en godkjenningsprosess er beskrevet mer detaljert enn tidligere. Grunner for å suspendere eller trekke tilbake godkjenning beskrives også.

Samhandel
Hvis kategori 1 eller kategori 2 materiale eller kjøttbeinmel eller fett fra kategori 1 og kategori 2 materiale skal sendes til en annen medlemsstat, skal myndighetene i mottakerstaten informeres. Mottakerstaten kan deretter velge å godta eller å avvise forsendelsen. Eventuelt kan de godta forsendelsen på visse betingelser. I dag kreves det aksept fra mottakerstaten ved forsendelser av kategori 1 og 2 materiale, alle bearbeidede produkter fra kategori 1 og 2 materiale, i tillegg til kategori 3 bearbeidede proteiner. Det ser altså ut til at mottakerstaten må akseptere flere forsendelser enn tidligere.

Informasjon om forsendelser av slikt kategori 1 og 2 materiale, i tillegg til kategori 3 bearbeidede proteiner, skal fortsatt meldes i TRACES.

Merknader

Rettsakten krever forskriftsendringer. Dagens forskrift 27. oktober 2007 nr. 1254 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum må oppheves og erstattes med en ny forskrift.

Det er per i dag ikke mulig å si noe om det fulle omfanget av administrative og økonomiske konsekvenser. Dette vil ikke bli klart før gjennomføringsforordningen er på plass, siden det er her man vil finne alle detaljene om bearbeidingsmetoder og detaljerte krav til virksomhetene og til myndighetene. Det er vanskelig å si noe om hvilke konsekvenser eksempelvis innføringen av sluttpunkter vil ha før sluttpunktene har blitt nærmere beskrevet i gjennomføringsforordningen.

Det er imidlertid enkelte ting som er klare allerede nå:
Flere virksomheter enn tidligere må innføre internkontroll basert på HACCP-prinsippene. Dette gjelder i første rekke biogass- og komposteringsanleggene.

Flere virksomheter, inkludert transportører, må registreres/godkjennes av Mattilsynet. Alle disse må også få virksomhetsnummer og skal listeføres og gjøres tilgjengelig for andre medlemsstater. Det er også enkelte nye kategorier av virksomheter. Dette vil kreve ressurser hos tilsynspersonellet, og MATS må oppdateres for å ta høyde for det nye regelverket.

Håndtering av kategori 2 biprodukter fra akvatiske dyr er et problem for næringen i dag. De nye definisjonene vil gjøre at mer materiale kan kategoriseres i kategori 3, noe som vil kunne føre til besparelser.

I tillegg er det åpnet for større fleksibilitet og større grad av egenbestemmelse for medlemsstatene når det gjelder håndtering og bruk av biprodukter fra akvatiske dyr. Dette kan føre til besparelser, men dette vil avhenge av bestemmelsene i gjennomføringsforordningen.

Hvis Mattilsynet tillater det, åpnes det for at flere dyr kan fôres med kategori 2 materiale, og for at dyr i zoologisk hage kan fôres med kategori 1 materiale (hele skrotter med SRM). Dette vil være en ren nasjonal bestemmelse. Det er nok begrenset hvilke besparelser for næringen dette vil medføre.

Det som kan medføre besparelser for enkeltaktører, er bestemmelsen om unntak for små mengder biproduktmateriale. Hva som menes med en liten mengde, vil bestemmes mer konkret i gjennomføringsforordningen.

Bestemmelsen om utblanding av kjøttbeinmel som skal brukes til jordforbedringsmiddel, vil føre til kostnader for næringen, spesielt for Norsk Protein. Et slikt påbud om utblanding av kjøttbeinmel er allerede utredet på nasjonalt grunnlag og et forskriftsutkast ble sendt på høring av Mattilsynet i november 2009. Høringsfristen er 5. februar 2010 og høringssvarene er under bearbeidelse.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1099 Rådsforordning (EF) nr. 1099/2009 av 24. september 2009 om vern av dyr ved avliving (vedlegg I kap I FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omfatter vern av produksjonsdyr herunder fisk i forbindelse med avliving. Rettsakten, som er en forordning, vil erstatte rådsdirektiv 93/119/EF som omhandler vern av dyr i forbindelse med avliving ved slakting. Deler av direktivets vedlegg A og C er ført videre med status som forordning.
I og med at forordningen omfatter vern av dyr ved avliving både i og utenfor slakterier, er den mer omfattende enn rådsdirektiv 93/119/EF.

Fisk i oppdrett er omfattet, men inntil EFSA har vurdert tilgjengelige vitenskapelige data, gjelder kun hovedprinsippet om at ved all avliving skal dyr spares for enhver unødvendig smerte, stress og lidelse i forbindelse med avliving og tilhørende håndtering.Forordningen gjør unntak for:
• Avliving av sjuke eller skadde dyr, når det er nødvendig og kvalifisert personell ikke er tilgjengelig. Under slike omstendigheter skal dyrene likevel avlives slik at de i størst mulig grad unngår unødige lidelser
• Avliving av dyr i nødssituasjoner der det er fare for menneskers liv og helse
• Avliving ved jakt og fritidsfiske
• Slakting utenfor slakterier av fjørfe, hare og kanin av eier til eget privat konsum
• Avliving i forbindelse med kulturelle tradisjoner og sportsbegivenheter, der hensynet til dyrevern avviker sterkt fra den kulturelle aktiviteten

Definisjoner.
Det er kommet en del nye definisjoner, blant annet:
• Avliving: enhver planlagt prosess som fører til døden for dyret
• Slakting: avliving av dyr ment for humant konsum
• Nedslakting: gjennomføre avliving av dyr ut fra folkehelse-, dyrehelse- eller miljøhensyn under anvisning av vedkommende myndighet

Medlemsstatenes og aktørenes ansvar.
Artikkel 3 inneholder bestemmelser om at driftsansvarlig skal ha arbeidsrutiner og gjennomføre tiltak som sikrer at dyr slipper enhver unødig smerte, stress og lidelse i forbindelse med avliving og tilhørende håndtering. Det innebærer at dyrene skal ha forsvarlig oppstalling før slakting. Utstyr som brukes til avliving og håndtering i den forbindelse skal være utformet, vedlikeholdt og brukt slik at dyrene ikke blir utsatt for unødige plager og lidelser. Dyr som avlives, skal alltid bedøves, og deretter skal rask avliving

skje så snart som mulig. Det skal utarbeides standardprosedyrer for slakting, og prosedyrene skal følges. I prosedyrene skal utstyrleverandørenes brukerveiledning inngå. Driftsansvarlig skal sørge for at de personer som foretar avliving og håndtering av dyr i forbindelse med avliving, har nødvendig kompetanse og sertifikat som viser dette. Ved avliving av pelsdyr skal det også være en person til stede som har kompetansesertifikat for avliving av slike dyr.Ved bruk av ulike former for utstyr til bedøvelse skal det brukes måleinstrumenter som viser at bedøvelsen foregår i samsvar med utstyrprodusentens anvisning. Utstyr som brukes, skal vedlikeholdes og følges opp av personer som har nødvendig kunnskap.

For slakting av produksjonsdyr til privat forbruk er det kun forordningens hovedregler angående dyrevelferd som blir gjort gjeldene. Det skal oppfordres til utvikling av gode prosedyrer for forsvarlig slakting. Øvrige bestemmelser for slakteriet.
Innredning og konstruksjon samt utstyr til bruk i slakteriet skal være i overensstemmelse med forordningen. På forlangende fra vedkommende myndighet skal slakteriet kunne legge fram oversikt over maksimum slaktekapasitet og oppstallingskapasitet.

Håndtering og bevegelseshindring av dyr.
Det skal foreligge en brukermanual for håndtering av dyr, og avliving skal foregå i samsvar med forordningens bestemmelser.

Det er forbudt:
• Å heise opp dyr som er ved bevissthet (gjelder ikke ved elektrisk bedøving av fjørfe)
• Å låse/binde dyrenes føtter (gjelder ikke ved elektrisk bedøving av fjørfe)
• Å skade ryggmargen med puntilla-hammer eller dolk
• Å bruke strøm til å immobilisere dyr som er ved bevissthet.

Dokumentasjon av prosedyrer.

Slakteriet skal sørge for dokumentasjon som bekrefter at prosedyrene blir fulgt ved avliving av dyr. I bedømmelsen av dette skal det legges fram kriterier som bekrefter at avlivingsprosessen er tilfredsstillende i forhold til bestemmelsene. Dyrevelferdansvarlig person.

Ved slakterier hvor det slaktes mer enn 1.000 storfeenheter eller 150.000 fjørfe pr år, skal driftsansvarlig oppnevne en person til å påse at krav om dyrevelferd er i samsvar med forordningens bestemmelser. Den oppnevnte personen rapporterer direkte til driftsansvarlig. Ansvarsområdet for dyrvelferdspersonen skal gå fram av standardprosedyrer for slakting, og vedkommende skal dokumentere tiltak som gjøres for å bedre dyrevelferden. Dyrevelferdspersonen skal ha gjennomgått opplæring i overensstemmelse med forordningens krav og inneha sertifikat for dette. Nedslakting og nødavliving

Vedkommende myndighet som har ansvar for nedslakting, skal utarbeide en tiltaksplan som sikrer at forordningens bestemmelser blir overholdt før gjennomføring av nedslaktingen begynner. Vedkommende myndighet skal sørge for at tiltaksplanen følges, og forsikre seg om at dyrevelferden ivaretas på best mulig måte.

Under hensyn til human helse og/eller begrensing av særlig smittsom dyresjukdom kan vedkommende myndighet i forbindelse med nedslaktingen vedta avvik fra en eller flere av forordningens bestemmelser. Vedkommende myndighet skal hvert år innen 30. juni rapportere om nedslakting til kommisjonen.
I tilfelle dyr må avlives i nødstilfelle, skal eier sørge for at dette blir gjennomført så snart som mulig.

Vitenskapelig bistand til vedkommende myndighet.
Hver medlemsstat skal sikre at tilstrekkelig uavhengig vitenskapelig bistand er tilgjengelig for å bidra med:
• Vitenskapelig og teknisk ekspertise for godkjenning av slakterier og utvikling av bedøvelsesmetoder
• Vitenskapelige uttalelser i forbindelse med bruk av utstyr
• Vitenskapelige uttalelser i forbindelse med utvikling av gode arbeidsmetoder og -rutiner

• Tilrådninger for tilsynet

Medlemsstatene skal sørge for å meddele informasjon om teknologi og forskning på dette området via Internett.

Kompetansesertifikat.
Medlemstatene skal utpeke vedkommende myndighet til å være ansvarlig for :
• At opplæringskurs er tilgjengelig for de som avliver dyr og håndterer dyrene i den forbindelse
• Utgivelse av sertifikater til de som har gjennomgått kurs og bestått avsluttende prøve for de dyrearter som er aktuelle
• Godkjenning av opplæringsprogrammer/kurs som sikrer at forordningens krav kommer med

Vedkommende myndighet kan delegere oppgaven med avsluttende prøve og utstedelse av kompetansesertifikat til annen institusjon eller organisasjon som:
• Har ekspertise på området og teknisk mulighet til gjennomføringen
• Er uavhengig og fri for interessekonflikter med hensyn til utstedelse av sertifikater

Vedkommende myndighet kan også delegere organiseringen av opplæringskurs til en separat enhet eller organisasjon som har ekspertise, bemanning og teknisk mulighet til å gjennomføre dette.
Kompetansesertifikatene skal kunne gjenkjennes (gjelde) i alle medlemsland i EU og land som er tilknyttet EØS-avtalen. En forutsetning for å få kompetansesertifikat er at vedkommende ikke har overtrådt dyrevelferdsbestemmelser de siste 3 år. Medlemsstatene kan godkjenne tilsvarende kvalifikasjoner ervervet på annen måte enn i kurs omtalt foran i dette notatet.

Manglende oppfølging av forordningen.
Ved manglende oppfølging i slakteriet kan vedkommende myndighet:
• Kreve nedsatt slaktehastighet eller stans i slaktingen
• Kreve at bedriften setter inn hyppigere sjekking på at bestemmelsene overholdes
• Trekke tilbake kompetansesertifikater

Utfyllende nasjonale bestemmelser.
Forordningen skal ikke være til hinder for at nasjonale bestemmelser kan opprettholdes for å verne dyrene bedre enn det forordningen krever.
Kommisjonen skal ha melding om dette og videreføre informasjonen til de andre medlemslandene.
Medlemslandene kan forby rituell slakting uten bedøvelse eller innføre strengere bestemmelser for:
• Avliving av dyr utenfor slakterier
• Avliving ved oppdrett av vilt (f.eks hjorteoppdrett)
• Avliving ved rituell slakting for de land som tillater dette

Medlemslandene skal, når det foreligger, implementere ny vitenskapelig kunnskap for å bedre dyrevelferden i forbindelse med avliving/slakting.
Strengere nasjonale bestemmelser skal ikke være til hinder for innførsel av produkter fra andre medlemsland som ikke har like strenge nasjonale bestemmelser.
Medlemslandene kan opprettholde eller innføre utfyllende nasjonale bestemmelser om dyrevelferd for avliving av fisk. Kommisjonen skal ha melding om dette.

Vedlegg til forordningen.
I vedlegg I i forordningen er det en omfattende liste om aktuelle metoder for bedøving av dyr i forbindelse med avliving og spesifikasjoner i den forbindelse.

Merknader

Rettsakten krever endring i følgende forskrifter:
• Forskrift 28. august 1995 nr. 775 om dyrevern i slakterier
• Forskrift 12. desember 2001 nr 1494 om hold av høns og kalkun

• Forskrift 2. juni 2005 om velferd for hest
• Forskrift 18. februar 2005 om velferd for småfe
• Forskrift 20. september 1998 om hold av pelsdyr

Bestemmelsene om avliving av fisk i forskrift 17. juni 2008 nr. 622 om drift av akvakulturanlegg § 34, og forskrift 30. oktober 2006 om slakterier og tilvirkningsanlegg for akvakulturdyr § 15, blir videreført. Forskrift 30. juli 2008 om bruk av krumkniv blir videreført.

Det vil bli vurdert om det skal utarbeides en egen forskrift om avliving av produksjonsdyr utenom slakterier, eller om dette fortsatt skal reguleres i hold-/velferdsforskriftene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljødepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel II Fôrvarer

32010 L 0006 Kommisjonsdirektiv 2010/6/EU av 9. februar 2010 som endrer vedlegg I til europaparlamentets- og rådsdirektiv 2002/32/EF hva gjelder kvikksølv, fri gossypol, nitritt og Mowrah, Bassia, Madhuca (vedlegg I kap II FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler endringer i grenseverdiene for største tillatte innhold av uønskede stoffer i fôrvarer. Overstiger innholdet de fastsatte grenseverdiene, er fôrvarene forbudt å benytte.

Kvikksølv (Hg): EFSA ga i februar 2008 en uttalelse om innholdet av Hg i fôrvarer. De konkluderte med at tillatt inhold av Hg i fullfôr til fisk ikke samsvarer med grenseverdien på 0,5 mg Hg/kg i fôrmidler som stammer fra akvatiske dyr. Siden fiskemjøl og -olje inngår i store mengder i fullfôr til fisk, er derfor tillatt innhold av Hg i fullfôr hevet fra 0,1 til 0,2 mg/kg for at nivåene i fôrmidler og fullfôr skal være harmonisert. Endringen medfører ingen fare for dyrehelse eller folkehelse.

EFSA har samtidig vurdert innholdet av Hg i fullfôr til hund og katt. De konkluderer med at dagens nivå ikke gir tilstekkelig beskyttelse av dyrehelsa, og grenseverdien for tillatt innhold reduseres fra 0,4 til 0,3 mg Hg/kg fôr. Siden pelsdyr er like følsomme overfor Hg som katter, skal grenseverdien på 0,3 mg/kg også gjelde for pelsdyrfôr.

Nitritt: EFSA ga i mars 2009 en uttalelse om nitritt i fôr. Tillatt innhold av nitritt i fôr til gris og storfe, som er de mest følsomme matproduserende dyra, er uproblematisk vurdert ut fra NOAEL (No Observed Adverse Effect Level). Videre konkluderer EFSA med at innholdet av nitritt i husdyrprodukter ikke medfører fare for folkehelsa.
Nitritt (uttrykt som natriumnitritt) er allerede godkjent som konserveringsmiddel for fullfôr til hund og katt, når fôret inneholder over 20% vann. Grenseverdien for tillatt innhold er da på 100 mg/kg fôr. Nitritt er også godkjent som ensileringsmiddel. I disse to tilfellene er ikke nitritt regnet som uønsket stoff, og den tidligere fastsatte genseverdien for nitrittinnhold i det nevnte fullfôret til hund og katt oppheves.

Fri gossypol: Gossypol er et giftstoff som finnes under skallet på bomullsfrø. Det er klassifisert som uønsket stoff (plantegift) i bomullsfrømjøl og avledede produkter. I sin uttalelse fra desember 2008 har EFSA vurdert innholdet av fri gossypol i fôrvarer til sau, lam, geit og kje og funnet at gjeldende grenseverdier for tillatt innhold ikke gir tilstrekkelig beskyttelse av dyrehelsa. Mennesker utsettes imidlertid ikke for skadelig eksponering av fri gossypol ved å spise husdyrprodukter fra dyr som har fått bomullsfrømjøl i fôret. På denne bakgrunn er grensen for tillatt mengde av fri gossypol i fôret til sau, lam, geit og kje redusert til 60 mg/kg fôr.

Saponiner: Disse er giftstoffer som dannes i planter og omtales som uønskede stoffer under botaniske urenheter. De fleste saponiner blir ikke resorbert i mage-tarmkanalen, men enkelte kan virke irriterende på slimhinner og føre til "trommesyke" hos drøvtyggere. Saponiner kan ha en spesielt giftig virkning på akvatiske dyr. EFSA har i januar 2009 gitt en uttalelse om disse stoffene, der de vurderte eventuell skadevirkning på folkehelse og dyrehelse. Deres konklusjon er at husdyr i EU i liten grad eksponeres for Madhuca longifolia L. da planten ikke blir brukt som fôrmiddel. Planten medfører også en neglisjerbar fare for folkehelsa, da planten heller ikke brukes som næringsmiddel. På denne bakgrunn skal ikke lenger Mowrah, Bassia og Madhuca være opført i listen over uønskede stoffer i fôrvarer.
Alle endringene er foretatt i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer. Medlemsstatene skal senest innen 1. november 2010 ha gjennomført alle nødvendige tiltak for at bestemmelsen skal kunne iverksettes fra denne dato.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer (fôrvareforskriften). Endringen foretas i vedlegg 1 Uønskede stoffer i fôrvarer. Økningen i tillatt innhold av kvikksølv i fullfôrblandinger til akvatiske dyr er positiv, da det ikke har vært samsvar mellom innholdet i anvendte fôrmidler og i fôrblandinger. Reduksjonen i tillatt Hg-innhold i kjæledyr- og pelsdyrfôr vil være uproblematisk, selv om fôrmidler fra akvatiske dyr utgjør en betydelig del av pelsdyrfôret.

Siden bomullsfrømjøl i svært liten grad benyttes i fôr til småfe, vil ikke reduksjonen i tillatt innhold av fri gossypol få konsekvenser for norsk husdyrhold.

Endringen som er foretatt for nitrittinnhold i fôr til hund og katt er en opprydding i regelverket, da stoffet er godkjent som tilsetningsstoff (konserveringsmiddel) allerede og har grenseverdier for tillatt innhold der. Det er en betryggelse at EFSA også har vurdert konsekvensene for folkehelsa ved gjeldende regler for nitritt i fôrvarer til matproduserende dyr.

Saponiner har skadelig virkning på dyrehelsa. Fôrmidler som inneholder slike og er nevnt i rettsakten er imidlertid ikke aktuelle til bruk i fôr til landdyr eller i fiskefôr. At produktene fjernes fra listen over uønskede stoffer får derfor ingen konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 L 0141 Kommisjonsdirektiv 2009/141/EF av 23. november 2009 som endrer vedlegg I i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/32/EF hva gjelder maksimumsgrenser for

arsen, theobromin, Datura sp., Ricinus communis L., Croton tiglium L. og Abrus precatorius L (vedlegg I kap II FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten fastsetter endringer i grensene for maksimalt tillatte innhold av visse uønskede stoffer i fôrvarer.

Arsen: Grensen for maksimalt tillatte innhold av arsen i fôr er hevet. Bakgrunnen er bruken av marine fôrmidler, spesielt i fiskefôr, og de har relativt høgt arseninnhold. Grenseverdiene er knyttet til innholdet av totalarsen. Det består hovedsaklig av organisk arsen, som er svært lite toksisk. En liten del av arsen er uorganisk, men det er svært toksisk. Ved å heve grenseverdien for totalarsen, er det innholdet av organisk arsen som er forhøyet.

Det finnes ingen standard (kommersiell) analysemetode for bestemmelse av uorganisk arsen i dag. Men i de tilfellene Mattilsynet etterspør innholdet av uorganisk arsen, skal virksomhetene dokumentere at innholdet ikke overstiger 2 mg/kg (ppm). Å analysere for uorganisk arsen er særlig viktig ved bruk av tang av arten Hizikia fusiforme som fôrmiddel. Da analyseresultatet for innhold av totalarsen kan påvirkes av analysemetoden, vil det være nødvendig å spesifisere en ekstraksjonsmetode som skal benyttes ved offentlig kontroll av arseninnholdet i fôrvarer.

I enkelte godkjente tilsetningsstoff i den funksjonelle gruppen mikromineraler er det funnet innhold av arsen. For å ivareta dyrehelse og folkehelse er det derfor satt grenser for maksimalt tillatte innhold av arsen i disse stoffene.

Theobromin: EFSA har vurdert de gjeldende grenseverdier for maksimalt tillatt innholdet av theobromin i fôrvarer. Deres konklusjon medførte at grenseverdien for maksimalt tillatt innholdet i fullfôr til gris, hund, kanin, hest og pelsdyr er senket. Maksimalt tillatt innhold angis i mg/kg (ppm) for fôrvare med vanninnhold på 12 %.
Datura sp. (piggeple): Datura sp. inneholder alkaloider, og EFSA har i sin vurdering av Datura sp. som kan forekomme i fôrvarer, konkludert med at grenseverdien for maksimalt tillatt innhold må senkes for å beskytte dyrehelsa, spesielt hos griser. Nye grenseverdier er satt for innhold av ugrasfrø og -frukt som ikke er malt eller knust og som inneholder alkaloider, glukosider eller andre toksiske stoffer, hver for seg eller i blanding, deriblant Datura sp. Grensen gjelder alle fôrvarer og angis i mg/kg (ppm).

Ricinus communis L. (riscin), Croton tiglium L. (crotin) og Abrus precatorius (abrin): EFSA har vurdert grenseverdien for maksimalt tillatt innhold av de nevnte stoffene og har i sin vurdering konkludert med at alle stoffene har samme toksiske effekt. Det førte til at grenseverdien for maksimalt tillatt innhold for frø og skall av disse plantene, hver for seg eller i blanding, er senket. Den nye grenseverdien gjelder alle fôrvarer og angis i mg/kg (ppm).

Endringen i de nevnte grenseverdiene for innhold av uønskede stoffer i fôrvarer er i samsvar med vedtak i den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer.
Rettsakten trer i kraft i EU senest 1. juli 2010. Teksten for implementeringen av rettsakten og en samsvarstabell mellom rettsakten og dagens regelverk skal notifiseres til Kommisjonen.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer. Endringene foretas i vedlegg 1. Utkast til endringer blir sendt til høring med 6 ukers høringsfrist.

Rettsakten kan få noen økonomiske og administrative konsekvenser for Mattilsynet, da det er ønskelig å følge utviklingen av arseninnhold i fôrvarer. Prøvetaking og analyser vil måtte økes, men det kan skje på bekostning av andre parametre det analyseres for i dag.

Endringen i grenseverdien for maksimalt tillatt innhold av arsen i fôr er av stor betydning for fôrindustrien, særlig fiskefôrvirksomhetene. De kan i større grad benytte fôrmidler som fiskemel, fiskeolje og andre produkter fra akvatiske dyr uten fare for å overskride grensen for arseninnhold. Det har lenge vært et sterkt ønske om å heve grensen, da organisk arsen er svært lite toksisk og utgjør ca 90% av arseninnholdet i våre fôrmidler.

Å sette grenser for innhold av arsen i tilsetningsstoff er gunstig for å unngå et høgere innhold i en fôrblanding enn forsvarlig.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 R 0141 Kommisjonsforordning (EF) nr 141/2007 av 14. februar 2007 om krav om godkjenning i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 183/2005 om fôrvarevirksomheter som produserer eller omsetter tilsetningsstoff til fôr i kategorien koksidiostatika og histomonostatika (vedlegg I kap II FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er en tilføyelse til forordning (EF) nr 183/2005, fôrhygieneforordningen. Den stiller krav om at fôrvarevirksomheter som omfattes av forordning (EF) nr 183/2005 og som produserer eller omsetter tilsetningsstoff til fôr i kategorien koksidiostatika eller histomonostatika, skal godkjennes av kompetent myndighet i samsvar med krav i fôrhygieneforordningen.
Virksomheter som ikke har godkjenning for å produsere eller omsette tilsetningsstoffene koksidiostatika og histomonostatika etter nasjonalt regelverk når forordning (EF) nr. 141/2007 trer i kraft, omfattes av en overgangsordning. Den åpner for at virksomhetene kan fortsette sine aktiviteter inntil kompetent myndighet har mottatt deres søknad, og gitt godkjenning etter forordningen.

Virksomheter som er godkjent etter direktiv 95/69/EF tilfredsstiller allerede kravene i forordning (EF) nr 141/2007.

Merknader

Rettsakten krever endring av forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel XII Næringsmidler

32008 R 0967 Rådsforordning (EF) nr. 967/2008 av 29. september 2008 om endring av forordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter (vedlegg II kap XII FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Den nye rammeforordningen på økologiområdet, forordning (EF) nr. 834/2007, har trådt i kraft i EU fra 1. januar 2009. I henhold til den blir det obligatorisk å merke økologiske produkter med EUs nye logo for økologisk produksjon, samt opprinnelsessted. Dermed utgår dagens EU-logo, og en ny logo skal utarbeides. Arbeidet med å utarbeide en ny EU-logo har imidlertid blitt forsinket, og en ny logo er enda ikke på plass. Forordning (EF) nr. 967/2008 er derfor vedtatt for å utsette kravet om obligatorisk bruk av EU-logoen og opprinnelsesmerking til 1. juli 2010.

Merknader

Rettsakten blir en del av den nye regelverkspakken som erstatter forordning (EØF) nr. 2092/92 (någjeldende økologiforordning) med tilleggsforordninger og endringsforordninger. Alle disse rettsaktene medfører at forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler (økologiforskriften) blir erstattet av en helt ny forskrift på økologiområdet. En utsettelse av kravet til merking med felles EU-logo innebærer at ikraftredelsestidspunktet for denne bestemmelsen i norsk forskrift må bli satt til 1. juli 2010. Generelt vil de nye merkekravene føre til at all emballasje må trykkes med ny logo. Innføringsfase og overgangsordninger er imidlertid fastsatt, og kravet forventes derfor ikke å gi næringen store ekstrakostnader. Når nå kravet blir utsatt i ett og et halvt år, vil det bare bety at disse eventuelle kostnader blir skjøvet noe ut i tid.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0537 Kommisjonsforordning (EF) nr. 537/2009 av 19. juni 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1235/2008 så vidt angår listen over tredjestater,som visse landbruksprodukter fremstilt etter økologiske produksjonsmetoder, skal ha opprinnelse i for å kunne markedsføres i Fellesskapet (vedlegg II kap XII FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Implementeringsreglene for import av økologiske varer, forordning (EF) nr. 1235/2008 klargjør hvordan importreglene, som er omtalt i forordning (EF) nr. 834/2007 skal gjennomføres. Forordning (EF) nr. 537/2009 er en endring av forordning (EF) nr. 1235/2008. Begge disse forordningene skal sendes på høring sammen med resten av forordningene, som utgjør den nye regelverkspakken på økologiområdet. Rettsakten ble vedtatt av Kommisjonen 19. juni 2009.

Av endringene til regler for import av økologiske varer nevnes spesielt:
• Australsk kontrollorgan "AUS-QUAL Pty Ltd" er godkjent i EU

• Costa Ricas kontrollorgan "Control Union certifications" er godkjent i EU
• Israels kontrollorgan Skal Israel Inspection and certification har skiftet navn til Secal Israel Inspection and certification
• India har fått forlenget godkjennelse til 30. juni 2014
• Endring i navn og inkludering av nye kontrollorgan i India
• Inkludering av Tunisia for eksport av ikke bearbeidede vegetabilske varer (crop), vegetativt formeringsmateriale og frø for dyrking og at de kan godkjennes for eksport av økologiske bearbeidede produkter som består av vegetabilske ingredienser

Merknader

Rettsakten krever endring i norsk regelverk. Rettsakten blir en del av den nye regelverkspakken som erstatter forordning (EØF) nr. 2092/92 (någjeldende økologiforordning) med tilleggsforordninger og endringsforordninger. Alle disse rettsaktene medfører at forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler (økologiforskriften) blir erstattet av en helt ny forskrift på økologiområdet.
Rettsakten forventes ikke å få administrative og økonomiske konsekvenser for Norge.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for Matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 R 0834 Rådsforordning (EF) nr. 834/2007 av 28. juni 2007 om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter og om opphevelse av forordning (EØF) nr. 2092/91 (vedlegg II kap XII FKD/LMD)

Sammendrag av innhold
Rettsakten erstatter gjeldene regelverk om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter og om opphevelse av forordning (EØF) nr. 2092/91. Rettsakten er en rammeforordning, som danner grunnlaget for detaljerte krav til de enkelte produksjonstypene. Disse detaljerte reglene kalles implementeringsregler, og vil komme i egne tilleggsforordninger.

Forordning (EF) nr. 834/2007 er gjeldene fra 1. januar 2009 og opphever forordning (EØF) nr. 2092/91 fra samme dato.

Hovedpunktene i den nye forordning (EØF) nr. 834/2007 er:

- Forordningen fastsetter tydeligere mål og prinsipper for økologisk produksjon.
- Forordningen omfatter akvakultur, vinproduksjon og produksjon av sjøvekster og gjær, i tillegg til de områdene som omfattes av dagens regelverk. Forordningen inneholder generelle produksjonsregler for de produksjonstypene som omfattes, mens detaljerte produksjonsregler er under utarbeiding.
- Det åpnes opp for en viss fleksibilitet i regelverket, på bakgrunn av blant annet klimaforskjeller, ulikheter i utviklingsgraden til sektoren eller andre spesielle utfordringer. Det åpnes ikke opp for at nasjonale regelverk kan være strengere enn EU-regelverket på noe område. Det blir fremdeles mulig å ha private standarder som er strengere enn EUs regelverk.
- Forbudet mot å anvende GMO eller GM-materiale i økologisk produksjon opprettholdes. I motsetning til dagens forordning, tydeliggjør den nye forordningen hvordan utilsiktet og teknisk

uunngåelig innblanding av GMO/GM-materiale i økologiske produkter skal håndteres: Den generelle merkegrensen på 0,9 % utilsiktet innblanding av godkjent GMO/GM-materiale gjelder også for økologiske produkter. Produkter som merkes med innhold av GMO/GM-materiale kan ikke merkes eller omsettes som økologiske. Innsatsmidler, tilsetningsstoffer og prosesshjelpemidler som i dag er tillatt vil trolig fremdeles kunne brukes. Det har blitt utarbeidet kriterier som skal benyttes når nye stoffer skal vurderes.

- Kravet om at økologisk og konvensjonelt fôr skal produseres på forskjellige linjer faller bort. Slikt fôr kan produseres på samme produksjonslinjene, men atskilt i tid.
- Det blir obligatorisk å merke økologiske produkter med den nye EU-logoen som skal utarbeides. Nasjonale eller private logoer kan benyttes i tillegg til den obligatoriske EU-logoen. Det blir også obligatorisk å merke produkter med teksten "EU-landbruk" eller "ikke-EU-landbruk", eller med opprinnelsesland. Fremdeles kan bare produkter som inneholder minst 95 % økologiske ingredienser merkes som økologiske. Det kan imidlertid refereres til økologiske ingredienser i ingredienslista på et produkt uavhengig av hvor stor totalandel økologiske ingredienser utgjør (dvs. dagens krav om at produktet må bestå av minst 75 % økologiske ingredienser før økologiske ingredienser kan nevnes i ingredienslista utgår).
- Forordningen omfatter ikke storkjøkken, cateringvirksomheter, restauranter o.l. virksomheter.
- Medlemslandene kan utarbeide nasjonale bestemmelser for sektoren.
- Regelverket tilpasses EUs kontrollforordning.
- Det blir innført en ny permanent importordning som gir tredjelandene tilgang til EU-markedet på samme eller tilsvarende vilkår som produkter produsert i EU.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler.

Det er behov for en tilpasningstekst når det gjelder obligatorisk merking med ny EU-logo i forhold til bruk av teksten ”EU-landbruk” eller ”ikke-EU-landbruk”.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalg for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsedepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvaleget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0889 Kommisjonsforordning (EF) nr. 889/2008 om implementeringsregler til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon og merking med hensyn til økologisk produksjon, merking og kontroll (vedlegg II kap XII FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordning (EF) nr. 889/2008 er implementeringsregler for den nye rådsforordningen (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon m.v. som ble vedtatt sommeren 2007. Forordning 834/2007 er en rammeforordning, og inneholder ikke detaljerte krav og produksjonsregler. Forordning 889/2008 fastsetter implementeringsregler på alle områder for økologisk produksjon med unntak av akvakultur, sjøvekster og mikroalger, gjær- og vinproduksjon. Regler på disse områdene vil komme som endringer til forordning (EF) nr. 889/2008 etter hvert som det blir utarbeidet.Det er også utarbeidet en egen tilleggsforordning med krav til import fra tredjeland.

Forordningene 834/2007 og 889/2008 trådte i kraft i EU 1. januar 2009.

Implementeringsreglene bygger i stor grad på eksisterende regelverk. Nedenfor omtales punkter som anses som viktige endringer:

Forordningene 834/2007 og 889/2008, og eventuelle andre implementeringsregler som måtte bli vedtatt i løpet av 2008, trådte i kraft i EU fra 1. januar 2009.

Implementeringsreglene bygger i stor grad på eksisterende regelverk. Nedenfor omtales punkter som anses som viktige endringer:

Omfang, definisjoner og generelle kommentarer:
• Omfang (artikkel 1): Implementeringsreglene omfatter alle områder som dekkes av forordning 834/2007, med unntak av produkter fra akvakultur, sjøplanter og mikroalger, dyregrupper som ikke er særskilt nevnt, vin og gjær til mat og fôr. Imidlertid gjelder reglene om transport, kontroll m.m. også for akvakulturprodukter, sjøvekster og mikroalger og andre dyregrupper enn de som er særskilt omtalt, til egne implementeringsregler for disse produksjonene er på plass.
• "Holding"/"Unit" (artikkel 2): Begrepene som i norsk regelverk hittil har vært oversatt med ”virksomhet” og ”driftsenhet” er for første gang definert. Definisjonene er trolig i tråd med dagens tolkning i Norge.
• Tillatelser/notifikasjoner (diverse artikler): I mange av de situasjonene hvor produsentene per i dag må søke om tillatelse fra kontrollorganet Debio, skal produsenten nå enten bare forhåndsnotifisere situasjonen, eller sørge for å ha dokumentasjon som kontrolleres under inspeksjonen. Dette gjelder for eksempel bruk av diverse plantevernmidler, gjødseltyper og innførsel av konvensjonelle dyr i økologisk husdyrhold. Bruken av notifiseringer er redusert, og samkjørt bedre mellom de ulike områdene. I enkelte tilfeller må produsenten imidlertid fremdeles søke om tillatelse. Iht. forordning 834/2007 kan ikke kontrollorganet lenger gi slike tillatelser, og den kompetente myndigheten (Mattilsynet) må derfor behandle disse søknadene.

Planteproduksjon:
• Planteproduksjon (artikkel 4): "Hydrophonic" produksjon er forbudt. Dette omfatter produksjon i næringsløsning, inkludert produksjon i dødt materiale som f.eks. steinull med næringsløsning. Forbudet vil ikke føre til endringer for produsentene i Norge, siden vi har et tilsvarende forbud i dagens nasjonale tilleggsregler for veksthusproduksjon.

Husdyrproduksjon:
• Fjørfehold (artikkel 12 og 42): Det enkelte land skal enten opprette en nasjonal liste med godkjente saktevoksende raser, eller utarbeide kriterier for saktevoksende raser. Muligheten for å innføre ikke-økologiske livkylling til økologisk eggproduksjon fases ut i 2011. Dvs. at krav til denne produksjonen må utarbeides i god tid før dette.
Oppfôring innendørs (artikkel 42): Dagens unntak som muliggjør oppfôring innendørs siste levetiden for svin, sau og storfe videreføres kun for storfe. For sau og svin oppheves denne muligheten fra 2011.
• Løsdrift og arealkrav i eldre bygninger (artikkel 95): Rettsakten åpner for at nasjonale myndigheter kan velge å forlenge unntaket fra kravet om løsdrift i eldre bygninger og unntaket fra arealkravene i eldre bygninger ut 2012.

Fôr:
• Bruk av fiskemel (artikkel 22): Det er nå vedtatt at bruk av fiskemel og andre fôrmidler av marin opprinnelse er forbudt i fôr til drøvtyggere.

Foredling:
• Bruk av systematisk identifikasjon av kritiske kontrollpunkt (artikkel 26): Innført krav om egnede prosedyrer basert på systematisk identifikasjon av kritiske punkter i prosessen for å sikre at produktene produseres i henhold til økologiregelverket.
• Bruk av ikke-økologiske ingredienser (artikkel 29): Tillatelse til bruk av ikke-økologiske ingredienser når

økologiske ingredienser ikke er å oppdrive, kan kun gis i 4 x 12 måneder.

Merking:
• Ny logo (artikkel 57): Ny logo er enda ikke vedtatt, siden den foreslåtte logoen ble forkastet på grunn av likhet med en privat logo. Kravet om obligatorisk bruk av EU-logoen og obligatorisk opprinnelsesmerking er derfor utsatt til 1. juli 2010 (se omtale av 32008 R 0967). Det er utlyst en designkonkurranse for å få inn forslag til ny logo. De beste forslagene vil bli lagt ut på EU-Kommisjonens nettsider, og alle EU-borgere kan stemme på hvilket forslag som skal bli den nye logoen. Endelig ny logo vil trolig være på plass tidlig i 2010

Kontroll:
• Årlig kontrollbesøk (artikkel 65 og 90): Det skal gjennomføres et årlig, fysisk kontrollbesøk hos alle virksomheter som er tilknyttet godkjenningsordningen. Det er imidlertid ikke krav om at dette skal være en "full physical inspection", slik det er i dag, med unntak av for fôrindustrien.

Statistikk:
• Innsending av data (artikkel 93): Kravet omfatter bl.a. data for økologisk produksjon i kg/l for de ulike typene produksjon, noe mange land, inkl. Norge, per i dag ikke har oversikt over.

Merknader

Rettsakten vil bli en del av den nye regelverkspakken som vil erstatte forordning (EØF) nr. 2092/92 (någjeldende økologiforordning) med tilleggsforordninger og endringsforordninger. Rettsaktene krever at forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler (økologiforskriften) erstattes.

Administrative konsekvenser:
• Dagens økologiforordning erstattes av forordning 834/2007 og implementeringsreglene. Som en følge av dette må veilederne endres og virksomheter m.fl. må informeres om endringene.
• Rettsakten omfatter foreløpig ikke akvakultur og de andre nye produksjonstypene. Dette vil komme som endringer til fororordning (EF) nr. 889/2008 etter hvert som det blir utarbeidet. Siden implementeringsregler for akvakultur og produksjon av sjøvekster og mikroalger ikke kommer på plass innen 1. januar 2009, kan medlemslandene ha nasjonale regler eller anerkjenne private standarder for økologisk akvakultur fram til et felles akvakulturregelverk trer i kraft. Norske myndigheter har valgt å anerkjenne Debios private standard. ,. Det finnes ikke et offentlig eller privat regelverk i Norge for tangvekster og mikroalger.
• Mattilsynet anser flere av paragrafene i dagens økologiforskrift for å være strengere enn kravene i de nye implementeringsreglene. Dagens EU-regelverk åpner for nasjonale strengere regler på husdyrområdet, men forordning 834/2007 slår fast at det ikke lenger er mulig å nasjonalt ha strengere krav enn EU-regelverket på noe område, med mindre kravet gjelder nasjonalt både for ikke-økologisk og økologisk produksjon (artikkel 34). En gjennomgang av forskriftens nasjonale tilleggskrav på husdyrområdet er derfor nødvendig.
• Per i dag må virksomhetene søke Debio om tillatelse hvis de ønsker å benytte seg av en av de restriksjonsbelagte mulighetene, f.eks. bruk av en del typer gjødselmidler, plantevernmidler og fôrtyper, innførsel av konvensjonelle dyr m.m. I det nye regelverket kan ikke kontrollorganet lenger gi slike tillatelser - dette må nå den kompetente myndigheten ta seg av. Unntaket er tillatelser til å bruke konvensjonell såvare og settepotet. Tilfellene hvor produsent/virksomhet må søke om tillatelser er sterkt redusert i forhold til dagens regelverk. Likevel kan dette føre til en større administrativ byrde på Mattilsynet.
• Det må utarbeides en liste over godkjente saktevoksende raser av fjørfe. Dette må gjøres av en faginstans med kompetanse på området.

Forordningen medfører rapportering av informasjon som vi per i dag ikke har i Norge. Dette gjelder data for økologisk produksjon i kg/l. Det må avklares hvem som er ansvarlig for å samle inn disse opplysningene.

Økonomiske konsekvenser:
• Bortfallet av muligheten til å bruke fiskemel fra villfisk vil medføre problemer med å få fatt i økologiske vegetabilske proteinkilder. Dette vil bety høyere kostnader.
• Merkekravet er vedtatt endret. Obligatorisk merking med ny logo vil bli gjeldende fra 1. juli 2010. Dette vil medføre visse omarbeidelseskostnader ved trykking av emballasje, etiketter m.v.
• Også i henhold til det nye økologiregelverket vil muligheten til å unnta storfe fra krav om løsdrift i eldre driftsbygninger bortfalle. Unntaket er i den nye forordningen forlenget med to år, og kan nå benyttes ut 2012 dersom flere villkår er oppfylt. Unntaket fra løsdriftskravet for små besetninger i det gamle regelverket er imidlertid også videreført, og vil kunne benyttes av mange. Bare de med en besetningsstørrelse på over det som blir definert som en liten besetning vil derfor måtte bygge om eller investere i ny driftsbygning.

Sakkyndige instansers merknader
Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Kommisjonens første forslag til implementeringsreglersom ble lagt fram i januar 2008, ble diskutert med noen av hovedaktørene på økologiområdet (Debio, Oikos, Norsk Landbruksrådgivning, Bondelaget, Småbrukarlaget, Bioforsk økologisk, Matforsk). Det framkom da ingen sterke innvendinger til rettsakten.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0710 Kommisjonsforordning (EF) nr. 710/2009 av 5. august 2009 om endringer av forordning (EF) nr. 889/2007, som fastsetter gjennomføringsregler til rådsforordning (EF) nr. 834/2007, og gir regler for økologisk produksjon av akvakulturdyr og tang (vedlegg II kap XII FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten, forordning (EF) nr. 710/2009, omfatter detaljerte regler for økologisk akvakulturdyr og tang. Reglene trår i kraft 1. juli 2010 i EU. I mellomtiden vil nasjonale eller private regler som er anerkjent av nasjonale myndigheter gjelde. Debios regler for akvakulturproduksjon er anerkjente av norske myndigheter.

I tillegg til akvakulturregler innfører rettsakten også arealkrav til slaktegris over 110 kg, både innendørs og utendørs, og bruk av karensfôr. Det har hittil vært tillatt å bruke inntil 20 % fôr fra 1. års karensareal med eng eller andre flerårige fôrvekster. Dette er nå utvidet til også å gjelde for proteinvekster. Kommisjonen har videre endret småfeil i forordning (EF)nr. 889/2008, som bl.a. overskrift i en tabell som var direkte feil. Disse endringene trådde i kraft i EU straks forordningen ble vedtatt i EU.

EUs regelverk på økologiområdet er basert på forordning (EF) nr. 834/2007 (økologiforordningen). Forordning (EF) nr. 834/2007 er en rammeforordning, mens detaljerte produksjonsregler er gitt i forordning (EF) nr. 889/2008. Forordning (EF) nr. 710/2009 endrer forordning (EF) nr. 889/2008. Forordning (EF) nr. 834/2007 med tilhørende endringsforordninger er ikke tatt inn i EØS avtalen enda. Forordningene (EF) nr. 834/2007, (EF) nr. 889/2008 og (EF) nr. 710/2009 samt ytterligere fire forordninger skal sendes samlet på høring, og taes inn i avtalen som en pakke.

Nærmere om økologisk akvakulturproduksjon:
I økologisk produksjon er det viktig å ivareta spesifikke krav til arten, velferden til dyra og at produksjonen blir bærekraftig. Det er derfor gitt krav til bl.a. plassbehov, vannkvalitet, miljøforhold, naturlige temperatur- og lysforhold, bunnforhold, tetthetskrav med spesifikke krav for ulike fiskearter, gjennomstrømningsforhold og forhold til omgivelser, fôr, sykdomsforebygging og sykdomsbehandling.

For å hindre sammenblanding og påvirkning av konvensjonell drift, er det gitt spesifikke krav til avstand mellom konvensjonelle og økologiske anlegg. Det er også ønskelig at hele produksjonsforløpet skal foregå etter økologisk regelverk. Men, fordi økologisk akvakultur er en ung produksjon, kan konvensjonell yngel brukes i en viss periode, hvis økologisk yngel ikke er å få tak i.

For å ivareta fiskens velferd stiller regelverket krav til renhold, vannkvalitet, tetthet og oksygen når fisken produseres og under transport. Det er gitt krav til maksimal tetthet for ulike arter ved produksjon. Maksimal tetthet for laks og sjørøye i ferskvann er 20 kg/m3 og for bekkørret og regnbueørret 25 kg/m3. Mens maksimal tetthet for laksefisk og torsk er henholdsvis 10 kg/m3 og 15 kg/m3. Når fisken skal slaktes, er det sagt at fisken skal bedøves umiddelbart før slakting. Når det gjelder forlengelse av naturlig dagslys, er det bl.a. begrenset til 16 timer per døgn, med unntak for reproduksjonsforhold. Det er viktig at fisken skal kunne utvikle seg naturlig. Bruk av hormoner er derfor forbudt.

Regelverket fokuserer på at det er viktig å forebygge sykdom og parasittangrep. Dette følges opp med regler for bl.a. krav til at fiskehelsepersonell skal besøke oppdrettsanlegg for fisk minst en gang per år og ikke mindre enn hvert andre år når det gjelder produksjon av skjell. Videre stilles det krav til brakklegging av utstyr og oppdrettsplasser, krav til å fjerne rester av fôr, avføring og døde dyr.

I tillegg ønsker en å bruke allopatisk medisin med varsomhet i økologisk produksjon. Før en tar i bruk allopatisk medisin skal en derfor fortrinnsvis bruke homøopatisk medisin. Parasittbehandling som ikke inngår i en obligatorisk bekjempelsesplan i regi av en medlemsstat, er begrenset til to ganger per år når produksjonssyklusen er mer enn 18 måneder, eventuelt en gang per år når produksjonssyklusen er mindre enn 18 måneder. For å være sikker på at medisinske rester ikke overføres til mennesker og dyr, er tilbakeholdelsestiden etter allopatisk- eller parasittbehandling dobbel så lang for økologisk akvatiske dyr, som for konvensjonelle dyr.

Forordning (EF) nr. 710/2009 gir detaljerte krav til fôr. Forordningen legger vekt på at dyrene skal få fôr som dekker deres ernæringsbehov**.** Videre sier forordningen at man skal sikre at fôr produsert av en fiskeart ikke brukes til å fôre samme type fiskeart. Forordningen sier at fôr til kjøttetende dyr skal komme fra økologisk fôr, fiskemel og fiskeolje fra avskjær etter økologiske akvakulturproduksjon. Men, i og med at økologisk akvakultur fremdeles er i oppstartsfasen, er det gitt regler for å kunne bruke andre kilder til fôr i en viss periode, som fiskemel og fiskeolje og avskjær fra fisk fanget til menneskelig konsum fra bærekraftig fiskeri.

I forhold til konvensjonelt fôr, er det restreksjoner på hvilke tilsetningsstoffer og prosesshjelpemidler som er tillatt å bruke. Forordningen legger vekt på at bruk av vitaminer og mineraler og evt andre næringsstoffer skal bli gitt for å sikre fisken god helse. Vitaminer, antioksidanter og lecitin som brukes, skal primært være naturlige. Men, det er tillatt å bruke syntestiske vitaminer som er identiske med naturlige vitaminer. Astaxanthin kan brukes for oppdrett av torsk og laksefisker, slik at det fysiologiske behovet for fisken opprettholdes. Astaxanthin skal primært komme fra økologiske kilder. Hvis det ikke er tilgjengelig, kan det brukes andre naturlige kilder, som Phaffia-gjær.

Når det gjelder økologisk tang-produkjon, er hensynet til miljøet den viktigste faktoren som det fokuseres på i rettsakten. Det skal ved denne type produksjon derfor utarbeides miljøvurderinger og bærekraftige ledelsesprogrammer. Forordningen stiller også krav til hvilken type gjødsel som kan brukes.

Merknader

Rettsakten vil få rettslige konsekvenser i Norge, og må innarbeides i ny økologiforskrift.

En av konsekvensene ved innføring av forordning (EF) nr. 710/2009 er administrative konsekvenser. Økologisk akvakultur er et nytt område innenfor det økologiske regelverket, og krever oppfølging av kontrollorgan/kontrollmyndigheter og krav til produsentene om sertifisering og godkjenning av akvakulturproduksjon. Dette vil føre bl.a. til flere inspeksjoner innen økologiområdet og behov for flere inspektører. Per 1. januar 2010 hadde Debio sertifisert 6 fôrblandingsanlegg, 4 lakseoppdrett, 2 smoltanlegg, 1 blåskjellanlegg med flere lokaliteter, 1 ørretoppdrett og 3 fiskeslakterier etter sitt private regelverk.

Rettsakten vil også kunne gi økte eksportmuligheter i EØS-området. Rettsakten forventes derfor å få positive økonomiske konsekvenser for Norge.

Endringene i forordningen som omfatter slaktegris er uten betydning for Norge, mens utvidet bruk av karensfôr kan være positivt for enkelte husdyrprodusenter som har vansker med tilstrekkelig fôrtilgang.

Sakkyndige instansers merknader

Skriftelige og muntlige innspill har vært sendt inn til Kommisjonen fortløpende gjennom hele vedtaksprosessen. I Norge har det vært tett dialog med næringen, Debio, forskningsmiljø, Fiskeri- og kystdepartementet og Mattilsynet. I forbindelse med krav til tetthet har Norge også vært med på felles innspill fra Spania, Frankrike, Irland, UK, Finland og Island.

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1235 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1235/2008 av 8. desember 2008 om gjennomføringsbestemmelser til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 hva gjelder ordninger for import av økologiske produkter fra tredjeland (vedlegg II kap XII FKD/LMD)

Sammendrag av innhold

EU har de siste årene revidert hele sitt økologiregelverk, og forordning (EF) nr. 1235/2008 er en del av dette nye regelverket. Sommeren 2007 ble det vedtatt en ny hovedforordning, forordning (EF) nr. 834/2007. Hovedforordningen er en rammeforordning og inneholder ikke detaljerte krav og produksjonsregler. Slike regler kommer som tilleggsforordninger og omtales som implementeringsregler eller gjennomføringsbestemmelser. Flere slike tilleggsforordninger har blitt vedtatt i 2008 og 2009, blant annet forordning (EF) nr. 1235/2008 som utfyller bestemmelsene i forordning (EF) nr. 834/2007 i forhold til ordninger for import av økologiske produkter fra tredjeland. De nye forordningene erstattet fra 1. januar 2009 EUs tidligere regelverk på området, forordning (EØF) nr. 2092/91 med tilleggsforordninger og endringsforordninger. Ingen av forordningene som er en del av EUs nye økologiregelverk, er enda gjennomført i norsk rett. De vil samlet bli sendt på høring i nær framtid.

Forordning (EF) nr. 1235/2008 om ordninger for import av økologiske produkter fra tredjeland omhandler primært krav til kontrollmyndigheter og kontrollorgan i tredjeland som ønsker å eksportere økologiske varer til EU/EØS-området, krav til importsertifikater, krav til mottaker og mottakskontroll i EU/EØS-mottakerlandet og inkludering av tidligere godkjente tredjeland.

Import fra tredjeland kan enten godkjennes dersom produktet er produsert i henhold til regelverk og en kontrollordning som er likt EUs regelverk/kontrollordning (compliant), eller dersom produktet er produsert i henhold til regelverk og en kontrollordning som er tilsvarende likt EUs regelverk/kontrollordning (equivalent). Det skal utarbeides tre ulike lister:

- Liste over kontrollmyndigheter og kontrollorgan som opererer i tredjeland, og som er godkjent til å føre tilsyn i henhold til regelverk som er vurdert som likt som EUs.
- Liste over tredjeland hvor alt tilsyn føres i tråd med regelverk og en kontrollordning som er vurdert som tilsvarende likt som EUs.
- Liste over kontrollmyndigheter og kontrollorganer som opererer i tredjeland, og som er godkjent til å føre tilsyn i henhold til regelverk som er tilsvarende likt som EUs.

Når det gjelder hva som vurderes som tilsvarende likt EUs regelverk og kontrollordning, står det i hovedforordningnen 834/2008 at man skal ta hensyn til Codex-retningslinjene (CAC/GL32). Det er noe uklart hva som kan vurderes som tilsvarende likt. Det skal komme en veileder til forordningen, som vil omtale dette i mer detalj. Kommisjonen vil ikke gå i gang med vurdering av denne type søknader før tidligst mot slutten av 2010.

For å kunne søke om opptak på en av disse listene, må det søkes innen 31. oktober hvert år. Listene, og alle endringer, må publiseres i *Official Journal*. Kommisjonen vil også offentliggjøre listene på EUs web-sider. Medlemslandene skal bistå Kommisjonen i vurderingen av søkerne. For å jevne ut arbeidsbyrden medlemslandene imellom, har Kommisjonen anledning til å nominere medlemsstater som medreferenter (co-reporters), for å utføre denne oppgaven. Det er ikke krav om "on the spot assessment" før et kontrollorgan, en kontrollmyndighet eller et tredjeland blir godkjent. Dette tilsvarer dagens ordning, men praksis har vært at det er et slikt fysisk besøk i tredjelandet før godkjenning. Eksportsertifikater som bekrefter økologisk status, skal følge produkter som er godkjent etter regelverk som er vurdert som tilsvarende likt som EUs (ekvivalensvurdert), men slike sertifikater trenger ikke følge produkter som er godkjent etter regelverk som er vurdert som likt som EUs. Slike produkter skal imidlertid følges av et dokument(virksomhetsattest) osm det er gitt en modell av i 1235/2008.

Tillatelsen til å utstede eksportsertifikater for økologiske produkter fra tredjeland i henhold til den gamle ordningen, utgår senest 24 måneder etter at den første nye lista over kontrollorgan og kontrollmyndigheter er publisert.

Forordning (EF) nr. 1235/2008 gir også regler for hvordan informasjonskrav omtalt i forordning (EF) nr. 834/2007 artiklene 32 og 33 skal skje. Det legges bl.a. opp til et elektronisk rapporteringssystem. Dagens Ofis-system må utvikles for at dette skal være mulig.

Merknader

Rettsakten krever endringer i forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler (økologiforskriften).

Når de nye listene over godkjente kontrollmyndigheter, kontrollorgan og tredjeland foreligger, vil dette forenkle prosedyren for import. I dag har vi en ordning med noen få godkjente tredjeland. Import av økologiske produkter fra tredjeland som ikke er godkjent, må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Debio foretar en vurdering, og kommer med en anbefaling til Mattilsynet. Deretter må import av partiet notifiseres til Kommisjonen og de andre medlemslandene av myndighetene i importlandet. Ny ordning vil anslagsvis kunne føre til en total besparelse på vel to ukeverk pr år hos Mattilsynet. Virksomheter i tredjeland som ønsker å eksportere til EU/EØS-land vil nå lettere få tilgang til informasjon om aktuelle kontrollorgan og kontrollmyndigheter de kan kontakte. Imidlertid vil arbeidet med å vurdere alle kontrollmyndigheter, kontrollorganer og tredjeland som søker om godkjenning bli betydelig for Kommisjonen og medlemslandene som bistår.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENTET

Vedlegg XVI Offentlige innkjøp

32007 L 0066 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/66/EF av 11. desember 2007 om endring av rådsdirektiv 89/665/EØF og 92/13/EØF vedrørende forbedring av effektiviteten av klageprosedyrene i forbindelse med inngåelse av offentlige kontrakter (vedlegg XVI FAD)

Sammendrag av innhold

Direktivet gjelder for kontrakter som omfattes av det klassiske innkjøpsdirektivet (de alminnelige anskaffelsesreglene i EU) og av forsyningsdirektivet (regler for anskaffelser i sektorene vann- og energiforsyning, transport og posttjenester). Direktivet endrer i direktivene 89/665/EØF og 92/13/EØF. Formålet med det nye direktivet er å øke effektiviteten av håndhevelsesreglene for innkjøpsregelverkene. Dette skjer ved å harmonisere medlemslandenes håndhevelsesregler og stimulere leverandører til økt deltagelse i konkurransen om offentlige anskaffelser gjennom å sikre bedre inngrepmuligheter før offentlige kontrakter inngås. Det nye direktiv har også særlig fokus på håndhevelse vedrørende ulovlige direkteanskaffelser.

Innhold
I klassisk sektor innebærer de nye håndhevelsesreglene i hovedsak følgende nye elementer:
Karensperiode, jf. ny artikkel 2 a
Det innføres en karensperiode på minimum 10 dager (ved bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler)/ minimum 15 dager (ved bruk av andre kommunikasjonsmidler) fra det tidspunkt leverandørene som har deltatt i en konkurranse blir varslet om oppdragsgivers tildelingsbeslutning, og til kontrakt kan inngås. Dette innebærer at oppdragsgiver, etter han har besluttet hvem han vil inngå kontrakt med, må vente med å signere kontrakten til karensperioden har utløpt. Dette skal gi andre leverandører tid og mulighet til å påklage oppdragsgivers beslutning.
Det kan gjøres unntak fra krav til karensperioden for kontrakter som lovlig kan tildeles uten forutgående kunngjøring av konkurranse, kontrakter der det bare finnes én leverandør og tildeling av kontrakter basert på en rammeavtaler eller et dynamisk innkjøpssystem, jf. ny artikkel 2 b.

Innføring av suspensjonsplikt, jf. ny artikkel 2, stk. 3
Det innføres en bestemmelse om midlertidig suspensjon ved klage til et klageorgan som er uavhengig av oppdragsgiver. Dette innebærer at oppdragsgiver ikke må inngå kontrakt i denne perioden. Suspensjonen varer inntil klageorganet har truffet avgjørelse om krav om midlertidig forføyning eller tatt materielt stilling til klagen. Suspensjonen opphører tidligst ved utløpet av karensperioden. Denne bestemmelsen har til formål å gi nasjonale klageinstanser en reel mulighet for å behandle en klage innen kontrakt er inngått.

Plikt til først å klage til oppdragsgiver, jf. artikkel 1, stk. 5.
Medlemsland kan innføre bestemmelser som krever at klager først ber om klagebehandling hos oppdragsgiver. I så fall må dette føre til suspensjon av mulighet til kontraktssignering. Suspensjonstiden skal minst vare i 10/15 dager fra oppdragsgivers svar på klagen.

Ny rettsvirkning kalt "uten virkning", jf. ny artikkel 2 d
Det innføres en ny rettsvirkning kalt "uten virkning" for kontrakter som er inngått gjennom alvorlige brudd på innkjøpsregelverket. Dette gjelder en rekke tilfeller der oppdragsgiver har inngått kontrakt uten først å vente i suspensjonsperioden eller karensperioden, og ved kontrakter inngått gjennom ulovlige direkteanskaffelser.

Følgende av at kontrakten anses for å være uten virkning overlates til nasjonal gjennomføring. Det kan således fastsettes i nasjonal rett hvorvidt kontrakten skal anses "uten virkning" ex tunc (tilbakevirkende)

eller ex nunc (for fremtiden). Hvis en velger ex nunc, skal dette kombineres med alternative sanksjoner (bot eller forkorting av kontrakt).

Medlemsstatene kan fastsette at klageinstansen allikevel i særlige tilfeller ikke skal betrakte en kontrakt som værende uten virkning, dersom visse vesentlige hensyn til allmennhetens interesser gjør det nødvendig å opprettholde kontraktens virkninger. I slike tilfeller skal det anvendes alternative sanksjoner. Det kan videre gjøres unntak fra rettsvirkningen "uten virkning" dersom oppdragsgiver kunngjør en frivillig intensjonskunngjøring for direkte inngåtte kontrakter og venter i minst 10 dager før kontrakten signeres. Direktivet angir spesifikke regler for en slik frivillig kunngjøring, jf. artikkel 3 a.
Likeledes kan det gjøres unntak for kontrakter tildelt gjennom "minikonkurranse" innenfor parallelle rammeavtaler og spesifikke kontrakter basert på et dynamisk innkjøpssystem der oppdragsgiver har respektert en 10/15 dagers karensperiode etter begrunnet tildelingsbeslutning er sendt.

Alternative sanksjoner, jf. artikkel 2 e
I tilfeller av mindre alvorlige brudd kan medlemsstatene i stedet for å innføre rettsvirkningen uten virkning velge å innføre alternative sanksjoner som bot og forkorting av kontraktsperioden. Det nevnes uttrykkelig at skadeerstatning ikke er en passende sanksjon. Medlemsstatene kan i slike tilfeller la valget av sanksjon være opp til klageorganets skjønn.

Klagefrist, jf. artiklene 2 c og 2f
Håndhevelsesdirektivet åpner for at medlemsland kan innføre visse klagefrister og tidsfrister for at rettsvirkningen uten virkning skal kunne oppnås.

I forsyningssektoren innebærer de nye håndhevelsesreglene i hovedsak de samme endringene som gjelder for den klassiske sektoren. Dette innebærer blant annet innføring av karensperiode og midlertidig suspensjonsplikt, innføring av rettsvirkningen "uten virkning" og alternative sanksjoner, og mulighet for innføring av klagefrist.

Medlemsland har fremdeles mulighet til å ha særlige regler om midlertidig forføyning i forsyningssektoren, slik at det i stedet for stansning kan åpnes for å ilegge oppdragsgiver mulkt.
Særlige regler om attestering og forliksprosedyre oppheves.

Merknader

Rettslig grunnlag:
Direktivet er fremmet med henvisning til artikkel 95 i EF-traktaten.

Gjeldende norsk lovgivning og norsk politikk:
Regler om håndhevelse og prosedyrebestemmelsene om offentlige anskaffelser som følger av EØS-avtalen er gjennomført i norsk rett ved lov om offentlige anskaffelser (LOV-1999-16-07-69) med senere endringer samt forskrift om offentlige anskaffelser (FOR- 2006-04-07-402) og forskrift om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (FOR-2006-04-07-403) med senere endringer.

Håndhevelsesbestemmelsene slik implementert i Norge i dag er at leverandører, eller andre med rettslig interesse, som mener at oppdragsgiver har brutt prosedyrebestemmelsene kan reise sak for domstolene, herunder begjære midlertidig forføyning. Retten kan bare gripe inni prosessen i tiden før kontrakt er inngått. Etter dette tidspunktet må leverandørene nøye seg med å rette et krav om erstatning mot oppdragsgiver.

Det er i tillegg opprettet en uavhengig klagenemnd for offentlige anskaffelser med rådgivende kompetanse (KOFA), jf § 7 a i lov om offentlige anskaffelser. Formålet med opprettelsen var å effektivisere håndhevelsen av anskaffelsesregelverket gjennom å styrke håndhevelsesapparatet, etablere en mulighet for å løse tvister raskt og smidig (lave prosesskostnader) og dermed på et lavere konfliktnivå, og at organet skulle være et bidrag til informasjons- og kompetanseoppbyggingen.

KOFA kan utelukkende uttale seg rådgivende vedrørende løsning av tvister. KOFA kan likevel fatte vedtak om overtredelsesgebyr i saker om ulovlige direkte anskaffelser, jf. lovens § 7 b. Disse avgjørelsene kan overprøves av domstolen i første instans. Nærmere regler for KOFA er gitt i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser (FOR-2002-11-15-1288).

Etter dagens regelverk blir håndhevelsen i henhold til håndhevelsesdirektivet imidlertid utelukkende sikret gjennom domstolsapparatet, ikke gjennom KOFA. KOFA som rådgivende klagenemnd er således ikke ment å gjennomføre Norges folkerettlige forpliktelser. Heller ikke KOFAs adgang til å ilegge gebyr er ment å tilfredsstille noen av Norges forpliktelser etter håndhevelsesdirektivet.
I Norge i dag har vi altså et tosporet klagesystem, et frivillig, ikke-bindende tilbud med bruk av KOFA, og et rettslig bindende håndhevelsesapparat ved bruk av domstolen.

Behov for endringer av regelverket
Direktivet medfører behov for endringer i regelverket om offentlige anskaffelser. Det gjelder blant annet plikten til å innføre en fast karensperiode på minimum 10/15 dager [1], en suspensjonsplikt samt rettsvirkningen "uten virkning".

Økonomiske konsekvenser
Gjennomføringen av håndhevelsesdirektivet antas å kunne få merkbare økonomiske og administrative konsekvenser.

For oppdragsgiversiden antas det å påløpe utgifter knyttet til nødvendig styrking av innkjøpskompetansen for å unngå sanksjonene som skal innføres, samt utgifter knyttet til annullering av kontrakter, bøter og gjennomføring av nye innkjøpsprosesser i de tilfellene et klageorgan kommer til at innkjøpsprosedyrene er brutt. Det vil også påløpe kostnader knyttet til klagebehandling. Det vil også kunne påløpe kostnader knyttet til økte innkjøpspriser for det offentlige dersom leverandørmarkedet prissetter risikoen for at en kontrakt inngås ulovlig og kan annulleres.

For leverandørsiden antas gjennomføringen også å kunne ha økonomiske konsekvenser. Det vil kunne påløpe mindre utgifter knyttet til deltakelse i konkurranser som ikke fører frem grunnet feil hos oppdragsgiver, men disse vil i en del tilfeller sannsynligvis kunne kreves erstattet hos oppdragsgiver. Leverandører risikerer også i visse tilfeller at en allerede inngått avtale blir kjent "uten virkning".
Det vil kunne påløpe utgifter knyttet til eventuelle endringer av dagens klageordningsstruktur, samt endring av domstolens og/eller KOFAs saksbehandlingsprosedyrer og arbeidsbyrde.

Behov for institusjonelle endringer
Det kan bli aktuelt med institusjonelle endringer i forhold til KOFA og forholdet mellom KOFA og domstolene.

I desember 2009 oppnevnte Kongen i Statsråd et utvalg som skal tilrettelegge gjennomføringen av håndhevelsesdirektivet i norsk rett slik at det legges til rette for et helhetlig og og velfungerende norsk håndhevelsessystem. Utvalget leverte sin rapport til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet den 16. april 2010. Rapporten, som er offentliggjort i skriftserien Norges offentlige utredninger (NOU), er nå sendt på høring.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

[1] Etter det gjeldende norske regelverk skal oppdragsgiver i dag gi en skriftlig melding om hvem som skal tildeles kontrakten "i rimelig tid" før kontrakten signeres, jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 22-4.

32009 L 0081 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/81/EF av 13. juli 2009 om samordning av fremgangsmåtene ved oppdragsgiveres inngåelse av visse offentlige bygge- og anleggs-, vare- og tjenestekontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet
(vedlegg XVI FAD)

Sammendrag av innhold

Formål:
Direktivet har til formål å etablere en ny europeisk lovgivningsramme for inngåelse av følsomme offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet. Målet er å etablere et effektivt europeisk marked for forsvarsmateriell og samtidig sikre en konkurransedyktig forsvarsindustri.

I utgangspunktet er anskaffelser på forsvars- og sikkerhetsområdet omfattet av det alminnelige innkjøpsdirektivet, 2004/18/EF (heretter innkjøpsdirektivet). Det finnes et unntak i EF-traktatens artikkel 296 (artikkel 346 i Lisboa-traktaten - svarer stort sett til EØS-avtalens artikkel 123) vedrørende beskyttelse av vesentlige sikkerhetsinteresser, herunder forsvarsinteresser. Dette unntaket må ifølge praksis fra EF-domstolen kun anvendes i særlige klart definerte tilfeller. Unntaksbestemmelsen blir imidlertid i høy grad anvendt innenfor EU som et generelt unntak for forsvarsanskaffelser, hvilket har ført til et segmentert marked for forsvarsanskaffelser.

Selv om et konkret innkjøp på forsvars- og sikkerhetsområdet ikke er omfattet av unntaket i EF-traktatens artikkel 296, er det anerkjent at slike innkjøp kan være sensitive og at særlige forhold gjør seg gjeldende for disse innkjøpene. Direktivet regulerer anskaffelsene i denne gråsonen.

Virkeområde:
Direktivet gjelder offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet tilknyttet militært- og følsomt utstyr mv. jf. artikkel 2. En nærmere definisjon av hva direktivet definerer som militært- og følsomt utstyr finnes i artikkel 1 nummer 6 og 7 samt premiss 10 og 11 i direktivets fortale.

Vedtakelsen av direktivet medfører at det skjer en tredeling av hvordan forsvars- og sikkerhetsanskaffelser reguleres etter EØS-avtalen. Noen anskaffelser vil være unntatt etter EØS-avtalens artikkel 123. I et midtre sjikt vil man finne de anskaffelsene som er regulert av det nye direktivet. Vanlige anskaffelser til forsvaret, sikkerhetsmyndighetene mfl. vil fortsatt følge det ordinære innkjøpsdirektivet. Når det gjelder terskelverdiene i direktivet er disse noe forskjellig fra de som gjelder for innkjøpsdirektivet, men er sammenfallende med de som gjelder for forsyningsdirektivet 2004/17/EF. Bygg- og anleggskontrakter i det nye direktivet har en terskelverdi på 41 millioner norske kroner, mens vare- og tjenestekontrakter har en terskelverdi på 3,3 millioner norske kroner.

Det nye direktivet får ikke anvendelse på visse kontrakter inngått i henhold til internasjonale prosedyreregler (artikkel 12), kontrakter som gjelder etterretningsvirksomhet (artikkel 13 bokstav b), visse kontrakter relatert til forskning og utvikling, ei heller enkelte kontrakter inngått utenfor Unionens geografiske område i relasjon til utplassering av styrker (artikkel 13 bokstav d).

Videre er kontrakter om ervervelse eller leie av jord, fast eiendom, mv. unntatt (artikkel 13 bokstav e). Kontrakter som ellers ville vært omfattet av direktivet faller også utenfor dersom disse er inngått mellom to regjeringer (artikkel 13 bokstav f). Voldgifts- og meglingstjenester, finansielle tjenester med unntak av forsikringstjenester samt arbeidsavtaler er også unntatt fra direktivets virkeområde (artikkel 13 bokstav g – i).

Som i det ordinære innkjøpsdirektivet, finner det nye direktivet som hovedregel kun anvendelse på såkalte prioriterte tjenester, dvs. tjenester som positivt er uttrykt i direktivets vedlegg nr. 1. Anskaffelser av øvrige tjenester, såkalte uprioriterte tjenester, lokalisert i vedlegg nr. 2, er kun underlagt visse krav til utformingen av de tekniske kvalifikasjonene, samt en kunngjøringsplikt av den endelige kontraktinngåelsen. Det er imidlertid ikke fullstendig sammenfall i de to direktivene med hensyn til hva som utgjør prioriterte og uprioriterte tjenester.

Det alminnelige innkjøpsdirektivet gjør i artikkel 14 et unntak fra sitt virkeområde for kontrakter som er erklært hemmelige, kun kan utføres under særskilte sikkerhetstiltak i samsvar med nasjonal lovgivning mv., eller dersom det kreves av vesentlige sikkerhetsinteresser. Disse unntakene, bortsett fra det siste om "vesentlige sikkerhetsinteresser", er ikke å finne i det nye direktivet. Utelatelsen tilsier at de nevnte kontakter på forsvars- og sikkerhetsområdet må følge sistnevnte direktivs prosedyreregler. Dette henger sammen med at det innføres særskilte bestemmelser om ivaretakelsen av informasjonssikkerheten, jf. nærmere nedenfor.

Direktivet berører ikke EF-traktatens artikler 30, 45, 46, 55 og 296 jf. artikkel 2.

Innhold:
Direktivet er i høy grad basert på oppbygningen av og filosofien bak innkjøpsdirektivet, og det inneholder flere bestemmelser som stort sett er identiske med bestemmelsene i innkjøpsdirektivet. Dette gjelder bl.a. en rekke regler vedrørende alminnelige bestemmelser, konkurransegrunnlaget, offentliggjørelse, frister, kommunikasjon og prosedyreforløp.

Det nye direktivet er imidlertid tilpasset de særlige forhold som gjelder for følsomme offentlige forsvars- og sikkerhetskontrakter. Det er således gitt spesifikke bestemmelser som gir oppdragsgivere mer fleksibilitet og samtidig gir mulighet til å ta nødvendige forholdsregler for å sikre informasjons- og leveringssikkerhet.

Prosedyrer:
Oppdragsgiver kan fritt velge å benytte begrenset anbud og konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring uten noen særlige begrunnelse, jf. artiklene 25 og 26.
Konkurransepreget dialog kan anvendes for særlig komplekse kontrakter, jf. artiklene 25 og 27.

Bestemmelsen om konkurransepreget dialog svarer til bestemmelsen i innkjøpsdirektivet. Oppdragsgiver kan også i visse særlige unntakssituasjoner benytte konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring, jf. artiklene 25 og 28.

Direktivet inneholder derimot ikke mulighet for å benytte prosedyren åpen anbudskonkurranse. En slik prosedyre anses for uegnet for kontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet grunnet hensynene til fortrolighet og informasjonssikkerhet.

Oppdragsgiver har mulighet til å inngå rammeavtaler med en eller flere leverandører, jf. artikkel 29. Denne bestemmelsen er jevnt over likt utformet med bestemmelsen om rammeavtaler i det alminnelige innkjøpsdirektivet, med ett unntak. Det nye direktivet åpner for å inngå rammeavtaler for inntil syv år, og i særlige tilfeller mer enn dette, mens innkjøpsdirektivet har et tak på fire år.

Informasjonssikkerhet:
Direktivet inneholder særlige bestemmelser om informasjonssikkerhet i relasjon til kontrakter som berører klassifiserte opplysninger. Oppdragsgiver kan således stille særlige kontraktvilkår vedrørende informasjonssikkerheten, jf. artikkel 20.

Oppdragsgiver skal i konkurransegrunnlaget/kunngjøringen angi alle krav som stilles for å ivareta sikkerheten til opplysningene på det krevde nivå. Artikkel 22 bokstav a – d gir eksempler på hvilke opplysninger oppdragsgiver kan kreve at tilbudet skal inneholde.
Ved manglende harmonisering på fellesskapsnivå hva gjelder sikkerhetsgodkjennelsessystem, kan oppdragsgiver bestemme at de anførte tiltak og krav skal tilfredsstille nasjonale bestemmelser om sikkerhetsgodkjennelser. Oppdragsgiver skal likevel anerkjenne godkjennelser de anser for å være utstedt i samsvar med krav i nasjonal lovgivning.

Sikkerhet ved levering:
Medlemsstatenes behov for forsyningssikkerhet i forbindelse med følsomme kontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet har gitt grunnlag for spesifikke bestemmelser for å imøtekomme dette behovet. Oppdragsgiver kan således stille særlige kontraktsvilkår for å ivareta forsyningssikkerheten.

Artikkel 23 sier at slike krav skal fremgå av konkurransegrunnlaget/kunngjøringen, og det gis eksempler på hvilken dokumentasjon oppdragsgiver kan etterspørre.

Artikkel 47 nummer 1 bokstav a nevner uttrykkelig forsyningssikkerhet som et mulig underkriterium til tildelingskriteriet "det mest økonomisk fordelaktige tilbud."

Underleveranse:
Direktivets artikkel 21 regulerer forholdet til underleverandørene. Hovedregelen er at den valgte leverandøren står fritt ved valget av underleverandører. Oppdragsgiver kan likevel velge å forplikte den valgte leverandør til å følge bestemte prosedyrer ved valg av underleverandører, jf. bestemmelsene i direktivets del III. Disse bestemmelsene innebærer blant annet at kontrakter om underleveranser over visse terskelverdier skal kunngjøres, og at underleverandører skal utvelges på bakgrunn av objektive, ikke-diskriminerende kriterier.

Oppdragsgiver kan også anmode leverandøren om å gi opplysninger om påtenkte underleveranser, eller faktisk gi en del av kontrakten til underleverandører (opp til 30 % av kontraktens verdi). Medlemsstaten kan gjøre bestemmelsene om underleveranser obligatoriske.

Gjenkjøp:
Direktivet inneholder ingen særskilte bestemmelser om gjenkjøp. Direktivet vil ikke påvirke eller svekke adgangen til gjenkjøp i henhold til unntakene i EF-traktatens artikkel 296/EØS-avtalens artikkel 123.

Merknader

Direktivet er fremmet med henvisning til EF-traktaten, særlig artikkel 47, stk. 2, og artikkel 55 og 95.

Norsk rett og politikk på området:
Utgangspunktet er at anskaffelser på forsvars- og sikkerhetsområdet er omfattet av det norske regelverket om offentlige anskaffelser. Det finnes imidlertid et unntak i lov om offentlige anskaffelser hvoretter loven ikke gjelder anskaffelser som kan unntas etter EØS-avtalens artikkel 123. Et tilsvarende unntak finnes i § 1-3 (2) bokstav a) i forskrift om offentlige anskaffelser. Etter denne bestemmelsen får forskriften ikke anvendelse på kontrakter som enten kan unntas i henhold til EØS-avtalens artikkel 123, som er erklært hemmelige, eller som bare kan utføres under særskilte sikkerhetstiltak i samsvar med lov 20. mars 1998 nr. 10 (sikkerhetsloven) eller beskyttelsesinstruksen av 17. mars 1972 nr. 3352, eller når det kreves av vesentlige sikkerhetsinteresser.

Forsvarsdepartementet har utarbeidet en intern instruks som gjelder forsvarsanskaffelser foretatt av departementet og alle underliggende etater: Anskaffelsesregelverket for forsvarssektoren (ARF). ARF gjelder primært anskaffelser som er unntatt lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Subsidiært kommer ARF utfyllende til anvendelse på anskaffelser som er omfattet av lov og forskrift. Et av hovedprinsippene etter ARF er at alle anskaffelser så langt det er mulig skal baseres på reell konkurranse mellom kvalifiserte leverandører i markedet.

Behov for endringer i regelverket:
Det nye direktivet inneholder fleksible regler når det gjelder kontrakter på området for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser. En implementering av disse reglene vil kreve en endring av det gjeldende anskaffelsesregelverket.

Anskaffelser som faller inn under EØS-avtalens artikkel 123 vil ikke bli påvirket av det nye direktivet og sistnevnte får i prinsippet ikke konsekvenser for når Norge kan påberope seg denne artikkelen. Det er imidlertid i Europa i dag antatt at en rekke anskaffelser unntas fra det alminnelige innkjøpsdirektivet, fordi det oppfattes som problematisk å følge dette regelverket. Som eksempel kan nevnes at oppdragsgiver har grunn til å stille krav til vern av nasjonal sikkerhet ved en anskaffelse, uten at vilkårene i EØS 123 er innfridd. Kommisjonen og ESA har i liten utstrekning håndhevet grensen for akseptert bruk av EF-traktatens artikkel 296/ EØS-avtalens artikkel 123. Det kan forventes at det aktuelle direktivet, sammen

med Kommisjonens fortolkningsmeddelelsen om forståelsen av artikkel 296, vil føre til økt håndhevelse av grensen. I praksis er det dermed mulig at grensen for anvendelse av EØS-artikkel 123 blir påvirket.

Økonomiske konsekvenser:
Norske oppdragsgivere er i dag forpliktet til å følge lov og forskrift om offentlige anskaffelser for offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet som ikke er omfattet av EØS-avtalens artikkel 123. Det nye direktivet vil derfor føre til at oppdragsgiver får noe større frihet ved visse anskaffelser. Når det gjelder kontrakter som tidligere har vært unntatt med hjemmel i innkjøpsdirektivets artikkel 14, vil disse med vedtakelsen av det nye direktivet for forsvars- og sikkerhetsrelaterte anskaffelser, i all hovedsak måtte følge prosedyrereglene i sistnevnte, når ikke vesentlige sikkerhetsinteresser gir grunnlag for unntak.
På sikt kan økt konkurranseutsetting og et åpent europeisk marked for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser føre til at oppdragsgivere vil oppnå økonomiske besparelser. Det nye direktivet vil også føre til at det europeiske markedet for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser i større grad åpnes opp for norske leverandører. Dette vil igjen styrke konkurransedyktige norske leverandørers adgang til kontrakter i utlandet.

Sakkyndige instansers merknader

Direktivet har vært behandlet i spesialutvalget for offentlige anskaffelser.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold

Kapittel I Veterinære forhold

32008 R 0357 Kommisjonsforordning (EF) nr. 357/2008 av 22. april 2008 om endring av vedlegg V i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 angående forebygging, kontroll og bekjempelse av visse overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold:

Rettsakten hever alderen fra 24 til 30 måneder for når virvelsøylen hos storfe skal anses som spesifisert risikomateriale (SRM). Bakgrunnen for endringen, som er i tråd med TSE-veikartet, er EFSAs rapport av 19. april 2007 om sannsynligheten for BSE infeksjon i SRM fra storfe i ulike aldersgrupper. Kommisjonen mener rapportens konklusjon tilsier at en slik endring medfører neglisjerbar øking i risiko.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier.
Endringen vil medføre sparte utgifter for næring og det offentlige. Nortura antar endringen vil redusere deres utgifter forbundet med fjerning av SRM med ca 100 000 kroner.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32007 D 0716 Kommisjonsvedtak 2007/716/EF av 30. oktober 2007 om overgangsordninger vedrørende strukturelle krav til visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag og innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed fikk fri markedsadgang til EØS området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemsskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelvekskrav, på de repektive områder, tillates å komme inn i EØS-området. Kommisjonsvedtak (EF) 2007/31 angir overgangsordninger for Bulgaria på dette området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets vrksomheter og må sørge for at kun de som tilfredsstiller alle krav står på lister over godkjente virksomheter og de som ikke tilfredsstiller disse står på andre lister, innen 31.12.2009. Rettsakten gjelder fram til denne dato. Men,

varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygienregelverk på området. Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et endret vedlegg med lister over kjøtt- og meieri-bearbeidingsvirksomheter som ikke har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunkt ikke oppfyller alle regelverkets krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet,men produkter fra disse virksomheter kan allikevel omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria. Produkter fra disse virksomheter må i tillegg være merket på en måte som adskiller dem fra produkter som er produsert for EØS området. Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om dette.

Rettsakten er rettet til medlemstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCoFCAHs anbefaling.
Denne rettsakten opphever EF 2007/31 som anga overgangsordninger på dette området. Disse virksomhetslistene blir ikke oppdatert nasjonalt, men det vises til EUs hjemmesider hvor disse er tigjengelige i oppdaterte versjoner.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ingen endring i norsk regelverk. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide eget regelverk på dette området, men vist til virksomhetslister på EUs hjemmeside hvor disse finnes tilgengelige i oppdatert versjon.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0465 Kommisjonsvedtak 2008/465/EF av 6. juni 2008 om endring av tillegg B til vedlegg VII til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse for så vidt angår visse virksomheter i sektorene for kjøtt, fjærfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer tillegg B til vedlegg VII til akten om Bulgarias og Romanias tiltredelse i Det europeiske fellesskap. Vedlegg VII gjelder overgangsordninger for Romania, tillegg B angir virksomheter som frem til 31. desember 2009 på nærmere vilkår er unntatt særlige krav til lokaler for næringsmiddelproduksjon fastsatt i forordning (EF) nr. 852/2004 om næringsmiddelhygiene og forordning (EF) 853/2004 om fastsettelse av særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse.
En rekke av de virksomhetene som er oppført i tillegg B til vedlegg VII, har nå avsluttet utbedringen av produksjonsanleggene sine, slik at disse nå tilfredsstiller alle relevante hygienekrav. I tillegg har noen av virksomhetene sluttet med næringsmiddelproduksjon. Disse virksomhetene er angitt i vedlegget til rettsakten og tas ut av tillegg B til vedlegg VII til tiltredelsesakten.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke gjennomføring i norsk regelverk. Den antas ikke å medføre administrative eller økonomiske konsekvenser. De omtalte virksomhetslister er tradisjonelt ikke blitt oppdatert nasjonalt, men knyttes til EUs hjemmesider, hvor listene oppdateres kontinuerlig.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0027 Kommisjonsvedtak 2009/27/EF av 12. januar 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverks-krav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført. En virksomhet er ført opp her.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.Tre nye virksomheter er oppført her og en utgår.

Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmeside, hvor slike lister oppdateres fortløpende. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller adminitrative konsekvenser. Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0720 Kommisjonsvedtak 2008/720/EF av 6. august 2008 om endring av tillegg B til vedlegg VII til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse virksomheter i sektorene for kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten viser til rettsakten for Romanias og Bulgarias tiltredelse i EØS-området. I perioden før tiltredelse, er Bulgaria og Romania innrømmet overgangsordninger på områdene kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter. Det er ikke uvanlig at land som skal bli en del av EØS-området innrømmes slike overgangsordninger for en kortere eller lenger periode.

Det vises også til kompetente myndigheter i Romania som har dokumentert at enkelte virksomheter, på områdene kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter, etter hvert oppfyller alt relevant EØS-regelverk. Dette gjelder nå også alt relevant hygieneregelverk, slik at de omtalte virksomheter i rettsakten, kan være virksomheter som kan ha fri flyt av produkter inn i EØS-området. Disse virksomheter har hittil stått på en liste som bare har hatt anledning til å produsere og omsette på hjemmemarkedet.

Virksomhetslistene har vært endret kontinuerlig og er anbefalt av Den faste komité for matkjeden og dyrehelse.

Rettsakten retter seg mot EØS statene og endrer altså tillegg B til bilag VII i rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse når det gjelder virksomheter som arbeider med kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter. Dette vedlegget har også har vært endret tidligere. De omtalte virksomheter skal ikke lenger stå på listen over de virksomheter som kun får produsere og omsette på hjemmemarkedet.

Merknader

Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmeside, hvor slike lister oppdateres fortløpende. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller adminitrative konsekvenser. Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet,

Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0663 Kommisjonsvedtak 2008/663/EF av 8. august 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/27/EF om visse overgangsordninger for levering av rå melk til virksomheter som mottar og bearbeider rå melk i Romania og som angår kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed fikk fri markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Romania bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav, på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området. Kommisjonsvedtak (EF) 2007/27 angir overgangsordninger for Romania på dette området.
Romania skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter, og må sørge for at kun de som tilfredsstiller alle krav står på lister over godkjente virksomheter, og de virksomhetene som ikke tilfredsstiller disse står på andre lister. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Romania.

Ved inspeksjoner og dialog med kompetente myndigheter i Romania er det framkommet at det er noen virksomheter som ikke vil kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Noen andre er imidlertid i stand til å oppfylle disse kravene nå.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Romania, utarbeidet et endret vedlegg med lister over bearbeidingsvirksomheter for melk, som har anledning til å sende varer til EØS-området, fordi de på dette tidspunkt oppfyller alle regelverkets krav. En virksomhet er tatt ut av listen og 15 nye er kommet til.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Romanias kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om slike endringer.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.

Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCoFCAHs anbefaling.
Denne rettsakten endrer de nevnte lister i 2007/27/EP som angir overgangsordninger på dette området.

Merknader

Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmeside, hvor slike lister oppdateres fortløpende. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller adminitrative konsekvenser. Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0547 Kommisjonsvedtak 2008/547/EF av 20. juni 2008 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten viser til rettsakten for Bulgarias og Romanias tiltredelse i EØS-området. I perioden før tiltredelse, er Bulgaria innrømmet overgangsordninger på områdene for kjøtt og melk. Det er ikke uvanlig at land som skal bli en del av EØS-området innrømmes slike overgangsordninger for en kortere eller lengre periode.

Det vises også til at kompetente myndigheter i Bulgaria, har dokumentert at enkelte virksomheter på området for melk, etter hvert oppfyller alt relevant EØS-regelverk. Dette gjelder nå også alt relevant hygieneregelverk, slik at den omtalte virksomheten i rettsakten, kan flyttes over på en liste over virksomheter som kan ha fri flyt av produkter inn i EØS-området. Denne virksomhet har hittil stått på en liste som bare har hatt anledning til å produsere og omsette på hjemmemarkedet. Virksomhetslistene har vært endret kontinuerlig og er anbefalt av Den faste komité for matkjeden og dyrehelse.

Rettsakten retter seg mot EØS-statene og endrer altså tillegget til vedlegg VI til ovennevnte rettsakt. Dette vedlegget har også har vært endret tidligere.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke gjennomføring i norsk regelverk. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0552 Kommisjonsvedtak 2008/552/EF av 24. juni 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene melk og kjøtt i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS- området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelveks-krav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen 31.12.2009. Rettsakten gjelder fram til denne dato. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverks-krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området.
Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over kjøtt- og meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.

Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCoFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke gjennomføring i norsk regelverk. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 D 0557 Kommisjonsvedtak 2007/557/EF av 2. august 2007 om endring av vedtak 2007/27/EF om endring av visse overgangsordninger vedrørende levering av rå melk til bearbeidingsvirksomheter og bearbeiding av denne rå melken i Romania, hva angår kravene i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr 852/2004 og 853/2004 (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrer fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed får fri markedsadgang i EØS området, også for animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innført og produsert varer som ikke er konforme med bl.a forordningene (EF) nr. 853/2004 og 852/2004. Vedtak 2007/27/EF har laget overgangsordninger for dette. Det er utarbeidet vedlegg til denne rettsakten over melkebearbeidingvirksomheter som har tillatelse til å bearbeide melk og de som ikke har slik tillatelse, fordi de mangler visse strukturelle krav.

Denne rettsakten oppdaterer listen over virksomheter som tilfreddstilller og de som ikke tilfredstiller de gitte krav i forordningene (EF) nr. 853/2004, 852/2004 og 27/2007.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke endring i norsk regelverk.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0376 Kommisjonsvedtak 2009/376/EF av 8. mai 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS- området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.
Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle regelverkskrav i forordningene(EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over kjøtt- og meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav.
Flere virksomheter som bearbeider kjøtt og melk, er slettet fra denne listen.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.
Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0530 Kommisjonsvedtak 2009/530/EF av 8. juli 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS- området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området.
Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle regelverkskrav i forordningene (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over kjøtt- og meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS-området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. Virksomheter som har oppnådd denne status må som en konsekvens strykes fra listen over virksomheter som kun tillates å omsette nasjonalt.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.

Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge, og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og

likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvaglet fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0372 Kommisjonsvedtak 2009/372/EF av 8. mai 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverks-krav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle regelverkskrav i forordningene (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført. En virksomhet er ført opp her.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav og 31 virksomheter er ført opp her.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.
Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0678 Kommisjonsvedtak 2008/678/EF av 13. august 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS- området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverks-krav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverks-krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over kjøtt- og meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.

Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCoFCAHs anbefaling.

Merknader

Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmeside, hvor slike lister oppdateres fortløpende. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller adminitrative konsekvenser. Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0828 Kommisjonsvedtak 2008/828/EF av 22. oktober 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS- området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverks-krav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverks-krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over kjøtt- og meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.

Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmeside, hvor slike lister oppdateres fortløpende. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller adminitrative konsekvenser. Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0452 Kommisjonsvedtak 2008/452/EF av 6. juni 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/27/EF om visse overgangsordninger vedrørende levering av rå melk til bearbeidingsvirksomheter og bearbeiding av denne rå melken i Romania som angår kravene i europaparlamentets og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk fri markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Romania bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav, på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området. Kommisjonsvedtak (EF) 2007/27 angir overgangsordninger for Romania på dette området.

Romania skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter, og må sørge for at kun de som tilfredsstiller alle krav står på lister over godkjente virksomheter, og de virksomhetene som ikke tilfredsstiller disse står på andre lister innen 31.12.2009. Rettsakten gjelder fram til denne dato. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Romania.

Ved inspeksjoner og dialog med kompetente myndigheter i Romania er det framkommet at det er noen virksomheter som ikke vil kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Noen andre er imidlertid i stand til å oppfylle disse kravene nå.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Romania, utarbeidet et endret vedlegg med lister over bearbeidingsvirksomheter for melk, som har anledning til å sende varer til EØS-området, fordi de på dette tidspunkt oppfyller alle regelverkets krav. 6 virksomheter er tatt ut av listen og 3 nye er kommet til.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Romanias kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om slike endringer.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.

Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCoFCAHs anbefaling.
Denne rettsakten endrer de nevnte lister i EF 2007/27 som angir overgangsordninger på dette området.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke gjennomføring i norsk regelverk. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0209 Kommisjonsvedtak 2008/209/EF av 7. mars 2008 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD**)**

Sammendrag og innhold

Rettsakten viser til rettsakten for Bulgarias tiltredelse i EØS-området og de betraktninger som er gjort der. I perioden før tiltredelse, er Bulgaria innrømmet overgangsordninger på melkeområdet. Det er ikke uvanlig at land som skal bli en del av EØS-området, innrømmes slike overgangsordninger, for en kortere eller lengre periode.

Det vises til (EF) nr. 853/2004, som regulerer hygieneregelveket for animalske produkter og spesielt vises det til melkeområdet. Dette er på bakgrunn av at Bulgaria gradvis har måttet få animalske produkter som de produserer, i tråd med det gjeldende EØS-regelverket. Listen over produsenter av animalske produkter har ved flere anledniger blitt justert, ved at nye kommer til eller noen må strykes av listen. Det vises videre til rettsakten som regulerer Bulgarias tiltredelse og de endringer som på et tidligere tidspunkt har vært gjort i vedleggene til denne. Dette har vært gjort i kommisjonsvedtakene (EF) nr. 2007/26 og 2007/689.

Bulgaria har nå gitt garantier for at ytterligere 2 melkeproduserende virksomheter oppyller alle gjeldene regelverkskrav og kan settes på listen over godkjente virksomheter, i listen til rettsakten som regulerer Bulgarias tiltredelse i EØS-området.
Rettsakten retter seg mot EØS-statene og endrer altså vedlegget til rettsakten for Bulgarias tiltredelse.

Merknader

Rettsakten få ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Disse virksomhetslister har ikke blitt oppdatert nasjonalt, men det knyttes opp til EUs hjemmesider hvor listene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 D 0586 Kommisjonsvedtak 2007/586/EF av 20. august 2007 om endring av vedtak 2007/31/EF som fastsetter overgangsordninger som gjelder forsendelse av visse produkter innen sektorene kjøtt og melk, som omfattes av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 fra Bulgaria til andre medlemsstater (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten erstatter vedlegget til vedtak 2007/31, som er en liste over virksomheter som er godkjent for å produsere varer som kan omsettes fritt i Fellesskapet. Listen har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Det er Bulgaria som har anmodet om at ytterligere noen virksomheter kommer med på listen for kjøtt- og melkeområdet.

Kommisjonsvedtak (EF) 2007/31/EF regulerer overgangsordninger for Bulgaria, og har som hovedformål å sikre at produkter av melk og kjøtt produsert i Bulgaria fyller kravene i EUs hygieneregelverk. Vedtak

2007/31 er laget på bakgrunn av at Bulgaria tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007 og dermed får fri markedsadgang til fellesskapet, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før Bulgarias tiltredelse i EU, er det bl.a. ved inspeksjoner av FVO, avdekket at det er produsert melk- og kjøttprodukter som ikke oppfyller kravene i forordning (EF) nr. 853/2004, om hygienekrav til bl.a. på kjøtt- og melkeområdet. Det har derfor vært nødvendig å utarbeide overgangsordninger for Bulgaria.

Merknader

Rettsakten krever ikke endring i norsk regelverk. Disse virksomhetslistene har ikke Norge innarbeidet i norsk regelverk, men det er i regelverket henvist til EUs hjemmesider, hvor disse listene er tilgjengelige i oppdatert versjon.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0331 Kommisjonsvedtak 2008/331/EF av 23. april 2008 om endringer av tillegget til bilag VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse, som gjelder visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten viser til rettsakten for Bulgarias tiltredelse i EØS-området. I perioden før tiltredelse, er Bulgaria innrømmet overgangsordninger på melke-området. Det er ikke uvanlig at land som skal bli en del av EØS-området innrømmes slike overgangsordninger for en kortere eller lenger periode.

Det vises også til kompetente myndigheter i Bulgaria som har dokumentert at enkelte virksomheter, på melke-området, etter hvert oppfyller alt relevant EØS-regelverk. Dette gjelder nå også alt relevant hygieneregelverk, slik at de omtalte virksomheter i rettsakten, kan være virksomheter som kan ha fri fryt av produkter inn i EØS-området. Disse virksomheter har hittil stått på en liste som bare har hatt anledning til å produsere og omsette på hjemmemarkedet.

Virksomhetslistene har vært endret kontinuerlig og er anbefalt av Den faste komité for matkjeden og dyrehelse.

Rettsakten retter seg mot EØS statene og endrer altså tillegget til bilag VI i rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse når det gjelder meierivirksomheter. Dette vedlegget har også har vært endret tidligere. De omtalte virksomheter på melk skal ikke lenger stå på listen over de virksomheter som kun får produsere og omsette på hjemmemarkedet.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke endring i norsk regelverk. Disse virksomhetslistene har ikke vært oppdatert nasjonalt, men de knyttes opp til EUs hjemmesider, hvor listene oppdateres fortløpende.
Retsakten medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0861 Kommisjonsvedtak 2009/861/EF av 30. november 2009 om overgangsordninger gitt under europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 hva gjelder bearbeiding av ikke-konform rå melk i visse melkebearbeidingsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria blant annet for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av alle regelverkskrav i landets virksomheter, og må sørge for at de som etter hvert oppfylle alle krav står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at mange virksomheter har sluttført sitt arbeide for å kunne oppfylle alle regelverkskrav i forordningene (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har tidligere vært listeført som virksomheter som ikke har oppfylt alle krav og må således slettes fra disse listene.

Til vedtaket er det utarbeidet to oppdaterte vedlegg med lister over virksomheter som produserer melk etter alle regelverkets krav og de som ikke oppfyller alle krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Overgansordningene for disse virksomhtene er forlenget til 31.12.2011. Det er også utarbeidet et skjema for framtidig, årlig rapportering fra Bulgaria til Kommisjonen i vedlegg III til kommisjonsvedtaket. Rapportering skal skje første gang senest 31.12.2010. Annen gangs rapport sendes Kommisjonen senest 31.10.2011.

Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.

Rettsakten er i tråd med anbefaling fra medlemslandet og Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen (SCFCAH).

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å

utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 D 0689 Kommisjonsvedtak 2007/689/EF av 25. oktober 2007 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse som angår visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag og innhold

Rettsakten er en overgangsordning for Bulgaria og laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007. Begge land fikk dermed fri markedsadgang, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det bl.a. av FVO avdekket at rådsforodning (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004 ikke er fulgt i alle virksomheter i Bulgaria, samt svakheter i sporbarhetssytemer for melk. Det har derfor vært nødvendig å lage lister over de virksomheter som har anledning til å produsere animalske produkter, som kan flyte fritt i EØS området og de som ikke har blitt godkjent til slik bruk. Disse listene har fortløpende vært endret for å tilpasse seg den aktuelle situasjonen, før og etter tiltredelse og er sist endret ved kommisjonsvedtak 2007/26/(EF).

Denne rettsakten, som gjelder Bulgaria, endrer et tidligere utarbeidet vedlegg til rettsakten om tiltredelse, med lister over meierivirksomheter, som har anledning til å produsere for EØS-området. Endringen skjer fordi fordi de på dette tidspunkt ikke oppfyller de angitte krav. Listene er endret i tråd med medlemslandets og SCoFCAHs anbefaling.

Disse listene har Norge ikke oppdatert fortløpende, men vist til EUs hjemmesider, hvor disse er tigjengelige i oppdatert versjon

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ingen endring i norsk regelverk. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide eget regelverk på dette området, men vist til virksomhetslister på EUs hjemmeside hvor disse finnes tilgengelige i oppdatert versjon.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0021 Kommisjonsforordning (EF) nr. 21/2008 av 11. januar 2008 som endrer vedlegg X i forordning (EF) nr. 999/2001 om lister over hurtigtester (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer kapittel C, punkt 4 i vedlegg X i forordning (EF) 999/2001 som omhandler listen over godkjente hurtigtester som skal brukes ved TSE - testing av storfe og småfe. En av testene har blitt endret noe, og er tilgjengelig i en ny versjon (Enfer TSE Version 3). Endringene har blitt godkjent av Fellesskapets referanselaboratorium, og den nye hurtigtesten føyes derfor til listen over godkjente tester.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier (TSE).
Rettsakten får ingen administrative og økonomiske konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader/høringsuttalelser

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-elevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0290 Kommisjonsvedtak 2008/290/EF av 4. april 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene for kjøtt og melk i Bulgaria (notifisert med dokument K(2008)1230) (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag og innnhold

Rettsakten viser til rettsakten for Bulgarias tiltredelse i EØS-området. I perioden før tiltredelse, er Bulgaria innrømmet overgangsordninger på kjøtt- og melke-området. Det er ikke uvanlig at land som skal bli en del av EØS-området innrømmes slike overgangsorninger for en kortere eller lenger periode.

Det vises også til kompetente myndigheter i Bulgaria som har dokumentert at enkelte virksomheter, på kjøtt- og melke-området, etter hvert oppfyller alt relevant EØS-regelverk. Dette gjelder nå også alt relevant hygieneregelverk, slik at de omtalte virksomheter i rettsakten, kan flyttes over på en liste over virksomheter som kan ha fri fryt av produkter inn i EØS-området. Disse virksomheter har hittil stått på en liste som bare har hatt anledning til å produsere og omsette på hjemmemarkedet.
Virksomhetslistene har vært endret kontinuerlig og er anbefalt av Den faste komité for matkjeden og dyrehelse.

Rettsakten retter seg mot EØS statene og endrer altså vedlegget til 2007/716/EF. Dette vedlegget har også har vært endret tidligere. De omtalte virksomheter på melk og kjøtt skal ikke lenger stå på listen over de virksomheter som kun får produsere og omsette på hjemmemarkedet.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke gjennomføring i norsk regelverk. Disse virksomhetslistene har ikke vært oppdatert nasjonalt, men de knyttes opp til EUs hjemmesider, hvor listene oppdateres fortløpende.

Rettsakten medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0330 Kommisjonsvedtak 2008/330/EF av 22. april 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (notifisert med dokument K(2008)1482) (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten viser til rettsakten for Bulgarias tiltredelse i EØS-området. I perioden før tiltredelse, er Bulgaria innrømmet overgangsordninger på kjøtt- og melke-området. Det er ikke uvanlig at land som skal bli en del av EØS-området innrømmes slike overgangsordninger for en kortere eller lenger periode.
Det vises også til kompetente myndigheter i Bulgaria som har dokumentert at enkelte virksomheter, på kjøtt- og melke-området, etter hvert oppfyller alt relevant EØS-regelverk. Dette gjelder nå også alt relevant hygieneregelverk, slik at de omtalte virksomheter i rettsakten, kan flyttes over på en liste over virksomheter som kan ha fri flyt av produkter inn i EØS-området. Disse virksomheter har hittil stått på en liste som bare har hatt anledning til å produsere og omsette på hjemmemarkedet.
Virksomhetslistene har vært endret kontinuerlig og er anbefalt av Den faste komité for matkjeden og dyrehelse.

Rettsakten retter seg mot EØS statene og endrer altså vedlegget til 2007/716/EF. Dette vedlegget har også har vært endret tidligere. De omtalte virksomheter på melk og kjøtt skal ikke lenger stå på listen over de virksomheter som kun får produsere og omsette på hjemmemarkedet.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke endring i norsk regelverk. Disse virksomhetslistene har ikke vært oppdatert nasjonalt, men de knyttes opp til EUs hjemmesider, hvor listene oppdateres fortløpende.
Rettsakten medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 D 0710 Kommisjonsvedtak 2007/710/EF av 29. oktober 2007 om endring av tillegg B i vedlegg VII i tiltredelsesakten for Bulgaria og Romania som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er en endring av en allerede eksisterende rettsakt, nemlig tiltredelsesakten for Bulgaria og Romania.

Rettsakten gjelder for Romania og er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte fellesskapet fra 1. januar 2007. Romania fikk dermed fri markedsadgang, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det produsert varer som ikke er fullstendig i overensstemmelse med kravene i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygienekrav for animalske næringsmidler. Det har derfor vært nødvendig å lage lister over de virksomheter som tilfredsstiller alt regelverket på området. Lister over disse virksomheter har vært oppdatert i tråd med at virksomhetene kunne dokumentere dette. Det har også vært gitt garantier fra kompetente myndigheter i Romania og utført inspeksjoner av FVO i denne perioden.

Videre er det virksomheter som ikke tilfredsstiller alt relevant regelverk og som trenger lenger tid for å tilfredsstille alt relevant regelverk. Det har også vært utarbeidet lister for slike virksomheter som en overgangsordning.

Kommisjonsvedtak (EF) nr. 2007/23/EF angir overgangsordninger for dette omådet og har tidligere endret de listene som har vært utarbeidet.
Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Romania, utarbeidet et endret vedlegg med lister over bearbeidingsvirksomheter for kjøtt, fjørfekjøtt, fisk, melk og meieriprodukter, som har anledning til å sende varer ut av Romania, fordi de på dette tidspunkt oppfyller de angitte regelverkskrav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.
Rettsaktens vedlegg med lister over virksomheter som har anledning til sende varer fra Romania, er nå endret i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling. Dette vedlegget skal erstatte tillegg B, vedlegg VII til rettsakten som handler om tiltredelsesakten for Bulgaria og Romania.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke endring i norsk regelverk. Disse virksomhetslistene har Norge ikke oppdatert og innarbeidet i norsk regelverk, men det er i regelverket henvist til EUs hjemmesider hvor disse listene er tilgjengelige i oppdatert versjon.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0962 Kommisjonsvedtak 2009/962/EF av 15. desember 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse hva gjelder visse melkebearbeidingsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av alle regelverkskrav i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria. Ved inspeksjoner og dialog med bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som nå har fullført arbeidet med å kunne oppfylle alle regelverkskrav i forordningene (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelene på området. Disse virksomhetene har også vært listeført.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, meldt om 21 melkebearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS-området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. 13 av disse virksomhetene har nå fått anledning til å motta og behandle melk som er i samsvar med regelverket og også melk som ikke fyller alle krav. En av disse virksomhetene er allerede satt på listen. Virksomheter som endrer status må derfor slettes eller overføres fra eller til andre lister. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Bulgarske kompetente myndigheter skal fortsatt fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med anbefaling fra medlemslandet og Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen (SCFCAH).

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0031 Kommisjonsvedtak 2009/31/EF av 12. januar 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS- området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført.
Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over kjøtt- og meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Syv virksomheter som driver med kjøttbearbeiding og syv virksomheter som bearbeider melk, er kommet inn på denne listen.
Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmeside, hvor slike lister oppdateres fortløpende. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller adminitrative konsekvenser. Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0662 Kommisjonsvedtak 2008/662/EF av 1. august 2008 om endring av kommisjonsvedtak 2007/27/EF som angår forlengelse av perioden for anvendelse (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk fri markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Romania bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav, på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området. Kommisjonsvedtak (EF) 2007/27 angir overgangsordninger for Romania på dette området.

Romania skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter. Kompetente myndigheter må sørge for at kun de virksomheter som tilfredsstiller alle relevante krav i EØS regelverket, står på lister over godkjente virksomheter, og de virksomhetene som ikke tilfredsstiller disse krav, står på andre lister. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Romania.

Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Romanias kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om slike endringer.
Ved inspeksjoner og dialog med kompetente myndigheter i Romania er det framkommet at det fortsatt er noen virksomheter som ikke vil kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) 853/2004 og (EF) 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Man har derfor vært nødt for å forlenge den fristen som Romania har fått tildelt i den opprinnelige avtalen. Dette for å kunne sikre at alle virksomheter tilfredstiller alle relevante regelverkskrav.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Romania, gitt en utsettelse i fristen fra 30.06.2008 til 31.12.2009 for å tilfredsstille disse kravene.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCoFCAHs anbefaling.
Denne rettsakten endrer perioden for anvedelse, i (EF) 2007/27, som angir overgangsordninger på dette området.

Merknader

Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmeside, hvor slike lister oppdateres fortløpende. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller adminitrative konsekvenser. Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.
Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0672 Kommisjonsvedtak 2008/672/EF av 11. august 2008 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse meierivirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kapp I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten viser til rettsakten for Bulgarias og Romanias tiltredelse i EØS-området. I perioden før tiltredelse, er Bulgaria innrømmet overgangsordninger på områdene for kjøtt og melk. Det er ikke uvanlig at land som skal bli en del av EØS-området innrømmes slike overgangsordninger for en kortere eller lengre periode.

Det vises også til at kompetente myndigheter i Bulgaria, har dokumentert at enkelte virksomheter på området for melk, etter hvert oppfyller alt relevant EØS-regelverk. Dette gjelder nå også alt relevant hygieneregelverk, slik at de seks omtalte virksomheter i rettsakten, kan flyttes over på en liste over virksomheter som kan ha fri flyt av produkter inn i EØS-området. Disse virksomheter har hittil stått på en liste som bare har hatt anledning til å produsere og omsette for hjemmemarkedet. En virksomhet tas ut av alle lister og en flyttes over på den listen over produsenter som kun har lov til å produsere for hjemmemarkedet.

Virksomhetslistene har vært endret kontinuerlig og er anbefalt av Den faste komité for matkjeden og dyrehelse.
Rettsakten retter seg mot EØS-statene og endrer altså tillegget til vedlegg VI til ovennevnte rettsakt. Dette vedlegget har også har vært endret tidligere.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0374 Kommisjonsvedtak 2009/374/EF av 8.mai 2009 om endring av tillegg B til vedlegg VII til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse virksomheter i sektorene kjøtt, fjørfekjøtt, fisk og melk og melkeprodukter i Romania (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Romania bl.a. for melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS- området.

Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverks-krav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Romania skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Romania.

Ved inspeksjoner og dialog med kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som trenger lenger tid for å kunne tilfredsstille alle regelverkskrav i forordningene (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført. Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Romania, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over virksomheter, som nå ikke lenger har anledning til å sende varer til EØS området, fordi de på dette tidspunktet ikke oppfyller alle regelverkets krav. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.
Romenske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0774 Kommisjonsvedtak 2009/774/EF av 21. oktober 2009 om endring av kommisjonsvedtak 2007/716/EF hva gjelder visse virksomheter i sektorene for kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er

produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at mange virksomheter har sluttført sitt arbeid for å kunne tilfredsstille alle regelverkskrav i forordningene(EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har tidligere vært listeført som virksomheter som ikke har oppfylt alle krav og må således slettes fra disse listene.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet et oppdatert vedlegg med lister over virksomheter i sektorene for kjøtt og melk.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0537 Kommisjonsvedtak 2009/537/EF av 8. juli 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som angår visse melkeproduserende virksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av alle regelverkskrav i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som nå har fullført arbeidet med å kunne tilfredsstille alle regelverkskrav i forordningene (EF)

nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet to oppdaterte vedlegg med lister over meieri-bearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS-området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. Ytterligere tre har oppnådd slik status og de må derfor slettes eller overføres fra eller til andre lister.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Bulgarske kompetente myndigheter skal fortsatt fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 D 0089 Kommisjonsvedtak 2010/89/EU av 9. februar 2010 om overgangsordninger som gjelder anvendelsen av visse strukturelle krav i europaparlaments- og rådsforordningene (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 hva gjelder visse virksomheter for kjøtt, fiskeriprodukter og eggprodukter og kjølelagre i Romania (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk fri markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Romania blant annet for kjøtt, melk, fisk og egg. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav, på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området. Rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse angir overgangsordninger for Romania på dette området.

Romania skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav i landets virksomheter. Kompetente myndigheter må sørge for at kun de virksomheter som tilfredsstiller alle relevante krav i EØS-regelverket, står på lister over godkjente virksomheter, og at de virksomhetene som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Romania, under visse forutsetninger.

De omtalte listene med virksomheter har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Romanias kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen

om endringer. I tillegg skal Romania rapportere årlig i et spesielt utarbeidet skjema, som er et vedlegg til denne rettsakten.

Ved inspeksjoner og dialog med kompetente myndigheter i Romania er det framkommet at det fortsatt er noen virksomheter som ikke vil kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Man har derfor vært nødt for å forlenge den fristen som Romania har fikk i den opprinnelige avtalen, for å kunne sikre at alle virksomheter tilfredsstiller alle relevante regelverkskrav.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Romania, gitt en utsettelse av fristen fra 01.01.2010 til 31.12.2010 for å tilfredsstille disse kravene.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og Den faste komité for næringsmiddellkjeden og dyrehelsens (SCFCAH) anbefaling.
Denne rettsakten endrer tidsperioden for gjennomføring av overgangsordninger.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortøpene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0994 Kommisjonsvedtak 2009/994/EF av 17. desember 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse hva gjelder visse melkebearbeidingsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av alle regelverkskrav i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som nå har fullført arbeidet med å oppfylle alle regelverkskrav i forordningene (EF)

nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygienereglene på området. Disse virksomhetene har også vært listeført.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, meldt om 39 melkebearbeidingsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS-området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. 27 av disse virksomhetene har nå fått anledning til å motta og behandle melk som er i samsvar med regelverket og også melk som ikke oppfyller alle krav, uten å måtte separere produksjonen. En av disse virksomhetene er også satt på listen, hvis den skiller produksjonslinjene sine. Virksomheter som endrer status, må derfor slettes eller overføres fra eller til andre lister.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.
Bulgarske kompetente myndigheter skal fortsatt fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med anbefaling fra medlemslandet og Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen (SCFCAH).

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.
Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0751 Kommisjonsvedtak 2009/751/EF av 12. oktober 2009 om endring av tillegget til vedlegg VI til rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse og som gjelder visse melkeprosesseringsvirksomheter i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av alle regelverkskrav i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med Bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at det er noen virksomheter som nå har fullført arbeidet med å kunne tilfredsstille alle regelverkskrav i forordningene (EF)

nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Disse virksomhetene har også vært listeført.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet to oppdaterte vedlegg med lister over 24 melkeprosesseringsvirksomheter, som nå har anledning til å sende varer til EØS-området, fordi de på dette tidspunktet oppfyller alle regelverkets krav. 17 av disse virksomhetene har nå fått anledning til å motta og behandle melk som er i samsvar med regelverket og også melk som ikke fyller alle krav. Virksomheter som endrer status må derfor slettes eller overføres fra eller til andre lister.
Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.
Bulgarske kompetente myndigheter skal fortsatt fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0852 Kommisjonsvedtak 2009/852/EF av 26. november 2009 om overgangsordninger som gjelder europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 som angår produksjon av rå melk fra virksomheter som ikke er i samsvar med regelverket, og i noen melkeproduserende virksomheter i Romania og de strukturelle krav for slike (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk fri markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Romania blant annet for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav, på de respektive områder, tillates å komme inn i EØS-området. Rettsakten om Bulgarias og Romanias tiltredelse angir overgangsordninger for Romania på dette området.

Romania skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav oppfylles i landets virksomheter. Kompetente myndigheter må sørge for at kun de virksomheter som tilfredsstiller alle relevante krav i EØS-regelverket, står på lister over godkjente virksomheter, og de virksomhetene som ikke tilfredsstiller disse krav, står på andre lister. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante krav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Romania, under visse forutsetninger.

De omtalte listene med virksomheter har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet. Romanias kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer. I tillegg skal Romania rapportere årlig i et spesielt utarbeidet skjema, som er et vedlegg til denne rettsakten.

Ved inspeksjoner og dialog med kompetente myndigheter i Romania er det framkommet at det fortsatt er noen virksomheter som ikke vil kunne tilfredsstille alle gitte regelverkskrav i rettsaktene (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygieneregelverk på området. Man har derfor vært nødt for å forlenge den fristen som Romania har fått tildelt i den opprinnelige avtalen. Dette for å kunne sikre at alle virksomheter tilfredstiller alle relevante regelverkskrav.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Romania, gitt en utsettelse av fristen fra 31.12.2009 til 31.12.2011 for å tilfredsstille disse kravene.
Rettsakten er rettet til medlemsstatene.
Rettsakten er i tråd med medlemslandets og SCFCAHs anbefaling.
Denne rettsakten endrer tidsperioden for gjennomføring av overgangsordninger på melkeområdet.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortøpene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0995 Kommisjonsvedtak 2009/995/EF av 17. desember 2009 om endring av vedtak 2007/716/EF hva gjelder visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av at alle regelverkskrav i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria. Ved inspeksjoner og dialog med bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at mange virksomheter har sluttført sitt arbeid for å oppfylle alle regelverkskrav i forordningene(EF) nr. 853/2004 og

(EF) nr. 852/2004, som angir hygienereglene på området. Disse virksomhetene har tidligere vært listeført som virksomheter som ikke har oppfylt alle krav og må således slettes fra disse listene.

Det er i angjeldende rettsakt, som gjelder Bulgaria, utarbeidet to oppdaterte vedlegg med lister over kjøtt- og melkebearbeidingsvirksomheter som ikke lenger trenger overgangsordninger. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.
Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er i tråd med anbefaling fra medlemslandet og Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen (SCFCAH).

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortløpende.
Rettsakten antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0953 Kommisjonsvedtak 2009/953/EF av 14. desember 2009 om endring av vedtak 2007/716/EF hva gjelder visse virksomheter i sektorene kjøtt og melk i Bulgaria (vedlegg I kap I HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er laget på bakgrunn av at Bulgaria og Romania tiltrådte EU fra 1. januar 2007 og dermed fikk markedsadgang til EØS-området, også når det gjelder animalske produkter. I tiden før tiltredelse er det innrømmet overgangsordninger for Bulgaria bl.a. for kjøtt og melk. Overgangsordninger er ofte benyttet for stater som har søkt medlemskap i EU eller tredjeland som ønsker å bringe varer inn i EØS-området. Overgangsordningen kan være av ulik varighet, men skal sikre at kun varer som tilfredsstiller alle regelverkskrav på de respektive områder tillates å komme inn i EØS-området.

Bulgaria skal sikre en gradvis oppfylling av alle regelverkskrav i landets virksomheter og må sørge for at de som etter hvert tilfredsstiller alle krav, står på lister over godkjente virksomheter og at de som ikke tilfredsstiller disse kravene, står på andre lister. Dette skal skje innen en gitt frist. Varer som er produsert uten å tilfredsstille alle relevante regelverkskrav, kan inntil videre omsettes på det nasjonale marked i Bulgaria.

Ved inspeksjoner og dialog med bulgarske kompetente myndigheter er det framkommet at mange virksomheter har sluttført sitt arbeide for å oppfylle alle regelverkskrav i forordningene(EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 852/2004, som angir hygienereglene på området. Disse virksomhetene har tidligere vært listeført som virksomheter som ikke har oppfylt alle krav og må således slettes fra disse listene.

Til rettsaktern er det utarbeidet to oppdaterte vedlegg med lister over kjøtt- og melkebearbeidingsvirksomheter. Disse listene har fortløpende vært revidert i prosessen fram mot og etter tiltredelsestidspunktet.

Bulgarske kompetente myndigheter skal fortløpende informere Kommisjonen om endringer på dette området.
Rettsakten er i tråd med anbefaling fra medlemslandet og Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen (SCFCAH).

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og medfører ikke behov for regelverksendring. Den antas ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge har ikke hatt praksis for å utarbeide regelverk på området, men vist til EUs hjemmesider hvor virksomhetslistene oppdateres fortøpende

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel XII Næringsmidler

32006 L 0052 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/52/EF av 5. juli 2006 om endring av direktiv 95/2/EF om andre tilsetningsstoffer enn fargestoffer og søtstoffer og direktiv 94/35/EF om søtstoffer i næringsmidler (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2006/52/EF endrer direktiv 95/2/EF om andre tilsetningsstoffer enn fargestoffer og søtstoffer, og direktiv 94/35/EF om søtstoffer til bruk i næringsmidler.

Alle tilsetningsstoffer som søkes godkjent vurderes av EUs vitenskapelige komité for næringsmidler. Fram til 2002 var dette Scientific Committe for Food (SCF), men som et resultat av EUs food law 178/2002 ble SCF lagt ned og erstattet av Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA). I dette forslaget er noen risikovurderinger foretatt av SCF og noen av EFSA. Det vil derfor være forskjellige henvisninger avhengig av når stoffet ble vurdert.

Endring av direktiv 95/2/EF: Dette er sjette endring av direktivet.
- 2006/52/EF medfører en endring av bruksbetingelsene for nitritt og nitrat. Det er satt en grenseverdi for inngående mengde nitritt og nitrat i overensstemmelse med anbefalingene fra SCF og EFSA. Det er i tillegg åpnet for en rekke unntak. Tidligere regelverk regulerte en anbefalt inngående mengde og restmengde, men hadde ingen unntak fra hovedregelen.
- For "weaning foods" og "food supplements and food for special medical purposes" endres terminologien slik at den samsvarer med gjeldende rettsakter på området.

- Parahydroksybenzoater (E 214 -E 219) slettes fra direktiv 95/2/EF, og vil ikke lenger være tillatt brukt som tilsetningsstoff.
- Geldannende tilsetningsstoffer blir forbudt i godteri av typen "jelly mini cups".
- Seks nye tilsetningsstoffer godkjennes til bruk i næringsmidler.
- Fem tidligere godkjente tilsetningsstoffer godkjennes til bruk i flere næringsmidler.
- Ungarske spesialiteter aksepteres som tradisjonelle produkter med særregler for bruk av tilsetningsstoff (kursivprodukter).

Endring av direktiv 94/35/EF: Dette er tredje endring av direktivet.
- Et nytt sukkeralkohol godkjennes til bruk i næringsmidler, med samme bruksbetingelser som de andre sukkeralkoholene.

Merknader

Forskrift 31. desember 1993 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler vil måtte endres.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert..

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32003 R 1830 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1830/2003 av 22. september 2003 om sporbarhet og merking av genmodifiserte organismer (GMO) og sporbarhet av avledede genmodifiserte (GM) næringsmidler og GM-fôrvarer, og endring av direktiv 2001/18/EF (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Formålet er å få enhetlige og klare regler for sporbarhet av levende GMO og avledede GM-produkter inkludert næringsmidler og fôrvarer, for derved å tilrettelegge for korrekt merking, miljømessig overvåkning, samt tilbakekalling av produkter.

Rettsakten vil gjelde for alle ledd i omsetning av produkter godkjent etter EU-regelverk. Dette gjelder produkter som består av eller inneholder GMO, inkludert GM-såvarer og andre GMO som er godkjent omsatt til dyrking eller annen utsetting i miljøet, næringsmidler og næringsmiddelingredienser, inkludert tilsetnings- og aromastoffer produsert fra GMO og fôrvarer og fôrvare-ingredienser inkludert tilsetningsstoffer produsert fra GMO.

Sporbarhet defineres som evnen til å spore GMO og produkter avledet fra GMO i alle ledd i produksjon og omsetning. Emballerte produkter som består av eller inneholder GMO, skal merkes ”Dette produktet inneholder genmodifiserte organismer” når de omsettes. Fra første ledd i omsetningskjeden skal frambyder overbringe til neste ledd informasjon om at produktet (både emballerte og i bulk) inneholder eller består av GMO, sammen med de(n) unike koden(e). Sporbarhet- og merkesystemet omfatter også GM-såvarer og andre GMO som er godkjent for omsetning til dyrking og utsetting i miljøet.
Angivelse av unik kode kan imidlertid erstattes med en erklæring fra frambyder om at produktet bare skal brukes til næringsmidler, fôrvarer eller til bearbeiding, i tillegg til de unike kodene for de GMO som produktet kan inneholde.

Krav til sporbarhet for avledede produkter er at frambydere av genmodifiserte næringsmidler eller fôrvarer skal videreformidle til neste ledd i kjeden informasjon om hver ingrediens som er produsert fra GMO, eller at produktet er produsert fra GMO dersom det ikke finnes noen ingrediensliste.
Det er også visse krav i rettsakten som gjelder både GMO og avledede produkter: Frambyder er forpliktet til å påse at denne informasjonen følger produktet til neste ledd i omsetningskjeden. Frambyder skal ha systemer og prosedyrer for å identifisere hvem produktene kommer fra og hvem de videresendes til. Denne informasjonen skal oppbevares i en periode på 5 år.

Kravene til merking og sporbarhet tilsidesetter ikke andre spesifikke krav i EF-regelverket for øvrig. Dette innebærer blant annet at rettsakter som regulerer GMO-produkter av ulike slag, kan fastsette ytterligere krav om merking, for eksempel hvor og hvordan produktene skal brukes. Kravene i rettsakten må ses i sammenheng med kravene til registrering av steder for dyrking av, og overvåkingsprogrammer for GMO som markedsføres iht. direktiv 2001/18/EF, og den tidsbegrensede godkjenningsperioden i dette direktivet (10 år). Dersom overvåkingen avdekker negative helse- eller miljøvirkninger skal overvåkingen og sporbarhetskravene til sammen gjøre det mulig å tilbakekalle produkter som består av eller inneholder den aktuelle GMO.

Blant annet produkter som inneholder eller består av inntil 1 % GMO, og som skal brukes direkte som næringsmidler, fôrvarer eller til videreforedling, unntas fra kravene om sporbarhet og merking. Forutsetningen er at frambyderne kan dokumentere at sporforurensningen er utilsiktet og teknisk uunngåelig og at GM-materialet er vurdert av en vitenskapelig komité eller "European Food Safety Authority" (EFSA) og funnet å ikke representere noen helse- eller miljørisiko. Næringsmidler og fôrvarer produsert fra GMO er unntatt på samme vilkår som i forrige punkt fra kravet om sporbarhet dersom sporforurensningen av GM-materiale i ingrediensene ikke overstiger 1 %.

Merknader

Norge utarbeidet kommentarer til rettsakten da denne var på forslagsstadiet, oversendt som EFTA-kommentarer i november 2002, hvor EFTA/EØS-statene støttet rettsakten i hovedtrekk. En nasjonal høring er gjennomført i et samarbeid mellom landbruks-, fiskeri-, miljø- og helse/mat myndigheter. Rettsakten er i all hovedsak i harmoni med norsk regelverk på dette området.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1168 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1168/2009 av 30. november 2009 om avslag på bruk av helsepåstand på næringsmidler, andre enn de som gjelder påstander om redusert sykdomsrisiko og barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten inneholder avgjørelse av én søknad om bruk av helsepåstand etter artikkel 13 i forordning (EF) nr. 1924/2006 om bruk av ernærings- og helsepåstander på næringsmidler (påstandsforordningen). Helsepåstander etter denne bestemmelsen gjelder andre påstander enn de som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse. Grunnlaget for å søke er artikkel 13 (5) som viser til at det må foreligge nyutviklet vitenskapelig data. Dette må ses i sammenheng med at det også skal utarbeides

en liste over helsepåstander etter artikkel 13 på bakgrunn av påstander som ble sendt inn fra medlemslandene og Norge innen 31. januar 2008.

Påstandsforordningen har vært gjeldende i EU-området siden 1. juli 2007. Denne forordningen er oppbygd slik at det må utvikles og vedtas et utfyllende regelverk før bruken av ernærings- og helsepåstander er fullt ut harmonisert.

En del av det utfyllende regelverket som skal utvikles med grunnlag i påstandsforordningen, er godkjente helsepåstander etter forordningens artikkel 13 (5). Det er den enkelte virksomhet som sender inn søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 13 (5) i påstandsforordningen til den kompetente myndighet i et medlemsland. Medlemslandene skal så behandle og vurdere søknaden etter de bestemmelsene som fremgår av forordning (EF) nr. 353/2008 før den videresendes EFSA, som vurderer det vitenskapelige grunnlaget for søknaden. Kommisjonen tar vurderingene fra EFSA i betraktning når søknadene avgjøres. Avgjørelsene som innebærer avslag, forelegges også Rådet/Parlamentet etter regelverksprosedyren med kontroll.

Godkjente påstander etter artikkel 13 vil bli oppført på en liste. Disse påstandene kan benyttes av andre virksomheter i samsvar med de vilkår som fremgår av beslutningen. Påstander som ikke godkjennes vil også fremgå av et fellesskapsregister, og disse må tas ut av bruk innen 6 måneder etter at forordningen trer i kraft.

Avslått søknad:
- Algatrium som antioksidant.

Merknader

Forordningen implementeres i norsk regelverk ved en henvisningsbestemmelse i forskriften om ernærings- og helsepåstander.

Når påstandsforordningen implementeres i Norge vil virksomhetene måtte forholde seg til de innvilgede og avviste påstandene, blant annet må avviste påstander tas ut av bruk.

Forbrukerne vil, når påstandsforordningen trer i kraft, kunne forholde seg til et marked hvor det er større klarhet om hvilke påstander som er tillatte og hvilke som ikke er det. EFSAs vurdering av de enkelte søknadene gir også forbrukerne større trygghet for at de påstandene som er i bruk er vitenskapelig dokumentert.

Tilsyn med bruken av helsepåstander inngår i det ordinære tilsynet. Når påstandsforordningen implementeres, vil dette gi en større klarhet med hensyn til bruken av påstander og dermed også tydeligere grunnlag for tilsynet med dette.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32004 R 0641 Kommisjonsforordning (EF) nr. 641/2004 av 6. april 2004 om gjennomføringsbestemmelser til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1829/2003

for så vidt gjelder tillatelse til nye genmodifiserte matvarer og fôrstoffer, meldinger om eksisterende produkter og utilsiktet eller teknisk uunngåelig forekomst av genmodifisert materiale der det er foretatt en gunstig risikovurdering (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Formålet med forordningen er å veilede søkere og tilrettelegge for EFSAs vurdering av søknader om genmodifisert mat og fôr. I tillegg til denne forordningen skal EFSA utarbeide en detaljert veiledning til søkere om hvordan søkerne skal utarbeide og presentere risikovurderingen av produktene.
Forordningen inneholder detaljerte regler om innholdet i bl.a. søknader og meldinger, og om innholdet i en liste over genmodifisert materiale hvor det allerede er foretatt en gunstig risikovurdering. Denne listen ble offentliggjort 18. april 2004 og skal ajourføres av Kommisjonen. Listen skal bl.a. skille mellom produkter hvor det finnes en offentlig tilgjengelig analysemetode og produkter hvor slik metode ikke finnes. Aksept av spormengder på en terskelverdi 0.5% gjelder kun for de produkter hvor det finnes analysemetode.

Merknader

Rettsakten utfyller forordning EF nr.1829/2003, som er under vurdering for innlemmelse i EØS-avtalen.

Sakkyndige instansers merknader

Mattilsynet har vurdert rettsakten som EØS-relevant og akseptabel.

Spesialutvalget for næringsmidler, der Barne- og likestillingsdepartementet, Fiskeridepartementet, Landbruksdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Helsedepartementet er representert, har gitt sin tilslutning.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32001 R 1852 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1852/2001 av 20. september 2001 om fastsettelse av regler for offentliggjøring av informasjon til forbruker og beskyttelse av informasjon gitt i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordningen endrer forordning (EF) nr. 258/97 om nye næringsmidler og næringsmiddelingredienser (ny mat) med hensyn til offentliggjøring av informasjon ved vurdering av søknader om nye næringsmidler/næringsmiddelingredienser. Endringsforordningen gir bestemmelser som skal hindre Kommisjonen og medlemslandene i å kunngjøre informasjon om søknader som er vurdert som konfidensielle i henhold til artikkel 3 i forordning 258/97, samt gir bestemmelser som tillater offentliggjøring av deler av søknaden.

Merknader

Norge har pr dato ikke gjennomført forordning (EF) nr. 258/97 (ny mat-forordningen) som denne endringen er knyttet til, jf. omtale ovenfor.
Endringsforordningen vil bli gjeldende i Norge når forordning (EF) nr. 258/97 (ny mat-forordningen) blir gjennomført i norsk regelverk.

Sakkyndige instansers merknader

Mattilsynet har vurdert rettsakten som relevant bare hvis forordning (EF) 258/97 (ny mat-forordningen) blir gjennomført i norsk regelverk.

Spesialutvalget for næringsmidler, der Barne- og likestillingsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet er representert, har gitt sin tilslutning.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32004 R 0065 Kommisjonsforordning (EF) nr. 65/2004 av 14. januar 2004 om etablering av et system for utvikling og tildeling av unike koder for genmodifiserte organismer (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordningen regulerer etableringen av et system for utvikling av og tildeling av unike koder for hver enkelt GMO. Formålet med de unike kodene er å kunne identifisere ulike GMOer og å finne frem til informasjon om dem fra ulike kilder. De unike kodene er et sentralt element i systemet for sporbarhet og merking som er regulert i forordning (EF) nr. 1830/2003 om sporbarhet og merking av genmodifiserte organismer og sporbarhet av næringsmidler og fôr produsert fra genmodifiserte organismer med mer (sporbarhets- og merkeforordningen). Etableringen av et system for unike koder er en forutsetning for at sporbarhets- og merkeforordningen kommer til anvendelse, jf. art. 13 jr. § 8 a.
Alle søknader i EU om godkjenning av en GMO, skal inneholde opplysninger om en unik kode for den omsøkte GMO. Den unike koden skal utvikles etter at OECDs database over bioteknologiske produkter (BioTrack) og Biosafety Clearing House (BCH) under Cartagenaprotokollen er konsultert for å hindre at det ikke blir nyttet en kode som allerede finnes. Alle unike koder skal bli registrert i et register drevet av Kommisjonen og informasjon skal også sendes BCH.

GMOer som allerede er godkjent skal også tildeles unike koder. Forordningen inneholder detaljerte regler om hvordan dette skal gjøres, som langt på vei tilsvarer de som gjelder for omsøkte GMOer.
I et vedlegg til forordningen går det fram hvordan de (alfanumeriske) unike kodene skal utformes.

Merknader

Rettsakten utfyller forordning (EF) nr. 1830/2003, som er under vurdering for innlemmelse i EØS-avtalen.

Sakkyndige instansers merknader

Mattilsynet har vurdert rettsakten som EØS-relevant og akseptabel.
Spesialutvalget for næringsmidler, der Barne- og likestillingsdepartementet, Fiskeridepartementet, Landbruksdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Helsedepartementet er representert, har gitt sin tilslutning.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32003 R 1829 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1829/2003 av 22. september 2003 om genmodifiserte næringsmidler og fôrvarer (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten gir i all hovedsak regler for godkjenning og merking av genmodifiserte (GM) næringsmidler og fôrvarer. Rettsakten skal danne grunnlag for å sikre et høyt beskyttelsesnivå for menneskers liv og helse, dyrehelse, dyrevelferd, miljø og forbrukerinteresser i forhold til genmodifiserte næringsmidler og fôrvarer.

Rettsaktens virkeområde er næringsmidler/fôrvarer som inneholder, består av, eller er fremstilt fra genmodifiserte organismer (GMO). Prosesserte/avledete GM-fôrvarer har ikke hatt spesifikke godkjennings- og merkekrav i EU tidligere. Produkter som er ”fremstilt ved hjelp av GMO” er ikke omfattet. Sistnevnte kategori omfatter produkter som er fremstilt ved hjelp av GMO, men uten at noe av materialet fra GMOen er til stede i sluttproduktet. Dette blir eksemplifisert ved oster som er produsert ved hjelp av GM-enzymer hvor enzymet ikke er tilstede i sluttproduktet, ved produkter fra dyr som er fôret med GM-fôrvarer eller behandlet med GM-medisiner.

Forordningen legger opp til en sentralisert godkjenningsprosedyre hvor ”European Food Safety Authority” (EFSA) innstiller og Kommisjonen tar beslutninger, og hvor medlemslandene kan reise innvendinger og innlede en såkalt komitologiprosedyre. Forenklet prosedyre for godkjenning av genmodifiserte næringsmidler opphører. Det er lagt opp til større krav til søkere, da de må levere blant annet analyseverktøy og prøvemateriale.

Unntak fra godkjenningskravet vil gjelde for utilsiktet eller teknisk uunngåelig tilstedeværelse av GM-materiale opp til 1 % eller lavere terskel som blir fastsatt av medlemslandene på en sak til sak-basis. Dette gjelder forutsatt at aktørene kan vise at tilstedeværelsen virkelig er utilsiktet eller teknisk uunngåelig, og forutsatt at GM-materialet er vurdert av relevante vitenskapskomiteer eller EFSA og ikke innebærer noen risiko for helse og miljø.

Rettsakten omtaler GM-produkter som allerede finnes på markedet som godkjent under EUs vedtatte regelverk, blant annet forordning (EF) nr. 258/97 (ny mat-forordningen, se omtale ovenfor) og notifiseringer (forenklede godkjenninger) under ny mat-forordningen. Slike produkter kan fortsatt omsettes, forutsatt at EFSA innen 6 måneder etter at regelverket har trådt i kraft, skaffes informasjon vedrørende risikovurderingen av produktene, metoder for prøvetaking og analyser, prøver og kontrollprøver. Innen 9 år etter at produktene først kom på markedet, må søknadene fornyes.

Merkekravene omfatter alle genmodifiserte næringsmidler og fôrvarer, også der hvor DNA og protein ikke kan påvises (såkalt prosessmerking). Merkekravene omfatter ikke næringsmidler og fôrvarer som inneholder, består av eller er fremstilt fra GMO-er i en mengde som ikke er høyere enn terskler som er etablert i overensstemmelse med prosedyrer i artikkel 36 (2), forutsatt at tilstedeværelsen er utilsiktet eller teknisk uunngåelig, noe som frambyder må bevise. Det antydes ingen konkret maksimum terskelverdi. Produkter framstilt ved hjelp av GMO, men hvor GMO ikke er til stede i sluttproduktet, tilleggsmerkes med ”men inneholder ikke genmodifiserte organismer”.

Artikkel 35 omfatter muligheten til å bruke sikkerhetsklausul i forbindelse med genmodifiserte næringsmidler og fôrvarer.

Merknader

Rettsakten er i all hovedsak i harmoni med norsk regelverk på dette området.
Norge har utarbeidet kommentarer til rettsakten da denne var på forslagsstadiet, oversendt som EFTA-kommentarer i april 2002. En nasjonal høring er gjennomført i et samarbeid mellom landbruks-, fiskeri-, miljø- og helse/mat myndigheter.

Sakkyndige instansers merknader

Mattilsynet har vurdert rettsakten som EØS-relevant og akseptabel.

Spesialutvalget for næringsmidler, der Barne- og likestillingsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet er representert, har gitt sin tilslutning.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

31997 R 0258 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/1997 av 27. januar 1997 om nye næringsmidler og nye næringsmiddelingredienser (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordningen omhandler nye næringsmidler og nye næringsmiddelingredienser, dvs. næringsmidler som ikke har blitt brukt i betydelig grad innen fellesmarkedet inntil ikrafttredelsen av forordningen (15. mai 1997). Næringsmidlene eller næringsmiddelingrediensene må i tillegg falle inn under en av følgende kategorier:

- Næringsmidler og næringsmiddelingredienser med en ny eller tilsiktet modifisert struktur.
- Næringsmidler som består av eller er isolert fra mikroorganismer, fungi (sopp) eller alger.
- Næringsmidler og ingredienser som består av eller er isolert fra planter eller dyr med unntak av næringsmidler og næringsmiddelingredienser som er framstilt ved tradisjonell formering eller avlingspraksis, og som har vært trygt anvendt tidligere.

Næringsmidler eller næringsmiddelingredienser som er blitt produsert ved en framstillingsprosess som hittil ikke har vært brukt og hvor prosessen medfører betydelig endring i sammensetning, struktur eller næringsmiddelingredienser som har betydning for næringsinnhold, metabolisme eller mengde uønskede stoffer.

Nye næringsmidler og næringsmiddelingredienser skal godkjennes før de kan omsettes på markedet (pre-market approval). Godkjenningsprosedyren innbefatter vurdering av helserisiko, og for næringsmidler som inneholder eller består av genmodifiserte organismer skal også miljørisiko bedømmes. Miljørisikovurderingen skal være i overensstemmelse med det sikkerhetsnivå som er gitt i 90/220-direktivet (endret ved 2001/18-direktivet, som er under gjennomføring i Norge). Produktet skal merkes dersom det nye næringsmiddelet eller den nye næringsmiddelingrediensen etter en vitenskapelig vurdering anses forskjellig fra et tilsvarende eksisterende produkt med hensyn til næringsinnhold, sammensetning eller tilsiktet bruk av produktet.

Merknader

Det er fastsatt et nasjonalt godkjenningskrav til nye næringsmidler og næringsmiddelingredienser i generell forskrift 8. juli 1983 nr. 1252 for produksjon og frambud m.v. av næringsmidler § 16 a. Bestemmelsen trådde i kraft 1. januar 1999.

Bestemmelsen innebærer at Mattilsynet skal gi særskilt samtykke før nye produkter kan markedsføres. Mattilsynet avgjør i tvilstilfelle hva som er å anse som et nytt næringsmiddel eller en ny næringsmiddelingrediens.

Det er godkjent ett produkt i henhold til det nasjonale godkjenningskravet (Quorn mykoprotein). Produktet er ikke definert som ny mat i EU siden det var på det europeiske markedet før ny mat-forordningen trådte i kraft.

Sakkyndige instansers merknader

Mattilsynet har vurdert rettsakten som EØS-relevant og akseptabel med tilpasningstekst.

Spesialutvalget for næringsmidler, der Barne- og likestillingsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet er representert, har gitt sin tilslutning.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1167 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1167/2009 av 30. november 2009 om avslag på bruk av visse helsepåstander på næringsmidler som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten inneholder avgjørelser av fire søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 14 i forordning (EF) nr. 1924/2006 om bruk av ernærings- og helsepåstander på næringsmidler (påstandsforordningen). Helsepåstander etter denne bestemmelsen gjelder påstander som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse.

Påstandsforordningen har vært gjeldende i EU-området siden 1. juli 2007. Denne forordningen er oppbygd slik at det må utvikles og vedtas et utfyllende regelverk før bruken av ernærings- og helsepåstander er fullt ut harmonisert.

En del av det utfyllende regelverket som skal utvikles med grunnlag i påstandsforordningen, er godkjente helsepåstander etter forordningens artikkel 14. Det er den enkelte virksomhet som sender inn søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 14 i påstandsforordningen til den kompetente myndighet i et medlemsland. Medlemslandene skal så behandle og vurdere søknaden etter de bestemmelsene som fremgår av forordning (EF) nr. 353/2008 før den videresendes EFSA som vurderer det vitenskapelige grunnlaget for søknaden. Kommisjonen tar vurderingene fra EFSA i betraktning når søknadene avgjøres. Avgjørelsene forelegges også Rådet/Parlamentet etter regelverksprosedyren med kontroll.

Godkjente påstander etter artikkel 14 vil bli oppført på en liste. Disse påstandene kan benyttes av andre virksomheter i samsvar med de vilkår som fremgår av beslutningen. Påstander som ikke godkjennes vil også fremgå av et fellesskapsregister.

Avslåtte søknader:
To søknader vedrørende bruk av påstander om redusert sykdomsrisiko:

-Melgaco mineralvann reduserer kroppens hyperglykemisk nivå.
-Ocean Spray Cranberry Products reduserer risikoen for urinveisinfeksjon.

To søknader vedrørende bruk av påstander relatert til barns utvikling og helse:

-Kinder Chocolate som hjelper barn å vokse.
-Tilskuddsblandinger avhjelper mindre mage/tarm-lidelser.

Merknader

Forordningen implementeres i norsk regelverk ved en henvisningsbestemmelse i forskriften om ernærings- og helsepåstander.

Når påstandsforordningen implementeres i Norge vil virksomhetene måtte forholde seg til de innvilgede og avviste påstandene, blant annet må avviste påstander tas ut av bruk.

Forbrukerne vil, når påstandsforordningen trer i kraft, kunne forholde seg til et marked hvor det er større klarhet om hvilke påstander som er tillatte og hvilke som ikke er det. EFSAs vurdering av de enkelte søknadene gir også forbrukerne større trygghet for at de påstandene som er i bruk er vitenskapelig dokumentert.

Tilsyn med bruken av helsepåstander inngår i det ordinære tilsynet. Når påstandsforordningen implementeres, vil dette gi en større klarhet med hensyn til bruken av påstander og dermed også tydeligere grunnlag for tilsynet med dette.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 0353 Kommisjonsforordning (EF) nr. 353/2008 av 18. april 2008 om gjennomføringsbestemmelser vedrørende søknader om godkjennelse av helsepåstander, jf artikkel 15 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordningen (EF) nr. 1924/2006 artikkel 15 fastsetter betingelser for utarbeidelse og presentasjon av søknader om autorisasjon for helsepåstander. Forordning (EF) nr. 353/2008 utdyper disse betingelser. Ifølge forordningens arikkel 15 (4) skal Kommisjonen etablere regler og krav for søknader om godkjennelse av helsepåstander. Forordning (EF) nr. 353/2008 beskriver søknadsprosedyrene i detalj. Søknadsprosedyrene gjelder for søknader omtalt i artikkel 15 og artikkel 18 i forordning (EF) nr. 1924/2006, herunder:

- helsepåstander som bygger på ny vitenskapelig dokumentasjon og/eller som inneholder en forespørsel om beskyttelse av egenutviklede data (artikkel 13.5) og som skal inkluderes i artikkel 13-positivliste etter 31.1.2008, ref. til artikkel18
- påstander om reduksjon av risiko for sykdom (artikkel 14)
- påstander som refererer til barns utvikling og helse (artikkel14). Hver søknad skal kun inneholde en sammenheng mellom et næringsstoff/annet stoff/næringsmiddel/næringsmiddelkategori og en helsepåstand. Det skal angis om påstanden er relatert til forordning (EF) artikkel 13 eller 14. Også målgruppe, mengde næringsstoff/annet stoff som må til for å oppnå effekt skal angis.

Forordningens vedlegg omhandler

- generelle prinsipper og krav i forbindelse med den vitenskapelige dokumentasjonen for helsepåstander
- krav om opplysninger om matvarens karakteristika
- forslag til oppstilling av relevante vitenskapelige data
- sammenfatning av relevante vitenskapelige data
- krav til strukturen på søknaden

Merknader

Rettsakten krever ny forskrift.

Forordningen pålegger ikke myndighetene krav utover det som er beskrevet i forordning (EF) nr. 1924/2006.

Bruk av helsepåstander på næringsmidler er frivillig. Dersom industrien ønsker å merke med helsepåstander, må det søkes og det må fremlegges dokumentasjon som viser en sammenheng mellom et næringsstoff/stoff /matvare og helse. Forordningen setter krav til slike søknader. Det kan koste mye å fremskaffe god dokumentasjon, men industrien må selv vurdere om kostnadene vil være lønnsomme på sikt.

Krav til dokumentasjon som fremkommer i denne forordningen vil være med på å forhindre at forbruker blir villedet med usanne helsepåstander.

Mattilsynet er positiv til forordningen. Det anses som viktig å ha klare regler for hvordan søknadene for helsepåstander skal utformes og klare krav til hva en søknad skal inneholde av informasjon og dokumentasjon.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0901 Kommisjonsforordning (EF) nr. 901/2009 av 28. september 2009 angående et koordinert flerårig felles kontrollprogram for 2010, 2011 og 2012 for å sikre at grenseverdiene for rester av plantevernmidler overholdes og for å vurdere forbrukernes eksponering for rester av plantevernmidler i og på næringsmidler av vegetabilsk og animalsk opprinnelse (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten etablerer et koordinert flerårig felles kontrollprogram for rester av plantevernmidler i og på næringsmidler av vegetabilsk og animalsk opprinnelse for 2010, 2011 og 2012. Programmet for 2010 og 2011 ble vedtatt ved forordning (EF) nr. 1213/2008, men da det er anledning til å gjøre endringer fra år til år er disse revurdert og forordning (EF) nr. 1213/2008 er opphevet. Det nye programmet omfatter også 2012. Det angis en rekke kombinasjoner av stoffer og næringsmidler som skal analyseres og hvor mange prøver de enkelte medlemsland skal ta av hvert næringsmiddel. I tillegg skal det tas 10 prøver av barnemat som inneholder hovedsakelig grønnsaker, frukt eller korn samt én prøve av økologiske produkter. Grenseverdier for barnemat er ikke en del av regelverket for rester av plantevernmidler, men er fastsatt i andre regelverk (barnematdirektivet). I 2010 skal også melk og svinekjøtt analyseres, mens det for 2011 skal tas prøver av fjørfekjøtt og lever. Enkelte analyser kan bare utføres med "single residue" metoder, noe som er dyrere og mer arbeidskrevende enn "multi residue" metoder som vanligvis blir brukt. En del analyser er frivillige i 2010, men å unnlate å foreta dem skal begrunnes med en kost-/nytteanalyse. Forslag til kontrollprogram for 2010 skal sendes Kommisjonen og EFSA innen 31. september 2009 og resultatene skal rapporteres innen 31. august 2011.

Merknader

Forordningen må inkorporeres i norsk regelverk ved forskrift.

Sakkyndige instansers merknader

Forslaget er forelagt Bioforsk Plantehelse, seksjon Pesticidkjemi som mener at der det er behov for nye analysemetoder, skal de kunne utvikles men at det vil kreve en del ressurser.
Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 1334 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1334/2008 av 16. desember 2008 om aroma og næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper til anvendelse i og på næringsmidler og om endring av rådsforordning (EF) nr. 1601/91, forordningene (EF) nr. 2232/96 and (EF) nr. 110/2008 og direktiv 2000/13/EF (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten regulerer bruk av aromaer og visse næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper i næringsmidler. Rettsakten er en del av den såkalte 4-pakken som også består av forordningene om felles godkjenningsprosedyre for tilsetningsstoffer, enzymer og aromaer (1331/2008), enzymer i næringsmidler (1332/2008) og tilsetningsstoffer i næringsmidler (1333/2008). Rettsakten skal etter en overgangsperiode erstatte det gamle regelverket om bruk av aromaer i næringsmidler, og om kildematerialer beregnet på fremstilling av slike aromaer. I motsetning til det gamle regelverket om bruk av aromaer i næringsmidler, inneholder rettsakten også bestemmelser om bruk av næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper, og om kildematerialer beregnet på fremstilling av næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper.

Det fremgår av artikkel 1 i forordningen at formålet med reguleringen er å sikre at det indre marked fungerer som det skal, samtidig som det sikres et høyt beskyttelsesnivå for så vidt gjelder folkehelsen, andre forbrukerinteresser og ved å bidra til redelig omsetning. Forordningen skal også, der det er relevant, kunne ivareta forholdet til miljøet.

Rettsakten gjelder etter artikkel 2 nr. 1 for aromaer, næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper, næringsmidler som inneholder aromaer og næringsmidler som inneholder næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper og kildematerialer til aromaer og kildematerialer til næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper. Rettsakten gjelder etter artikkel 2 nr. 2 ikke for stoffer med kun søt, sur eller salt smak, råvarer, ikke-sammensatte næringsmidler og blandinger av urter og krydder så lenge de ikke brukes som ingredienser.

Rettsakten inneholder bestemmelser som gir de generelle materielle vilkårene for godkjenning og bruk av aromaer i næringsmidler, herunder om opprettelsen av en fellesskapsliste over godkjente aromaer i næringsmidler, bruksbetingelser mv. og merkeregler (kapittel III). De prosessuelle bestemmelsene og selve godkjenningen av aromaer i næringsmidler skal på sikt fullt og helt skje etter den felles godkjenningsprosedyren som fremgår av forordning (EF) nr. 1331/2008.

De generelle vilkårene for bruk av aromaer og næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper fremgår av artikkel 4. Det fremgår av bestemmelsen at bruken ikke skal medføre helsefare eller kunne villede forbruker. Aromastoffer og/eller næringsmidler som ikke oppfyller vilkårene i forordningen skal etter artikkel 5 ikke kunne omsettes. Artikkel 6, jf. vedlegg III inneholder spesifikke bruksbetingelser for enkelte

stoffer i form av en liste over forbindelser som ikke kan tilsettes næringsmidler, og grenseverdier for enkelte forbindelser som kan tilsettes noen spesifikke næringsmidler.

Artikkel 7, jf. vedlegg IV, inneholder overordnede bestemmelser om forbud mot bruk av visse kildematerialer og bruksbetingelser for aromaer og/eller næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper som er produsert fra visse kildematerialer.

Forordningen innfører i artiklene 9 og 8 et grunnleggende skille mellom aromaer som henholdsvis er underkastet kravet om fellesskapsgodkjenning og de som i utgangspunktet ikke er det.

Det skal etter artikkel 9, jf. artikkel 25 etableres en fellesskapsliste i vedlegg I til forordningen over godkjenningspliktige aromaer og kildematerialer som er tillatt brukt i næringsmidler. Første gang listen i vedlegg I etableres, skal den være basert på den listen over aromaer som skal opprettes, men som ennå ikke er ferdig, etter artikkel 2 nr. 2 i forordning (EF) nr. 2232/96, jf. også registeret i kommisjonsvedtak 1999/217/EF. En oppføring av en aroma eller et kildemateriale på fellesskapslisten som skal etableres i vedlegg I skal i henhold til artikkel 11 omfatte opplysninger om navnet på aromaen eller kildematerialet og eventuelle bruksbetingelser.

Artikkel 8 gjelder som nevnt ovenfor aromaer og næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper som ikke er godkjenningspliktige etter artikkel 9 og dermed heller ikke skal være med på fellesskapslisten i vedlegg I. Disse stoffene må likevel tilfredsstille de generelle kravene til aromaer i artikkel 4 og eventuelle krav i vedleggene III, IV og V. Kommisjonen, en medlemsstat eller EFSA kan imidlertid etter artikkel 8 nr. 2, dersom det er tvil om bruken av noen av disse stoffene er trygge, kreve at EFSA gjør en risikovurdering av de aktuelle stoffene. Risikovurderingen skal gjøres etter artiklene 4, 5 og 6 i forordning (EF) nr. 1331/2008 om felles godkjenningsprosedyre. Kommisjonen skal deretter vurdere om det er behov for, og eventuelt fastsette de nødvendige tiltak. Tiltakene skal gjøres i form av endringer i vedleggene III, IV og V.

Det fremgår av artikkel 12 nr. 1 at genetisk modifiserte aromaer eller kildematerialer må være godkjent i henhold til forordning (EF) nr. 1829/2003 (GM mat og fôr) før de kan godkjennes som aromaer eller kildematerialer. Dersom en aroma eller et kildemateriale som allerede er inkludert på fellesskapslisten, blir produsert fra en annen kilde, og kilden er omfattet av godkjenningsordningen i forordning (EF) nr. 1829/2003 (GM mat og fôr), er det ikke nødvendig med ny godkjenning etter denne rettsakten (1334/2008) så lenge den nye kilden er godkjent etter GM-regelverket og aroma eller kildemateriale oppfyller kravene i denne rettsakten (1334/2008).

Kapittel IV inneholder spesialbestemmelsene om merking av aromaer, og det skilles mellom merking av aromaer som henholdsvis ikke er (artikkel 14 og 15) og er beregnet for omsetning til sluttbruker (artikkel 17). Dessuten inneholder artikkel 16 særlige vilkår for merking av produkter med begrepet "naturlig aroma".

Kommisjonen er i artikkel 13 gitt myndighet til å treffe vedtak (tolkningsavgjørelser) om i hvilken grad en konkret substans er omfattet av rettsakten, jf. artikkel 2 nr. 1, til hvilken kategori av definisjonene i artikkel 3 aromaer, næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper eller et kildemateriale tilhører og hvorvidt substansen tilhører en matvarekategori eller er et næringsmiddel omhandlet i vedlegg I eller vedlegg III, del B.

Det fremgår av artikkel 19 nr. 3 at produsenten eller brukeren av aromaer og kildematerialer straks skal gi Kommisjonen melding om eventuelle nye tekniske eller vitenskapelige opplysninger som kan ha innvirkning på vurderingen av sikkerheten ved bruk av aromastoffet. Videre må produsenten eller brukeren av et aromastoff etter artikkel 19 nr.1, etter forespørsel fra Kommisjonen, opplyse om faktisk bruk av aromastoffet. Kommisjonen skal igjen gjøre slike opplysninger tilgjengelige for medlemsstatene.

Medlemsstatene skal etter artikkel 20 nr. 1, etter en risikobasert tilnærming, etablere systemer som overvåker konsumet og bruken av aromaer. Resultatene skal med jevne mellomrom rapporteres til Kommisjonen. Etter å ha rådspurt EFSA, skal Kommisjonen etter artikkel 20 nr. 2 fastsette en felles metode for samling av informasjon i medlemsstatene om inntaket og bruken av aromaer.

Rettsakten endrer i artiklene 26 - 29 også enkelte bestemmelser i annet EU-regelverk. Det dreier seg henholdsvis om forordning (EF) nr. 1601/91 om aromatiserte vinbaserte drikker og aromatiserte cocktails av vinprodukter, forordning (EF) nr. 2232/96 om felles godkjenningsprosedyre for aromastoffer, som brukes eller er bestemt til bruk i eller på næringsmidler, forordning (EF) nr. 110/2008 om alkoholsterke drikker og direktiv 2000/13/EF om generell merking av næringsmidler.

Rettsakten trådte etter artikkel 30 i kraft i EU 20. januar 2009 og skal gjelde fra 20. januar 2011. Fellesskapslisten skal som nevnt ovenfor etableres for første gang ved at aromastoffene som er under evaluering og skal godkjennes under forordning (EF) nr. 2232/96 tas inn som vedlegg I til denne forordningen (1334/2008). Listen skal etter de endringene i forordning (EF) nr. 2232/96 som gjøres i artikkel 27 i denne rettsakten, være etablert senest 31. desember 2010. Forbudet i artikkel 10 mot å bruke andre godkjenningspliktige stoffer etter artikkel 9 enn de som er oppført på fellesskapslisten skal tre i kraft først etter en overgangsperiode på 18 måneder etter at fellesskapslisten i vedlegg I er fastsatt. Forordning (EF) nr. 1331/2008 om felles godkjenningsprosedyre skal etter artikkel 25 nr. 2, i påvente av etableringen av fellesskapslisten i vedlegg I, gjelde for evaluering og godkjenning av aromastoffer som ikke er omfattet av evalueringsprogrammet i forordning (EF) nr. 2232/96. Artikkel 22, som gjelder Kommisjonens myndighet til å endre vedlegg II til V, gjaldt fra 20. januar 2009. Næringsmidler som er brakt i omsetning eller merket før 20. januar 2011 og som ikke oppfyller kravene i denne forordningen kan omsettes inntil utløpet av deres holdbarhetsdato.

Merknader

Implementering av rettsakten i norsk rett vil medføre behov for fastsettelse av en ny forskrift om aroma og kildematerialer i næringsmidler som også, eventuelt etter en overgangsperiode, opphever det gjeldende regelverket på området. Eventuelt må det fastsettes en ny forskrift som implementerer flere av eller alle rettsaktene i den såkalte 4-pakken.

Implementering av rettsakten vil også medføre behov for endringer i visse andre forskrifter, blant annet forskrift 20. desember 1993 nr 1385 om merking mv. av næringsmidler.

Mattilsynet mener den nye forordningen er mer målrettet og fullstendig, og at den totalt sett vil gi en bedre regulering av aromaer og næringsmiddelingredienser med aromagivende egenskaper enn dagens regelverk.

Mattilsynet la tidlig ut informasjon om den nå vedtatte rettsakten og inviterte berørte aktører til å komme med merknader til forslaget - herunder merknader om eventuelle administrative og økonomiske konsekvenser. Det kom ikke inn merknader som skulle tilsi at rettsakten vil medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for norsk næringsmiddelbransje.

I påvente av at listen over godkjente aromastoffer etter forordning (EF) nr. 2232/96 skulle fastesettes for første gang, ble det åpnet for at medlemsstatene kunne videreføre eventuelle nasjonale bruksbetingelser for aromastoffer. I aromaforskriften reguleres derfor bruken av aroma etter næringsmiddelgrupper, og det er innført flere særnorske bestemmelser om bruk av aromaer. For eksempel innholder aromaforskriften bestemmelser som regulerer bruken av koffein, kinin, ammoniumklorid og bruk av aromaer i barnemat. Norge argumenterte under utarbeidelsen av denne forordningen for å innføre et slikt system på felleskapsnivå, men vi fikk ikke gjennomslag for dette i EU. Når fellesskapslisten i vedlegg I etableres for første gang, må Norge eventuelt vurdere om det er behov for å be om tilpasninger for å kunne videreføre enkelte av de særnorske bruksbetingelsene, dersom disse ikke ivaretas av fellesskapslisten.

Det kan imidlertid tenkes å bli et problem å føre tilsyn med bruk av godkjente aromaer og kildematerialer som også hører inn under godkjenningsordningen for GM mat og fôr etter forordning (EF) nr. 1829/2003, ettersom dette regelverket foreløpig ikke er en del av EØS-avtalen og Norge har en egen godkjenningsordning for slike produkter, jf. ovenfor.

Overvåking av bruk og inntak av aroma vil etter Mattilsynets oppfatning være positivt. Overvåkingen kan bidra til å vise den reelle bruken av aroma. Myndighetenes arbeid med overvåkingsprogrammet kan medføre noe merarbeid for virksomhetene ved for eksempel innrapportering av resepter og omsetning. Etablering av et overvåkingsprogram for bruk og inntak av aroma vil kreve ekstra ressurser hos Mattilsynet, da vi ikke har en tilsvarende overvåking i dag.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1332 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1332/2008av 16. desember 2008 om næringsmiddelenzymer og om endring av rådsdirektiv 83/417/EØF, rådsforordning (EF) nr. 1493/1999, direktiv 2000/13/EF, rådsdirektiv 2001/112/EF og forordning (EF) nr. 258/97 (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten regulerer bruk av næringsmiddelenzymer i næringsmidler - herunder bruk av slike enzymer som prosesshjelpemidler. Rettsakten er en del av den såkalte 4-pakken som også består av forordningene om felles godkjenningsprosedyre for tilsetningsstoffer, enzymer og aromaer (1331/2008), tilsetningsstoffer i næringsmidler (1333/2008) og aromaer i næringsmidler (1334/2008).
Enzymer har tidligere ikke vært regulert i et eget regelverk på fellesskapsnivå, men har delvis vært regulert av regelverket om tilsetningsstoffer og som prosesshjelpemidler i produktspesifikt regelverk. Dessuten har enkelte medlemsland, i mangel av regelverk på fellesskapsnivå, hatt nasjonalt regelverk for bruk av enzymer som prosesshjelpemidler.

Det fremgår av artikkel 1 i forordningen at formålet med reguleringen er å sikre at det indre marked fungerer som det skal samtidig som det sikres et høyt beskyttelsesnivå for så vidt gjelder folkehelsen, andre forbrukerinteresser og ved å bidra til redelig omsetning. Forordningen skal også, der det er relevant, kunne ivareta forholdet til miljøet.

Næringsmiddelenzymer defineres i artikkel 3 nr. 2 a) som et produkt som er framstilt av planter, dyr eller mikroorganismer eller produkter av disse, herunder et produkt som framstilles gjennom en fermenteringsprosess med mikroorganismer. Næringsmiddelenzymer katalyserer en bestemt biokjemisk reaksjon og tilsettes næringsmidler. Tilsetting av næringsmiddelenzymer skal ha et teknologisk formål under foredlingen, bearbeidingen, behandlingen, emballeringen, transporten eller lagringen av næringsmidler. Et næringsmiddelenzympreparat defineres (artikkel 3 nr. 2 b) som en blanding av ett eller flere næringsmiddelenzymer tilsatt tilsetningsstoffer (eller andre næringsmiddelingredienser) for å lette lagring, omsetning, standardisering, fortynning eller oppløsning.

Rettsakten gjelder i henhold til artikkel 2 nr. 2 ikke for næringsmiddelenzymer som brukes til framstilling av tilsetningsstoffer i næringsmidler eller framstilling av prosesshjelpemidler.

Rettsakten inneholder bestemmelser som gir de generelle materielle vilkårene for godkjenning og bruk av næringsmiddelenzymer, herunder om opprettelsen av en fellesskapsliste over godkjente næringsmiddelenzymer (kapittel II, jf. artikkel 17), bruksbetingelser mv. (artikkel 7) og merkeregler (kapittel III). De prosessuelle bestemmelsene og selve godkjenningen av næringsmiddelenzymer skal skje etter den felles godkjenningsprosedyren som fremgår av forordning (EF) nr. 1331/2008.
Det fremgår av artikkel 4 og 5 at bare næringsmiddelenzymer som er oppført på fellesskapslisten kan omsettes som sådan og brukes i næringsmidler i samsvar med eventuelle bruksbetingelser fastsatt etter artikkel 7 nr. 2.

De generelle vilkårene for å kunne godkjenne et næringsmiddelenzym fremgår av artikkel 6. Enzymet må for det første ikke ut fra foreslått bruksområde- og nivå utgjøre en trussel mot forbrukernes helse. Videre må det også være et rimelig teknisk behov for å bruke næringsmiddelenzymet, og bruken må ikke villede forbrukeren - for eksempel med tanke på næringsmiddelets art, ferskhet og kvalitet, produktets eller produksjonsprosessens naturlighet eller produktets ernæringsmessige kvalitet.

Fellesskapslisten over godkjente næringsmiddelenzymer skal i henhold til artikkel 17 nr. 1 og 2 utarbeides på grunnlag av søknader fra interesserte parter. Fristen for innlevering av søknader er satt til 24 måneder etter at gjennomføringsbestemmelsene fastsatt med hjemmel i artikkel 9 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1331/2008 (om felles godkjenningsprosedyre) har trådt i kraft. Gjennomføringsbestemmelsene skal fastsette de nærmere kravene til innholdet i, utformingen av og presentasjonen av søknader, opplegget for gyldighetskontroll og innholdet i EFSAs uttalelser. Fristen for fastsettelse av gjennomføringsbestemmelsene er satt til maksimalt 24 måneder fra fastsettelsen av de sektorspesifikke regelverkene - altså senest 16. desember 2010. Det betyr at fristen for å sende inn søknad om godkjenning av et enzym senest er 16. desember 2012 - muligens noe tidligere avhengig av fastsettelsen av gjennomføringsbestemmelsene etter forordning (EF) nr. 1331/2008. Kommisjonen skal etter artikkel 17 nr. 2 opprette et register over alle søknader om godkjenning av næringsmiddelenzymer som har kommet inn innen fristen og som oppfyller gyldighetskriteriene som skal fastsettes i samsvar med artikkel 9 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1331/2008. Registeret skal være tilgjengelig for allmennheten.

Kommisjonen skal etter artikkel 17 nr. 4 fastsette fellesskapslisten for første gang etter at EFSA har avgitt uttalelse om alle enzymene som er oppført i registeret.

En oppføring av et næringsmiddelenzym på fellesskapslisten skal i henhold til artikkel 7 omfatte opplysninger som navnet på næringsmiddelenzymet, spesifikasjonene for næringsmiddelenzymet, herunder dets opprinnelse, renhetskriterier, hvilke næringsmidler som næringsmiddelenzymet kan tilsettes til, vilkårene for bruk av næringsmiddelenzymet og eventuelle begrensninger for direkte salg av næringsmiddelenzymet til sluttforbrukeren. Om nødvendig skal særlige krav til merking av næringsmidler som det er brukt næringsmiddelenzymer i, for å sikre at sluttforbrukeren blir informert om næringsmidlets fysiske tilstand eller om den særlige behandlingen det har gjennomgått.

Det fremgår av artikkel 8 nr. 1 at genetisk modifiserte enzymer må være godkjent i henhold til forordning (EF) nr. 1829/2003 (GM mat og fôr) før de kan godkjennes som næringsmiddelenzymer. Dersom et næringsmiddelenzym som allerede er inkludert på fellesskapslisten, blir produsert fra en annen kilde, og kilden er omfattet av godkjenningsordningen i forordning (EF) nr. 1829/2003 (GM mat og fôr), er det ikke nødvendig med ny godkjenning etter denne rettsakten (1332/2008) så lenge den nye kilden er godkjent etter GM-regelverket og næringsmiddelenzymet oppfyller kravene i denne rettsakten (1332/2008).
Kommisjonen er i artikkel 9 gitt myndighet til å treffe vedtak (tolkningsavgjørelser) om en konkret substans er omfattet av definisjonen av et næringsmiddelenzym i artikkel 3 eller om et konkret næringsmiddel hører til en viss kategori av næringsmidler i fellesskapslisten over godkjente næringsmiddelenzymer.
Kapittel III inneholder spesialbestemmelsene om merking av næringsmiddelenzymer, og det skilles mellom merking av enzymer som henholdsvis ikke er (artikkel 10 og 11) og er (artikkel 12) beregnet for omsetning til sluttbruker.

Det fremgår av artikkel 14 nr. 1 at produsenten eller brukeren av et næringsmiddelenzym straks skal gi Kommisjonen melding om eventuelle nye tekniske eller vitenskapelige opplysninger som kan ha

innvirkning på vurderingen av sikkerheten ved bruk av enzymet. Videre må produsenten eller brukeren av et næringsmiddelenzym etter artikkel 14 nr. 3, etter forespørsel fra Kommisjonen, opplyse om faktisk bruk av enzymet. Kommisjonen skal igjen gjøre slike opplysninger tilgjengelige for medlemsstatene. Dersom et næringsmiddelenzym som allerede er godkjent, senere blir fremstilt ved hjelp av produksjonsmetoder eller fra utgangsmaterialer som i betydelig grad skiller seg fra det som ble vurdert i den opprinnelige godkjenningen, må produsenten eller brukeren av enzymet, før enzymet omsettes og brukes, forelegge for Kommisjonen de nødvendige data for at EFSA skal kunne vurdere de nye forholdene.
Det fremgår av artikkel 18 nr. 1 a) og b) at visse næringsmiddelenzymer som per i dag er regulert i regelverket om henholdsvis tilsetningsstoffer og vin, uten videre skal oppføres i fellesskapslisten når den fastsettes for første gang. Videre fremgår det av artikkel 18 nr. 2 at næringsmiddelenzymer, næringsmiddelenzympreparater og næringsmidler som inneholder næringsmiddelenzymer som er brakt i omsetning eller merket før 20. januar 2010 kan omsettes til de har gått ut på dato, selv om de ikke er merket i samsvar med merkebestemmelsene i artikkel 10 - 12 i rettsakten.
Forordningen endrer i artiklene 19 - 23 flere andre gjeldende rettsakter som omhandler produkter som inneholder næringsmiddelenzymer. Det dreier seg om regelverket om melkeproteiner, vin, generell merking av næringsmidler, juice og ny mat.

Rettsakten trådte etter artikkel 24 i kraft i EU 20. januar 2009. Artikkel 4 skal gjelde fra og med den datoen da fellesskapslisten over godkjente næringsmiddelenzymer er fastsatt. Inntil da skal eventuelle gjeldende nasjonale bestemmelser vedrørende omsetning og bruk av næringsmiddelenzymer og næringsmidler framstilt med næringsmiddelenzymer fortsatt gjelde i medlemsstatene. Artikkel 10 ? 13 om merking skal gjelde fra 20. januar 2010.

Merknader

Implementering av rettsakten i norsk rett vil medføre behov for fastsettelse av en ny forskrift om næringsmiddelenzymer, eventuelt fastsettelse av en ny forskrift som implementerer flere av eller alle rettsaktene i den såkalte 4-pakken.

Implementering av rettsakten vil også medføre behov for endringer i forskrift 20. desember 1993 nr. 1375 om kaseiner og kaseinater, forskrift 11. oktober 2006 nr. 1147 om vin, forskrift 20. desember 1993 nr 1385 om merking mv. av næringsmidler og forskrift 2. september 2003 nr. 1116 om fruktjuice og lignende produkter.

Det legges til grunn at det i all hovedsak vil være en fordel for virksomhetene med en totalharmonisering av bruk av næringsmiddelenzymer i EØS. Det er imidlertid virksomhetene som selv må fremskaffe de nødvendige data for at det kan gjøres en risikovurdering. Det vil innebære en kostnad for virksomhetene. Bransjeorganisasjoner som for eksempel Association of Manufacturers and Formulators of Enzyme Products (AMFEP) vil kunne stå som søker, og kan eventuelt bidra med dokumentasjon og økonomisk støtte. Vi er imidlertid kjent med at det har vært fokusert og forsket lite på enzymer produsert fra fisk på europeisk nivå. Dette kan tenkes å være en spesiell utfordring for norske sjømatvirksomheter.

Det legges også til grunn at en totalharmonisering av regelverket om næringsmiddelenzymer i EØS i all hovedsak vil være en fordel for Mattilsynet både i forhold til tilsynsutøvelse og regelverksutvikling. Det kan imidlertid tenkes å bli et problem å føre tilsyn med bruk av godkjente næringsmiddelenzymer som også hører inn under godkjenningsordningen for GM mat og fôr etter forordning (EF) nr. 1829/2003, ettersom dette regelverket foreløpig ikke er en del av EØS-avtalen og Norge har en egen godkjenningsordning for slike produkter, jf. ovenfor.

Mattilsynet mener at en totalharmonisering av regelverket om næringsmiddelenzymer i EØS i all hovedsak også vil være en fordel for forbrukerne og samfunnet for øvrig. Begrunnelsen for dette er at alle tillatte næringsmiddelenzymer da vil ha gått igjennom en risikovurdering på fellesskapsnivå slik at de skal være trygge dersom de brukes i samsvar med eventuelle bruksbetingelser. Videre skal regelverket hindre at forbrukerne villedes og sikre redelig omsetning.

Mattilsynet mener at rettsakten er EØS-relevant og akseptabel, eventuelt med en tilpasning av artikkel 14 om hvilket organ virksomhetene i EFTA-statene skal forholde seg til. Jf. også de utvidede begrunnelsene for dette i vedlegget til EØS-notatet om forordning (EF) nr. 1331/2008.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1170 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1170/2009 av 30. november 2009 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/46/EF og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1925/2006 som gjelder positivlistene om vitamin- og mineralforbindelser som kan tilsettes næringsmidler inkludert kosttilskudd (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Kosttilskuddirektivet 2002/46/EF og berikingsforordningen (EF) nr. 1925/2006 inneholder begge lister over hvilke vitamin- og mineralforbindelser som kan brukes i kosttilskudd og matvarer. Nye vitamin- og mineralforbindelser kan inkluderes på positivlistene til kosttilskuddirektivet og berikingsforordningen dersom forbindelsen er helsemessig trygg og har god biotilgjengelighet (jf. henholdsvis fortekst 11/artikkel 4.5 og artikkel 3). Forordning (EF) nr. 1170/2009 inkluderer en rekke nye vitamin- og mineralforbindelser på vedleggene til kosttilskuddsdirektivet og berikingsforordningen (12 vitaminforbindelser, 55 mineralforbindelser). Forbindelsene har vært tillatt brukt i en overgangsperiode som opphører 31. desember 2009. EFSA har vurdert alle de nye forbindelsene. Forordningen trådte i kraft i EU 20. desember 2009. Bor og silisium er nye tillatte mineraler på vedlegg 1. Forordningen inneholder fullstendige og konsoliderte lister over stoffene, som vil erstatte de nåværende listene i de nevnte rettsaktene.

Merknader

Rettsakten krever endring av henholdsvis forskrift 20. mai 2004 nr. 755 om kosttilskudd, og ny forskrift om tilsetning av vitaminer, mineraler og andre stoffer til næringsmidler - som vil implementere forordning (EF) nr. 1925/2006 i norsk regelverk.

Rettsakten antas ikke å få noen administrative konsekvenser for Mattilsynet. Rettsakten antas heller ikke å få økonomiske konsekvenser for Mattilsynet eller næringen. Det er fordelaktig at positivlistene utvides med forbindelser som EFSA har vurdert som helsemessig trygge og har god biotilgjengelighet. Dette innebærer at industrien har et større spekter av stoffer å velge mellom ved produksjon av kosttilskudd og ved tilsetning av vitaminer og mineraler til matvarer.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet,

Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1025 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1025/2009 av 29. oktober 2009 om avslag på bruk av visse helsepåstander på næringsmidler, andre enn de som viser til reduksjon av sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten inneholder avgjørelser av 2 søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 13 i forordning (EF) nr. 1924/2006 om bruk av ernærings- og helsepåstander på næringsmidler (påstandsforordningen). Helsepåstander etter denne bestemmelsen gjelder andre påstander enn de som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse. Grunnlaget for å søke er artikkel 13 (5) som viser til at det må foreligge nyutviklet vitenskapelig data. Dette må ses i sammenheng med at det også skal utarbeides en liste over helsepåstander etter artikkel 13 på bakgrunn av påstander som ble sendt inn fra medlemslandene og Norge innen 31. januar 2008.

Påstandsforordningen har vært gjeldende i EU-området siden 1. juli 2007. Denne forordningen er oppbygd slik at det må utvikles og vedtas et utfyllende regelverk før bruken av ernærings- og helsepåstander er fullt ut harmonisert.

En del av det utfyllende regelverket som skal utvikles med grunnlag i påstandsforordningen, er godkjente helsepåstander etter forordningens artikkel 13(5). Det er den enkelte virksomhet som sender inn søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 13(5) i påstandsforordningen til den kompetente myndighet i et medlemsland. Medlemslandene skal så behandle og vurdere søknaden etter de bestemmelsene som fremgår av forordning (EF) nr. 353/2008 før den videresendes EFSA, som vurderer det vitenskapelige grunnlaget for søknaden. Kommisjonen tar vurderingene fra EFSA i betraktning når søknadene avgjøres. Avgjørelsene som innebærer avslag, forelegges også Rådet/Parlamentet etter regelverksprosedyren med kontroll.

Godkjente påstander etter artikkel 13 vil bli oppført på en liste. Disse påstandene kan benyttes av andre virksomheter i samsvar med de vilkår som fremgår av beslutningen. Påstander som ikke godkjennes vil også fremgå av et fellesskapsregister, og disse må tas ut av bruk innen 6 måneder etter at forordningen trer i kraft.

Avslåtte søknader:
- Meieriprodukt beriket med melkepeptider og magnesium: demper tegn på angstfølelse hos moderat stresspåvirkelige voksne.
- Svart te fra *Camellia Sinesis*: hjelper på konsentrasjonen.

Merknader

Forordningen implementeres i norsk regelverk ved en henvisningsbestemmelse i forskriften om ernærings- og helsepåstander.

Når påstandsforordningen implementeres i Norge vil virksomhetene måtte forholde seg til de innvilgede og avviste påstandene, blant annet må eventuelle avviste påstander tas ut av bruk. Påstander om redusert sykdomsrisiko har tidligere ikke vært tillatt brukt. Adgang til bruk av helsepåstander utvides derfor når også denne kategorien påstander nå innvilges.

Forbrukerne vil, når påstandsforordningen trer i kraft, kunne forholde seg til et marked hvor det er større klarhet om hvilke påstander som er tillatte og hvilke som ikke er det. EFSAs vurdering av de enkelte søknadene gir også forbrukerne større trygghet for at de påstandene som er i bruk er vitenskapelig dokumentert.

Tilsyn med bruken av helsepåstander inngår i det ordinære tilsynet. Når påstandsforordningen implementeres, vil dette gi en større klarhet med hensyn til bruken av påstander og dermed også tydeligere grunnlag for tilsynet med dette.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 1331 Europaparlaments- og rådsforordning nr. 1331/2008 av 16. desember 2008 om innføring av en felles framgangsmåte for godkjenning av tilsetningsstoffer, enzymer og aromaer i næringsmidler. (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten oppretter en felles godkjenningsprosedyre for næringsmiddelenzymer, tilsetningsstoffer i næringsmidler og aromaer i næringsmidler (unntatt røykaromaer). Rettsakten er en del av den såkalte 4-pakken som også består av forordningene om næringsmiddelenzymer (1332/2008), tilsetningsstoffer i næringsmidler (1333/2008) og aromaer i næringsmidler (1334/2008).Formålet med rettsakten er i følge artikkel 1 nr. 1 å sikre at det indre marked fungerer som det skal samtidig som det sikres et høyt beskyttelsesnivå for så vidt gjelder folkehelsen og andre forbrukerinteresser.

Det fremgår av artikkel 1 nr. 2 at rettsakten inneholder fellesbestemmelser om søknads- og godkjenningsprosedyrene som skal gjelde for godkjenning av stoffer innenfor de tre sektorforordningene om enzymer, tilsetningsstoffer og aromaer. De tre sektorforordningene inneholder de materielle vilkårene mv. som må være oppfylt for at de ulike stoffene skal kunne godkjennes, jf. artikkel 1 nr. 3. Det fremgår av punkt 22 i fortalen at den felles godkjenningsprosedyren senere kan vurderes brukt innenfor andre sektorer av næringsmiddellovgivningen, og vi er kjent med at dette har vært diskutert i arbeidet med den nye ny-matforordningen.

Samlingen av stoffer som er godkjent mv. etter den felles godkjenningsprosedyren skal etter artikkel 2, innenfor hver av de tre sektorforordningene, utgjøre såkalte fellesskapslister (positivlister) over godkjente stoffer. Det er Kommisjonen som skal oppdatere fellesskapslistene, og det omfatter tilføying av nye stoffer, fjerning av stoffer og tilføying, fjerning og endring av betingelser, spesifikasjoner eller restriksjoner for bruk av stoffer på listene.

Den felles godkjenningsprosedyren kan etter artikkel 3 nr. 1 enten startes av Kommisjonen av eget initiativ eller etter søknad. En søknad kan inngis av en medlemsstat eller en interessent – for eksempel en virksomhet. Søknader skal sendes til Kommisjonen. Kommisjonen skal ved behov be om en uttalelse fra EFSA (European Food Safety Authority). Den felles godkjenningsprosedyren skal som hovedregel etter artikkel 3 nr. 3 avsluttes ved at Kommisjonen vedtar en forordning om endring av en felleskapsliste. Kommisjonen kan også etter artikkel 3 nr. 4, etter i nødvendig grad å ha sett hen til EFSAs uttalelse, medlemsstatenes synspunkter og øvrig fellesskapslovgivning, avslutte godkjenningsprosedyren på ethvert

trinn i prosessen, dersom Kommisjonen mener at vilkårene for å endre felleskapslistene ikke er oppfylt. Dersom prosessen ble igangsatt etter en søknad fra en virksomhet, vil antagelig en slik avgjørelse i praksis ligne mye på et avslag. Kommisjonen skal i slike tilfeller begrunne avgjørelsen i et brev til søker. Når Kommisjonen har mottatt en søknad, skal den etter artikkel 4 nr. 1 innen 14 dager sende en skriftlig bekreftelse til søkeren om at søknaden er mottatt. I tilfeller der det er aktuelt, skal Kommisjonen også varsle EFSA om søknaden og be om en uttalelse. Kommisjonen skal også gjøre søknaden tilgjengelig for medlemsstatene.

EFSA skal etter artikkel 5 avgi sin uttalelse senest 9 måneder etter at de har mottatt en gyldig søknad. Uttalelsen skal sendes til Kommisjonen, medlemsstatene og søker. Dersom EFSA har behov for tilleggsopplysninger, kan fristen for uttalelse forlenges etter artikkel 6 nr. 1. Hvis de etterspurte tilleggsopplysningene ikke sendes til EFSA innen utløpet av den forlengede fristen, skal EFSA avgi sin uttalelse basert på de opplysningene som allerede er framlagt.

Senest 9 måneder etter at EFSA har gitt sin uttalelse skal Kommisjonen etter artikkel 7 nr. 1 framlegge et utkast til forordning som oppdaterer fellesskapslisten for den faste komiteen for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen (SCFCAH). I de tilfeller der Kommisjonen ikke har bedt om uttalelse fra EFSA, skal fristen på 9 måneders løpe fra det tidspunktet Kommisjonen mottar en gyldig søknad. Utkastet til forordning om oppdatering av fellesskapslisten skal etter artikkel 7 nr. 2 og 3 begrunnes og dersom utkastet ikke er i samsvar med EFSAs uttalelse skal det gis en særskilt begrunnelse for dette. Artikkel 7 nr. 3 – 6, jf. artikkel 14 fastsetter at det er den såkalte ”regulatory procedure with scrutiny” som skal følges for fastsettelse av forordninger om oppdatering av fellesskapslistene og bestemmelsene inneholder også vilkårene for bruk av hasteprosedyrer under hovedprosedyren. Dersom Kommisjonen ber om tilleggsopplysninger om risikohåndtering fra søker skal Kommisjonen etter artikkel 8, i samråd med søker, fastsette en frist for framleggelsen av opplysningene. Saksbehandlingsfristen i artikkel 7 forlenges tilsvarende. Dersom søker ikke oversender tilleggsopplysningene før utløpet av den fastsatte fristen, skal Kommisjonen handle på grunnlag av de opplysningene som allerede er framlagt.

Det fremgår av artikkel 9 nr. 1 at Kommisjonen innen 24 måneder fra fastsettelsen av de sektorspesifikke regelverkene skal fastsette gjennomføringsbestemmelser om de nærmere kravene til innholdet i, utformingen av og presentasjonen av søknader, opplegget for gyldighetskontroll og innholdet i EFSAs uttalelser. Ettersom de sektorspesifikke regelverkene ble fastsatt 16. desember 2009 blir fristen for fastsettelse av gjennomføringsbestemmelsene senest 16. desember 2010. Dessuten skal EFSA etter artikkel 9 nr. 2 senest seks måneder etter ikrafttredelsen av sektorregelverket ha fremlagt for Kommisjonen et forslag til hvilke opplysninger som er nødvendige i forbindelse med risikovurdering av de aktuelle stoffene. Sektorregelverket trådte i kraft 20. januar 2009 og EFTAs forslag skal derfor være oversendt Kommisjonen innen 20. juli 2009.

EFSA er etter artikkel 11 forpliktet til å sikre at det som skjer i deres virksomhet er åpent tilgjengelig for allmennheten i samsvar med forordning (EF) nr. 178/2002 (food law) artikkel 38, herunder gjennom av eget tiltak å gjøre EFSAs uttalelser offentlige snarest mulig. Tilsvarende gjelder også for forespørsler som gjelder innhenting av EFSAs uttalelse og eventuelle beslutninger om fristforlengelse etter artikkel 6 nr. 1. Søkere kan likevel etter artikkel 12 nr. 1 - 7 be om at deler av informasjonsmaterialet som sendes inn behandles fortrolig. Slike forespørsler må begrunnes og det må spesifiseres hvilke opplysninger det dreier seg om. Kommisjonen skal, etter å ha konsultert søker, ta stilling til hvilke opplysninger som faktisk kan behandles som fortrolige og skal melde fra om sin vurdering til søker og medlemsstatene. Søker får deretter tre uker på seg til å bestemme seg for om det da, på bakgrunn av Kommisjonens holdning til fortrolighetsspørsmålet, er ønskelig å trekke søknaden. Dersom en søknad trekkes tilbake, skal ikke Kommisjonen, EFSA eller medlemsstatene offentliggjøre opplysninger som søker har bedt om at skal behandles fortrolig. Dette gjelder også i forhold til opplysninger der Kommisjonen og søker er uenige om behovet for å holde opplysningene fortrolig. Kommisjonen, EFSA og medlemsstatene skal imidlertid uansett ikke forhindres i å utveksle de opplysninger som er nødvendig.

Visse opplysninger kan imidlertid etter artikkel 12 nr. 1 annet ledd aldri behandles som fortrolige. Det dreier seg blant annet om opplysninger om søkerens navn og adresse, navnet på stoffet og en detaljert

beskrivelse av det, begrunnelsen for bruk av stoffet i eller på visse næringsmidler, opplysninger som er relevante for vurderingen av stoffets trygghet, eventuelt analysemetoden(e). Det fremgår for øvrig av punkt 16 i fortalen at sektorlovgivningen på nærmere bestemte vilkår og bare i en viss periode kan åpne for beskyttelse av vitenskapelig data og annen informasjon som er oversendt fra søkeren. Sektorlovgivningen kan også eventuelt regulere at slike data ikke kan brukes av myndighetene/EFSA til fordel for en annen søker. De tre sektorforordningene som inngår i den såkalte 4-pakken inneholder per i dag ikke bestemmelser om slik databeskyttelse. Dersom det skulle oppstå en nødssituasjon som har sitt utspring i et stoff som er oppført på fellesskapslistene, og spesielt dersom EFSA har avgitt en uttalelse om dette, fremgår det av artikkel 13 at det skal iverksettes tiltak etter bestemmelsene i food law (178/2002) artikkel 53 og 54. Rettsakten og de tre andre sektorforordningene inneholder derfor ingen andre eller egne bestemmelser om midlertidige sikkerhetsklausuler.

Medlemsstatene skal etter artikkel 15 innen seks måneder etter ikrafttredelsen av sektorregelverket oversende kontaktinformasjon om den nasjonale kompetente myndigheten etter regelverkene og et særskilt kontaktpunkt i den kompetente myndigheten til Kommisjonen og til EFSA.
Det fremgår av artikkel 16 at rettsakten trådte i kraft 20. januar 2009 og at den gjelder for de ulike sektorene fra det tidspunktet gjennomføringsbestemmelsene i artikkel 9 er fastsatt. Artikkel 9 skal imidlertid gjelde fra 20. januar 2009.

Merknader

Rettsakten er fastsatt av Europaparlamentet og Rådet med hjemmel i EF-traktaten artikkel 95 jf. artikkel 251. Implementering av rettsakten i norsk rett vil enten medføre behov for fastsettelse av en ny forskrift om den felles godkjenningsprosedyren, eventuelt fastsettelse av en ny forskrift som implementerer flere av eller alle rettsaktene i den såkalte 4-pakken.

Implementering av rettsakten vil også medføre behov for endringer i forskrift 21. desember 1993 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler og forskrift 21. desember 1993 nr. 1379 om aromaer mv til næringsmidler, men disse forskriftene vil antagelig uansett måtte oppheves eller endres som følge av implementering av forordning (EF) nr. 1333/2008 om tilsetningsstoffer i næringsmidler og forordning (EF) nr. 1334/2008 om aromaer i næringsmidler.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0282 Kommisjonsforordning (EF) nr. 282/2008 av 27. mars 2008 om resirkulerte plastmaterialer og -gjenstander i kontakt med næringsmidler som endrer forordning (EF) nr. 2023/2006 (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordningen omfatter alle resirkulerte plastmaterialer som er fremstilt ved mekanisk gjenvinning av plastråstoffer. Materialer som er gjenvunnet ved kjemisk depolymerisering er ikke omfattet av forordningen, ei heller avkapp i egen produksjon eller gjenvunnet plast brukt bak en såkalt "funksjonell barriere" som reduserer migrasjon av stoffet til et nivå som ikke er detekterbart. Kvaliteten av det resirkulerte materialet skal være karakterisert og kontrollert, i henhold til på forhånd fastsatte kriterier, slik at bestemmelsene i artikkel 3 om helsefare, uakseptabel sammensetning og endring av organoleptiske

egenskaper jf. rammeforordningen for matkontaktmaterialer (EF) nr. 1935/2004 er oppfylt. Kun materialer og gjenstander som stammer fra produkter som opprinnelig tilfredsstilte kravene i plastdirektivet 2002/72/EF kan brukes som råstoff til resirkulert plast. Kun stoffer tillatt i plastdirektivet kan tilsettes resirkulert plast. Migrasjonsgrenser og andre restriksjoner skal være oppfylt, som i plastdirektivet.

Etter søknad fra industrien skal EFSA gjøre en individuell vurdering av alle eksisterende og nye gjenvinningsprosesser, mens det er Kommisjonen som enten innvilger eller avslår søknader. Godkjenningen av hver enkelt gjenvinningsprosess baseres på en vurdering av råvarenes karakteristika, prosessens sorteringseffektivitet, prosessens effektivitet når det gjelder å redusere kontaminering sammen med en nærmere angivelse av produktenes bruksområder. Godkjenningen er virksomhetsspesifikk og følger de prosedyrer som er fastsatt i forordning (EF) nr. 1935/2004, med nødvendige tilpasninger. En godkjent gjenvinningsprosess tildeles et EF-registreringsnummer, som skal være offentlig tilgjengelig og som ajourføres av EU-kommisjonen. Når autorisering er innvilget skal medlemslandene og EU-kommisjonen underrettes om på hvilke produksjonssteder den aktuelle gjenvinningsprosessen benyttes. Det stilles krav til et effektivt kvalitetssikringssystem som skal sørge for en reproduserbar kvalitet av den gjenvunne plasten. Kravene til dette systemet legges til som et nytt vedlegg i forordningen for god produksjonspraksis (EF) nr. 2023/2006. Tilsynet med at kravene til gjenvinningsprosessen overholdes gjøres av kompetent myndighet. Det skal gjennomføres revisjon jf. artikkel 10 i forordning (EF) nr. 882/2004. Resirkulert plast omfattet av denne forordningen skal følge de samme bestemmelser for samsvarserklæringer og dokumentasjon som annen plast. I tillegg kommer tilleggskrav til informasjon om gjenvinningsprossen med EF-registreringsnummer mv. Det er frivillig om plasten merkes som resirkulert, men hvis den merkes skal standarden EN ISO 14021 eller tilsvarende benyttes.

Merknader

Gjeldende regelverk for plastmaterialer i kontakt med næringsmidler er gjennomført i forskrift 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (matkontaktforskriften). Forskriften er harmonisert med EUs regelverk på området. Rettsakten krever endringer i forskriften.

Mattilsynet har vært i kontakt med industrien både gjennom Emballasjekonvensjonen og via SFTs bransjekontakter i denne saken. Konsekvenser for industrien består i at produsenter av resirkulert plast må utarbeide en søknad om autorisasjon til Mattilsynet, som skal vurderes av EFSA. Virksomhetene må etablere et kvalitetssystem som omfatter også den delen av virksomheten som produserer de resirkulerte materialene. Dette vil både kreve administrative ressurser og ha økonomiske konsekvenser. Alt avhengig av grad av inputkontroll, grad av rensing mv. vil virksomheten måtte justere produksjonen til å oppfylle kravene i forordningen. Etter å ha vært i kontakt med industrien som produserer resirkulert plast i Norge i dag, har Mattilsynet inntrykk av at denne typen materialer i liten grad brukes til matkontakt, og at næringsmiddelindustrien stort sett bruker jomfruelig plast i sin produksjon.Konsekvenser for Mattilsynet: Hvis det kommer inn søknader om autorisasjon for resirkulert plast vil Mattilsynet måtte videresende disse til EU-kommisjonen. Mattilsynet må også revidere og føre øvrig tilsyn med virksomhetene som er omfattet av autoriseringer. Mattilsynet må også føre tilsyn med plast med tanke på å avklare om produktene kommer fra en autorisert gjenvinningsprosess. Dette vil medføre både at ressurser må settes av til tilsynet og medføre økonomiske konsekvenser for Mattilsynet.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1024 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1024/2009 av 29. oktober 2009 om innvilgelse og avslag på visse helsepåstander på næringsmidler som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten inneholder avgjørelser av 16 søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 14 i forordning (EF) nr. 1924/2006 om bruk av ernærings- og helsepåstander på næringsmidler (påstandsforordningen). Helsepåstander etter denne bestemmelsen gjelder påstander som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse.

Påstandsforordningen har vært gjeldende i EU-området siden 1. juli 2007. Denne forordningen er oppbygd slik at det må utvikles og vedtas et utfyllende regelverk før bruken av ernærings- og helsepåstander er fullt ut harmonisert.

En del av det utfyllende regelverket som skal utvikles med grunnlag i påstandsforordningen, er godkjente helsepåstander etter forordningens artikkel 14. Det er den enkelte virksomhet som sender inn søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 14 i påstandsforordningen til den kompetente myndighet i et medlemsland. Medlemslandene skal så behandle og vurdere søknaden etter de bestemmelsene som fremgår av forordning (EF) nr. 353/2008 før den videresendes EFSA som vurderer det vitenskapelige grunnlaget for søknaden. Kommisjonen tar vurderingene fra EFSA i betraktning når søknadene avgjøres. Avgjørelsene forelegges også Rådet/Parlamentet etter regelverksprosedyren med kontroll.

Godkjente påstander etter artikkel 14 vil bli oppført på en liste. Disse påstandene kan benyttes av andre virksomheter i samsvar med de vilkår som fremgår av beslutningen. Påstander som ikke godkjennes vil også fremgå av et fellesskapsregister, og disse må tas ut av bruk innen 6 måneder etter at forordningen trer i kraft.

Innvilgede søknader:
Én søknad vedrørende bruk av påstander om redusert sykdomsrisiko:

- Tyggegummi søtet med 100% xylitol - reduksjon av plakk. Plakk er en risikofaktor for utvikling av karies hos barn.

Én søknad relatert til barns utvikling og helse:

- Fosfor - nødvendig for normal vekst og utvikling av barns beinbygning.

Avslåtte søknader:
14 søknader vedrørende bruk av påstander relatert til barns utvikling og helse:

- Lactoral - hjelper til å normalisere fordøyelseskanalen etter forstyrrelser i mikrofloraen.
- Lactoral - forbedrer det genrelle immunsystemet ved å opprettholde den mikrobiologiske balansen.
- Lactoral - hjelper til å beskytte fordøyelsessystemet mot enteropatogener på grunn av sterke antagonistiske egenskaper og hjelper til å bygge den naturlige intestinale barriere.
- Lactoral - hjelper til å opprettholde den naturlige mikrofloraen i tarmen på reiser.
- Lactoral - inneholder levende probiotiske bakterier med sterke egenskaper til kolonisering av tarmkanalen isoler fra friske, ammende spedbarn.
- Mumomega - tilfører ernæring som understøtter en sunn utvikling av sentralnervesystemet.
- Efalex - kan hjelpe til og opprettholde koordineringsevnen.

- Efalex - kan hjelpe til og opprettholde konsentrasjonen.
- Efalex - kan hjelpe til og opprettholde og støtte hjerneutvikling og funksjon.
- Efalex - kan hjelpe til og opprettholde læreevnen.
- Efalex - kan hjelpe til og opprettholde og støtte øyets utvikling og funksjon.
- Efalex - kan hjelpe til og støtte et sunn utvikling av sentralnervesystemet.
- Eye q baby - gir næring som støtter utviklingen av et friskt sentralnervesystem.
- Eye q - gir næring som hjelper barn til å opprettholde en frisk hjernefunksjon.
- Eye q - gir næring som hjelper barn til å bevare konsentrasjonsevnen

Merknader

Forordningen implementeres i norsk regelverk ved en henvisningsbestemmelse i forskriften om ernærings- og helsepåstander.

Når påstandsforordningen implementeres i Norge vil virksomhetene måtte forholde seg til de innvilgede og avviste påstandene, bl.a. må evt. avviste påstander tas ut av bruk. Påstander om redusert sykdomsrisiko har tidligere ikke vært tillatt brukt. Adgang til bruk av helsepåstander utvides derfor når også denne kategorien påstander nå innvilges.

Forbrukerne vil, når påstandsforordningen trer i kraft, kunne forholde seg til et marked hvor det er større klarhet om hvilke påstander som er tillatte og hvilke som ikke er det. EFSAs vurdering av de enkelte søknadene gir også forbrukerne større trygghet for at de påstandene som er i bruk er vitenskapelig dokumentert.

Tilsyn med bruken av helsepåstander inngår i det ordinære tilsynet. Når påstandsforordningen implemteres, vil dette gi en større klarhet med hensyn til bruken av påstander og dermed også tydeligere grunnlag for tilsynet med dette.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 1333 Europaparlament- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 av 16. desember 2008 om tilsetningsstoffer til næringsmidler (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten regulerer bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler og er en del av den såkalte 4-pakken som også består av forordningene om felles godkjenningsprosedyre for tilsetningsstoffer, enzymer og aromaer (1331/2008), næringsmiddelenzymer (1332/2008) og aromaer i næringsmidler (1334/2008). Rettsakten skal etter en overgangsperiode erstatte det gamle regelverket om bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler. I motsetning til det gamle regelverket om bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler, inneholder rettsakten også bestemmelser om bruk av tilsetningsstoffer i tilsetningsstoffer, enzymer og aromaer mv.

Det fremgår av artikkel 1 i forordningen at formålet med reguleringen er å sikre at det indre marked fungerer som det skal samtidig som det sikres et høyt beskyttelsesnivå for så vidt gjelder folkehelsen,

andre forbrukerinteresser og ved å bidra til redelig omsetning. Forordningen skal også, der det er relevant, kunne ivareta forholdet til miljøet.

Rettsakten definerer i artikkel 3 innholdet i ulike begreper – herunder definisjonen av et tilsetningsstoff.

Rettsaktens virkeområde defineres artikkel 2. Fra det tidspunktet som fellesskapslisten over godkjente næringsmiddelenzymer er etablert, gjelder rettsakten etter artikkel 2 nr. 3 heller ikke for næringsmiddelenzymer som er omfattet av forordning (EF) nr. 1332/2008.

Rettsakten inneholder bestemmelser som gir de generelle materielle vilkårene for godkjenning og bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler, herunder om opprettelsen fellesskapslister over godkjente næringsmiddelenzymer, bruksbetingelser og merkeregler. De prosessuelle bestemmelsene og selve godkjenningen av bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler skal skje etter den felles godkjenningsprosedyren som fremgår av forordning (EF) nr. 1331/2008.

Det fremgår av artikkel 4 nr. 1 og 2 og 5 at bare tilsetningsstoffer som er godkjent og oppført på fellesskapslistene i forordningens vedlegg II og III kan omsettes og brukes. Videre fremgår det av artikkel 4 nr. 3 at tilsetningsstoffene i vedlegg II skal listes opp etter til hvilken kategori av næringsmidler som de kan tilsettes. Tilsetningsstoffer i vedlegg III skal etter artikkel 4 nr. 4 listes opp etter til hvilke tilsetningsstoffer, enzymer, aromaer og næringsstoffer eller kategorier av slike som de kan tilsettes. De generelle vilkårene for å kunne godkjenne et tilsetningsstoff fremgår av artikkel 6. Artiklene 7 og 8 inneholder tilleggskrav for henholdsvis søtstoffer og fargestoffer.

Det fremgår av artikkel 9 nr. 1 at tilsetningsstoffer som er listet opp i vedlegg II og III kan tilordnes en av funksjonsgruppene i forordningens vedlegg I. Kommisjonen er i artikkel 9 nr. 2, dersom vitenskapelige fremskritt eller den teknologiske utviklingen gjør det nødvendig, gitt myndighet til å tilføye ytterligere funksjonsgrupper i vedlegg I.

Det fremgår av artikkel 10 nr. 2 at en oppføring av et tilsetningsstoff i fellesskapslistene i vedlegg II eller III til forordningen skal inneholde visse opplysninger om tilsetningsstoffet. Artikkel 11 gjelder fastsettelse av grenseverdier for bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler.

Dersom det gjøres vesentlige endringer i produksjonsmåten eller kildematerialet til et tilsetningsstoff som er oppført på en fellesskapsliste eller dersom det gjøres endringer i partikkelstørrelsen – for eksempel ved bruk av nanoteknologi – må tilsetningsstoffet som fremstilles ved bruk av slike nye materialer eller metoder i henhold til artikkel 12 godkjennes på nytt – eventuelt må det gjøres endringer i spesifikasjonene.

Det fremgår av artikkel 13 nr. 1 at genetisk modifiserte tilsetningsstoffer må være godkjent i henhold til forordning (EF) nr. 1829/2003 (GM mat og fôr) før de kan godkjennes som tilsetningsstoffer. Dersom et tilsetningsstoff som allerede er inkludert på fellesskapslisten, blir produsert fra en annen kilde, og kilden er omfattet av godkjenningsordningen i forordning (EF) nr. 1829/2003 (GM mat og fôr), er det ikke nødvendig med ny godkjenning etter denne rettsakten (1333/2008) så lenge den nye kilden er godkjent etter GM-regelverket og tilsetningsstoffet oppfyller kravene i denne rettsakten (1333/2008).
Spesifikasjoner for tilsetningsstoffer skal, i henhold til artikkel 14, vedtas når tilsetningsstoffet for første gang godkjennes og føres opp på fellesskapslistene i vedlegg II og III.

Kapittel III i forordningen inneholder generelle og overordnede bestemmelser om bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler. Det fremgår av artikkel 15 at det ikke kan benyttes tilsetningsstoffer i ubearbeidede næringsmidler. Videre fremgår det av artikkel 16 at det i utgangspunktet ikke kan benyttes tilsetningsstoffer i barnemat. I henhold til artikkel 17 kan bare fargestoffer som er oppført i vedlegg II benyttes til stempelmerking av kjøtt og kjøttprodukter, til dekormaling av eggskall og til stempling av eggskall. Artikkel 18 gjelder det såkalte overføringsprinsippet (carry-over).

Det fremgår av artikkel 20 at de medlemsstatene som er listet opp i vedlegg IV til forordningen, kan opprettholde forbud mot bruk av visse kategorier av tilsetningsstoffer i tradisjonelle næringsmidler som er produsert på medlemsstatens territorium.

Kapittel IV inneholder spesialbestemmelsene om merking av tilsetningsstoffer, og det skilles mellom merking av tilsetningsstoffer som henholdsvis ikke er (artikkel 21 og 22) og er (artikkel 23 og 24) beregnet for omsetning til sluttbruker. Under artikkel 24 nr. 4 kommer det inn nye krav til produsenter av bordsøtningsmidler.

Fellesskapslisten i vedlegg II over tilsetningsstoffer som er tillatt brukt i næringsmidler skal i henhold til artikkel 30 nr. 1 første gang etableres ved at de tilsetningsstoffene som er tillatt brukt i næringsmidler med eventuelle bruksbetingelser etter direktivene 94/35/EF, 94/36/EF og 95/2/EF tas inn i vedlegget. Før dette skjer, skal det imidlertid gjøres en revurdering av om stoffene oppfyller kriteriene i artiklene 6, 7 og 8 i forordningen. Revurderingen skal være avsluttet innen 20. januar 2011. Revurderingen skal i denne omgang likevel ikke omfatte en ny risikovurdering av EFSA.

Videre fremgår det av artikkel 30 nr. 2 og 3 at fellesskapslistene i vedlegg III del 1 og 4 over tilsetningsstoffer som er tillatt brukt i henholdsvis tilsetningsstoffer eller aromaer første gang skal etableres ved at de tilsetningsstoffene som er tillatt brukt etter direktiv 95/2/EF tas inn i del 1 og 4 i vedlegget. Før dette skjer, skal det imidlertid gjøres en revurdering av om stoffene oppfyller kriteriene i artikkel 6 i forordningen. Revurderingen skal være avsluttet innen 20. januar 2011. Revurderingen skal i denne omgang likevel ikke omfatte en ny risikovurdering av EFSA.
Det fremgår imidlertid av artikkel 32 nr. 1 at alle tilsetningsstoffene som var tillatt brukt i næringsmidler per 20. januar 2009 skal risikovurderes på nytt av EFSA. Etter å ha konsultert EFSA, skal Kommisjonen etter artikkel 32 nr. 2 innen 20. januar 2010 fastsette et evalueringsprogram for disse tilsetningsstoffene. Tilsetningsstoffer og bruksområder som det ikke lenger er behov for skal uansett ikke tas inn i vedlegg II og III, jf. artikkel 30 nr. 1 – 3.

Det fremgår av artikkel 30 nr. 4 at det skal fastsettes spesifikasjoner for tilsetningsstoffene som er omfattet av nr. 1 – 3 samtidig som de aktuelle tilsetningsstoffene tas inn på fellesskapslistene i vedlegg II og III. I en overgangsperiode frem til fellesskapslistene i artikkel 30 nr. 1 – 3 er etablert for første gang, skal vedleggene til direktivene 94/35/EF, 94/36/EF og 95/2/EF, dersom det er nødvendig, etter artikkel 31 første ledd i forordningen kunne endres av Kommisjonen etter såkalt ”regulatory procedure with scrutiny”. Omsetning av næringsmidler som ikke oppfyller de nye merkekravene reguleres av bestemmelsene i artikkel 22.

Kommisjonen er i artikkel 19 gitt myndighet til å treffe vedtak (tolkningsavgjørelser) om hvilken næringsmiddelgruppe i vedlegg II et bestemt næringsmiddel tilhører, om et tilsetningsstoff som er oppført på fellesskapslistene i vedlegg II og III og som er tillatt brukt etter quantum satisprinsippet faktisk oppfyller vilkårene for dette i artikkel 11 nr. 2 eller om en konkret substans oppfyller definisjonen av et tilsetningsstoff i artikkel 3.

Det fremgår av artikkel 26 nr. 1 at produsenten eller brukeren av et tilsetningsstoff straks skal gi Kommisjonen melding om eventuelle nye tekniske eller vitenskapelige opplysninger som kan ha innvirkning på vurderingen av sikkerheten ved bruk av tilsetningsstoffet. Videre må produsenten eller brukeren av et tilsetningsstoff etter artikkel 26 nr. 2, etter forespørsel fra Kommisjonen, opplyse om faktisk bruk av tilsetningsstoffet. Kommisjonen skal igjen gjøre slike opplysninger tilgjengelige for medlemsstatene.

Medlemsstatene skal etter artikkel 27 nr 1, etter en risikobasert tilnærming, opprettholde systemer som overvåker konsumet og bruken av tilsetningsstoffer. Resultatene skal med jevne mellomrom rapporteres til Kommisjonen. Etter å ha rådspurt EFSA, skal Kommisjonen etter artikkel 27 nr. 2 fastsette en felles metode for samling av informasjon i medlemsstatene om inntaket av tilsetningsstoffer gjennom kostholdet. Artikkel 33 opphever de gamle rettsaktene om tilsetningsstoffer mv. i næringsmidler – herunder direktivene 94/35/EF, 94/36/EF og 95/2/EF. Som et unntak fra dette, fremgår det av artikkel 34 første ledd

at visse bestemmelser i direktivene 94/35/EF, 94/36/EF og 95/2/EF fortsatt skal gjelde frem til de tilsetningsstoffene som er tillatt brukt etter de aktuelle direktivene er overført til fellesskapslistene i vedlegg II og III til forordningen, jf. artikkel 30 nr. 1 – 3. Godkjenningen av bruk av enzymene E 1103 Invertase og E 1105 Lysozyme i direktiv 95/2/EF skal imidlertid oppheves fra det tidspunktet fellesskapslisten over godkjente næringsmiddelenzymer er etablert for første gang etter artikkel 17 i forordning (EF) nr. 1332/2008.

Rettsakten trådte etter artikkel 35 i kraft i EU 20. januar 2009 og skal gjelde fra 20. januar 2010. Artikkel 4 nr. 2 skal imidlertid først gjelde for stoffene som er omfattet av del 2, 3 og 4 av vedlegg III (tilsetningsstoffer som ikke fungerer som bærestoffer i tilsetningsstoffer, tilsetningsstoffer inkludert bærestoffer i næringsmiddelenzymer og tilsetningsstoffer inkludert bærestoffer i aromaer til næringsmidler) fra 1. januar 2011. Artikkel 23 nr. 4 skal også gjelde fra 20. januar 2011. Merkekravene for næringsmidler som inneholder visse fargestoffer i artikkel 24 skal gjelde fra 20. juli 2010 mens overgangsbestemmelsene i artikkel 31 skal gjelde allerede fra 20. januar 2009.

Vedlegg I lister opp og definerer funksjonsgruppene til tilsetningsstoffer, slik som: søtstoffer, fargestoffer, bærere, syrer, emulgatorer etc.

Vedlegg II vil etter hvert inneholde fellesskapslisten over tilsetningsstoffer som kan brukes i næringsmidler, og bruksbetingelsene.

Vedlegg III vil etter hvert inneholde fellesskapslister over tilsetningsstoffer som kan brukes i tilsetningsstoffer, enzymer, aromaer og næringsstoffer, og bruksbetingelsene. Vedlegget er delt opp i 5 deler.

Vedlegg IV inneholder en liste over tradisjonelle næringsmidler der enkelte medlemsstater kan forby bruk av visse kategorier av tilsetningsstoffer.

Vedlegg V inneholder en oversikt over fargestoffene som er omhandlet i artikkel 24. Det fremgår av vedlegget at bruk av disse azo-fargestoffene medfører krav om tilleggsmerking av næringsmidlene. Det er imidlertid gjort unntak for merkekravet for stempelmerking av kjøtt og for stempelmerking og dekorasjonsmaling av eggskall.

Merknader

Implementering av rettsakten i norsk rett vil medføre behov for fastsettelse av en ny forskrift om tilsetningsstoffer i næringsmidler som også, eventuelt etter en overgangsperiode, opphever det gjeldende regelverket på området. Eventuelt må det fastsettes en ny forskrift som implementerer flere av eller alle rettsaktene i den såkalte 4-pakken.

Implementering av rettsakten vil også medføre behov for endringer i forskrift 21. desember 1993 nr. 1379 om aromaer mv til næringsmidler (aromaforskriften), men aromaforskriften vil uansett antagelig måtte oppheves eller endres som følge av implementering av forordning (EF) nr. 1334/2008 om aromaer i næringsmidler.

Diverse bestemmelser som omhandler tilsetningsstoffer må fjernes fra andre forskrifter som implementerer de gamle direktivenes bestemmelser, f.eks merkeforskriften.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0984 Kommisjonsforordning (EF) nr. 984/2009 av 21. oktober 2009 om avslag på bruk av visse helsepåstander på næringsmidler, andre enn de som viser til reduksjon av sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten inneholder avgjørelser av 2 søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 13 i forordning (EF) nr. 1924/2006 om bruk av ernærings- og helsepåstander på næringsmidler (påstandsforordningen). Helsepåstander etter denne bestemmelsen gjelder andre påstander enn de som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse. Grunnlaget for å søke er artikkel 13 (5) som viser til at det må foreligge nyutviklet vitenskapelig data. Dette må ses i sammenheng med at det også skal utarbeides en liste over helsepåstander etter artikkel 13 på bakgrunn av påstander som ble sendt inn fra medlemslandene og Norge innen 31. januar 2008.

Påstandsforordningen har vært gjeldende i EU-området siden 1. juli 2007. Denne forordningen er oppbygd slik at det må utvikles og vedtas et utfyllende regelverk før bruken av ernærings- og helsepåstander er fullt ut harmonisert.

En del av det utfyllende regelverket som skal utvikles med grunnlag i påstandsforordningen, er godkjente helsepåstander etter forordningens artikkel 13(5). Det er den enkelte virksomhet som sender inn søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 13(5) i påstandsforordningen til den kompetente myndighet i et medlemsland. Medlemslandene skal så behandle og vurdere søknaden etter de bestemmelsene som fremgår av forordning (EF) nr. 353/2008 før den videresendes EFSA, som vurderer det vitenskapelige grunnlaget for søknaden. Kommisjonen tar vurderingene fra EFSA i betraktning når søknadene avgjøres. Avgjørelsene som innebærer avslag, forelegges også Rådet/Parlamentet etter regelverksprosedyren med kontroll.

Godkjente påstander etter artikkel 13 vil bli oppført på en liste. Disse påstandene kan benyttes av andre virksomheter i samsvar med de vilkår som fremgår av beslutningen. Påstander som ikke godkjennes vil også fremgå av et fellesskapsregister, og disse må tas ut av bruk innen 6 måneder etter at forordningen trer i kraft.

Avslåtte søknader:

- Elancyl Global Silhouette: endring av kroppsfasong i løpet av 28 dager.
- LGG MAX multispecies probiotic: reduserer gastro-intestinalt ubehag.

Merknader

Forordningen implementeres i norsk regelverk ved en henvisningsbestemmelse i forskriften om ernærings- og helsepåstander.

Når påstandsforordningen implementeres i Norge vil virksomhetene måtte forholde seg til de innvilgede og avviste påstandene, blant annet må eventuelle avviste påstander tas ut av bruk. Påstander om redusert sykdomsrisiko har tidligere ikke vært tillatt brukt. Adgang til bruk av helsepåstander utvides derfor når også denne kategorien påstander nå innvilges.

Forbrukerne vil, når påstandsforordningen trer i kraft, kunne forholde seg til et marked hvor det er større klarhet om hvilke påstander som er tillatte og hvilke som ikke er det. EFSAs vurdering av de enkelte søknadene gir også forbrukerne større trygghet for at de påstandene som er i bruk er vitenskapelig dokumentert.

Tilsyn med bruken av helsepåstander inngår i det ordinære tilsynet. Når påstandsforordningen implementeres, vil dette gi en større klarhet med hensyn til bruken av påstander og dermed også tydeligere grunnlag for tilsynet med dette.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1169 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1169/2009 av 30. november 2009 som endrer forordning (EF) nr. 353/2008 om fastsettelse av gjennomføringsbestemmelser vedrørende godkjenning av søknader om helsepåstander, jf artikkel 15 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer forordning (EF) nr. 353/2008 som fastsetter gjennomføringsbestemmelser vedrørende søknader om godkjenning av helsepåstander, jf artikkel 15 i forordning (EF) nr 1924/2006 (påstandsforordningen). Det vises til EØS-notat vedrørende forordning (EF) nr. 353/2008 når det gjelder innholdet i den rettsakten.

Forordning (EF) nr. 1169/2009 er hjemlet i påstandsforordningen artikkel 15(4) som fastsetter at Kommisjonen skal fastsette gjennomføringsbestemmelser for søknadsprosedyrene etter artikkel 15, herunder krav til hvordan søknadene om bruk av helsepåstander utformes og innleveres. Forordning (EF) nr. 1169/2009 innfører to nye bestemmelser i forordning (EF) nr. 353/2008 om henholdsvis medlemslandenes gyldighetskontroll av søknader før de videresendes for behandling i EU-systemet, ny artikkel 7a, og tilbaketrekning av innsendte søknader, ny artikkel 7b.

Artikkel 7a er fastsatt for å sikre at kun søknader om bruk av påstander som er i samsvar med de generelle prinsippene og kriteriene fastsatt i påstandsforordningen oversendes EFSA for vurdering. Det anses nødvendig med regler som klargjør når en søknad kan anses gyldig, og en presisering av medlemslandenes ansvar for å avklare dette. Før medlemslandene oversender søknader til EFSA, pålegges de derfor i artikkel 7a en plikt til å kontrollere at søknader som fremmes etter artikkel 15(2)(a) og artikkel 18(3) i påstandsforordningen er gyldige. Medlemslandene skal kontrollere at søknaden inneholder de opplysningene som kreves etter artikkel 15(3). Medlemslandene skal også etterprøve at de omsøkte påstandene er helsepåstander som faller inn under enten artikkel 13(5) eller artikkel 14.

Artikkel 7b går ut på at en søker bare skal ha mulighet til å trekke tilbake søknaden og stanse fellesskapsprosessen frem til EFSA har avgitt sin uttalelse. Formålet med bestemmelsen er at søkerne ikke skal kunne trekke søknadene tilbake etter at EFSA har nedlagt mye arbeid i å vurdere saken og at påstander som allerede er vurdert ikke skal søkes om på nytt. Fellesskapsregisteret som viser både innvilgede og avviste påstander, skal også hindre at det søkes på nytt om påstander som allerede er vurdert. Virksomheter skal sende anmodning om tilbaketrekning til vedkommende nasjonale myndighet hvor søknaden opprinnelig ble fremmet og denne myndigheten skal informere EFSA, Kommisjonen og de øvrige medlemslandene om dette.

Merknader

Norske myndigheter tar ikke i mot søknader før påstandsforordningen blir implementert i Norge.

Forordningen implementeres i norsk regelverk ved en henvisningsbestemmelse i forskriften om ernærings- og helsepåstander som vil bli vedtatt når påstandsforordningen implementeres.

Virksomhetene
Når påstandsforordningen implementeres i Norge, vil virksomheter, som ønsker å benytte helsepåstander, kunne sende søknader til norske myndigheter. De endringene som gjennomføres i forordning (EF) nr 1169/2009 når det gjelder myndighetenes gyldighetskontroll av søknader, vil innskjerpe virksomhetenes plikt til å fremme fullstendige og korrekte søknader. Dette er imidlertid plikter som allerede ligger i påstandsforordningen.
Virksomhetene må i henhold til denne forordningen innrette seg etter bestemmelsen om at innsendte søknader ikke kan trekkes etter at EFSA har gitt sin vurdering av søknaden.

Forbrukerne
De endringene i regelverket som denne forordningen innebærer, har ikke konsekvenser for forbrukerne.
Mattilsynet
Når det åpnes opp for mottak av søknader i Norge, vil Mattilsynet være forpliktet til å gjennomføre den gyldighetskontroll som forordningen pålegger i forbindelse med søknadsbehandlingen. Mattilsynet vil også måtte følge den prosedyren som er fastsatt når det gjelder tilbaketrekning av søknader.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0105 Kommisjonsforordning (EU) nr. 105/2010 av 5. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 1881/2006 om fastsettelse av grenseverdier for visse kontaminanter i næringsmidler med hensyn til okratoksin A (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten setter grenseverdier for okratoksin A i følgende krydder; Chilipepper, chilipulver, cayennepulver, paprikapulver, pepper, muskat, ingefær, gurkemeie og lakris. Soppgiften Okratoksin A (OTA) er regulert i mange matvarer, men krydder har tidligere ikke vært omfattet. En EFSA vurdering har påpekt viktigheten av å ha grenseverdier for å sile ut høyt kontaminerte varer. Man har også funnet høye verdier av OTA i krydder og lakris. Besøk hos land som eksporterer krydder til EU har også vist at det er lite/manglende kontroll med de varer som eksporteres.

Merknader

Regelverket på fremmedstoffer skal være "strengt, men oppnåelig". For å gi aktørene mulighet til å tilpasse seg det nye regelverket, men samtidig stimulere til god landbrukspraksis, har man satt en to-trinns grenseverdi for krydder. Det er satt en grenseverdi 30 µg/kg, som blir endret til 15 µg/kg 1. juli 2012. Tidligere diskusjoner har gått på om man skal ha et forbehold på den lave grenseverdien, men Kommisjonen var her tydelige og sa at den skulle bli stående. For lakris er det satt grenseverdier for lakrisrot og lakrisekstrakt, disse har kun fått en grenseverdi.

Mattilsynet ønsker å stimulere til god landbrukspraksis, og har støttet halveringen av grenseverdien fra juli 2012.

I motsetning til f.eks. beskyttelsesvedtaket på aflatoksin (forordning (EF) nr. 1152/2009), hvor importør må dokumentere analyser av partiet, er det ikke noe slikt krav her. Man må likevel anta noe økt etterspørsel etter dokumentasjon og dermed økte analyseutgifter for importører, tilsvarende også for tilsynsmyndigheten om stikkprøver skal tas ved tilsyn. En analyse av OTA koster ca kr. 1700,-.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0983 Kommisjonsforordning (EF) nr. 983/2009 av 21. oktober 2009 om innvilgelse og avslag på visse helsepåstander som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten inneholder avgjørelser av 21 søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 14 i forordning (EF) nr. 1924/2006 om bruk av ernærings- og helsepåstander på næringsmidler (påstandsforordningen). Helsepåstander etter denne bestemmelsen gjelder påstander som viser til redusert sykdomsrisiko og til barns utvikling og helse.

Påstandsforordningen har vært gjeldende i EU-området siden 1. juli 2007. Denne forordningen er oppbygd slik at det må utvikles og vedtas et utfyllende regelverk før bruken av ernærings- og helsepåstander er fullt ut harmonisert.

En del av det utfyllende regelverket, som skal utvikles med grunnlag i påstandsforordningen, er godkjente helsepåstander etter forordningens artikkel 14. Det er den enkelte virksomhet som sender inn søknader om bruk av helsepåstander etter artikkel 14 i påstandsforordningen til den kompetente myndighet i et medlemsland. Medlemslandene skal så behandle og vurdere søknaden etter de bestemmelsene som fremgår av forordning (EF) nr. 353/2008 før den videresendes EFSA, som vurderer det vitenskapelige grunnlaget for søknaden. Kommisjonen tar vurderingene fra EFSA i betraktning når søknadene avgjøres. Avgjørelsene forelegges også Rådet/Parlamentet etter regelverksprosedyren med kontroll.

Godkjente påstander etter artikkel 14 vil bli oppført på en liste. Disse påstandene kan benyttes av andre virksomheter i samsvar med de vilkår som fremgår av beslutningen. Påstander som ikke godkjennes vil også fremgå av et fellesskapsregister, og disse må tas ut av bruk innen 6 måneder etter at forordningen trer i kraft.

Innvilgede søknader:
To søknader vedrørende bruk av påstander om redusert sykdomsrisiko:

- plantesteroler: reduksjon av kolesterol i blodet og dermed reduksjon av risiko for utvikling av hjerte-/karsykdommer
- plantestanoler: reduksjon av kolesterol i blodet og dermed reduksjon av risiko for utvikling av hjerte-/karsykdommer

Fem søknader relatert til barns utvikling og helse:

- alfa-linolensyre og linolsyre: nødvendig for barns normale vekst og utvikling.
- kalsium: nødvendig for normal vekst og utvikling av barns beinbygning.
- proteiner: nødvendig for normal vekst og utvikling av barns beinbygning.
- kalsium og vitamin D: nødvendig for normal vekst og utvikling av barns beinbygning.
- vitamin D: nødvendig for normal vekst og utvikling av barns beinbygning.

Avslåtte søknader:
To søknader vedrørende bruk av påstander om redusert sykdomsrisiko:

- NeOpuntia: gunstig virkning på fettverdier i blodet, særlig HDL-kolesterol.
- fermentert Lactobacillus helveticus, Evolus magre melkeprodukter: reduksjon av stivhet i arteriene.

12 søknader vedrørende bruk av påstander relatert til barns utvikling og helse:

- regulat.pro.kid IMMUN: styrking og stimulering av barns immunsystem under vekst.
- meieriprodukter: tre porsjoner meieriprodukter som en del av et variert kosthold vil fremme en helsemessig gunstig kroppsvekt i barndom og ungdom.
- meieriprodukter: Melk og ost fremmer tannhelsen hos barn.
- DHA og ARA: stimulerer nerveutviklingen i hjerne og øyne.
- regulat.pro.kid BRAIN: bidrar til mental og kognitiv utvikling hos barn.
- DHA/EPA: beroligende.
- DHA/EPA: gir sinnsro og rom for gunstig utvikling hos barn.
- DHA/EPA: syn.
- DHA/EPA: mental utvikling.
- DHA/EPA: fremmer konsentrasjon.
- DHA/EPA: hjelper til å fremme tankekapasiteten.
- DHA/EPA: hjelper til å støtte evnen til å lære.

Merknader

Forordningen implementeres i norsk regelverk ved en henvisningsbestemmelse i forskriften om ernærings- og helsepåstander.

Når påstandsforordningen implementeres i Norge vil virksomhetene måtte forholde seg til de innvilgede og avviste påstandene, bl.a. må eventuelle avviste påstander tas ut av bruk. Påstander om redusert sykdomsrisiko har tidligere ikke vært tillatt brukt. Adgang til bruk av helsepåstander utvides derfor når også denne kategorien påstander innvilges.

Forbrukerne vil, når påstandsforordningen trer i kraft, kunne forholde seg til et marked hvor det er større klarhet om hvilke påstander som er tillatte og hvilke som ikke er det. EFSAs vurdering av de enkelte søknadene gir også forbrukerne større trygghet for at de påstandene som er i bruk, er vitenskapelig dokumentert.

Tilsyn med bruken av helsepåstander inngår i det ordinære tilsynet. Når påstandsforordningen implementeres, vil dette gi en større klarhet med hensyn til bruken av påstander og dermed også tydeligere grunnlag for tilsynet med dette.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 R 0165 Kommisjonsforordning (EU) nr. 165/2010 26. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 1881/2006 som fastsetter grenseverdier for visse kontaminanter i næringsmidler med hensyn til aflatoksiner (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten setter endrede grenseverdier for aflatoksiner i trenøtter (mandler, pistasj-, hassel- og paranøtter), nye grenseverdier for aflatoksiner i oljefrø og for ris som skal bearbeides videre før konsum. Etter flere års diskusjoner, har man i Codex committee for contaminants in foods (CCCF) fastsatt grenseverdier for mandler, hasselnøtter og pistasjnøtter. Grenseverdiene er todelt, med en grenseverdi for avskallede nøtter til videre prosessering (15 µg/kg) og en grenseverdi for avskallede nøtter til direkte konsum (10 µg/kg). Det har i EØS-landene vært lavere grenseverdier og som en følge av Codexvedtaket økes grenseverdiene som en tilpasning til Codex-standardene. De nye grenseverdiene er et kompromiss, etter flere års diskusjoner i Codex. Det er også blitt gjort en EFSA-vurdering som sier at å øke grenseverdien slik man nå gjør, kun vil ha mindre effekter på eksponering og dermed kreftrisiko i EU. Det foreligger også et forslag i Codex om tilsvarende grenseverdier for avskallede paranøtter. For å forenkle regelverksimplementeringen, tar man også inn disse to grenseverdiene nå.

I EFSA-vurderingen nevnt over, ble det avdekket at oljefrø og oljefrøprodukter er en viktig eksponeringskilde for aflatoksiner. Man har via EUs meldesystem for mat og fôr (RASFF) også sett høye verdier av aflatoksiner i blant annet melonfrø og solsikkefrø. Forordningen setter derfor også grenseverdier for oljefrø og oljefrøprodukter til humant konsum. Grenseverdiene settes lik en eksisterende grenseverdi for peanøtter (som også er en type oljefrø). Da man har sett at raffinering av vegetabilske oljer fra slike oljefrø fjerner aflatoksiner, er råolje som skal raffineres og raffinerte oljer unntatt fra grenseverdien. For ris har man sett at ris med skall har nivåer av aflatoksiner over grenseverdien, men at varene overholder regelverket når man sorterer/avskaller eller har annen fysisk behandling. For mais har man allerede noen egne, høyere grenseverder når varene skal prosesseres videre før konsum. Tilsvarende system og grenseverdier blir nå også gjeldende for ris. (5 µg/kg Aflatoksin B1, 10 µg/kg sum total aflatoksiner for varer som skal prosesseres videre, mens varer som skal konsumeres direkte har grenseverdier på henholdsvis 2 og 4 µg/kg).

Merknader

Innlemmelse av forordningen i norsk rett vil føre til at man må endre forskrift 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler.

For næringsaktører vil de fleste av endringene medføre et mer lempelig regelverk, i og med at man innfører høyere grenseverdier. Innføring av egne, høyere grenseverdier for de varer som skal videreforedles før konsum, gjør også regelverket mer fleksibelt for næringsaktørene. Noe økte analyseutgifter må påregnes ved innføring av grenseverdier for oljefrø, siden disse er nye. En analyse for aflatoksiner koster ca kr. 2000,-.

Grenseverdiene for "Codex-nøttene" (mandler, pistasjnøtter, hasselnøtter og paranøtter) må sies å være et kompromiss, Norge har lenge hevdet at disse burde være så lave som mulig. Vi ønsket å beholde de lavere EØS-grenseverdiene. Basert på EFSA-vurderingen om at de bidrar lite til eksponering og ønsket om å få til grenseverdier i CODEX, gjorde at man landet på disse verdiene som her er foreslått.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

31997 X 0618 Kommisjonsrekommandasjon 97/618/EF av 29. juli 1997 om de vitenskapelige aspektene ved og de nødvendige opplysninger som skal vedlegges søknader om markedsføring av nye næringsmidler og nye næringsmiddelingredienser, og om utarbeiding av førstegangsvurderinger iht. europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/1997 er under vurdering for innlemmelse i EØS-avtalen. Kommisjonsrekommandasjon 1997/618/EF gir retningslinjer for hvilke opplysninger som skal vedlegges en søknad om markedsføring og for utarbeiding av førstegangsvurdering av produkter

Merknader

Rettsakten er i harmoni med norsk forvaltning på dette området.

Sakkyndige instansers merknader

Mattilsynet har vurdert rettsakten som EØS-relevant og akseptabel.
Spesialutvalget for næringsmidler, der Barne- og likestillingsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet er representert, har gitt sin tilslutning.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32004 H 0787 Kommisjonsrekommandasjon 2004/787/EF av 4. oktober 2004 om tekniske retningslinjer for prøvetaking og påvisning av genmodifiserte organismer og materiale fremstilt av genmodifiserte organismer, som utgjør eller inngår i produkter, innenfor rammene av forordning (EF) nr. 1830/2004 (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsrekommandasjonen gir råd om tekniske retningslinjer for prøvetaking og påvisning av genmodifiserte organismer og materiale fremstilt av genmodifiserte organismer som utgjør eller inngår i produkter, innenfor rammen av forordning (EF) nr. 1830/2003. Formålet er å få utført inspeksjoner og

andre kontrolltiltak for å sikre overholdelse av reglene om sporbarhet og merking av GMO og genmodifisert mat og fôr.

Forordningen om sporbarhet og merking samt endringene i utsettingsdirektivet krever et system for overføring og oppbevaring av dokumentasjon hos de forskjellige aktører i alle ledd i produksjonskjeden fram til frambud, for produkter som består av eller inneholder GMO og mat- og fôrprodukter produsert fra GMO. Det kreves imidlertid ikke at operatørene selv foretar prøveuttak og tester på hvert ledd i kjeden for tilstedeværelse av GMO eller materiale produsert fra GMO.

Medlemsstatene må derfor selv (art. 9(1)) forsikre seg om at inspeksjoner og andre kontrollmålinger inkludert prøvetaking og kvalitativ/kvantitativ testing blir foretatt for etterlevelse av denne forordningen.

For å forenkle en koordinert tilnærmingsmåte for slike inspeksjoner og kontrollmålinger, krever forordningen (art. 9(2)) derfor at det lages tekniske veiledninger om prøvetaking og testing/analysering av GMO og materiale produsert fra GMO.

Prøvetaking og testing/analysering skal foretas med anerkjente vitenskapelige og statistiske protokoller for å oppnå et tilstrekkelig sikkerhetsnivå for påvisning av GMO eller materiale produsert fra GMO.

I utviklingen av disse retningslinjene har komitéen etablert etter 2001/18 (art. 30) vært konsultert og det er tatt i betraktning arbeidet til de nasjonale kompetente myndigheter, Standing Committee on the Food Chain and Animal Health og Kommisjonens referanselaboratorium (JRC med deltakere fra ENGL).Retningslinjene består av tre deler: generelle prinsipper (I), prinsipper for samplingsprotokoller (II) og analyseprotokoller (III).

Del I Generelle prinsipper. For å oppfylle kravene i forordningen, må medlemsstatene ta med i betraktningen forhistorien til aktørene ift. overholdelse av relevant lovgivning, påliteligheten ved kontroller aktøren selv har foretatt, situasjoner hvor det er mistanke om lovbrudd samt virkemidler tilpasset hensikten med kontrollen, særlig sett i lys av risiko og erfaring. Offisielle kontroller skal uføres uten forhåndsvarsel, på et hvilket som helst sted i kjeden av produksjon, prosessering og oppbevaring og skal ikke skille mellom produkter ment for eksport utenfor EU og produkter ment for markedet innen EU. Aktører som får sine produkter kontrollert og analysert, kan anmode om en ny vurdering. De kompetente myndigheter skal fastsette hensiktsmessige prosedyrer som sikrer aktørens rett til anke.

Del II Prinsipper for prøvetakingsprotokoller. Denne delen er meget spesifikk og detaljert og består av 8 hovedpunkter. The Community Reference Laboratory (JRL) etablert under 1830/2003 og medlemmene av ENGL vil skaffe veiledning og gi assistanse mht. metoder for prøvetaking, inkludert bl.a. statistisk analyse. Det vises videre under de enkelte punktene til forskjellig ISO-standarder og dokumenter/programmer laget av ENGL.

Del III Analyseprotokoller/metoder. Denne delen er også relativt detaljert, med stor vekt på henvisninger til ISO/CEN-standarder og utført og fremtidig arbeid av CRL/ENGL.

Merknader

Norge har deltatt på møter i komiteen og støttet retningslinjene på forslagsstadiet. De gjelder GMO som godkjennes etter direktiv 2001/18/EF, dvs. GMO som godkjennes etter genteknologiloven i Norge. De gjelder også materiale til mat og fôr som er fremstilt av GMO som reguleres under matloven i Norge. Rettsakten har følgelig relevans for Miljøverndepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet.
Rekommandasjonen utfyller forordning (EF) nr. 1830/2003, som er under vurdering for innlemmelse i EØS-avtalen.

Sakkyndige instansers merknader

Mattilsynet har vurdert rettsakten som EØS-relevant og akseptabel.

Spesialutvalget for næringsmidler, der Barne- og likestillingsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet er representert, har gitt sin tilslutning.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 D 0448 Kommisjonsvedtak 2008/448/EF av 23. mai 2008 som gjelder Danmarks anmodning om opprettholdelse av nasjonale regler om tilsetning av nitritt i enkelte kjøttprodukter (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten retter seg mot Danmark.
EU-kommisjonen har godkjent Danmarks anmodning om opprettholdelse av nasjonalt regelverk i en periode på 2 år fra og med 23. mai 2008. Danmark informerte Kommisjonen den 21. november 2007 om at de påberopte seg EF-traktatens artikkel 95 (4) (miljøgarantien) overfor reguleringen av nitritt (E249 og E250) i parlament- og rådsdirektiv 2006/52/EF. Danmark aksepterte verken grenseverdien for inngående mengde eller unntakene. Danmark hevdet videre at reguleringen ikke er i tråd med anbefalingene fra EFSA og dermed ikke beskytter befolkningen i tilstrekkelig grad. DG-SANCO informerte EØS-landene og ba om kommentarer på Danmarks anmodning. Estland, Frankrike, Ungarn og Norge svarte. Frankrike var negative til Danmarks anmodning om opprettholdelse av nasjonalt regelverk. Norge var positive mens Estland og Ungarn var nøytrale. DG-SANCO ba i brev av 10. mars 2008 EFSA om en vitenskapelig uttalelse om hvorvidt tidligere vurderinger gjort av EUs vitenskapelige komiteer (SCF og EFSA) fremdeles er gyldige. I svar av 28. mars bekrefter EFSA at tidligere uttalelser er gyldige sett i forhold til opplysningene fra Danmark.

EFSA bekrefter at 50-100 mg tilsatt nitritt per kg er tilstrekkelig for mange produkter, men at produkter med lavt saltinnhold og lang holdbarhet kan ha behov for 50-150 mg tilsatt nitritt per kg. DG-SANCO har i følgende vedtak gitt Danmark tillatelse til å opprettholde sine nasjonale bestemmelser i 2 år fra vedtakets dato. Danmark må innen to år søke på nytt for å fremlegge ytterligere dokumentasjon på at bestemmelsene i 2006/52/EF ikke gir tilstrekkelig beskyttelsesnivå for forbruker, men er en uakseptabel risiko for menneskers helse. Danmark må derfor overvåke forekomst av botulisme, samt andel av kjøttprodukter som er omfattet av grensen på 60 mg/kg i forhold til samlet kjøttforbruk. I tillegg skal søknaden innholde en komplett begrunnelse for eventuelt unntak. Kommisjonen skal i disse to årene kontrollere og analysere gjennomførelsen av direktiv 2006/52/EF i medlemslandene, jf EF-traktaten art. 95 (7).

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring.
Rettsakten medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handlesdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XIII Legemidler

32009 L 0053 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/53/EF av 18. juni 2009 om endring av direktiv 2001/82 og 2001/83 som gjelder endringer av legemidler som er godkjent nasjonalt (vedlegg II kap XII HOD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/53EF gir EU-kommisjonen hjemmel til å regulere endringer av legemidler som er godkjent nasjonalt. At et legemiddel er godkjent nasjonal innebærer at det er søkt godkjent utenfor EUs samarbeidsprosedyrer som er sentral prosedyre (CP), gjensidig anerkjennelsesprosedyre (MRP) og desentralisert prosedyre (DCP). Godkjenning utenfor ovennevnte prosedyrer kan dels skyldes at legemidlene ble godkjent før samarbeidsprosedyrene ble innført, eller fordi legemidlene kun er søkt og har fått godkjenning for et land, eksempelvis Norge.

Med endring av legemidler menes eksempelvis endring av produksjonsprosessen for legemiddelet eller endring av adressen til legemiddelprodusenten.

EU/EØS-området er det i dag harmoniserte bestemmelser for godkjenning av legemidler. Videre er det harmoniserte regler for endringer av legemidler som er godkjent i CP, MRP og DCP.
Det finnes derimot ikke harmoniserte regler for endringer av legemidler som er godkjent nasjonalt. Dette skyldes at Direktiv 2001/82/EF og 2001/83/EF ikke har inneholdt noen hjemmelsbestemmelse for å gi slike regler. Dette er nå endret ved vedtakelsen av 2009/53/EF slik at EU-kommisjonen også for legemidler godkjent i nasjonale prosedyrer kan fastsette bestemmelser om endringer av disse.

Merknader

I Norge reguleres endringer av legemidler i legemiddelforskriften kapittel 10. I all hovedsak er bestemmelsene om endringer av legemidler felles for alle legemidler, det vil si uavhengig av hvilken prosedyre legemidlene er godkjent i (nasjonal, DCP eller MRP). En forskjell er det imidlertid at det for legemidler søkt nasjonal, er regulert en lengre saksbehandlingstid, dette fremgår av legemiddelforskriften §§ 10-10 og 10-11.

Konsekvensene for Norge vil først og fremst være som følge av implementeringen av forordning 1234/2008/EF, som inneholder de nye materielle bestemmelsene om endringer av legemidler. Forordning 1234/2008/EF vil, som følge av direktiv 2009/53/EF, også gjelde for legemidler søkt nasjonalt. Foruten at Norge ikke lenger kan regulere saksbehandlingstiden særskilt for legemidler godkjent nasjonalt, vil ikke direktiv 2009/53/EF få vesentlige konsekvenser i Norge.

Sakkyndige instansers merknader

Når det gjelder EUs arbeid med regelverket om endringer av legemidler, og da først og fremst med fokus på forordning 1234/2008/EF, har Legemiddelverket vært involvert på den måte at skriftlige innspill er sendt EU-kommisjonen og muntlige innspill er gitt på møtene i Pharmaceutical Committee, Heads of Medicines Agencies og i CMD(h). Legemiddelverket deltar også i en undergruppe i CMD(h) om endringer av legemidler.

Rettsakten behandles i EØS-spesialutvalget for helse, der Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0120 Kommisjonsdirektiv 2009/120/EF av 14. september 2009 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/83/EF om opprettelse av fellesskapsregler for humanmedisinske legemidler for så vidt angår legemidler til avansert terapi (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

I direktiv 2009/120/EF fastsettes det at vedlegg I til direktiv 2001/83/EF (normer og forskrifter vedrørende analytiske, toksikologisk-farmakologiske og kliniske undersøkelser av legemidler) del IV (krav til søknad om godkjenning av legemidler til avansert terapi) skal erstattes av vedlegget til direktiv 2009/120/EF. Direktiv 2009/120/EF tilpasser kravene som stilles til undersøkelser av legemidler til avansert terapi i forhold til den vitenskapelige og tekniske utviklingen. Definisjonene og de detaljerte vitenskapelige og tekniske kravene vedrørende legemidler til genterapi og legemidler til somatisk celleterapi oppdateres. Videre fastsettes vitenskapelige og tekniske krav til legemidler fremstilt av manipulert vev, samt til legemidler til avansert terapi hvor det inngår medisinsk utstyr, og til kombinerte legemidler til avansert terapi.

Merknader

I ny legemiddelforskrift er det i § 3-4 annet ledd fastsatt at søknad om markedsføringstillatelse skal være i samsvar med vedlegg I til direktiv 2001/83/EF som endret ved direktiv 2003/63/EF, direktiv 2004/24/EF og 2004/27/EF. Implementering av direktiv 2009/120/EF medfører derfor behov for forskriftsendring. Rettsakten anses ikke å ha administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader

Statens legemiddelverk har ikke kommet med spesifikke innspill til direktiv 2009/120/EF, men er positive til endringene det medfører.
Rettsakten behandles gjennom skriftlig prosedyre i EØS-spesialutvalget for helse, der Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32006 R 1902 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1902/2006 om endring av forordning (EF) nr. 1901/2006 av 20. desember 2006 om legemidler til pediatrisk bruk (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordningen endrer to artikler i forordning 1901/2006 om legemidler til barn, og gir ved dette Kommisjonen en rett til å endre ikke-vesentlige bestemmelser i forordningen, herunder supplere, for henholdsvis utsettelser (artikkel 20 nr. 2) og bøter (artikkel 49 nr. 3).

For det første gir forordning om legemidler til barn Kommisjonen en hjemmel til å utdype forhold som kan begrunne en utsettelse av undersøkelsesplanen, artikkel 20 nr. 2. I endringsforordningen gis Kommisjonen hjemmel til å vedta bestemmelser om endringer av ikke-vesentlige bestemmelser i forordningen, herunder supplere den når det gjelder å utdype forhold som kan begrunne en utsettelse av undersøkelsesplanen.

For det andre gir forordning 1901/2006 Kommisjonen en hjemmel til å ilegge produsenter en økonomisk sanksjon (bot), jf. artikkel 49 nr. 3, for brudd på forordningen for legemidler godkjent i sentral prosedyre, jf. forordning 726/2004. Kommisjonen gis hjemmel til å utforme botens maksimale størrelse, betingelsene

og de nærmere regler for inkassering. I endringsforordningen gis Kommisjonen hjemmel til å vedta bestemmelser om endringer av ikke-vesentlige bestemmelser i forordningen, herunder supplere den, når det gjelder å utforme botens maksimale størrelse, betingelsene og de nærmere regler for innkassering.

Merknader

Endringsforordningen vil medføre at EØS EFTA-landene må ha en tilpasningstekst for artikkel 49 nr. 3 om bøter, som samsvarer med den teksten vi forhandler oss frem til for forordning 726/2004 og bøtespørsmålet der, jf. behov også for tilpasningstekst til forordning 1901/2006. Kommisjonen kan ikke, ved brudd på vilkår for godkjenning av legemidler i sentral prosedyre, jf. forordning 726/2004, direkte pålegge en eventuell legemiddelprodusent i Norge en sanksjon. Denne retten bør gis til norske myndigheter, dvs. at istedet for Kommisjonen foreslås det at bøteleggingssanksjonen ivaretas av den enkelte EØS EFTA-stat, jf. utkast til tilpasningstekst for forordning 726/2004. Tilpasningsteksten vil kun rette seg mot det forhold at Kommisjonen gis rett til å ilegge bøter, og ikke retten til å fastsette maksimalstørrelse, betingelser og nærmere regler for innkassering.
Endringsforordningen medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten behandles i Spesialutvalget for helse, der Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0249 Kommisjonsforordning (EF) nr. 249/2009 av 23. mars 2009 om endring av rådsforordning nr. 297/95 for så vidt angår inflasjonsjustering av de avgifter som skal betales til Det europeiske legemiddelbyrået (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

EU-kommisjonen har i Europa-parlamentets og Rådets fordordning (EF) nr. 726/2004 fastsatt at Det europeiske legemiddelbyrråets (EMEAs) inntekter skal utgjøres dels av et bidrag fra Fellesskapet og dels av avgifter som virksomheter betaler for å oppnå og bevare EF-markedsføringstillatelser for human- og veterinærlegemidler, samt for andre tjenester som ytes av EMEA. I forordning (EF) nr. 297/95 er avgiftskategoriene og avgiftsnivåene fastlagt. I henhold til forordning (EF) nr. 297/95 artikkel 12 skal Kommisjonen gjennomgå EMEAs avgifter og ajourføre disse i overensstemmelse med inflasjonssatsen, med virkning fra 1. april hvert år. Ifølge Eurostat (EUs statistikkorganisasjon) steg inflasjonen i Fellesskapet med 3,7 % i 2008. Forordning (EF) 249/2009 innebærer således en ajourføring av avgiftene til EMEA i overensstemmelse med inflasjonssatsen, og endrer forordning (EF) 297/95. Sistnevnte ble sist endret ved forordning (EF) 312/2008 av 3. april 2008, som også innebar en justering av avgiftene til EMEA i samsvar med inflasjonen.

Merknader

Forordning (EF) 249/2009 endrer forordning (EF) 297/95 av 10. februar 1995 om fastsettelse av gebyrer til Det europeiske legemiddelbyrået. Sistnevnte forordning er truffet i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2309/93 av 22. juli 1993, som igjen er truffet under henvisning til traktaten om opprettelsen av Det Europeiske Fellesskap, artikkel 235.

I det norske regelverket er avgifter til EMEA regulert i forskrift om legemidler av 22. desember 1999 nr. 1559 (legemiddelforskriften) § 15-4. Bestemmelsen lyder som følger:

For saksbehandling ved Det europeiske legemiddelbyrå (EMEA) betales slik avgift som er fastsatt i reglene det er vist til i annet ledd.

EØS-avtalen vedlegg II kapittel XIII nr. 15h (forordning (EF) nr. 297/95 av 10. februar 1995) om fastsettelse av gebyrer til Det europeiske legemiddelbyrå, som endret ved forordning (EF) nr. 2743/98 og forordning (EF) nr. 494/2003, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Avgiften som forordning (EF) 249/2009 omhandler, og som er regulert i legemiddelforskriften § 15-4, gjelder ved søknad om eller endring av markedsføringstillatelse for et legemiddel etter sentral prosedyre. Disse søknadene sendes EMEA i samsvar med legemiddelforskriften kapittel 7. EMEA krever inn avgiftene i forbindelse med søknadsprosessen, og norske myndigheter er ikke involvert i innkrevningsprosessen. Dersom Norge er rapportør eller ko-rapportør i en søknad som går etter sentral prosedyre, får vi utbetalt en andel av den avgiten EMEA har krevet inn. Statens legemiddelverk aksepterer det avgiftsnivået og den andelsfordelingen EMEA setter.

Forordning (EF) 249/2009 medfører behov for endring i norsk regelverk. Endringen foreslås gjennomført ved en direkte henvisning til forordning (EF) 249/2009. Som tidligere nevnt ble forordning (EF) 297/95 endret ved forordning (EF) 312/2008 av 3. april 2008, som også innebar en justering av avgiftene til EMEA i samsvar med inflasjonen. Det er derfor nødvendig å henvise også til sistnevnte forordning, fordi en henvisning til forordning (EF) 249/2009 alene ikke vil gi tilstrekkelig sammenheng i lovverket.
Rettsakten forventes å få økonomiske konsekvenser for legemiddelfirmaer som søker om eller endring av markedsføringstillatelse etter sentral prosedyre, all den tid størrelsen på avgiftene øker.
Rettsakten forventes ikke å få administrative konsekvenser for norske myndigheter, da det er EMEA som krever inn den avgiften som nå inflasjonsjusteres.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten behandles gjennom skriftlig prosedyre av EØS-spesialutvalget for helse, der Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og politidepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32006 R 1901 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1901/2006 av 12. desember 2006 om legemidler til barn og om endring av forordning (EØF) nr. 1768/92, direktiv 2001/20/EF, direktiv 2001/83/EF og forordning (EF) nr. 726/2004 (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Med bakgrunn i den velkjente manglende dokumentasjon og tilgang på legemidler til barn gir forordning 1901/2006 et nytt regelverk om legemidler til barn. Regelverket skal blant annet sikre bedre dokumentasjon på effekt og sikkerhet av legemidler til barn. Videre skal det sikre økt tilgjengelighet av legemidler spesielt beregnet på barn.

Et sentralt punkt i regelverket er at legemiddelindustrien nå er pålagt å inkludere barnepopulasjon i sine utviklingsplaner for legemidlene, dersom det er behov og forutsatt at det er forsvarlig. Ikke alle legemidler som utvikles er egnet til bruk på barn eller nødvendig for å behandle barn. I slike tilfelle bør utprøving unngås. Det opprettes et pediatrisk utvalg (en vitenskapelig komite) under EMEA (det europeiske legemiddelbyrået) som skal vurdere og godkjenne de aktuelle forskningsprogrammene. Utvalget skal være et ekspertorgan og derved kunne ivareta barnas interesser.

For å fremme viktig utprøving på barn foreligger det en rekke incentiver. Blant annet får markedsførerinnehaveren et særlig vern mot generisk konkurranse. Dette innebærer at legemidlet, som legemiddel til barn, vil være beskyttet mot generisk konkurranse i et lengre tidsperspektiv enn det som følger av det øvrige regelverket om legemidler.

Regelverket pålegger de nasjonale myndigheter å kartlegge all legemiddelbruk til barn (godkjent og ikke godkjent). Resultater av kartleggingen skal rapporteres til EMEA i løpet av januar 2009.

Merknader

Forordningen medfører behov for endringer både i legemiddellovgivningen og i patentlovgivningen. Behovet for endringer i patentlovgivingen skyldes at det foreslås endringer i reglene om supplerende beskyttelsessertifikat for legemidler.

Norge deltar allerede i arbeidet i det pediatriske utvalget (komiteen) med fast representant og vara. Det er imidlertid nødvendig med en tilpasningstekst som sikrer vår representasjon i utvalget på lik linje med EU-landene. Likeledes er det nødvendig med en tilpasning i forbindelse med artikkel 49. nr. 3 som gir Kommisjonen hjemmel til å fastsette bøter overfor produsenter som ikke overholder vilkårene for godkjenning av legemidler som går i sentral prosedyre. Til det sistnevnte må vi ha en tilpasning i tråd med den som blir fremforhandlet for forordning 726/2004.

Økonomiske kostnader vil være utgifter som staten kan ha i forbindelse med refusjon av legemidler. Legemidler til barn får patenttiden utvidet med 6 mnd. Det innebærer at det tar lengre tid før generika kommer på markedet, og vil derfor kunne føre til økte kostnader for staten. Disse økonomiske konsekvensene er imidlertid vanskelig å beregne, da en slik situasjon kan ligge 8-12 år frem i tid. Det er vanskelig å tenke seg administrative konsekvenser som følge av forordningen.

Sakkyndige instansers merknader

Det er en svært begrenset del av norsk legemiddelindustri som driver utvikling av nye legemidler. Det er for slike bedrifter de nye kravene vil ha betydning, og forslaget har derfor ikke vært hørt i bransjen. Kravene vil uansett måtte oppfylles før markedsføringstillatelse kan oppnås i resten av Europa, og innovativ legemiddelindustri må forholde seg til forordningens innhold. Statens legemiddelverk har vurdert rettsakten som positiv fra et forbrukerperspektiv, og anser det som svært positivt at det utvikles regelverk på området.

Rettsakten er behandlet i Spesialutvalget for helse, der Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0485 Kommisjonsforordning (EF) nr. 485/2009 av 9. juni 2009 om endring av vedlegg II til forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fellesskapsprosedyre for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, når det gjelder tiludronsyre og jernfumarat (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 485/2009 omhandler virkestoffet tiludronsyre i form av dinatriumsalt og virkestoffet jernfumarat. Ifølge forordningen har Kommisjonen fastsatt at det ikke er nødvendig med grenseverdier for rester av tiludronsyre i form av dinatriumsalt ved parenteral behandling (dvs. ikke gjennom munnen) av

eggleggende fjørfe og avlsfjørfe. Kommisjonen har også fastsatt at det ikke er nødvendig med grenseverdier for rester av jernfumarat i alle matproduserende dyrearter. Dette er fastsatt i vedlegg II til forordning (EF) nr. 2377/1990.

Merknader

Gjeldende regelverk er forskrift 10. oktober 1996 nr. 997 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse. Rettsakten innebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært på høring hos Statens legemiddelverk, Den norske veterinærforeniing, FHL, Veterinærhøgskolen, Veterinærinstituttet, TINE og Kjøttbransjens landsforening. Ingen av disse har merknader til rettsakten.

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0668 Kommisjonsforordning 668/2009 av 24. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1394/2007 angående sertifisering av kvalitetsdata og ikke-kliniske data vedrørende legemidler til avansert terapi, som er utviklet av svært små, små og mellomstore virksomheter (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordning 668/2009 gjennomfører europaparlaments- og rådsforordning 1394/2007 (se særlig artikkel 18) for så vidt angår vurdering og sertifisering av kvalitetsdata og pre-kliniske data vedrørende legemidler til avansert terapi, som er utviklet av svært små, små og mellomstore virksomheter. Formålet med bestemmelsene er å gi svært små, små og mellomstore virksomheter insitament til å vurdere kvalitets- og pre-kliniske data av legemidler til avansert terapi. Definisjonen av svært små, små og mellomstore virksomheter i Kommisjonens henstilling 2003/361 av 6. mai 2003, kommer til anvendelse. Forordning 668/2009 fastsetter nærmere bestemmelser om vurdering og sertifisering av kvalitetsdata og pre-kliniske data, som små og mellomstore virksomheter sender inn til Det europeiske legemiddelkontoret (EMEA).

Sertifiseringsprosedyren gjøres uavhengig av en eventuell søknad om markedsføringstillatelse. Formålet er da også å lette behandlingen av en eventuell senere søknad om kliniske forsøk og markedsføringstillatelse basert på de samme data. Vurderingen av en søknad om sertifisering skal derfor gjennomføres i overensstemmelse med de samme vitenskapelige og tekniske krav som gjelder for søknad om markedsføringstillatelse, jf. bilag I til direktiv 2001/83.

Under EMEA har komitéen for avanserte terapier (CAT) den relevante fagkunnskapen for å kunne vurdere kvalitetsdata og pre-kliniske data om legemidler til avansert terapi. Komitéen skal ha ansvaret for vurdering av søknader om sertifisering. Komitéen kan om nødvendig gjøre ferdigstillelsen av sin vurdering betinget av besøk på stedet hvor legemidlet til avansert terapi utvikles.

Søknader om sertifisering kan vedrøre kombinerte legemidler til avansert terapi som definert i forordning 1394/2007. I så fall gjelder supplerende krav med hensyn til i hvilket omfang det medisinske utstyret eller

det aktive implantable medisinske utstyret som inngår i det kombinerte legemidlet, skal oppfylle kravene i henholdsvis direktiv 93/42/ (om medisinsk utstyr) og direktiv 90/385 (om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om aktivt implantabelt medisinsk utstyr).

Merknader

Europaparlaments- og rådsforordning 1394/2007 er i dag ikke implementert i norsk lovgivning, men forslag om implementering i den nye legemiddelforskriften skal sendes på høring snarlig. Implementering av forordning 668/2009 vil medføre behov for forskriftsendring.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten behandles gjennom skriftlig prosedyre i EØS-spesialutvalget for helse, der Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og politidepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0470 Kommisjonsforordning (EF) nr. 470/2009 av 6. mai 2009 om fellesskapsprosedyrer for fastsettelse av grenseverdier for restkonsentrasjoner av farmakologisk virksomme stoffer i næringsmidler av animalsk opprinnelse (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordningens artikkel 16 innebærer et forbud som er rettet mot veterinærer, fiskehelsebiologer og andre som bruker legemidler til matproduserende dyr. Forbudet betyr at slik legemiddelbruk bare kan skje dersom det farmakologisk aktive stoffet i legemidlet har permanent eller midlertidig grenseverdi, eller ikke behøver noen grenseverdi, jf. artikkel 14 nummer 2. Dette gjaldt også i forordning (EØF) nr. 2377/90, som nå er opphevet i EU.Ifølge artikkel 22 skal en medlemsstat ikke kunne forby import eller omsetning av animalske næringsmidler på bakgrunn av forhold knyttet til grenseverdier for legemiddelrester, dersom grenseverdiene er i samsvar med forordningen. Dette gjaldt også i den gamle forordningen. Ellers regulerer forordningen hovedsakelig hvordan saker om grenseverdier for legemiddelrester skal behandles i EU. De nye prosedyrene erstatter prosedyrene som var fastsatt i forordning (EØF) nr. 2377/90. Formålet med den nye forordningen er fortsatt å hindre at forbrukerne får i seg helsefarlige legemiddelrester gjennom maten. De nye prosedyrene skal imidlertid ivareta dette uten at utvalget av legemidler til dyr blir for dårlig. I tillegg skal forordningen bidra til forenkling av regelverket.

Prosedyrene etter forordning (EF) nr. 470/2009 kan sammenfattes slik: Saken innledes på en av følgende måter: en søknad fra et legemiddelfirma, en anmodning fra Kommisjonen, en anmodning fra en medlemsstat, en anmodning fra en organisasjon eller en enkeltperson, eller en avgjørelse fra FN-organet Codex Alimentarius om fastsetting av grenseverdi. European Medicines Agency (EMEA) mottar og vurderer søknaden eller anmodningen. Avgjørelser fra Codex skal ikke vurderes av EMEA. EMEA avgir en uttalelse som omfatter eventuell anbefaling om utvidet anvendelse av fastsatte grenseverdier (ekstrapolering), en vitenskapelig risikovurdering og en anbefaling om risikohåndtering på bakgrunn av en helhetlig vurdering. Kommisjonen mottar uttalelsen fra EMEA eller avgjørelsen fra Codex og klassifiserer stoffet. Kommisjonens klassifisering skjer i form av forordning som utvider eller på annen måte endrer vedlegget til forordning (EF) nr. 37/2010 om klassifisering av farmakologisk aktive stoffer. Vedlegget er en dynamisk liste over disse stoffene. De viktigste endringene i de nye prosedyrene er:

- Grenseverdier fastsatt i Codex Alimentarius skal innføres i EU uten nærmere vurdering, jf. artikkel 14 nummer 3 bokstav b
- Vilkårene er at EU ikke har hatt innvendinger mot fastsettelsen i Codex og at det vitenskapelige grunnlaget for fastsettingen har vært tilgjengelig for EU-delegasjonen før fastsettingen.
- Stoffer kan også bli vurdert etter anmodning fra Kommisjonen, medlemsstater, organisasjoner og enkeltpersoner, jf. artikkel 9. Vilkårene for vurdering etter anmodning fra Kommisjonen eller en medlemsstat er at stoffet er godkjent i et tredjeland eller at det skal brukes etter unntaksbestemmelsene i direktiv 2001/82/EF artikkel 11 ("kaskade"-reglene). Vilkåret for vurdering etter anmodning fra en organisasjon eller en enkeltperson er at stoffet skal brukes etter "kaskade"-reglene.
- Kommisjonen kan fastsette nivåer for når tiltak skal settes i verk overfor rester av stoffer som ikke er klassifisert som tillatt etter artikkel 14. jf. artikkel 18. Dette kan skje dersom det er nødvendig med slike tiltak for å sikre kontrollen av animalske næringsmidler etter forordning (EF) nr. 882/2004 (kontrollforordningen).

Merknader

Gjeldende forskrift er forskrift 10. oktober 1996 nr. 977 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse. Gjennomføring av forordningen vil kreve formelle endringer i det norske regelverket. Det tas sikte på å oppheve forskriften fra 1996 og gjennomføre den nye forordningen i en ny forskrift.

Gjennomføringen av forordningen vil ikke ha noe å si for innholdet i det norske regelverket og vil heller ikke ha noen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært på for-høring hos Statens legemiddelverk, Den norske veterinærforening, Animalia, Norges veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet. Mattilsynet har ikke mottatt merknader til rettsakten. Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler ved skriftlig prosedyre, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert.
Spesialutvalget finner rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0037 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 37/2010 av 30. november 2009 om farmakologisk aktive stoffer og deres klassifisering etter grenseverdier for rester i næringmidler av animalsk opprinnelse (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordningen er en samling og omstrukturering av gjeldende forordninger om grenseverdier for rester av farmakologiske virkestoffer. Den er knyttet til og skal fungere som et vedlegg til forordning (EU) nr. 470/2009 om nye prosedyrer for fastsettelse av slike grenseverdier.

Stoffene klassifiseres enklere enn etter det gamle systemet som var basert på forordning (EØF) nr. 2377/90 og dens fire vedlegg; vedlegg I for stoffer med fastsatt grenseverdi, vedlegg II for stoffer som ikke behøver grenseverdi, vedlegg III for stoffer med midlertidig grenseverdi og vedlegg IV for stoffer som ikke har fått fastsatt grenseverdi fordi de er helsefarlige uansett restmengden. Den nye klassifiseringen framgår av vedlegget til den nye forordningen, og er todelt:

- 1. Tabell 1 - Tillatte stoffer (tidligere vedlegg I, II og III)

- 2. Tabell 2 - Forbudte stoffer (tidligere vedlegg IV)

Hvert enkelt stoff i tabell 1 er nærmere klassifisert og regulert etter følgende kriterier:

- Restmarkør; mer presise angivelser av hvilke stoffer man ser etter for å påvise rester,
- Dyreart; hvilke dyr klassifiseringen gjelder; stoffet kan ikke brukes på dyrearter som ikke er nevnt,
- MRL eller maksimal grenseverdi; utmålt i milligram per kilogram vev,
- Målvev; hvilke vevstyper og organer som grensverdiene er knyttet til,
- Andre bestemmelser; for eksempel særskilte unntak for visse næringsmidler og krav om hvordan stoffet tilføres dyret,
- Terapeutisk klassifisering; hvilken farmakologisk gruppe stoffet tilhører.Listen vil endres og utvikles etter hvert som Kommisjonen foretar nye klassifiseringer. De nye klassifiseringene vil bli fastsatt i form av forordninger som må fasttsettes som norsk forskrift etter EØS-avtalen.

Merknader

Gjeldende forskrift er forskrift 10. oktober 1996 nr. 977 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse. Gjennomføring av forordningen vil kreve formelle endringer i det norske regelverket. Det tas sikte på å oppheve forskriften fra 1996 og gjennomføre den nye forordningen i en ny forskrift.

Gjennomføringen av forordningen vil ikke ha noe å si for innholdet i det norske regelverket og vil heller ikke ha noen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært på høring hos Statens legemiddelverk, Den norske veterinærforening, Animalia, Norges veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet. Mattilsynet har ikke mottatt merknader til rettsakten. Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler på skriftlig prosedyre, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0582 Kommisjonsforordning (EF) nr. 582/2009 av 8. juni 2009 om endring av vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fellesskapsprosedyre for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, når det gjelder diclofenac (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 582/2009 omhandler det antiinflammatoriske virkestoffet diclofenac. Ifølge forordningen har Kommisjonen fastsatt en permanent grenseverdi på 0,1 µg/kg for rester av diclofenac i melk fra storfe. Denne grenseverdien kommer i tillegg til de grenseverdiene som er fastsatt tidligere for storfe og svin. Grenseverdiene er oppført i vedlegg I til forordning (EF) nr. 2377/1990.

Merknader

Gjeldende regelverk er forskrift 10. oktober 1996 nr. 997 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse. Rettsakten innebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært på for-høring hos Statens legemiddelverk, Den norske veterinærforeniing, FHL, Veterinærhøgskolen, Veterinærinstituttet, TINE og Kjøttbransjens landsforening. Ingen av disse har merknader til rettsakten.

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert.
Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0297 Kommisjonsforordning (EF) nr. 297/2009 av 8. April 2009 om endring av forordning (EF) nr. 1277/2005 om gjennomføringsbestemmelser til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 273/2004 om utgangstoffer for narkotika og til rådsforordning (EF) nr. 111/2005 om regler for overvåkning av handel med utgangstoffer for narkotika mellom Fellesskapet og tredjeland (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Formålet med forordning (EF) nr. 297/2009 er å endre forordning (EF) nr. 1277/2005 i forhold til forhåndsvarsel av utstedelse eksporttillatelse. Bakgrunnen er ønske om å føre kontroll med handelen av prekursorer. I noen mottaksland er utstedelse av importtillatelse avhengig av utstedt eksporttillatelse i avsenderlandet. EØS-medlemslandene har forpliktet seg til å underette en rekke tredjeland om når de kan forvente å motta en varesending som inneholder prekursorer, eventuelt en søknad om importtillatelse. Forordning (EF) nr. 1277/2005 inneholder gjennomføringsbestemmelser til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 273/2004 om narkotikaprekursorer og rådsforordning (EF) nr. 111/2005 om regler for overvåkning av handel med narkotikaprekursorer mellom fellesskap og tredjeland. Europaparlaments- og Rådsforordning (EF) 273/2004 om narkotikaprekursorer omfattes av EØS-avtalen. Forordningen harmoniserer bestemmelsene vedrørende markedsføring av stoffer som kan benyttes til ulovlig fremstilling av narkotika og psykotrope stoffer. Rådsforordning (EF) nr. 111/2005 om regler for overvåkning av handel med narkotikaprekursorer mellom fellesskap og tredjeland omfattes ikke av EØS-avtalen. Av den grunn er det bare forordningens gjennomføringsbestemmelser til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 273/2004, som gjelder for Norge.

Ut fra ønsket om i størst mulig grad å harmonisere landenes forvaltning av regelverket for intern handel samt ønsket om å harmonisere regelverkene for henholdsvis intern og ekstern handel med prekursorer, utdyper forordning 1277/2005 de mer generelle kravene som er fastsatt i henholdsvis forordning (EF) nr. 273/2004 og forordning (EF) nr. 111/2005. Forordning (EF) nr. 1277/2005 inneholder gjennomføringsbestemmelser vedrørende ansvarlig medarbeider, utstedelse av lisens, registrering av virksomhet, levering av opplysninger, forutgående eksportanmeldelser og tillatelse til import og eksport av narkotikaprekursorer.

Endringene i forordning 297/2009 gjelder tilføyelser og sletting i listen over land som ønsker å bli forhåndsvarslet før eksporttillatelse utstedes. Dette gjelder eksporttillatelser av stoffene i kategori 2 og 3 i vedlegg IV i forordning 1277/2005.

Den første endringen gjelder Romania, som nå er et medlemsland og skal dermed slettes fra listen over 3. land.Den andre endringen gjelder tilføyelser av landene Canada, Maldivene, Oman og Republikken Korea. Det ønskede forhåndsvarslet gjelder ulike stoffer for hvert enkelt land.

Merknader

Med hjemmel i Legemiddelloven er handel av narkotikaprekursorer regulert i to forskrifter. Den første gjelder handel innenfor EØS-området; forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr 273/2004 av 11. februar 2004 om narkoitkaprekursorer av 17. febaruar 2006 nr 262. Den andre gjelder handle mellom Norge og tredjeland; forskrift om stoffer som kan brukes ved ulovlig fremstilling av narkotika mv. av 17. februar 2006 nr 263. Forskriften inneholder lister over stoffer i tre ulike kategorier. Listens kategorisering av stoffer er også knyttet opp mot vilkår om eksporttillatelse ved eksport til en rekke tredjeland. Forskriften inneholder ingen bestemmelser om at Statens legemiddelverk skal forhåndsvarsle den kompetente myndighet i det aktuelle tredjelandet. Slik varsling foretas i praksis av Statens legemiddelverk straks en søknad om eksporttillatelse mottas fra en virksomhet i Norge som ønsker å eksportere prekursorer til et tredjeland på listen.

Forordningen innbærer at Norge må endre listen over hvilke land det forutsettes eksporttillatelse for i forskrift av 17. februar 2006 nr 263 vedrørende Romania, Oman og Republikken Korea. Maldivene og Canada står allerede oppført i forskriften.

Endringen innebærer neppe administrative eller økonomiske konsekvenser for norske myndigheter, men innebærer en økt byrde for virksomhetene som ønsker å eksportere prekursorer til nevnte land.

Sakkyndige instansers merknader

Statens legemiddelverk har vurdert forordningen og anser den som EØS-relevant og akseptabel. Rettsakten behandles ved skriftlig prosedyre i EØS-spesialutvalget for helse, der Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0478 Kommisjonsforordning (EF) nr. 478/2009 av 8. juni 2009 om endring av vedlegg I og vedlegg III til forordning (EØF) nr. 2377/90 om en fellesskapsprosedyre for fastsettelse av grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, når det gjelder monepantel (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 478/2009 omhandler monepantel som er et middel mot endoparasitter.
Ifølge forordningen har Kommisjonen fastsatt grenseverdier for rester av monepantel i muskler (700 g/kg), fett (7000 g/kg), lever (5000 g/kg) og nyre (2000 g/kg) fra sau. Grenseverdiene for sau er oppført i vedlegg I til forordning (EF) nr. 2377/1990.

De samme grenseverdiene er fastsatt midlertidig for geit. De midlertidige grenseverdiene utløper 1. januar 2011. Grenseverdiene for geit er oppført i vedlegg III til forordning (EF) nr. 2377/1990 i påvente av flere opplysninger om stoffets egenskaper.

Grenseverdiene gjelder ikke dyr som produserer melk til humant konsum.

Merknader

Gjeldende regelverk er forskrift 10. oktober 1996 nr. 997 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse. Rettsakten innebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har på høring hos Statens legemiddelverk, Den norske veterinærforeniing, FHL, Veterinærhøgskolen, Veterinærinstituttet, TINE og Kjøttbransjens landsforening. Ingen av disse har merknader til rettsakten.
Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert.
Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0581 Kommisjonsforordning (EF) nr. 581/2009 av 3. juli 2009 om endring av vedlegg I til rådsforordning (EØF) nr. 2377/90 om en felles prosedyre for fastsettelse av maksimumsgrenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse hva gjelder for gamithromycin (vedlegg II kap XIII HOD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordning (EF) nr. 203/2008 omhandler gamithromycin som er et antibiotikum i gruppen makrolider. Gamithromycin ble der oppført på listen i vedlegg III til forordning (EØF) nr. 2377/90. Vedlegg III omfatter stoffer som har fått fastsatt midlertidige grenseverdier i påvente av at det fremskaffes mer data om stoffenes egenskaper. De midlertidige grenseverdiene for det aktive stoffet var for fett, lever og nyrer fra storfe på henholdsvis 20 µg/kg, 200 µg/kg og 100 µg/kg. Gamithromycin kan ikke anvendes til storfe som produserer melk til humant konsum.. De midlertidige grenseverdiene utløp 1. juli 2009. I kommisjonsforordning (EF) nr. 581/2009 gjøres de midlertidige grenseverdiene permanente. Dette er begrunnet i en anbefaling fra Utvalget for Veterinærpreparater etter at ytterligere data er vurdert. Dette medfører også at gamithromycin flyttes til listen i vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2377/90.

Merknader

Gjeldende regelverk er forskrift 10. oktober 1996 nr. 997 om grenseverdier for rester av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse. Rettsakten krever endring i denne forskriften. Rettsakten innebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert ved skriftlig prosedyre av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert.
Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

I kommisjonsforordning (EF) nr. 203/2008 ble det fastsatt midlertidige grenseverdier for gamithromycin i fett, lever og nyrer fra storfe. I kommisjonsforordning (EF) nr. 581/2009 gjøres disse grenseverdiene permanente. De aktuelle høringsinstansene fikk uttale seg om grenseverdiene i forbindelse med at de ble fastsatt midlertidig. Det er derfor vurdert som unødvendig å for-høre instansene i forbindelse med at de midlertidige grenseverdiene for gamithromycin nå gjøres permanente. Kommisjonsforordning (EF) nr. 581/2009 skal sendes på alminnelig høring.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XVI Kosmetikk

32009 L 0164 Kommisjonsdirektiv 2009/164/EF av 22. desember 2009 om tilpasning til den tekniske utvikling av vedleggene II og III til rådsdirektiv 76/768/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter (vedlegg II kap XVI HOD)

Sammendrag av innhold

Direktivet gir en mindre justering i vedleggene II og III i EUs grunndirektiv på kosmetikkområdet, rådsdirektiv 76/768/EØF. Vedlegg II lister stoffer det ikke er lov å anvende i kosmetiske produkter med noen funksjon. Vedlegg III lister stoffer det er tillatt å anvende på visse vilkår. Direktivet medfører en mindre endring av reguleringen av parfymeingredienser. En av ingrediensene som nå er nevnt i vedlegg II er en planteolje. Denne byttes ut i listen med andre uttrekk fra samme plante bortsett fra et alkoholisk uttrekk (et såkalt absolutt). Aboluttet føres inn i vedlegg III og tillates på visse vilkår. I vedlegg III føres inn plantestoffet allyi fenetyleter og tillates opp til 0,1%. En tredje planteingrediens som allerede står i vedlegget endrer navn.

Merknader

Direktivet medfører tilsvarende endring av forskrift 1995 nr 871 for produksjon, import og frambud mv av kosmetikk og kroppspleieprodukter.

Direktivet gir kun en beskjeden utvidelse av kosmetikkforskriftens allerede meget omfattende spesifikke stoffregulering. Implementeringen medfører derfor ingen nevneverdige administrative konsekvenser verken for norsk næringsliv eller forvaltning.

Medlemmene av Kosmetikkleverandørenes forening (KLF) står for ca 70 % av utbudet av kosmetikk i Norge. KLF er medlem av den europeiske bransjeorganisasjonen COLIPA som samarbeider nært med Europakommisjonen ved utarbeidelse av direktiver innen kosmetikkområdet. Bransjen har stor innflytelse på dette arbeidet. COLIPA har ikke hatt innvendinger til reguleringstiltaket i direktiv 2009/164/EF slik det nå er vedtatt i EU. Det er lagt inn romslige overgangstider etter COLIPAs ønske. Etter det Mattilsynet kjenner til kom det ikke inn innvendinger fra annen industri da Europakommisjonen hørte direktivutkastet. Dette indikerer at tiltaket ikke innebærer noen nevneverdig økonomisk belastning for næringslivet innen EU. Det kan tvert imot være økonomisk fordelaktig for kosmetikkindustrien ved at tilliten til at parfymeingredienser er trygge i bruk øker. Ingen av produktene som berøres av tiltaket produseres i Norge. Gjennom KLFs medlemskap i COILPA er også norske næringslivsinteresser ivaretatt. Norsk næringsliv blir dermed ikke nevneverdig berørt økonomisk.

Det er ingen økonomiske konsekvenser for forvaltningen/tilsynet. Nye bestemmelser som innføres bør prinsipielt følges opp med kontrolltiltak. Mattilsynet anser det allikevel ikke nødvendig å øke tilsynsavgiften som følge av disse nye kravene i regelverket.

EU har gjennomført tiltaket på grunnlag av risikovuderinger ved sin vitenskapskomité SCCP. Tillatelse til å anvende nevnte absolutt på visse vilkår er vurdert av SCCP ikke å utgjøre noe problem i allergisammenheng. Produkter direktivet gjør uselgelig i EU kan bli markedsført i Norge (Norge kan bli "dumpingland") dersom direktivet ikke gjennomføres i norsk rett. Gjennomføring hindrer dette og gir totalt sett en helsegevinst samtidig som kostnadene vil være neglisjerbare. Gjennomføring vil dermed være samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet,

Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 L 0159 Kommisjonsdirektiv 2009/159/EF av 16. desember 2009 om endring av rådsdirektiv 76/768/EØF om kosmetiske produkter for tilpasning av vedlegg III om den tekniske utvikling (vedlegg II kap XVI HOD)

Sammendrag av innhold

Direktivet gir en mindre justering av vedlegg III i EUs grunndirektiv på kosmetikkområdet, rådsdirektiv 76/768/EØF. Vedlegg III lister stoffer det er tillatt å anvende på visse vilkår.

Direktivet forlenger tidsperioden for bruk av 29 midlertidig godkjente hårfargemidler. Før direktivet ble vedtatt var disse tillatt brukt frem til 31. desember 2009. Nå er de tillatt frem til 31. desember 2010 (på samme vilkår som tidligere). De omfatter følgende løpenummer i del 2 av vedlegg III i rådsdirektiv 76/768/EØF: 3,4,5,6,10,11,12,16,19,20,21,22,25,27,31,32,33,34, 35,36,37,38,39,44,48,49,50,55,56.

Merknader

Tidsfristen er forlenget også 4 ganger tidligere; ved endringsdirektivene 2007/67/EF, 2006/65/EF, 2005/52/EF og 2004/87/EF. I rammenotatet for 2004/87/EF ble det forklart hvordan Norge implementerer tidsfrister av denne typen innen rammen av forskrift 1995 nr. 871 for produksjon, import og frambud mv av kosmetikk og kroppspleieprodukter. Forklaringen var og er:Før utløp av de satte fristene må Europakommisjonen vedta et nytt endringsdirektiv som fastsetter hva som videre skal skje med de stoffene dette gjelder. Noen ganger vedtas fristforlengende direktiver like før fristen utløper. Videre går det erfaringsmessig forholdsvis lang tid fra EUs vedtak til direktivet inkluderes i EØS avtalen. Bildet er som følger for de fire nevnte direktivene og det nye 2009/159/EF:

Direktiv som gir ny frist
2004/87/EF
2005/52/EF
2006/65/EF
2007/67/EF
2009/159/EF

Det nye direktivet 2009/159/EF vil som de tidligere fristendringsdirektivene ikke rekke å bli inkludert i EØS-avtalen før mange måneder etter at fristen det erstatter utløper. Med andre ord; dersom vi eventuelt skulle ha operert med de samme tidsfristene i kosmetikkforskriften som i direktivet ville vi ha fått/få forbud mot disse stoffene en 6-12 måneders tid før de igjen ville ha blitt/vil bli tillatt benyttet. Slike eventuelle midlertidige unilaterale norske forbud kan ikke forsvares med henvisning til sikkerhet og må følgelig unngås. Mattilsynet har derfor implementert slike fristforlengende direktiver uten å nevne noen bestemt dato. I stedet anmerkes det ved hvert enkelt stoff dette angår, at den midlertidige tillatelsen til å bruke stoffet gjelder frem til et oppfølgende direktiv er blitt implementert. I hele kosmetikkforskriftens historie har tilsynsmyndigheten implementert på denne måten når det gjelder midlertidig tillatte ingredienser.

EU-landene var forpliktet til å implementere 2009/159/EF før 31. desember 2009 og la lovendringen tre i kraft 1. januar 2010. For Norges del vil 2009/159/EF ikke rekke å bli inkludert i EØS avtalen før tidligst 30. april 2010. Mattilsynet vil derfor heller ikke denne gang nevne noen bestemt dato i kosmetikkforskriften. I samsvar med praksis blir direktivet implementert ved en forskriftsendring der det skrives inn at det er tatt inn i hjemmelsgrunnlaget.

Direktivet endrer ikke kosmetikkforskriften substansielt. Implementeringen medfører derfor verken administrative eller økonomiske konsekvenser for norsk næringsliv og forvaltning.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Mattilsynet foreslår at forskrift som gjennomfører denne rettsakten ikke sendes på høring, på bakgrunn av at rettsakten kun viderefører gjeldende regelverk ved en forlengelse av tidsperioden for bruk av ulike midlertidig godkjente hårfargemidler, og høring kan anses åpenbart unødvendig.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XX Miljø

Kapittel IV Kjemikalier, industriell risiko og bioteknologi

32009 L 0041 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/41/EF av 6. mai 2009 om innesluttet bruk av genmodifiserte mikroorganismer (omarbeiding) (vedlegg XX kap IV HOD)

Sammendrag av innhold

Rådsdirektiv 90/219/EØF om innesluttet bruk av genmodifiserte mikroorganismer har gjennomgått flere vesentlige endringer. I tråd med Kommisjonsvedtak COM(87) 868PV - for å gjøre regelverket mer oversiktlig, og fordi flere endringer av direktivet vil bli gjennomført, er Rådsdirektiv 90/219/EØF blitt omarbeidet til ett nytt, konsolidert direktiv 2009/41/EF hvor tidligere endringer er tatt inn. Det nye direktivet trådte i kraft 10. juni 2009 og opphever Rådsdirektiv 90/219/EØF med endringer.
I enkelte artikler er språket justert, og artiklene 3 og 4 om begrensninger i virkeområdet er slått sammen til én artikkel (3), uten endring i ordlyden. De opprinnelige artiklene 20, 20a og 21 om prosedyrer for endring av utfyllende bestemmelser om tilpasning av Annexene II, III, IV og V til den teknologiske utvilklingen er endret. Dette er en følge av rådsvedtak 2006/512/EF som endrer rådsvedtak 1999/468/EF om Kommisjonens utøvelse av gjennomføringsmyndighet.

Det nye direktivet medfører ingen endringer i rettigheter eller forpliktelser for myndigheter, borgere eller foretak.

Merknader

Rådsvedtak 2006/512/EF innfører en ny regelverksprosedyre med kontroll og gir Europaparlamentet større innflytelse på nye gjennomføringsregler. I motsetning til den vanlige regelverksprosedyren innebærer denne nye prosedyren at også forslag fra Kommisjonen som komitéen under direktivet er enig i, skal forelegges Rådet og Parlamentet, som begge kan motsette seg forslaget med hhv. kvalifisert og vanlig flertall innen 3 måneder. Hvis komitéen er mot forslaget, skal det også som før oversendes Rådet og Parlamentet. Rådet har 2 måneder på seg til å ta stilling til forslaget med kvalifisert flertall. Parlamentet har 4 mnd. på seg til å fatte vedtak med flertall, og kan hindre at forslaget vedtas selvom Rådet støtter forslaget eller ikke fatter noe vedtak.

Sakkyndige instansers merknader

Både Annex IIB om kriterier for å avgjøre om en GMM er uten fare for helse og miljø og kan innlemmes i Annex IIC (dvs unntas fra direktivet) og Annex III om prinsipper for risikovurdering har tilhørende retningslinjer (gitt i hhvs Kommisjonsvedtak 2005/174/EF og 2000/608/EF). Direktiv 90/219/EF med endringer inneholdt Kommisjonsvedtak 2005/174/EF i sin helhet, mens 2000/608/EF ikke en gang er referert til. Dette er reversert i det nye direktivet: Retningslinjene i Kommisjonsvedtak 2005/174/EF er utelatt og ikke referert til, mens Annex III har fått inn referansen til retningslinjer om risikovurdering i Kommisjonsvedtak 2000/608/EF. På direkte henvendelse svarer sakkyndige i Kommisjonen at dette ikke har noen betydning for det materielle innholdet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET/LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold

Kapittel I Veterinære forhold

32009 R 0103 Kommisjonsforordning (EF) nr. 103/2009 av 3. februar 2009 om endring av vedleggene VII og IX i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler om forebygging, kontroll med og bekjempelse av overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Forslag til endring av TSE-forordningen (om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbar spongiform encefalpoati (TSE)) kommer som følge av EFSAs rapport av 22. oktober 2008 om risiko for overføring av TSE med melk fra småfe. Det er nå bevist at klassisk skrapesyke kan overføres med melk fra søye til lam og forslaget strammer inn regelverket for bruk av melk fra geiter og genetisk mottakelige sauer fra flokker med klassisk skrapesyke.

Endringer av vedlegg VII om bekjempelse:
- Ved mistanke om TSE: Melken og melkeprodukter fra besetningen kan kun benyttes innen besetningen.
- Dersom kugalskap (BSE) ikke kan utelukkes: Melken og melkeproduktene fra dyra som må avlives i henhold til TSE-forordningen skal destrueres.
- Ved klassisk skrapesyke: Melken og melkeproduktene fra dyra som må avlives i hendhold til TSE-forordningen kan enten benyttes som fôr til drøvtyggere innen besetningen, eller til ikke-drøvtyggere innen landet dersom det ikke er drøvtyggere på gården. Det stilles krav om dokumentasjon som skal følge produktene og til bilen som skal frakte dem.
- Ved atypisk skrapesyke: Ingen restriksjoner.

Den allerede eksisterende åpningen om å utsette avliving av dyr opp til fem år i visse tilfeller, er nå begrenset til 18 måneder for dyr som produserer melk tenkt omsatt på markedet. I tillegg er det satt inn et ekstra krav om at flokken kun skal bestå av værer med genotype ARR/ARR. Dette kravet gjelder også for flokker som ikke produserer melk.

Endringer av vedlegg IX om import:
- For import av animalske bi-produkter listet opp i vedlegg IX og som inneholder melk fra småfe, innføres det krav til skrapesykestatus dersom bi-produkter skal benyttes i fôr til drøvtyggere. Det skal dokumenteres i helsesertifikatmodell i biproduktsforordningen at dyrene har oppholdt seg minst tre år i flokk underlagt offentlig veterinærkontroll og hvor den i denne perioden ikke er pålagt restriksjoner på grunn av TSE. Dersom klassisk skrapesyke er påvist skal mottakelig dyr ha blitt avlivet. I tillegg skal kun værer med genotype ARR/ARR eller småfe fra flokker med lik status blitt tatt inn i flokken siste tre år.- For tilsvarende import til land listet opp i forordning (EF) nr. 546/2006, dvs de som har tilleggsgaranti mhp skrapesyke, skal kravene over være oppfylt siste syv år.

Merknader

Rettsakten krever endring i:
- forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbar spongiform encefalopati (TSE).
- forskrift 27. oktober 2007 nr. 1254 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum.
- retningslinjer for bekjempelse av skrapesjuke.

Rettsakten medfører ikke administrative eller økonomiske konsekvenser. Norge bekjemper klassisk skrapesyke med bla avliving og destruksjon av alle småfe i flokken og dermed vil ikke melk og melkeprodukter som omfattes av rettsakten bli aktuelt å regulere.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 0571 Kommisjonsforordning (EF) nr. 571/2008 av 19. juni 2008 om endring av vedlegg III i forordning (EF) nr. 999/2001 i forhold til kriterier for å få revidert de årlige overvåkingsprogrammene for BSE (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg III som angir minimumskriterier som må oppfylles for å få benytte seg av EU sitt reviderte og mindre omfattende BSE program.

Det er kun de 15 EU landene som oppfyller kravene i artikkel 6(1b) i TSE-forordningen som kan søke om å få et revidert overvåkingsprogram. I henhold til dette endringsutkastet må en slik søknad omfatte:

- informasjon om det eksisterende overvåkingsprogrammet for BSE over de siste 6 årene,
- informasjon om sporbarhet og identifikasjon av storfe,
- beskrivelse av det nye overvåkingsprogrammet,
- informasjon om fôringsforbudet, inkludert dokumentasjon av tilsyn og kontroll i bearbeidingsanlegg og hos fôrprodusenter
- risikovurdering som viser at det foreslåtte programmet ikke øker risikoen med hensyn til folke- og dyrehelse.

De epidemiologiske kriteriene innebærer at antall BSE tilfeller skal ha gått ned med gjennomsnittlig 20 % i året, eventuelt at det årlige antall tilfeller av BSE ikke har vært over 1/ 100 000, eller at det totale antall tilfeller av BSE ikke har oversteget 5, men dette gjelder kun for land hvor storfepopulasjonen er under 1 million voksne dyr.

Det er verdt å merke seg at det reviderte overvåkingsprogrammet skal være harmonisert, og det er fra Kommisjonen sin side foreslått at det reviderte overvåkingsprogrammet skal innebære en testing av alle normalslaktede storfe over 42 måneder (nå: 30 måneder). I tillegg skal alle nødslakt og fallen stock over 36 måneder testes (nå: 24 måneder). De nye aldersgrensene vurderes nå av EFSA for å se på hvilken økt risiko en heving av aldersgrensene vil medføre. Endelig aldersgrense vil fastslås basert på EFSAs rapport.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encephalopatier (TSE).

Rettsakten vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Norge vil ikke søke om det reviderte overvåkingsprogrammet, da vi allerede har et unntak fra kravet om testing av samtlige normalslaktede storfe, og kun tester 10 000 normalslakt i året, se forøvrig vedlagte konsekvensvurdering.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0162 Kommisjonsforordning (EF) nr. 162/2009 av 26. februar 2009 om endring av vedleggene III og X i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler om forebygging, kontroll med og bekjempelse av overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer to vedlegg i forordningen om overførbare spongiforme encefaplopatier (TSE-forordningen):

Vedlegg III: Storfeskrotter som har testet positivt eller usikkert mhp kugalskap (BSE) kan benyttes til produksjon av biodiesel. Etter biproduktsforordningen (EF) nr. 1774/2002 er dette kategori-1 materiale som kan benyttes til slik produksjon. Endringen gjøres for å speile åpningen i biproduktsforordningen.

Vedlegg X: Analysemetoder laboratoriene kan benytte for undersøkelser av TSE oppdateres iht OIE (Verdens dyrehelseorganisasjon) og CRL (Fellesskapets referanselaboratorium) sine anbefalinger:
- Immunohistokjemi, inkludert hurtigtester, kan nå brukes til å undersøke tilfeller mistenkt for kugalskap (BSE). Tidligere var det kun histopatologi som ble benyttet.
- Det er ikke lenger nødvendig med oppfølgende undersøkelser av tilfeller med atypisk skrapesyke. Bakgrunnen for denne endringen er en EFSA-rapport som sier at tilfeller av atypisk skrapesyke ikke kan forveksles med BSE.
- Listen over godkjente hurtigtester oppdateres ved at noen tester fjernes fra listen.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbar spongiform encefalopati (TSE).

Det er kun endringene som angår testkrav som er nye, siden endringen av vedlegg III er gjort for å oppdatere TSE-forordningen med eksisterende åpning i biproduktsforordningen. De nye testkravene blir allerede fulgt av Veterinærinstituttet og representerer derfor heller ikke noen reelle konsekvenser for institusjonen. Rettsakten medfører ikke administrative eller økonomiske konsekvenser.

Sakkyndige instatnsers marknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 0746 Kommisjonsforordning (EF) nr. 746/2008 av 17. juni 2008 om endring av vedlegg VII i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare, spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg VII i forordning 999/2001 (TSE-forordningen) om bekjempelse av overførbar spongiform encefalpoati (TSE)). Endringene er nærmest identiske med endringene som fulgte av forordningene 727/2007 og 1428/2007, og innfører alternative måter å bekjempe klassisk skrapesyke på. Det gis unntak fra kravet om avliving og destruksjon av dyr ved påvist klassisk skrapesjuke, slik at dyr fra en smittet besetning kan gå til konsum. Slike dyr skal derimot ikke føres ut av medlemsstaten for slakting. Det åpnes videre opp for at avliving kan utsettes i opptil fem år, for eksempel ved fare for innavl.Frankrike ønsket å annullere delene av forordning 727/2007 som tillot permanent unntak fra avliving ved påvist klassisk skrapesjuke da de mente dette ikke var forsvarlig, og gikk til sak mot Kommisjonen. I påvente av en endelig dom, ga førsteinstansdomstolen Frankrike medhold og avgjorde at disse bestemmelsene midlertidig skulle opphøre. I etterkant fastsatte Kommisjonen 1428/2007 for å gjeninnføre åpningen om å utsette avliving av dyr fra flokker med klassisk skrapesjuke i fem år siden denne åpningen nå hadde gått tapt med fastettelse av 727/2007. Kommisjonen ønsket likevel å innføre bestemmelsene fra 727/2007 om permanent unntak fra avliving, og vedtok derfor denne nye rettsakten, som altså innlemmer både bestemmelsene fra 727/2007 og 1428/2007. Slik blir bestemmelsene gjort gjeldende i påvente av dommen.

Rettsakten har denne gangen en bedre begrunnet fortale enn til forordning 727/2007, og støtter seg på flere uttalelser fra EFSA.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbar spongiform encefalpoati (TSE).

Sakkyndige instansers merknader

Forslaget har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0220 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 220/2009 av 11. mars 2009 om endring av forordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatier, hva gjelder gjennomføringsfullmakter som tillegges Kommisjonen (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer flere artikler i basisrettsakten forordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatier (TSE) (TSE-forordningen). Listen over bestemmelser i TSE-forordningen må gjennom en utvidet komitologiprosedyre i EU før de kan endres eller utvides. Dette medfører at når forslag om slike endringer er gitt tilslutning med kvalifisert flertall i EUs faste komité(SCFCAH), må Europaparlamentet og Rådet få det på høring før endelig fastsettelse kan skje. Denne høringen tar inntil tre måneder.

Følgende nye områder må gjennom en utvidet granskningsprosedyre:
- godkjenning av hurtigtester,
- utvidelse av listen over hvilke animalske produkter som skal omfattes av bestemmelsene i artikkel 16 om markedsføring og eksport av animalske produkter,
- godkjenning av metode som skal benyttes for å bekrefte BSE hos småfe, og
- endringer av vedleggene og av overgangsbestemmelser som har betydning for folkehelsen.

I tillegg innføres krav om en positiv risikovurdering for land som ønsker å benytte andre metoder enn de som er listet i artikkel 13, pkt.1 ved bekjempelse av TSE.

Merknader

Forordningen er gitt med hjemmel i EF-traktatens artikkel 251.
Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier (TSE)
Det anses ikke å medføre administrative eller økonomiske konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduktsjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepratementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- inkluderings- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0199 Kommisjonsforordning (EF) nr. 199/2009 av 13. mars 2009 om overgangsordning om unntak fra europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2160/2003 for direkte levering av små mengder ferskt kjøtt fra flokker av slaktekylling og kalkun

(vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten innfører et unntak fra forordning (EF) nr. 2160/2003 om kontroll av salmonella og andre matbårne zoonotiske smittestoff artikkel 1 nr. 2. Artikkel 1 nr. 2 krever at primærprodusenter foretar prøvetaking for kartlegging og kontroll av salmonella. Visse typer primærproduksjon er unntatt fra kravet om kartlegging og kontroll av salmonella. Artikkel 1 nr. 3 litra b unntar direkte levering fra produsenter av små mengder primærprodukter til den endelige forbruker eller til lokal detaljist. Intensjonen med dette unntaket var at produsenter som leverer små mengder ferskt kjøtt direkte til endelig forbruker eller til lokal detaljist også skulle være omfattet av dette unntaket. Bakgrunnen for dette er at slik prøvetaking vil være vanskelig å gjennomføre for disse primærprodusentene.

Hygienepakkens definisjon av primærprodukt (råvare) favner imidlertid ikke ferskt kjøtt. Siden hygienepakkens definisjoner må legges til grunn, innføres ved forordning (EF) nr. 199/2009 en overgangsordning slik at produsenter som leverer små mengder ferskt kjøtt fra flokker av slaktekylling og kalkun direkte til endelig forbruker eller til lokal detaljist er unntatt fra kravet om kartlegging og kontroll av salmonella. Overgangsperioden er satt til 3 år.

Merknader

Rettsakten er en forordning, og skal etter EØS-avtalen artikkel 7 litra a) gjennomføres "som sådan". Forordning (EF) nr. 199/2009 er hjemlet i forordning (EF) nr. 2160/2003. Forordning (EF) nr. 2160/2003 er gjennomført i forskrift 23. desember 2005 nr. 1703 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 2160/2003 av 17. november 2003 om kontroll av salmonella og visse andre matbårne zoonotiske smittestoff (forskrift om

forordning mot salmonella). Den naturlige løsning for gjennomføring av forordning (EF) nr. 199/2009 vil være å ta inn en gjennomføringsbestemmelse i denne forskriften.

I forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med salmonella i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg (forordning om kontroll med Salmonella i fjørfe) er det fastsatt nasjonale regler om krav til og unntak fra overvåkning og kontroll med salmonella. Ordet "primærprodukt" i § 2 tredje ledd andre strekpunkt bør endres til "råvarer og ferskt kjøtt", slik at ordlyden samsvarer med forordning (EF) nr. 199/2009 og med definisjonen i hygienepakken.

Rettsakten antas ikke å få økonomiske eller administrative konsekvenser for Norge, i og med at dette oppfattes som en presisering av intensjonen med forordning (EF) nr. 2160/2003, og begrepet "primærprodukt" i forskrift om forordning mot Salmonella i praksis er tolket slik at det omfatter små mengder ferskt kjøtt.

På bakgrunn av dette vil endringene ikke medføre realitetsendringer i norsk rett, de vil kun være av teknisk art. Mattilsynet vurderer det derfor slik at endringsforskriftene kan unntas fra høring etter forvaltningsloven § 37 fjerde ledd litra c, da det må anses som "åpenbart unødvendig" å høre disse endringene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler og Spesialutvalget for matproduksjon, som begge har representanter fra Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet. Spesialutvalgene fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1161 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1161/2009 av 30. november 2009 om endring av vedlegg II til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 hva gjelder matkjedeinformasjon som skal fremlegges for driftsansvarlige ved slakteriene (vedlegg i kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg II avsnitt III punkt 7 i forordning (EF) nr. 853/2004 (H2) ved at punkt 7 erstattes med teksten i vedlegget til denne rettsakten. Med dette gjøres en overgangsordning fra forordning (EF) nr. 2076/2005 som opprinnelig varte til 31. desember 2009 permanent. Dette medfører at tilsynsveterinæren kan tillate unntak fra kravet om at matkjedeinformasjonen skal sendes til slakteriet minst 24 timer før dyrene sendes til slakt. Tilsynsmyndigheten skal fortsatt i hvert enkelt tilfelle vurdere om det kan tillates unntak fra det nevnte kravet. Det er forutsatt at formålet med forordning (EF) nr. 853/2004 fremdeles må etterleves.

Merknader

Rettsakten krever endring av forskrift 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse, som gjennomfører forordning (EF) nr. 853/2004 (H2).

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet,

Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0830 Kommisjonsvedtak 2009/830/EF av 11. november 2009 om endring av vedlegget til vedtak 2007/453/EF hva gjelder BSE status til Chile, Colombia og Japan (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten oppdaterer vedlegget til vedtak 2007/453/EF som lister opp medlemsland i EU, EFTA-land og visse tredjeland i forhold til deres BSE-status i følgende kategorier: neglisjerbar, kontrollerbar og ikke-fastsatt BSE-risikostatus. Oppdateringen gjelder Chile; neglisjerbar risiko (tidligere kontrollerbar) samt Colombia og Japan; kontrollerbar risiko.Det er Verdens dyrehelseorganisasjon (OIE) som vurderer søknadene og EU innlemmer deres kategorisering av land fortløpende. Vedlegget til vedtak 2007/453/EF oppdateres nå i henhold til Generalforsamlingens avgjørelser i mai 2009. De søknadene fra EU-landene som OIE ennå ikke har behandlet, blir foreløpig kategorisert med kontrollerbar risiko.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier.

Norge er vurdert av OIE og kategorisert som et land med neglisjerbar risiko.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vudert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 D 0066 Kommisjonsvedtak 2010/66/EU av 5. februar 2010 om endring av vedtak 2009/719/EF som tillater visse medlemsstater å revidere sine årlige BSE-overvåkingsprogrammer (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedtak 2009/719/EF ved å tilføye Kypros i vedlegget hvor medlemstater som har søkt og fått godkjent revidering av sine årlige overvåkingsprogram for kugalskap (BSE) listeføres. Landene på listen kan heve aldersgrensen på storfe som skal testes fra henholdsvis 30 og 24 måneder for normalslakt og risikodyr, opp til 48 måneder for begge kategorier. Kommisjonen har foreslått denne tilføyelsen på bakgrunn av resultatene fra en veterinærinspeksjon foretatt av Food and Veterinary Office (FVO) samt en rapport fra EUs vitenskapskomite EFSA.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduktsjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0719 Kommisjonsvedtak 2009/719/EF av 28. september 2009 som tillater visse medlemsland å revidere sitt årlige BSE-overvåkingsprogram (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten opphever og erstatter vedtak 2008/908/EF, som godkjente visse medlemslands søknader om å få revidert sine årlige overvåkingsprogram for kugalskap (BSE). Landene på listen kan heve alderen på storfe som skal testes fra henholdsvis 30 og 24 måneder for normalslakt og risikodyr, opp til 48 måneder for begge kategorier. Den nye rettsakten innlemmer Slovenia på listen over godkjente medlemsland. Kommisjonen har vedtatt denne tilføyelsen på bakgrunn av resultatene fra en veterinærinspeksjon foretatt av Food and Veterinary Office i Dublin (FVO) samt en rapport fra EUs vitenskapskomite EFSA.

Den nye rettsakten tydeliggjør at endret testregime kun gjelder dyr født i godkjente medlemsland. Videre er det tatt inn en bestemmelse om handel med dyr: Dersom dyr født i et godkjent medlemsland overføres til et annet medlemsland, skal man følge testregimet i det landet hvor dyret befinner seg i når det skal testes.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier. I motsetning til vedtak 2008/908/EF som nå blir opphevet, retter den nye seg mot alle medlemsland og ikke kun de som står oppført på listen. Norge tester alle importerte storfe, men dette må nå forskriftsfestes og ikke kun stå i en instruks.

Norge vil ikke søke om revidert overvåkingsprogram nå, da vi allerede har unntak fra kravet om å teste samtlige normalslaktede storfe over 30 måneder, og kun tester 10 000 normalslakt årlig.
Se konsekvensvurderinger vedlagt EØS-notat til rettsaktene 32008R0571 og 32008D0908.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akspetabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0771 Kommisjonsvedtak 2009/771/EF av 20. oktober 2009 om godkjenning av nasjonale programmer for kontroll av Salmonella hos kalkun (vedlegg I kap I HOD/LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten godkjenner de nasjonale kontrollprogrammer for bekjempelse av salmonella hos kalkun, som de medlemsstater som er listet opp i rettsaktens vedlegg, har lagt frem for Kommisjonen. Kommisjonen godkjenner de nasjonale kontrollprogrammene etter forordning (EF) nr. 2160/2003 (zoonoseforordningen) artikkel 6.

Det følger av zoonoseforordningen artikkel 5 at medlemsstatene skal opprette nasjonale kontrollprogrammer for hver zoonose og hvert zoonotisk smittestoff oppført i zoonoseforordningens vedlegg I når Kommisjonen har fastsatt mål for reduksjonen av respektive zoonose eller zoonotisk smittestoff i henhold til zoonoseforordningen artikkel 4. Forordning (EF) nr. 584/2008 av 20. juni 2008 fastsetter et slikt felles mål for salmonella hos kalkun. Målsettingen gjelder serotyper av vesentlig betydning for folkehelsen (S. Enteritidis, S. Typhimurium,).
Rettsakten bekrefter at godkjenning foreligger for de medlemsstatene som er listet opp i rettsaktens vedlegg.

Merknader

Rettsakten medfører krav om etablering og godkjenning av nasjonalt kontrollprogram også for Norge. Norsk salmonellakontrollprogram for kalkun må oversendes ESA i henhold til de prosedyrer som er beskrevet i zoonoseforordningens artikkel 6 for godkjenning.

Rettsakten medfører ikke behov for endring av norsk regelverk, da det norske regelverket ikke inkluderer lister over land som har godkjente kontrollprogrammer.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepatementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

-JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel VIII Trykkbeholdere

32008 L 0047 Kommisjonsdirektiv 2008/47/EF av 8. april 2008 om endring, med tanke på den tekniske utvikling, av rådsdirektiv 75/324/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om aerosoler. (vedlegg II kap VII JD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsdirektiv 2008/47/EF endrer – på bakgrunn av den tekniske utvikling som har funnet sted - rådsdirektiv 75/324/EØF av 20. mai 1975 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om aerosoler (spraybokser). Den tekniske utvikling og innovasjon som har funnet sted har gjort det mulig å bringe i omsetning et stadig større antall aerosolbeholdere, med komplekse tekniske konstruksjoner og andre karakteristika enn de tradisjonelle aerosolbeholdere. Bestemmelsene i direktiv 75/324/EØF er imidlertid ikke tilstrekkelig til å garantere et høyt sikkerhetsnivå for slike ikke-tradisjonelle aerosolbeholdere. Konstruksjonen av enkelte ikke-tradisjonelle aerosolbeholdere kan derfor medføre en sikkerhetsrisiko, som det ikke er tatt høyde for i direktivets sikkerhetsbestemmelser, da disse er tilpasset de tradisjonelle aerosolbeholdernes kjente konstruksjon. Det er således nødvendig at fabrikanten foretar en risikoanalyse for å dekke alle sikkerhetsaspekter på tilfredsstillende vis. Der hvor det er relevant, skal risikoanalysen omfatte risiko som følge av innånding av aerosolbeholderens innhold ved normal bruk eller under rimelig forutsigbare bruksbetingelser.

Direktiv 75/324/EØF oppstiller i art. 10 en beskyttelsesklausul (safeguard clause) som gir medlemsstatene anledning til å midlertidig forby eller stille vilkår til markedsføring av aerosolbeholdere som oppfyller kravene i direktivet, men som likevel utgjør en fare for sikkerheten eller helsen til allmennheten. Denne beskyttelsesklausulen er allerede anvendt av én medlemsstat, grunnet aerosolbeholderens antennelsesrisiko. Direktiv 2008/47/EF fastslår også at den nåværende definisjonen av brannfarlig innhold ikke er tilstrekkelig til å sikre et høyt beskyttelsesnivå i alle tilfeller. For å oppnå det optimale sikkerhetsnivå, og under hensyntagen til aerosolbeholderens særlige karakteristika, bør i følge direktiv 2008/47/EF de nye klassifikasjonskriteriene for aerosolbeholderens brannfarlighet også omfatte farer i forbindelse med uttømming av aerosolbeholdernes innhold, i stedet for kun selve innholdets fysiske og kjemiske egenskaper. Dette blir nærmere beskrevet i direktivets vedlegg. Direktiv 2008/47/EF art. 1 angir at direktiv 75/324/EØF skal endres som angitt i vedlegget. I henhold til gjeldende bestemmelser i direktiv 75/324/EØF skal alle ferdige aerosolbeholdere nedsenkes i et varmt vannbad for å teste deres tetthet og bruddstyrke. Videre gir nåværende direktiv 75/324/EØF anledning til å anvende alternative prøvningssystem, dersom disse gjør det mulig å oppnå resultat tilsvarende det som oppnås med vannbadmetoden, og dersom dette godkjennes gjennom komitologikomitéen (jf. art 6). Denne prosedyren er imidlertid svært tung i praksis og har aldri vært anvendt.

Det fremheves derfor i direktiv 2008/47/EF at alternative prøvingsmetoder til dem som oppstilles i direktiv 75/324/EØF, blir godkjent av de relevante kompetente myndigheter utpekt etter direktiv 94/55/EF om transport av farlig gods på vei. Dette i stedet for komitologikomitéen som angitt i direktiv 75/324/EØF. Formålet med denne endringen er å gjøre det mulig for næringsdrivende å dra fordel av den tekniske utviklingen, uten at dette går utover eksisterende sikkerhetsnivå.

Merknader

Direktiv 2008/47/EF og direktiv 2007/45/EF av 5. september 2007 om nominell mengde for ferdigpakkede varer artikkel 4 nr. 1 og 2 er gjennomført i norsk rett ved forskrift 5. mai 2010 om endring i forskrift 1. mars 1996 nr. 229 om aerosolbeholdere. Form 1 ble sendt til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) 6. mai 2010.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XIX Generelle bestemmelser innen området tekniske handelshindringer

32007 D 0231 Kommisjonsvedtak 2007/231/EF av 12. april 2007 om forlengelse av krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingsfare (vedlegg II kap XIX JD)

Sammendrag av innhold

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/95/EF av 3. desember 2001 om alminnelig produktsikkerhet (produktsikkerhetsdirektivet) er et horisontalt rammedirektiv, som regulerer sikkerheten ved forbrukerprodukter i EØS-området. Direktivet trådte i kraft 15. januar 2004. Direktivets målsetting er at forbrukerprodukter som er gjort tilgjengelig i EØS-markedet, skal være sikre mot helseskadelige virkninger.

I direktivets artikkel 13.1 fremgår det at dersom Kommisjonen blir kjent med en alvorlig risiko som visse produkter representerer for forbrukernes helse og sikkerhet i ulike medlemsstater, kan den etter å ha rådspurt medlemsstatene fatte et vedtak på bakgrunn av resultatet av denne rådspørringen, dersom vilkårene i artikkel 13.1 bokstav a)-c) er oppfylt. I henhold til direktivets artikkel 13.2. fremgår det at vedtak det er vist til under artikkel 13.1 "skal gjelde for en periode på ikke mer enn ett år, og kan bekreftes, i henhold til samme fremgangsmåte, for tilleggsperioder på ikke mer enn ett år".

I medhold av artikkel 13.1 fattet Kommisjonen vedtak 2006/502/EF av 11. mai 2006 om å forby engangslightere som ikke er barnesikre og lightere med forvekslingsfare, såkalte "novelty" lightere. Kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare gjaldt opprinnelig frem til 11. mai 2007. Ved kommisjonsvedtak 2007/231/EF av 12. april 2007 ble kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare forlenget med ett år, og gjaldt frem til 11. mai 2008. Endringene er inntatt i kommisjonsvedtak 2006/502/EF artikkel 2 og 6.

Bakgrunnen for forlengelsen av kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare skyldes at vedtakets virkningstidspunkt ville gått ut før medlemslandene har implementert vedtaket. For at myndighetene skal kunne forebygge den risikoen lightere representerer når små barn leker med disse, måtte vedtaket forlenges. Forlengelsen henger også sammen med at den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN ennå ikke har forbedret barnesikringsstandarden EN:13869. Kommisjonens intensjon er at kommisjonsvedtaket er midlertidig i påvente av endringene i ovennevnte standard.

Merknader

Produktsikkerhetsdirektivet er gjennomført i norsk rett i lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven). I produktkontrolloven § 4, første ledd, bokstav e) fremgår det at "når det finnes påkrevet for å forebygge at et produkt medfører helseskade, kan det treffes vedtak om forbud mot produksjon, innførsel, omsetning og bruk av produkt". Denne bestemmelsen er benyttet som hjemmel til forskrift om krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingsfare. Forskriften ble sendt på alminnelig høring 15. mars 2007, med høringsfrist 1. mai 2007. Direktoratet mottok seks svar på høringen som ble vurdert og innarbeidet i forskriftsteksten. Forskrift om barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingsfare ble fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 21. juni 2007.

I forskriften er det ikke stilt opp noen tidsbegrensing, slik det er gjort i kommisjonsvedtaket. Bakgrunnen er at forskriften i første omgang er tenkt opphevet den dagen det ikke lenger er behov for

kommisjonsvedtaket. Det er derfor ikke behov for å gjøre endringer i forskriften, som følge av vedtaket om forlengelse.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er behandlet i Spesialutvalget for handelsforenkling, der Nærings- og handelsdepartementet, Arbeidsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Forsvarsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justisdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Kulturdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Olje- og energidepartementet, Samferdselsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 D 0322 Kommisjonsvedtak 2008/322/EF av 18.april 2008 om forlengelse av krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingsfare (vedlegg II kap XIX JD)

Sammendrag av innhold

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/95/EF av 3. desember 2001 om alminnelig produktsikkerhet (produktsikkerhetsdirektivet) er et horisontalt rammedirektiv, som regulerer sikkerheten ved forbrukerprodukter i EØS-området. Direktivet trådte i kraft 15. januar 2004. Direktivets målsetting er at forbrukerprodukter som er gjort tilgjengelig i EØS-markedet, skal være sikre mot helseskadelige virkninger.

I direktivets artikkel 13.1 fremgår det at dersom Kommisjonen blir kjent med en alvorlig risiko som visse produkter representerer for forbrukernes helse og sikkerhet i ulike medlemsstater, kan den etter å ha rådspurt medlemsstatene fatte et vedtak på bakgrunn av resultatet av denne rådspørringen, dersom vilkårene i artikkel 13.1 bokstav a)-c) er oppfylt. I henhold til direktivets artikkel 13.2. fremgår det at vedtak det er vist til under artikkel 13.1 "skal gjelde for en periode på ikke mer enn ett år, og kan bekreftes, i henhold til samme fremgangsmåte, for tilleggsperioder på ikke mer enn ett år".

I medhold av artikkel 13.1 fattet Kommisjonen vedtak 2006/502/EF av 11. mai 2006 om å forby engangslightere som ikke er barnesikre og lightere med forvekslingsfare, såkalte "novelty" lightere. Kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare gjaldt opprinnelig frem til 11. mai 2007. Kommisjonens intensjon er at kommisjonsvedtak 2006/502/EF er midlertidig i påvente av Den Europeiske Standardiseringsorganisasjonens (CEN) sitt arbeid med endringer i barnesikringsstandarden EN:13869. Ved kommisjonsvedtak 2007/231/EF av 12. april 2007 ble kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare forlenget med ett år, og gjaldt frem til 11. mai 2008.

Ved kommisjonsvedtak 2008/322/EF av 18. april 2008 er kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare forlenget med ytterligere ett år og gjelder frem til 11. mai 2009. Dette er gjort ved en endring i kommisjonsvedtak 2006/502/EF artikkel 6 punkt 2.

Bakgrunnen for forlengelsen er i henhold til kommisjonsvedtak 2008/322/EF de erfaringer som hittil er gjort, og de fremskritt som er gjort for å finne en alternativ løsning av spørsmålet vedrørende barnesikring av lightere. Forlengelsen henger følgelig sammen med at den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN ennå ikke har forbedret barnesikringsstandarden EN:13869.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er behandlet i Spesialutvalget for handelsforenkling, der Nærings- og handelsdepartementet, Arbeidsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Forsvarsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justisdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Kulturdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Olje- og energidepartementet, Samferdselsdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0298 Kommisjonsbeslutning 2009/298/EF om forlengelse av beslutning 2006/502/EF om krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med forvekslingfare (vedlegg II kap XIX JD)

Sammendrag av innhold

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/95/EF av 3. desember 2001 om alminnelig produktsikkerhet (produktsikkerhetsdirektivet) er et horisontalt rammedirektiv, som regulerer sikkerheten ved forbrukerprodukter i EØS-området. Direktivet trådte i kraft 15. januar 2004. Direktivets målsetting er at forbrukerprodukter som er gjort tilgjengelig i EØS-markedet skal være sikre mot helseskadelige virkninger. I direktivets artikkel 13.1 fremgår det at dersom Kommisjonen blir kjent med en alvorlig risiko som visse produkter representerer for forbrukernes helse og sikkerhet i ulike medlemsstater, kan den etter å ha rådspurt medlemsstatene fatte et vedtak på bakgrunn av resultatet av denne rådspørringen, dersom vilkårene i artikkel 13.1 bokstav a til c er oppfylt. I henhold til direktivets artikkel 13.2. fremgår det at vedtak det er vist til under artikkel 13.1 "skal gjelde for en periode på ikke mer enn ett år, og kan bekreftes, i henhold til samme fremgangsmåte, for tilleggsperioder på ikke mer enn ett år".

I medhold av artikkel 13.1 fattet Kommisjonen vedtak 2006/502/EF av 11. mai 2006 om å forby engangslightere som ikke er barnesikre og lightere med forvekslingsfare, såkalte "novelty" lightere. Kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare gjaldt opprinnelig frem til 11. mai 2007. Kommisjonens intensjon er at Kommisjonsbeslutningen 2006/502/EF er midlertidig, i påvente av Den Europeiske Standardiseringsorganisasjonens (CEN) sitt arbeid med endringer i barnesikringsstandarden EN:13869.

Ved kommisjonsbeslutning 2007/231/EF av 12. april 2007 ble kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare forlenget med ett år, og gjaldt frem til 11. mai 2008.

Ved kommisjonsbeslutning 2008/322/EF av 18. april 2008 ble kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare forlenget med ytterligere ett år, og gjaldt frem til 11. mai 2009.

Ved kommisjonsbeslutning 2009/298/EF av 26. mars 2099 ble kravet til barnesikring av lightere og forbudet mot lightere med forvekslingsfare forlenget med ytterligere ett år og gjelder frem til 11. mai 2010. Årsaken til forlengelsen er at den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN fortsatt ikke har forbedret barnesikringsstandarden EN:13869, slik som forutsatt.

Merknader

Produktsikkerhetsdirektivet er gjennomført i norsk rett i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven). I produktkontrolloven § 4 første ledd bokstav e fremgår det at når det finnes påkrevet for å forebygge at et produkt medfører helseskade, kan det treffes vedtak om "forbud mot produksjon, innførsel, omsetning og bruk av produkt". Denne bestemmelsen er benyttet som hjemmel til forskrift 21. juni 2007 nr. 687 om krav til barnesikring av lightere og forbud mot lightere med

forvekslingsfare. I forskriften er det ikke stilt opp noen tidsbegrensing, slik det er gjort i Kommisjonsbeslutningen. Bakgrunnen er at forskriften i første omgang er tenkt opphevet den dagen det ikke lenger er behov for Kommisjonsbeslutningen. Kommisjonsbeslutning 2009/298/EF om forlengelse av Kommisjonsbeslutning 2006/502/EF med krav til lightere, nødvendiggjør derfor ikke endringer i norsk regelverk på det nåværende tidspunkt.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XXIII Leketøy

32009 L 0048 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/48/EF av 18. juni 2009 om sikkerhetskrav til leketøy (vedlegg II kap XXIII JD)

Sammendrag av innhold

Den 18. juni 2009 ble det vedtatt et nytt direktiv om sikkerhet ved leketøy som skal erstatte det 20 år gamle direktivet 88/378/EF. Grunnet den tekniske utviklingen på leketøymarkedet, oppstiller det nye leketøydirektivet nye og strengere sikkerhetskrav for å håndtere de nye farene forbundet med leketøy. Videre har revisjonen til formål å styrke produsenters og importørers ansvar for markedsføring av leker, samt forsterke medlemsstatenes forpliktelser innen markedsovervåkning. Hovedelementene i forslaget er følgende:

1) Fokus på å styrke sikkerhetskravene for leker:

Bruk av kjemikalier i leker (må være i samsvar med direktiv 1907/2006/EF - REACH). Direktivet oppstiller forbud mot bruk av kreftfremkallende stoffer (såkalte CMR-stoffer: ”carcinogenic, mutagenic or toxic for reproduction”), lavere tillatt grense for bruk av kjemiske stoffer som bly og kvikksølv, og forbud mot eller krav om merking i forhold til allergifremkallende dufter eller parfymer (jf. direktiv 76/768/EØF om kosmetiske produkter).

Oppdaterte sikkerhetskrav i forhold til kvelning – ”choking and suffocation” (fysiske og mekaniske krav).

Plikt for produsenten til å utstyre produktet med advarsler. Revisjonen har her til formål å supplere de allerede eksisterende krav på området.

Forbud mot at visse produkter markedsføres sammen med fødevarer. Under det nåværende direktivet er ikke dette regulert. I det reviderte direktivet oppstilles det bl.a forbud mot at man må konsumere maten for å få tilgang til leken, krav om at leken skal markedsføres i en separat pakning i forhold til maten, mv.

Klargjøring av de generelle sikkerhetskravene. Dagens sikkerhetskrav har skapt visse tolkningsproblemer, særlig fordi de generelle sikkerhetskravene refererer til forutsigbar (”forseeable”) bruk av leken ved å ta i betraktning barns normale atferd (”normal behaviour of children”), noe som kan resultere i en snever forståelse av de sikkerhetsmessige problemstillinger. Videre er det essensielt å klargjøre de generelle sikkerhetskrav, da dette er det eneste rettslige grunnlag for å trekke et farlig produkt ut av markedet i de situasjoner hvor nye risikoer blir oppdaget, og som følgelig ikke er dekket av en spesifikk standard. Se nærmere om dette under behandlingen av forholdet til det alminnelige produktsikkerhetsdirektivet (direktiv 2001/95/EF).

2) Mer effektiv og samstemt håndhevelse av direktivet:

Styrking av medlemsstatenes markedskontrolltiltak under det alminnelige produktsikkerhetsdirektivet 2001/95/EF, bl.a ved å tildele markedskontrollmyndighetene spesielle former for kompetanse.

Oppdaterer av hva slags dokumentasjon leketøysprodusenter og importører må oppbevare tilgjengelig for markedskontrollmyndighetene, nærmere bestemt informasjon om hvilke komponenter og materialer som har blitt brukt i leken.

Plikt for produsentene til å legge til rette for samsvarsvurdering.

Regler om testing ved uavhengige testlaboratorier.

Understreker importørens ansvar for leketøyets sikkerhet.

Understreker at CE-merkingen skal være synlig.

Pålegger medlemsstatene å sørge for strengere tilsyn på markedet og grensekontroller.

Pålegger medlemsstatene å ha sanksjoner mot overtredelse av direktivet.

Forholdet til eksisterende regelverk

1) Forholdet til varepakken.
Rådsbeslutning 768/2008/EF (felles rammeverk for markedsføring av produkter, se eget faktaark) oppstiller standardartikler som skal bli benyttet i senere ny metode - direktiver. For å oppnå konsistens i forhold til andre sektorspesifikke produktregelverk, inneholder det nye leketøysdirektivet følgende horisontale bestemmelser som nevnt i rådsbeslutning 768/2008/EF:

- definisjoner
- generelle forpliktelser for økonomiske operatører
- antakelse om at sikkerhetskravene er oppfylt
- samsvarsvurdering,
- formell protest mot harmoniserte standarder,
- bestemmelser om CE-merking,
- prosedyrer for å håndtere produkter som representerer en risiko,
- mv. Direktivet viser også til varepakkens forordning 765/2008/EF art 15-29 om akkreditering og markedskontroll (se eget faktaark).

2) Forholdet til det alminnelige produktsikkerhetsdirektivet (APSD) – direktiv 2001/95/EF.
Det reviderte direktivet har også til formål å klargjøre forholdet mellom leketøysdirektivet og det alminnelige produktsikkerhetsdirektivet. Det reviderte direktivet angir at APSD får anvendelse også på leker, med mindre det er særbestemmelser med samme formål i leketøysdirektivet (lex specialis). Som nevnt ovenfor var et viktig formål med revisjonen av leketøysdirektivet å klargjøre definisjonen av de grunnleggende sikkerhetskrav. Årsaken til det er at dette – sammen med artikkel 13 i APSD - er eneste hjemmel for å fjerne farlige leker som inneholder ”nye trusler”, og som derfor ikke er dekket av en standard. Et aktuelt eksempel her er magnetiske leketøy, se eget EØS-notat om dette.

Merknader

Forrige leketøydirektiv 88/378/EF er gjennomført i norsk rett i forskrift av 4. januar 1996 nr. 7 om sikkerhet ved leketøy fastsatt med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven). Forskriften forvaltes av Justis- og politidepartementet (JD) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Miljøverndepartementet (MD) og Statens forurensningstilsyn (SFT). DSB fører tilsyn med at den delen av forskriften som omhandler fysiske og mekaniske egenskaper, brann- og eksplosjonsegenskaper og elektriske og radioaktive egenskaper ved leketøy følges. Det sammme gjelder emballasje og relevant merking. SFT fører tilsyn med at den delen av forskriften som omhandler kjemiske, hygieniske, støyende og biologiske egenskaper ved leketøy, samt emballasje og relevent merking, følges.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XXIX Eksplosive varer til sivil bruk

32008 L 0043 Kommisjonsdirektiv 2008/43/EF av 4. april 2008 om opprettelse, i henhold til rådsdirektiv 93/15/EØF, av et system for ID-merkning og sporing av eksplosiver til sivilt bruk. (vedlegg II kap XXIX JD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsdirektiv 2008/43/EF av 4. april 2008 om ID-merking og sporing av eksplosiver til sivilt bruk er opprettet i henhold til det grunnleggende rådsdirektiv 93/15/EØF. Direktiv 93/15/EØF av 5. april 1993 om harmonisering av bestemmelsene om markedsføring og kontroll med eksplosive varer til sivilt bruk, oppstiller de grunnleggende sikkerhetskrav for hvordan hver eksplosiv vare skal utformes, framstilles og leveres, slik at de utgjør en minst mulig fare for menneskers liv og helse, og at skade på eiendom og miljø unngås. Nærmere bestemt oppstiller direktiv 93/15/EØF regler for fri, men sikker flyt av eksplosiver på det indre marked. Som fastsatt i direktiv 93/15/EØF er det nødvendig å sikre at operatører i sektoren for eksplosjonsfarlig stoff har et system som gjør det mulig å kontrollere bevegelsene til eksplosivene, for på den måten og til en hver tid å være i stand til å kunne fastslå hvem som er i besittelse av dem. Kommisjonsdirektiv 2008/43/EF har til hensikt å sørge for at denne målsetningen blir oppfylt, gjennom krav til ID-merking og sporing. Unik ID-merking av eksplosive stoffer er ifølge direktiv 2008/43/EF en absolutt nødvendighet for å nå det ovenfor nevnte mål.

Gjennom merking av eksplosivene vil tyveri og tap bli raskere oppdaget, samt at det vil gjøre politiets arbeid med å spore eksplosivenes opphav enklere. Et harmonisert europeisk merkesystem vil gjøre det lettere å identifisere dem som innehar eksplosiver på lovlig vis. Enkelte typer av eksplosiver er unntatt iht. direktiv 2008/43/EF art. 2. Dette gjelder bl.a. ammunisjon og eksplosiver som blir laget/blandet på anleggsstedet og som pumpes rett oppi borehullet.

ID-merking
I henhold til direktiv 2008/43/EF blir alle ledd i næringskjeden pålagt å holde kontroll over eksplosiver i sitt eie, ved å påføre de eksplosive stoffene en unik ID-merking. Medlemsstatene blir i art. 3 pålagt å se til at dette kravet følges. Merkingen skal inneholde en unik kode som skal gjengis på alle eksplosiver og tennmidler. Medlemsstaten skal gi produsent og importør den aktuelle koden, samt foreta den nødvendige kontrollen. Hva merkingen skal inneholde framgår av direktivets vedlegg.

Datainnsamling og registrering
Kommisjonsdirektiv 2008/43/EF art. 13. nr. 1 pålegger medlemsstatene å sørge for at operatørene i sektoren for eksplosive stoffer innfører et system for innsamling av data vedrørende eksplosive stoffer, herunder eksplosivenes unike ID-merking, gjennom hele deres ferd i forsyningskjeden. Formålet med dette systemet er å gjøre det mulig for operatørene å holde kontroll med hvor eksplosivene til en hver tid

er, herunder hvem som er i besittelse av eksplosivene. Videre følger det av direktivets art. 13 nr. 3 at medlemsstane skal sørge for at den innsamlede data, herunder ID-merkingen, oppbevares og oppdateres i 10 år etter eksplosivenes endte livssyklus. Art. 14 pålegger operatørene konkrete forpliktelser i så måte.

Merknader

Direktiv 2008/43/EF er implementert i norsk rett gjennomforskrift 4. januar 2010 nr. 5 om endring i forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (eksplosivforskriften).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 L 0023 Europaparlamentets- og rådsdirektiv 2007/23/EF av 23. mai 2007 om markedsføring av pyrotekniske artikler (vedlegg II kap XXIX JD)

Sammendrag av innhold

I direktiv 93/15/EØFs betraktninger (direktivet om eksplosiver til sivilt bruk) tilkjennegis det behov for ytterligere regulering av området pyrotekniske artikler. EU Kommisjonen DG Entreprise har siden 2003 arbeidet aktivt med problemstillinger knyttet til markedsføring og bruk av pyrotekniske artikler, spesielt fyrverkeri. På bakgrunn av en undersøkelse innen EØS-området av omfanget av ulykker med pyrotekniske artikler, fremmet Kommisjonen i 2003 forslag til nærmere regulering av området, både for å få ned antall ulykker som har utgangspunkt i feil bruk av produktet, men også for å redusere antall ulykker som følge av at produktet har funksjonsfeil.

Direktivet angir de grunnleggende sikkerhetskrav for hvordan pyrotekniske artikler skal utformes, framstilles og leveres slik at de utgjør minst mulig fare, og har som formål å sikre fri flyt i det indre marked samtidig som det skal sikre et høyt beskyttelsesnivå for helse, offentlig sikkerhet og forbrukerbeskyttelse, jf. artikkel 1. Dette skal også skje ved å ta hensyn til relevante miljøbeskyttelsesaspekter.

Direktivet definerer "pyrotekniske artikler" i artikkel 2 nr. 1 som en artikkel som inneholder eksplosivstoffer eller en blanding av stoffer beregnet på å utvikle varme, lys, lyd, gass eller røyk, eller en kombinasjon av dette ved hjelp av eksoterme kjemiske reaksjoner som holder seg selv i gang. Pyrotekniske artikler kan være fyrverkeri, teaterfyrverkeri og pyrotekniske artikler til kjøretøy. Produktene klassifiseres ut fra anvendelsesområde, formål og risiko, herunder støynivå. Fyrverkeri klassifiseres i fire kategorier (1-4), mens teaterfyrverkeri og andre pyrotekniske artikler kklassifiseres i to fareklasser hver (henholdsvis T1 og T2, og P1 og P2). Visse artikler skal kun være tilgjengelige for profesjonelle brukere, slik som fyrverkeri i kategori 4 og teaterfyrverkeri kategori T2 og for andre pyrotekniske artikler kategori P2.

Direktivet unntar i artikkel 1. nr. 4 en rekke pyrotekniske artikler fra direktivets virkeområde: pyrotekniske artikler som er beregnet benyttes av Forsvaret, brannvesenet og politiet, utstyr som er omfattet av direktiv 96/98/EF om utstyr på skip, pyrotekniske artikler til bruk i luft- og romfartsindustri, knallhetter og andre artikler som er omfattet av direktiv 88/378/EØF om sikkerhetskrav til leketøy, sivile eksplosiver omfattet av direktiv 93/15/EØF, og ammunisjon som prosjektiler, drivladninger og løs ammunisjon til bruk i håndvåpen, artilleri og andre skytevåpen.

Direktivet omtaler både fabrikantens, importørens og distributørens forpliktelser. Det presiseres at direktivet setter minimumssikkerhetskrav, og at myndighetene har rett til å fastsette strengere restriksjoner dersom de finner det nødvendig (nærhetsprinsippet og proporsjonalitetsprinsippet). Ut i fra hensyn til den offentlige sikkerhet (public security or safety), offentlig orden eller beskyttelse av miljøet, er det altså mulig å forby eller begrense besittelse, anvendelse og/eller markedsføring av fyrverkeri i kategori 2 og 3, teaterfyrverkeri og andre pyrotekniske artikler. Direktivet berører ikke landenes muligheter til å ha lovgivning om utstedelse av lisens til fabrikanter, importører og distributører.

For private er det satt minstealdersgrenser for kjøp og bruk av fyrverkerier knyttet opp til de ulike klassene, jf. direktivets artikkel 7. Nærmere bestemt må man være minst 12 år for klasse 1-varer, som er de minste artiklene, minst 16 år for klasse 2 og minst 18 år for klasse 3-artikler. For andre pyrotekniske artikler har direktivet en aldersgrense på 18 år. Direktivet viser til at det skal utarbeides harmoniserte standarder for fyrverkeri. Det er allerede utviklet en Europeisk standardserie (EN) som i stor grad dekker klasse 1, 2 og 3, men det arbeides for tiden med en revisjon. Direktivets artikkel 9 beskriver hvilken overenstemmelsesvurderingsprosedyre som produsenten må følge for å få første gangs tilgang til markedet i fellesskapet. Myndighetene skal utpeke et bemyndiget organ som skal foreta overenstemmelsesvurderingen i artikkel 9. I etterkant av denne vurderingen skal produsenten sette et CE-merke på den pyrotekniske artikkelen, og alt etter hviklen kategori artikkelen er klassifisert i, skal det påføres forskjellige standardiserte formuleringer om bruken. For merking av pyrotekniske artikler beregnet på kjøretøy, henvises det til artikkel 13. Teaterfyrverkeri må i tillegg til generell merking minst følge reglene for merking i artikkel 12 nr. 4. Direktivets artikkel 15 inneholder en beskyttelsesklausul for de tilfeller det avdekkes pyrotekniske artikler som ikke oppfyller direktivets minstesikkerhetskrav.

Merknader

Direktivet vil bli implementert i norsk rett ved forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (eksplosivforskriften)

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg IV Energi

32008 L 0114 Rådsdirektiv 2008/114/EF av 8. desember 2008 om identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre

(vedlegg IV JD)

Sammendrag av innhold

Som en naturlig konsekvens av EUs arbeid med å danne et indre marked har Europas kritiske infrastrukturer blitt stadig sterkere knyttet sammen og gjensidig avhengig av hverandre. Brudd i en sektor kan således få ringvirkninger på tvers av sektorer og landegrenser.

På bakgrunn av terrorhendelsene i Madrid og London i 2004 og 2005, og ut i fra den erkjennelse av at infrastrukturen i Europa kun er så sterkt som det svakeste leddet, igangsatte EU et arbeid for å sikre europeisk kritisk infrastruktur (European Programme for Critical Infrastructure Protection - EPCIP). EPCIP-rammeverket omfatter beskyttelse mot både tilsiktede og utilsiktede uønskede hendelser (all- hazards approach), men trusselen fra terrorangrep har en uttrykt prioritet (se fortalen nr. 3). EPCIP-rammeverket inneholder blant annet direktiv 2008/114/EFom identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur og vurdering av behovet for å beskytte den bedre (EPCIP-direktivet), et Critical Infrastructure Warning Information Network (CIWIN) og det finansielle programmet Prevention, Preparedness and Consequence Management of Terrorism and other Security Related Risks. I programmet ligger opprettelse av ekspertgrupper, utveksling av ”best practice” og identifisering og analyse av gjensidige avhengigheter mellom ulike infrastrukturer. Programmet er ikke bindende, og Norge deltar ikke i dette.

Bakgrunnen for EPCIP-direktivet er et identifisert behov for å få en oversikt over de kritiske infrastrukturer i Europa. EPCIP-direktivet oppstiller av den grunn prosedyrer for identifisering og utpeking av europeisk kritisk infrastruktur (art. 3 og 4), derunder en plikt til å informere medlemsstater som kan bli alvorlig påvirket av brudd i en kritisk europeisk infrastruktur om dens identitet, samt plikt til å gjennomføre risikovurderinger (art. 7). I tillegg følger det av direktivet at operatører av kritisk infrastruktur skal involveres som liaisoner inn mot myndighetene (art. 6), at det skal opprettes operatørsikkerhetsplaner

som operatørene skal forplikte seg til å følge (art. 5) samt at medlemsstatene skal utpeke nasjonale kontaktpunkt for beskyttelse av kritisk infrastruktur (art. 10). EPCIP-direktivet utgjør det første steget i en skrittvis tilnærming til å identifisere og utpeke kritisk europeisk infrastruktur, jf. fortalen nr. 5. Direktivet konsentrerer seg i første rekke om energi- og transportsektorene, men det er klart forutsatt at EU tar sikte på å innta IKT-sektoren i direktivet på et senere tidspunkt (fortalen nr. 5, jf. direktivet art 11).

Merknader

Justis- og politidepartementet (JD) antar at ingen eksisterende lover per i dag samlet sett fanger opp direktivets krav med sikte på en fullstendig, systematisk gjennomføring av direktivets materielle krav.

JD har vurdert fire ulike modeller for implementering av EPCIP- direktivet, nærmere bestemt implementering gjennom en eksisterende lov, en fellesforskrift fastsatt med hjemmel i de sentrale sektorlovene på området, en systematisk innarbeiding av nødvendige bestemmelser i eksisterende sektorlover og -forskrifter eller en samlet implementering i en egen lov om europeisk kritisk infrastruktur. De ulike implementeringsmodellene er tidligere blitt kommunisert til berørte departementer gjennom Spesialutvalget for samfunnssikkerhet.

Det bør generelt vises tilbakeholdenhet med å gi en ny lov eller nye bestemmelser om forhold som i stor grad allerede er lovregulert. JD har derfor - etter en lengre vurdering og gjennom dialog med JDs Lovavdeling, berørte departementer og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)- kommet til at den mest hensiktsmessige vei å gå er å implementere EPCIP-direktivets krav gjennom lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven). Årsaken til det er at det gjennomgående er store likheter mellom reglene i sikkerhetsloven og reglene i EPCIP-direktivet. Dette fremkommer også av Ot.prp. nr. 21 (2007-2008) om lov om endringer sikkerhetsloven, hvor det på s. 12 uttales at ”mange av de prinsippene som nå vurderes i EU blir ivaretatt i og med forslagene som legges fram i denne proposisjonen.” En ny lov som gjennomfører EPCIP- direktivet vil kunne medføre at flere virksomheter, jf. sikkerhetsloven § 2, jf. § 3 nr. 6, omfattes av begge regelsett. Dette vil kunne skape usikkerhet hos brukere som plikter å forholde seg til to delvis overlappende regelsett. Dessuten er det generelt uheldig at innholdsmessig beslektet lovgivning gis et fragmentarisk og usammenhengende preg.

Med henblikk på identifisering og utpeking av EKI anser JD det for å være hensiktsmessig å følge samme fremgangsmåte som sikkerhetsloven legger opp til når det gjelder utpeking av skjermingsverdig objekt, slik denne er beskrevet i tilknytning til forslag til ny § 17 i Ot.prp. nr. 21 (2007-2008) på s. 27 og 43. Dette vil etter JDs vurdering gi en enhetlig og helhetlig tilnærming samt gjøre det enklere for pliktsubjektene å forholde seg til regelverket. JD kommer således til å foreslå å plassere ansvaret for utpeking av europeisk kritisk infrastruktur på hvert enkelt departement innen deres myndighetsområde. I de tilfeller der det er et privat rettssubjekt som eier eller råder over EKI, vil ansvaret etter JDs vurdering måtte påhvile det departement som forvalter vedkommende område der virksomheten er tilknyttet. Objekteier plikter imidlertid å foreslå overfor sitt respektive departement hvilke av virksomhetens egne objekter som bør utpekes som europeisk kritisk infrastruktur. Det forutsettes således at den som eier eller råder over EKI skal ta aktivt del i identifiseringen.

Det vil også være nødvendig med en vurdering av hvilke materielle konsekvenser direktivet vil ha for Norge. Per i dag er det transport og energi som omfattes av direktivet. Omfanget av kritisk infrastruktur som kan komme inn under direktivet bør kartlegges som ledd i det lovtekniske arbeidet. Dette er per i dag uklart.

Sakkyndige instansers merknader

JD har fra et tidlig stadium fulgt denne saken nøye og bidratt aktivt i Kommisjonens arbeid, blant annet ved å forsyne EU-kommisjonen med en engelsk oversettelse av NOU 2006:6 Når sikkerheten er viktigst og ved å stå for den nasjonale koordineringen av EUs grønnbok for EPCIP. Videre dannet JD - før opprettelsen av et eget spesialutvalg for samfunnssikkerhet – et eget EPCIP-nettverk med andre berørte departementer, for på den måten å være bedre koordinert i saken. Flere av medlemmene i EPCIP-nettverket har bidratt til utformingen av direktivet, ved at norske eksperter fra blant annet Nasjonal

sikkerhetsmyndighet (NSM), Petroleumstilsynet (Ptil), Post- og teletilsynet (PT) og Jernbaneverket har deltatt på arbeidsmøter i regi av Kommisjonen. Problemstillinger i tilknytning til gjennomføring av EPCIP-direktivet blir behandlet i spesialutvalget for samfunnssikkerhet. Gjennomføringsfristen for direktivet i EU er 12. januar 2011.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XIII Transport

Kapittel II Veitransport

32008 L 0054 Europaparlament- og rådsdirektiv 2008/54/EF av 17. juni 2008 om endring av rådsdirektiv 95/50/EF om innføring av ensartede kontrollprosedyrer i forbindelse med transport av farlig gods på vei, for så vidt gjelder Kommisjonens gjennomføringskompetanse (vedlegg XII kap II JD)

Sammendrag av innhold

Rådsdirektiv 94/55/EF av 21. november 1994 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om transport av farlig gods på vei fastsetter sikkerhetsbestemmelser om transport av farlig gods på vei i henhold til Den internasjonale avtale om transport av farlig gods (ADR). Ved Rådsdirektiv 95/50/EF av 6. oktober 1995 om innføring av ensartede kontrollprosedyrer i forbindelse med transport av farlig gods på vei (kontrolldirektivet) er det innført harmoniserte kontrollprosedyrer for transport av farlig gods på vei for å sikre en mer effektiv kontroll med overholdelsen av bestemmelsene i Direktiv 94/55/EF, samt sørge for at medlemsstatene i tilstrekkelig grad foretar kontroll på hele deres område samtidig med at det så vidt mulig unngås at samme kjøretøy kontrolleres flere ganger.

Kontrolldirektivet fastsetter retningslinjer for den kontrollen som medlemsstatene skal utføre på kjøretøy som benyttes i deres land. Etter art. 4 skal kontrollen utføres i henhold til direktivets vedlegg 1 hvor det fremgår en sjekkliste med kontrollpunkter, som blant refererer krav til transportdokumentasjon, utstyr, merking m.m. som følger av Direktiv 94/55/EF og ADR. Kontrollen skal utføres som stikkprøver, og over en så stor del av veinettet som mulig. Direktivet lister også opp retningslinjer for vurdering av eventuelle overtredelser, samt krav til årlig innrapportering til Kommisjonen om overtredelser og sanksjoner. I Norge utfører politi og veitrafikkmyndigheter stikkprøvekontroll av kjøretøy som transporterer farlig gods.

For å ta høyde for den vitenskapelige og tekniske utviklingen som skjer på området samt endringer av Direktiv 94/55/EF og ADR skal disse vedleggene endres etter prosedyren som følger av Rådsvedtak 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av de nærmere vilkår for utøvelsen av Kommisjonens gjennomføringskompetanse. Rådsvedtaket har blant annet til hensikt å forenkle vilkårene for utøvelsen av gjennomføringskompetansen som er tillagt Kommisjonen, samt forbedre Parlamentets deltagelse i prosessen med vedtagelse av rettsakter i henhold til traktatens art. 251. I dag benyttes prosedyren i vedtakets art. 5 og 7 ved endringer av kontrolldirektivet, jf. dennes art 9 og 9a.

Da rådsvedtak 1999/468/EF ble endret ved Rådsvedtak 2006/512/EF ble regelverksprosedyren med kontroll innført for vedtagelse av generelle foranstaltninger som har til formål å endre ikke-vesentlige bestemmelser i en basisrettsakt som er vedtatt etter prosedyren i traktatens artikkel 251, blant annet ved å ta slike bestemmelser ut eller ved å supplere rettsakten med nye ikke-vesentlige bestemmelser. Vesentlige bestemmelser kan kun endres med grunnlag i traktaten, men denne prosedyren gjør det mulig for lovgivningsmyndighetenes to parter å foreta kontroll forut for vedtagelsen av slike foranstaltninger.

Det er denne nye prosedyren som nå inntas i kontrolldirektivet ved Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/54/EF av 17. juni 2008 om endring av Rådsdirektiv 95/50/EF om innføring av ensartede kontrollprosedyrer i forbindelse med transport av farlig gods på vei, så vidt gjelder Kommisjonens gjennomføringskompetanse. I den grad det skjer teknisk eller vitenskapelig utvikling som medfører endringer i sikkerhetsbestemmelsene i Direktiv 94/55/EF, skal kontrolldirektivet endres tilsvarende etter prosedyren i Rådsvedtak 1999/468 art. 5a.

Endringene vedrører kun EU-institusjonenes interne saksgang.

Det er ikke krav om at medlemsstatene vedtar nasjonale bestemmelser.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel V Sjøtransport

32009 R 0392 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 392/2009 av 23. april 2009 om ansvaret for passasjerer ved ulykker til sjøs (vedlegg XIII kap V JD)

Sammendrag av innhold

Forordningen gjennomfører 2002-protokollen til Atenkonvensjonen 1974 om transport av passasjerer og deres reisegods til sjøs ("2002-Atenkonvensjonen"), som regulerer transportørens erstatningsansvar. 2002-Atenkonvensjonen inneholder strengere regler om ansvarsgrunnlaget, høyere ansvarsgrenser og nye regler om forsikringsplikt, og styrker derved passasjerenes erstatningsrettslige vern ved ulykker til sjøs betydelig i forhold til reglene i den opprinnelige Atenkonvensjonen av 1974 .

2002-Atenkonvensjonen er fremforhandlet og vedtatt i FNs sjøfartsorganisasjon, International Maritime Organization (IMO). Norge var en sentral pådriver i arbeidet med å få konvensjonen vedtatt. Ansvarsreglene i 2002-Atenkonvensjonen skiller mellom "shipping incidents" (forlis, stranding, sammenstøt, kantring, eksplosjon, brann og feil med skipet) og andre typer av ulykker. Ved "shipping incidents" er ansvarsgrunnlaget ved død og personskade på passasjer objektivt opp til 250 000 SDR pr. passasjer. Over denne ansvarsgrensen er ansvaret subjektivt med omvendt bevisbyrde opp til den øvre ansvarsgrensen på 400 000 SDR pr. passasjer. Ved andre hendelser enn "shipping incidents" er ansvaret subjektivt opp til den øvre ansvarsgrensen på 400 000 SDR pr. passasjer. (Nasjonal rett kan bestemme at den øvre ansvarsgrensen skal være høyere enn 400 000 SDR.)

Transportøren plikter å ha forsikring for sitt ansvar under konvensjonen for et beløp tilsvarende 250 000 SDR pr. passasjer som skipet er sertifisert for. Skadelidte har et direktekrav mot assurandøren under denne forsikringen.

2002-Atenkonvensjonen gjelder bare ved internasjonale passasjertransporter til sjøs. Forordningen utvider reglenes virkeområde til under visse forutsetninger også å omfatte innenriks sjøtransport i en medlemsstat. Det er kun innenriks sjøtransport med skip klasse A og B som omfattes. Videre er det en forutsetning for forordningens anvendelse at 1) skipet er registrert i en medlemsstat, 2) transportkontrakten er inngått i en medlemsstat og 3) skipets avgangs- eller bestemmelsessted befinner seg i en medlemsstat. Det overlates til den enkelte medlemsstaten å avgjøre om forordningen skal gis anvendelse på innenriks sjøtransport utover dette. Det bemerkes at medlemsstatene kan velge å utsette anvendelsen av forordningen på innenriks sjøtransport med skip av klasse A og B, og at den fastsatte fristen for når reglene senest skal komme til anvendelse er forskjellig for skip av henholdsvis klasse A og klasse B. Med andre ord vil forordningen komme til anvendelse fra ulike tidspunkter for ulike skipstyper på innenriks ruter.

Forordningen innfører i tillegg følgende regler som ikke følger av 2002-Atenkonvensjonen:
- særregler om ansvaret ved skade på medisinsk utstyr og bevegelseshjelpemidler tilhørende passasjerer med redusert bevegelsesevne
- regler om at transportøren plikter å informere passasjerene om deres rettigheter
- regler om at de skadelidte skal ha rett til å motta et visst erstatningsbeløp på forskudd kort tid etter ulykken

Merknader

Norge er ikke tilsluttet den opprinnelige Atenkonvensjonen av 1974, men har likevel i sjøloven kapittel 15 gjennomført tilsvarende regler om ansvarsgrunnlaget som i 1974-Atenkonvensjonen.
Etter sjøloven § 418 gjelder det i dag et uaktsomhetsansvar for bortfrakteren ved passasjerulykker til sjøs. Om skaden er inntruffet i forbindelse med forlis, sammenstøt, stranding, eksplosjon, brann eller feil ved skipet, gjelder det en omvendt bevisbyrde, slik at bortfrakteren må bevise at det ikke er utvist uaktsomhet. Ansvarsgrensen i sjøloven § 422 er 400.000 SDR pr. passasjer, hvilket er det samme beløpet som i 2002-Atenkonvensjonen. Reglene om passasjeransvar i sjøloven kapittel 15 gjelder uten hensyn til om det dreier seg om innenlandstransport eller om internasjonal transport.

En gjennomføring av 2002-Atenkonvensjonen i sjøloven kapittel 15 vil innbære at reglene om ansvarsgrunnlaget må skjerpes tilsvarende som i konvensjonen, ved at ansvaret for "shipping incidents" gjøres objektivt opp til en grense på 250.000 SDR pr. passasjer. Videre må det gis regler om obligatorisk ansvarsforsikring.

Atenkonvensjonen regulerer ikke den globale ansvarsgrensen for passasjerskader i sjøloven kapittel 9, (en ansvarsgrense for det samlede ansvaret etter en ulykke), som i dag er på 175.000 SDR pr. passasjer skipert er sertifisert for, jf. sjøloven § 175 første ledd. Det vil likevel være en naturlig konsekvens av 2002-Atenkonvensjonen at globalbegrensningsbeløpet i sjøloven kapittel 9 økes noe, slik at globalgrensen blir mer i samsvar med den økte passasjerbeskyttelsen i 2002-Atenkonvensjonen.

En gjennomføring av 2002-Atenkonvensjonen vil medføre at norske myndigheter må foreta stikkprøvekontroller av at passasjerskip som går til norsk havn, har den pliktige forsikringen. Dette vil innbære en noe økt administrativ byrde for skipskontrollen, men antakelig vil denne ikke være betydelig. Videre vil norske myndigheter (Sjøfartsdirektoratet) måtte utstede forsikringssertifikater til norske passasjerskip. Dette vil medføre en viss administrativ byrde, særlig om også innenriksfergene omfattes av plikten til å ha forsikringssertifikat.

For rederinæringen vil premiekostnadene antakelig øke noe som følge av forsikringskravet. Hvor mye avhenger blant annet av utviklingen generelt i det internasjonale forsikringsmarkedet og av om det inntreffer store ulykker med passasjerskip. For sjøforsikringsnæringen vil premieinntektene øke tilsvarende som rederienes premiekostnader øker. Samtidig vil kostnadene til reassuranse kunne øke. Det vil også være en mulighet for at skadeutbetalingene vil øke. Hvor mye vil avhenge av hvilke ulykker som inntreffer. Fra sjøforsikringsnæringens side er det uttrykt bekymring for at de nye kravene til obligatorisk ansvarsforsikring medfører så betydelig risiko, at det kan komme til å skape behov for strukturelle endringer i P&I-næringen (forsikringsselskaper som tilbyr ansvarsforsikring til skip).

For passasjerene vil reglene medføre en bedret erstatningsrettslig beskyttelse, ved reglene om strengere ansvarsgrunnlag og ved reglene om pliktig ansvarsforsikring med direktekrav mot transportøren. I Norge gjelder det som nevnt over, allerede en øvre ansvarsgrense på 400.000 SDR pr. passasjer. Der norsk rett regulerer forholdet, innebærer en gjennomføring av konvensjonen derfor ikke høyere ansvarsgrenser. (I Norden forøvrig er imidlertid den øvre ansvarsgrensen 175.000 SDR pr. passasjer.)

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-KULTURDEPARTEMENTET

Vedlegg XI Elektronisk kommunikasjon, audiovisuelle tjenester og informasjonssamfunnstjenester

32007 L 0065 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/65/EF av 11. desember 2007 som endrer rådsdirektiv 89/552/EØF om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene(vedlegg XI KD)

Sammendrag av innhold

Nåværende direktiv er en del av EØS-avtalen og har som formål å sikre uendret videresending av fjernsynssendinger innenfor EU/EØS-området. Sendingene må være i samsvar med visse minimumskrav til bl.a. omfang av og innhold i reklame, sponsing i sendingene og beskyttelse av mindreårige mot programmer som inneholder pornografi eller vold i strid med nasjonale regler. Direktivet inneholder også kvotebestemmelser som skal sikre produksjon og distribusjon av europeiske program, samt en bestemmelse som skal sikre at en betydelig del av befolkningen får tilgang til viktige begivenheter. Det enkelte medlemsland kan fastsette mer detaljerte eller strengere regler for de kringkastingsselskap som hører under deres jurisdiksjon.

Direktiv 2007/65/EF innebærer følgende hovedendringer i TV-direktivet:

- Direktivets virkeområde utvides. Det omfatter fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester - uansett hvilken plattform de leveres fra. Direktivet gjelder ikke for radiotjenester. Det skal være en gradert regulering basert på en sondring mellom lineære (for eksempel tradisjonell kringkasting) og ikke-lineære tjenester (for eksempel on-demand-tjenester). Senderlandsprinsippet som i dagens direktiv gjelder fjernsynssendinger videreføres også for ikke-lineære tjenester.
- Et sett av minimumsregler i direktivet gjelder for alle typer audiovisuelle medietjenester. Disse omfatter kjerneområder i gjeldende tv-direktiv som beskyttelse av mindreårige, identifikasjon av medietjenestetilbyderen, identifikasjon av kommersielle budskap og kvalitative restriksjoner for kommersielle budskap. I tillegg inneholder direktivet særregler for kringkastingssendinger og for ikke-lineære tjenester, der de førstnevnte er langt mer omfattende enn de sistnevnte.
- Kringkastere gis en rett til å sende korte nyhetsreportasjer om viktige begivenheter.
- Et mer liberalt reklameregelverk i form av bl.a. mer fleksibelt regelverk for reklameavbrudd. Medlemslandene gis anledning til å legalisere produktplassering i visse programmer.
- Det etableres prosedyrer for å håndtere rettede sendinger på kringkastingsområdet. Prosedyrene er basert på en konsultasjonsordning som ikke leder til bindende tiltak overfor kringkastere, supplert med en prosedyre for bindende tiltak fra mottakerlandets side i omgåelsestilfeller. For ikke-lineære tjenester etableres en adgang til å fravike senderlandsprinsippet i enkelte tilfeller tilsvarende reglene i e-handelsloven § 5.
- Direktivet forplikter medlemslandene til å vurdere å innføre selv- eller co-reguleringsordninger på visse områder.

Merknader

Lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting med tilhørende forskrifter gjennomfører gjeldende direktiv. På enkelte områder har Norge benyttet muligheten til å ha strengere regler enn direktivet, for eksempel ved forbud mot alkoholreklame og reklame særlig rettet mot barn.

Innlemmelsen av det nye direktivet i EØS-avtalen vil kreve endringer i kringkastingsloven med forskrifter. Utvidelsen av direktivets virkeområde til å omfatte også ikke-lineære tjenester kan også få konsekvenser for annen lovgivning.

De norske interessene i forbindelse med revisjonen av tv-direktivet ble fremmet ved flere anledninger mens forslaget til direktiv var under behandling, bl.a. i fire EFTA-uttalelser som Norge har tatt initiativet til.

EFTA-uttalelsen i 2003 inneholdt bl.a. følgende hovedpunkter:

- Viktig at direktivet fortsatt blir et minimumsdirektiv, dvs. at medlemslandene har adgang til å ha strengere nasjonal regulering.
- Bestemmelsene om beskyttelse av mindreårige må ikke svekkes.
- Reguleringen av reklame og sponsing bør i stor utstrekning beholdes.

EFTA-uttalelsen i 2005 inneholdt bl.a. følgende hovedpunkter:

- Positiv til et nytt regelverk for ikke-lineære tjenester som inneholder de viktigste prinsippene fra tv-direktivet, særlig beskyttelse av mindreårige. Forholdet til andre EU-regelverk samt virkemidler og tilsyn ift de ulike tjenestene må utredes nærmere.
- Det må tas hensyn til bekymringene mange medlemsland har uttrykt om sendinger fra et medlemsland rettet mot seerne i et annet, såkalte rettede sendinger.
- Eksisterende regulering for reklame knyttet til alkohol, tobakk, legemidler og beskyttelse av mindreårige bør beholdes og utvides til ikke-lineære tjenester. Skepsis til en legalisering av produktplassering.

EFTA-uttalelsen fra juli 2006 inneholdt følgende uttalelser i tillegg til de som fremgår av tidligere uttalelser:

- Pengespill bør unntas direktivets virkeområde.
- Det er nødvendig å finne en egnet løsning for rettede sendinger. En mulig løsning kan være en tilsvarende bestemmelse som finnes i Europarådets fjernsynskonvensjon om at slike rettede sendinger skal følge mottakerlandets reklameregelverk.
- Presisere at medlemsland har adgang til å ha strengere regulering enn minimumsreglene i direktivet selv på områder som også reguleres av direktivet om urimelig handelspraksis (UCP-direktivet 2005/29/EF).

EFTA-uttalelsen fra mars 2007 kommenterte utfallet av parlamentets avstemning. Kommentarene videreførte posisjonene fra tidligere uttalelser. Som det vil fremgå av oversikten over nye regler i direktivet over, har EFTAs synspunkter i varierende grad fått gjennomslag i den endelige direktivteksten.

Sakkyndige instansers merknader

Kultur- og kirkedepartementet har behandlet forslaget til revisjon av TV-direktivet i samarbeid med berørte departementer. Det er arrangert to offentlige høringer. I 2005 ble et høringsmøte om fremlagte temanotater arrangert, og det ble innhentet skriftlige høringsuttalelser fra berørte parter. I 2006 har direktivforslaget til EU-Kommisjonen vært på høring med høringsfrist 10. mars. Det har innkommet en rekke høringsuttalelser bl.a. fra markedsaktører, medieforskere og berørte departementet og underliggende etater. Høringsuttalelsene har vært sprikende. Disse har blitt vurdert i forbindelse med utarbeidelse av EFTA-uttalelser. Siste EFTA-uttalelse ble også forelagt berørte departementer før den ble sendt ut. Revisjonsprosessen har også vært diskutert i spesialutvalg for kommunikasjoner en rekke ganger. Kultur- og kirkedepartementet vil fortsette samarbeidet med berørte organer i forbindelse med implementeringen av direktivet, i tillegg til at gjennomføringsforslag vil bli sendt på høring.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen. Det pågår drøftinger med Kommisjonen om tilpasninger vedrørende tv-reklame for bl.a. alkoholholdige drikkevarer.

Vedlegg XVII Opphavsrett

32009 L 0023 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/24/EF av 23. april 2009 om rettslig beskyttelse av dataprogrammer (kodifisering) (vedlegg XVII KD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonen arbeider for kodifisering av regelverk som har blitt endret mange ganger. En kodifisering samler og innarbeider tidligere rettsakter i en ny rettakt. Kodifisering er en teknisk øvelse som ikke endrer det substansielle innholdet i regelverket, det foretas kun formelle endringer som er nødvendig av hensyn til selve kodifiseringen. Formålet med en slik kodifisering er å unngå et svært fragmentert regelverk fordelt på for eksempel et opprinnelig direktiv og mange endringsdirektiv.

Direktiv 91/250/EF om rettslig beskyttelse av edb-programmer er endret flere ganger. For å gjøre direktivet med tilhørende endringsdirektiver mer oversiktlig, har EU gjennom direktiv 2009/24/EF kodifisert det tidligere direktivet. Samtidig oppheves det tidligere direktivet.
Direktivet regulerer opphavsrettslige beføyelser over datamaskinprogram.

Merknader

Direktiv 91/250/EF er implementert i norsk rett i lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven) §§ 39g, 39h og 39i. Kodifiseringsdirektivet inneholder ingen realitetsendringer. Det er ikke behov for endringer i norsk rett som følge av det nye direktive og det vil følgelig heller ikke ikke være behov for å sende forslag til lovendring på høring. Rettsakten medfører ingen endrede administrative eller økonomiske konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Direktivet ble behandlet i Spesialutvalget for immaterialrett 25. juni 2009 (skriftlig prosedyre).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Protokoll 31 om samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter

32009 D 1041 Europaparlament- og rådsbeslutning 1041/2009/EF av 21. oktober 2009 om etableringen av et audiovisuelt samarbeidsprogram med fagfolk fra tredjeland (MEDIA Mundus) (prot 31 KD)

Sammendrag av innhold

MEDIA Mundus er et bredt internasjonalt samarbeidsprogram som skal styrke de kommersielle og kulturelle båndene mellom den europeiske audiovisuelle industrien og filmskapere i tredjeland (dvs ikke-europeiske land). Dette vil man gjøre gjennom:

- Utdanning: legge til rette for å bygge relasjoner og nettverk mellom filmskapere og filmarbeidere i Europa og i tredjeland. Kurs og stipender vil være virkemidlene på dette området.
- Samproduksjon: legge til rette for samproduksjoner gjennom å organisere møter og andre fora. Det vil ikke bli gitt direkte støtte til samproduksjoner.
- Distribusjon: legge til rette for spredning av audiovisuelle verk, spesielt blant barn og unge. Sannsynligvis vil dette medføre en form for distribusjonsstøtte.

Kommisjonen gjennomførte sommeren 2009 en offentlig høring om forslaget. EU-parlamentet har også bevilget penger til en såkalt ”Preparatory Action” for årene 2009-2010, som kalles MEDIA International. Her blir en del av tiltakene i MEDIA Mundus prøvd ut. På bakgrunn av innspill fra høringen og erfaringer fra MEDIA International, vil de konkrete støttetiltakene bli utformet. Det tas sikte på at første utlysning av midler vil komme i løpet av september 2010 for utdeling i 2011.
Det totale budsjettet for MEDIA Mundus er 15 millioner euro for årene 2011 til 2013. Den norske andelen er beregnet til 2,9 millioner kroner for alle årene (eurokurs 8 kroner). Bidraget i 2011 vil være på ca. 360 000 kroner, økende til 740 000 kroner i 2012 og 1,8 millioner kroner i 2013.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Vedlegg I Veterinære og plantesanitære forhold

Kapittel I Veterinære forhold

32008 L 0119 Rådsdirektiv 2008/119/EF av 18. desember 2008 om fastsettelse av minstekrav for beskyttelse av kalver (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler fastsettelse av minstekrav for velferd for kalver. Kalveoppdrett er en integrert del av storfeproduksjonen. Det er vitenskapelig dokumentert at kalver bør holdes i omgivelser som tilgodeser at de er flokkdyr. De bør derfor holdes gruppevis. Kalver bør, uansett om de oppstalles i grupper eller enkeltbokser, ha plass nok til å bevege seg og til å ha kontakt med andre kalver. De skal kunne ha normale bevegelser når de står eller ligger. Rettsakten inneholder krav til oppstalling, stell og fôring av kalv.

Merknader

Innholdet i rettsakten er med unntak av noen få presiseringer, sammenfallende med bestemmelsene i den norske forskriften 22. april 2004 nr. 665 om hold av storfe. Følgende punkter bør innarbeides mer tydelig i den norske forskriften:

- Elektriske installasjoner skal være satt opp i overensstemmelse med gjeldende norske bestemmelser for å unngå at kalvene får elektrisk støt.
- Alle kalver under to ukers alder skal ha strø i bingen i tilstrekkelig mengde.

Rettsakten antas ikke å ha noen økonomiske og administrative konsekvenser for Mattilsynet og næringen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 L 0071 Rådsdirektiv 2008/71/EF av 15. juli 2008 om identifikasjon og registrering av svin (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten fastsetter minimumskrav til identifikasjon og registrering av svin. Rettsakten omfatter krav om at EØS-statenes myndigheter skal ha et sentralt register over driftsenheter med svin på sitt område. Rettsakten omfatter i tillegg bestemmelser om føring av register over svin på den enkelte driftsenhet, dokumentasjon i forbindelse med handel med svin og om merking av svin. Rettsakten opphever direktiv 92/102/EF m/endringer, som er tatt inn i EØS-avtalen vedlegg I kapittel I del 1.1. nr. 7. Rettsakten er nærmest identisk med det opphevede direktivet. I motsetning til det opphevede direktivet, omfatter rettsakten likevel ikke krav om at øremerker til svin skal godkjennes av myndighetene eller funksjonelle krav til øremerkene.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 3. september 2002 nr. 970 om merking, registrering og rapportering av dyr.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for matproduktsjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepratementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32007 L 0043 Rådsdirektiv 2007/43/EF av 28. juni 2007 angående minimumsregler for beskyttelse av kyllinger som holdes for kjøttproduksjon (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler produksjon av slaktekylling. Den fastsetter minimumsstandarder, dvs. at medlemslandene kan lage mer vidtgående nasjonalt regelverk. Rettsakten omfatter ikke besetninger på mindre enn 500 dyr, avlsvirksomheter og rugerier. Rettsakten får imidlertid anvendelse på bedrifter som både har kyllinger til avl og oppdrett. "Bedrift" er i direktivet definert som [...et produksjonssted, hvor det holdes kyllinger]. Rettsakten skal være gjennomført i nasjonal rett senest 30. juni 2010.

- Rettsakten gjelder ikke for ekstensivt drift og anlegg med frittgående kylling (definert i forordning (EØF) nr 1538/91). Den gjelder heller ikke for kylling i økologisk drift (definert i forordning (EØF) nr 2092/91).
- Rettsakten innebærer en maksimal belegningsgrad på 33 kg levendevekt pr m2 friareal. I tillegg kan man på definerte vilkår tillate belegningsgrad på opp til 39 kg levendevekt pr m2 friareal eller til og med 42 kg levendevekt pr m2 friareal dersom spesielle vilkår, som henholdsvis fremgår av direktivets bilag II og V, er oppfylt.

Merknader

Rettsakten krever endring i:

- Forskrift 12. desember 2001 nr. 1494 om hold av høns og kalkun (holdforskriften)
- Forskrift 28. august 1995 nr. 775 om dyrevern i slakterier (slakteriforskriften)
- Forskrift 2. april 2001 nr. 384 om transport av levende dyr (transportforskriften

Rettsakten vil få økonomiske konsekvenser for næringen. Produsenter vil måtte gjennomføre utbedringer og legge opp til mer omfattende systemer for kontroll med og styring av produksjonen. Dette vil være ressurskrevende for næringen, men rettsakten gir også mulighet for økt inntjening som følge av økt belegningsgrad for de produsentene som gjennomfører dette. For den som ikke oppfyller tilleggskravene, vil direktivet medføre redusert inntjening fordi produksjonen må drives med lavere belegningsgrad enn tilfellet er i dag. Direktivet stiller særlig krav til økt internkontroll. Mye av dette vil i fjørfenæringen selv kunne løses gjennom KSL- systemet. Mye av utgiftene vil næringen kunne ”tjene inn” gjennom høyere belegningsgrad og derav følgende høyere produksjon. Næringen har selv gitt uttrykk for at det er nødvendig å legge seg på en dyretetthet på 39 kg/ m2 av konkurransehensyn. Rettsakten kan påvirke slakteristrukturen i Norge pga. kortere maksimal reisetid, som følge av maksimal tid uten fôr før slakting, strukturen i fjørfenæringen, herunder slakteriene. Forslag om rapport fra Rådet og Europa-parlamentet angående eventuell innføring av harmonisert merkeordning som skal angi at dyrevelferdsnormene er overholdt. Rapporten skal gis innen 31. desember 2009. Rettsakten stiller krav til både eier og kompetent myndighet (tilsynsapparatet) når det gjelder besetninger med belegningsgrad høyere enn 33 kg

levendevekt pr m2 friareal. Kompetent myndighet (Mattilsynet) vil måtte gjennomføre økt tilsyn med produksjonen av slaktekylling for å oppfylle kravene i rettsakten.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0157 Rådsdirektiv 2009/157/EF av 30. november 2009 om reinrasa avlsdyr av storfe (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten har til hensikt å bedre betingelsene for samhandel med reinrasa avlsdyr av storfe, slik at samhandel med storfeavlsdyr kan bli mer effektiv og ensartet enn i dag.
Direktivet definerer reinrasa avlsdyr av storfe til også å omfatte bøffel med foreldre og besteforeldre som er stambokførte dyr eller dyret selv enten er stambokført eller kvalifisert til å bli det etter gjeldende regler. Videre defineres stambok til å være en bok, register, kartotek eller database over reinrasa avlsdyr. Et hvert reinrasa avlsdyr av enhver storferase kan føres inn i stamboka for rasen på bakgrunn av sin avstamming.

Medlemsstatene skal sørge for at følgende ikke forbys, begrenses eller hindres av avlstekniske årsaker: Samhandel med reinrasa avlsdyr av storfe, samhandel med sæd, egg og embryo av reinrasa avlsdyr av storfe og samhandel med reinrasa avlsokser av storfe til bruk i kunstig sædoverføring. Dette er en presisering av gjeldende regelverk.

Offentlig godkjente avlsorganisasjoner eller -institusjoner i en medlemsstat skal ikke forhindre at reinrasa avlsdyr av storfe fra andre medlemsstater stambokføres i den førstnevnte staten når de tilfredsstiller kravene til stambokføring. Medlemsstatene skal opprette og vedlikeholde liste over offentlig godkjente institusjoner/organisasjoner som fører stambøker for reinrasa avlsdyr av storfe, og listen skal gjøres kjent for medlemsstatene og for allmennheten.

Medlemsstatene kan kreve at reinrasa avlsdyr av storfe, og sæd, egg og embryo fra slike dyr følges av et spesielt avstammingssertifikat ved samhandel. Sertifikatet skal særlig inneholde opplysninger om avlsmessige egenskaper.

Følgende skal fastsettes i samsvar med vedtak i den faste komité for husdyravl: Metoder for individbedømmelse og for å fastsette dyras avlsverdi, kriterier for å godkjenne avlsorganisasjoner/institusjoner, kriterier for å etablere stambøker, kriterier for at dyr skal kunne stambokføres og egenskaper som skal oppgis på avstammingssertifikatet. Medlemsstatene skal informere Kommisjonen om innholdet i de viktigste nasjonale bestemmelsene som følge av dette direktivet.
Direktivet opphever Rådsdirektiv 77/504/EØF med senere endringer.

Merknader

Rettsakten er hjemlet i EF-traktaten, artikkel 37.
Rettsakten krever endring i forskrift 13. januar 1999 nr. 68 om godkjente (reinavla) avlsdyr av storfe. I denne forskriften er i hovedsak bestemmelsene i Rådsdirektiv 77/504/EØF med endringsrettsakter, som

nå oppheves, implementert. Det er ikke særlig mange nye bestemmelser, men stort sett presiseringer av dagens regelverk. Storfeavlsforskriften vil endres i samsvar med de nye bestemmelsene.

Mattilsynet vil gjennomgå og ajourføre listen over avslorganisasjoner/-institusjoener som er offentlig godkjent for å opprette og føre stambøker for storfe. Listen skal gjøres tilgjengelig for Kommisjonen og for allmennheten ved at lenke til listen legges ut på Mattilsynets hjemmeside, og Kommisjonen varsles om dette. Utformingen av listen går fram av direktiv 2009/712/EF, vedlegg 2, og dette direktivet implementeres som en gjennomføringsrettsakt for direktiv 2008/73/EF. Listen må også ses i sammenheng med registreringer i MATS, Mattilsynets elektroniske tilsynssystem.

Direktiv 2009/157/EF vil ikke medføre merarbeid for Mattilsynet, da alt arbeid med listeføringen følger av de to ovenfor nevnte direktivene. Det vil heller ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for de godkjente storfealvlsorganisasjonene. De vil imidlertid ha stor nytte av lett tilgjengelig informasjon om tilsvarende organisasjoner i EU/EØS-statene. Likeså ved at regelverket ved samhandel med reinrasa avlsdyr av storfe og sæd, egg og embryo fra disse blir enklere og mer ensartet.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vudert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestilings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0616 Kommisjonsforordning (EF) nr. 616/2009 av 13. juli 2009 om frivillig etablering av tilleggstiltak for forebyggende smittebeskyttelse for segmenter med hensyn til aviær influensa samt beskrivelse av krav ved godkjenning av slike segmenter for fjørfe og andre fugler i fangenskap (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Forordningen beskriver kriterier for godkjenning av segmenter mht aviær influensa. Prinsippet ved segmentering er beskrevet av OIE i Terrestrial Animal Health Code. I direktiv 2005/94/EF er segmenter definert som "en eller flere besetning(er) med et felles system for smittebeskyttelse, med en subpopulasjon med en spesiell helsestatus med hensyn til aviær influensa basert på overvåkning, kontroll og tiltak for smittebeskyttelse". Hensikten med rettsakten er å heve statusen på dyrehelsen samt å kunne opprettholde handel med fjørfe, også i en AI-utbruddssituasjon. Hvorvidt det er ønskelig å søke om godkjenning som kompartment, er basert på frivillighet.

Rettsakten gir krav til godkjenning av segmenter, krav til opprettholdelse av segmenter, kriterier for midlertidig eller permanent tilbaketrekking av godkjenningen samt beskrivelse av krav til en internettbasert informasjonsside om status mht segmenter. Rettsakten har også et vedlegg som gir mer detaljerte kriterier og krav til segmenter. Det er blant annet krav om at det utnevnes en "compartment manager" som er ansvarlig for hele segmentet. Denne er blant annet ansvarlig for smittebeskyttelse og overvåkning, vaksinasjonsplaner, utvidet smittebeskyttelse, et system for tidlig varsling av sykdom samt internrevisjoner. Rettsakten pålegger også Mattilsynet betydelige oppgaver dersom noen søker om godkjenning som segment. Ved motstrid vil bestemmelsene i AI-direktivet gå foran bestemmelsene i denne rettsakten.

Merknader
EF-hjemmel er direktiv 2005/94/EF art 3, art 34(4) og art 63(1). Rettsakten krever ny forskrift om krav til segmenter.
Rettsakten vil ikke gi store fordeler for virksomhetene som ønsker å bli godkjent som segment, med mindre man driver eksportvirksomhet til tredjeland. Slik aktivitet foregår ikke i Norge i dag og Mattilsynet (MT) antar at antall virksomheter som vil søke om godkjenning vil være svært lite. Hvis prinsippet om segmentering utvides og gjøres mer attraktivt i forbindelse med EU sin dyrehelsestrategi, kan situasjonen endres.Dersom deler av fjørfenæringen ønsker å gjennomføre de omfattende tiltakene dette innebærer, vil det være en ressursmessig utfordring for MT å følge dette opp. Distriktskontorene i fjørfetette områder kan få problemer med å avse nok ressurser til å forvalte fjørferegelverket. Saksbehandling og oppfølging av segmenter vil på kort sikt kreve ekstra ressurser eller budsjett og personellmessige omprioriteringer.

MT har den nødvendige faglige kompetanse til å forvalte en slik organisering i segmenter av næringen. En slik ordning forutsetter, slik vi forstår det, en forskyvning av overvåkings-og kontrollansvaret og kostnadene fra det offentlige til privat sektor. Et annet viktig forhold er at det vil tvinge fram kompetanseheving og økt smittebeskyttelse generelt i næringen. Denne forordningen introduserer altså et helt nytt prinsipp i dyrehelseforvaltningen, men per i dag ser det ut til at forordningen vil ha begrensede konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader
Rettsakten er vurdert av spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert.Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0180 Kommisjonsforordning (EF) nr. 180/2008 av 28. februar 2008 om Fellesskapets referanselaboratorium for andre hestesykdommer enn afrikansk hestepest og om endring av vedlegg VII til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 882/2004 (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler oppnevning av Fellesskapets referanselaboratorium for andre hestesykdommer enn afrikansk hestepest. Kommisjonen har utpekt Agence Francaise de Sècuritè Sanitaire des Aliments (AFSSA), 94700 Maisons-Alfort, Frankrike, som Fellesskapets referanselaboratorium for andre hestesykdommer enn afrikansk hestepest. AFSSA er oppnevnt i en femårsperiode fra 1. juli 2008 til 30. juni 2013. Laboratoriet tas inn på listen i vedlegg VII til forordning (EF) nr. 882/2004 (kontrollforordningen), hvor alle Fellesskapets referanselaboratorier for næringsmidler, fôr, dyrehelse og dyrevelferd fremgår. Kontrollforordningen fastsetter de generelle pliktene et referanselaboratorium har. Forordning (EF) nr. 180/2008 fastsetter i tillegg spesielle plikter for referanselaboratoriet for andre hestesykdommer enn afrikansk hestepest, som utfyller pliktene som følger av kontrollforordningen.

Merknader

Rettsakten krever endring av forskriften som gjennomfører kontrollforordningen. Forskriften skal vedtas i norsk rett etter at kontrollforordningen er klarert i Islands og Norges lovgivende forsamlinger (EØS-avtalen art. 103).

Alle EU-/EØS-land har etter kontrollforordningen artikkel 33 plikt til å oppnevne nasjonale referanselaboratorier som tilsvarer Fellesskapets referanselaboratorier. Mattilsynet må derfor oppnevne et nasjonalt referanselaboratorium for andre hestesykdommer enn afrikansk hestepest.
Oppnevning av nasjonale referanselaboratorier i Norge gjøres vanligvis ved at Mattilsynet inngår en avtale med aktuelt laboratorium. Som hovedregel velges laboratorier ved kunnskapsinstitusjoner som Mattilsynet har forvaltningsstøtteavtale med. Referanselaboratoriet får sine budsjetter direkte over statsbudsjettet, og ikke fra Mattilsynet.

For private aktører vil rettsakten ikke ha noen direkte administrative eller økonomiske konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.
Mattilsynet har ikke forelagt rettsakten for noen private aktører for tidlig høring. Grunnen til det er at den ikke vil ha noen direkte administrative eller økonomiske konsekvenser for disse.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0584 Kommisjonsforordning (EF) nr. 584/2008 av 20. juni 2008 om gjennomførelse av Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2160/2003 vedrørende EF-mål for reduksjon av forekomsten av Salmonella enteritidis og Salmonella typhimurium i kalkuner (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten angir Fellesskapsmål for reduksjon av Salmonella enteritidis og Salmonella typhimurium i kalkuner. Det er mål om å redusere forekomst av Salmonella enteritidis og Salmonella typhimurium i flokker av slaktekalkuner og voksne avlskalkuner til 1% eller mindre innen 31. desember 2012. Krav til testing for å undersøke om målene er nådd fremgår av vedlegget til forordningen, men kravene til testingen gjelder først fra 1. januar 2010. Resten av forordningen gjelder fra 1. juli i EU. Forordningen endrer også vedlegg til forordning (EF) nr. 646/2007 ift to punkter om krav til testing ift. prevalens av de samme Salmonella typene i slaktefjørfe (høns).

Merknader

Rettsakten er hjemlet i forordning (EF) nr. 2160/2003. Rettsakten er en forordning og må implementeres som sådan. Det vil muligens være hensiktsmessig å implementere forordningen ved henvisning i forskrift 23. desember 2005 nr. 1703 som gjennomfører forodning (EF) nr. 2160/2003 dersom egen paragraf om implementeringsforordninger opprettes.

Norsk salmonellakontrollprogram er utarbeidet på bakgrunn av krav i forordning (EF) nr. 2160/2003 som danner grunnlag for den nye rettsakten, samt andre etterfølgende rettsakter som setter Fellesskapsmål for reduksjon av Salmonella i forskjellige typer av fjørfe. Det nasjonale kontrollprogrammet er utpenslet i forskrift 8. juni 2008 nr. 603 om kontroll med Salmonella i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg og instruks av 29. juni 2007 med samme tittel.

Rettsakten krever endring i forskrift 8. juni 2008 nr. 603 om kontroll med Salmonella i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg og instruks av 29. juni 2007. Da norsk salmonellakontrollprogram dekker flere typer av fjørfe tidligere enn EUs regelverk har påkrevd, er det best å illustre rettsaktens innhold ved å vise til de endringene som må gjøres i den norske forskriften og instruksen.

Implementering av rettsakten krever en endring av kravet i forskriften til prøvetaking av kalkuner som skal til slakt fra 10-19 dager før slakt til tre uker før kalkunene er flyttet til slakteriet (samt gjentatt prøve dersom disse ikke slaktes innen seks uker etter prøvetakingen). Mattilsynets må begynne å prøveta voksne avlskalkuner en gang i året, samt alle flokker der Salmonella typene er oppdaget, noe som krever endring i instruksen. Det må tilføyes en spesifisering om at sokkeprøver kun må tas innendørs ved prøvetakning av frittgående kalkuner og at hver sokkeprøve skal dekke ca. 50% av fjørfehuset. Det er nødvendig å tilføye krav om at prøvene skal legges i pose eller beholder som merkes. Prøvene må sendes til laboratorie i løpet av 24 timer i motsetning til dagens krav i norsk forskrift om 3 dager. Der ISO-standarder gjelder for forberedelse av fecesprøver skal disse brukes istedenfor reglene i forordningen. Det er krav om at et isolat fra hver positiv prøve skal serotypes og at en salmonellastamme per hus per år skal lagres.

Administrative konsekvenser av rettsakten er: endring i ovennevnte forskrift og instruks, samt økt tilsyn av voksne avlskalkuner (en gang i året) og flokker der salmonella er oppdaget. Det antas ikke å få særlige økonomiske konsekvenser for næringen. Det vil måtte tas en ekstra prøve før slakt av kalkuner, dersom disse ikke er slaktet innen seks uker etter at de ble testet før flytting til slakteriet. Dette vil imidlertid ikke få stor praktisk betydning. Den økte testingen fra Mattilsynet kan medføre noen kostnader for tilsynet.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartement, Fiskeri- og kystdepartement, Helse- og omsorgsdepartement, Barne- og likestillingsdepartement, Finansdepartement, Miljødepartement, Nærings- og handelsdepartement, Utenriksdepartement og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0206 Kommisjonsforordning (EF) nr. 206/2009 av 5. mars 2009 om import av personlig forsendelser av produkter av animalsk opprinnelse og endring av forordning (EF) nr. 136/2004 (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten opphever dagens ”håndkjøtt”-forordning (EF) nr.745/2004 som setter forbud mot kjøtt og melkeprodukter i reisendes bagasje eller ved små forsendelser til privat personer. Rettsakten endrer forordning (EF) nr. 136/2004 og innlemmes i denne forordningen.

Endringene vil for det første gi en økning av mengden produkter av animalsk opprinnelse til eget forbruk som kan tas med eller sendes. For det andre åpnes det opp for flere land det vil bli tillatt å ta med eller få tilsendt produkter av animalske opprinnelse fra; Fra Sveits og Liechtenstein vil det bli gitt en generell tillatelse for produkter av animalsk opprinnelse til privat forbruk uten at det stilles konkrete krav til mengde. Fra Kroatia, Færøyene, Grønland og Island vil det i hovedsak bli tillatt å ta med eller få tilsendt produkter av animalsk opprinnelse med inntil 10 kilo pr person til privat forbruk. Ellers økes mengden av fiskeprodukter som det vil bli tillatt å ta med eller få tilsendt til privat forbruk. Kjæledyrfôr vil bli tillatt å ta med eller få tilsendt på gitte vilkår. Til slutt er kravene som gjelder for barnemat og melkepulver endret slik at det også her følger et vektkrav. Gjeldende regelverk for private forsendelser av produkter av animalsk opprinnelse er for øvrig ikke endret ved rettsakten men bare gjort tydeligere med hensyn til informasjon til reisende, rapporteringskrav mv.

Merknader

Forordning (EF) nr. 2009/206 erstatter forordning (EF) nr. 745/2004 og endrer forordning(EF) nr.136/2004. Rettsakten krever derfor opphevelse av forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr.745/2004 om fastsettelse av tiltak med hensyn til import av produkter av animalsk

opprinnelse beregnet på eget forbruk, og krever endring av forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr.136/2004 om fastsettelse av fremgangsmåtene for veterinærkontroller ved EØS grensekontrollstasjoner ved import av produkter fra tredjestater. Listen over hvilke konkrete produkter som rettsakten omhandler, og som følger som et vedlegg til rettsakten ble hørt av Mattilsynet i juli 2008.Rettsakten antas å ikke medføre økonomiske og administrative konsekvenser fordi rettsakten i hovedsak viderefører gjeldende restriksjoner som gjelder for personlige forsendelser med animalske produkter.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0933 Kommisjonsforordning (EF) nr. 933/2008 av 23. september 2008 om endring av vedlegget til forordning (EF) nr. 21/2004 når det gjelder identifikasjonsmidlene til dyr og innholdet i transportdokumentene (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegget til forordning (EF) nr. 21/2004 mht. identifikasjonsmidler som kan brukes på småfe og innholdet i transportdokumentet som skal følge med småfe ved innenlands forflytning. De viktigste endringene er at:

1. Det åpnes for at myndighetene kan godkjenne et bredere spekter av elektroniske identifikasjonsmidler til småfe (elektronisk merke på kodebeinet og injiserbar transponder, i tillegg til elektronisk øremerke og vombolus). De nye identifikasjonsmidlene vil bare kunne godkjennes for innenlands bruk, ikke på dyr som er beregnet for samhandel.

2. Kravet om at dyr som blir født etter 31.12.2009 skal merkes/identifiseres både visuelt og elektronisk tydeliggjøres; kombinasjoner av visuelle og elektroniske identifikasjonsmidler som i prinsippet vil være mulige/tillatte listes opp.

3. Datoen for når det skal være obligatorisk å oppgi dyrenes individnummer i transportdokumentet utsettes fra 31.12.2009 til 01.01.2011. I tillegg fastsettes særskilte overgangsordninger for dyr som er født før 31.12.2009.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. november 2005 nr. 1356 om merking, registrering og rapportering av småfe.

Fordelen med injiserbare transpondere er at de kan brukes på helt unge dyr, men det er fortsatt usikkert hvor på dyret det er hensiktsmessig å plassere dem. Injiseringen krever veterinærkompetanse. Det er risiko for at transponderne migrerer og at de ikke gjenfinnes ved slakting, slik at de kan komme inn i matvare-/fôrkjeden. Merker på kodebeinet er en identifikasjonsmiddeltype som i dag bare er egnet til bruk på voksne dyr, hvis kodebein er fullt utvokst. Siden kravet er at dyrene skal være merket innen de er 6 måneder gamle, er det dermed vanskelig å basere seg på bruk av denne identifikasjonsmiddeltypen. Merkene er enkle å sette på dyrene, men det er samtidig risiko for at de vil gå

tapt/bli ødelagt hvis dyrene holdes under ekstensive driftsforhold (røft terreng/utmarksbeite). Merker på kodebeinet er først og fremst aktuelle til bruk på mjølkegeiter. For mer informasjon om fordeler og ulemper med de to identifikasjonsmiddeltypene, se rapport av 16.11.2007 fra Kommisjonen til Rådet (KOM(2007)711 final) som kan lastes ned fra rubrikken "Annen informasjon" over. At det nå åpnes for å godkjenne identifikasjonsmidlene til bruk i f.eks. utviklings- og pilotprosjekter, vil gjøre det mulig å høste ytterligere erfaring med bruken av dem/forbedre metodene.

Det er uvisst i hvilken grad norske dyreholdere vil ha behov/interesse for å merke dyrene med injiserbare transpondere/elektroniske merker på kodebeinet. Identifikasjons-midlene vil først kunne tas i bruk etter at de er godkjent av Mattilsynet. Det er produsent eller importør av identifikasjonsmiddelet som har ansvaret for å søke om godkjenning jf. forskrift 23. april 2008 nr. 395 om krav til identifikator, avleser og prøvingslaboratorium i forbindelse med elektronisk identifikasjon av småfe. Mattilsynets kostnader ved søknadsbehandlingen tenkes dekket inn ved gebyr. Utkast til endring av forskrift 18. desember 2007 nr. 1585 om betaling av gebyr for særskilte ytelser fra Mattilsynet, som skal fastsette gebyrsatsene, er for tiden under utarbeidelse.

Elektronisk merking av småfe blir obligatorisk først fra 31.12.2009. Det første året etterpå er det trolig at en stor andel av dyrene som er født før denne datoen kun vil være merket visuelt og at en vil ha en situasjon der visuelt og elektronisk merkede dyr skal transporteres/håndteres sammen. Etterhvert som gamle dyr blir slaktet ut, vil andelen dyr som kun er merket visuelt bli stadig mindre. Individnumrene til dyr som kun er merket visuelt kan bare registreres manuelt, hvilket er arbeidskrevende. At datoen for når det skal være obligatorisk å oppgi dyrenes individnummer i transportdokumentet nå utsettes til den vesentligste delen av småfepopulasjonen er merket elektronisk, innebærer således redusert arbeidsbyrde for dyreholderne. Utsettelsen innebærer også at de får lengre tid på seg til å få på plass systemer/utstyr for elektronisk avlesning av dyrenes individnumre.

Sakkyndige instansers merknader

Et tidligere utkast (SANCO/10005/2008 - Rev 1), som ble behandlet i arbeidsgruppemøte den 4.4.2008 (se vedlagt referat) og som innholdsmessig er nokså likt den vedtatte rettsakten, har vært forelagt Animalia, Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund (KLF), Norges Bondelag, Norsk bonde- og småbrukarlag, Norsk Sau og Geit og Nortura BA til uttalelse. Det kom bare inn svar fra KLF, som stilte seg positive til å utsette kravet om individnummer i transportdokumentet til 01.01.2011.

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 R 0956 Kommisjonsforodning (EF) nr. 956/2008 av 29. september 2008 om endring av vedlegg IV i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 angående forebygging av, kontroll med og bekjempelse av overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer TSE-forordningen vedlegg IV som omhandler fôr. Det åpnes opp for å tillate fôring av unge drøvtyggere med fiskemel og produkter utvunnet av slike proteiner. Bruken av fiskeproteiner er foreslått begrenset til melkeerstatninger brukt før avvenning. Bakgrunnen for endringen er åpningen som ligger i TSE-forordningen artikkel 7(3): ”Kommisjonen kan(…), på grunnlag av en vitenskapelig vurdering

av fôrbehovet til unge drøvtyggere (…) tillate bruk av proteiner fra fisk i fôr til unge drøvtyggere." Hovedartiklene i TSE-forordningen begrenser hvilke endringer som kan gjennomføres i vedleggene. Endringene som nå er foreslått, er en konsekvens av EFSAs rapport av 24. januar 2007 om risiko for TSE ved fôring av drøvtyggere med fiskemel. Denne rettsakten endrer også krav til eksport av bearbeidet animalsk protein. Innen EØS er det tillatt å benytte bearbeidede proteiner fra drøvtyggere i kjæledyrfôr. For å skape ensartet praksis, foreslås det å tillate eksport ut av EØS av slike proteiner på gitte vilkår: Fôret skal være hermetisert, behandlet og merket i henhold til kravene i forskrift 27. oktober 2007 nr. 1254 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 29. mars 2007 nr. 511 om forbud mot bruk av animalske proteiner i fôr til produksjonsdyr. Det er i høring datert 11.07.08 foreslått ny §6 for å klargjøre at det i utgangspunktet er forbudt å eksportere bearbeidede animalske proteiner fra drøvtyggere, men at det gjøres unntak for kjæledyrfôr.

Vedlegget i TSE-forordningen som omhandler fôr gjennomføres med norske tilpasninger i forskrift 29. mars 2007 nr. 511 om forbud mot bruk av animalske proteiner i fôr til produksjonsdyr.

Åpningen for eksport av kjæledyrfôr til tredjeland kan medføre en økonomisk gevinst for aktuelle eksportører.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0213 Kommisjonsforordning (EF)nr. 213/2009 av 18. mars 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2160/2003 og forordning (EF) nr. 1003/2005 om kontroll med og testing av Salmonella i avlsflokker av høns (Gallus gallus) og kalkun (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler en endring av zoonoseforordningen (forordning (EF) nr. 2160/2003) og av forordning (EF) nr. 1003/2005. Endringen innebærer at de spesielle tiltak som iverksettes ved funn av Salmonella enteritidis eller Salmonella typhimurium i avlsflokker av høns (Gallus gallus) også skal gjelde for flokker av avlskalkun. Tiltakene er beskrevet i forordning (EF) nr. 2160/2003, vedleg II, del C, pkt 3-5, og beskriver håndtering av egg, levende fjørfe og rugeegg ved funn av Salmonella enteritidis og Salmonella typhimurium. Denne endringen skal gjelde fra 1. januar 2010.

Overvåkningsprogrammet for Salmonella hos avlsflokker av høns er revidert av Kommisjonen på bakgrunn av gjennomføringsproblemer og ny informasjon. På bakgrunn av dette er vedlegg til forordning (EF) nr. 1003/2005 erstattet med et nytt vedlegg. Rettsakten åpner for et alternativ prøvetakingsregime, fra å ta fem par svabersokker av voksne flokker av avlsfjørfe, som er dagens krav til å ta minst et par svabersokker og i tillegg en støvprøve. Svabersokkene skal da representere hele arealet i huset. Støvprøven skal innsamles fra mange steder i hele huset fra overflater med synlig støv. En eller flere fuktede tekstilsvabere med en størrelse på minst 900 cm2. Svabersokkene og støvprøven skal sendes laboratoriet som separate prøver.

Videre presiseres det at tilsynsmyndighet skal ha en prosedyre som sikrer at positive prøver som tas ut av virksomheten uten forsinkelse rapporteres til laboratoriet som analyserer prøvene. Det åpnes også for at tilsynsmyndigheten kan gi tillatelse til å ta prøver hver tredje uke i stedet for annenhver uke dersom fellesskapsmålet er nådd minst to år på rad. Kravet i dagens rettsakt er hver andre uke. Denne endringen gjelder i EU fra 1. april 2009.

Merknader

I Norge gjelder tiltakene ved funn av alle typer Salmonella. Krav til overvåkning av avlsdyr av kalkun er allerede inne i den norske Salmonellaforskriften, vedlegg 1. Rettsakten krever teknisk endring i

Forskrift 23.12.2005 nr. 1703 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 2160/2003

Forskrift 11.05.2007 nr. 538 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 1003/2005

Rettsakten krever materielle endringer i:
Forskrift 8. juni 2007 nr. 603 om kontroll med Salmonella i fjørfe, fjørfefôr, fjørfekjøtt og egg

Ifølge internasjonale undersøkelser er de to prøvetakingsmetodene vi kan velge mellom likeverdige når det gjelder å avdekke salmonella i prøven. Men i forhold til vår lave forekomst i Norge vil et par sokkeprøver kombinert med en støvprøve være bedre pga støvprøvens høye sensitivitet ovenfor lavt forekomst av smitte. Prismessig vil alternativet med et par sokkeprøver kombinert med en støvprøve være noe billigere ved at det er mindre utgifter til prøvetakingsutstyr (sokker) samt mindre utgifter til tilbehør som destillert vann etc. og portoutgifter til innsending av prøver.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0163 Kommisjonsforordning (EF) nr. 163/2009 av 26. februar 2009 om endring av vedlegg IV til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om fastsettelse av regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatier (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg IV til forordningen om overførbare spongiforme encefalopatier (TSE-forordningen). Vedlegget lister opp unntak fra forbudet mot å fôre dyr med animalske proteiner. I dag godtas det at rotfrukter som er forurenset med benfragmenter fra miljøet kan benyttes som fôr til produksjonsdyr. Dette unntaket utvides nå til å gjelde alle planter da nye tester oftere gir positive funn og da det er umulig å unngå slik miljøforurensing fra for eksempel fugler og smågnagere. Det stilles krav om at mengden bengfragmenter skal være ubetydelig, og at det foretas en risikovurdering for blant annet å finne ut hvor proteinet kommer fra. I tilknytning til rettsakten har Kommisjonen utarbeidet retningslinjer for hva en slik risikovurdering bør omfatte.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 29. mars 2007 nr. 511 om forbud mot bruk av animalske proteiner i fôr til produksjonsdyr siden det fra før er valgt å ta inn TSE-forordningens vedlegg IV i denne forskriften. Retningslinjene må oversettes.

I Norge tas det prøver iht internasjonale avtaler og det har ikke vært funn av benfragmenter i plantefôr. Rettsakten utvider hva slags typer plantefôr som kan være forurenset med benfragmenter, men dette medfører ingen nye krav til produsenter og laboratorier.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0759 Kommisjonsforordning (EF) nr. 759/2009 av 19. august 2009 om endring av vedlegget til rådsforordning (EF) nr. 21/2004 om innføring av et system for identifikasjon og registrering av sauer og geiter (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegget til forordning (EF) nr. 21/2004. Endringene gjelder:

1.Ommerking av småfe som opprinnelig var tenkt slaktet før de ble 12 måneder gamle og verken var beregnet på samhandel eller eksport til tredjestater.
Forordning (EF) nr. 21/2004 åpner for at medlemsstatene kan tillate at slike dyr kun merkes med ett godkjent visuelt øremerke ved fødsel. Hvis en likevel ønsker å beholde dyrene, samhandle med dem eller eksportere dem, åpner forordningen for at de kan merkes om. Tidligere har adgangen til å merke om dyrene vært betinget av at de befinner seg på driftsenheten hvor de er født. Det nye nå er at dyrene også kan merkes om hvis de oppholder seg på en annen driftsenhet. Dyrene skal merkes med ett godkjent visuelt identifikasjonsmiddel og ett godkjent elektronisk identifikasjonsmiddel som sikrer at de kan spores tilbake til driftsenheten hvor de er født.

2.Unntak fra kravet om at transportdokumenter skal inneholde dyrenes individuelle identifikasjonskoder.
Fra 1. januar 2011 er hovedregelen etter forordning (EF) nr. 21/2004 at transportdokument som skal følge med småfe som flyttes mellom driftsenheter i samme medlemsstat skal inneholde dyrenes individuelle identifikasjonskoder. Nytt nå er at myndighetene i vedkommende medlemsstat kan tillate at dyr flyttes uten at transportdokumentet inneholder identifikasjonskodene, men at disse isteden blir registrert på mottakerstedet. Tillatelse kan gis dersom følgende betingelser overholdes:

a) Dyrene skal ikke transporteres med samme transportmiddel som dyr fra andre driftsenheter, med mindre dyrepartiene er fysisk atskilt fra hverandre.

b) Mottakerdriftsenheten skal være godkjent av vedkommende myndighet til å registrere dyrs individuelle identifikasjonskoder på vegne av dyreholder på avsenderdriftsenheten.

c) Det skal være etablert rutiner som sikrer at dyrenes individuelle identifikasjonskoder er registrert i registeret på avsenderdriftsenheten og at nødvendige opplysninger om flyttingen er gitt til vedkommende myndighet innen 48 timer etter avsendelse.

3.Fritak fra kravet om at sentral database skal inneholde resultat av dyretelling på driftsenhetene. Forordning (EF) nr. 21/2004 krever at den sentrale databasen i hver enkelt medlemsstat skal inneholde visse opplysninger om hver enkelt driftsenhet med småfe. En av disse opplysningene er resultatet av dyretelling som jevnlig skal foretas på driftsenheten. Nytt nå er at de medlemsstater som har sentrale databaser som inneholder identifikasjonskodene til hvert enkelt dyr som holdes på driftsenhetene, ikke lenger trenger å registrere resultat av disse dyretellingene i databasene sine.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 30. november 2005 om merking, registrering og rapportering av småfe.

Norge tillater at småfe som skal slaktes før de er 12 måneder gamle og verken er beregnet på samhandel eller eksport kan merkes med ett godkjent visuelt øremerke ved fødsel. Det er nokså vanlig at dyreholderne benytter seg av muligheten til å vente med å sette på det andre godkjente merket til de vet hvilke dyr de vil sende til slakt og hvilke de vil beholde som livdyr. Behovet for å vente med påsetting av det andre godkjente merket oppstår først og fremst på driftsenhetene hvor dyrene er født. Det er ikke vanlig at dyr som kun merkes med ett godkjent øremerke ved fødsel flyttes til andre driftsenheter og at det der oppstår behov for å sette på det andre godkjente merket. At det nå åpnes for dette vil gi dyreholderne noe større fleksibilitet mht. å kunne "omdefinere" slaktedyr til livdyr, men behovet for å kunne gjøre det er antakelig ikke så stort.

At en fra 1. januar 2011 skal registrere dyrenes identifikasjonskoder i transportdokumentene, vil medføre merarbeid/-kostnader for dyreholderne. De som velger å ikke merke dyrene elektronisk, men kun visuelt, må da registrere kodene manuelt. De som velger å merke dyrene elektronisk må enten registrere kodene manuelt eller de må skaffe seg tilgang på elektronisk avlesnings- og databehandlingsutstyr slik at de kan registrere kodene elektronisk. Joint Research Centre (JRC) har nylig foretatt en økonomisk analyse hvor de har sammenliknet kostnadene ved alternative løsninger for innføring av elektronisk identifikasjon for fire ulike produksjonssystemer i EU. Analysen viser at avlesnings- og databehandlingsutstyr utgjør den største delen av kostnadene. Den viser også at den største andelen av kostnadene oppstår på driftsenhetene (gårdene). Det er særlig driftsenhetene der dyrene blir født som bærer kostnadene, mens innsparing av kostnader til avlesning av dyrenes identitet kan sees på markeder, oppsamlingssentraler og slakterier.

Det er ikke foretatt tilsvarende analyse her i landet, men trolig innebærer innføring av elektronisk identifikasjon en "skjev" fordeling av kostnader og gevinst også under norske forhold. Det kan være mye av forklaringen på at den norske småfenæringen er tilbakeholden, mens slakterinæringen er positiv til å innføre elektronisk identifikasjon. Analysen foretatt av JRC viser videre at driftsenhetenes kostnader kan reduseres betraktelig dersom avlesningen av elektronisk merkede dyr flyttes fra avsenderdriftsenhetene til et kritisk kontrollpunkt, f.eks. et slakteri. At det nå åpnes for at Mattilsynet kan tillate dette, kan bidra til å lette innføringen av elektronisk identifikasjon. Det er særlig dyreholdere som ikke driver omfattende livdyrsalg, men som hovedsakelig sender dyr til slakt, en slik ordning vil kunne slå positivt ut for. Dersom slakteriene kan påta seg å registrere dyrenes identifikasjonskoder for dem, vil dyreholderne kunne spare tid/arbeid til manuell registrering av kodene eller slippe å gå til anskaffelse av avlesnings- og databehandlingsutstyr. Slakterier som ønsker å kunne registrere dyrenes koder på vegne av sine leverandører må selvfølgelig ha nødvendig avlesnings-/databehandlingsutstyr. De må også organisere inntransporten av dyr til slakteriet slik at dyr som ikke er avlest på avsenderdriftsenhetene blir transportert fysisk atskilt fra andre dyr. Videre må de etablere en rutine for å gi dyreholder tilbakemelding om avlesningen, slik at han/hun kan registrere dyrenes koder i dyreholdjournalen sin innen 48 timer etter at dyrene ble sendt fra driftsenheten. Det må også etableres en rutine for å sende nødvendige opplysninger om forflytningen til Mattilsynet slik at disse kan registreres i Mattilsynets sentrale database (Husdyrregisteret) innen 48 timer etter at dyrene ble sendt fra driftsenheten. P.t. er det lagt til rette for at slakterier kan overføre data direkte til Husdyrregisteret (web-service). Hvordan ordningen praktisk kan gjennomføres bør utredes nærmere dersom det viser seg å være interesse for å innføre den.

Mattilsynets sentrale database inneholder i dag ikke identifikasjonskodene til dyrene som befinner seg på driftsenhetene. Forutsetningen for å kunne unnlate å registrere resultatene av dyretellingene på driftsenhetene er således ikke til stede. Dette vil først kunne bli aktuelt hvis en på sikt legger til rette for/krever at dyreholderne skal rapportere dyrenes identifikasjonskoder til databasen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akspetabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0129 Kommisjonsforordning (EF) nr. 129/2009 av 13. februar 2009 om endring av forordning (EF) nr. 197/2006 i forhold til gyldigheten av overgangsbestemmelser for tidligere næringsmidler (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten forlenger gyldigheten til forordning (EF) nr. 197/2006. Forordning (EF) nr. 197/2006 åpner for at medlemsstatene som en ovrgangsordning kan gi unntak fra kravene i biproduktsforordningen (EF) nr. 1774/2002 til behandling av tidligere næringsmidler (matavfall fra butikker), slik at disse kan deponeres eller behandles på en alternativ måte forutsatt at de ikke består av rått materiale. Forordningen (EF) nr. 197/2006hadde opprinnelig gyldighet frem til 31. juli 2007. Gyldigheten har siden blitt forlenget, og forordning (EF) nr. 129/2009 forlenger gyldigheten ytterligere frem til 31. juli 2011. Forordning (EF) nr. 197/2006 er gjennomført i forskrift 27. oktober 2007 nr. 1254 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 27. oktober 2007 nr. 1254 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum, hvor forordning (EF) nr. 197/2006 er implementert. I Norge har vi valgt ikke å bruke denne unntaksmuligheten for deponering, da dette ikke er tillatt i henhold til miljøregelverket, jf. avfallsforskriftens forbud mot deponering av våtorganisk avfall. Unntaket benyttes derfor ikke i praksis. Forordning (EF) nr. 129/2009 får følgelig begrensede administrative og økonomiske konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0789 Kommisjonsforordning (EF) nr. 789/2009 av 28. august 2009 om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1266/2007 (Bluetongue) vedrørende beskyttelse mot

vektorangrep og minimumskrav til overvåkningsprogram for blåtunge (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

På grunn av utviklingen av blåtunge i Europa og stadig ny kunnskap på området, har det vært nødvendig å endre Blåtungeforordningen (Kommisjonsforordning (EF) nr. 1266/2007 av 26. Oktober 2007) en rekke ganger. Nå var det igjen nødvendig med enkelte endringer, i tillegg til at det etter hvert har utviklet seg et behov for å utforme forordningen til å bli et mer oversiktlig og mindre komplisert dokument. Kommisjonen ønsket derfor i utgangspunktet å erstatte hele den gjeldende forordningen med en helt ny forordning. Av ulike årsaker, jf nedenfor under "Status", begrenset kommisjonen seg til å på nytt foreslå bare en endringsforordning.

Av viktige forhold som er endret nevnes:

• Det åpnes for en mindre ressurskrevende ordning når det gjelder overvåkingsprogrammene, dette spesielt med hensyn til overvåkningen i spesifiserte lavrisikoområder ("lower risk area"), altså et nærmere definert område der en kan vaksinere, men der det ikke finnes virussirkulasjon. Den serologiske/ virologiske overvåkningen kan nå også gjennomføres ved testing av prøver som er insamlet til andre formål, slik som prøver fra slakterier og fra tankmelk.

• Til alle bestemmelser hvor dyr skal være beskyttet mot vektorangrep skal følgende tekst tilføyes:"beskyttet mot vektorangrep i en vektorsikkerbygning"("vector proof establishment"). Dette er i samsvar med de endringer som OIE har innført i dyrehelsekoden. Erfaring har vist at de krav som gjelder for å hindre vektorangrep er vanskelig å gjennomføre. Oppfatningen er at dette likevel er mulig i virksomheter som karantenestasjoner og seminstasjoner. Beskyttelse mot vektor kan ikke skje bare med bruk av insekticider og repellenter. Det må minimum stilles krav om at dyrene er inne i en bygning hvor det er gjennomført tiltak for å hindre kontakt mellom dyr og vektor, spesielt en kombinasjon av fysiske og kjemiske hindringer. Fravær av vektor må verifiseres med innendørs vektorfeller.

• Det innføres unntak fra kravet til behandling av dyr og transportmidler med godkjente insekticider / repellenter i forbindelse med forflytning av dyr i transitt i spesifiserte lavrisikoområder, i sesongsmessig vektorfrie områder og for vaksinerte dyr og dyr med gjennomgått infeksjon (i samsvar med Vedlegg III, Del A, punktene 5 - 6). Kravet om at dyr skal ha en hvileperiode på en kontrollpost og beskyttes mot vektor i vektorsikre bygninger, når dyr flyttes gjennom restriksjonsområder, gjelder først dersom perioden overstiger 1 dag. Dette er i samsvar med EFSA's uttalelse av 11. september 2008 om transitt, hvor det konkluderes med at risiko for å overføre blåtungesmitte i forbindelse med transitt er betydelig lavere i perioder/ sesonger med lav smitterisiko, sammenlignet med andre perioder. I tillegg er oppfatningen at det ikke er forbundet smitterisiko dersom perioden som dyret er i transitt og utsatt for vektorangrep, er mindre enn en dag. Det anses at insekticid-/ repellentmidler er effektive nok til oppnå en sikkerhet som varer minst en dag. Dyr som flyttes gjennom spesifiserte lavrisikoområder, hvor det vaksineres og det ikke er virussirkulasjon, anses heller ikke å utsettes for noen smitterisiko.

• Det skal tilføyes tekst i sertifikatene som skal benyttes når dyr flyttes i henhold til reglene om overgangsordning som går fram av artikkel 9 a i BT-forordningen.

Merknader

Forordningen krever endring i forskrift av 30. april 2008 om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1156 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1156/2009 av 27. november om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 1266/2007 hva gjelder kriterier for unntak for visse dyr av mottakelige arter fra forflytningsforbudet i rådsdirektiv 2000/75/EF (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten gjelder forlengelse av forordning (EF) nr. 394/2008, som kun skulle gjelde ut år 2008. Forordningen ble videreført for nok et år, til 31.12.2009, jf forordning (EF) nr. 1304/2008. Den blir nå forlenget for ytterligere et år, til 31.12.2010. Forordning (EF) nr. 394/2008 endret blåtungeforordningen (EF) nr. 1266/2007, slik at medlemslandene skal kunne stille tilleggskrav i forbindelse med innførsel av uvaksinerte dyr.

Bakgrunnen for å innføre ordningen i 2008 var at flere land hadde satt i verk ensidige tiltak, på grunn av at man påviste blåtunge ved testing av importerte dyr. Det felles regelverket skal i utgangspunktet ta høyde for at kun sikre dyr kan flyttes, men det viste seg at det likevel skjedde flytting av smittefarlige dyr, noe som ble oppfattet som svært uheldig. Kommisjonen skjerpet derfor regelverket nok en gang, for best mulig å hindre smittespredning ved forflytning av dyr. Det ble innført en ny midlertidig artikkel 9 a, som åpner for at medlemslandene, etter at en risikoanalyse er formidlet til Kommisjonen, kan stille krav om at ikke-vaksinerte dyr som innføres skal være under 90 dager, at dyrene siden fødsel skal være holdt i vektorbeskyttede bygninger og at dyrene skal være testet etter fastsatt regime.

Merknader

Norge er kvalifisert til å benytte disse tilleggskravene. Selv om forordning (EF) nr. 394/2008 ennå ikke er behandlet i EØS-komiteen, har Norge tatt inn bestemmelsene nasjonalt (9.7.2008) slik at Norge kan beskytte seg mest mulig mot smitte fra dyr som flyttes. De nasjonale bestemmelsene ble også sendt på EØS-høring. Norge er med på Europakommisjonens liste over land som stiller tilleggskrav i samsvar med forordningen, jf Europakommisjonens hjemmeside under blåtunge, "transitional provisions", "table".Gyldigheten av den nasjonale forskriften må forlenges i samsvar med forordning (EF) nr. 1156/2009. Det krever endring i forskrift 30. april 2008 nr. 124 om kontroll med, overvåkning av bluetongue og restriksjoner på forflytning av dyr som er mottakelige for bluetongue. Da det ikke var noen endringer i de materielle kravene, ble endringsforskriften fastsatt uten høring i forbindelse med forlengelsen av forordningens gyldighetstid i fjor. Den nasjonale forskriften ble endret ved forskrift 16. desember 2008 nr. 1411. Det foreslås å benytte samme fremgangsmåte også denne gangen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0247 Kommisjonsvedtak 2009/247/EF av 16. mars 2009 om endring av vedtak 2003/322/EF og omhandler fôring av visse arter åtselfugler i Bulgaria med kategori 1 materiale (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Skrotter av døde dyr inneholdende SRM (Spesifisert risikomateriale) er kategori 1 materiale som i hovedregel må bearbeides/destrueres i henhold til biproduktforordningen (forordning (EF) nr. 1774/2002). Kommisjonsvedtak 2003/322/EF gir imidlertid visse land tillatelse til å bruke slike skrotter som fôr til enkelte arter utryddelsestruede åtselfugler på visse vilkår.

Hellas, Spania, Frankrike, Italia, Kypros og Portugal har tidligere fått tillatelse til slik fôring av åtselfugler i hehold til vedtak 2003/322/EF. Nå får også Bulgaria tillatelse til å benytte seg av denne muligheten, og vedtak 2009/247/EF endrer kommisjonsvedtak 2003/322/EF for å åpne for dette.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke endring i norsk regelverk da den kun retter seg mot de aktuelle landene - dvs. Bulgaria, Hellas, Spania, Frankrike, Italia, Kypros og Portugal.

Rettsakten har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for Norge.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert.
Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0722 Kommisjonsvedtak nr. 2009/722/EF av 29. september 2009 om endring av vedtak 2003/324/EF hva gjelder unntak fra forbudet mot gjenbruk innen samme art for fôring av visse pelsdyr i Latvia (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedtak 2003/342/EF som gir enkelte land unntak fra forbudet mot gjenbruk innen samme art for å fôre pelsdyr. Unntaket har tidligere kun omfattet Finland og Estland, men denne endringen åpner for at også Latvia kan benytte seg av unntaket. Dette innebærer at enkelte pelsdyrfarmer kan fôre rev, mårhund, og nå også mink, med animalske proteiner fra samme art. Pelsdyrfarmene som vil benytte seg av dette unntaket må søke særskilt om det. De må blant annet ha et system for å overvåke for TSE (overførbare spongiforme encephalopatier) i dyrene og de må sikre at dyrene ikke vil havne i fôr- eller matkjeden. I tillegg skal myndighetene føre tilsyn med helsetilstanden og det skal testes regelmessig for TSE.

Merknader

Rettsakten retter seg kun mot Estland, Latvia og Finland.
Rettsakten får derfor ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke gjennomføring i norsk rett.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 D 0160 Kommisjonsvedtak 2010/160/EU av 17. mars 2010 om endring av vedtak 2005/176/EF om fastsettelse av kodeformen og kodene for melding om dyresykdommer i henhold til rådsdirektiv 82/894/EØF (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg X/09 og X/11 til Kommisjonsvedtak 2005/176/EF som fastsetter koder og kodeform for melding av dyresykdommer i henhold til direktiv 82/894/EØF (meldinger i det Europeiske ADNS-systemet). Vedlegg X/09 i Kommisjonsvedtak 2005/176/EF endres som følge av at kodene for veterinærregionene i Danmark er endret. Vedlegg X/11 i Kommisjonsvedtak 2005/176/EF endres som følge av at kodene for veterinærregionene i Spania er endret. De forskjellige områdene/regionene i "ADNS-området" fremgår av det elektroniske notifiseringssystemet ADNS, som Norge har passordbeskyttet tilgang til.Kodene i rettsakten behandles konfidensielt. De blir ikke publisert på Official Journal og heller ikke implementert i norsk regelverk.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Rettsakten medfører ingen notifiseringsplikt.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- , likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0779 Kommisjonsvedtak 2009/779/EF av 22. oktober 2009 om endring av vedlegg I til vedtak 2004/233/EF hva gjelder oppføring av Danmark på listen over laboratorier som er godkjent for å kontrollere virkningen av rabiesvaksinering hos visse domestiserte rovdyr (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg I til vedtak 2004/233/EF som lister opp laboratorier i EU som er godkjent for å teste blodprøver fra visse domestiserte rovdyr for antistoffer mot rabies. Testene kan brukes for å dokumentere virkning av rabiesvaksinering i forbindelse med innførsel av hund og katt til EØS-stater som krever slik dokumentasjon.

Endringen består i at det allerede godkjente danske laboratoriet i Lindholm har skiftet navn. I vedlegget erstattes derfor laboratoriets tidligere navn med den nye betegnelsen på laboratoriet.

Merknader

I norsk regelverk er det tatt inn en henvisning til vedtak 2004/233/EF i forskrift 1. juli 2004 nr. 1105 om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr. I forskriftsteksten gjøres det klart at eventuelle endringer i vedlegg I gjelder fortløpende. Mattilsynets hjemmesider har lenke til EU-kommisjonens oppdaterte liste. Det er gjort slik grunnet de mange endringene som gjøres på oppføringene på listen.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0650 Kommisjonsvedtak 2008/650/EF av 30. juli 2008 om endring av rådsdirektiv 82/894/EØF om melding om dyresykdommer innenfor Fellesskapet med henblikk på å ta opp disse sykdommene på listen over meldepliktige sykdommer og å slette porcin enteroviral encephalomyelitis fra denne listen. (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg I og II til direktiv 82/894/EØF, som angår sykdommer som er meldepliktige i det Europeiske ADNS-systemet. Vedlegg I lister opp de sykdommer som er meldepliktige, mens vedlegg II gir utfyllende opplysninger om hvilke tilleggsopplysninger som skal gis i forbindelese med primær- eller sekundærutbrudd av de ulike sykdommene.

Ved denne endringen er det en del nye sykdommer hos akvatiske dyr, listet opp i direktiv 2006/88/EF, som tas opp på listen. De nye er:

Epizootic haematopoietic necrosis, Epizootic ulcerative syndrome, Infection with Bonamia exitiosa, infection with Bonamia ostreae, Infection with Marteilia refringens, Infection with Microcytos mackini, Infection with Perkinsus marinus, Koi herpes virus disease, Taura syndrome, White spot disease og Yellowhaed disease.I tillegg er det en sykdom hos landdyr som nå strykes fra listen over de sykdommer som er meldepliktige: Det er svinesykdommen Teschen disease (Porcine enterovirus disease). Strykningen er i samsvar med den oppdaterte listen i direktiv 92/119/EØF om generelle fellesskapstiltak for bekjempelse av visse dyresykdommer.

Merknader

Rettsakten medfører endring i hjemmelsfeltet i "forskrift 19. mars 1965 nr. 9941 om fortegnelse over sjukdommer som omfattes av matloven" og i "forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr".

I tillegg må Mattilsynets internasjonale melderutiner, over sykdommer som skal meldes i ADNS-systemet, oppdateres.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 D 0908 Kommisjonsvedtak 2008/908/EF av 28. november 2008 som tillater visse medlemsland å revidere sitt årlige BSE-overvåkingsprogram (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten godkjenner visse medlemslands søknader om å få revidert sitt årlige overvåkingsprogram for kugalskap (BSE). TSE-forordningen lister opp kriteriene som må være oppfylt før et land kan få en slik godkjenning. Det er EU15-landene som nå har fått sine program godkjente og dermed kan heve alderen på storfe som skal testes fra henholdsvis alle over 24 og 30 måneder for normalslakt og risikodyr, til alle over 48 måneder for begge kategorier. Bakgrunnen for endringen er EFSA-rapport av 17. juli 2008 hvor det fremgår at en slik heving av aldersgrensene vil medføre at under ett tilfelle av BSE mistes årlig innen EU15.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Rettsakten rettes mot de landene som har fått sitt BSE-program godkjent, dvs EU15-landene.

Norge vil ikke søke om revidert overvåkingsprogram nå, da vi allerede har unntak fra kravet om å teste samtlige normalslaktede storfe over 24 måneder, og kun tester 10 000 normalslakt årlig.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0712 Kommisjonsvedtak 2009/712/EF om gjennomføring av rådsdirektiv 2008/73/EF om internettbaserte informasjonssider som inneholder lister over virksomheter og laboratorier som er godkjent av medlemsstatene i samsvar med fellesskapets lovgiving på dyrehelse- og husdyravlsområdet (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innholdet

Kommisjonsvedtak 2009/712/EF av 18.09.2009 gir regler for gjennomføringen av rådsdirektiv 2008/73/EF. Dette direktivet forenkler listeføring og offentliggjøring av informasjon om godkjente virksomheter på dyrehelseområdet, husdyravlasområdet og om laboratorier. Det pålegger myndighetene i medlemsstatene ansvaret for å gjennomføre rettsakten. Vedtak2009/712/EF pålegger medlemsstatene innen 1. januar

2010 å ha internettbaserte informasjonssider som inneholder lister over de nevnte områdene tilgjengelig for medlemsstatene og allmennheten. Utformingen av listene går fram av vedlegg II og vedlegg III i vedtalet. Den enkelte medlemsstaten skal etablere og holde listene oppdaterte til enhver tid, og de skal formidle den internettadressen listene kan finnes på til Kommisjonen.

Vedlegg I viser en oversikt over de rettsaktene som ligger til grunn for listeføring av virksomheter på dyrehelseområdet, husdyravlsområdet og for laboratorier som skal publiseres på informasjonssiden. Vedlegg II inneholder malen for lister på de ulike områdene beslutnigen omfatter. Kapittel 1 i viser maler for følgende lister:

I Innsamlingsstasjoner
• Liste over innsamlingsstasjoner godkjent for samhandel med storfe og gris iflg. direktiv 64/432/EØF, hest iflg. direktiv 90/426/EØF og småfe iflg. direktiv 91/68/EØF.

II Forhandlere
• Liste over godkjente forhandlere og anerkjente betingelser for deres virksomhet iflg. direktivene 64/432/EØF og 91/68/EØF.

III Sædoppsamlingsstasjoner og sædlagre
• Liste over sædoppsamlingsstasjoner og sædlagre godkjent for samhandel med storfesæd iflg. direktiv 88/407/EØF.
• Liste over sædoppsamlingsstasjoner godkjent for samhandel med svinesæd iflg. direktiv 90/429/EØF.

• Liste over sædoppsamlingsstasjoner og sædlagre godkjent for samhandel med småfesæd iflg. direktiv 92/65/EØF.

• Liste over sædoppsamlingsstasjoner og sædlagre godkjent for samhandel med hestesæd iflg. direktiv 92/65/EØF.

IV Embryooppsamlings- og produksjonsvirksomheter
• Liste over embryooppsamlings- og/eller produksjonsvirksomheter godkjent for samhandel med embryo og egg fra storfe iflg. direktiv 89/556/EØF.

• Liste over embryooppsamlings- og/eller produksjonsvirksomheter godkjent for samhandel med embryo og egg fra hest, småfe eller gris iflg. direktiv 92/65/EØF.

V Karantenestasjoner
• Liste over karantenestasjoner eller -sentre som er godkjent for import av andre fugler enn fjørfe iflg. direktivene 92/65/EØF og 91/496/EØF.

VI Rugerier og fjørfeavlsvirksomheter
• Liste over rugerier og/eller fjørfeavlsvirksomheter iflg. direktiv 90/539/EØF.

VII Institusjoner, institutter og sentre
• Liste over institusjoner, institutter og sentre godkjent for samhandel med dyr definert i artikkel 2(1)(c) i direktiv 92/65/EØF.

Kapitel 2 viser maler for følgende lister innen husdyravlsområdet. Disse er:

I Institusjoner godkjent eller anerkjent for å etablere eller føre dyreregistre (stambøker)
• Liste over institusjoner som iflg. artikkel 1(b) i direktiv 77/504/EØF er offentlig anerkjent for å føre eller opprette stambøker for storfe.

• Liste over institusjoner som iflg. henholdsvis artikkel 1(c) og (d) i direktiv 88/661/EØF er offentlig godkjent for å føre stambøker for reinavlet avlsgris eller register for hybridavlsgris.

• Liste over institusjoner som iflg. artikkel 2(b) i direktiv 89/361/EØF er offentlig godkjent for å føre eller opprette stambøker for sau og for geit.

• Liste over institusjoner som iflg. artikkel 2(c) i direktiv 90/427/EØF er offentlig godkjent eller anerkjent for å føre stambøker for hest.

II Fastsatte kriterier for utdeling av midler til trygghetstiltak, utvikling og forbedring av avlsarbeidet
• Liste over kriterier som er fastsatt for utdeling av midler til trygghetstiltak, utvikling og forbedring av avlsarbeidet iflg. direktiv 90/428/EØF.

III Hestekonkurranser som omfattes av unntaket i direktiv 90/428/EØF
Det skal oppgis hvilken konkurranseform det gjelder og hvor mange konkurranser som faller inn under unntaksbestemmelsene. Det omhandler diskriminering av hester som er registrert i en annen medlemsstat enn den der konkurransen foregår til fordel for hester med registrert opprinnelse i dette landet. Unntak kan gjøres på visse vilkår, og medlemsstater som vil benytte unntaksbestemmelsene skal informere om at de vil gjøre det.

Kapitel 3 inneholder maler for følgende lister over godkjente laboratorier:

I Nasjonale referanselaboratorier
• Liste over nasjonale referanselaboratorier iflg. direktivene 64/432/EØF, 92/35/EØF, 90/539/EØF, 92/66/EØF, 92/119/EØF, 200/75/EF, 2001/98/EF, 2002/60/EF og 2005/94/EF.

II Andre laboratorier
• Liste over laboratorier som er godkjent for å gjennomføre serologiske tester for å kartlegge effektiviteten av rabiesvaksine iflg. vedtak 2000/258/EF.
Vedlegg III gir spesielle krav til utformingen av listene, som skal ha lik utforming innen EØS. Headingen på listene skal både være på engelsk og nasjonens eget språk. Der det er krav om å oppgi virksomhetenes godkjennings- eller registreringsnummer, skal numrene være unike innen hver virksomhetskategori og virksomhetene skal oppgis i logisk rekkefølge. I merknadsrubrikken skal det angis f.eks. om virksomheten ikke lenger er godkjent, har fått deler av godkjenningen endret osv.
Krav til publisering av listene i direktiv 2008/73/EF trer i kraft i EU 01.01.2010. jf vedltak 2009/436/EF.
Vedtak 2009/712/EF opphever vedtak 2007/846/EF, som inneholder gjeldende maler for lister over godkjente virksomheter på de samme områdene som 2009/712/EF.

Merknader

Rettsakten vil ikke kreve forskriftsendringer, men supplere direktiv 2008/73/EF når det gjenomføres i norsk rett.

Kommisjonsvedtaket skal gjennomføres samtidig med rådsdirektiv 2008/73/EF. Ved gjennomføringen skal de aktuelle listene være ferdigstilt og lagt ut på Mattilsynets hjemmeside. Samtidig skal internettadressen til sidene være oversendt Kommisjonen.

Rettsakten medfører at Mattilsynet, tilsynsavdelingen, må gjennomgå eksisterende lister over godkjente virksomheter, tilpasse og oppdatere listene på dyrehelseområdet, husdyravlsområdet og lister over aktuelle laboratorier. Behov for nye lister må også vurdres. Alle lister utformes i samsvar med malene i vedlegg II og ses i sammenheng med MATS, Mattilsynets elektroniske tilsynssystem. Dette, sammen med å holde listene oppdatert til enhver tid, gir Mattilsynet administrative oppgaver som vil kreve arbeidskraft-ressurser. Vedtaket får ingen nevneverdige administrative eller økonomiske konsekvenser for næringen eller laboratoriene ut over at de må gi Mattilsynet opplysninger om eventuelle endringer eller svare på forespørsler.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Mijøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten releant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 D 0371 Kommisjonsvedtak 2007/371/EF av 29. mai 2007 om endring av vedtak 84/247/EØF og 84/419/EØF med hensyn til stambøker for storfe (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer ett av vilkårene for at storfe kan innføres i hovedavsnittet i sin rases stambok. Endringen gjelder kravet til identifikasjon av dyrene. Mens det tidligere har vært krav om at dyrene skal være identifisert i henhold til reglene i stamboken, vil det heretter være krav om at dyrene må være identifisert og registrert i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1760/2000 og gjennomføringsbestemmelsene som er fastsatt i medhold av denne. Rettsakten gjør unntak fra regelen om at det kun er raserene dyr av den aktuelle rasen som kan føres inn i hovedavsnittet i en storferases stambok. Unntaket gjelder i forbindelse med etablering av nye storferaser. Unntaket går ut på at raserene dyr, eller etterkommere av raserene dyr av forskjellige raser, kan innføres direkte i hovedavsnittet i en ny stambok i etableringsperioden for en stambok for en ny storferase. Etableringsperioden for den nye rasen, og hvilke regler som skal gjelde for innkryssing av dyr skal være klart definert i avlsplanen. Den nye "rasen" skal ha et spesifikt egenartet navn som ikke lett forveksles med andre raser.

For gradvis å forbedre eksisterende raser, har det tidligere kun vært tillatt å innføre hunndyr av andre raser og ikke-raserene hunndyr i tileggsavsnitt i en storferases stambok. Disse hunndyrenes gener kan kun gå over i hovedavsnittet via etterkommere av hunnkjønn. Rettsakten åpner for at også hanndyr kan føres inn i tilleggsavsnittet. Dette for å gi avlsorganisasjonene større fleksibilitet. For å unngå ukontrollerte genetiske forandringer hos raser, vil disse hanndyrenes gener bare kunne gå over i hovedavsnittet via etterkommere av hunnkjønn.

Rettsakten medfører endringer i kravene til innholdet i de tekniske reglene avlsforeninger og -organisasjoner må ha for å kunne bli offentlig godkjent. For det første presiseres det at rasens navn må fremgå av rasebeskrivelsen. Videre stilles mer spesifikke krav mht. identifikasjon og registrering av dyrene. Mens det tidligere har vært krav om at instansens tekniske regler skal omfatte et identifikasjonssystem for dyrene, skal reglene heretter omfatte identifikasjon og registrering av dyrene i overensstemmelse med systemet og innholdet i databasen som kreves i henhold til forordning (EF) nr. 1760/2000 og gjennomføringsbestemmelsene som er fastsatt i medhold av denne. I tilfelle etablering av stambok for en ny rase, må instansens tekniske regler omfatte/beskrive de nærmere omstendigheter i forbindelse med etablering av den nye rasen, i tillegg til avlsmål.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 13. januar 1999 nr 68 om godkjente (reinavla) avlsdyr av storfe. Forordning (EF) nr. 1760/2000 og gjennomføringsrettsaktene som er fastsatt i medhold av denne ("merkepakken") er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett. Av den grunn vil norske storfeavlsorganisasjoner per i dag vanskelig kunne forholde seg til/etterleve rettsaktens endrede krav mht. identifikasjon og registrering av dyr.

Det ingen nye storferaser under etablering i Norge per i dag. Sannsynligheten for at dette kommer til å bli aktuelt i framtiden antas også å være svært liten. Rettsaktens bestemmelser vedrørende etablering av nye storferaser vil derfor neppe få konsekvenser for noen her i landet.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel, under forutsetning av at den vil bli koblet til forordning (EF) nr. 1760/2000 i den videre prosessen.
Geno er tidligere forelagt saken og hadde ingen kommentarer.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0601 Kommisjonsvedtak 2009/601/EFav 5. august 2009 om endring av vedlegg I i vedtak 2004/233/EF hva gjelder opplysninger vedrørende Tyskland i listen over laboratorier som er godkjent for å kontrollere virkningen av rabiesvaksine på domestiserte rovdyr (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg I i vedtak 2004/233/EF som lister opp laboratorier i EU som er godkjent for å teste blodprøver fra domestiserte rovdyr for antistoffer mot rabies; testene kan brukes for å dokumentere virkning av rabiesvaksinering i forbindelse med innførsel av hund og katt fra land med rabiessmitte til EØS-stater som er fri for rabies.

Tyskland har bedt om at landets tredje laboratorium på listen (Landesuntersuchungsamt für das Gesundheitswesen Südbayern, Veterinärstraße 2, D-85764 Oberschleißheim) blir slettet.

Merknader

I norsk regelverk er det tatt inn en henvisning til vedtak 2004/233/EF i forskrift 1. juli 2004 nr. 1105 om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr. I forskriftsteksten gjøres det klart at eventuelle endringer i vedlegg I gjelder fortløpende. Mattilsynets hjemmesider har lenke til EU-kommisjonens oppdaterte liste. Det er gjort slik grunnet de mange endringene som gjøres på oppføringene på listen.

Vedtak 2004/233/EF er ikke implementert som sådann, men det ansees heller ikke som nødvendig.
Et EØS-vedtak, 22/2009, som trådte i kraft den 18. mars 2009, inneholder en tilpasningstekst til vedtak 2004/233/EF som lister opp Veterinærinstituttet på listen i vedlegg I over laboratorier som er autorisert av Kommisjonen til å utføre analysen for å kontrollere om et dyr har den minimummengde rabiesantistoffer i blodet som kreves i forbindelse med innførsel av hund og katt. Mattilsynet har tatt kontakt med ESA for å be om at Veterinærinstituttet kommer med på EU-kommisjonens oppdaterte liste.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0436 Rådsvedtak 2009/436/EF av 5. mai 2009 om rettelse av direktiv 2008/73/EF om forenkling av prosedyrene for utarbeidelse av lister og offentliggjøring av opplysninger på veterinærområdet og det zootekniske område (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten retter på direktiv 2008/73/EF slik at det kommer tydelig frem at medlemsstatene skal implementere direktiv 2008/73/EF fra og med 1. januar 2010. Direktiv 2008/73/EF er et omfattende direktiv som endrer 22 direktiver og ett vedtak for å bl.a. harmonisere og forenkle prosessen for etablering av lister over ulike typer av godkjente virksomheter og offentliggjøring av disse. Forenklingen ligger i at det er medlemsstaten og ikke Kommisjonen som utarbeider og publiserer de ulike listene, og at disse listene ikke lenger vil fremgå av rettsakter.

Det er samtidig noen få bestemmelser i direktiv 2008/73/EF som ikke gjelder disse forenklingsprosedyrene og endringsvedtaket spesifiserer at disse bestemmelsene i direktiv 2008/73/EF skal gjelde umiddelbart (dvs. fra 3. september 2008). I tillegg, tilføyer endringsvedtaket hjemmel til direktiv 2008/73/EF for utarbeidelse av rettsakter under komitologi, deriblant overgangsordninger. Disse bestemmelsene skal også ha umiddelbar virkning. En overgangsordning ift. søknader for godkjenning av laboratorier (rabies) som direktiv 2008/73/EF introduserte er også fjernet, sannsynligvis fordi overgangsordningen var ift. perioden mellom ikrafttredelsen av 2008/73/EF og 1. januar 2010 og den delen av direktiv 2008/73/EF vil nå først gjelde fra 1. januar 2010.

Merknader

Rettsakten er vedtatt av Rådet med hjemmel i Romatraktaten artikkel 37. Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Men rettsakten vil legges til grunn ved høring og gjennomføringen av direktiv 2008/73/EF i norsk rett. Det er ikke administrative og økonomiske konsekvenser som følge av vedtaket annet enn at det legges til grunn når direktiv 2008/73/EF blir hørt, da vedtaket bare tydeliggjør at 1. januar 2010 er tidspunktet regelendringene må være på plass.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 D 0849 Kommisjonsvedtak 2007/849/EF av 12. desember 2007 om godkjenning av endring av det nasjonale program for bekjempelse av salmonella hos avlsflokker av Gallus gallus som er fremlagt av Finland (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er rettet mot Finland.
Fellesskapet har vedtatt et mål om reduksjon av forekomsten av alle salmonellatyper hos avlsflokker for høns som har folkehelsemessig betydning. For å nå dette målet skal hver medlemsstat etablere nasjonale program for overvåking og kontroll av salmonellaforekomsten i flokker av arten Gallus gallus som

produserer avlsdyr. Disse planene skal sendes til Kommisjonen i samsvar med bestemmelsene i forordning (EF) 2160/2003.

Finland har endret sin plan på dette området, som var i henhold til vedtak 2006/759, og fått den godkjent av Kommisjonen. Den skal gjelde fra 1. januar 2008.

Merknader

Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge og krever ikke endring i norsk regelverk.
Rettsakten har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for Norge.
Rettsakten medfører ikke notifiseringsplikt til ESA.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Finansdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0437 Kommisjonsvedtak 2009/437/EF av 8. juni 2009 om endring av vedtak 2007/268/EF om implementering av overvåkningsprogrammer for aviær influensa i fjørfe og ville fugler som skal gjennomføres i medlemslandene (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedleggene til vedtak 2007/268/EF som beskriver krav til overvåkningsprogram for aviær influensa (AI) hos fjørfe og ville fugler. Rettsakten inneholder dermed bare myndighetsforpliktelser, og medfører ikke behov for endring i norsk regelverk. Det må vurderes om det er behov for å oppdatere det norske overvåkningsprogrammet for AI ihht endringene i denne rettsakten.
Det er endringer ihht rapportering av resultater av overvåkningen, krav til CRL (Community Referance Laboratory), og krav til konfirmasjon av positive funn.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Rettsakten har ingen økonomiske konsekvenser for Mattilsynet. De administrative konsekvensene begrenser seg til justeringer av rutinene hos NRL (National Referance Laboratory).

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakter har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvaglet fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0761 Kommisjonsvedtak 2009/761/EF av 15. oktober 2009 om endring av vedtak 2003/467/EF når det gjelder erklæringen om at Skottland er offisielt fritt for storfetuberkulose (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer listen over medlemsstater og regioner i medlemsstater hvor besetninger er erklært fri for storfetuberkulose. Skottland er nå erklært fri for storfetuberkulose i hele regionen. Vedtak 2003/467/EF, vedlegg I, kapittel 2 blir endret i henhold til vedlegget i vedtak 2009/761. Vedtak 2003/467/EF er en del av EØS-avtalen (jf EØS-komiteens beslutning nr. 93/2004 av 9. juli 2004).

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Land-/ regionlistene i EØS er, i tråd med det prinsippet som ble gjennomført og vedtatt i 1995, ikke tatt med i forskriftene. Dette prinsippet har vært gjennomgående for alle dyresjukdommer i EØS som gir rett til fristatus og tilleggsgarantier.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 D 0815 Kommisjonvedtak 2008/815/EF av 20.oktober 2008 om godkjennelse av visse nasjonale programmer for overvåkning av salmonella hos slaktekylling (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten godkjenner de nasjonale overvåkningsprogrammer for bekjempelse av salmonella hos slaktekylling, som de medlemsstater listet opp i rettsaktens vedlegg, har lagt frem for Kommisjonen. Kommisjonen godkjenner de nasjonale overvåkningsprogrammene etter forordning (EF) nr. 2160/2003 (zoonoseforordningen) artikkel 6. Vedtak 2006/579/EF konstaterer at overvåkningsprogrammene i de landene, som listes opp i rettsaktens vedlegg, oppfyller de relevante EU-veterinærbestemmelser og følgelig de krav som stilles i zoonoseforordningen.

Det følger av zoonoseforordningen artikkel 5 at medlemsstatene skal opprette nasjonale kontrollprogrammer for hver zoonose og hvert zoonotisk smittestoff oppført i zoonoseforordningens vedlegg I når Kommisjonen har fastsatt mål for reduksjonen av respektive zoonose eller zoonotisk smittestoff iht. zoonoseforordningen artikkel 4. Forordning (EF) nr. 646/2006 fra 12. juni 2007 fastsetter et slikt felles mål for salmonella i slaktekylling. Målsettingen gjelder serotyper av vesentlig betydning for folkehelsen (S. Enteritidis, S. Typhimurium,).
Rettsakten bekrefter at godkjenning foreligger for de medlemsstater som er listet opp i rettsaktens vedlegg.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk, men tilsvarende krav om etablering og godkjenning av nasjonalt kontrollprogram gjelder for Norge. Salmonellakontrollprogram for slaktekylling er oversendt ESA iht. de prosedyrer som er beskrevet i zoonoseforordningens artikkel 6 for godkjenning.

Rettsakten medfører ikke behov for endring av norsk regelverk, da det norske regelverket ikke er inkludert lister over land som har godkjente programmer.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av *spesialutvalget for matproduksjon*, der Landbruks- og matdepatementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartemenetet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0869 Kommisjonsvedtak 2009/869/EF av 27. november 2009 om endring av vedlegg XI, XII, XV og XVI til rådsdirektiv 2003/85/EF hva gjelder listen over og minimumstandarder for biosikkerhet til laboratorier som er godkjent til å håndtere levende munn- og klauvsjukevirus (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer listen i direktiv 2003/85/EF (munn- og klauvsjukedirektivet), vedlegg XI, over nasjonale laboratorier som er godkjente for å håndtere levende munn- og klauvsjukevirus. I vedlegg XI, del A og del B foretas endringer som gjelder Frankrike og Nederland. I del A listes opp de laboratorier som har tillatelse til å håndtere levende munn- og klauvsjukevirus for forskning og diagnostiske hensyn, og i del B listes opp de som har lov å håndtere levende munn-og klauvsjukevirus for inaktiverte antigener enten for produksjon av vaksiner eller for forskning på vaksiner.

Rettsakten oppdaterer videre vedlegg XII, som gjelder minimumstandarder for biosikkerhet, slik at det nå i punkt 1 vises til rapporten (bio-security standards) fra det siste møtet i "Den europeiske kommisjon for bekjempelse av munn- og klauvsjuke" i Roma 29. april 2009 ("The 38th General Session of the European Commission for the control of foot-and-mouth disease (EuFMD)". Tidligere har man vist til "the 26th Session", som var i Roma i april 1985, med endringer i 1993. Denne endringen i henvisning i vedlegg XII, krever visse mindre endringer i vedlegg XV, punkt 1 og i vedlegg XVI, punkt 7, slik at de også blir oppdatert på det samme forhold.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Det må imidlertid gjøres visse oppdateringer i den norske bekjempelsesplanen for munn-og klauvsjuke. Dette gjelder i vedlegg XII, punkt 1, og i vedlegg XV, punkt 1, slik at det vises til rapporten fra Roma-møtet i 2009, jf ovenfor.
Rettsakten medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0976 Kommisjonsvedtak 2009/976/EU av 15. desember 2009 om endring av vedlegg D i rådsdirektiv 64/432/EØF hva gjelder diagnostiske tester for smittsom storfeleukose (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten gjelder diagnostiske tester for smittsom storfeleukose (EBL - enzootisk bovin leukose). Testing for EBL skal gjennomføres enten ved immundiffusjonsprøve på agar, eller ved enzymmerket antistoffprøve (ELISA). Antigenene som benyttes ved disse testene skal standardiseres etter et standardserum. Det har hittil vært brukt E1-serum som standard serum i forbindelse med immundiffusjonsprøven, og E4 serum som standard ved ELISA-prøven. Veterinærinstituttet, Danmarks Tekniske Universitet har levert både E1 og E4, men Danmark har nå opplyst at de ikke lenger kan oppfylle sine forpliktelser med forsyning av standardserum. Det er imidlertid utviklet et nytt standardserum, E05, av OIE's referanselaboratorium for EBL i Tyskland, Friedrich-Loeffler-Institute, i samarbeid med laboratorier i UK og Polen. Dette serum er nå tilgjengelig fra Friedrich-Loeffler- Institute, og er inkludert som et akkreditert standardserum i OIEs (Verdens dyrehelseorganisasjon) diagnostiske manual (6 utgave, 2008). Rettsakten endrer direktiv 64/432/EØF (handelsdirektivet for storfe og svin), vedlegg D, kapittel II, slik at E1- og E4-serum blir erstattet med E05-serum som standardserum.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 25. mars 2002 nr. 305 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av storfe (handelsforskriften for storfe), i vedlegg H, kapittel III, om laboratorietester. Utkast til endringsforskrift vil bli sendt på høring.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne,- likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0600 Kommisjonsvedtak 2009/600/EF av 5. august 2009 om endring av vedtak 2003/467/EF når det gjelder erklæring om at visse medlemsstater og regioner i disse er offisielt fri for storfebrucellose (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer lister over medlemsstater eller regioner i medlemsstater hvor besetninger er erklært fri for storfebrucellose. Både Polen og Irland er nå erklært fri for storfebrucellose i hele landet. Portugal får tilføyd ytterligere to øyer i region Azorene som frie for storfebrucellose og i Spania blir to provinser erklært fri (Santa Cruz på Teneriffe og Las Palmas). Vedtak 2003/467/EF, vedlegg II, blir endret i henhold til vedlegget i gjeldende rettsakt. Vedtak 2003/467/EF er en del av EØS-avtalen (jf EØS-komiteens beslutning nr. 93/2004 av 9. juli 2004).

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Land-/ regionlistene i EØS er, i tråd med den implementering som ble gjennomført og vedtatt i 1995, ikke tatt med i forskriftene. Dette prinsippet har vært gjennomgående for alle dyresjukdommer i EØS som gir rett til fristatus og tilleggsgarantier.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0621 Kommisjonsvedtak 2009/621/EF av 20. august 2009 om endring av vedtak 2008/185/EF hva gjelder inkludering av Nord- Irland på listen over regioner hvor det gjennomføres et godkjent nasjonalt kontrollprogram for Aujeszky`s disease (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten dreier seg om endring av vedlegg II til vedtak 2008/185/EF. Nord-Irland inkluderes på listen over medlemsstater eller regioner av disse som har et godkjent bekjempelsesprogram mot Aujeszky`s disease (AD) ettersom landet i flere år nå har hatt et slikt program gående. Oppføringen på listen medfører imidlertid ikke at landet ansees som fritt for AD; stater som er fri for AD er listet i vedlegg I til vedtak 2008/185/EF.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for endring i norsk regelverk.
I den norske forskriften listeføres ikke områdene i EØS-området, som har godkjente programmer eller er fri for AD. Det viktige i denne forbindelse, er at Norge er innvilget tillegsgarantier mot AD og at den garantien gjenspeiles i det helsesertifikatet som fremlegges ved innførsel av svin; begge forhold er varetatt i gjeldende forskrift 25. mars 2002 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av svin.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0960 Kommisjonsvedtak 2009/960/EU av 14. desember 2009 om endring av vedtak 2004/407/EF hva gjelder tillatelse til import til Tsjekkia av gelatin til fremstilling av fotografisk materiale (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedtak 2004/407/EF som gir et unntak fra forordning (EF) nr. 1774/2002 (biproduktforordningen) for import av gelatin fremstilt av kategori 1 materiale. Import av slikt materiale er i utgangspunktet ikke tillatt, men rettsakten åpner for at Tsjekkia kan importere slikt gelatin til fremstilling av fotografisk materiale. Importen kan kun skje til de virksomhetene i Tsjekka som er listet opp i rettsaktens

vedlegg I. Virksomheter i Frankrike, Nederland, Luxembourg og Storbritannia har allerede tillatelse til å importere slik gelatin til fremstilling av fotografisk materiale på visse vilkår. Gelatinet omsettes ikke til andre medlemsstater.

Merknader

Rettsakten retter seg kun mot Tsjekkia. Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge. Rettsakten krever ikke gjennomføring i norsk rett.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0847 Kommisjonsvedtak 2009/847/EF av 20. november 2009om endring av vedtak 2005/176/EF om fastsettelse av kodeformen og kodene for melding om dyresykdommer i henhold til rådsdirektiv 82/894/EØF (vedlegg I kap I LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer vedlegg X/01 til kommisjonsvedtak 2005/176/EF som fastsetter koder og kodeform for melding av dyresykdommer i henhold til direktiv 82/894/EØF (meldinger i det Europeiske ADNS-systemet).

Vedlegg X/01 til kommisjonsvedtak 2005/176/EF endres som følge av at kodene for veterinærregionene i Tyskland er endret.

Kodene i denne rettsakten behandles konfidensielt. De blir heller ikke publisert på Official Journal og ikke implementert i norsk regelverk. Områdene i Tyskland fremgår av det elektroniske notifiseringssystemet ADNS, som vi har passordbeskyttet tilgang til.

Merknader

Rettsakten medfører ikke behov for regelverksendring. Rettsakten medfører ingen notifiseringsplikt.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel II Fôrvarer

32009 R 1269 Kommisjonsforordning (EU) nr. 1269/2009 av 21. desember 2009 om endring av forordning (EF) nr. 243/2007 hva gjelder minsteinnhold av et tilsetningsstoff i fôr til slaktegris (vedlegg I kap II LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler innholdet av enzympreparatet 3-fytase produsert av Aspergillus niger (CBS 101,672) i fôr til slaktegris. Preparatet er klassifisert i kategorien Zootekniske tilsetningsstoffer, den funksjonelle gruppen Fordøyelsesfremmende stoffer og er godkjent som tilsetningsstoff i fôr til avvent smågris, slaktegris og slaktekylling. Firmaet BASF SE har fått godkjenningen. De har søkt om å få endre godkjenningsbetingelsene for stoffet til bruk i slaktegrisfôr. Det er dokumentert at preparatet har ønsket effekt på fordøyelsen av fytinbundet fosfor i fôret, også om innholdet av aktivt stoff reduseres fra 280 FTU til 100 FTU/kg fullfôr til slaktegris. FTU er en måleenhet for enzymaktivitet, som i dette tilfelle angir påvirkningen enzymet har på uorganisk fosfor ved en gitt pH og temperatur. Minste innhold for aktivt stoff av enzympreparatet vil være 100 FTU/kg fullfôr til slaktegris. Det er ingen endringer i minstemengde for innhold av enzympreparatet i fôrblandinger til andre husdyr.
Godkjenningen er gitt i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse. Det er ikke foretatt andre endringer i godkjenningen av 3-fytasen.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer. Endringen foretas i vedlegg II og sendes på høring sammen med andre rettsakter på tilsetningsstoffområdet. Høringsfristen er 6 uker.

Rettsakten får ingen konsekvenser for Mattilsynet, da preparatet allerede er i bruk i Norge. Fôrindustrien kan reduserer tilsetningen av enzympreparatet i fôrblandinger til slaktegris, men dette utgjør en så liten del av innholdet at endringen ikke får økonomiske konsekvenser. Likevel er det ressurssparende ikke å tilsette mer enzymer i fôret enn nødvendig for å oppnå ønsket effekt på utnyttelsen av fosforet. Dette er også en fordel for grisene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 R 0009 Kommisjonsforordning (EU) nr. 9/2010 av 23. desember 2009 om godkjenning av endo-1,4-beta-xylanase produsert av Trichoderma reesei (ATCC PTA 5588) som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling, verpehøner, ender og slaktekalkun (innehaver av godkjenningen Danisco Animal Nutrition, Finnfeeds International Limited) (vedlegg I kap II LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler godkjenning av et enzympreparat som tilsetningsstoff til bruk i fôr til slaktekylling, verpehøner, ender og slaktekalkun. Preparatet er klassifisert i kategorien Zootekniske tilsetningsstoffer,

den funksjonelle gruppen fordøyelsesfremmende stoffer og har identifikasjonsnr. 4a11. Godkjenningen er gitt til firmaet Danisco Animal Nutrition, Finnfeeds International Limited, og den har varighet til 13.01.2020. EFSA har vurdert preparatet og finner det trygt både for folkehelse, dyrehelse og for miljøet. De bekrefter at enzympreparatet påvirker dyras produksjon positivt, ved at fôrutnyttelsen forbedres. Preparatet anbefales brukt i fôr med høyt innhold av stivelse f eks fôrblandinger som inneholder over 40% hvete eller 60% mais. Det er angitt analysemetode for preparatet.

Godkjenningen er gitt i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer. Endringen foretas i vedlegg II. Den blir sendt på høring sammen med tilsvarende rettsakter på tilsetningsstoff-området, og høringsfristen er 6 uker.

Rettsakten får ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for Mattilsynet. Fôrindustrien får enda et enzympreparat tilgjengelig til bruk i fjørfefôr. Siden dette preparatet er godkjent til flere fjørfearter, kan det vurderes tatt i bruk, fordi det eventuelt kan erstatte flere andre preparater til samme formål, men som er godkjent bare for enkelte fjørfearter. Bruken vil vurderes av den enkelte aktør i fôrindustrien avhengig av forholdene hos dem.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 R 0008 Kommisjonsforordning (EU) nr. 8/2010 av 23. desember 2009 om godkjenning av serinprotease produsert av Bacillus licheniformis (DSM 19670) som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling (innehaver av godkjenningen er DSM Nutritional Products Ltd, representert ved DSM Nutritional Products Sp.Z.o.o) (vedlegg I kap II LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler godkjenning av en protease (enzym) som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling. Preparatet er klassifisert i kategorien Zootekniske tilsetningsstoffer, den funksjonelle gruppen fordøyelsefremmende stoffer og har identifikasjonsnr. 4a13. Godkjenningen er gitt til firmaet DSM Nutritional Products Ltd, representert ved Nutritional Products Sp.Z.o.o, og den har varighet til 13.01.2020 EFSA har vurdert preparatet og finner det trygt både for folkehelse, dyrehelse og for miljøet. De bekrefter også at det har ønsket virkning ved å forbedre slaktekyllingenes tilvekst. Det er angitt analysemetode for preparatet. Ved håndtering anbefales det å bruke verneutstyr som maske, briller og hansker. Godkjenningen er gitt i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer. Endringen foretas i vedlegg II. Den blir sendt på høring sammen med tilsvarende rettsakter på tilsetningsstoff-området, og høringsfristen er 6 uker.

Rettsakten får ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for Mattilsynet. Fôrindustrien får enda et tilsetningsstoff tilgjengelig for bruk i slaktekyllingfôr, og de vil ut fra praktiske og økonomiske forhold hos den enkelte aktør vurdere å ta preparatet i bruk.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 R 0107 Kommisjonsforordning (EU) nr. 107/2010 av 8. februar 2010 om godkjenning av Bacillus subtilis ATCC PTA-6737 som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling (innehaver av godkjenningen Kemin Europa NV) (vedlegg I kap II LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler godkjenning av et mikroorganismepreparat som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling. Preparatet er klassifisert i kategorien Zootekniske tilsetningsstoffer, den funksjonelle gruppen Tarmstabiliserende stoffer og har identifikasjonsnr. 4b1823. Godkjenningen er gitt til firma Kemin Europa NV, og den har varighet til 1. mars 2020.

EFSA har vurdert preparatet og finner det trygt for folkehelse, dyrehelse og for miljøet. De bekrefter at mikroorganismepreparatet kan øke kyllingenes produksjonegenskaper ved å bedre forholdene for omsetning av fôr i tarmen. Preparatet er tillatt brukt i fôrblandinger som inneholder visse koksidiostatika. Det gjelder for salinomycin natrium og lasalocid A natrium av de koksidiostatika som er godkjent i Norge. Det er angitt analysemetode for preparatet.

Godkjenningen er gitt i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer, tilsetningsstoff-forskriften. Endringen foretas i vedlegg II. Rettsakten får ingen konsekvenser for Mattilsynets tilsynsaktivitet. Fôrindustrien vil få mulighet til tilsette et mikroorganismepreparat sammen med koksidiostatika i slaktekyllingfôr, som kan være aktuelt i noen tilfelle.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert i Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartemetnet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1270 Kommisjonsforordning (EU) nr. 1270/2009 av 21. desember 2009 om permanent godkjenning av visse tilsetningsstoffer til fôrvarer (vedlegg I kap II LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler permanent godkjenning av et enzympreparat som tilsetningsstoff i fôr til avvent smågris.

Preparatet inneholder endo-1,3(4)-beta-glukanase produsert av *Trichoderma reesei* (CBS 526,94). Godkjenningen er gitt i samsvar med direktiv 70/524/EØF. Det skyldes at preparatet tidligere er gitt foreløpig godkjenning ved forordning (EF) nr. 2374/1998, som har gyldighet fram til preparatene skal re-godkjennes i samsvar med forordning (EF) nr. 1831/2003 (fôrtilsetningsstoff-forordningen). Enzympreparatet er tidligere gitt permanent godkjenning for bruk i fôr til slaktekylling. Det er klassifisert i gruppen enzymer og har identifikasjonsnr. E 1636.

Hensikten med enzympreparatet er å forbedre fordøyeligheten av fôr med høyt innhold av glukaner, for eksempel fôrblandinger som innholder over 60% bygg eller hvete. Det anbefales brukt i fôrblandinger til smågris opp til ca 35 kg levendevekt.

Rettsakten omhandler også permanent godkjenning av et enzympreparat som tilsetningsstoff i fôr til slaktekalkun og avvent smågris. Preparatet består av endo-1,3(4)-beta-glukanase produsert av *Aspergillus aculeatus* (CBS 589,94), endo-1,4-beta-glukanase produsert av *Trichoderma longibrachiatum* (CBS 592,94), alfa-amylase produsert av *Bacillus amyloliquefaciens* (DSM 9553), bacillolysin produsert av *Bacillus amyloliquefaciens* (DSM 9554) og endo-1,4-beta-xylanase produsert av *Trichoderma viride* (NIBH FERM BP 4842). Preparatet er tidligere foreløpig godkjent til bruk i fôr både til slaktekalkun, avvent smågris og til verpehøner. Videre har det permanent godkjenning som tilsetningsstoff i fôr til slaktekylling. Preparatet er klassifisert i gruppen enzymer og har identifikasjonsnr. E 1620. Det er godkjent etter samme regelverk og med samme begrunnelse som det ovenforstående E 1636.

Hensikten med enzympreparatet er å bedre fordøyeligheten av fôr med høyt innhold av betaglukaner, spesielt arabinoksylaner, for eksempel fôrblandinger som inneholder over 30-35% hvete. Det anbefales brukt i fôrblandinger til smågris opp til ca 35 kg levendevekt.
Begge enzympreparatene er godkjent i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 12. april 2005 nr 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer. Endringene foretas i vedlegg 1. Utkast til endring blir sendt på høring sammen med andre rettsakter på tilsetningsstoffområdet, med høringsfrist 6 uker.

Rettsakten får ingen konsekvenser for Mattilsynet da preparatene allerede er foreløpig godkjent. Det samme gjelder for fôrindustrien, da den eneste endringen rettsakten medfører er at de to enzympreparatene ikke lenger har tidsavgrenset godkjenningsperiode til bruk i fôr til hhv avvent smågris og til slaktekalkun og avvent smågris.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsaken har vært vurdert Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og

handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalgeter fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 R 0104 Kommisjonsforordning (EU) nr. 104/2010 av 5. februar 2010 om godkjenning av kaliumdiformiat som tilsetningsstoff i fôr til avlspurker (innehaver av godkjenningen BASF SE) og endring av forordning (EF) nr. 1200/2005 (vedlegg I kap II LMD)

Sammendrag av innhold

Forordningen omhandler regodkjenning av kaliumdiformiat som tilsetningsstoff i purkefôr. Preparatet var tidligere foreløpig godkjent og senere permanent godkjent til samme formål i tråd med direktiv 70/524/EØF. I følge forordning (EF) nr. 1831/2003, tilsetningsstoff-forordningen, skal stoffer godkjent ved tidligere direktiv søkes regodkjent etter denne forordningen. Firmaet BASF SE har søkt om og fått regodkjent preparatet, og godkjenningen har varighet til 26.02.2020. Kaliumdiformiat er nå klassifisert i kategorien Zootekiske tilsetningsstoffer, den funksjonelle gruppen Andre zootekniske tilsetningsstoffer og har identifikasjonsnr. 4d800. Som en følge av dette, oppheves den tidligere godkjenningen av preparatet.

EFSA har vurdert preparatet og finner det trygt for folkehelse, dyrehelse og for miljøet. De bekrefter også at det har gunstig virkning på avlspurkenes produksjon. Kaliumdiformiat skal tilsettes fôrblandinger i form av en premiks. Brukes det en blanding av forskjellige kilder for kaliumdiformiat som tilsetningsstoff, skal ikke det samlede innholdet i fôrblandingen overskride grenseverdien på 12 000 mg/kg fullfôr. Preparatet kan skade øynene, så det anbefales å benytte verneutstyr og eventuelt ta andre forholdsregler når det håndteres. Det er angitt analysemetode for preparatet. Godkjenningen er gitt i samsvar med vedtak i den faste komité for matvarekjeden og dyrehelse, seksjon fôrvarer.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer. Endringen foretas ved at kaliumdiformiat i purkefôr tilføyes i forskriftens vedlegg II (ny godkjenning etter forordning (EF) nr. 1831/2003), og slettes i vedlegg I (tidligere godkjenning etter direktiv 70/524/EØF). Rettsakten får ingen administrative eller økonomiske konsekvenser, da preparatet har vært godkjent til samme formål og på samme betingelser siden 2005.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalgeter fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0103 Kommisjonsforordning (EU) nr. 103/2010 av 5. februar 2010 om godkjenning av mangan-chelat av methionin hydroksyanalog som tilsetningsstoff i fôr til slaktekyllinger (vedlegg I kap II LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten omhandler godkjenning av et mikromineralpreparat som tilsetningsstoff i fôr til slaktekyllinger. Preparatet er klassifisert i kategorien Tilsetningsstoffer med ernæringsegenskaper, den funksjonelle gruppen Mikromineraler og har identifikasjonsnr. 3b5.10. Godkjenningen er ikke gitt til noe spesielt firma, men til preparatet, og den har varighet til 26.02.2020.

EFSA har vurdert preparatet og finner det trygt for folkehelse, dyrehelse og for miljøet. De bekrefter at preparatet er en god kilde for tilgjengelig mangan i fôr til slaktekyllinger. Preparatet skal tilsettes fôret i form av premiks. Videre anbefales det å benytte verneutstyr som briller, hansker, støvmaske, når preparatet blir håndtert. Det er angitt analysemetode for preparatet. Godkjenningen er gitt i samsvar med vedtak i EUs faste komité for matvarekjeden og dyrehelsen, seksjon fôrvarer.

Merknader

Rettsaken krever endring i forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer. Endringen foretas i vedlegg II. Rettsakten får ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for Mattilsynet. Fôrindustrien får en ny kilde for mangantilsetnig til fôr tilgjengelig, og de vil vurdere bruken av den ut fra forholdene ved egne produksjonsanlegg.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert i Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel III Plantesanitære forhold

32009 L 0145 Kommisjonsdirektiv 2009/145/EF av 25. november 2009 om visse unntak ved godkjenning av landsorter og sorter av grønnsaker som tradisjonelt har blitt dyrket i enkelte områder og i visse regioner, og som er truet av genetisk erosjon, og grønnsaksorter uten betydelig verdi for kommersiell produksjon, men som er utviklet for å vokse under spesielle betingelser og om omsetning av såvare av disse sortene (vedlegg I kap III LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten fastsetter unntak fra kommisjonsdirektiv 2003/91/EF om prøving og godkjenning av grønnsakssorter, kommisjonsforordning (EF) nr. 930/2000 om navnsetting av plantesorter og rådsdirektiv 2002/55/EF om omsetning av såvare av grønnsaksorter.
Unntakene gjelder for produksjon og omsetning av såvare av såkalte bevaringsverdige sorter (BVS) og amatørsorter. Dette er sorter som er naturlig tilpasset lokale vekstvilkår, og er ansett som viktige i forbindelse med sikring av plantegenetiske ressurser. Myndighetene i hvert enkelt land avgjør hva som er en BVS eller en amatørsort.For godkjenning som BVS/amatørsort stilles det mindre strenge krav, blant annet til ensartethet, enn for ordinære sorter. Det er ikke krav om offisiell sertifisering av såvare av BVS og amatørsorter, men det stilles tilnærmet samme kvalitetskrav som for klasse "sertifisert" eller

"standard". Det er fastsatt en mengdebegrensning på omsetning av såvare av bevaringsverdige sorter tilsvarende den mengde såvare som er tilstrekkelig til å så et visst areal. Omsetning av såvare av amatørsorter er ikke begrenset på samme måte, men kun tillatt å omsette i småpakninger.

Myndighetene skal avgjøre sortens opprinnelsesområde hvor såvareproduksjon og omsetning av såvare primært skal foregå. Ved områdevurderinger skal myndighetene rådføre seg med organisasjon/etat med kompetanse på plantegenetiske ressurser.
Frist for gjennomføring av direktivet i EU er 31. desember 2010.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 13. september 1999 nr. 1052 om såvarer og forskrift 1. oktober 1999 nr. 1069 om prøving og godkjenning av plantesorter. Kravene i forbindelse med godkjenning av BVS/amatørsorter avviker noe fra den ordinære sortsgodkjenningen. Det stilles ikke krav til DUS-test som normalt er en ressurskrevende prosess, men det stilles fortsatt krav om dokumentasjon ved søknad om godkjenning, som Mattilsynet må ha en faglig vurdering av. Dette vil ved siden av å kreve forskriftsendringer trolig også kreve enkelte tilpasninger i relevant fagsystem og administrative rutiner. Det legges opp til et forpliktende samarbeid mellom myndighetene og etatene eller instansene som har kompetanse på plantegenetiske ressurser. Myndighetene må notifisere og rapportere til ESA om følgende:

- Organisasjon eller etat med kompetanse på plantegenetiske ressurser som Mattilsynet får uttalelser fra

- Ved godkjenning av andre områder for såvareproduksjon enn såvareproduksjon kun i sortens opprinnelsesområde

- På forespørsel fra Europakommisjonen/ESA eller de andre landa, omsatt mengde såvare av bevaringsverdige sorter i landet

Det er en betydelig og positiv interesse for dette nye regelverket i Norge, særlig innenfor genressursmiljøet, innenfor økologisk landbruk og i en del andre alternative dyrkingsmiljøer. De administrative konsekvenser vil i en overgangsperiode blant annet innebære tilpasning av søknadsskjemaer og inngåelse av avtale med etat/instans med kompetanse på plantegenetiske ressurser. Det har vært svært få søknader om godkjenning av sorter av grønnsaker på sortslista de siste åra. Vi må forvente en viss interesse for å få bevaringsverdige sorter av grønnsaker godkjent, noe som vil medføre et merarbeid for Mattilsynet i en periode. Dette henger også sammen med at blant annet sortenes bevaringsverdi og opplegg for frøavl skal vurderes mens Mattilsynet ellers bare vurderer resultatene av DUS-test og hører navneforslaget. I en overgangsfase forventes det også behov for noe ekstern informasjonsvirksomhet om ordningen. Flere av de endringene som det er behov for å gjøre, må ses i sammenheng gjennomføring av kommisjonsdirektiv 2008/62/EF av 20. juni 2008 om bevaringsverdige sorter av jordbruksfrø og oppfølging av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangforl (naturmangfoldsloven).

Ved søknad om sortslisteopptak må søker ordinært betale gebyr for dette. Hvilket gebyrnivå som er aktuelt for BVS er fortsatt noe uklart, da dette bl.a. er avhengig av dokumentasjons- og testingsbehovet for sorten.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av *Spesialutvalget for matproduksjon*, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 L 0097 Kommisjonsdirektiv 2009/97/EF av 3. august 2009 om endring av direktiv 2003/90/EF og 2003/91/EF om gjennomføringsbestemmelser til artikkel 7 i henholdsvis rådsdirektiv 2002/53/EF og 2002/55/EF med hensyn til kjennetegn som prøvingen minst skal omfatte, og minstekrav til prøving av sorter av arter av jordbruksvekster og grønnsaker (vedlegg I kap III LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er en endring av kommisjonsdirektivene 2003/90/EF og 2003/91/EF om sortskjennetegn og bruk av disse, ved DUS-testing (nyhetsprøving) av nye plantesorter av hhv. jordbruksvekster og grønnsaker.

DUS-testing av en sort foregår i samsvar med egne retningslinjer for bruk av sortskjennetegn. EUs organ for planteforedlerett (CPVO) utarbeider slike retningslinjer for flere og flere arter. For at disse retningslinjene skal ha gyldighet i forbindelse med DUS-testing og sortslisteopptak i de enkelte medlemsland, må dette fastsettes særskilt gjennom et kommisjonsdirektiv. For de arter der CPVO ikke har fastsatt slike retningslinjer skal det benyttes tilsvarende retningslinjer utarbeidet under UPOV, den internasjonale union for beskyttelse av nye plantesorter. Hvilke arter der DUS-testingen skal foregå enten etter EUs eller etter UPOVs retningslinjer, framgår av vedlegg til rettsaktene. For arter utover de som EU og UPOV har retningslinjer for, gjelder nasjonale bestemmelser.

De faktiske endringene i dette direktivet i forhold til 2003/90/EF og 2003/91/EF gjelder endring av hvilke arter som står oppført på hvilket vedlegg, og hvilken versjon av retningslinjene som er gjeldende. Dette gir da oversikt over hvilke arter som skal DUS-testes etter retningslinjer utarbeidet av henholdsvis CPVO eller UPOV.

Merknader

Relevant regelverk i Norge er forskrift 1. oktober 1999 nr. 1069 om prøving og godkjenning av plantesorter.

Nyhetsprøving i Norge utføres av Mattilsynet. Vi gjennomfører for tiden nyhetsprøving kun for hvete, bygg og havre, og følger da respektive retningslinjer fra CPVO/UPOV. For øvrige arter av både jordbruksvekster og alle grønnsaksartene kjøpes nyhetsprøving av nye sorter fra andre land som da utfører disse også etter aktuelle retningslinjer fra CPVO/UPOV.

En av de konkrete endringer i rettsakten gjelder justering av CPVO-retningslinje for hvete. Justeringen av retningslinjen innebærer, for én av delundersøkelsene, en endring i antallet planter som skal undersøkes og antallet som maksimalt kan avvike fra standarden. Videre gjøres det visse endringer i kategoriseringen av stråtykkelse. De øvrige endringene gjelder arter som ikke nyhetsprøves i Norge, og som dermed er helt uten betydning for oss.

Høring hos næringen har vært ansett som overflødig da endringen for hvete er uten praktisk interesse, og de øvrige endringer gjelder arter som ikke testes i Norge.
Rettsakten får ingen administrative eller økonomiske konsekvenser.
Endringene i rettsakten medfører kun behov for marginale justeringer i interne prosedyrer i Mattilsynet, og ingen behov for endring i norsk regelverk utover endring i hjemmelsfeltet i den angitte forskriften.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-, likestilling-, og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0637 Kommisjonsforordning (EF) nr. 637/2009 av 22. juli 2009 om fastsettelse av gjennomføringsbestemmelser med hensyn til egnethet for sortsnavn for arter av jordbruksvekster og grønnsaker (vedlegg I kap III LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er en ren kodifisering, dvs. teknisk opprydding i og sammenslåing av tidligere fastsatt kommisjonsforordning (EF) nr. 930/2000 med de to senere endringene som er gitt i forordningene (EF) nr. 1831/2004 og (EF) nr. 920/2007. Kodifiseringen medfører ikke endringer i materielle bestemmelser, men er gjort for å gjøre forordningen mer oversiktlig og helhetlig.De faktiske bestemmelser i rettsakten omfatter regler for hvordan plantesorter kan navnsettes. Det er gitt regler i forhold til blant annet tidligere godkjente sortsnavn og varemerker, kombinasjoner av bokstaver, tall og tegn.Forordning (EF) nr. 637/2009 opphever forordning (EF) nr. 930/2000.

Merknader

Relevant regelverk i Norge er forskrift 1. oktober 1999 nr. 1069 om prøving og godkjenning av plantesorter. Forordning (EF) 930/2000, med senere endringer, er tidligere tatt inn i EØS-avtalen. Men da med en tilpasningstekst som følge av at den delvis bygger på forordning (EF) nr. 2100/94 om EF-sortsbeskyttelse (planteforedlerrettsforordningen), en forordning som ikke er en del av EØS-avtalen. Dette videreføres ved den kodifiserte forordningen.I og med at rettsakten er en ren kodifisering medfører den ikke behov for endring i norsk regelverk utover endring i hjemmelsfeltet i forskriften. Rettsakten har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser i Norge. Ut i fra det forhold at den opphevede rettsakten, forordning (EF) nr. 930/2000, ble tatt inn i EØS-avtalen med en tilpasningstekst, bør dette videreføres ved implementering av forordning (EF) nr. 637/2009. Det foreslås derfor følgende tilpasningstekst:
"References to other acts in the Regulation shall be considered relevant to the extent and in the form that those acts are incorporated into the Agreement."

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne-,likestilling- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0786 Kommisjonsvedtak 2009/786/EF av 26. oktober 2009 om fritak for Storbritannia fra visse forpliktelser til å gjennomføre rådsdirektiv 66/402/EØF når det gjelder Avena strigosa Schreb (vedlegg I kap III LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten retter seg bare mot Storbritannia.
Rettsakten fastsetter at Storbritannia fritas fra forpliktelsen til å gjennomføre alle bestemmelser i rådsdirektiv 66/402/EØF om omsetning av såvare av korn når det gjelder busthavre (*Avena Strigosa* Schreb.*)*. Unntatt er bestemmelsen om at omsetning av slik vare ikke pålegges andre handelsrestriksjoner enn det som fremgår av direktivet. Rettsakten er fastsatt i henhold til en generell bestemmelse i direktiv 66/402/EØF om muligheten for slike unntak. Forutsetningen er at såvare av den aktuelle arten normalt ikke produseres i medlemslandet, eller at dyrkingen er av ubetydelig økonomisk omfang.

Merknader

Aktuelt regelverk er forskrift 13. september 1999 nr. 1052 om såvarer.
Rådsdirektivet som ligger til grunn for vedtaket gjelder såvare av korn. Av ulike årsaker, oftest av klimatiske hensyn, er det ikke aktuelt å dyrke alle artene under rådsdirektivet i alle medlemslandene. Det er derfor også lite aktuelt å produsere såvare. Det er naturlig og hensiktsmessig at det finnes en ordning som gjør det mulig ikke å gjennomføre felles EU-bestemmelser i et land der en art ikke dyrkes.

Rettsakten medfører ikke behov for endring i regelverk.
Rettsakten får ingen praktiske konsekvenser for Norge, og den får dermed heller ingen administrative eller økonomiske konsekvenser her i landet.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, der Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel XII Næringsmidler

32009 L 0106 Kommisjonsdirektiv 2009/106/EF av 14. august 2009 om endring av rådsdirektiv 2001/112/EF om fruktjuice og visse lignende produkter bestemt til konsum (vedlegg II kap XII LMD)

Sammendrag av innhold

Codex standard for fruit juices and nectars, Codex Stan 247-2005 (Codex Stan 247-2005) fastsetter at juice ved rekonstituering av juicekonsentrat skal merkes med "fruktjuice fra konsentrat". For å oppnå språklig overensstemmelse mellom EUs regelverk og Codex Stan 247-2005 med hensyn til merking ble Rådsdirektiv 2001/112/EF om fruktjuice og visse lignende produkter bestemt til konsum endret ved kommisjonsdirektiv 2009/106/EF på følgende punkter: Artikkel 3, punkt 6 i hoveddirektiv 2001/112/EF endres og rekonstituert fruktjuice og fruktnektar skal merkes "*fra* konsentrert fruktjuice" eller « delvis *fra* konsentrert fruktjuice ».

Codex Stan 247-2005 og den europeiske bransjeorganisasjonen Association of the Industry of Juices and Nectars (AIJN) har etablert krav til minimum Brix-verdier (tørrstoff i juice bestemmes med refraktometer og oppgis i Brix-verdier) i fruktjuice laget ved rekonstituering av juicekonsentrat. Disse minimumsverdiene (Brix) er oppført i egne lister i Codex Stan 247-2005 og i AIJN code of practice.

I endringsdirektiv 2009/106/EF innfører Kommisjonen lignende kvalitetskrav for fruktjuice fra konsentrat slik at det blir samsvar mellom Codex, AIJN og EU. I Vedlegg I, del 1 (Definisjoner), punkt 1b, andre avsnitt innføres kvalitetskrav om at juice fra konsentrat skal ha samme analytiske egenskaper, (Brix-verdier (her tørrstoff i juice)) som den opprinnelige fruktjuicen hadde før konsentrering. Liste med Brix-verdier for den opprinnelige fruktjuicen er et nytt vedlegg i hoveddirektivet (vedlegg V).

Merknader

Rettsakten krever endringer i forskrift 2. september 2003 nr. 1116 om fruktjuice og lignende produkter.

Merkeendringene har en overgangstid frem til 1. jan 2011, da skal all fruktjuice fra konsentrat bli merket "fra konsentrert fruktjuice". Innføring av minimum Brix-verdier for rekonstituert fruktjuice som standardisering av kvalitetskrav gir næringsmiddelindustrien konkrete verdier i stedet for skjønnsmessige verdier (regulert i Codex og bransjestandard). Endringene medfører liten konsekvens for næringsmiddelindustrien. Mattilsynet vil ut fra kontrolltekniske hensyn lettere kunne sjekke Brix-verdiene i forhold til Brix-verdiene på listen enn ved en skjønnsmessig vurdering. Innføring av Brix-verdier forenkler tilsynet med hensyn til kvalitet.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er under vurdering av Spesialutvalget for næringsmidler, der Helse- og omsorgsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget er ikke ferdig med sin vurdering.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1254 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1254/2008 om endring av forordning (EF) nr. 889/2008 om implementeringsregler for rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon og merking med hensyn til økologisk produksjon, merking og kontroll

(vedlegg II kap XII LMD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten endrer forordning (EF) nr. 889/2008 som er implementeringsregler for den nye rammeforordningen (EF) nr. 834/2007 på økologiområdet. Endringene gjelder fra samme tidspunkt som 889/2008 trer i kraft. Rettsakten fastsetter endring på fire områder:

Fôr:
Andelen tillatt fôr fra omleggingsarealer (2. karensår) økes fra 80 % til 100 % for fôr fra virksomhetens egne arealer. Det var opprinnelig vedtatt at andelen skulle settes ned til 60 % fom. 1.1.09.

Enzymer:
Det er gjort en presisering om at det kun er enzymer oppført i særskilt vedlegg som er tillatt å benytte som tilsetningsstoff til næringsmidler. Bestemmelsen innebærer ingen materiell endring.

Gjær:
Forordning 889/2008 er nå gjort gjeldende også for gjær til konsum og fôr. Liste over enkelte produkter og substanser til produksjonen av økologisk gjær og gjærprodukter er fastsatt. For å sikre tilgang på essensielle næringsstoffer, er det tillatt å tilsette inntil 5 % ikke-økologisk gjærekstrakt eller autolysater til substratet for dyrking av økologisk gjær. Denne regelen skal vurderes på ny innen utgangen av 2013. Siden det nå opprettes regler for produksjon av økologisk gjær, skal gjær regnes som en ingrediens av landbruksopprinnelse når en kalkulerer hvilken andel av et sammensatt produkt som er økologisk.

Farging av egg:
Som følge av særlige tradisjoner med farging av kokte egg i enkelte land (påske m.m.) er det fastsatt bestemmelser om at kompetent myndighet kan tillate naturlige fargestoffer for slike egg i en bestemt periode av året. Tillatelsen kan også innebefatte jernoksyd og -hydroksyd inntil utgangen av 2013.

Merknader

Rettsakten er en del av den nye regelverkspakken basert på flere nye forordninger, og som da erstatter forordning (EØF) nr. 2092/92 (någjeldende økologiforordning) med tilleggsforordninger og endringsforordninger. Alle disse nye rettsaktene medfører at forskrift 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler (økologiforskriften) blir erstattet av en helt ny forskrift på økologiområdet.

Rettsakten vil bli sendt på høring samtidig med høring av ny hovedforordning (834/2007), tilhørende implementeringsregler, andre endringsforordninger og utkast til ny økologiforskrift.Endringen om utvidet mulighet for bruk av karensfôr er særlig positiv. Både fordi det i Norge tildels har vært knapphet på økologisk fôr, særlig korn, og fordi det generelt er slik at i en fase der man ønsker å utvide den økologiske produksjonen, vil det være gunstig å kunne bruke karensfôret fullt ut. Det vurderes som positivt at det lages regler for produksjon av økologisk gjær, og at denne ingrediensen nå blir inkludert når en kalkulerer andelen økologiske ingredienser i et produkt. De øvrige endringene er av mindre betydning for Norge.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Spesialutvalget for matproduksjon, som har representanter for Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Finansdepartementet, Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet og Mattilsynet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-MILJØVERNDEPARTEMENTET

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel XV Farlige stoffer

32009 L 0107 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/107/EF av 16. september 2009 om endring av direktiv 98/8/EF om plassering av biocidholdige produkter på markedet og forlengelse av visse tidsfrister (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innholdet

Gjennom bestemmelser i direktiv 98/8/EF - biociddirektivet - ble det innført harmoniserte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter - som er basert på svært grundige vurderinger - bidrar derfor til beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til eventuell oppføring på vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

I artikkel 16(1) i direktiv 98/8/EF er det fastsatt en overgangsperiode på ti år, som startet ved direktivets ikraftredelsesdato den 14. mai 2000, hvor medlemsstatene kan benytte nasjonale regler og praksis mht. plassering av biocidholdige produkter på markedet, herunder produkter som inneholder aktive stoffer som foreløpig ikke er ført opp på direktivets positivliste (dvs. vedlegg I, IA eller IB).

Ved artikkel 16(2) i direktiv 98/8/EF ble det opprettet et tiårig vurderingsprogram som også startet 14. mai 2000 og hvor alle aktive stoffene i biocidholdige produkter som var på markedet innen den datoen, og som produsenter eller importører meldte at de ville sende inn data for, systematisk skal vurderes. Dersom de etter vurderingen kan godkjennes i forhold til hensyn til menneskers og dyrs helse og miljøet føres de opp på positivlisten i direktiv 98/8/EF. I samsvar med artikkel 16(2) i direktiv 98/8/EF har Kommisjonen fremlagt en rapport om hvor langt arbeidet har kommet med det tiårige arbeidsprogrammet, to år før det skulle avsluttes. Basert på konklusjonene i denne rapporten forventes det at vurderingene av en del aktive stoffer ikke vil være sluttført innen 14. mai 2010. For de aktive stoffene som føres opp på direktivets positivliste, fastsatt i direktiv 98/8/EF ved beslutninger som vedtas innen 14. mai 2010, vil medlemsstatene også ha behov for en viss tid dels for å gjennomføre den relevante lovgivningen, dels for å gi, tilbakekalle eller endre godkjenninger for de relevante produktene, slik at de vil være i samsvar med de harmoniserte bestemmelsene i direktiv 98/8/EF. Når de nasjonale reglene ikke lengre gjelder ved utløpet av overgangsperioden 14. mai 2010, og det foreløpig ikke vil være fastsatt harmoniserte regler i henhold til direktiv 98/8/EF for disse aktive stoffene, vil dette være juridisk svært uheldig og problematisk.
Det er derfor behov for en forlengelse av det tiårige vurderingsprogrammet slik at aktuelle produkter kan være på markedet etter eksisterende regler mens vurderingene av de aktive stoffene som er meldt inn fullføres. Gjennom bestemmelser i direktiv 2009/107/EF utvides tidsfristen for det tiårige vurderingsprogrammet til 14. mai 2014 for å kunne ferdigstille vurderingen av de aktive stoffene som er omfattet av vurderingsprogrammet.

Merknader

Direktiv 98/8/EF (biociddirektivet) - med senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 18. desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2004. Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennomføring av direktiv 2009/107/EF i norsk rett vil skje ved endring i biocidforskriften. Det er viktig at

vurderingene av de gjenværende aktive stoffene omfattet av de tiårige vurderingsprogrammet gjennomføres. Videre er det viktig at norsk industri gis samme rammebetingelser som øvrig europeisk industri, og at norske myndigheter har tilsvarende oppdatert regelverk å følge og forholde seg til. Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter mange forordninger, direktiver og beslutninger (både beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer på vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble i tillegg publisert på hjemmesidene til Statens forurensningstilsyn (SFT). Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biociddirektivet gjennom deltakelse på møter i EU-regi (møter i både Competent Authority og Standing Committee), faglige innspill og har ansvar for vurdering av stoffer. Myndighetene er i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Direktiv 2009/107/EF er behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 L 0009 Kommisjonsdirektiv 2010/9/EU av 9. februar 2010 om endring av Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF med sikte på å utvide inkludering av aluminiumsfosfid som frigir fosfin som et aktivt stoff i vedlegg I til direktivet til å omfatte produkttype 18 som defineres i vedlegg V i direktivet (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til inkludering i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

Gjennom bestemmelser i kommisjonsdirektiv 2009/95/EF ble aluminiumfosfid som frigir fosfin inkludert i vedlegg I til direktiv 98/8/EF, og dermed godkjent til bruk i rottebekjempelsesmidler (produkttype 14). Gjennom bestemmelser i Kommisjonsdirektiv 2010/9/EU inkluderes aluminiumfosfid som frigir fosfin som et aktivt stoff i vedlegg I til direktiv 98/8/EF og til bruk i insektmidler (produkttype 18). Imidlertid er det strenge krav og betingelser knyttet til godkjenning av et produkt. Når medlemsstatene vurderer søknader (i henhold til artikkel 5 og vedlegg VI) om godkjenning av et produkt skal de legge særlig vekt på de deler av miljøet og befolkningen som ikke er omfattet av risikovurderingen på fellesskapsnivå, og som kan utsettes for produktet. Videre skal det legges vekt på de bruks- og eksponeringsscenarier som ikke er blitt representativt behandlet i risikovurderingen på fellesskapsnivå. Medlemsstatene skal der det er relevant særskilt vurdere risikoen ved bruk ute.

Når medlemsstatene utsteder en produktgodkjenning skal de sikre at det fremlegges tilstrekkelige restkonsentrasjonundersøkelser, som gir mulighet til å vurdere risiko for forbrukerne, og at det treffes egnede tiltak eller settes særskilte vilkår for å begrense de identifiserte risikoene.

Medlemsstatene skal sikre at godkjennelser gis med følgende betingelser:

• Produktene skal kun omsettes til og benyttes av profesjonelle brukere med opplæring, og kun i bruksklar form.

• Med hensyn til de identifiserte risikoene ved bruk, skal tilstrekkelige risikoreduserende tiltak treffes. Disse omfatter blant annet bruk av personlig verneutstyr og vernemaske, bruk av påføringsutstyr og form av produktet slik at eksponeringen reduseres til et akseptabelt nivå. Ved bruk innendørs omfatter tiltakene også beskyttelse av operatører og arbeidstakere under gassing, beskyttelse av arbeidstakere ved retur etter gassingen og beskyttelse av forbipasserende mot gasslekkasje.
• For produkter som inneholder aluminiumfosfid og som kan etterlate restkonsentrasjoner i næringsmidler, skal etikettene og/eller sikkerhetsdatablad for godkjente produkter inneholde bruksanvisning, slik som overholdelse av venteperiode og som er i samsvar med bestemmelsene i artikkel 18 i forordning (EF) nr. 396/2005.

Merknader

Direktiv 98/8/EF - biociddirektivet - og senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift av 18.desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2004. Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennom bestemmelser i direktiv 2010/9/EU inkluderes stoffet aluminiumfosfid som frigir fosfin i vedlegg I til direktiv 98/8/EF og kan benyttes i produktgruppen insektmidler. Imidlertid er det knyttet spesifikke og strenge betingelser til godkjenning av produkter som inneholder dette stoffet. Bruk er vurdert i forhold risiko for helse og miljø. Dette betyr kontrollert bruk av det aktuelle stoffet, noe som er positivt i forhold til menneskers helse og beskyttelse av miljøet. Videre blir det et harmonisert marked med like rammebetingelser for både europeisk og norsk industri i forbindelse med ev søknader om å bruke det aktuelle stoffet i insektmidler.

Gjennomføring av direktiv 2010/9/EU vil skje ved endringer i biocidforskriftens vedlegg 7 - aktive stoffer som er vedtatt oppført i biociddirektivets vedlegg I, IA eller IB for bruk i angitt(e) produkttype(r). Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter flere forordninger, mange direktiver og beslutninger (både direktiver og beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer i vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble også lagt ut på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet www.klif.no. Tilsvarende prosedyrer vil følges i arbeid med, og gjennomføring av nye rettsakter på området.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biocidregelverket gjennom deltakelse på møter i EU, herunder møter i både i Competent Authority og Standing Committee, faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Videre er myndighetene i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsdirektiv 2010/9/EU av 9. februar 2010 er behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.
EØS-notat for Kommisjonsbeslutning 2009/95/EF er tidligere behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten ble funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 L 0011 Kommisjonsdirektiv 2010/11/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av warfarin som et aktivt stoff i Vedlegg I (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til inkludering i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

Gjennom kommisjonsdirektiv 2010/11/EU godkjennes stoffet warfarin som et aktivt stoff til bruk i rottebekjempelsesmidler. Imidlertid skal godkjenninger av produkter med warfarin gis med strenge betingelser. Warfarin er inkludert i vedlegg I kun for fem år, og det skal foretas en sammenlignende risikovurdering av det aktive stoffet i samsvar med artikkel 10(5)(i) andre ledd i direktiv 98/8/EF før inkludering av stoffet i vedlegg I forlenges.

Medlemsstatene skal sikre at godkjennelser gis med følgende betingelser:

• Den nominelle konsentrasjonen av det aktive stoffet i produktet må ikke overskride 790 mg/kg, og det skal kun gis tillatelser til produkter som er klare til bruk.
• Produkter skal inneholde bittermiddel og, der det er aktuelt, et fargestoff.
• Primær såvel som sekundær eksponering overfor mennesker, dyr utenfor målgruppen og miljøet skal minimeres ved å vurdere og benytte alle egnede og disponible risikoreduserende tiltak. Disse omfatter blant annet at produktet begrenses til yrkesmessig bruk, at det fastsettes en øvre grense for pakkestørrelse, og at det pålegges en forpliktelse til å benytte sikre åtestasjoner.

Merknader

Direktiv 98/8/EF - biociddirektivet - og senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 18.desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2004. Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennom bestemmelser i direktiv 2010/11/EU inkluderes stoffet warfarin i vedlegg I til direktiv 98/8/EF og kan benyttes i produktgruppen rottegift/rottebekjempelsesmidler. Imidlertid er det knyttet spesifikke og strenge betingelser til godkjenning av produkter som inneholder dette stoffet. Bruk er vurdert i forhold risiko for helse og miljø. Dette betyr kontrollert bruk av det aktuelle stoffet, noe som er positivt i forhold til menneskers helse og beskyttelse av miljøet. Videre blir det et harmonisert marked med like rammebetingelser for både europeisk og norsk industri i forbindelse med ev søknader om å bruke det aktuelle stoffet i rottebekjempelsesmidler.

Gjennomføring av direktiv 2010/11/EU vil skje ved endringer i biocidforskriftens vedlegg 7 - aktive stoffer som er vedtatt oppført i biociddirektivets vedlegg I, IA eller IB for bruk i angitt(e) produkttype(r). Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter flere forordninger, mange direktiver og beslutninger (både direktiver og beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer i vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble også lagt ut på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet www.klif.no. Tilsvarende prosess vil følges i forbindelse med arbeid med, og gjennomføring av nye rettsakter på området.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biocidregelverket gjennom deltakelse på møter i EU-regi (møter både i Competent Authority og Standing Committee), faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Videre er myndighetene i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsdirektiv 2010/11/EU er behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 L 0112 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/112/EF av 16. desember 2008 om endring av direktivene 76/768/EØF, 88/378/EØF, 1999/13/EF, 2000/53/EF, 2002/96/EF og 2004/42/EF for å tilpasse de til forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger harmoniserer klassifisering og merking av stoffer og stoffblandinger. Forordning (EF) nr. 1272/2008 (omtalt som CLP-forordningen) vil erstatte direktiv 67/548/EØF om klassifisering, merking og emballering av farlige stoffer og direktiv 1999/45/EF om klassifisering, merking og emballering av farlige stoffblandinger. Forordning (EF) nr. 1272/2008 bygger på erfaringene med direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og inkorporerer kriteriene for klassifisering og merking av stoffer og stoffblandinger som er fastsatt i det globale harmoniserte systemet for klassifisering og merking av kjemikalier (GHS) som er vedtatt på internasjonalt nivå gjennom FNs regi.

Visse bestemmelser om klassifisering og merking som er fastsatt i hhv direktivene 67/548/EØF og 1999/45/EF fungerer også som grunnlag for anvendelse av annen lovgivning som:
• Rådsdirektiv 76/768/EØF av 27. juli 1976 om kosmetikk
• Rådsdirektiv 88/378/EØF av 3. mai 1988 om sikkerhet ved leketøy
• Rådsdirektiv 1999/13/EF av 11. mars 1999 om begrensning av utslipp av flyktige organiske forbindelser fra bruk av organiske løsemidler i visse virksomheter og anlegg
• Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/53/EF av 18. september 2000 om utrangerte kjøretøy
• Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/96/EF av 27. januar 2002 om avfall fra elektrisk og elektronisk utstyr (WEEE-direktivet)
• Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/42/EF av 21. april 2004 om begrensning av utslipp av flyktige organiske forbindelser fra anvendelse av organiske løsemiddel i visse malinger og lakk samt lakkeringsprodukter reparasjon av kjøretøy.

Inkorporering av GHS-kriteriene medfører innføring av nye fareklasser og nye farekategorier som kun delvis tilsvarer bestemmelser om klassifisering og merking fastsatt i hhv direktiv 67/548/EØF og direktiv 1999/45/EF. En analyse av de potensielle implikasjonene ved overgangen fra det gamle til det nye klassifiserings- og merkesystemet resulterte i at anvendelsesområdet for de pågjeldene rettsaktene bør fastholdes ved å tilpasse referansene til klassifiseringskriteriene i direktivene 76/768/EØF, 88/378/EØF, 2000/53/EF og 2002/96/EF til det nye systemet som ble innført ved forordning (EF) nr. 1272/2008.
Det er også nødvendig å tilpasse direktiv 76/768/EØF slik at det tar høyde for fastsettelsen av forordning (EF) nr. 1907/2006 REACH, videre om opprettelsen av det europeiske kjemikaliebyrået (ECHA) i tilknytning til REACH og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådsforordning (EØF) nr. 793/93 og Kommisjonsforordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådsdirektiv 76/769/EØF og Kommisjonsdirektivene 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF.

Direktiv 1999/13/EF må også endres slik at det blir i overensstemmelse med direktiv 67/548/EØF der risikosetningene R40 er erstattet med to nye risikosetninger R40 og R68 for å sikre en korrekt overgang til de faresetninger som er fastsatt i forordning (EF) nr. 1272/2008.

Overgangen fra klassifiseringskriteriene i direktiv 67/548/EØF og direktiv 1999/45/EF bør avsluttet innen 1. juni 2015. Som produsent av kosmetikk, leketøy, maling, lakk, produkter til reparasjonslakkering for kjøretøy, kjøretøy og elektrisk og elektronisk utstyr regnes produsenter, importører eller etterfølgende brukere innenfor betydningen i forordning (EF) nr. 1272/2008 samt driftledere hvis aktiviteter er omfattet av direktiv 1999/13/EF. De bør alle få en mulighet til å utforme en overgangsstrategi i henhold til dette direktivet innenfor liknende tidsramme som i forordning (EF) nr. 1272/2008.

I artiklene 1 - 6 i direktiv 2008/112/EF oppstilles de konkrete endringer som må foretas i direktivene 76/768/EØF, 88/378/EØF, 1999/13/EF, 2000/53/EF, 2002/96/EF og 2004/42/EF slik at de omtalte bestemmelsene om klassifisering og merking vil samsvare med bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1272/2008. Forordning (EF) nr. 1272/2008 har vært behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Merknader

Direktiv 2008/112/EF er hjemlet i artikkel 95 og artikkel 175(1) i EF-traktaten. Gjennomføring av direktiv 2008/112/EF vil medføre behov for endringer i norsk rett i enkeltforskrifter/bestemmelser som gjennomfører bestemmelsene i de omtalte direktivene.

Sakkyndige instansers merknader

Direktiv 2008/112/EF er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og funnet EØS-relevant og akseptabel.
Norge deltar aktivt i EUs arbeid på de aktuelle områdene ved deltakelse på møter og faglige innspill, og myndighetene er også i kontakt med berørte parter. Direktiv 2008/112/EF omhandler nødvendige endringer i direktivene 76/768/EØF, 88/378/EØF, 1999/13/EF, 2000/53/EF, 2002/96/EF og 2004/42/EF for at de skal være oppdatert og samsvare med de aktuelle bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1272/2008. Arbeidet med gjennomføring av forordning (EF) nr. 1272/2008 pågår og informasjon om denne forordninger er lagt ut på hjemmesidene til Statens forurensningstilsyn - www.sft.no
Det er kontakt og samarbeid mellom de berørte myndigheter på dette området. Det er viktig både for berørt industri og aktuelle norske myndigheter å ha tilsvarende forbedret og oppdatert regelverk på dette viktige området som resten av EU/EØS.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 L 0007 Kommisjonsdirektiv 2010/7/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av magnesiumfosfid som frigir fosfin som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til inkludering på vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

Gjennom kommisjonsdirektiv 2010/7/EU godkjennes stoffet magnesiumfosfid som kan frigi fosfin til bruk i insektmidler. Imidlertid er det strenge krav og betingelser knyttet til godkjenning av et produkt. Når medlemsstatene vurderer søknader (i henhold til artikkel 5 og vedlegg VI) om godkjenning av et produkt skal de legge særlig vekt på de deler av miljøet og befolkningen som ikke er omfattet av risikovurderingen på fellesskapsnivå, og som kan eksponeres for produktet. Videre skal det legges vekt på de bruks- og eksponeringsscenarier som ikke er blitt representativt behandlet i risikovurderingen på fellesskapsnivå. Medlemsstatene skal der det er relevant særskilt vurdere risikoen ved bruk ute.
Når medlemsstatene utsteder en produktgodkjenning skal de sikre at det fremlegges tilstrekkelige restkonsentrasjonsundersøkelser, som gir mulighet til å vurdere risiko for forbrukerne, og at det treffes egnede tiltak eller settes særskilte vilkår for å begrense de identifiserte risikoene.

Medlemsstatene skal sikre at godkjennelser gis med følgende betingelser:
• Produktene skal kun omsettes til og benyttes av profesjonelle brukere med opplæring, og kun i bruksklar form.
• Med hensyn til de identifiserte risikoene ved bruk, skal tilstrekkelige risikoreduserende tiltak treffes. Disse omfatter blant annet bruk av personlig verneutstyr og vernemaske, bruk av påføringsutstyr og form av produktet slik at eksponeringen reduseres til et akseptabelt nivå. Ved bruk innendørs omfatter tiltakene også beskyttelse av operatører og arbeidstakere under gassing, beskyttelse av arbeidstakere ved retur etter gassingen og beskyttelse av forbipasserende mot gasslekkasje.
• For produkter som inneholder trimagnesiumdifosfid og som kan etterlate restkonsentrasjoner i næringsmidler, skal etikettene og/eller sikkerhetsdatablad for godkjente produkter inneholde bruksanvisning, slik som overholdelse av venteperiode og som er i samsvar med bestemmelsene i artikkel 18 i forordning (EF) nr. 396/2005.

Merknader

Direktiv 98/8/EF - biociddirektivet - og senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift av 18. desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2004. Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennom bestemmelser i direktiv 2010/7/EU inkluderes stoffet magnesiumfosfid som frigir fosfin i vedlegg I til direktiv 98/8/EF og kan benyttes i produktgruppen insektmidler. Imidlertid er det knyttet spesifikke og strenge betingelser til godkjenning av produkter som inneholder dette stoffet. Bruk er vurdert i forhold risiko for helse og miljø. Dette betyr kontrollert bruk av det aktuelle stoffet, noe som er positivt i forhold til menneskers helse og beskyttelse av miljøet. Videre blir det et harmonisert marked med like rammebetingelser for både europeisk og norsk industri i forbindelse med ev søknader om å bruke det aktuelle stoffet i insektmidler.

Gjennomføring av direktiv 2010/7/EU vil skje ved endringer i biocidforskriftens vedlegg 7 - aktive stoffer som er vedtatt oppført i biociddirektivets vedlegg I, IA eller IB for bruk i angitt(e) produkttype(r). Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter flere forordninger, mange direktiver og beslutninger (både direktiver og beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer i vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble også lagt ut på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet www.klif.no. Tilsvarende prosedyrer vil følges i arbeid med, og gjennomføring av nye rettsakter på området.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biocidregelverket gjennom deltakelse på møter i EU, herunder møter i både i Competent Authority og Standing Committee, faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Videre er myndighetene i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsdirektiv 2010/7/EU av 9. februar 2010 er behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 L 0010 Kommisjonsdirektiv 2010/10/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av brodifacoum som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til inkludering på vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

Gjennom bestemmelser i direktiv 2010/10/EU godkjennes stoffet brodifacoum til bruk i rottebekjempelsesmidler. Imidlertid skal godkjenninger av produkter med brodifacoum gis med strenge betingelser. Brodifacoum er nå inkludert i vedlegg I for kun fem år, og det skal foretas en sammenlignende risikovurdering av det aktive stoffet i samsvar med artikkel 10(5)(i) andre ledd i direktiv 98/8/EF før inkludering av stoffet i vedlegg I forlenges.

Medlemsstatene skal sikre at godkjennelser gis med følgende betingelser:
Den nominelle konsentrasjonen av det aktive stoffet i produktet må ikke overskride 50 mg/kg, og det skal kun gis tillatelser til produkter som er klare til bruk.

Produkter skal inneholde bittermiddel og et fargestoff.
Produkter må ikke benyttes som strøpulver.

Primær såvel som sekundær eksponering overfor mennesker, dyr utenfor målgruppen og miljøet skal minimeres ved å vurdere og benytte alle egnede og disponible risikoreduserende tiltak. Disse omfatter blant annet at produktet begrenses til yrkesmessig bruk, at det fastsettes en øvre grense for pakkestørrelse, og at det pålegges en forpliktelse til å benytte sikre åtestasjoner.

Merknader

Direktiv 98/8/EF - biociddirektivet - og senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 18.desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2004. Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennom bestemmelser i direktiv 2010/10/EU inkluderes stoffet brodifacoum i vedlegg I til direktiv 98/8/EF og kan benyttes i produktgruppen rottegift/rottebekjempelsesmidler. Imidlertid er det knyttet spesifikke og strenge betingelser til godkjenning av produkter som inneholder dette stoffet. Bruk er vurdert i forhold risiko for helse og miljø. Dette betyr kontrollert bruk av det aktuelle stoffet, noe som er positivt i forhold til menneskers helse og beskyttelse av miljøet. Videre blir det et harmonisert marked med like

rammebetingelser for både europeisk og norsk industri i forbindelse med ev søknader om å bruke det aktuelle stoffet i rottebekjempelsesmidler.

Gjennomføring av direktiv 2010/10/EU vil skje ved endringer i biocidforskriftens vedlegg 7 - aktive stoffer som er vedtatt oppført i biociddirektivets vedlegg I, IA eller IB for bruk i angitt(e) produkttype(r). Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter flere forordninger, mange direktiver og beslutninger (både direktiver og beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer i vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble også lagt ut på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet www.klif.no. Tilsvarende prosess vil følges i forbindelse med arbeid med, og gjennomføring av nye rettsakter på området.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biocidregelverket gjennom deltakelse på møter i EU-regi (møter både i Competent Authority og Standing Committee), faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Videre er myndighetene i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsdirektiv 2010/10/EU er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 L 0005 Kommisjonsdirektiv 2010/5/EU av 8. februar 2010 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av akrolein som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse.

Gjennom kommisjonsdirektiv 2010/5/EU godkjennes det nye aktive stoffet akrolein til bruk i slimbekjempningsmidler. Imidlertid er det strenge krav og betingelser knyttet til godkjenning av et produkt. Når medlemsstatene vurderer søknader (i henhold til artikkel 5 og vedlegg VI) om godkjenning av et produkt skal de legge særlig vekt på de deler av befolkningen som ikke er omfattet av risikovurderingen på fellesskapsnivå, og som kan eksponeres for produktet. Videre skal det legges vekt på de bruks- og eksponeringsscenarier som ikke er blitt representativt behandlet i risikovurderingen på fellesskapsnivå.

Medlemsstatene skal sikre at godkjennelser gis med følgende betingelser:
• Spillvann som inneholder akrolein skal overvåkes før det slippes ut, om det ikke kan bevises at miljørisikoen kan begrenses med andre midler. Dersom det er risiko i forhold til det marine miljø skal spillvannet lagres i egnede tanker eller renses før det slippes ut.
• Ved bruk av produktet, som er godkjent til industriell bruk og/eller til bruk av fagfolk, skal det alltid benyttes verneutstyr, med mindre det fremgår i søknaden at risikoen i forbindelse med slik bruk kan reduseres til et akseptabelt nivå på andre måter.

Merknader

Direktiv 98/8/EF - biociddirektivet - og senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift av 18.desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2004. Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennom bestemmelser i direktiv 2010/5/EU inkluderes stoffet akrolein som er et nytt stoff på markedet i vedlegg I til direktiv 98/8/EF og kan benyttes i produktgruppen slimbekjempelsesmidler. Det representative produktet er risikovurdert i forhold til i offshore-industrien. Imidlertid er det knyttet spesifikke og strenge betingelser til godkjenning av produkter som inneholder dette stoffet. Bruk er vurdert i forhold risiko for helse og miljø. Dette betyr kontrollert bruk av det aktuelle stoffet, noe som er positivt i forhold til menneskers helse og beskyttelse av miljøet. Videre blir det et harmonisert marked med like rammebetingelser for både europeisk og norsk industri i forbindelse med ev søknader om å bruke det aktuelle stoffet i slimbekjempelsesmidler.

Gjennomføring av direktiv 2010/5/EU vil skje ved endringer i biocidforskriftens vedlegg 7 - aktive stoffer som er vedtatt oppført i biociddirektivets vedlegg I, IA eller IB for bruk i angitt(e) produkttype(r). Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter flere forordninger, mange direktiver og beslutninger (både direktiver og beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer i vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble også lagt ut på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet www.klif.no. Tilsvarende prosedyrer vil følges i arbeid med, og gjennomføring av nye rettsakter på området.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biocidregelverket gjennom deltakelse på møter i EU, herunder møter i både i Competent Authority og Standing Committee, faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Videre er myndighetene i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsdirektiv 2010/5/EU av 8. februar 2010 er behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 L 0008 Kommisjonsdirektiv 2010/8/EU av 9. februar 2010 om endring av europaparlaments-og rådsdirektiv 98/8/EF om inkludering av warfarinnatrium som et aktivt stoff i vedlegg I (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til inkludering i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

Gjennom kommisjonsdirektiv 2010/8/EU godkjennes stoffet warfarinnatrium som et aktivt stoff til bruk i rottebekjempelsesmidler. Imidlertid skal godkjenninger av produkter med warfarinnatrium gis med strenge betingelser. Warfarinnatrium er inkludert i vedlegg I kun for fem år, og det skal foretas en sammenlignende risikovurdering av det aktive stoffet i samsvar med artikkel 10(5)(i) andre ledd i direktiv 98/8/EF før inkludering av stoffet i vedlegg I forlenges.

Medlemsstatene skal sikre at godkjennelser gis med følgende betingelser:
• Den nominelle konsentrasjonen av det aktive stoffet i produktet må ikke overskride 790 mg/kg, og det skal kun gis tillatelser til produkter som er klare til bruk.
• Produkter skal inneholde bittermiddel og, der det er aktuelt, et fargestoff.
• Primær såvel som sekundær eksponering overfor mennesker, dyr utenfor målgruppen og miljøet skal minimeres ved å vurdere og benytte alle egnede og disponible risikoreduserende tiltak. Disse omfatter blant annet at produktet begrenses til yrkesmessig bruk, at det fastsettes en øvre grense for pakkestørrelse, og at det pålegges en forpliktelse til å benytte sikre åtestasjoner.

Merknader

Direktiv 98/8/EF - biociddirektivet - og senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 18.desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2004. Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennom bestemmelser i direktiv 2010/8/EU inkluderes stoffet warfarinnatrium i vedlegg I til direktiv 98/8/EF og kan benyttes i produktgruppen rottegift/rottebekjempelsesmidler. Imidlertid er det knyttet spesifikke og strenge betingelser til godkjenning av produkter som inneholder dette stoffet. Bruk er vurdert i forhold risiko for helse og miljø. Dette betyr kontrollert bruk av det aktuelle stoffet, noe som er positivt i forhold til menneskers helse og beskyttelse av miljøet. Videre blir det et harmonisert marked med like rammebetingelser for både europeisk og norsk industri i forbindelse med ev søknader om å bruke det aktuelle stoffet i rottebekjempelsesmidler.

Gjennomføring av direktiv 2010/8/EU vil skje ved endringer i biocidforskriftens vedlegg 7 - aktive stoffer som er vedtatt oppført i biociddirektivets vedlegg I, IA eller IB for bruk i angitt(e) produkttype(r). Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter flere forordninger, mange direktiver og beslutninger (både direktiver og beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer i vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble også lagt ut på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet www.klif.no. Tilsvarende prosess vil følges i forbindelse med arbeid med, og gjennomføring av nye rettsakter på området.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biocidregelverket gjennom deltakelse på møter i EU-regi (møter både i Competent Authority og Standing Committee), faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Videre er myndighetene i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsdirektiv 2010/8/EU er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1272 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger - endringer til direktiv 67/548/EØF, 1999/45/EF og forordning (EF) nr. 1907/2006 (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Den 27. juni 2007 la Kommisjonen frem forslag til en ny forordning om klassifisering, merking og emballering av farlige kjemikalier - KOM(2007) 355. Den nye forordningen om klassifisering, merking og emballering av farlige kjemikalier vil, etter en overgangsperiode, erstatte direktiv 67/548/EØF om klassifisering og merking av farlige stoffer og direktiv 99/45/EF om klassifisering og merking av farlige stoffblandinger. Forordning (EF) nr. 1272/2008 ble vedtatt 16. desember 2008.

Bakgrunnen for ny forordning for klassifisering og merking av farlige kjemikalier er å gjennomføre FNs globale harmoniserte system (GHS) for klassifisering og merking av kjemikalier. Det nye globale klassifiseringssystemet er utviklet for å skape felles kriterier for klassifisering og merking av kjemikalier i alle sektorer i FNs medlemsland. Hensikten med et felles internasjonalt regelverk på området er å bedre beskyttelsen for helse og miljø og samtidig bedre betingelsen for internasjonal handel med kjemikalier. En synlig endring i forhold til dagens regelverk er at de oransjefargede faresymbolene erstattes av symboler på hvit bakgrunn med rød ramme. For merking av helsefarlige produkter innføres også to helt nye symboler. De farebetegnelsene som i dag inngår i merkingen, som for eksempel "helseskadelig" eller "irriterende" forsvinner, og i stedet vil symbolene kombineres med signalord ("danger" og "warning"). Kriterier og testmetoder for fysikalske/kjemiske egenskaper (brann, eksplosjon, oksiderende) endres slik at de vil bli i overensstemmelse med bestemmelsene i regelverket for transport av farlig gods. Andre endringer i klassifiseringskriteriene gjelder blant annet grenseverdier og metoder for å beregne klassifisering av stoffblandinger. Systemet for risiko- og sikkerhetssetninger vil være tilnærmet likt selv om det ikke blir helt identisk.

Det nye kjemikaliebyrået (ECHA) opprettet i tilknytning til REACH, er tiltenkt oppgaver i henhold til dette nye regelverket. ECHA skal ha et offentlig register over klassifisering og merking som produsenter og importører skal rapportere sine stoffklassifiseringer til. Fra 1. desember 2010 er produsenter og importører forpliktet til å gi informasjon til registeret. Alle stoffer som registreres ifølge REACH (dvs mer enn 1 tonn per år pr produsent/importør) samt alle stoffer som klassifiseres som farlige skal rapporteres.

De eksisterende reglene for klassifisering og merking av farlige kjemikalier vil i EU/EØS gjelde parallelt med den nye forordningen frem til 1. juni 2015. Målsettingen er at den nye forordningen skal tre i kraft 2009. Forordningen blir bindende for stoffer fra 1. desember 2010, og for stoffblandinger fra 1. juni 2015. Stoffer som slippes ut på markedet før 1. desember 2010, og stoffblandinger før 1. juni 2015, vil ikke måtte merkes om og emballeres om før 1. desember 2012, respektive 1. juni 2017 for stoffblandinger. Det legges opp til en overgangsperiode i fht både eksisterende og kommende regelverk for klassifisering og merking av kjemikalier:

Ved ikrafttredelse av den nye forordningen:
Eksisterende regelverk fortsetter å gjelde, men forordningen kan anvendes for stoffer og stoffblandinger. Stoffer og stoffblandinger skal i så fall klassifiseres både i henhold til det eksisterende regelverket og den nye forordningen, mens merking og emballering følger den nye forordningen.

Fra 1. desember 2010:
Stoffer skal fra 1. desember 2010 til 1. juni 2015 klassifiseres både i henhold til det eksisterende regelverket og den nye forordningen. Stoffer skal merkes og emballeres i henhold til den nye forordningen.

Fra i. juni 2015
Stoffer og stoffblandinger skal klassifiseres, merkes og emballeres kun i henhold til den nye forordningen.

Merknader

Direktivene om klassifisering og merking av farlige stoffer (67/548/EØF) og stoffblandinger (99/45/EF) er en del av EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett ved forskrift 16. juli 2002 nr. 1139 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier. En gjennomføring av ny forordning vil medføre behov for endringer i denne forskriften.

Norge deltar forøvrig aktivt i dette arbeidet i de aktuelle arbeidsgruppene i EU. Norge ga blant annet skriftlig innspill i fbm stakeholder-konsultasjonen som Kommisjonen hadde for dette forslaget (2006). Videre deltar Norge også i GHS-arbeidet i FNs regi.

Sakkyndige instansers merknader

Forordning (EF) nr. 1272/2008 er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og anses som EØS-relevant og akseptabel. Det kan imidlertid være aktuelt å melde inn behov for videreføring av tilpasningstekst for noen få stoffer.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0440 Kommisjonsforordning (EF) nr. 440/2008 av 30. mai 2008 om fastsettelse av testmetoder i henholdt til forordning (EF) nr. 1907/2006 REACH (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

For omtale av forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH (registrering, vurdering, godkjenning og restriksjoner av kjemikalier) - EU/EØS' nye kjemikalieregelverk - vises det til omtale i eget EØS-notat for denne rettsakten.

I henhold til forordning (EF) nr. 1907/2006 REACH skal det på fellesskapsnivå fastsettes testmetoder for testing av stoffer og stoffblandinger (metoder for bestemmelse av fysisk-kjemiske egenskaper, human toksisitet og økotoksisitet) hvor slike tester er påkrevet for å fremskaffe opplysninger om stoffers og stoffblandingers iboende egenskaper. Direktiv 67/548/EØF gir regler om klassifisering og merking av farlige kjemiske stoffer, og vedlegg V til dette direktivet inneholdt tidligere metoder for testing av stoffer. Ved direktiv 2006/121/EF ble vedlegg V til direktiv 67/548/EØF opphevet med virkning fra 1. juni 2008, og testmetodene i vedlegg V til direktiv 67/548/EØF er derfor inkorporert i forordning (EF) nr. 440/2008. Denne forordningen hindrer ikke benyttelse av andre testmetoder forutsatt at de er i tråd med aktuelle bestemmelser i forordning (EF) nr. 1907/2006 REACH. Ved utforming av testmetoder bør det i fullt omfang tas hensyn til prinsippene om å erstatte, begrense og forbedre bruk av forsøksdyr i prosedyrer, især når aktuelle validerte metoder blir tilgjengelige for å erstatte, redusere eller forbedre dyreforsøk. Gjennom vedlegget til forordning (EF) nr. 440/2008 fastsettes de testmetoder som skal benyttes i forbindelse med forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH. Kommisjonen revurderer etter behov testmetodene i denne forordningen med henblikk på å erstatte, begrense eller forbedre forsøk med virveldyr.

Merknader

Norge deltar aktivt i arbeidet i forbindelse med REACH og er i kontakt med berørte parter. Det nye regelverket i EU om registrering, vurdering, godkjenning og restriksjoner av kjemikalier - REACH - ble innlemmet i EØS-avtalen 14. mars 2008 og godkjent av Stortinget 29. mai 2008. Norsk gjennomføringsforskrift ble fastsatt med virkning fra 30. mai 2008. REACH er nå det grunnleggende systemregelverket for kjemikalieforvaltning i Norge.

Det er behov for å endre det aktuelle norske regelverket slik at det er i samsvar med endringene som gjennomføres i fbm forordning (EF) nr. 440/2008. Dette er mer en teknisk endring hvor bestemmelser om

testmetoder - som tidligere var nedfelt i et vedlegg i regelverket for klassifisering og merking av kjemiske stoffer - inkorporeres i REACH.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og ble ansett som EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1336 Europaparlamentets-og rådsforordning (EF) nr. 1336/2008 av 16. desember 2008 om endring av forordning (EF) nr. 648/2004 for tilpasning til forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger

(vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 648/2004 var en oppdatering og modernisering av tidligere regler for vaskemidler. Det var behov for å samle alle kravene vedr vaskemidler i ett regelverk, inkludert krav til merking som kom i tillegg til krav om merking etter regelverket for klassifisering og merking av kjemikalier. Forordning (EF) nr. 648/2004 ble innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komitebeslutning nr. 144/2005 av 2. desember 2005, og gjennomført i norsk rett ved endringer i produktforskriften 6. mars 2006.

Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering og merking av farlige kjemikalier (omtalt som CLP-forordningen) erstatter gradvis bestemmelsene i direktivene 67/548/EØF og 99/45/EF om klassifisering og merking av hhv farlige stoffer og farlige stoffblandinger. Det er derfor behov for å gjennomføre noen endringer i andre forordninger/direktiver for å få samsvar mellom tilsvarende begreper i disse og den nye CLP-forordningen. I forordningen (EF) nr. 648/2004 innføres tilsvarende begrepsbruk (gjelder definisjon av stoffblandinger) og overgangsordninger slik at disse skal samsvare med tilsvarende bestemmelser som i den nye CLP-forordningen.

Merknader

Forordning (EF) nr. 1336/2008 er av teknisk karakter gjort i den hensikt å få samsvar mellom aktuelle bestemmelser i vaskemiddelforordningen og den nye CLP-forordningen. Det er også behov for å gjennomføre tilsvarende endringer i det aktuelle norske regelverket.

Sakkyndige instansers merknader

Forordning (EF) nr. 1336/2008 er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling og anses som EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0790 Kommisjonsforordning (EF) nr. 790/2009 av 10. august 2009 om endring for tilpasning til den tekniske og vitenskapelige utvikling av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

En ny forordning - forordning (EF) nr. 1272/2008 - om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger ble vedtatt 16. desember 2008. Forordning (EF) nr. 1272/2008 - omtalt som CLP-forordningen - er hjemlet i artikkel 95 i EF-traktaten. Forordning (EF) nr. 1272/2008 er tidligere omtalt i et eget EØS-notat og behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling.

Bakgrunnen for den nye forordningen for klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger er å gjennomføre FNs globale harmoniserte system (GHS) for klassifisering og merking av kjemikalier. Det nye globale klassifiseringssystemet er utviklet for å skape felles kriterier for klassifisering og merking av kjemikalier i alle sektorer i FNs medlemsland. Hensikten med et felles internasjonalt regelverk på området er å bedre beskyttelsen for helse og miljø og samtidig bedre betingelsene for internasjonal handel med kjemikalier. De eksisterende reglene for klassifisering, merking og emballering av farlige kjemikalier vil i EU/EØS gjelde parallelt med den nye forordningen frem til 1. juni 2015. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 790/2009 foretas det endringer i forordning (EF) nr. 1272/2008:

Del 3 i vedlegg VI til forordning (EF) nr. 1272/2008 inneholder to lister over harmonisert klassifisering og merking av farlige stoffer. Tabell 3.1 inneholder en liste over harmonisert klassifisering og merking av farlige stoffer basert på kriterier i vedlegg I til forordning (EF) nr. 1272/2008. Tabell 3.2 inneholder en liste over harmonisert klassifisering og merking av farlige stoffer basert på kriterier i vedlegg VI i direktiv 67/548/EØF om klassifisering, merking og emballering av farlige stoffer. Det er behov for endringer i disse to listene slik at de omfatter oppdatert klassifisering for stoffer som allerede omfattes av harmonisert klassifisering og nye harmoniserte klassifiseringer.

Vedlegg VI til forordning (EF) nr. 1272/2008 endres for å reflektere de nylige vedtatte endringene i vedlegg I til direktiv 67/548/EØF, som ble innført ved Kommisjonsdirektiv 2008/58/EF om 30. tekniske tilpasning til direktiv 67/548/EØF og ved Kommisjonsdirektiv 2009/2/EF om 31. tekniske tilpasning til direktiv 67/548/EØF. EØS-notater for både direktiv 2008/58/EF og direktiv 2009/2/EF har vært behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling.

Kommisjonsforordning (EF) nr. 790/2009 får anvendelse fra 1. desember 2010, tilsvarende ikrafttredelsesdato for de berørte bestemmelsene i hovedregelverket forordning (EF) nr. 1272/2008.

Merknader

Direktivene om klassifisering og merking av farlige stoffer (67/548/EØF) og stoffblandinger (99/45/EF) er en del av EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett ved forskrift 16. juli 2002 nr. 1139 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier. En gjennomføring av CLP-forordningen vil medføre behov for endringer i denne forskriften. Det arbeides med norsk gjennomføringsforskrift for CLP og det vil være aktuelt å inkludere bestemmelsene i forordning (EF) nr. 790/2009 i dette arbeidet. Det er viktig for Norge å ha et tilsvarende oppdatert og forbedret regelverk på området. Norge deltar forøvrig aktivt i dette arbeidet i de aktuelle arbeidsgruppene i EU. Norge ga også skriftlig innspill i forbindelse med stakeholder-konsultasjonen som Kommisjonen gjennomførte for dette forslaget (2006). Videre deltar Norge i GHS-arbeidet i FNs regi.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsforordning (EF) nr. 790/2009 er behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0552 Kommisjonsforordning (EF) nr. 552/2009 av 22. juni 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) med hensyn til vedlegg XVII (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Rådsdirektiv 76/769/EØF – begrensningsdirektivet - har gitt regler om restriksjoner i omsetning og bruk av visse skadelige stoffer og produkter. Dette direktivet ble opphevet fra 1. juni 2009 og gikk da inn som en egen forordning om restriksjoner i forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), jf. artikkel 139 i REACH-forordningen. REACH-forordningen er hjemlet i artikkel 95 i EF-traktaten.

Kommisjonsforordning (EF) nr. 552/2009 om Annex XVII er i hovedsak en videreføring av bestemmelsene i begrensningsdirektivet, men det foretas noen endringer/oppdateringer, blant annet endres terminologi slik at det blir samsvar i relevante bestemmelser i annet aktuelt regelverk. Dette gjelder spesielt i forhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av kjemikalier. Videre var det behov for å inkludere bestemmelsene i direktivene 2006/122/EF av 12. desember 2006 om PFOS og 2006/139/EF av 20. desember 2006 om arsen.

Gjennom europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1348/2008/EF av 16. desember 2008 ble det dessuten innført nye reguleringer av følgende stoffer i tilknytning til direktiv 76/769/EØF:

• DEGME - 2-(2-methoxyethoxy)ethanol. Dette omfatter maling, malingsfjernere, rengjøringsmidler, selvpolerende emulsjoner og produkter til overflatebehandling av gulv. Reguleringen innebærer at etter 27. juni 2010 skal DEGME som bestanddel i konsentrasjoner på 0,1 vektprosent eller mer i maling, malingsfjernere, rengjøringsmidler, selvpolerende emulsjoner og produkter til overflatebehandling ikke slippes ut på markedet til vanlige forbrukere.
• DEGBE - 2-(2-butoxyethoxy)ethanol. Dette omfatter regulering av DEGBE som bestanddel i sprøytemaling eller rengjøringsspray i aerosolbeholdere.
• MDI - methylendiphenyldiisocyanat. MDI skal ikke slippes ut på markedet etter 27. desember 2010 som bestanddel i produkter i konsentrasjoner som er lik eller høyere enn 0,1 vektprosent til vanlige forbrukere med mindre forpakningen inneholder beskyttelseshansker og er riktig merket etter gitte spesifikasjoner.
• Cyclohexan. Cyclohexan skal blant annet ikke slippes på markedet for første gang etter 27. juni 2010 som bestanddel i neoprenbasert kontaktlim i konsentrasjoner lik eller høyere enn 0,1 vektprosent i pakninger over 350 gram.
• AN - ammoniumnitrat. Ammoniumnitrat benyttes i stort omfang som gjødsel, og kan fungere som oksideringsmiddel. Det kan spesielt eksplodere dersom det blandes med visse andre stoffer. Ammoniumnitratgjødsel må derfor oppfylle visse krav, når det bringes i omsetning, for å sikre at det ikke forekommer utilsiktede eksplosjoner. Det innføres derfor bestemmelser for all ammoniumnitratgjødsel som bringes i omsetning i Fellesskapet for å sikre at denne typen gjødsel oppfyller sikkerhetskravene i forordning (EF) nr. 2003/2003.
Disse reguleringene er tatt inn i forordning (EF) nr. 552/2009, jf. postene 54, 55, 56, 57 og 58 i vedlegget.

Merknader

REACH-forordningen er gjennomført i norsk rett ved forskrift av 30. mai 2008 nr. 516 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften). Rådsdirektiv 76/769/EØF - begrensningsdirektivet - med senere endringer er gjennomført i norsk rett ved forskrift av 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).

Gjennomføring av Kommisjonsforordning (EF) nr. 552/2009 om Annex XVII medfører behov for noen mindre endringer i de aktuelle norske forskriftene, men det materielle innholdet er primært en videreføring av bestemmelsene i begrensningsdirektivet. Enkelte bestemmelser i direktiv 76/769/EØF om kjemiske egenskaper ved artikler til spøk og moro er regulert gjennom forskrift 4. januar 1996 om sikkerhet ved leketøy (leketøyforskriften), og det vil det være behov for noen endringer i denne forskriften. De ulike forskriftsendringene er i hovedsak av juridisk-teknisk karakter. Arbeidet med norsk gjennomføringsforskrift for Annex XVII er i gang, og forslag til gjennomføringsforskrift vil bli sendt på høring. I arbeidet med norsk gjennomføringsforskrift for forordning (EF) nr. 552/2009 foreslås det også å inkludere de nye bestemmelsene i beslutningene 455/2009/EF om diklormetan, 2009/424/EF om lampeolje og tennvæske og 2009/425/EF vedrørende organotinn. Det vil være en fordel både for berørt industri, myndigheter og forbrukere at Norge gjennomfører et mest mulig oppdatert og forbedret regelverk i forhold til helse og miljø. Disse nye reguleringene er også klart EØS-relevante og er konsekvensvurdert til ikke å medføre vesentlige kostnader for norsk næringsliv.

Gjennomføring av forordning (EF) nr. 552/2009 i norsk rett vil foregå ved at de aktuelle gjennomføringsbestemmelsene i produktforskriften tas ut av denne forskriften og går inn som et eget vedlegg i REACH-forskriften. De bestemmelsene som ikke berøres av bestemmelsene i Annex XVII/forordning (EF) nr. 552/2009 vil opprettholdes som egne bestemmelser i produktforskriften. Etter gjennomgang og vurdering av de aktuelle bestemmelsene, har vi kommet frem til at det er behov for å anmode om tilpasningstekst for stoffet PFOS i tilknytning til innlemmelse av forordning (EF) nr. 552/2009 i EØS-avtalen.

Bestemmelser i Annex XVII forbyr å bringe i omsetning brannskum med mer enn 0,005 vektprosent PFOS, og denne typen brannskum kan benyttes frem til 27. juni 2011 i EU. Norge har allerede et forbud mot å ha og å bruke brannskum som inneholder 0,005 vektprosent eller mer PFOS. Denne reguleringen ble etter vanlig prosedyre og regelverk notifisert til EFTAs overvåkningsorgan i 2007. Brannskum er det største bruksområdet for PFOS i Norge og norske virksomheter har siden 2007 forholdt seg til denne reguleringen. Undersøkelser av PFOS i grunnen rundt gamle brannøvingssteder viser betydelig forurensning og at stoffet har relativt høy mobilitet i jord. Helse- og miljøfareklassifiseringen av PFOS medfører at PFOS-holdig brannskum som tidligere fantes på lager i Norge ikke kan regnes som farlig avfall (det kan være inntil 0,5 % PFOS i brannskummet før det er farlig avfall). Dermed vil ikke annet lovverk gjøre det mulig å håndtere eventuelle eksisterende lagre av PFOS-holdig brannskum. Ved innlemmmelse av forordning (EF) nr. 552/2009 i EØS-avtalen vil det derfor bes om tilpasningstekst for PFOS.

Norge deltar aktivt i de aktuelle gruppene i tilknytning til arbeidet med oppfølging av REACH-regelverket, herunder komiteene i ECHA (det europeiske kjemikaliebyrået), og bidrar med faglige innspill. Norge deltok også aktivt i EUs arbeidsgruppe for begrensingsdirektivet, da det var et eget regelverk. Myndighetene er i kontakt med berørte parter, herunder aktuell industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsforordning (EF) nr. 552/2009 er behandlet av Spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten anses som ES-relevant og akseptabel. Det vil bli anmodet om tilpasningstekst for stoffet PFOS, jf. begrunnelsen under "merknader".

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0761 Kommisjonsforordning (EF) nr. 761/2009 av 23. juli 2009 om teknisk tilpasning til forordning (EF) nr. 440/2008 om testmetoder i henhold til forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og restriksjoner av kjemikalier – Reach (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 1907/2006 innførte regler om registrering, vurdering, godkjenning og restriksjoner av kjemikalier - Reach (behandlet gjennom eget EØS-notat). Forordning (EF) nr. 1907/2006 er hjemlet i artikkel 95 i EF-traktaten. I henhold til Reach-regelverket skal det på fellesskapsnivå fastsettes testmetoder for testing av stoffer og stoffblandinger (metoder for bestemmelse av fysisk-kjemiske egenskaper, human toksisitet og økotoksisitet) hvor slike tester er påkrevet for å fremskaffe opplysninger om stoffers og stoffblandingers iboende egenskaper. Direktiv 67/548/EØF gir regler om klassifisering, merking og emballering av farlige kjemiske stoffer, og vedlegg V til dette direktivet inneholdt tidligere metoder for testing av stoffer. Ved direktiv 2006/121/EF ble vedlegg V til direktiv 67/548/EØF opphevet med virkning fra 1. juni 2008. Testmetodene i vedlegg V til direktiv 67/548/EØF ble innlemmet i forordning (EF) nr. 440/2008 (også tidligere behandlet gjennom eget EØS-notat), som trådte i kraft i EU 1. juni 2008. Gjennom vedlegget til forordning (EF) nr. 440/2008 fastsettes de testmetoder som skal benyttes i forbindelse med forordning (EF) nr. 1907/2006 om Reach.

Gjennom forordning (EF) nr. 761/2009 oppdateres noen testmetoder i forordning (EF) nr. 440/2008, og videre innføres nye testmetoder som er vedtatt av OECD.

- Bestemmelser om damptrykk revideres slik at den nye effusjonsmetoden innføres.
- Det legges til en ny metode for måling av fibres lengdevektede geometriske middeldiameter.
- Forordning (EF) nr. 440/2008 bør videre oppdateres slik at det innføres en ny in vitro-test for hudirritasjon slik at antall dyr som brukes til dyreforsøk begrenses til et minimum.
- Det er nødvendig å revidere bestemmelsen om testen av veksthemming på alger slik at ytterligere arter tas med, og for å møte kravene for risikovurdering og klassifisering av kjemikalier.
- Det er nødvendig å legge til en ny metode for måling av aerob mineralisering i overflatevann, gjennom en simuleringstest av biologisk nedbrytbarhet, og en ny metode for vurdering av toksisitet for slekten Lemna gjennom en veksthemningstest.

Merknader

Gjennom EØS-komitebeslutning nr. 25/2008 ble forordning (EF) nr. 1907/2006 om Reach innlemmet i EØS-avtalen. Norsk gjennomføringsforskrift for Reach ble fastsatt med virkning fra 30. mai 2008 - forskrift 30. mai 2008 nr. 516 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier. Det ble foretatt en omfattende konsekvensvurdering av Reach i forbindelse med arbeidet med norsk gjennomføringsforskrift. Norge deltar aktivt i arbeidet under Reach-regelverket, herunder deltakelse i de ulike gruppene og komiteene under Reach, videre gjennom deltakelse i ECHAs (det europeiske kjemikaliebyrået i Helsinki) komiteer og styre. Videre er det kontakt mellom berørte parter - både mellom myndigheter og berørt industri.

Det er viktig å gjennomføre tilsvarende bestemmelser som i forordning (EF) nr. 761/2009 slik at norsk industri gis samme rammebestingelser som øvrig europeisk industri, og at norske myndigheter har tilsvarende oppdatert, forbedret og sammenfallende regelverk å forholde seg til og følge opp. Endringene vil gjennomføres ved endring i Reach-forskriften.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsforordning (EF) nr. 761/2009 er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og ansett som EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 D 0122 Kommisjonsbeslutning 2010/122/EU av 25. februar 2010 om tilpasning til den vitenskapelige og tekniske utvikling av vedlegget til europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/95/EF (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Innhold av visse farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter (EE-produkter) reguleres gjennom bestemmelser i direktiv 2002/95/EF som trådte i kraft 1. juli 2006. Direktiv 2002/95/EF er hjemlet i artikkel 95 i EF-traktaten.

I henhold til direktiv 2002/95/EF pålegges Kommisjonen å foreta de endringer som er nødvendig for å tilpasse listen (vedlegget) over de bruksområder som er unntatt fra kravene i direktivets artikkel 4.1 til den vitenskapelige og tekniske utvikling. Det har foreløpig ikke vist seg teknisk eller praktisk mulig å erstatte stoffet kadmium i fargekonverterende lysdioder med II-VI-halvledere uten at ytelsen reduseres kraftig. Gjennom Kommisjonsbeslutning 2010/122/EU unntas disse materialene og komponentene foreløpig fra forbudet mot kadmium i ee-produkter. Imidlertid forskes det på kadmiumfri teknologi og erstatninger bør være tilgjengelig om fire til fem år.

I vedlegget til direktiv 2002/95/EF innsettes følgende punkt 39:
39. Kadmium i fargekonverterende II-VI-lysdioder (< 10 µg Cd pr. mm2 lysemitterende areal) til bruk i halvlederbaserte belysnings- og displaysystemer inntil 1. juli 2014.

Merknader

Direktiv 2002/95/EF med senere endringer er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift av 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).
Gjennomføring av Kommisjonsbeslutning 2010/122/EU vil skje ved endring i produktforskriften.
Forslag til unntak fra de generelle forbudene legges frem gjennom høringer (stakeholder consultations).
Klima- og forurensningsdirektoratet informerer om, og legger ut stakeholder-konsultasjonene på sine hjemmesider - www.klif.no - slik at berørte parter kan uttale seg og gi innspill.
Norge deltar aktivt i arbeidet i EU på dette området, herunder med faglige innspill og deltakelse på møter og er ellers i kontakt med berørte parter.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsbeslutning 2010/122/EU er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 D 0084 Kommisjonsbeslutning 2010/84/EU av 9. februar 2010 om fastsettelse av ny tidsfrist for innsendelse av dokumentasjon for visse stoffer som skal undersøkes i forbindelse med det 10-årige arbeidsprogrammet i hht artikkel 16(2) i direktiv 98/8/EF biociddirektivet (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet regulerer markedsadgangen til biocidprodukter og deres aktive stoffer. Bestemmelser i direktivet innebærer at det er kun aktive stoffer som er ført opp på direktivets vedlegg I, IA eller IB som kan godkjennes til å slippes på markedet i EU/EØS-området.

Kommisjonsforordning (EF) nr. 1451/2007 om andre fase av det 10-årige arbeidsprogrammet etablerer i henhold til artikkel 16(2) i direktiv 98/8/EF en liste over aktive stoffer som skal vurderes for eventuell inkludering på vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

For et antall stoffer/produkttyper som omfattes av den omtale listen har enten alle deltakerne trukket seg fra vurderingsprogrammet, eller den utpekte rapportøren (medlemsstat) har ikke mottatt fullstendig dokumentasjon innen den gitte tidsfristen. Kommisjonen har informert medlemsstatene om dette. Denne informasjonen ble også publisert elektronisk 13. januar 2009, 11. februar 2009 og 11. mars 2009. Innen tre måneder etter den elektroniske offentliggjøringen har flere virksomheter tilkjennegitt interesse for å overta som deltakere for noen av de aktuelle stoffene og produkttypene. Det er derfor nødvendig å gi en ny tidsfrist for innsendelse av dokumentasjon for disse stoffene og produkttypene. Ny tidsfrist for innsendelse av dokumentasjon er satt til 28. februar 2011.

Merknader

Biociddirektivet - 98/8/EF - med senere endringer er gjennomført i norsk rett ved forskrift 18. desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften). Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF biociddirektivet er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a. Gjennomføring av Kommisjonsbeslutning 2010/84/EU i Norge medfører ikke behov for endringer i biocidforskriften. De som berøres av den nye fristen er allerede informert i og med at de har påtatt seg søkeransvar.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biocidregelverket gjennom deltakelse på møter i EU-regi (møter både i Competent Authority og Standing Committee), faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Videre er myndighetene i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsbeslutning 2010/84/EU er behandlet av spesialutvalget for handelsforenkling, og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0851 Kommisjonsbeslutning 2009/851/EF av 25. november 2009 om fastlegging av et spørreskjema til medlemsstatenes rapporter om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/66/EF om batterier og akkumulatorer og brukte batterier og akkumulatorer (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Formålet med Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/66/EF - batteridirektivet - er å minimalisere både nye og brukte batteriers negative virkninger på miljøet gjennom hele livssyklusen, og derved medvirke til å beskytte, bevare og forbedre miljøet. Videre er siktemålet å utarbeide løsninger som bedre tar vare på råstoffer som finnes i brukte batterier.

I henhold til artikkel 2.2, punkt 1 i direktiv 2006/66/EF skal medlemsstatene regelmessig rapportere - basert på et spørreskjema - om gjennomføring av direktivets bestemmelser. For å unngå unødig administrativt arbeide i forbindelse med rapporteringen er det hensiktsmessig å begrense disse opplysningene til de som er mest relevante for Kommisjonen, slik at Kommisjonen kan vurdere om det er behov å forbedre gjennomføringen av direktiv 2006/66/EF.

Gjennom vedlegget til kommisjonsbeslutning 2009/851/EF foreligger spørreskjema til medlemsstatenes rapport om gjennomføring av direktiv 2006/66/EF. Følgende opplysninger skal gis/rapporteres:
• gjennomføring i nasjonal rett
• miljøprestasjoner
• innsamlingsordninger
• behandling og gjenvinning
• deponering
• eksport
• finansiering
• nasjonale gjennomføringsrapporter
• tilsyn og håndheving
• andre opplysninger.

Merknader

Direktiv 2006/66/EF er hjemlet i EF-traktatens artikler 95.1 og 175.1. Direktiv 2006/66/EF ble innlemmet i EØS-avtalen i 2007.

Batterier reguleres gjennom følgende forskrifter:
• Forskrift 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).
• Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).

Gjennomføring av batteridirektivet og tilhørende endringer tas ved endringer i disse forskriftene. Det arbeides med norsk gjennomføringsforskrift.

Gjennom bestemmelsene i kommisjonsbeslutning 2009/851/EF fremgår/klargjøres det hvilke opplysninger medlemsstatene skal rapportere om, noe som gjør det både enklere og klargjørende i forhold til rapporteringen, og for Kommisjonen å vurdere om direktiv 2006/66/EF gjennomføres på en riktig måte. Kommisjonsbeslutning 2009/851/EF anses ikke å ha særskilte konsekvenser ut over fordelen for alle berørte parter ved at det blir både enklere å rapportere, og å motta og vurdere innkomne rapporter om hvordan direktiv 2006/66/EF følges opp i de enkelte land.

Norske myndigheter er i kontakt med berørte parter og deltar ellers aktivt i EUs ekspertarbeid på området.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsbeslutning 2009/851/EF er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling, og rettsakten er funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 D 0072 Kommisjonsbeslutning 2010/72/EU av 8. februar 2010 om at visse stoffer ikke inkluderes i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF biociddirektivet (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning

av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til inkludering på vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF.

For et antall av stoffer/produkttyper som inngår i denne listen over aktive stoffer har enten alle deltakerne trukket seg fra vurderingsprogrammet, eller den utpekte rapportøren (medlemsstat) har ikke mottatt fullstendig dokumentasjon innen gitt tidsfrist.

Kommisjonen har informert medlemsstatene om dette - denne informasjonen ble også offentliggjort elektronisk 13. januar 2009, 11. februar 2009 og 11. mars 2009. Ingen virksomhet eller medlemsstat har innen tidsfristen på tre måneder tilkjennegitt interesse for å overta oppgavene som ansvarlig søker for de angjeldende stoffer/produkttyper. Disse stoffene/produkttypene trekkes derfor fra vurderingsprogrammet, og kan dermed heller ikke inkluderes på vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF. De aktuelle stoffene/produkttypene som er oppført på listen til Kommisjonsbeslutning 2010/72/EU er dermed forbudt å bruke i biocidprodukter. Forbudet mot bruk i biocidprodukter trer i kraft 9. februar 2011.

Merknader

Direktiv 98/8/EF (biociddirektivet) - med senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 18. desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften). Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennomføring av kommisjonsbeslutning 2010/72/EU i norsk rett vil skje ved endring i biocidforskriften. Bestemmelser for hvordan direktiver om ikke-inkludering av stoffer er nedfelt i endringsforskriften av 22. april 2009. I endringsforskriften av 22. april 2009 er det tatt inn nye bestemmelser i § 32 som fastsetter at utfasingsfristen skal være 12 måneder etter at vedtak om ikke-inkludering er kunngjort i Den europeiske unions tidende. Stoffer som omfattes av beslutning om ikke-inkludering føres forløpende opp i nytt vedlegg til biocidforskriften. I dette vedlegget fremkommer stoffnavnet, produkttype(r) som stoffet ikke kan benyttes i, frist for når all omsetning og bruk av slike produkter må stanses og henvisning til den aktuelle kommisjonsbeslutningen. Disse beslutningene legges ut i fulltekst på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet (www.klif.no).

I den første fasen av evalueringsprogrammet for eksisterende aktive stoffer meldte industrien inn hvilke stoffer i de ulike produkttypene de ville levere søknad om å få inkludert på vedlegg I, IA eller IB til biociddirektivet (98/8/EF). På de områder hvor industrien ikke leverte inn søknader for aktuelle stoffer i gitte produkttyper innen gitt tidsfrist kunngjør Kommisjonen dette på sine hjemmesider. Gjennom disse kunngjøringene gis industrien en frist for å gi beskjed om de vil overta ansvar for å levere inn søknad. Dersom noen tilkjennegir interesse for å overta ansvar for søknaden gir Kommisjonen en ny tidsfrist i egne kommisjonsbeslutninger. I tilfeller hvor ingen firmaer/aktuell industri ønsker å overta ansvar - eller det ikke har kommet søknader etter den forlengede tidsfristen - vedtar Kommisjonen en beslutning om ikke-inkludering av stoffene i de aktuelle produkttypene.

Det er dermed en grundig prosess i forkant av en slik beslutning hvor berørt industri i flere runder gis anledning til å levere søknader før Kommisjonen fatter en endelig beslutning om ikke-inkludering av visse stoffer/produkttyper.

Gjennomføring av kommisjonsbeslutning 2010/72/EU innebærer forbud mot visse stoffer/produkttyper i biocidprodukter. Det blir samtidig et harmonisert regelverk for tilsvarende stoffer/produkttyper i biocidprodukter, noe som også gir like rammebetingelser for både europeisk og norsk industri, og det blir således ikke konkurransevridende for norske firmaer. Produkter som eventuelt eksporteres til europeiske land fra Norge med de aktuelle stoffene vil uansett møte de samme krav om utfasing eller bytte av aktivt stoff. Det er dessuten en forbedring av regelverket i forhold til effekter på miljø og helse. Gjennomføringen

av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter mange forordninger, direktiver og beslutninger (både beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer på vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble i tillegg publisert på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biociddirektivet gjennom deltakelse på møter i EU-regi (møter i både Competent Authority og Standing Committee), gir faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Myndighetene er i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsbeslutning 2010/72/EU er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 D 0071 Kommisjonsbeslutning 2010/71/EU av 8. februar 2010 om at diazinon ikke inkluderes i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF biociddirektivet (vedlegg II kap XV MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 98/8/EF biociddirektivet innførte regler for godkjenning av aktive stoffer (biocider) og biocidprodukter på EU/EØS-markedet. Bakgrunnen for utvikling og gjennomføring av dette regelverket er at mange biocider har svært betenkelige egenskaper i forhold til effekter på miljø og helse. Godkjenning av denne typen stoffer og produkter, som er basert på svært grundige vurderinger, bidrar derfor til økt beskyttelse av miljøet og menneskers helse. Gjennom bestemmelser i forordning (EF) nr. 1451/2007 etableres det en liste over aktive stoffer som skal vurderes i forhold til inkludering på vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF. Stoffet diazinon er inkludert i denne listen for bruk i produktgruppe 18 - insektsmidler, middmidler og produkter til bekjempelse av andre leddyr.

Fristen for innsendelse av fullstendig dokumentasjon for aktive stoffer til bruk i produkttype 18 var 30. april 2006. Imidlertid var det ikke innen tidsfristen kommet inn noen fullstendig dokumentasjon. Kommisjonen informerte medlemsstatene om dette, og denne informasjonen ble også offentliggjort elektronisk 14. juni 2006. Innen tre måneder etter den elektroniske offentliggjøringen tilkjennega en virksomhet interesse for å ta over som deltaker for diazinon til bruk i produktgruppe 18. Det derfor ble gitt ny tidsfrist i hht kommisjonsbeslutning 2007/794/EF for innsendelse av dokumentasjon - ny frist for innsendelse av dokumentasjon ble satt til 30. april 2008. Innen utgangen av denne fristen, og før oversendelse av dokumentasjon, forespurte søkeren Portugal (som er rapportør) om referanseproduktet - et loppehalsbånd - skulle anses som et biocidholdig produkt eller et veterinærmedisinsk produkt. Etter konsultasjonsrunder ble dette produktet ansett som et veterinærlegemiddel. På bakgrunn av dette har derfor ikke søkeren oversendt dokumentasjon med sikte på å få diazinon inkludert i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF til bruk i produkttype 18. Stoffet diazinon tas derfor ikke inn i noen av de aktuelle vedleggene og kan ikke benyttes som aktivt stoff i produkter i produkttype 18. Det er behov for visse overgangsperioder. Loppehalsbånd som er i omsetning som biocidholdig produkter og som inneholder diazinon til bruk i produktgruppe 18 skal fra og med 1. mars 2013 ikke lengre slippes på markedet. Øvrige biocidprodukter som inneholder diazinon i produkttype 18 skal fra og med 1. mars 2011 ikke lengre slippes på markedet.

Merknader

Direktiv 98/8/EF (biociddirektivet) - med senere endringer - er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 18. desember 2003 nr. 1848 om godkjenning av biocider og biocidprodukter (biocidforskriften). Biocidforskriften ble sist endret 22. april 2009 for å gjennomføre en rekke nye direktiver, forordninger og

beslutninger på biocidområdet. Hoveddirektivet 98/8/EF - biociddirektivet - er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 a.

Gjennomføring av kommisjonsbeslutning 2010/71/EU i norsk rett vil skje ved endring i biocidforskriften. Bestemmelser for hvordan direktiver om ikke-inkludering av stoffer er nedfelt i endringsforskriften av 22. april 2009. I endringsforskriften av 22. april 2009 er det tatt inn nye bestemmelser i § 32 som fastsetter at utfasingsfristen skal være 12 måneder etter at vedtak om ikke-inkludering er kunngjort i Den europeiske unions tidende. Stoffer som omfattes av beslutning om ikke-inkludering føres opp i nytt vedlegg til biocidforskriften. I dette vedlegget fremkommer stoffnavnet, produkttype(r) som stoffet ikke kan benyttes i, frist for når all omsetning og bruk av slike produkter må stanses og henvisning til den aktuelle kommisjonsbeslutningen. Disse beslutningene legges forløpende ut i fulltekst på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet (http://www.klif.no/).

I den første fasen av evalueringsprogrammet for eksisterende aktive stoffer meldte industrien inn hvilke stoffer i de ulike produkttypene de ville levere søknad om å få inkludert på vedlegg I, IA eller IB til biociddirektivet (98/8/EF). På de områder hvor industrien ikke leverte inn søknader for aktuelle stoffer i gitte produkttyper innen gitt tidsfrist kunngjør Kommisjonen dette på sine hjemmesider. Gjennom disse kunngjøringene gis industrien en frist for å gi beskjed om de vil overta ansvar for å levere inn søknad. Dersom noen tilkjennegir interesse for å overta ansvar for søknaden gir Kommisjonen en ny tidsfrist i egne kommisjonsbeslutninger.

Gjennomføring av kommisjonsbeslutning 2010/71/EU innebærer forbud mot diazinon som aktivt stoff i produkttype 18. Etter konsultasjonsrunder ble det aktuelle produktet ansett som et veterinærlegemiddel. På bakgrunn av dette har derfor ikke søkeren oversendt dokumentasjon med sikte på å få diazinon inkludert i vedlegg I, IA eller IB til direktiv 98/8/EF til bruk i produkttype 18. Stoffet diazinon tas derfor ikke inn i noen av de aktuelle vedleggene og kan ikke benyttes som aktivt stoff i produkter i produkttype 18. Det blir samtidig et harmonisert regelverk, noe som også gir like rammebetingelser for både europeisk og norsk industri, og det blir således ikke konkurransevridende for norske firmaer. Produkter som eventuelt eksporteres til europeiske land fra Norge med det aktuelle stoffet vil uansett møte de samme krav om utfasing eller bytte av aktivt stoff. Det er dessuten en forbedring av regelverket i forhold til effekter på miljø og helse. Gjennomføringen av biociddirektivet (98/8/EF) i norsk rett ble konsekvensvurdert før biocidforskriften ble fastsatt (2003). Endringsforskriften av 22. april 2009 - som omfatter mange forordninger, direktiver og beslutninger (både beslutninger om inkludering og ikke-inkludering av stoffer på vedlegg I, IA eller IB) var også på alminnelig høring og konsekvensvurdert. Disse dokumentene ble i tillegg publisert på hjemmesidene til Klima- og forurensningsdirektoratet.

Norge deltar aktivt i arbeidet med utvikling og oppfølging av biociddirektivet gjennom deltakelse på møter i EU-regi (møter i både Competent Authority og Standing Committee), gir faglige innspill og som ansvarlig for vurdering av stoffer. Myndighetene er i kontakt med berørte parter, herunder aktuell norsk industri.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsbeslutning 2010/71/EU er behandlet av Spesialutvalget for handelsforenkling og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XIX Generelle bestemmelser innen området tekniske handelshindringer

32009 D 0251 Kommisjonsbeslutning 2009/251/EF av 17. mars 2009 om et krav til medlemsstatene om å sørge for at produkter som inneholder biocidet dimetylfumarat ikke bringes i omsetning eller gjøres tilgjengelig på markedet (vedlegg II kap XIX MD)

Sammendrag av innhold

I henhold til direktiv 2001/95/EF må produsenter kun bringe sikre produkter i omsetning. Møbler og fottøy, som er på markedet i flere medlemsland, har forårsaket helseskader hos forbrukere i Frankrike, Polen, Finland, Sverige og Storbritannia. Tester har vist at disse helseskadene er forårsaket av det kjemiske stoffet dimetylfumarat (DMF). DMF er et biocid som motvirker mugg som kan ødelegge kvaliteten på lærmøbler eller -fottøy under lagring eller transport i fuktig klima. DMF var i de fleste tilfeller fylt i små poser som var festet på innsiden av møblene eller lagt i skoeskene. DMF avga damp som impregnerte produktet og dermed beskyttet det mot mugg. Imidlertid påvirket stoffet også forbrukerne som kom i kontakt med produktene. DMF trengte igjennom tøyet og kom i kontakt med forbrukernes hud. DMF forårsaket smertefull kontaktdermatit med kløe, irritasjon, rødme og brannsår. I visse tilfeller ble det rapportert om pusteproblemer. Det viste seg særlig vanskelig å behandle dermatiten. Forekomst av DMF utgjør således en alvorlig risiko.

I henhold til artikkel 13 i direktiv 2001/95/EF kan Kommisjonen, dersom den får kjennskap til at visse produkter medfører alvorlige risiko for forbrukernes helse og sikkerhet og under visse omstendigheter, vedta en beslutning som pålegger medlemsstatene å treffe tiltak overfor slike produkter. Gjennom bestemmelser i Kommisjonbeslutning 2009/251/EF vedtatt 17. mars 2009 pålegges medlemsstatene å sørge for at det pr. 1. mai 2009 er forbudt å bringe produkter som inneholder DMF i omsetning eller gjøre disse tilgjengelige på markedet. Fra samme dato skal slike produkter som allerede er på markedet også trekkes tilbake. Beslutningen skal i første omgang være gyldig til 15. mars 2010. Gyldigheten ble forlenget til 15. mars 2011 ved kommisjonsbeslutning 2010/153 av 11. mars 2010.

Merknader

Stoffet dimetylfumarat er i følge Statens forurensningstilsyn (SFT) også funnet i Norge blant annet i sofaer importert fra land utenfor EU. I følge SFT er det stor sannsynlighet for at stoffet også benyttes i andre produkter enn sofaer, som for eksempel sko/støvletter og ridehjelmer. Det er alvorlig at denne typen produkter finnes på markedet. Miljøverndepartementet ga derfor SFT i mars 2009 i oppdrag å snarest utarbeide en midlertidig forskrift som forbyr stoffet og som er i tråd med bestemmelsene i EUs beslutning (Kommisjonsvedtak 2009/251/EF). Denne ble fastsatt ved forskrift 28. mai 2009 nr. 576.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsbeslutning 2009/251/EF er behandlet i spesialutvalget for handelsforenkling og funnet EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Vedlegg XIII Transport

Kapittel V Sjøtransport

32009 L 0123 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/123/EF om endring av direktiv 2005/35 om forurensing fra skip og introdusering av sanksjoner for overtredelser (vedlegg XIII kap V MD)

Sammendrag av innhold

Direktivet gjør endringer i direktiv 2005/35 om forurensing fra skip og introdusering av sanksjoner for overtredelser. Formålet er å sikre et minimumsnivå hva gjelder sanksjoner etter forurensing fra skip, herunder straffesanksjoner.

Som et supplement til direktiv 2005/35 la Kommisjonen i 2003 fram utkast til en rammebeslutning (COM(2003)227final) som ble vedtatt av Rådet 12. juli 2005 (2005/667/JHA). Det var under hele prosessen kompetansestrid mellom Kommisjonen og Parlamentet på den ene siden og Rådet på den andre siden, knyttet til om direktivet kunne inneholde bestemmelser om straff og straffereaksjoner. I kjølvannet av en avgjørelse av EU domstolen, hvor domstolen kom fram til at EU-lovgiver i visse tilfeller kan vedta bestemmelser om straff (sak C-176/03), besluttet Kommisjonen å be domstolen annullere rammebeslutningen 2005/667/JHA med grunnlag i at beslutningen var fattet på feil rettslig grunnlag. Domstolen annullerte rammebeslutningen 23. oktober 2007. Nærværende endringsdirektiv bygger på det materielle innholdet i den annullerte rammebeslutningen, men denne gang gitt med hjemmel i traktaten art 80(2) jf art 251. Rammebeslutningens bestemmelser om nivået på straffereaksjonene og hvilke typer straffereaksjoner som skal benyttes er tatt ut av direktivet

Basisdirektivet 2005/35/EF er tatt inn i EØS-avtalen, jf EØS-avtalen vedlegg XIII, kap V, pkt 56v, med tilpasningstekst.
Direktivet tilsikter også å sørge for et likt minimumsnivå på medlemsstatenes håndheving av ulovlig utslipp fra skip. Det skal avskrekke skip fra å foreta ulovlig forurensing og hindre at man kan betale seg ut av ulovlig forurensing. Hensikten med endringsdirektivet er å styre og i større grad harmonisere de nasjonale strafferettssystemene på området ulovlig forurensing fra skip, for å effektivisere nasjonal gjennomføring og samarbeid landene i mellom, innenfor rammen av det internasjonale lovverket på området.
Innholdet i endringsdirektivet

Endringsdirektivet 1 (1) -Endrer tittel på direktiv 2005/35
Art 1(2) -Endrer basisdirektivet art 1 (1) - om formålet med direktivet; sikre at personer ansvarlige for forurensing er gjenstand for tilstrekkelige sanksjoner, herunder straff, for å forbedre maritim sikkerhet og for å styre beskyttelsen av det marine miljø mot forurensing fra skip.
Det framgår for øvrig av basisdirektivet art 1 (2) at direktivet er et minimumsdirektiv.
Art 1 (3)-Legger til definisjon av "legal person" i basisdirektivet art 2.
Art 1 (4) - Basisdirektivet får nye artikler 4 og 5. Etter den nye art 4 skal medlemsstatene påse at utslipp fra skip av forurensende stoffer i områder som følger av art 3 (1) (indre farvann, havner, territorialfarvannet, økonomisk sone, åpent hav samt visse stred) er overtredelser dersom de begås med "intent, recklessly or with serious negligence". Medlemsstatene skal også sørge for at enhver fysisk eller juridisk person som har begått slik overtredelse kan bli holdt ansvarlig.
Den nye art 5 er i hovedsak en oppdatering av henvisningene til unntaksbestemmelsene (utslippsregler og nødrettsbestemmelser) i MARPOL anneks I og II. I tillegg har man tatt bort setningen "acting under the master's responsibility" i gjeldende direktiv art 5(2).
Art 1 (5)- Ny art 5a om straffbare handlinger og art 5b om medvirkning. Overtredelser som nevnt i art 4 og 5 skal anses som straffbare handlinger., med unntak for mindre alvorlige overtredelser som ikke har medført forringelse av vannkvaliteten. Mindre utslipp som hver for seg ikke forringer kvaliteten men utgjør en forskjell til sammen, skal anses som straffbart dersom skyldkravet er oppfylt.

Etter art 5b skal medlemsstatene sørge for at enhver medvirkning til forsettlig straffbar handling er straffbar.
Art 1 (6)-Basisdirektivet får ny art 8 om sanksjoner. Medlemsstatene skal sørge for sanksjoner for overtredelser er effektive, proporsjonale og avskrekkende ("effective, proportionate and dissuasive").
Art 1 (7)- Ny art 8a om sanksjoner mot fysiske personer. Medlemsstatene skal sørge for at straffen for straffbare overtredelser begått av fysiske personer er effektive, proporsjonale og avskrekkende.
Ny art 8b om juridiske personer. Medlemsstatene skal påse at juridiske personer kan bli holdt ansvarlige for straffbare overtredelser. Juridiske personer må også kunne holdes ansvarlige for mangel på tilsyn.
Ny art 8c om sanksjoner mot juridiske personer. Sanksjonene skal være effektive, proporsjonale og avskrekkende. Medlemsstatene kan selv velge om sanksjonen skal være av administrativ eller pønal karakter.

Merknader

Endringsdirektivet er framsatt med hjemmel i traktaten artikkel 80 (2), jf. art 251.

Regler om ulovlig utslipp fra skip finnes i skipssikkerhetsloven, samt i forskrifter fastsatt med hjemmel i loven, blant annet MARPOL-forskriften som gjennomfører MARPOL i Norge. Sanksjoner for brudd på bestemmelsene er fastsatt i skipssikkerhetsloven, herunder straffebestemmelser. Forurensingsloven omfatter akutt forurensing og kommer i utgangspunktet ikke til anvendelse overfor skipsfarten, jf § 5 annet ledd. Iht § 5 tredje ledd gjelder loven likevel i situasjoner hvor det har inntrådt akutt forurensing eller er fare for at dette skal inntre, for eksempel ved hendelser eller ulykker hvor skip skal sørge for å hindre forurensingen eller begrense denne. I slike tilfeller skal skipet iverksette tiltak og såfremt dette ikke gjøres kan forurensingsmyndigheten gripe inn og sette frist eller selv foreta tiltak. I tillegg har straffeloven § 152b en strafferamme på inntil 10 år for fortsettlig eller grovt uaktsom alvorlig forurensingskriminalitet.
Norge har jurisdiksjon overfor utenlandske skip i norsk territorialfarvann, økonomisk sone og på norsk kontinentalsokkel, jf skipssikkerhetsloven § 3. Norge har også muligheten til å rettsforfølge utslippsovertredelser som skjedd i åpent hav hvis skipet senere frivillig anløper norsk havn, jf havrettstraktaten art 218 nr 1.

Skipssikkerhetsloven har hjemler for å ilegge rederi, skipsfører og andre som har sitt arbeid om bord overtredelsesgebyr for brudd på bestemmelser i loven eller forskrifter gitt med hjemmel i loven. For vesentlige overtredelser begått forsettlig eller grovt uaktsomt gir skipssikkerhetsloven adgang til å ilegge straff (bøter eller fengsel). Både overtredelsesgebyr og straff kan ilegges rederiet.

Det forventes ikke større administrative eller økonomiske konsekvenser i forbindelse med endringsdirektivet.

Sakkyndige instansers merknader

Forslaget til endringsdirektiv ble sendt på høring 21. september 2009. Norges Rederiforbund og European Community Shipowners' Association understreker at bestemmelsene i direktivet må fortolkes i samsvar med internasjonale bestemmelser. Dette gjelder særlig art 4 og 5 som må gjennomføres og fortolkes i samsvar med MARPOLs "intent to cause damage or recklessly and with knowledge that damage would probably result" for å unngå at hendelige uhell blir gjenstand for administrative sanksjoner/straff.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32007 L 0071 Kommisjonsdirektiv 2007/71/EF av 13. desember 2007 om endring av vedlegg II til europaparlaments-og rådsdirektiv 2000/59/EF av 27. november 2000 om mottaksanlegg i havner for avfall og lasterester fra skip. [Skipsavfallsdirektivet] (vedlegg XIII kap V MD)

Sammendrag av innhold

Endringsdirektivet oppdaterer direktiv 2000/59/EF (skipsavfallsdirektivet) som omhandler mottaksanlegg for skipsavfall i havner, herunder skipets plikt til å levere avfall og til å gi forhåndsvarsel om avfallslevering. Endringsdirektivet henviser til at nye regler om kloakk (sewage) er innlemmet i MARPOL 73/78 vedlegg IV. Endringsdirektivet erstatter direktiv 2000/59/EF Annex II, med et nytt Annex II. Det nye Annex II innebærer at skip som skal anlegge havner, om de skal levere avfall til havnen, nå også må melde fra om eventuell kloakk som skal leveres

Skipsavfallsdirektivet har som målsetting å beskytte havmiljøet ved å redusere utslipp av skipsavfall og lasterester fra skip, gjennom å bedre tilgangen til og bruken av avfallsmottak. Direktivet gjelder i utgangspunktet for alle skip uansett størrelse som benytter havner innenfor EU-området, men for enkelte av direktivets bestemmelser er det gjort unntak for fiskefartøy og fritidsbåter. Unntatt fra direktivet er også krigsskip, militære hjelpefartøy eller andre skip som er eid eller drevet av en stat i offentlig ikke-kommersiell tjeneste. Tilsvarende gjelder direktivet for alle havner som normalt tar i mot skip som omfattes av direktivet.

Merknader

Endringsdirektivet er hjemlet i EF-traktatens artikkel 251. Basisrettsakten er implementert i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 20. Endringsdirektivet medfører at vedlegg II i forskriften må oppdateres i tråd med innholdet i endringsdirektivet.

Direktivet ventes ikke å medføre større økonomiske og administrative konskevenser.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XX Miljø

Kapittel I Generelt

32008 L 0099 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/99/EF av 19. november 2008 om vern av miljøet ved strafferettslige bestemmelser (vedlegg XX kap I MD)

Sammendrag av innhold

Direktivet pålegger medlemsstatene en forpliktelse til å innføre strafferettslige sanksjoner i deres nasjonale lovgivning for overtredelser av fellesskapsrettens bestemmelser om miljøbeskyttelse. Formålet med direktivet er å effektivisere håndhevelsen av miljøregelverket og kan i så måte sees i sammenheng med miljøansvarsdirektivet (2004/35/EF) som nå gjennomføres i norsk rett.

Direktivets forhistorie
Direktivet ble initiert av Kommisjonen på grunnlag av en økning av tilfellene av brudd på rettsaktene på miljøområdet og en bekymring knyttet til følgene av disse. Direktivforslaget ble forkastet av Rådet fordi det mente Kommisjonen ikke hadde adgang til å vedta straffebestemmelser på felleskapsrettens område (EU-samarbeidets 1. søyle). Kommisjonen brakte spørsmålet inn for EF-domstolen som sa at strafferett ikke

hører under felleskapsretten, men under politi- og justissamarbeidet (EU-samarbeidets 3. søyle). Domstolen uttalte at dette likevel ikke hindrer felleskapsinstitusjoner fra å ta skritt som vedkommer medlemsstatenes strafferettslige regelverk når nasjonale myndigheters anvendelse av effektive, proporsjonelle og avskrekkende straffesanksjoner er et vesentlig middel for å bekjempe miljøskadelige handlinger og når dette er nødvendig for å sikre effektiv håndhevelse av fellesskapslovgivnings miljøvernbestemmelser. Domstolen har presisert og begrenset uttalelsene noe i en senere avgjørelse der det uttales at det ikke er anledning til å angi straffenivået og -arten innenfor rammene av felleskapsretten. Det ble samtidig klart at Rådet ikke ville godta at direktivet som opprinnelig foreslått, skulle gjelde all miljølovgivning i medlemsstatene. Direktivet kunne bare få anvendelse på fellesskapsinitiert lovgivning. Kommisjonen fremmet underveis et omarbeidet utkast til miljøkriminalitetsdirektiv, og det slovenske presidentskapet nådde frem til en avtale under Parlamentets første lesning 21. mai 2008. Rådet vedtok direktivet på dets møte 24. oktober 2008 og det trådte i kraft 26. desember 2008. Direktivet skal være gjennomført i medlemsstatene innen 26. desember 2010.

Nærmere om direktivet
Direktivet stiller ikke lenger krav om minstestraffer, og det gjelder heller ikke for andre overtredelser enn av fellesskapsinitiert lovgivning.
Direktivet er et minimumsdirektiv (se fortalen pkt 12), og det er altså ingen hindre for å kriminalisere flere handlinger eller unnlatelser i strid med den underliggende felleskapsretten. Det fremgår av fortalen pkt 15 at det i etterfølgende miljørelaterte rettsakter bør spesifiseres om miljøkriminalitetsdirektivet får anvendelse.

Det er også klart at direktivet kun stiller krav om at de ulike deliktene (straffbare handlinger/unnlatelser) er straffbare i nasjonal rett. Direktivet stiller ingen krav til anvendelsen av bestemmelsene og stiller i utgangspunktet heller ingen krav til rettslig håndheving (se fortalen pkt 10).

Artikkel 1 identifiserer direktivets formål som er å sikre et mer effektivt miljøvern.

I artikkel 2 defineres en rekke begreper som benyttes i direktivet.
"Ulovlig atferd" defineres som en overtredelse av:
- bestemmelser i de rettsakter som er vedtatt med hjemmel i EF-traktaten og som er oppført i vedlegg A til direktivet,
- bestemmelser i de rettsakter som er vedtatt med hjemmel i Euratomtraktaten og som er oppført i vedlegg B til direktivet,
- en medlemsstats lover, administrative bestemmelser eller beslutninger truffet av en myndighet i en medlemsstat som anses å gjennomføre en rettsakt nevnt i vedleggene A og B.

Videre defineres "beskyttede ville dyr- og plantearter" og "levested innenfor en beskyttet lokalitet" med refereanse til fulge- og habitatdirektivene, samt til forordning om kontroll med handelen av ville dyr og planter (EF) nr 338/97.

Definisjonen av juridisk person viser til medlemsstatens definisjon, men unntar staten og andre offentlige organer som utøver statlig myndighet, og offentlige internasjonale organisasjoner. Følgelig antas kommuner og fylkeskommuner å falle utenfor unntaket og omfattes dermed av direktivet.

Deliktene
I direktivets artikkel 3 angis positivt de handlinger som i alle fall skal utgjøre en straffbar handling i medlemslandene forutsatt at handlingene er begått forsettlig eller i alle fall grovt uakstomt, "committed intentionally or with at least serious negligence". Det omfatter:

- forurensning som forårsaker eller kan forårsake dødsfall eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luft- jord- eller vannkvalitet samt på dyr eller planter,
- befatning med avfall som forårsaker eller kan forårsake de ovennevnte følger,
- ulovlig transport av avfall slik det fremgår av eksportforordningen (1013/2006) art 2(35),

- drift av et anlegg hvor det utføres en farlig aktivitet eller hvor det lagres eller benyttes farlig stoffer eller preparater, og som utenfor dette anlegget forårsaker eller kan forårsake de ovennevnte følger,
- befatning med nukleært materiale som forårsaker eller kan forårsake de ovennevnte følger
- avlivning, destruksjon, besittelse og innsamling av beskyttede ville dyre- eller plantearter om ikke det berører et ubetydelig antall eksemplarer og bare har ubetydelig innvirkning på artenes bevaringsstatus,
- handel med beskyttede ville dyre- og plantearter, med samme begrensning som i strekpunktet ovenfor,
- enhver atferd som forårsaker betydelig skade på levesteder innenfor et beskyttet område,
- fremstilling, eksport, import, omsetning eller bruk av stoffer som nedbryter ozonlaget.

I tillegg kreves altså at regelverket i i alle fall en av rettsaktene i vedleggene A og B er brutt.
Artikkel 4 fastsetter at også "incitement, aiding and abetting" til overtredelse av handlinger beskrevet i art. 3 skal straffes. Justisdepartementets lovavdeling uttaler at det kan reises spørsmål ved om incitement skal forstås som en form for medvirkning, vds. en bestemt måte å delta i gjennomføringen av den straffbare handlingen på eller som en selvstendig forbrytelse. Sistnevnte forståelse innebærer at oppfordringen kan straffes uavhengig av om den fører til at det blir begått en handlings om omfattes av art. 3. Lovavdelingen viser til at man i Sverige har lagt til grunn at "incitement, aiding and abetting" dekkes av den generelle medvirkningsbestemmelsen i den svenske brottsbalken om "anstiftan" og "medhjälp". Både "anstiftan" og "medhjälp" krever at den underliggende straffbare handlingen utføres, eventuelt blir forsøkt utført og finner og kunne forsvare denne tolkningen. "Incitement" forstått på denne måten rammes således av det alminnelige medvirkningsansvaret etter norsk rett (psykisk medvirkning i form av oppmuntring". Den alternative forståelsen av "incitement" ville kreve lovendring som reiser prinsipielle spørsmål.

Krav til straffart
Etter artikkel 5 pålegges medlemsstatene å sørge for at de straffbare handlingene skal straffes med sanksjoner som er effektive, rimelige i forhold til den straffbare handling, og har en avskrekkende virkning. Dette er ikke entydige krav, og Kommisjonen har også sagt at det nærmere innholdet i kravene til sanksjonene må avklares gjennom ekspertgruppemøter og formodentlig rettspraksis. Kravene til straffart er imidlertid de samme som legges til grunn i norsk rett.

Artiklene 6 og 7 omhandler juridiske personers ansvar. De pålegges ikke et straffansvar fordi en rekke medlemsstater begrenser straffeansvar til fysiske personer. Etter direktivet pålegges medlemsstatene likevel på annen måte å sanksjonere juridiske personers brudd på regelverket. Artikkel 7 er parallell med artikkel 5, mens artikkel 6 inneholder vilkår for sanksjoner mot en juridisk person. Det fremgår at en juridisk person skal kunne sanksjoneres både når en person i ledende stilling har begått brudd og når en underordnet ansatt har gjort det. I begge tilfeller er det et vilkår at handlingene er begått til den juridiske persons fordel.

Artikkel 8 sier at direktivet skal være gjennomført i medlemsstatene senest 26. desember 2010. Artiklene 9 og 10 inneholder sluttbestemmelser.
Vedleggene A og B angir rettsakter som det er vist til i artikkel 2.

Merknader

Direktivet er gitt med hjemmel i EF-traktatens miljøbestemmelse (art 175) og er merket "EØS-relevant".

Virkeområdet
Direktivets virkeområde fremkommer indirekte gjennom artikkel 2 bokstav a og b ved at en handling rammes så snart den måtte utgjøre et regelbrudd under en (eller flere) av de rettsaktene angitt i vedleggene. Direktivets virkeområde er altså positivt angitt gjennom virkeområdet til hvert av de underliggende direktivene. For en fullstendig oversikt over virkeområdet, må følgelig rettsaktene i vedleggene gjennomgås. Innenfor rammene av dette notatet er det bare mulig å gi en overordnet gjennomgang av disse. Rettsaktene under EURATOM-samarbeidet i vedlegg B er ikke en del av EØS-avtalen. Øvrige rettsakter omfattet av direktivet som ikke er EØS-relevante er:

- direktiv 76/160/EØF om badevannskvalitet,
- direktiv 79/409/EØF om bevaring av ville fugler (fugledirektivet),

- direktiv 92/43/EØF om bevaring av habitater og vill fauna og flora (habitatdirektivet),
- forordning (EF) nr 338/97 om artsbeskyttelsen av vill fauna og flora ved reguleringen av handelen med dem (CITES-forordningen),
- direktiv 2006/7/EF om forvaltningen av badevannskvalitet,
- direktiv 2006/44/EF om beskyttelse eller forbedring av ferskvannskvalitet for å opprettholde fiskeliv, og
- forordning (EF) nr 1418/2007 om eksport av visse typer avfall til visse land.

Det forutsettes at direktivet ved en eventuell innlemmelse i EØS-avtalen gis en tilpasningstekst som unntar disse rettsaktene fra virkeområdet slik det også er gjort for miljøansvarsdirektivet og vannrammedirektivet.

Forholdet til gjeldende norsk rett

De omtalte handlingene anses straffesanksjonert i norsk rett (Justisdepartementets lovavdeling har bidratt med vurdering av forholdet til straffelovene).

Artikkel 3(a) om ulike former for forurensning av luft, grunn eler vann dekkes av straffeloven 1902 § 152 b første ledd, første punkt og straffeloven § 240 første ledd bokstav a. Bestemmelsene har likelydende ordly og setter straff for den som "forurenser luft, vann eller grunn slik at livsmiljøet i et område blir skadet eller trues med betydelig skade."

Begrepet "forurensning" i de norske bestemmelsene dekker de ulike måtene å forurense på som er eksplisitt nevnt i artikkel 3 (a).

De norske bestemmelsene rammer i motsetning til direktivet ikke forurensning som forårsaker personskader eller død, med mindre forurensningen samtidig fører til at livsmiljøet i et området skades eller trues med betydelig skade. Slike handlinger vil imidlertid kunne rammes av straffeloven 1902 §§ 229 eller 233 og straffeloven 2005 §§ 273 og 275. Gjennomføringen av direktivet krever derfor ingen lovendring på dette punktet.

Artikkel 3 (b) om ulike former for befatning med avfall som forårsaker skade eller har et skadepotensial, svarer i det vesentlige til straffeloven 1902 b første ledd annet punkt og straffeloven § 240 første ledd bokstav a.

Det kan likevel se ut som direktivet går noe lenger enn bestemmelsene i straffeloven i å straffe frakt av avfall. Etter artikkel 3 (b) skal "the collection, transport, recovery or disposal og waste, including the supervision of such operations and the after-care of disposal sites, and including action taken as a dealer or a broker (waste management)..." straffes, mens straffeloven bare nevner befatning med avfall i form av lagring, etterlating eller tømming. Oppregningen er uttømmende. Frakt som strekker seg over noe tid vil imdilertid måtte kunne anses som lagring, og derfor rammes av de norske bestemmelsene. Frakt av avfall er også straffbart etter straffeloven 2005 § 142. Bestemmelsen gjelder imidlertid kun frakt av bestemte former for farlig avfall, slik som eksplosiver eller radioaktivt materiale, og går derfor ikke like langt som direktivet. Derimot forbyr forurensningsloven § 28 det å "tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall" slik at det kan virke skjemmende eller være til skade eller ulempe for miljøet. Tilsvarende stiller § 29 krav om tillatelse for den som "driver opplagsplass eller anlegg for behandling av avfall som kan medføre forurensning". Overtredelse er straffesanksjonert i forurensningsloven § 78. Gjennomføring av direktivet krever derfor ingen lovendring på dette punktet.

Artikkel 3 (c) om grensekryssende transport av avfall har ikke noe direkte motsvar verken i straffeloven 1902 eller straffeloven 2005. Grensekryssende transport av avfall vil imidlertid etter omstendighetene kunne anses som lagring av avfall etter straffeloven 1902 § 152 første ledd annet punkt og straffeloven 2005 § 240 første ledd bokstav b. De nevnte bestemmelsene krever imidleritd i motsetning til direktivet at handlingen medfører at livsmiljøet i et område blir betydelig skadet eller trues av slik skade. Art. 3 (c) retter seg imidlertid spesifikt mot brudd på forordningen om grensekryssende transport (2006/1013) som er gjennomført i norsk rett i avfallsforskriften kapittel 13. Brudd må anses rammet av samme forskrifts § 17-7 jf forurensningsloven kap. 10. Gjennomføring av direktivet krever derfor ingen lovendring på dette punktet.

Artikkel 3 (d) omfatter "the operation of a plant in which dangerous activity is carried out or in which dangerous substances or preparations are stored or used and which, outside the plant, causes or is likely to cause death or serious injury to any person or substantial damage to the quality of air, the quality of soil or the quality of water, or to animals and plants". Bestemmelsen dekkes av straffeloven 1902 § 152 b første ledd første punkt og straffeloven 2005 § 240 første ledd bokstav a om forurensning av luft, vann eller grunn. På samme måte dekkes den av forurensningslovens straffesanksjonering. Gjennomføring av direktivet krever ingen lovendring på dette punkt.

Artikkel 3 (e) omfatter ulike former for befatning med radioaktivt material. Bestemmelsen dekkes bare delvis av straffeloven 1902 § 152 b som straffer ulike former for befatning med uran eller plutonium. Direktivet synes å gå noe lenger enn § 152 a ved at radioaktivt materiale ikke er begrenset til plutonium og uran. Befatning med slikt materiale vil likevel kunne rammes av § 152 b første ledd første eller annet punkt. Straffeloven 2005 § 142 rammer derimot alle handlinger som kan tenkes å falle inn under gjerningsbeskrivelsen i direktivets artikkel 3 (e). Det er supplerende straffesanksjoner i strålevernloven § 23, atomenergiloven § 55 og brann- og eksplosjonsvernloven § 42. Gjennomføring av direktivet krever derfor ingen lovendring.

Artikkel 3 (f) omfatter "the killing, destruction, possession or taking of specimens of a protected wild fauna of flora species, except for cases where the conduct concerns a negligible quantity of such specimens and has a negligible impact on the conservation status of the species". Bestemmelsen dekkes av straffeloven 1902 § 152 b annet ledd og straffeloven 2005 § 240 annet ledd bokstav a som straffer den som "minsker en naturlig bestand av fredede organismer som nasjonalt eller internasjonalt er truet av utryddelse ..." Begrepet "minsker" i den norske bestemmelsen må antas å dekke de spesifikke handlingsalternativene som er nevnt i direktivet.

Avlivning, destruksjon, besittelse og innsamling av beskyttede ville dyre- eller plantearter vil rammes også av viltloven § 56 jf fredningsprinsippet i samme lov § 3, og for visse laks- og innlandsfiskearter i laks- og innlandsfiskeloven § 49, jf et tilsvarende fredningsprinsipp i lovens § 4. Gjennomføringen av direktivet krever derfor ingen lovendring på dette punktet.

Artikkel 3 (g) om handle med truede arter dekkes også av straffeloven 1902 § 152 b og straffeloven 2005 § 240 annet ledd bokstav a. Gjennomføring av direktivet krever derfor ingen lovendringer på dette punktet.
Artikkel 3 (h) omfatter enhver handling som forårsaker "significant deterioration of a habitat within a protected site". Gjerningsbeskrivelsen rammes av straffeloven § 152 b annet ledd annet punkt og straffeloven 2005 § 240 annet ledd bokstav b som setter steraff for den som "påfører betydelig skade på et område som er fredet ved vedtak...". Atferd som forårsaker betydelig skade på levesteder innenfor et beskyttet område rammes også av naturvernloven § 24 for biotoper o.l. som er fredet etter naturvernloven, jf viltloven kap III. Gjennomføring av direktivet krever derfor ingen lovendring på dette punktet.

Artikkel 3 (i) om "the production, importation, exportation, placing on the market or use of ozone-depleeting substances" har ikke noe direkte motsvar i straffeloven 1902 eller straffeloven 2005. De foreskrevne handlingene vil likevel kunne rammes av § 152 a første ledd første punkt og straffeloven 2005 § 240 første ledd bokstav a derosm skade/fare for skade-vilkåret er oppfylt. Derimot er de opplistede handlingene forbudt i produktforskriften kapittel 6 jf produktkontrolloven § 4 og sanksjonert med straffeansvar i lovens § 12. Gjennomføring av direktivet krever derfor ingen lovendring på dette punktet.

Økonomiske og administrative konsekvenser
Direktivet, om det innføres i norsk rett, ventes ikke å få administrative eller økonomiske konsekvenser ettersom forpliktelsene etter direktivet oppfylles gjennom eksisterende lovgivning.

Sakkyndige instansers merknader

Direktivet har vært behandlet i EØS-spesialutvalget for miljø 13.06.2008, 26.11.2008 og 04.06.2009. Det har også blitt orientert om direktivet i Referansegruppen for miljø 19.11.2008. Spesialutvalget har avventet relevansvurderingen i EØS-rettslig utvalg.
Direktivet har ikke vært på høring.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0031 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/31/EF av 23. april 2009 om geologisk lagring av karbondioksid (vedlegg XX kap I MD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonens forslag til direktiv om geologisk lagring av CO_2 (CO_2-lagringsdirektivet) ble lagt frem 23. januar 2008. Etter behandling i Rådet og Parlamentet oppstod enighet om innholdet i direktivet under første lesning i Parlamentet i desember 2008. Direktivet ble endelig vedtatt 23. april 2009.

Direktivet etablerer det juridiske rammeverket for en miljømessig sikker lagring av CO_2. Det stilles krav om etablering av en konsesjonsordning for leting etter, utbygging og overvåkning av lagringssteder for CO_2, tillatelse til lagring av CO_2, renhetsgrad for CO_2-strømmen, overvåking av lagret CO_2, rapportering til myndighetene m.v. På disse punktene bygger direktivet i stor grad på regelverk som allerede er etablert under internasjonale havmiljøkonvensjoner Norge er bundet av (OSPAR-konvensjonen for Nord-øst Atlanteren og den globale London-protokollen).

Kravene skal innarbeides i en tillatelse til lagring som skal utstedes i forbindelse med hvert enkelt lagringsprosjekt. EU-kommisjonen skal få oversendt medlemsstatenes utkast til tillatelse til lagring og kan innen fire måneder gi en rådgivende uttalelse til medlemslandene.

Direktivet stiller også krav om tildeling av tillatelse til leting etter mulige lagringssteder, herunder om tildelingsprosessen.

Det skal foreligge et system for faste og uanmeldte inspeksjoner. Videre inneholder forslaget bestemmelser om avslutning av lagringen, overføring av det juridiske ansvaret for lagringsstedet til staten, finansiell sikkerhet i forbindelse med lagringsprosjekter, adgang for tredjeparter til transportnettverk og lagringssteder m.v.

I dag fastsettes det krav i utslippstillatelser etter forurensningsloven om overvåking og rapportering av lagret CO_2 (jf. prosjektene på Sleipner og Snøhvit).

Direktivet regulerer ikke direkte fangst eller transport av CO_2 da dette forutsettes dekket av annet EU-regelverk. Det forutsettes likevel at det skal sikres tredjepartsadgang til CO_2-rørledninger og lagringssteder for CO_2. Det samme gjelder spørsmål om CO_2-fangst og lagring og forholdet til kvotedirektivet/kvotehandel, statsstøtteregelverket m.v.

Direktivet gjør samtidig mindre justeringer i en rekke andre rettsakter for å tilrettelegge for CO_2-lagring:

-Direktiv 85/337/EF - konsekvensutredninger også omfatte rørledninger for transport av CO_2
-Direktiv 2000/60/EF - rammedirektivet for vann - unntak fra forbud mot injisering som kan forurense grunnvann
-Direktiv 2002/80/EF - direktiv om store forbrenningsanlegg - utrede om CO_2-håndtering er mulig og i så fall sette av plass på nye anlegg til dette
-Direktiv 2004/35/EF - miljøansvarsdirektivet - skal også gjelde for CO_2-lagring

-Forordning (EF) 1013/2006 - transport og avfall - unntak for CO_2 for lagring
-Direktiv 2008/1/EF - IPPC-direktivet - skal også gjelde for CO_2-håndtering

Merknader

Direktivet er hjemlet i EF-traktaten 175(1).

Sakkyndige instansers merknader

Direktivet behandles i spesialutvalget for miljø, der berørte departementer er representert.
MD og OED sendte 10. juli 2008 direktivforslaget på alminnelig høring, med høringsfrist 1. september 2008. Departementene mottok til sammen 11 høringssvar. Høringsinstansene var generelt positive til direktivet og pekte på at dette ville bidra til å skape klarhet rundt det rettslige rammeverket for CO_2-lagring i Europa. Samtidig ble det pekt på at dette er en virksomhet under stadig utvikling der det er behov for relativ fleksible reguleringer.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0976 Kommisjonsforordning (EF) nr. 976/2009 av 19. oktober 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF vedrørende nettjenester (vedlegg XX kap I MD)

Sammendrag av innhold

I forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF om opprettelse av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskapet (INSPIRE), skal EU-kommisjonen fastsette en rekke gjennomføringsbestemmelser, bl.a. om nettjenester.

Landene skal etter direktivet (art. 11 nr. 1) etablere og operere følgende nettjenester:
• Søketjenester, tjenester som gjør det mulig å søke etter geodatasett og ?tjenester på grunnlag av innholdet i tilhørende dokumentasjon (metadata) samt vise innholdet av denne dokumentasjonen
• Visningstjenester, tjenester som gjør det mulig å vise geodata mv, herunder tegnforklaring og alt relevant innhold i metadata
• Nedlastingstjenester, tjenester som gjør det mulig å laste ned kopier av geodatasett eller deler av slike sett, og, når det er mulig, få direkte tilgang
• Omformingstjenester, tjenester som gjør det mulig å omformere (transformere eller konvertere) geodatasett for å oppnå samvirkning
• Aktiveringstjenester, tjenester som gjør det mulig å aktivere geodatatjenester

Nettjenestene skal være det praktiske grunnlaget for deling av data mellom offentlige myndigheter på nasjonalt og europeisk plan (art. 17 nr. 1 og 4). Tjenestene skal være koplet til en felles europeisk INSPIRE nettportal som skal etableres av EU-kommisjonen (art. 15). Tjenestene skal være tilgjengelig for allmennheten (art. 11 nr. 1 andre ledd). Søketjenestene, i utgangspunktet også visningstjenestene, skal være gratis tilgjengelige (art. 14).

En nettjeneste er etter direktivet å forstå som en geodatatjeneste (edb-kapasitet) gjort tilgjengelig via Internett. I praksis er denne type tjenester først og fremst verktøy for kompetente programmerere. Ordinære brukere vil ha behov for at noen gjør disse tjenestene praktisk tilgjengelig ved hjelp av ulike innsynsløsninger, geoportaler eller liknende, som f.eks. kartfunksjonen i geoportalen Miljøstatus i Norge. Rettsakten formulerer tekniske krav til de ulike tjenestetypene av generell art. Det omfatter definisjon av noen generelle datamaskinoperasjoner med tilhørende parameterdefinisjoner. Det settes krav til ytelse og kapasitet i form av antall tjenestekall som kan betjenes samtidig. Tjenestene skal ha en forventet tilgjengelighet på 99% av tiden.

Bruk av bestemte standarder er ikke formulert i kravs form. Dette framgår kun i form av veiledende dokumenter.

Anbefalingene for søketjenestene tar utgangspunkt i standarden Open Geospatial Consortium (OGC) Catalogue Services Specification 2.0.2.

Anbefalingene for visningstjenestene tar utgangspunkt i standarden ISO 19128:2005(E) Geographic information – Web map server interface. Det betyr at visningstjenestene defineres som ”Web Map Services” (WMS). Det åpner for at alle som har tilgang til tjenestene kan benytte visningstjenestene som bakgrunn for egne data.

Anbefalingene for nedlastingstjenestene nevner to typer tjenester: tjenester som gjør det mulig å laste ned kopier av geodatasett og tjenester som gjør det mulig å få direkte tilgang til datasettene. Anbefalingene for nedlasting av kopier tar utgangspunkt i at det i metadata inngår en lenke (URL) som gir umiddelbar tilgang for nedlasting via en enkel "http Get"-protokoll. Anbefalingene for direkte tilgang til datasettene tar utgangspunkt i standardene Web Feature Service (OGC WFS -ISO/DIS 19142) og Filter Encoding (OGC FE -ISO/DIS 19143). Det betyr at denne type nedlastingstjenester defineres som "Web Feature Service" (WFS). Det åpner for at alle som har tilgang til tjenestene, kan bruke vektordata fra tjenesteleverandøren direkte i sine GIS applikasjoner.

Anbefalingene for omformingstjenestene omfatter i denne omgang bare koordinattransformasjon som gjør det mulig å transformere data til et felles geodetisk referansesystem. Anbefalingene tar utgangspunkt i en profil av Web Processing service (WPS) som er basert på Web Coordinate Transformation Service (WCTS). WPS er en OGC standard spesifikasjon. Det betyr i denne sammenheng at tjenestene skal kunne levere data i alle koordinatreferansesystemer som er definert for Inspire (Inspire CRS). For nedlastingstjenester for kopier av geodatasett er det tilstrekkelig at det er tilgjengelig i ett av de aktuelle koordinatreferansesystemene som er definert for INSPIRE.

Det er i skrivende stund ikke utarbeidet anbefalinger for omformingstjenester som gjør det mulig å konvertere data fra en lokal datamodell til en felles datamodell (skjemakonvertering) eller aktiveringstjenestene. Veiledningen til INSPIRE anbefaler også at det etableres en type tjenester kalt registertjenester som gir tilgang til dataspesifikasjoner, objektkataloger, datamodeller, kodelister mv.

Merknader

Hjemmel for rettsakten framgår av INSPIRE-direktivet (rammedirektivet) artikkel 16. Rettsakten skal vedtas av Kommisjonen etter forskriftsprosedyren med kontroll, jf. artikkel 5a nr. 1 til 4 i rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen - også kjent som komitologi.

Rettsakten er en del av gjennomføringen av INSPIRE-direktivet som Departementet foreslår å gjennomføre i form av en ny geodatalov.

Rettsakten antas å kunne gjennomføres ved inkorporering i forskrift til geodataloven.
Ekstra kostnader knyttet til etablering av forvaltningssystemer, inkl. tjenester for nasjonale distribusjonsbaser, ulike nettjenester og en forbedret geoportal som en følge av INSPIRE-direktivet, er av departementet i forbindelse med ny geodatalov anslått til 16 mill. kr for staten og 26 mill. kr for kommunene. De årlige økte driftsutgiftene er anslått til 9 mill. kr for staten og 17 mill. kr for kommunene. Dette fremgår av posisjonsnotatet for INSPIRE-direktivet, og proposisjonen om norsk gjennomføring av dette direktivet. Den herværende rettsakten er ikke antatt å ha administrative eller økonomiske konsekvenser ut over dette.

Sakkyndige instansers merknader

EU-kommisjonen utarbeider regelverket med bistand fra en ekspertgruppe. Statens kartverk deltar i gruppen med en ekspert.

Kommisjonen la fram utkast til regler for søke- og visningstjenester på høring for nasjonale fagetater desember 2007, og for nedlastings- og koordinattransformasjonstjenester mars 2009. Statens kartverk videreformidlet høringen til norske fagetater og kommuner gjennom samarbeidet Norge digitalt, og koordinerte de norske uttalelsene inn mot kommisjonen. Norge hadde ingen vesentlige merknader. Merknadene var i hovedsak knyttet til uklarheter i høringsdokumentene.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1205 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1205/2008 av 3. desember 2008 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF vedrørende metadata (vedlegg XX kap I MD)

Sammendrag av innhold

I forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF om etablering av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskapet (Inspire), skal EU-kommisjonen fastsette en rekke gjennomføringsbestemmelser, bl.a. om metadata.

Gode rutiner for metadata er en forutsetning for å kunne finne fram til å utnytte relevant miljøinformasjon og tilhørende geodata. Mangelfulle metadata vil svekke nytteverdien av den geografiske infrastrukturen, og føre til at verdifull informasjon ikke blir gjort kjent og kommer til nytte.

Rettsakten faststetter minimumskrav til hvordan metadata for geodata og geodatatjenester som er omfattet av Inspire-direktivet, skal utformes. Rettsakten regner opp i underkant av tjue metadataelementer for de enkelte datasett og tjenester.

Merknader

Hjemmelen framgår av rammedirektivet (Inspire-direktivet) artikkel 5 nr. 4.
Rettsakten er en del av gjennomføringen av Inspire-direktivet. Departementet foreslår å gjennomføre direktivet i form av en ny geodatalov. Rettsakten antas å kunne gjennomføres ved innkorporering i forskrift til geodataloven.

Ekstra kostnader knyttet til etablering av metadata som en følge av direktivet, er i høringsforslag til ny geodatalov anslått til ca. 2,5 mill. kr for samtlige offentlige organ som forvalter geodata fram til år 2013. Forordningen er ikke antatt å ha administrative eller økonomiske konsekvenser ut over dette.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært behandlet i spesialutvalget for miljø, og er funnet relevant og akseptabel for Norge. Kommisjonen la fram utkast til regler i to høringer, den siste i form av en åpen høring i november 2007. Statens kartverk koordinerte høringen i Norge, og sendte den til deltakerne i Norge digitalt, Kommunenes sentralforbund, Geoforum Norge, Norsk romsenter, m.fl. De norske merknadene gjaldt i hovedsak koblingen til eksisterende standarder for metadata.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0442 Kommisjonsbeslutning 2009/442/EF av 5. juni 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF vedrørende kontroll og rapportering
(vedlegg XX kap I MD)

Sammendrag av innhold

I forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF om etablering av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskapet (Inspire), skal EU-kommisjonen fastsette en rekke gjennomføringsbestemmelser, bl.a. om kontroll og rapportering av gjennomføringen og bruken den geografiske infrastrukturen.

Rettsakten faststetter et sett resultatindikatorer som landene skal publisere årlig. De viktigste indikatorene er som følger:
% datasett og tjenester med metadata,
% datasett og tjenester med metadata i samsvar med direktivets krav,
% areal dekket med Inspire-data,
% datasett som er i samsvar med direktivets krav,
% datasett og tjenester med søketjenester,
% datasett med både visnings- og nedlastingstjenester,
antall årlige tjenestekall per tjeneste, og
% tjenester som er i samsvar med direktivets krav.

Hvert tredje år skal medlemsstatene sende en rapport til kommisjonen om gjennomføringen av direktivet. Rapporten skal i tillegg til resultatindikatorene omfatte opplysninger bl.a. om koordinering og kvalitetssikring, parter som deltar i samarbeidet om infrastrukturen, bruk av infrastrukturen, mekanismer for å dele data mellom partene, kostnadsestimater, og eksempler på nytteverdier. Rapporten skal liste opp alle relevante datasett gruppert etter vedlegg 1, 2 og 3 i direktivet. Det er utarbeidet egne regnearkmaler som skal forenkle rapporteringen.

Merknader

Hjemmel for rettsakten framgår av rammedirektivet (Inspire-direktivet) artikkel 21 nr. 4. Rettsakten er en del av gjennomføringen av Inspire-direktivet. Departementet foreslår å gjennomføre direktivet i form av en ny geodatalov. Se nærmere om dette i eget posisjonsnotat. Rettsakten antas å kunne gjennomføres ved innkorporering i forskrift til geodataloven.

Rettsakten vil kreve noe mer inngående kontroll og rapportering av den geografiske infrastrukturen enn det Statens kartverk utfører i dag. Det er likevel ikke antatt at dette vil ha vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonen la fram utkast til regler på høring for nasjonale fagetater i mars 2008. Statens kartverk vurderte utkastet, og hadde ingen merknader.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1221 Europaparlaments- og rådsforording (EF) nr. 1221/2009 av 25. november 2009 om organisasjoners frivillige deltakelse i en fellesskapsordning ffor miljøledelse og miljørevisjon (EMAS) og om opphevelse av forordning (EF) nr. 761/2001 og kommisjonsvedtak 2001/681/EF og 2006/193/EF (vedlegg XX kap I MD)

Sammendrag av innhold

Europaparlaments- og rådsforordning om organisasjoners frivillig deltagelse i en fellesskapsordning for miljøledelse og miljørevisjon (EMAS) er revidert og vedtatt som ny EMAS-forordning (EMAS III). Den nye EMAS-forordningen trådte i kraft i EU den 11. januar 2010. EMAS III erstatter og opphever tidligere forordning (EF) nr. 761/2001 (EMAS II) som er tatt inn i EØS-avtalens vedlegg XX nr. 2fa. Målet med revisjonen er å øke anvendelsen av EMAS. EMAS er et viktig instrument i handlingsplanen for bærekraftig forbruk og bærekraftig produksjon og bærekraftig industripolitikk. EMAS har som formål å få en vedvarende forbedring av organisasjoners miljøinnsats gjennom innføring av miljøledelsessystem og miljørevisjon i de organisasjoner som deltar. Organisasjonene skal offentliggjøre rapporter om miljøprestasjoner eller bærekraftig utvikling, attestert av uavhengig organ (tredjepartsertifisering).

Nærmere om innholdet
EMAS III inneholder mange av de samme elementene som EMAS II, men er bygget opp på en annen måte. På følgende områder er det vesentlige endringer:

Det åpnes opp for at foretak utenfor EU/EØS kan registreres (Global EMAS).
Det åpnes for en registrering for virksomheter som har flere virksomheter/lokaliteter i ett eller flere land.
Forordningen legger større vekt på overholdelse av myndighetspålagte krav
Små- og mellomstore virksomheter kan få forlenget registreringssyklus fra tre til fem år, og godkjent miljørapport til registreringsorganet kan omhandle en periode på ett år til opp til to år under visse forutsetninger.

Nytt og forenklet krav til bruk av logo, blant annet skal den ikke brukes slik at den kan forveksles med miljømerking.

Det er lagt mer vekt på å følge opp virksomhetene og suspendere eller stryke dem ved brudd på forutsetningene (særlig lovpålagte miljøkrav).

Krav til medlemslandene inkl. EØS-land er skjerpet noe og utvidet i forhold til EMAS II.
Landene skal etablere et system for å sikre at informasjon og assistanse vedrørende lovpålagt miljøkrav som gjelder for virksomheten kan for midles til de organisasjoner som etterspør dette (registreringsorganer, akkrediteringsorganer, miljøsertifisører). Det må kunne gis informasjon om:
- regulerte miljøkrav til virksomheten
- identifisering av alle myndigheter som forvalter slike miljøkrav
- informasjon om at virksomhetene overholder det lovpålagte miljøregelverket
- etablere nødvendige kontakter med slike myndigheter

Medlemslandene må sikre at organisasjonen som skal utføre dette, har nødvendig kompetanse og kapasitet med ressurser, både økonomisk og personalmessig. Landene skal lage en årlig plan som tar for seg områder, aktiviteter og initiativer for å fremme EMAS generelt og bidra til at virksomhetene går for EMAS-registrering. Landene skal også i samarbeid med blant annet industriforeninger, forbrukerorganisasjoner, miljøorganisasjoner, handelsforeninger og andre lokale organisasjoner arbeide for å fremme registrering i EMAS-registret. De skal også sette i gang tiltak for å informere om EMAS-forordnigen. Det skal legges særlig vekt på å oppmuntre og støtte små og mellomstore bedrifters deltakelse i EMAS gjennom lett tilgjengelig informasjon og støtteordninger, blant annet fra lokale myndigheter. Medlemsstatene skal utveksle informasjon og samarbeide om å utarbeide referansedokumenter, som bl.a. omfatter best praksis for miljøledelse og utvikling av prestasjonsindikatorer for spesifikke sektorer. Slike dokumenter kan medvirke til at organisasjonene blir bedre i stand til å fokusere på de viktigste miljøaspekter i en gitt sektor. Medlemsstatene er gitt en frist på

6 måneder etter forordningens ikrafttreden til å endre de prosedyrer som akkrediteringsorganene og registreringsorganene følger, slik at de stemmer overens med de relevante bestemmelser i denne forordning. Innen denne 6 måneders fristen skal akkrediteringsorganene og registreringsorganene fortsatt kunne anvende de prosedyrer, som er fastsatt i forordning (EF) nr. 761/2001.

Merknader

Forordningen er hjemlet i EF-traktatens artikkel 175 om miljø. Gjeldende norsk lovgivning på området er hjemlet i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 52 c § 52c og forskrift av 21. mars 2003 om frivillig deltaking for organisasjoner i en fellesskapsordning for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS). Forordningen EMAS III må implementeres i medhold av forurensningsloven § 52 c som en ny forskrift. EMAS III må erstatte og oppheve den tidligere EMAS-forskriften.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forordningen innebærer at EMAS-organisasjoner eller/og -områder fra land utenfor Norge kan registreres i det norske EMAS-registeret (Global EMAS). Dette innebærer sterkere grad av myndighetspåvirkning for så vidt gjelder markedsføring av ordningen, men også dette kun marginalt i forhold til tidligere. Klima og forurensingsdirektoratet har rollen med å sikre informasjon og assistanse i henhold til dagens forordning. Denne rollen utøves slik EMAS III legger opp til. Det er imidlertid behov for å trekke Fylkesmannen sterkere inn i dette arbeidet, da de forvalter mange virksomheter som kan være aktuelle å registrere i et EMAS-register. Rettsakten vil ikke få økonomiske konsekvenser av betydning verken for private virksomheter eller for offentlige myndigheter.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel II Vann

32008 L 0105 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2008/105/EF av 16. desember 2008 om miljøkvalitetskrav innenfor vannpolitikken, om endring og senere opphevelse av rådsdirektiv 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF og om endring av europaparlaments-og rådsdirektiv 2000/60/EF (vedlegg XX kap II MD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2008/105/EF (heretter benevnt datterdirektivet) er et datterdirektiv under direktiv 2000/60/EF (vanndirektivet) og omhandler miljøkvalitetskrav innenfor vannpolitikken. Direktivets formål er å oppnå en god kjemisk tilstand for overflatevann gjennom fastleggelse av miljøkvalitetskrav for prioriterte stoffer og visse andre forurensende stoffer. Bakgrunnen for datterdirektivet er de føringene som er lagt i vanndirektivets artikkel 16 (”Strategier mot vannforurensning”). Vanndirektivets art 16 fastslår at Kommisjonen skal legge fram forslag til liste over prioriterte stoffer, forslag til felles utslippsbegrensninger innenfor fellesskapsområdet og forslag til miljøkvalitetsstandarder for vann, sediment og biota. Disse forslagene skal så behandles av Rådet og Parlamentet med sikte på vedtakelse av et felles regelverk for medlemslandene.

En liste over 33 prioriterte stoffer (prioritetslisten) ble vedtatt av EU allerede gjennom europaparlaments- og rådsvedtak 2455/2001/EF av 20. november 2001. Denne er innlemmet i EØS-avtalen.

Hovedelementet i det nye datterdirektivet er fastsettelse av miljøkvalitetsstandarder (Environmental Quality Standards) for de prioriterte stoffene, heretter kalt ”EQS-verdier”. Vanndirektivet krever at medlemslandene skal ha som mål å oppnå ”god vannstatus” i alle vannforekomster innen bestemte frister, jf. art 4 nr 1 bokstav a ii). De foreslåtte EQS-verdiene vil inngå blant kriteriene som skal brukes for å avgjøre om dette målet oppnås. EQS-verdiene fastsetter miljøkvalitetskrav for henholdsvis årlig

gjennomsnittskonsentrasjon og maksimalkonsentrasjon i vannforekomstene for alle stoffer som er listet opp i direktivet. Vann-, sediment- og biotaprøver skal tas slik at de er representative for vannforekomsten.

Datterdirektivets artikkel 10, jf. bilag II, endrer og deler inn listen over prioriterte stoffer (prioritetslisten) som er oppført i bilag X til vanndirektivet. 13 av de prioriterte stoffene gis status som ”Priority Hazardous Substances” (PHS-stoffer) og er dermed omfattet av et krav om at alle utslipp i medlemslandene skal stanses eller utfases innen senest 20 år etter at Europaparlamentet og Rådet har vedtatt det aktuelle stoffet som et PHS-stoff, jf. vanndirektivets artikkel 16 nr 6. Dette må sees i sammenheng med det såkalte generasjonsmålet for miljøgifter om stans i bruk og utslipp innen år 2020, som først ble formulert på nordsjøkonferansen i Esbjerg i 1995, og som senere er tatt opp som mål i det bindende OSPAR-samarbeidet og vedtatt som nasjonalt resultatmål i norsk kjemikaliepolitikk. For de øvrige stoffene på prioritetslista (20 stoffer), som ikke er definert som PHS, gjelder en målsetting om at utslippene skal reduseres kontinuerlig og være innenfor EQS-verdiene innen seks år etter at første forvaltningsplan har trådt i kraft.

Kommisjonen vurderte også å innta bestemmelser om felles utslippbegrensninger i det nye datterdirektivet, men konkluderte med at dette ikke var hensiktsmessig. I stedet legges det opp til at det skal være opp til myndighetene i de enkelte landene å sørge for at EQS-verdiene for vannområder overholdes, se datterdirektivets art 3 nr 1.

Medlemslandene skal kartlegge tilførsler til vannforekomstene av alle de prioriterte stoffene, både de som er definert som PHS og de som ikke er definert som PHS, innenfor en referanseperiode på ett år i perioden 2008-2010, jf. datterdirektivets art 5 nr 1 og nr 2. Oversikten skal ajourføres fortløpende. Oversiktene skal meddeles Kommisjonen, som skal kontrollere at utslipps-/konsentrasjonsdataene nærmer seg målene i vanndirektivet om stans eller reduksjon i utslippene.

Nær utslippskilder kan det defineres overgangssoner der det tillates overskridelser av EQS-verdiene, såkalte ”blandingssoner", jf. datterdirektivets art 4. Forutsetningen er at det ikke påvirker det øvrige overflatevannets oppfyllelse av miljøkvalitetskravene. Medlemsstatene skal påse at de enkelte blandingssoner er begrenset til utslippspunktenes umiddelbare nærhet og avpasset etter konsentrasjonene av forurensende stoffer ved utslippspunktet.

I tillegg til at datterdirektivet i vedlegg 1 fastsetter konkrete EQS-verdier for overflatevann, fastslår art 3 nr 2 at medlemsstatene kan velge å anvende miljøkvalitetskrav for sedimenter og/eller biota (vannlevende organismer) i stedet for EQS-verdiene for overflatevann. Det er fastsatt grenseverdier for kvikksølv og kvikksølvforbindelser, hexaklorbenzen og hexaklorbutadien, og den mest velegnede indikator blant fisk, kreps eller annen biota skal velges. Medlemsstatene kan også fastsette miljøkvalitetskrav for sedimenter og/eller biota for andre, nærmere spesifiserte stoffer, forutsatt at kravene gir minst samme beskyttelsesnivå som de kravene som er fastsatt for overflatevann i datterdirektivets vedlegg 1. Overvåkning i sediment og/eller biota skal foretas minst en gang i året; utover dette fastsetter medlemslandene selv overvåkningsfrekvensen.

Etter datterdirektivets art 6 skal en medlemsstat ikke anses for å ha misligholdt forpliktelsene sine dersom den kan dokumentere at overskridelser av miljøkvalitetskravene skyldes forurensningskilder utenfor dens nasjonale jurisdiksjon, og den på grunn av dette ikke hadde mulighet til å treffe effektive tiltak for å oppfylle miljøkvalitetskravene mv.

Det nye datterdirektivet erstatter de gamle datterdirektivene under direktiv 74/464/EØF om utslipp av farlige stoffer til vann, og art 12 opphever derfor direktivene 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF med virkning fra 22.12.2012.

Fristen for å implementere datterdirektivet i medlemslandenes lovverk er satt til 13. juli 2010.

Merknader

Direktivet er hjemlet i EF-traktaten art 175 (1). Gjeldende regelverk på området i dag følger av forurensningsforskriften kapittel 17 om utslipp av farlige stoffer til vann. Forurensningsforskriften kapittel 17 gjennomfører direktivene 82/176/EØF, 83/513/EØF, 84/156/EØF, 84/491/EØF og 86/280/EØF, som oppheves med det nye datterdirektivet. Forurensningsforskriften kapittel 17 inneholder utslippsgrenser for industrien. Systemet blir annerledes med det nye datterdirektivet, hvor grenseverdiene (EQS-verdiene) gjelder for vannforekomsten som sådan. Vanndirektivet gjennomføres i norsk rett gjennom forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften). Vurderingen så langt er at kravene som følge av det nye datterdirektivet også bør gjennomføres i vannforskriften. Videre må dagens regelverk på området, forurensningsforskriften kapittel 17, endres som følge av opphevelse av de gamle direktivene. Direktivet støtter opp om den nasjonale politikken for å redusere og stanse utslipp av miljøgifter.

Norge v/ Klima- og forurensningsdirektoratet har deltatt i kommisjonsarbeidsgruppen for datterdirektivet. Norge har arbeidet for å få flest mulig miljøgifter inn på prioritetslisten, og har også bidratt med overvåkningsdata til arbeidet.

Datterdirektivet er en videreføring av eksisterende regelverk inntatt i EØS-avtalen og er hjemlet i EF-traktatens miljøbestemmelse (art. 175). Klima- og forurensningsdirektoratet arbeider med forslag til gjennomføringsforskrift, og denne vil bli sendt på nasjonal høring.

De økonomiske konsekvensene som følger av dette datterdirektivet (2008/105) må sees i sammenheng med kostnadene som følge av all overvåkning iht vanndirektivet (2000/60) og underliggende direktiver. I samtykkeprp.en til Stortinget vedr vanndirektivet (St.prp.nr. 75 (2007-2008) heter det:"Anslag viser at de samlede ressursene til styrket overvåking må trappes opp til et nivå som utgjør 75-90 mill. kr utover dagens årlige ressursbruk. Av dette utgjør behovet for styrking av basisovervåkingen om lag 55-65 mill. kr og behovet for styrking av tiltaksovervåkingen om lag 20-25 mill. kr, jf. den nærmere omtalen av dette i avsnittene under."Dette anslaget gjelder altså all overvåking som følge av vanndirektivet og omfatter også overvåkning av prioriterte stoffer (og dermed også kostnader som følge av direktiv 2008/105/EF).

Sakkyndige instansers merknader

Direktivet har vært behandlet flere ganger i EØS-spesialutvalget for miljø. Spesialutvalget konkluderte med at rettsakten anses som EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0090 Kommisjonsdirektiv 2009/90/EF av 31. juli 2009 om tekniske spesifikasjoner for kjemisk analyse og overvåking av vanntilstand (vedlegg XX kap II MD)

Sammendrag av innhold

Direktivet stiller krav til analyser utløst av overvåkingskravene i Rammedirektivet for vann (2000/60/EF). Laboratorier som brukes skal være akkreditert for de analyser som er aktuelle etter EN ISO /IEC-17025 standarden.

Krav til metodens yteevne (usikkerhet) vil for noen analyser innebære spesiell instrumentering. Medlemslandene har en frist på to år til å implementere direktivet i vedkommende lands lovverk, dvs. 21. august 2011.

Merknader

Rettsakten er hjemlet i rammedirektivet for vann (2000/60/EF), som er gjennomført med egen forskrift i norsk rett.

Rettsakten antas ikke å få økonomiske og administrative konsekvenser utover det som ble utredet da forskriften ble vedtatt (15. desember 2006) og da Stortinget godkjente EØS-komiteens beslutning om inkludering av direktivet i EØS-avtalen (St. prp. 75 (2007-2008) og Innst. 131 (2008-2009)).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32005 D 0646 Kommisjonsbeslutning 2005/646/EF av 17. august 2005 om etablering av et register av lokaliteter for interkalibreringsnettverk i sammenheng med rammedirektivet for vann 2000/60/EF (vedlegg XX kap II MD)

Sammendrag av innhold

Denne beslutningen omhandler utpekingen av lokaliteter som skulle delta i interkalibreringsarbeidet mellom land med felles vanntyper. Norge har deltatt i interkalibreringsarbeidet på faglig nivå gjennom flere år. Beslutingen må ses i sammenheng med senere kommisjonsbeslutning 2008/915/EF som etablerer felles verdier for medlemslandenes klassifiseringssystemer, se eget posisjonsnotat.

Merknader

Rettsakten er hjemlet i rammedirektivet for vann (2000/60/EF), som er gjennomført med egen forskrift i norsk rett.

Rettsakten antas ikke å få økonomiske og administrative konsekvenser utover det som ble utredet da forskriften ble vedtatt (15. desember 2006) og da Stortinget godkjente EØS-komiteens beslutning om inkludering av direktivet i EØS-avtalen (St. prp. 75 (2007-2008) og Innst. 131 (2008-2009)).

32008 D 0915 Kommisjonsbeslutning 2008/915/EF fra 30. oktober 2008 som etablerer verdiene for medlemslandenes klassifiseringssystemer som et resultat av interkalibreringen (vedlegg XX kap II MD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten er en oppfølging av vanndirektivet. Det er gjennomført et interkalibreringsarbeid gjennom flere år under vanndirektivets Common Impementation Strategy. Det er etablert egne geografiske grupper, der vi har samarbeidet mest med Sverige og Finland, men også med Storbritannia og Irland om indekser og klassegrenser for felles vanntyper. Dette gjelder kun utvalgte vanntyper som vi har felles med våre naboland. Verdiene er inkludert i det norske klassifiseringssystemet som direktorats- og departementsgruppa for vanndirektivet har godkjent. Rapportering følger systemet ellers under vanndirektivet.

Merknader

Rettsakten er hjemlet i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF om fastsettelse av en ramme for fellesskapstiltak på området vannpolitikk, og spesielt punkt 1.4.1(ix) i vedlegg V til direktivet. Vanndirektivet er gjennomført med egen norsk forskrift. Rettsakten antas ikke å få økonomiske og administrative konsekvenser utover det som ble utredet da forskriften ble vedtatt (15. desember 2006) og da Stortinget godkjente EØS-komiteens beslutning om inkludering av direktivet i EØS-avtalen (St. prp. 75 (2007-2008) og Innst. S. nr. 131 (2008-2009))

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel III Luft

32008 L 0050 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/50/EF om luftkvalitet og renere luft for Europa (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Direktivet om luftkvalitet og renere luft for Europa ble vedtatt 21. mai 2008. Direktivet er en oppfølging av forslag til tematisk strategi for luftforurensning, og er en del av "Clean Air for Europe" (CAFE-programmet).

Det nye direktivet slår sammen rammedirektivet for luftkvalitet 96/62/EF og datterdirektivene 1999/30/EF, 2000/69/EF, 2002/3/EF, samt rådsbeslutning 97/101/EF (jf. EØS-komitebeslutning nr. 76/1998, nr.138/2001, nr. 97/2001, nr. 175/2002, og nr. 97/1998). Disse regulerer stoffene svoveldioksid (SO_2), nitrogenoksid (NO), nitrogendioksid (NO_2), partikler (PM_{10} og $PM_{2,5}$), bly, benzen, karbonmonoksid (CO) og bakkenær ozon samt bestemmelser om utveksling av informasjon. Direktivet innebærer en forenkling av EUs eksisterende bestemmelser for lokal luftkvalitet, først og fremst gjennom en sammenslåing og revisjon av de nevnte direktivene.

Det stilles også nye og reviderte krav til rapportering av tiltaksplaner, overvåkningsprogram og kvalitetssikring av luftkvalitetsvurderinger. Direktiv 2004/107/EF om tungmetaller og polyaromatiske hydrokarboner (PAH) er ikke inkludert i det nye direktivet, men det vil bli vurdert når man har fått mer erfaring fra direktivet. Grenseverdiene for SO_2, CO, bly, benzen og NO/NO_2 beholdes slik de er regulert per i dag. Grenseverdien for PM_{10} for 2005 beholdes, mens den indikative verdien for PM_{10} i 2010 utgår. Målverdiene og langtidsmålet for bakkenær ozon beholdes i sin nåværende form. Det er nå mulig for medlemsstater å søke om utsettelse av oppfyllelse av tidsbestemte krav til luftkvalitet for PM_{10}, NO_2 og benzen.

Grenseverdien for PM_{10} som gjaldt fra 2005 kan utsettes med opp til tre år fra direktivets ikrafttredelse, dvs. til 2011. Grenseverdiene for nitrogendioksid og benzen, som gjelder fra 2010, kan utsettes med opp til fem år, dvs. frem til 2015. I det nye direktivet har det blitt fastsatt nye mål og krav til mindre partikler, $PM_{2.5}$. De nye målene for $PM_{2,5}$ er:

2010: Mål om maksimalt 25 mikrogram per kubikkmeter i gjennomsnitt over året - gjelder all utendørsluft.
2015: Bindende grenseverdi på maksimalt 25 mikrogram per kubikkmeter i gjennomsnitt over året - gjelder all utendørsluft.
2015: Forpliktelse til å nå et generelt eksponeringsnivå i byområder på under 20 mikrogram per kubikkmeter.
2020: Mål om å redusere det generelle eksponeringsnivået i byområder med opptil 20 prosent i forhold til nivåene i 2010. I 2013 skal Kommisjonen gjennomføre en revisjon av bestemmelsene knyttet til $PM_{2.5}$, med tanke på å etablere et juridisk bindende reduksjonsmål knyttet til eksponeringsnivå. Også andre stoffer kan bli gjenstand for revisjon. Det innføres nye krav til overvåkning av $PM_{2.5}$ i byområder. I tillegg vil det bli krav om målinger og kjemisk analyse av $PM_{2.5}$ på såkalte bakgrunnsstasjoner, hvor det skal være en stasjon per 100.000 km^2.

Direktivet stiller krav om utarbeidelse av kortsiktige handlingsplaner når det er risiko for at en eller flere av alarmterskler for ulike stoffer overskrides. Ved fare for overskridelser av grenseverdier eller målsettingsverdier, kan landene selv velge om de ønsker å utarbeide slike planer. Dette gjelder imidlertid ikke for NO_2 og SO_2 hvor det må utarbeides en handlingsplan ved risiko for overstigelse av terskelverdier.

Merknader

Hjemmelen for direktivet er EF-traktatens artikkel 175.

Direktivene som nå er samlet i ett direktiv er implementert i Norge gjennom forurensningsforskriftens kap. 7 om lokal luftkvalitet. Kommisjonsbeslutning 97/101/EF er implementert gjennom årlige oppdrag til Norsk institutt for luftforskning (NILU) om rapportering av data gjennom European Environment Information and Observation Network (EIONET). Norge har også fastsatt nasjonale mål for stoffene NO_2, PM_{10}, SO_2 og benzen. Disse er gjennomgående noe strengere enn EUs grenseverdier.

Direktivet vil medføre endringer i forurensningsforskriften kap. 7. Dette vil først og fremst være knyttet til de nye kravene og målsettingene for $PM_{2,5}$, samt ev. innføring av en mulighet til å utsette frister for overholdelse av grenseverdier. Gjennom endring av forskriften forventes rettsakten å få rettslige konsekvenser for kommunene og anleggseiere.

Direktivet vil ha økonomiske konsekvenser for flere bykommuner, Statens vegvesen og noe industri. Også Klima- og forurensningsdirektoratet vil bli berørt. I første omgang innebærer dette noe økte utgifter knyttet til overvåking av $PM_{2,5}$. Kostnadene vil omfatte etablering og drift av målinger og måleutstyr, inkl. kvalitetssikring og rapportering. Berørte kommuner vil i tillegg få noe økte administrative kostnader knyttet til oppfølgingen av kravene. Slik kravene er utformet vil det trolig ikke bli nødvendig å gjennomføre egne tiltak for å redusere $PM_{2,5}$-nivåene i Norge.

Innføring av krav og mål for $PM_{2,5}$ i perioden 2010-2020 vil for Norges del ikke medføre en reell bedring av luftkvaliteten. Bakgrunn for dette er at kravene for $PM_{2,5}$ ikke ventes å medføre behov for ytterligere reduksjon av partikkelkonsentrasjonene utover det som vil være et resultat av overholdelse av de eksisterende PM_{10}-kravene. Kravene vil derfor ikke ha direkte helsemessige virkninger. Kunnskapsnivået knyttet til svevestøv og dets innhold vil imidlertid bli bedret gjennom etablering av et mer omfattende overvåkningssystem. Dette vil gi bedre informasjon om helsevirkninger og større mulighet til å vurdere målrettede tiltak enn tidligere.

Sakkyndige instansers merknader

22.10.2008 ble direktivet forelagt spesialutvalget for miljø der relevante departementer var representert. Forslaget ble ansett som EØS-relevant og akseptabelt.

Utkastet til direktiv ble i 2005 også forelagt referansegruppen for miljø der berørte interessegrupper er representert (blant annet miljøorganisasjoner, arbeidslivsorganisasjoner, direktoratene og relevante forskningsinstitusjoner). Direktivforslaget og endelig direktiv har også vært omtalt på MDs hjemmesider og det er blitt informert om direktivforslaget i Bedre Byluftforum der bl.a. kommuner og samferdselsmyndigheter deltar.

Direktivet har ikke vært på særskilt høring, men har vært på en kort kommentarrunde hos utvalgte kommuner og Statens vegvesen. En kommune og Statens vegvesen har avgitt kommentarer. Kommunen ønsket å avvente konkrete innspill til det forelå et forslag til implementering i Norge. Statens vegvesen hadde en mer teknisk kommentar knyttet til hvor store områder en målestasjon eller beregnet verdi skal være representativ for.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 L 0101 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/101/EF av 19. november 2008 om endring av direktiv 2003/87/EF for å innlemme luftfartssektoren i EUs kvotesystem for handel med klimagasser (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Luftfartssektoren representerer et raskt voksende bidrag til klimagassutslippene, men internasjonal luftfart er ikke omfattet av forpliktelsene under Kyotoprotokollen på grunn av vanskeligheter med å komme til enighet om hvordan ansvaret for utslippene skulle fordeles. Partene i Kyotoprotokollen ble i stedet enige om å arbeide med utslippsreduksjoner gjennom ICAO ("International Civil Aviation Organization"). ICAO har stilt seg positive til kvotehandel, men arbeidet har foreløpig ikke resultert i konkrete tiltak for å redusere klimagassutslipp fra luftfarten. På denne bakgrunn har EU-Kommisjonen foreslått at luftfartssektoren innlemmes i det eksisterende europeiske kvotesystemet for handel med klimagasser.

ICAO Assembly konkluderte i september 2007 med at innføring av markedsbaserte virkemidler for å redusere klimagassutslipp, f.eks. kvotesystemer, kun skal gjøres på grunnlag av gjensidig samtykke mellom land. EU og andre ECAC-land (til sammen 41 europeiske land, inkl. Norge) reserverte seg mot denne konklusjonen, og forbeholder seg retten til å innføre markedsbaserte virkemidler mot andre lands vilje.

Direktivet innebærer at CO2-utslipp fra luftfartssektoren blir inkludert i EUs kvotesystem fra 2012. (Direktivet om inkludering av luftfart er i praksis en endring av det eksisterende kvotedirektivet, direktiv 2003/87/EF.) Direktivet innebærer at det blir kvoteplikt for samtlige luftfartsselskaper som lander eller tar av innenfor EU, inkludert innenriks flyvninger og flyvninger til og fra land utenfor EU. Det må med andre ord svares kvoter tilsvarende CO2-utslippene fra disse flyvningene.

Kommisjonen skal arbeide for inngåelse av en global avtale for å redusere utslipp fra luftfart. I mangel av en global avtale, skal det søkes inngått bilaterale avtaler med tredjeland. I tilfeller hvor tredjeland oppretter tilsvarende regelverk kan Kommisjonen beslutte å unnta fra kvoteplikten utslipp som stammer fra flyvninger fra tredjelandet til EU.

Tildelingen av kvoter vil bli harmonisert på EU-nivå. Dette innebærer at tildelingsreglene vil være de samme i alle medlemsstatene, men det praktiske arbeidet med kvotetildeling, overvåking og rapportering vil foregå på medlemsstatsnivå. Luftfartsselskaper som gjentatte ganger ikke etterlever regelverket kan som et siste utfall bli nektet å operere i EU, jf. endringer i kvotedirektivets art. 16.

Samlet kvotemengde
Samlet antall kvoter som tildeles luftfartssektoren i 2012 skal tilsvare 97 % av luftfartssektorens gjennomsnittlige årlige utslipp i perioden 2004-2006, jf. art. 3c nr. 1. I perioden 2013-2020 skal den gjennomsnittlige årlige kvotemengden reduseres med to prosentpoeng, til 95 % av det samme historiske grunnlaget, jf. art. 3c nr. 2. Dette vil bidra til å begrense veksten i utslippene fra sektoren. Fordi internasjonal luftfart ikke er omfattet av utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen vil kvotene som tildeles luftfartssektoren ikke bli fulgt av kyotokvoter (AAU). Ved å endre registerforordningen fra 2012 slik at kyotokvotene skilles fra EU-kvotene i de løpende transaksjonene, åpnes det for at både "flykvotene" og EU-kvotene skal kunne omsettes fritt mellom aktørene i kvotesystemet. "Flykvotene" som er utstedt til luftfartssektoren skal ikke kunne anvendes av andre sektorer til oppgjør for deres kvoteplikt innenfor EUs kvotesystem, jf. art. 12. nr. 3. Luftfartsselskapene skal imidlertid kunne benytte EU-kvoter fra bedriftskvotesystemet til oppgjør for kvoteplikten. I den grad luftfartsselskapene velger å innlevere kvoter som medlemsstatene kan bruke til oppgjør for utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen (dvs. EU-kvoter som er backet av AAU-kvoter, CDM-kvoter eller JI-kvoter) skal disse kvotene samles opp i det sentrale EU-registeret og fordeles forholdsmessig blant medlemsstatene og brukes til oppgjør under Kyotoprotokollen for den delen av medlemsstatenes utslipp som stammer fra innenriks luftfart, jf. endringene i kvotedirektivets artikkel 19 nr. 3(b). I den grad luftfartssektoren leverer så mange kyoto-kvoter at det blir et overskudd etter at medlemsstatenes nasjonale utslipp er dekket, så vurderer EU-

kommisjonen å spare disse kvotene til bruk i et eventuelt fremtidig internasjonalt kvotesystem for luftfart. Denne tilnærmingen vil være en fordel for land som har en relativt stor andel nasjonal luftfart (Norge), og en ulempe for land som har en liten andel nasjonal luftfart (Nederland). Kommisjonen har ikke ønsket at medlemsstatene selv skulle disponere innleverte kyoto-kvoter ettersom dette ville kunne medføre et press på nasjonale luftfartsselskaper til å prioritere levering av kyoto-kvoter fremfor fly-kvoter. Kommisjonen har også vært opptatt av å utjevne eventuelle tilfeldige fordeler et land kunne få som følge av at deres selskaper velger å levere kyoto-kvoter.

Tildeling av kvoter
15 % av den samlede kvotemengden skal tildeles ved salg. Resten tildeles vederlagsfritt. Dette gjelder både 2012 og perioden 2013-2020. Adgangen til å justere salgsandelen i forbindelse med revideringen av kvotedirektivet ble ikke benyttet. De vederlagsfrie kvotene fordeles (på grunnlag av en søknad til den administrerende medlemsstaten) proporsjonalt mellom alle luftfartsselskapene som omfattes av kvotesystemet. Fordelingen gjøres på grunnlag av en norm/benchmark - dvs. kvoter per tonn-kilometer. Kvotene vil bli utstedt innen 28. februar hvert år, første gang den 28. februar 2012. Kvotene som skal dekke utslippene fra den kvotepliktige må innleveres til det kompetente organet i den administrerende medlemsstaten innen 30. april året etter at utslippene fant sted, første gang innen den 30. april 2013. EU-Kommisjonen vil vedta en egen forordning om antallet kvoter som skal selges av hver enkelt medlemsstat, og om hvordan kvotesalget skal foregå. Det blir opp til medlemsstatene å avgjøre bruken av inntektene fra kvotesalg. Medlemsstatene skal rapportere om hvordan inntektene brukes. De oppfordres til å investere i utslippsreduserende tiltak, forskning på lavutslippsfly, tiltak for å redusere avskoging i utviklingsland, samt transportformer med lave utslipp. Luftfartsselskaper som blir legger ned driften i løpet av en tildelingsperiode vil fortsatt få utdelt kvoter gjennom resten av tildelingsperioden.

Kvotereserve
Det skal settes av en kvotereserve forbeholdt nye luftfartsselskaper og luftfartsselskaper i sterk vekst. Kvotereserven utgjør 3 % av den samlede kvotemengden settes av i en kvotereserve. Med sterk vekst menes minst 18 % økning i utslippene fra 2010 til 2014, jf. art. 3f nr. 1 bokstav (b). Det er ikke etablert en egen reserve for 2012. Utdeling av kvoter er et engangstilbud, og beslutningen om hvor mange kvoter som vil bli utdelt skal fattes senest 30.9.2016, jf. artikkel 3f nr. 7. En forutsetning for å få tildelt kvoter fra reserven er at nyetableringen eller utvidelsen ikke bare er en videreføring av et annet luftfartsselskaps tidligere aktiviteter. Ett luftfartsselskap kan ikke få tildelt mer enn 1 000 000 kvoter fra reserven for å dekke en utvidelse av virksomheten. Kvoter som ikke tildeles fra reserven skal selges av medlemsstatene.

Bruk av kvoter fra de prosjektbaserte Kyotomekanismene - CDM/JI
I 2012 begrenses adgangen for luftfartsselskapene til å dekke sine utslipp med kvoter fra de fleksible kyotomekanismene (CDM og JI) til 15 % av innleverte kvoter. Prosentsatsen vil bli revidert før perioden 2013-2020, men skal tilsvare minst 1,5 % av innleverte kvoter. Den endelige prosentsatsen vil bli offentliggjort senest seks måneder før starten av en ny tildelingsperiode.

Administrering av ordningen
For å redusere de administrative kostnadene, skal luftfartsselskapene bare måtte forholde seg til én medlemsstat med hensyn til praktiske forhold, for eksempel tildeling og innlevering av klimakvoter. Selskaper som er hjemmehørende i Europa vil bli administrert av det landet som har utstedt tillatelsen til det aktuelle selskapet. Når det gjelder luftfartsselskaper fra tredjeland, vil selskapet bli administrert av den medlemsstaten som har den største andelen av selskapets utslipp i basisåret, jf. art. 18a nr. 1. (Med basisår menes 2006 med mindre selskapet ikke opererte innenfor EU før den tid, i så fall menes utslippene i det første året selskapet opererte i EU.) For å sikre likebehandling av luftfartsselskaper vil EU-Kommisjonen fastsette harmoniserte regler for hvordan administreringen skal foregå. Kommisjonen skal innen 1. februar 2009 liste opp hvilke luftfartsselskaper som administreres av hvilken medlemsstat. Listen skal oppdateres årlig innen 1. februar.

Andre effekter på klimaet

Kvoteplikten gjelder kun utslipp av CO2. Det skal ikke innføres en multiplikator for å ta hensyn til klimaeffektene av NOx-utslipp. Kommisjonen vil i stedet legge frem et separat forslag om virkemidler for å redusere NOx-utslipp.

Unntak fra kvoteplikten
Det gis unntak for kvoteplikten for luftfartsselskaper som i tre påfølgende firemåneders-perioder gjennomfører mindre enn 243 avganger per periode, eller flyvninger som har årlige utslipp på mindre enn 10 000 tonn CO2. Dette unntaket er ment å støtte flyselskaper fra utviklingsland. Offisielle flyvninger med regjerende monarker, statsoverhoder, regjeringssjefer og regjeringsmedlemmer fra land utenfor EU er også unntatt fra kvoteplikten. (Tilsvarende flyvninger for monarker, statsoverhoder osv. fra land innenfor EU, er derimot ikke unntatt fra kvoteplikten.) Følgende flyvninger er også unntatt fra kvoteplikten: Militærflyvinger, lete- og redningsflyvninger, brannslukking, humanitære flyvninger, forskningsflyvning, ambulanseflyvninger, flyvertrening, VFR-flyvninger, flyvninger som, uten å mellomlande, lander på samme flyplass som den tar av, fly med en maksimum take-off-vekt på under 5 700 kg, flyvninger som foretas som en public service obligation (PSO) til destinasjoner i EUs ytre områder etter art. 299 nr. 2 i traktaten, eller på ruter som har en kapasitet på mindre enn 30 000 seter i året.

Innvirkning på billettprisen
Gitt at luftfartsselskapene videreører kostnadene fullt ut til passasjerene regner Kommisjonen med at kostnadene ved en flyreise (tur/retur) vil øke med mellom 40 og 320 kroner, avhengig av reisens lengde.

Revidering av kvotesystemet i 2014
Ny artikkel 30 nr. 4 krever at Kommisjonen innen 1. desember 2014 vurderer kvotesystemet og åpner for at Kommisjonen kan foreslå endringer. Eventuelle endringer som følge av denne bestemmelsen vil gjelde perioden fra og med 2021. Det er ikke lagt opp til å endre systemet i løpet av perioden 2013-2020 selv om utfallet av COP 15 under Klimakonvensjonen i København i 2009 vil kunne medføre behov for enkelte justeringer i systemet.

For øvrig gjelder de samme reglene som i kvotedirektivet (direktiv 2003/87/EF), som endret ved mekanismedirektivet (direktiv 2004/101/EF).

Merknader

Regjeringen er opptatt av å få etablert tilstrekkelige virkemidler knyttet til utslipp fra luftfart. Regjeringen arbeider også for at klimagassutslipp fra internasjonal luftfart skal bli omfattet av forpliktelsene under Kyotoprotokollen.

Direktivet vil også omfatte norske luftfartsselskaper, som dermed vil bli kvotepliktige i samsvar med bestemmelsene i direktivet.
Norge har CO2-avgift på innenlandsk bruk av flybensin. Denne avgiften er på 65 øre pr. liter bensin eller ca. 255 kroner pr. tonn CO2. Det er ikke avgift på bensin brukt til internasjonal luftfart fordi en rekke bilaterale avtaler mellom EU-landene og tredjeland er til hinder for slik avgiftslegging.

Direktivet trådde i kraft 2. februar 2009, dvs. 20 dager etter at det ble tatt inn i Official Journal. Medlemsstatene har formelt sett 12 måneder på å gjennomføre direktivet i nasjonal rett, men det stilles krav om at de omfattede luftfartsselskapene innen 31. august 2009 fremlegger utkast til overvåkings- og rapporteringsplaner for godkjenning. Godkjente overvåkings- og rapporteringsplaner skal legges til grunn for innsamlingen av utslipps- og trafikkdata i perioden 1.1.2010-31.12.2010. Data som er innsamlet i denne perioden skal ifølge direktivet legges til grunn for den vederlagsfrie tildelingen av kvoter. Selskaper som ikke innleverer utslippsdata for 2010 vil ikke få tildelt kvoter vederlagsfritt. Norsk frist for gjennomføring av direktivet vil ikke begynne å løpe før det er fattet vedtak om inkludering av direktivet i EØS-avtalen. Gjennomføring i norsk rett forutsetter endringer i klimakvoteloven og klimakvoteforskriften.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonens initiativ til å begrense klimaeffektene fra luftfartssektoren har tidligere vært presentert for spesialutvalget 7. desember 2005, 26. april 2006, 13. februar 2007 og 29. februar og 26. november 2008, samt på EU/EØS-referansegruppen for miljø 19. april 2006 og 19. november 2008. Det er opprettet en interdepartemental arbeidsgruppe som skal arbeide med spørsmål knyttet til EØS-relevans og eventuelle behov for tilpasninger. Kommisjonens forslag til direktiv om inkludering av luftfart i kvotesystemet har vært på nasjonal høring fra 23. mai til 1. september 2008. Høringsuttalelsene er tilgjengelige på Miljøverndepartementets hjemmesider.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0029 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/29/EF av 31. juli 2009 om endring av direktiv 2003/87/EF for å forbedre og utvide EUs kvotesystem (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Direktivet gjelder tredje periode i EUs kvotesystem, og bygger videre på det eksisterende kvotesystemet som opprettes av direktiv 2003/87/EF. Det kan bli behov for endringer for å tilpasse systemet til FNs klimaregime fra 2013.

Kvoteperiodens lengde
Tredje kvoteperiode skal forlenges til 8 år (2013-2020). Dette er en økning fra 3 år i første kvoteperiode (2005-2007), og fem år i inneværende periode (2008-2012).

Utvidelse av kvotesystemets omfang
Direktivet innebærer at kvotesystemet utvides til flere sektorer og flere gasser. Foreløpig inkluderes kun installasjoner hvor Kommisjonen anser at det er mulig å beregne utslippene nøyaktig. Dette gjelder CO2-utslipp fra anlegg for karbonfangst og -lagring (CCS), luftfart, petrokjemi, ammoniakk og aluminium, PFK-utslipp fra aluminium, N2O-utslipp (lystgass) fra mineralgjødselproduksjon, både ammoniakk og salpetersyre. Det kreves flere analyser før Kommisjonen vil vurdere om veitrafikk og skipsfart bør inkluderes. Dersom det ikke innen 2011 lykkes å oppnå enighet om inkludering av skipsfart i en fremtidig internasjonal klimaavtale, skal Kommisjonen foreslå å inkludere skipsfart i kvotesystemet fra 2013. Kommisjonen anser foreløpig at utslipp fra jordbruk og skogbruk er uegnet bl.a. på grunn av vanskeligheter med å beregne utslippene nøyaktig. De nye industrisektorene representerer en økning på ca 100 mill. tonn (ca. 5 %). I tillegg kommer luftfartssektoren som representerer en økning på ca 200 mill. tonn (ca 10 %). Installasjoner med gjennomsnittlig årlig utslipp på under 25 000 tonn CO2 ekvivalenter kan unntas kvoteplikt dersom disse virksomhetene underlegges alternative virkemidler for å redusere utslippene. Kvotesystemet åpner fortsatt for ensidig inkludering av ytterligere aktiviteter og gasser (opt-in).

Inkludering av luftfartssektoren
Luftfartssektoren vil bli inkludert i kvotesystemet fra 2012, og vil allerede være en del av kvotesystemet i det tredje kvoteperiode (2013-2020) starter.

Inkludering av CO2-håndtering (CCS)
Anlegg for CO2-håndtering, både fangst, transport og deponering blir inkludert i kvotesystemet fra 2013. Det skal ikke svares kvoter for CO2 som er forsvarlig lagret. Inkludering i kvotesystemet styrker incentivet for å etablere CCS selv om kvoteprisen for tiden ligger vesentlig lavere enn kostnadene ved CO2-håndtering. Det blir satt av opptil 300 millioner kvoter av den generelle kvotereserven på 5 % for å finansiere nye kommersielle CCS prosjekter samt innovative teknologier innenfor fornybar energi.

Samlet kvotemengde

Samlet kvotemengde skal trappes gradvis ned og skal i 2020 være 21 prosent lavere enn 2005-utslippene fra de kvotepliktige sektorene.

Harmonisert tildeling
Kvotetildelingen blir harmonisert på EU-nivå. Dette innebærer at virksomhetene vil stå overfor de samme tildelingsreglene. Ordningen med nasjonale tildelingsplaner blir dermed avskaffet. Medlemsstatenes kompetente organer skal fortsatt forestå det praktiske arbeidet knyttet til tildelingen, og skal dessuten oversende til Kommisjonen en liste over virksomheter som omfattes av direktivet, og en beregning av hvor mange vederlagsfrie kvoter som skal tildeles til hver virksomhet.

Kvotereserve til nye virksomheter
Fem prosent av samlet kvotemengde skal være forbeholdt nye virksomheter, jf. artikkel 10a nr. 7. Eventuelt overskytende kvoter i reserven skal selges av medlemsstatene. Det skal ikke tildeles kvoter vederlagsfritt til elektrisitetsproduksjon fra nye virksomheter.

Andel salg
Det er tre ulike kategorier av anlegg, som avgjør hvordan og hvor mange kvoter de skal få tildelt vederlagsfritt:

Den første kategorien dekker energisektoren og anlegg for CO2-håndtering. Disse aktivitetene får ingen kvoter tildelt vederlagsfritt, jf. artikkel 10a nr. 3. Det er imidlertid noen muligheter for unntak vedrørende graden av integrering av strømnettet, graden av fossilt brennstoff i elektrisitetsproduksjonen og BNP per innbygger. Det skal også tildeles vederlagsfrie kvoter til elektrisitetsprodusenter i den grad de leverer høyeffektiv kraftvarme iht. direktiv 2004/8/EF, jf. artikkel 10a nr. 4.

Den andre kategorien omfatter selskap i alle andre sektorer som ikke regnes som konkurranseutsatt med stor risiko for karbonlekkasje. Disse selskapene vil fra 2013 få tildelt 80 % av kvotene i forhold til standard vederlagsfritt, jevnt synkende til 30 % vederlagsfritt i 2020. Luftfartssektoren vil imidlertid få tildelt 85 % vederlagsfritt i 2012 og i hele perioden 2013-2020. Målet er at det ikke skal tildeles vederlagsfrie kvoter i noen sektorer fra 2027, jf. art. 10a nr. 11.

Den tredje kategorien omfatter alle anlegg i sektorer som gjennom en studie blir bedømt til å være spesielt utsatt for risiko for karbonlekkasje. Anleggene i denne kategorien kan fra 2013 få tildelt 100 % av kvotene i forhold til standard vederlagsfritt. Disse utvalgte sektorene kan også motta kompensasjon som følge av økte strømpriser etter etableringen av kvotesystemet. Nevnte ordninger skal gjennomgås på nytt i lys av en eventuell fremtidig internasjonal klimaavtale.

Den vederlagsfrie tildelingen skal beregnes på grunnlag av standarder ("ex ante benchmarks").Tildelingen skal ikke gi incentiver til økte utslipp.

Fordeling av salgsinntekter mellom land
88 prosent av kvotene som selges skal fordeles til medlemsstatene iht. medlemsstatenes relative andeler av utslippene i 2005, eller gjennomsnittlige utslipp i perioden 2005-2007 dersom dette er høyere. 10 prosent skal av solidaritetshensyn forbeholdes utvalgte medlemsstater med lav BNP og høy vekst for å sikre at disse medlemsstatene får en større andel av inntektene fra salg av kvoter. 2 prosent vil bli gitt til land hvis klimautslipp i 2005 var redusert med minst 20 % iht. baseåret i Kyotoprotokollen (dvs. tidligere kommunistland).

Bruk av inntekter fra salg
Minst 50 prosent av inntektene oppfordres brukt til å redusere utslipp, forskning, fremme fornybar energi, CO2-håndtering, fond for energieffektivitet, fornybar energi i utviklingsland, avskoging etc. Landene skal informere Kommisjonen om bruken av inntektene fra salg.

Unngå karbonlekkasje

Det er usikkert om det vil bli etablert et globalt klimaregime i perioden 2013-2020. Det er derfor risiko for såkalt "karbonlekkasje" i EU. ”Karbonlekkasje” innebærer at utslipp flyttes og ikke nødvendigvis reduseres som følge av at produksjon flyttes til land utenfor kvotesystemet. Bransjer med stor risiko for karbonlekkasje vil kunne få tildelt inntil 100 % av kvotene i forhold til standard vederlagsfritt, samt kompenseres for høyere strømpriser som en følge av kvotesystemet. Kommisjonen har også vurdert å innføre et utjevningssystem, for eksempel en klimatoll, som likestiller produsenter innenfor og utenfor EU. En mulighet er å knytte kvoteplikt på import av varer som er omfattet av kvotesystemet i EU, eventuelt kombinert med en ordning for å kompensere eksportører, f.eks. ved at eksportører får tildelt vederlagsfrie kvoter tilsvarende utslippsverdien til de eksporterte varene. Dersom et slikt system blir etablert vil det ikke være nødvendig å tildele kvoter vederlagsfritt til konkurranseutsatte sektorer. En tredje mulighet er å kombinere et utjevningssystem med vederlagsfri tildeling til konkurranseutsatte sektorer. Utjevningssystemet må være i samsvar med WTO-regelverket.

Kvoter fra de prosjektbaserte mekanismene CDM og JI
Bruken av kvoter fra de prosjektbaserte mekanismene (CDM/JI) vil bli harmonisert på EU-nivå. Med mindre bruken av kvoter fra CDM/JI begrenses, frykter EU at det vil finne sted få utslippsreduksjoner innenfor EU. EU har derfor vedtatt at bruken av kvoter fra CDM/JI skal begrenses vesentlig: De CDM/JI-kvotene som var tillatt brukt, men som ikke ble levert, i perioden 2008-2012, skal kunne brukes i perioden 2013-2020, jf. art. 11a nr. 1. Taket på bruk av CDM/JI-kvoter i perioden 2008-2012 gjøres på denne måten om til et tak som gjelder for perioden 2008-2020. Nye virksomheter som ikke hadde rett til å bruke CDM/JI-kvoter i perioden 2008-2012 skal få tillatelse til å levere CDM/JI-kvoter tilsvarende minst 4,5 % av sine verifiserte utslipp i perioden 2013-2020. Flyselskapene skal få tillatelse til å levere CDM/JI-kvoter tilsvarende minst 1,5 % av sine verifiserte utslipp i perioden 2013-2020. Formålet er å sikre at bruken av CDM/JI-kvoter ikke overstiger 50 % av den samlede utslippsreduksjonen som kreves fra eksisterende sektorer 2008-2020, og 50 % av reduksjonene som kreves fra nye sektorer og luftfart fra 2005-2020. Det kan fra 1.1.2012 vedtas begrensninger i bruken av kvoter fra gitte prosjekttyper. U-land tjener penger på å selge CDM-kvoter til bedriftene i EU. Forslaget om å begrense bruken av kvoter fra CDM/JI kan ses på som et middel til å presse u-landene til å bli med i et fremtidig klimaregime.

Kobling til andre land
Kommisjonen vil legge til rette for gjensidig godkjennelse av kvoter mellom EU-systemet og andre kvotesystemer som har et samlet utslippstak. Sammenkobling av kvotesystemer vil kunne føre til mer kostnadseffektive utslippsreduksjoner.

Merknader

Innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen krever endringer i klimakvoteloven og klimakvoteforskriften.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonens forslag til revidert kvotedirektiv har vært presentert for spesialutvalget og EU/EØS-referansegruppen for miljø en rekke ganger. Det er opprettet en egen interdepartemental arbeidsgruppe som skal vurdere spørsmål knyttet til gjennomføring av direktivet og eventuelle behov for tilpasninger. Norge deltar i Kommisjonens ekspertgrupper på området, både Climate Change Committee (CCC) og Working Group 3 (WG3) under CCC. Kommisjonens utkast til direktiv var på høring i Norge fra 28. mars til 30. mai 2008. Høringsuttalelsene er tilgjengelige på Miljøverndepartementets hjemmesider.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0126 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/126/EF av 21. oktober 2009 om fase 2 om gjenvinning av bensindamp under påfylling av personbiler ved bensinstasjoner
(vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Direktivet gjelder gjenvinning av bensindamp for å redusere utslipp av flyktige organiske forbindelser (VOC) ved påfylling av bensin på motorkjøretøy. Fra EUs side er dette direktivet 2. fase vedrørende gjenvinning av bensindamp. Fase 1 omfattet reduksjon av utslipp av bensindamp ved lagring og distribusjon av bensin (direktiv 94/63/EF). Direktivet var første ledd i en planlagt regulering av utslipp av bensindamp i hele distribusjonskjeden frem til forbruker.

Formålet med begge direktivene er å redusere utslipp av bensindamp som bidrar til både lokal og regional luftforurensning. VOC i bensindamp bidrar til økte nivåer av benzen og bidrar til dannelse av bakkenær ozon.

Direktivet 2009/126/EF innebærer at det må installeres teknologi for gjenvinning av bensindamp, såkalt Stage II PVR (Petrol Vapour Recovery) system, på alle bensinpumper (ikke diesel) på nye bensinstasjoner med faktisk eller planlagt årlig omsetning på mer enn 500 m^3 bensin, samt på alle bensinstasjoner som har en omsetning på over 100 m^3 og er lokalisert ved permanente bolig- eller arbeidsområder.

Utstyr for gjenvinning av bensindamp må installeres når bensinstasjoner gjennomgår større ombygginger. Det stilles også krav om at alle stasjoner som har en omsetning på mer enn 3000 m^3 bensin i året skal installere Stage II PVR-system senest 31. desember 2018.

Effektiviteten på gjenvinningssystemene skal være minst 85 %, men dette skal revurderes i 2014. Effektiviteten for det enkelte system skal verifiseres gjennom en årlig test.

Fristen for gjennomføring av direktivet i nasjonal rett i EU er 30. juni 2012.

Merknader

Direktivet er hjemlet i EF-traktatens artikkel 175.

Direktiv 94/63/EF om begrensning av utslipp av VOC som stammer fra lagring av bensin og distribusjon av bensin fra terminaler til bensinstasjoner (fase 1) er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge gjennom forskrift om reduksjon av bensindamputslipp fra lagring og distribusjon av bensin.

Forskriften regulerer hvordan anlegg, bensinstasjoner og mobile enheter skal konstrueres og drives for å minimere utslipp av bensindamp, mens bensinen er lagret på terminal. I tillegg reguleres nødvendige laste- og losseoperasjoner når bensin flyttes mellom terminaler eller fra terminal til bensinstasjon. Forskriften gjelder kun distribusjonen på land (vei og jernbane) og omfatter ikke påfylling av bensin fra bensinpumper til motorkjøretøy som direktiv 2009/126/EF vil regulere. Direktiv 2009/126/EF vil derfor måtte implementeres i norsk rett.

Økonomiske og administrative konsekvenser
Implementering av direktivet vil medføre kostnader knyttet til installering og ombygging av bensinpumper på bensinstasjoner. Direktivet legger opp til å minimalisere kostnadene ved at krav til gjenvinning av bensindamp utløses ved nybygging eller større ombygginger (med unntak for stasjoner med årlig omsetning over 3000 m^3 bensin).

Det er gjennomført enkle kostnadsberegninger for gjennomføring av direktivets krav, basert på installering av to ulike systemer for gjenvinning av bensindampen. Beregningene er basert på kostnader og antagelser gjort i kommisjonens konsekvensvurdering som igjen er basert på tall fra Department for Environment, Food and Rural Affairs (UK).

Klima- og forurensningsdirektoratet anslår at den totale kostnaden for innføring av PVR Stage II-utstyr på alle aktuelle pumper i Norge vil ligge mellom 133 og 163 mill. NOK over en 20-års periode, avhengig av

teknologivalg. I tillegg kommer årlige vedlikeholdsutgifter som ikke er teknologiavhengige. Disse vil ligge i underkant av 5 mill. NOK per år når alle stasjonene har installert gjenvinningsteknologi.

En del av bensindampen som gjenvinnes vil kunne brukes på nytt som bensin. En bensinstasjon med en årlig omsetning på for eksempel 3000 m^3 bensin kan spare rundt 40 000 NOK årlig på gjenvinning av bensindamp, mens kostnaden for installering vil ligge rundt 300 000 NOK.

Gevinster av direktivet vil være knyttet til bedre helse gjennom redusert eksponering for benzen (som er kreftfremkallende) og reduserte bidrag til dannelse av bakkenær ozon (helse, klima, jordbruk og vegetasjon).

I EU har man estimert kostnader for bakkenær ozon knyttet til helse og jordbruksvekster ved å bruke en skadekostnadsfunksjon som gir 8300-24 000 NOK per tonn VOC som slippes ut i atmosfæren. Det årlige utslippet av VOC ved fylling av bensin på biler beregnes til rundt 2 400 tonn/år. Dette tilsvarer en kostnad på mellom 20 mill. og 58 mill. kroner knyttet til virkninger på helse og jordbruksvekster i Norge.

Tiltakene som forespeiles gjennomført i direktivet vil på sikt kunne redusere utslippene med minst 85 % og gi en potensiell gevinst på mellom 17 og 49 mill. NOK per år. Beregningen er beheftet med stor usikkerhet.

Direktivet ventes ikke å gi vesentlige administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonens forslag (Kom(2008)812) har vært forelagt Norsk Petroleumsinstitutt (NP) for kommentarer. NP hadde ingen innvendinger mot direktivforslaget.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0033 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/33/EF av 23. april 2009 om fremme av renere og mer energieffektive kjøretøyer til veitransport (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Direktivet stiller miljøkriterier ved kjøp av kjøretøy til veitransport - både ved offentlige anskaffelser og ved private anskaffelser til bruk i utførelse av løyveregulert transport for det offentlige. Private anskaffelser reguleres innenfor rammen av forordning 1370/2007/EF (kollektivtransportforordningen) som gjelder operatører som er underlagt kontrakter om offentlig tjeneste i kollektivtransport på vei og med bane.

Direktivet forplikter statene til å sikre at aktørene som definert i direktivets artikkel 3 ved innkjøp av kjøretøyer til veitransport skal ta hensyn til energi- og miljøbelastningen kjøretøyene medfører gjennom hele driftslevetiden, jfr. art 5 nr. 1.

Hele driftslevetiden innebærer energiforbruket, utslipp av CO2, utslipp av NOx, utslipp av NMVOC og utslipp av partikler (PM), jfr. art. 5 nr. 2: I tillegg kan øvrige miljøbelastninger tas i betraktning.

Fremgangsmåten for å oppfylle anskaffelsesvilkårene er nedfelt i artikkel 5 nr. 3. Det foreligger to valgmuligheter ved anskaffelsen:
a) Fastsettelse av tekniske spesifikasjoner for energi- og miljøbelastningen i dokumentasjonen for kjøpet.
b) Ved å inkludere energi- og miljøbelastningene i kjøpsbeslutningen. Enten ved at disse inkluderes som tildelingskriterier i en anskaffelsesprosedyre, eller ved å verdivurdere disse belastningene i henhold til den i direktivets artikkel 6 beskrevne metodologi for beregning av driftslevertidsomkostninger.

Merknader

Direktivet retter seg både mot offentlige kjøpere og private innenfor rammen av 2004/17/EF og 2004/18/EF, samt forordning 1370/2007 (kollektivtransportforordningen).

Offentlige anskaffelser er i Norge regulert i Lov om offentlige anskaffelser av 16. juli 1997 nr. 69, med underliggende forskrifter.

Privates anskaffelser av kjøretøy ved løyveregulert transport for det offentlige er i dag ikke regulert i lov/forskrift i Norge.

Direktivet vil medføre endringer i norsk lovgivning.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0030 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/30/EF av 23. april 2009 om endring av direktiv 98/70/EF mht. krav til bensin, diesel og gassolje og introduksjon av en mekanisme for overvåking og reduksjon av utslipp av klimagasser fra veitrafikk, og om endring av rådsdirektiv 1999/32/EF mht. krav til drivstoff for fartøy på innlands vannveier og oppheving av direktiv 93/12/EF (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Rådet vedtok 6. april 2009 et direktiv om endring av direktiv 98/70 om kvaliteten på bensin og dieselolje, samt endring av direktiv 1999/32 om drivstoff til fartøy på innenlandske vannveier. Endringsdirektivet innebærer at krav og standarder for flere typer drivstoff blir justert - til veitrafikk, anleggsmaskiner, traktorer og andre ikke-veigående mobile maskiner, samt fritidsfartøy unntatt til havs. Drivstoffkvalitetsdirektivet har tidligere bare omhandlet tekniske krav til drivstoffets innhold. Nytt med endringsdirektivet 2009/30/EF er at det også innebærer en reduksjonsforpliktelse for leverandører av drivstoff om 6 % reduksjon innen 2020 av drivstoffets klimagassutslipp per energienhet i et livsløpsperspektiv.

Direktivet gjelder ikke drivstoff for fartøy til havs. Direktivet gjelder for fartøy på ”innenlandske vannveier”, som Norge definisjonsmessig ikke berøres av.

Direktivet inneholder likelydende bestemmelser om biodrivstoff og bærekraft som direktivet om økt bruk av fornybar energi (fornybardirektivet - 2009/28/EF) og må derfor ses i sammenheng med dette.

Direktivets tilsiktede mål er å bidra til å bedre lokal luftkvalitet, samtidig som det skal bidra til å oppfylle EUs mål om reduserte klimagassutslipp i 2020.

Rapporteringen inkluderer:
Rapporteringsplikten fremgår av art. 7a nr. 1. Den innebærer blant annet at leverandører av drivstoff er ansvarlige for overvåkning og rapportering av klimagassutslipp per enhet av energi fra drivstoffet eller energien som leveres til transportformene som direktivet dekker. Det skal som minimum rapporteres på totalt volum av hver type drivstoff eller energi, hvor det er kjøpt og dets opprinnelse, samt klimagassutslipp per enhet av energi i et livsløpsperspektiv. Rapporteringsplikten trer i kraft fra 1. januar 2011. Det skal årlig gis verifiserte rapporter til nasjonale myndigheter, jf. art. 7c.

Klimagassreduksjon

Direktivets bestemmelser om klimagassreduksjon hjemles i direktivets art. 7a.

Direktivet medfører et krav om at medlemsstatene skal sikre at leverandører av drivstoff reduserer drivstoffets klimagassutslipp per energienhet i et livsløpsperspektiv. Et livsløpsperspektiv vil si fra drivstoffets opprinnelse til prosessering og forbrenning, uavhengig av hvor i kjeden utslippene oppstår.

Medlemsstatene skal sikre at leverandørene innen 2020 reduserer disse utslippene med 6 % per enhet energi fra drivstoff og energi levert til de transportformene som direktivet dekker, sammenlignet med 2010. Referanseverdien for reduksjonskravet er det gjennomsnittlige CO_2-utslippet per energienhet fra fossile drivstoff i EU i 2010.

Videre setter direktivets art. 7a nr. 2 en rettslig ikke-bindende målsetting om å redusere utslippene med opp til 10 %. Denne målsettingen spesifiseres gjennom to indikative, rettslig ikke-bindende mål om ytterligere 2 % + 2 % reduksjon av klimagassutslipp, jf. art. 7a nr. 2 (b). Det legges opp til at det første indikative 2 % -målet kan nås gjennom enten ”levering av energi” til transport (for eksempel elektrisitet til biler eller biodrivstoff) og/eller anvendelse av teknologi som kan redusere klimagassutslipp i et livsløpsperspektiv (for eksempel karbonfangst og lagring). Det andre indikative målet om ytterligere 2 % reduksjon legges det opp til å nå ved kjøp av klimakvoter gjennom den grønne utviklingsmekanismen i Kyoto-protokollen (CDM).

Det er kun kravet om 6 % reduksjon av klimagassutslipp som er rettslig bindende i direktivet. Medlemsstatene skal søke å oppnå 6 % reduksjonen så gradvist som mulig, og kan sette delmål for leverandørene på 2 % reduksjon innen 31 desember 2014 og 4 % reduksjon innen 31 desember 2017.

Medlemsstatene skal sikre at leverandører kan velge å overholde reduksjonsforpliktelsen gruppevis, jf. art. 7a nr. 4.

Utover at medlemsstaten skal sikre at leverandørene reduserer klimagassutslippene med 6 %, er det ikke bestemt i direktivet hvordan reduksjonsforpliktelsen skal oppnås. Av direktivets fortale punkt 9 fremgår det at man ser for seg at reduksjonen oppnås gjennom bruk av biodrivstoff, annet alternativt drivstoff, bruk av elektrisitet til transport, samt redusert fakling og reduserte utslipp under produksjon og raffinering.

Art. 7a 1 hjemler at medlemsstatene skal sikre at leverandører av elektrisk strøm skal kunne velge å bli med i oppnåelsen av reduksjonsforpliktelsen. For at energi til elbiler skal kunne telle med til oppnåelse av reduksjonsforpliktelsen kreves det et pålitelig system for overvåkning og rapportering av energien som benyttes.

Bærekraftskriterier for biodrivstoff
Biodrivstoff skal kun telle med til oppnåelsen av kravet om reduksjon av klimagassutslipp hvis det tilfredsstiller angitte bærekraftskriterier likelydende med kriteriene i direktiv 2009/28 om fornybar energi. (*Kryssreferanse: se egen omtale av biodrivstoff og bærekraft som gjelder for både dette direktivet (2009/30/EF) og fornybardirektivet 2009/28/EF).*

Drivstoffspesifikasjoner

Autodiesel skal inneholde maksimalt 8 % PAH. Fra 1. januar 2011 skal det være maksimalt 10 mg svovel/kg i drivstoff på de områdene direktivet gjelder. I påvente av ny testmetode vil kravet til tilsetning av metall være maksimalt 6 mg mangan pr. liter bensin fra 1. januar 2011 og 2 mg fra 1. januar 2014.

For å legge til rette for økt bruk av biodrivstoff i EU, gir direktivet en ny standard for bensin, E10. Denne kan inneholde opptil 10 % etanol. I denne typen bensin tillates det en høyere andel oksygenater enn i vanlig bensin, noe som bl.a. forhindrer et uønsket høyt damptrykk og økte utslipp av VOC (bensindamp). Medlemsstatene må sørge for at leverandørene fortsatt tilbyr ”vanlig bensin” med maksimalt 5 % innhold av bioetanol frem til 2013, og lenger hvis de anser det nødvendig. Videre vil vanlig diesel kunne inneholde opptil 7 % biodiesel (fatty acid methyl esther (FAME)) - B7. Medlemsstatene kan også tillate andre typer autodiesel på markedet med høyere andel biodiesel enn 7 % FAME.

Merknader

Direktivet er hjemlet i EF-traktatens artikkel 95 og 175.

Norge har gjennomført eksisterende direktiv 98/70/EF om kvaliteten til bensin og dieselolje med senere endringer, i forskrift av 1. juni 2004 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) § 3-16 med vedlegg.

Eksisterende direktiv 1999/32/EF om svovelinnhold i ulike petroleumsprodukter er gjennomført i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 8 og i produktforskriften § 3-23.

I produktforskriftens § 3-16 tiende ledd stilles det krav om omsetning av minimum 3,5 % biodrivstoff i volum av omsatt drivstoff til veitrafikk. Videre hjemles det at ”fra det tidspunkt det er gjort gjeldende bærekraftskriterier for omsatt biodrivstoff, skal de som omsetter drivstoff sørge for at minimum 5 volumprosent av totalt omsatt mengde drivstoff til veitrafikk per år består av biodrivstoff. Det tas sikte på å gjøre bærekraftskriterier gjeldende fra 1. januar 2011”. Det stilles i forskriftens § 3-16 siste ledd krav om rapportering av råstoff og opprinnelsesland for det omsatte biodrivstoffet.

I produktforskriftens § 3-16 stiller allerede i dag krav om maksimalt tillatt svovelinnhold på 10 mg/kg i autodiesel og anleggsdiesel fra 1. januar 2009.

I produktforskriftens § 3-16 tillates i dag maksimalt 11 % PAH i autodiesel. Dette må skjerpes til 8 % hvis direktivet implementeres.

I medlemsland med noe lavere sommertemperaturer (Sverige, Danmark, Finland m.fl.) tillates det høyere damptrykk i bensin i sommerperioden på grunn av de klimatiske forholdene (jf. tilpasningsmulighetene (derogations) spesifisert i art. 3, nr. 4). Ved en implementering av direktivet antas det at dette også vil kunne gjøres gjeldende for Norge. Behovet vil måtte dokumenteres overfor Kommisjonen.

Kravet om maksimalt 10 mg svovel/kg i drivstoff til anleggsmaskiner og traktorer er allerede innført i Norge. Kravet må utvides til også å omfatte fritidsbåter unntatt til havs (disse fyller normalt samme drivstoff som kjøretøy) og eventuelt andre fartøyer i innlands farvann.

Skjerpelsen av PAH-kravet i autodiesel og utvidelse av svovelkravet til også å gjelde fritidsbåter vil ikke gi vesentlige merkostnader for oljeselskapene.

Direktivet stiller krav om at klimagassutslippene per energienhet for drivstoff skal reduseres med minimum 6 % mellom 2011 og 31. desember 2020. Kostnadene som kan knyttes til gjennomføringen av direktivet avhenger av det gjennomsnittlige klimagassutslippet per energienhet av fossilt drivstoff i EU i 2010 - som er referanse. Klima- og forurensningsdirektoratet antar at Norge ligger omtrent på gjennomsnittet i EU, men de kjenner per i dag ikke til dokumentasjon som stadfester dette.

Det er leverandørene av drivstoff som må velge løsningene for å redusere utslippene. Dette vil kunne bidra til å kostnadseffektivisere gjennomføring av krav til klimagassreduksjon fra drivstoff. Staten kan eventuelt velge å innføre tiltak og virkemidler for å påvirke hvordan reduksjonsforpliktelsen oppnås.

Under forutsetning av at det gjennomføres en opptrapping av omsetningen av biodrivstoff i Norge til 5 volumprosent i henhold til formuleringen i produktforskriften § 3-16 tiende ledd, vil merkostnaden ved å innføre bensintypen E10 være begrenset. Økt omfang av biodiesel (B7 og eventuelt B10) kan innføres uten vesentlig behov for ny infrastruktur og kostnader til dette. Behov for parallelle drivstofftyper - som fortsatt ”vanlig bensin” (E5) samtidig med innføring av E10 - kan gi noe økte distribusjons- og lagringskostnader.

Fornybardirektivet stiller krav om 10 % fornybar energi i transportsektoren i 2020. Vurderingen av de økonomiske konsekvensene av endringsdirektivet til drivstoffkvalitetsdirektivet er avhengig av bl.a. hvilke forutsetninger som legges til grunn for kostnadsallokeringen mellom dette direktivet og fornybardirektivet for tiltak som gjennomføres. Vurderingen er også avhengig av hvilke konkrete løsninger aktørene i bransjen velger. Løsningene/tiltakene kan ha svært ulike kostnadsprofiler og avhenger av hvordan bransjen og/eller myndighetene går frem for å nå kravene.

Direktivets krav til overvåkning og rapportering av utslippene av klimagasser fra alt drivstoff/energi ut fra livsløpsperspektiv vil medføre økte kostnader for drivstoffbransjen og oljeselskapene.

Direktivet vil også medføre noe økte administrative kostnader for miljømyndighetene knyttet til drifting og utvikling av et utvidet kontroll- og rapporteringssystem.

Sakkyndige instansers merknader

Endringsdirektivet har i mai 2009 vært forelagt et utvalg høringsinstanser. Kun to av disse, Norsk Petroleumsinstitutt (NP) og Norsk Bioenergiforening (NoBio), har avgitt kommentarer.
NoBio er generelt positive til en implementering av direktivet i Norge, men mener imidlertid at utslippsfaktoren for fossilt drivstoff (annex IV - C (pkt.19)) er satt for lavt, noe som gjør at biodrivstoff kommer ut med lavere klimanytte enn det de mener er representativt.

Norsk Petroleumsinstitutt oppfordrer norske myndigheter til å følge internasjonale standarder for drivstoffinnhold, samt delta i utviklingen av bærekraftskriterier for biodrivstoff, særlig i sammenheng med indirekte arealendringer.

NP anfører også at Norge må defineres inn i kategorien land som på grunn av lave sommertemperaturer kan ha høyere damptrykk (RVP). Norge må i så fall søke om å få ha et høyere damptrykk (jf. art. 3, nr 4 og 5).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0028 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 (Fornybardirektivet) *OG* 32009 L 0030 Europaparlaments-og rådsdirektiv 2009/30/EF av 23. april 2009 (drivstoffkvalitetsdirektivet)

Om biodrivstoff og bærekraft i begge direktivene

Sammendrag av innhold

Fornybardirektivet (2009/28/EF) omfatter bl.a. et eget delmål for transport, hvor 10 % av energi til transportformål skal være fra fornybare kilder innen 2020 (Artikkel 3-4). Direktivet setter opp bestemmelser om et "bærekraftssystem" for biodrivstoff (omtales i EU som *sustainability scheme for biofuels*). Likelydende bestemmelser om biodrivstoff og bærekraft er tatt inn også i det reviderte drivstoffkvalitetsdirektivet (2009/30/EF)). Bortsett fra noe ulikt virkeområde – i fornybardirektivet gjelder bærekraftskriteriene både biodrivstoff og annen flytende biobrensel, mens i drivstoffkvalitetsdirektivet gjelder de kun for drivstoff - er disse bestemmelsene dermed like i de to direktivene.

Miljøverndepartementet har hovedansvaret for oppfølging av drivstoffkvalitetsdirektivet og et særlig ansvar for oppfølging av biodrivstoff og bærekraft i fornybardirektivet som Olje- og energidepartementet for øvrig har hovedansvaret for. Fornybardirektivet trer i kraft for medlemslandene 5/12/2010, mens det reviderte drivstoffkvalitetsdirektivet trer i kraft for medlemslandene 31/12/2010.

For enkelthets skyld er det i det videre vist kun til artikkelnumrene i fornybardirektivet, og ikke til artikkelnumrene i begge direktivene.

A.1 Bærekraft – kriterier og rapporteringskrav i direktivene
Bærekraftssystemet for biodrivstoff (og flytende biobrensler) omfatter flere bærekraftskriterier og en rekke rapporteringskrav. Kriteriene må være oppfylt for at biodrivstoff - og flytende biobrensler - kan få telle med

til direktivenes formål. Målsettingene og kravene i direktivene skal nås innen 2020. Dette betyr at i prinsippet trenger ikke biodrivstoff og flytende biobrensler å telle med – og dermed heller ikke oppfylle bærekraftskriterier – før i 2020. Iht. fornybardirektivet må kriteriene imidlertid også være oppfylt for alle biodrivstoff og flytende biobrensler for at de skal kunne telle med til oppfyllelse av nasjonale omsetningskrav og for at de skal kunne være gjenstand for nasjonale økonomiske støtteordninger, som f.eks. avgiftsdifferensiering (Artikkel 17-1). Det vil si at for land som allerede har etablert nasjonale virkemidler for å stimulere til bruk og produksjon av biodrivstoff og flytende biobrensler - som Norge, må det sørges for at bærekraftskriteriene er oppfylt for disse biodrivstoffene eller biobrenslene fra direktivets ikrafttredelsestidspunkt. Tilsvarende vil gjelde for land som før 2020 etablerer nye ordninger for å fremme eller støtte biodrivstoff og biobrensler.
A.1.1 *Bærekraftskriteriene* gjelder netto besparelse i klimagassutslipp sammenlignet med fossilt drivstoff, og restriksjoner på uttak fra områder med høy biomangfoldsverdi og på uttak fra områder med høy karbonbinding (se mer detaljer nedenfor under "B. Nærmere om bærekraftskriteriene…"). Råvarer dyrket i EU-området skal i tillegg tilfredsstille noen særskilte forhold knyttet til god landbruksmessig praksis. (Artikkel 17).
Kriteriene skiller ut hvilke typer biodrivstoff som får telle med til oppfyllelse av direktivenes målsetninger og nasjonale ordninger.
A.1.2. Det er videre satt en rekke *rapporteringskrav*, som for de økonomiske operatørene i hovedsak dreier seg om tiltak for å ta hensyn til jord, vann og luft, om samfunnsmessige forhold som landrettigheter (*land-use rights*) og arbeidstakerrettigheter (barnearbeid, slavearbeid, forhandlingsrett, diskriminering, osv.), om handel med truete planter og dyr (CITES) og biologisk sikkerhet og genmodifiserte organismer (Cartagena-protokollen) (Artikkel 18). Det er også satt mange rapporteringskrav, dels for EU-landene og dels for EU-kommisjonen selv, som går bl.a. på effekter på råvarepriser, arealbruksendringer, biodiversitet, vannressurser og -kvalitet, jordkvalitet, matvare-sikkerhet, mattilgang i eksportland, om fattige i u-land har råd til basismatvarer og andre utviklingsrelaterte emner, virkning på bærekraft generelt, utvikling i produksjon av biodrivstoff basert på avfallsfraksjoner og celluloseholdig råstoff, og rapportering på planer og status ift å nå 2020-målene (Artikler 17, 18, 22 og 23).

A.2 Noen typer biodrivstoff *fremmes spesielt* i direktivene
• Biodrivstoff basert på alternative råvarer teller dobbelt til delmålet for transport i fornybardirektivet og dobbelt til nasjonale omsetningskrav. Alternative råvarer defineres som: avfall og restfraksjoner, non-food celluloseholdig materiale og ligno-celluloseholdig materiale (Artikkel 21).
• Elektrisitet brukt til transport teller 2,5 ganger til delmålet for transport i fornybardirektivet (Artikkel 3).
• Det settes en ekstra bonus når man skal beregne klimaeffekt for biodrivstoff basert på råvarer fra utbedret, forurenset eller forringet land (*restored, severely degraded* eller *restored, heavily contaminated* land) (Vedlegg V, C, 8).

A.3 Verifikasjon/revisjon og frivillige avtaler
Det stilles krav om verifikasjon og tredjepartsrevisjon av informasjonen fra leverandørene (*verification* og *independent auditing*) (Artikkel 18). Europakommisjonen kan bestemme at bilaterale eller multilaterale avtaler eller frivillige ordninger er å anse som å tilfredsstille et eller flere av bærekrafts-kriteriene eller rapporterings-/informasjonskrav (Artikkel 18). Dette vil bli gjennomført gjennom komitologi.

B. Nærmere om bærekraftskriteriene (akseptkriteriene)
Kriteriene må være oppfylt for at biodrivstoffet skal kunne telle med til direktivenes mål, til nasjonale omsetningskrav og for å kunne nyte godt av økonomiske virkemidler.

• B.1. *Netto klimabesparelse*: biodrivstoffene må minst oppnå en netto besparelse i klimagassutslipp på 35 % sammenlignet med ordinært fossilt drivstoff. (Artikkel 17-2). Man skal i prinsippet ta hensyn til klimaeffekt i hele produksjonskjeden fra dyrking/ekstraksjon av råvare og frem til endelig bruk. Fra 1. januar 2017 skal besparelsen være på minst 50 % for eksisterende anlegg og 60 % for nye anlegg. Innskjerping av kriteriet fra 2017 skal imidlertid vurderes nærmere i en revisjonsprosess i 2014. Videre er det unntaksbestemmelse for biodrivstoff fra anlegg i drift i januar 2008, som ikke trenger å oppfylle noen klimabesparelse før april 2013. Direktivteksten er uklar på definisjon av anlegg - det er uklart om dette unntaket kun gjelder for biodrivstoff fra anlegg som er etablert spesielt for produksjon av

biodrivstoff, eller om unntaket vil kunne utløses av et hvilket som helst anlegg i hele produksjonskjeden fra råstoff til biodrivstoff. Det kan brukes standardverdier for beregning av klimabesparelse dersom uttaket av råstoffet ikke fører til økt klimagassutslipp gjennom direkte arealbruksendringer (*land use change*). Produsenter kan også benytte reelle verdier. Fra miljøfaglig hold er det blitt reist kritikk av bl.a. beregning av binding og frigjøring av karbon i jord og biomasse. I direktivet står det at spørsmålet om økte klimagassutslipp gjennom såkalte indirekte arealbruksendringer (*indirect land use change* - ILUC) skal håndteres i en egen prosess, hvor Europakommisjonen skal legge frem en rapport innen utgangen av 2010, eventuelt med forslag til mekanismer for å håndtere slike indirekte effekter. (Artikkel 19-6). Det er lagt opp til unntaksbestemmelser for eksisterende anlegg, slik at de ikke vil måtte tilfredsstille eventuelle ILUC-krav før 2018. I følge beregningsreglene i direktivet gir det stor klimagevinst å bruke avfall og restfraksjoner som råvare for biodrivstoff. Avfall og restfraksjoner er imidlertid ikke klart definert i direktivteksten, og det er usikkerhet knyttet til reelle klimabesparelser eller -utslipp gjennom ulike fortrengings- og substitusjonseffekter hvis det brukes råstoffer som i dag i praksis ikke er avfall men har annen sluttbruk.

- B.2 Områder med *stor biodiversitet*: biodrivstoff skal ikke være basert på uttak fra områder med stor biodiversitet. Dette er definert som områder med primærskog, utpekte verneområder o.l. og gressmark med stor biodiversitet. (Artikkel 17-3). Områdene defineres ut fra status i januar 2008, uansett om området i dag fortsatt har den statusen eller ikke. Unntaksbestemmelse for uttak som ikke er i strid med vernehensynet. Spesifisering av hva som dekkes av kategorien ”gressmark med høy biodiversitet” skal klargjøres gjennom komitologi i en egen prosess som ble startet opp i 2009. Det er utfordringer knyttet til kunnskap om arealer og definisjon av biodiversitetsverdi, og til hvordan man skal håndtere situasjoner hvor det foreligger lite eller ingen kunnskap om biodiversitet for arealene man ønsker å benytte. Det er også usikkerhet knyttet til unntaksbestemmelsen for uttak, angående hvilke krav man skal stille til dokumentasjon av at uttak ikke er i strid med vernehensynet.

- B.3 Områder med *høy karbonbinding*: biodrivstoff skal ikke være basert på uttak fra områder med høy karbonbinding, med noen unntak. Definert som områder med våtmark, sammenhengende skogsområder, og torvmyr. Direktivteksten som gjelder våtmark og skogsområder er uklar, og det har fremkommet motstridende informasjon fra Europakommisjonen om bestemmelsen er ment kun å skulle beskytte mot uttak fra områder som hadde slik status i januar 2008 men som nå ikke lenger har det. (Artikkel 17-4). I så fall er dette en relativt smal bestemmelse, som i hovedsak vil beskytte mot bruk av områder som bevisst ble konvertert rett før direktivet ble vedtatt. Direktivteksten som gjelder torvmyr er også uklar når det gjelder om bestemmelsen kun beskytter urørt torvmyr, eller om den også beskytter allerede påvirket torvmyr mot ytterligere dreneringstap av bundet karbon. (Artikkel 17-5). Direktivteksten gir ikke presise definisjoner på hva som skal til for at et område må sies å ha endret status. For eksempel er det uklart om status som sammenhengende skogsområde opprettholdes selv om naturskog hogges ned og erstattes med treplantasjer.. Det synes også uklart om - og hvor langt - man eventuelt kan redusere bundet karbon på et område før området må sies å ha endret status.

C. Andre forhold

Nasjonale virkemidler

- Artiklene 17-8, 18-7 og 22,1,c : I følge Europakommisjonen så fastsetter disse artiklene samlet sett en begrensning på medlemslandenes mulighet til å innrette nasjonale tiltak og virkemidler direkte etter nytte eller etter kost-nytte vurderinger.
- I følge informasjon fra Europakommisjonen vil økonomisk støtte måtte være begrenset til (eventuelt begrenset oppad til) forskjellen i produksjonskostnad for de ulike biodrivstoffene.
- Medlemslandene har ikke anledning til å stille andre krav enn de vedtatte bærekraftskriteriene (Artikkel 17-8).
- Medlemslandene har heller ikke adgang til å be om ytterligere informasjon ut over det som bestemmes av EU (Artikler 18-3, 3. avsnitt og 18-7). Listen over informasjon det er tillatt å be om skal besluttes gjennom *advisory procedure* hvor rådet og parlamentet har begrenset innflytelse.

Status

Rettsaktene som berøres er begge under vurdering i EØS/EFTA-landene. For en helhetlig vurdering av de to direktivene - se særskilt omtale av hvert direktiv (2009/28/EF og 2009/30/EF).

32009 R 0748 Kommisjonsforordning (EF) nr. 748/2009 av 5. august 2009 om listen som fastsetter den administrerende medlemsstaten for det enkelte luftfartsselskap i forbindelse med kvotepliktige luftfartsaktiviteter (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Forordningen lister opp hvilke land som har ansvaret for å administrere de enkelte luftfartsselskap i forbindelse med inkluderingen av luftfart i Direktiv 2003/87/EF (kvotedirektivet). For å redusere de administrative kostnadene, skal luftfartsselskapene bare måtte forholde seg til én medlemsstat med hensyn til praktiske forhold, for eksempel tildeling og innlevering av klimakvoter.

Hvorvidt selskapet er kvotepliktig avhenger av hvilke luftfartsaktiviteter selskapet gjennomfører, jf. Annex I til Direktiv 2003/87/EF. Listen baserer seg for øvrig på luftfartsaktiviteter selskapene utførte i perioden 1.1.2006 til 31.12.2008, og kan også av denne grunn være mangelfull. Selskaper som står på listen kan med andre ord falle utenfor kvoteplikten, og selskaper som ikke står på listen kan være kvotepliktige. Listen skal oppdateres årlig innen 1. februar. Det er ventet at omtrent 13 norske luftfartsselskaper vil bli omfattet av kvotesystemet. Omtrent 10 av disse flyr til EU-medlemsstater og vil være omfattet av kvoteplikt uavhengig av norsk deltakelse i systemet.

Merknader

Forordningen er vedtatt med hjemmel i kvotedirektivet.

Sakkyndige instansers merknader

Saken blir behandlet sammen med Direktiv 2008/101/EF (luftfartsdirektivet). Regjeringen har allerede besluttet at direktivet om inkludering av luftfart i kvotesystemet skal innlemmes i EØS-avtalen. Dette taler for at også denne forordningen innlemmes i EØS-avtalen. Det vil bli tatt stilling til behovet for eventuelle tilpasninger i forbindelse med forhandlingene om tilpasninger til direktivet om inkludering av luftfart i kvotesystemet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1005 Europaparlamentets-og rådsforordning (EF) nr. 1005/2009 av 16. september 2009 om stoffer som bryter ned ozonlaget (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Forordningen innebærer en mindre revisjon av tidligere forordning av 21. juni 2000. Den reviderte forordningen om ozonreduserende stoffer i EU ble vedtatt 16 september 2009 og trådte i kraft 1. januar 2010. Hovedformålet med de foreslåtte endringene fra Kommisjonen er å forenkle og omskrive forordningen for å redusere unødvendig byråkrati og administrative kostnader, samt sørge for at forordningen er oppdatert i tråd med endringene i Montrealprotokollen fra 2007. Størsteparten av utfasingsarbeidet som forordningen regulerer er allerede gjennomført. Endringene fra Kommisjonen er rettet mot at også gjenstående utfordringer adresseres og at ozonlaget restitueres innen rimelig tid.

Merknader

Forordningen er hjemlet i EF-traktatens miljøbestemmelse (art. 175), samt art. 133 om handel.

Viktigste endringer:
Utfasingsdatoer for kritisk bruk av halon
Av de viktigste endringene er fastsettelse av utfasingsdatoer for kritisk bruk av halon (revisjon av anneks VII). Det er fastsatt en rekke årstall for når det skal være forbudt å bruke halon til det som i dag er definert som kritisk bruk, og dermed unntatt det generelle forbudet i forordningen. Utfasingsdatoene varierer fra 2015 til 2030 og omfatter først og fremst luftfart og skip, særlig i forsvaret.

Forsert utfasing av produksjon av HKFK
Utfasingsdatoen på produksjon av HKFK for eksport er fremskyndet fra 2025 til 2020. Parlamentet har i sine kommentarer til forordningen foreslått en enda tidligere utfasingsdato – 2015. Det endelige resultat ble utfasing i løpet av 2019. Endringene har ingen direkte konsekvenser for Norge ettersom det verken produseres HKFK i Norge

Endringer av definisjoner
Flere definisjoner har blitt endret. Dette gjelder blant annet definisjonene knyttet til ”reclamation” og ”placing on the market”.

Strengere krav til bruk av metylbromid til QPS
Bruk av metylbromid til karantene og pre-shipment skal ikke overgå 210 ODP-tonn per år fra 2010 til 2014. Endringene har ingen direkte konsekvenser for Norge ettersom metylbromid benyttes i svært liten grad.

Dagens forordning er implementert i produktforskriftens kap. 6. Den nye forordningen går noe lengre enn EUs forpliktelser til Montrealprotokollen om reduksjon og stans av forbruket av ozonreduserende stoffer. Omfanget av endringer i produktforskriften Kap. 6 vurderes nærmere.

Sakkyndige instansers merknader

Klima- og forurensingsdirektoratet har deltatt i styringskomitè-møtene (Management Committee Meeting i DG Environment) i Brussel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0082 Kommisjonsforordning (EU) nr 82/2010 av 28. januar 2010 om endring av kommisjonsforordning (EF) nr. 748/2009 om listen som fastsetter den administrerende medlemsstaten for det enkelte luftfartsselskap i forbindelse med kvotepliktige luftfartsaktiviteter (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Forordningen oppdaterer listen over hvilke land som har ansvaret for å administrere de enkelte luftfartsselskap i forbindelse med inkluderingen av luftfart i Direktiv 2003/87/EF (kvotedirektivet). For å redusere de administrative kostnadene, skal luftfartsselskapene kun forholde seg til én medlemsstat med hensyn til praktiske forhold, for eksempel tildeling og innlevering av klimakvoter.

Hvorvidt et selskap er kvotepliktig avhenger av hvilke luftfartsaktiviteter selskapet gjennomfører, jf. Annex I til Direktiv 2003/87/EF. Listen baserer seg for øvrig på luftfartsaktiviteter selskapene utførte i perioden 1.1.2006 til 31.12.2009, og kan også av denne grunn være mangelfull. Selskaper som står på listen kan med andre ord falle utenfor kvoteplikten, og selskaper som ikke står på listen kan være kvotepliktige.

Listen skal oppdateres årlig innen 1. februar. Det er ventet at omtrent 15 norske luftfartsselskaper vil bli omfattet av kvotesystemet. Omtrent 13 av disse flyr til EU-medlemsstater og vil være omfattet av kvoteplikt uavhengig av norsk deltakelse i systemet.

Merknader

Forordningen er vedtatt med hjemmel i kvotedirektivet.

Sakkyndige instansers merknader

Saken blir behandlet sammen med Direktiv 2008/101/EF (luftfartsdirektivet). Regjeringen har allerede besluttet at direktivet om inkludering av luftfart i kvotesystemet skal innlemmes i EØS-avtalen. Dette taler for at også denne forordningen innlemmes i EØS-avtalen. Det vil bli tatt stilling til behovet for eventuelle tilpasninger i forbindelse med forhandlingene om tilpasninger til direktivet om inkludering av luftfart i kvotesystemet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0994 Kommisjonsforordning (EF) nr. 994/2008 av 8. oktober 2008 om et standardisert og sikret registersystem etter direktiv 2003/87/EF (kvotedirektivet) og vedtak 280/2004/EF (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 994/2008 endrer forordning (EF) nr. 2216/2008, som endret ved forordning (EF) nr. 916/2006.
Registerforordningen er primært en omfattende teknisk regulering av kvoteregistre som skal sikre at bestemmelsene i kvotedirektivet (2003/87/EF) blir fulgt opp på en ensartet og sikker måte. Kvoteregistrene holder orden på den enkelte kvotepliktiges kvoter og fungerer som en internettbank.

Merknader

Forordningen er vedtatt med hjemmel i kvotedirektivet og beslutning 2004/280/EF om overvåkning og rapportering av utslipp. Innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen ventes ikke å ha vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Saken er behandlet i Spesialutvalget for miljø 26. februar 2009.
Det er opprettet en egen interdepartemental arbeidsgruppe som vurderer direktivet om inkludering av luftfart i kvotesystemet fra 2012 og det reviderte kvotesystemet for perioden 2013-2020. Forordningen har vært vurdert i den interdepartementale arbeidsgruppen.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0450 Kommisjonsbeslutning 2009/450/EF av 8. juni 2009 om detaljert tolkning av luftfartsaktivitetene i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Rettsakten utdyper de luftfartsrelaterte punktene i Vedlegg I til Direktiv 2003/87/EF (kvotedirektivet). Rettsakten definerer luftfartsaktiviteter og utdyper hvordan unntakene i vedlegg I skal tolkes.

Se kobling til "Annen informasjon" for hvilke flygninger som er unntatt fra direktivets virkeområde (Annex I).

Sakkyndige instansers merknader

Saken blir behandlet sammen med Direktiv 2008/101/EF (luftfartsdirektivet). Regjeringen har allerede besluttet at direktivet om inkludering av luftfart i kvotesystemet skal innlemmes i EØS-avtalen. Dette taler for at også denne beslutningen innlemmes i EØS-avtalen. Det vil bli tatt stilling til behovet for eventuelle tilpasninger i forbindelse med forhandlingene om tilpasninger til direktivet om inkludering av luftfart i kvotesystemet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 D 0002 Kommisjonsbeslutning 2010/2/EF av 24. desember 2009 som fastsetter, i samsvar med direktiv 2003/87/EF, en liste over sektorer og undersektorer som er ansett som utsatt for en signifikant risiko for karbonlekkasje (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Ifølge Direktiv 2003/87/EF (kvotedirektivet) og Direktiv 2009/29/EF (det reviderte kvotedirektivet) skal auksjonering være det grunnleggende prinsippet for fordelingen av utslippskvoter. For å redusere risikoen for karbonlekkasje (flytting av utslipp til land eller regioner uten utslippsrestriksjoner) åpner kvotedirektivet for å tildele vederlagsfrie kvoter til nærmere bestemte sektorer og produkter. Virksomheter som produserer produkter som anses som utsatt for en signifikant risiko for karbonlekkasje vil få tildelt kvoter vederlagsfritt tilsvarende 100 % av en utslippsstandard (benchmark) som fastsettes for hvert produkt i samsvar med reglene i direktivet. Utslippsstandarden skal som utgangspunkt baseres på de 10 % mest effektive virksomhetene innenfor en sektor.

Produktene eller sektorene som anses utsatt for karbonlekkasje settes opp på en liste som fastsettes hvert femte år, jf. paragraf 14 til 17 i Artikkel 10a av kvotedirektivet. Kriteriene er i hovedsak kvantitative, og tar blant annet utgangspunkt i handelsintensiteten med tredjeland og hvorvidt en sektor eller undersektor kan sende den ekstra kostnaden (både den direkte kostnaden, som skyldes kvoteprisen og den indirekte kostnaden, som skyldes økningen i elektrisitetsprisen som følge av innføringen av kvotesystemet) videre til produktprisene uten å miste signifikante markedsandeler. Det er åpnet for å legge til, men ikke til å fjerne, sektorer eller undersektorer på listen på grunnlag av en kvalitativ vurdering.

164 sektorer er foreløpig på listen. Noen sektorer er foreløpig ikke vurdert, og kan bli lagt til i 2010, så fremt sektorene oppfyller kriteriene. Listen gjelder for 2013-2014, men kan bli endret avhengig av utfallet av de internasjonale klimaforhandlingene.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er til vurdering sammen med Direktiv 2009/29/EF (det reviderte kvotedirektivet) i den interdepartementale arbeidsgruppen under EØS-spesialutvalg for miljø, og det vil bli tatt stilling til behovet

for eventuelle tilpasninger i forbindelse med forhandlingene om tilpasninger til det reviderte kvotedirektivet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel IV Kjemikalier, industriell risiko og bioteknologi

32008 D 0062 Kommisjonsvedtak 2008/62/EF av 12. oktober 2007 om artikkel 111 og 172 i Polens utkast til lov om genmodifiserte organismer, notifisert av Polen iht. EF-traktaten artikkel 95 nr 5 som unntak fra bestemmelsene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/18/EF om utsetting i miljøet av genmodifiserte organismer (vedlegg XX kap IV MD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonens vedtak gjelder Polens notifikasjon iht. EF-traktaten artikkel 95 nr. 5 av utkast til lov om genmodifiserte organismer, som i enkelte henseende inneholder strengere regler om genmodifiserte organismer (GMO) enn direktiv 2001/18/EF om utsetting av GMO i miljøet. EF-traktaten artikkel 95 nr. 5 gir medlemslandene en betinget adgang til å innføre strengere regler enn harmoniserte EF-regler ut fra hensynet til blant annet miljø. Slike regler må notifiseres Kommisjonen, som avgjør om betingelsene er oppfylt. I dette tilfelle anser Kommisjonen at betingelsene ikke er oppfylt, og pålegger Polen å endre utkastet til lov i tråd med direktivet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0770 Kommisjonsbeslutning 2009/770/EF av 13. oktober 2009 om etablering av standardrapporteringsmodeller til bruk ved framlegging av overvåkingsresultater i forbindelse med utsetting av genmodifiserte organismer i miljøet, som eller i produkter, med henblikk på markedsføring i overenstemmelse med europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/18/EF (vedlegg XX kap III MD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsvedtak 2009/770/EF gir standardskjemaer for hvordan overvåkningsresultatene etter utsetting av en genmodifisert organisme (GMO) skal presenteres og innrapporteres. Etter utsettingsdirektiv 2001/18/EF (innlemmet i EØS-avtalen) og forordning 1829/2003 om genmodifisert mat og fôr (ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen) skal slik overvåkning finne sted. Overvåkningen skal være spesifikk hvis det er avdekket bestemte risikomomenter i den forutgående risikovurderingen, eller generell dersom ingen spesielle risikomomenter ble påpekt. Appendiks i kommisjonsvedaket gir utfyllende veiledning.

Merknader

Det rettslige innholdet i beslutningen er i praksis allerede gjennomført i norsk rett gjennom forskrift om konsekvensutredning etter genteknologiloven (FOR 2005-12-16 nr. 1495). Innrapporteringen skal rettes til godkjenningsmyndigheten (Miljøverndepartementet) som vurderer opplysningene i samråd med sitt fagdirektorat og eventuelt berørte departementer. Omfanget av økonomiske og administrative konsekvenser avhenger av hvor mange og hvilken type godkjente genmodifiserte organismer som finnes på det norske markedet (per i dag ingen).

Sakkyndige instansers merknader

Det anses at kommisjonsvedaket er i tråd med bestemmelsene i genteknologiloven (LOV 1993-04-02 nr. 38: Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m. m.) og forskrift om konsekvensutredning etter genteknologiloven (FOR 2005-12-16 nr. 1495).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel V Avfall

32008 L 0098 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/98/EF av 19. november 2008 om avfall (vedlegg XX kap V MD)

Sammendrag av innhold

Det nye rammedirektiv for avfall er en revisjon av det eksisterende rammedirektivet for avfall, rådsdirektiv 2006/12/EF av 5. april 2006. Formålet er å forenkle og modernisere regelverket. Direktivet om farlig avfall (91/689/EØF) og direktivet om spillolje (75/439/EØF) oppheves og innholdet tas inn i rammedirektivet. Det er tatt inn flere nye definisjoner i direktivet, blant annet av gjenvinning, gjenbruk og resirkulering. Definisjonen av gjenvinning innebærer blant annet at forbrenning med energiutnyttelse bare kan regnes som gjenvinning dersom energiutnyttelsesgraden er over 60 % for eksisterende anlegg og over 65 % for nye anlegg. Det slås fast at avfallshierarkiet skal ligge til grunn for avfallspolitikken. Det er tatt inn retningslinjer for når avfall slutter å være avfall ved gjenvinning. Det vil sannsynligvis utvikles mer spesifikke kriterier for dette for enkelte avfallsfraksjoner.

Direktivet fastslår at statene kan bruke forlenget produsentansvar som et virkemiddel i avfallspolitikken, både i forhold til design av produkter, organisering av innsamling og finansiering av ordningene. Statene skal i følge direktivet arbeide for å fremme gjenbruk og høgverdig resirkulering. Det oppfordres til kildesortering, og det settes krav om at det skal være separat innsamling av minimum papir, metall, plast og glass innen 2015. Dette settes også krav om at minst 50 vektprosent av de samme fraksjonene, samlet inn fra husholdninger og evt. kilder med tilsvarende avfall som husholdninger, skal gjenbrukes eller materialgjenvinnes innen 2020. For bygg- og anleggsavfall (unntatt farlig avfall) kreves det at minst 70 vektprosent skal gjenbrukes eller materialgjenvinnes innen 2020. Det oppfordres til tiltak for å fremme separat innsamling av våtorganisk avfall, med tanke på biologisk behandling. Statene skal arbeide for å ha passende behandlingskapasitet for restavfall fra husholdninger. Dette kan evt. gjøres i samarbeid med andre medlemsland hvis dette er mest hensiktsmessig. Medlemslandene gis anledning til å begrense import av avfall til forbrenning med energiutnyttelse dersom slik import vil føre til at nasjonalt avfall må behandles på uønskede måter. EU-området som helhet skal arbeide for at både sluttbehandling og gjenvinning skal kunne skje internt i området. Det presiseres at hvert enkelt medlemsland ikke trenger å ha anlegg for gjenvinning av alle typer avfall. Statene skal sørge for at det utarbeides en eller flere avfallsplaner som til sammen dekker hele det geografiske området. Planene skal beskrive mengde og type avfall som oppstår i området, hvordan dette behandles, hvilke tiltak som gjøres for å fremme miljømessige forbedringer, samt en vurdering av dette i forhold til målsetningene og kravene i rammedirektivet.

Medlemslandene skal innen fem år etter at direktivet trer i kraft, etablere programmer for avfallsforebygging. Disse kan evt. integreres i avfallsplanene som beskrevet ovenfor. I programmene skal det settes mål for avfallsforebygging og eksisterende tiltak skal beskrives. Formålet skal være å bryte sammenhengen mellom økonomisk vekst og de miljømessige effektene av avfallsgenereringen. Kommisjonen skal sørge for et system for informasjonsutveksling om ”best practice” innen avfallsforebygging og utvikle veiledningsmateriale som kan hjelpe statene i utarbeidelsen av programmene.

Merknader

Rammedirektivet er hjemlet i EF-traktaten artikkel 175. Direktivet er et minimumsdirektiv, som åpner for at nasjonale myndigheter kan stille strengere krav.

Norsk lovgivning og politikk
Avfall er regulert i forurensningsloven kapittel 5 og i avfallsforskriften. Gjeldende rammedirektiv for avfall, samt andre avfallsdirektiver, er gjennomført i avfallsforskriften.

Norsk avfallspolitkk er sist behandlet i St. meld. Nr. 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand.

Rettslige konsekvenser for Norge
Direktivet inneholder en justering av hva som regnes som gjenvinning (recovery) og sluttbehandling (disposal) sett i forhold til det gamle rammedirektivet. Blant annet er det innført en formel for energiutnyttelse som innebærer at forbrenning av avfall bare skal regnes som gjenvinning når energieffektiviteten er større enn 0,60 for anlegg eldre enn 2009 og 0,65 for anlegg med tillatelse etter 1. januar 2009. De fleste forbrenningsanlegg i Norge og våre naboland vil ligge over disse grenseverdiene, men regelen vil likevel kunne bidra til en viss begrensning av eksport/import av avfall til forbrenning. Det samme vil en ny bestemmelse som sier at medlemslandene kan begrense import av avfall til forbrenning dersom dette er i strid med nasjonale avfallsplaner. Disse bestemmelsene vil måtte tas inn i norsk regelverk.

Avfallshierarkiet er strengere formulert enn i det gamle rammedirektivet. Avfallsforebygging, gjenbruk, materialgjenvinning, energiutnyttelse og sluttbehandling er angitt eksplisitt og i prioritert rekkefølge. Dette medfører trolig ikke behov for å endre norsk regelverk, men vil kunne få betydning i enkeltsaker. Direktivet inneholder kriterier for når avfall opphører å være avfall, og Kommisjonen arbeider videre med disse. Dette vil trolig få konsekvenser for Norge, særlig i forbindelse med eksport og import av avfall, men også for hvilket regelverk som skal gjelde for behandling av avfallet.

Rammedirektivet legger opp til at minimum 70 % av bygg- og riveavfallet skal gjenbrukes eller materialgjenvinnes innen 2020. Maksimalt 30 % kan da gå til forbrenning eller deponi. Dette vil trolig ikke oppnås uten nye virkemidler. Avfallsforskriften kapittel 15 har i dag et krav om kildesortering av minimum 60 % av avfallet på byggeplasser.

De øvrige bestemmelsene i rammedirektivet anses stort sett å være i tråd med norsk regelverk, og vil i liten grad innebære rettslige konsekvenser for Norge.

Sakkyndige instansers merknader

Klima- og forurensningsdirektoratet har foretatt en foreløpig vurdering av hvilke endringer det er behov for å gjøre i norsk regelverk og hvilken oppfølging som er nødvendig for en tilfredsstillende gjennomføring av rammedirektivet. I denne forbindelse har direktivforslaget vært sendt på høring. Høringsinstansene er generelt positive til direktivforslaget.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel IX Måleinstrumenteter

32009 L 0137 Kommisjonsdirektiv 2009/137/EF av 10. november 2009 om endring av direktiv 2004/22/EF om måleinstrumenter med hensyn til utnyttelse av maksimale tillatte målefeil når det gjelder de instrumentspesifikke vedleggene MI-001 til MI-005 (vedlegg II kap IX NHD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/137/EF endrer direktiv 2004/22/EF om måleinstrumenter. Endringen går ut på at det skal tas inn en bestemmelse om at et måleredskap ikke skal utnytte maksimale tillatte målefeil eller systematisk favorisere en av partene i en transaksjon. Endringen gjelder for vannmålere, gassmålere, elektrisitetsmålere, varmemålere og gjennomstrømningsmålere for væsker (unntatt vann).

Merknader

Direktivet medfører at det må tas inn en ny bestemmelse i flere instrumentspesifikke forskrifter fastsatt med hjemmel i lov 16. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltid. Endringen antas ikke å ha noen økonomiske konsekvenser for produsentene av de måleredskapene som er omfattet.

Sakkyndige instansers merknader

Justervesenet er positivt til endringen. Ved at det innføres et krav om at måleredskapet ikke skal utnytte maksimale tillatte målefeil eller systematisk favorisere en av partene, vil de økonomiske interessene som berøres av målingene bli bedre ivaretatt.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0003 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/3/EF av 11. mars 2009 om endring i rådsdirektiv 80/181/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om målenheter (vedlegg II kap IX NHD)

Sammendrag

Direktivet endrer direktiv 80/181/EØF og har inntatt den nye SI-enheten for katalytisk aktivitet (katal) som gjeldende målenhet. Direktivet innebærer også en mulighet for anvendelse av supplerende angivelser på ubestemt tid og ikke lenger kreve at Det Forente Kongerike (UK) og Irland opphører med lokale unntak for "pint", "mile"og "troy ounce".

Merknader

Katal er allerede tatt inn i forskrift 20. desember 2007 nr. 1723 om målenheter og måling, og det er følgelig ikke nødvendig med endringer.

Sakkyndige instansers merknader

Forslaget har vært til vurdering av Justervesenet, som finner det EØS-relevant og akseptabelt for Norge.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0034 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/34/EF av 23. april 2009 om felles bestemmelser for måleinstrumenter og måletekniske kontrollmetoder (vedlegg II kap IX NHD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/34/EF reviderer direktiv 71/316/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning med hensyn til felles bestemmelser om både måleinstrumenter og metoder for metrologisk kontroll. Direktiv 71/316/EØF har vært endret en rekke ganger, og revisjon anses nødvendig i stedet for konsolidering.

Merknader

Direktiv 71/316EØF har aldri blitt implementert i det norske regelverket da dette er teknisk utdatert og ikke i bruk i Norge. NHD tar sikte på å implementere direktiv 2009/34/EF når dette tas inn i EØS-avtalen. Forslaget kan implementeres med hjemmel i lov 26. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltid.

Sakkyndige instansers merknader

Forslaget har vært til vurdering av Justervesenet, som finner det EØS-relevant og akseptabelt.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0023 Europaparlamentets-og rådsdirektiv 2009/23/EF av 23. april 2009 om ikke-automatiske vekter (kodifisert utgave) (vedlegg II kap IX NHD)

Sammendrag av innhold

Direktivet kodifiserer direktiv 90/384/EØF om ikke-automatiske vekter endret ved 93/68/EØF og inneholder ingen realitetsendringer.

Merknader

Direktiv om ikke-automatiske vekter med endring er implementer i forskrift 21. desember 2007 nr 1735 om krav til ikke-automatiske vekter.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten har vært vurdert av Justervesenet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XIX Generelle bestemmelser innen området tekniske handelshindringer

32008 R 0765 Europaparlaments-- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008 av 9. juli 2008 om krav til akkreditering og markedskontroll i forbindelse med markedsføring av produkter

(vedlegg II kap XIX NHD)

Sammendrag av innhold

Prinsippet om fri flyt av varer er en av de sentrale reglene i EØS-avtalen. EØS-avtalen inneholder en rekke regler som skal sikre at dette prinsippet etterleves. Tekniske handelshindringer er en type hindringer på den frie bevegelighet av varer som skyldes at statene opererer med ulike produktkrav og standarder. For å redusere risikoen for slike tekniske handelshindringer er det et mål å harmonisere varekravene i alle EØS-landene.

"Den nye metode" er en stadig vanligere måte å harmonisere varekrav på. Metoden innebærer kort fortalt at kun vesentlige krav som berører helse, miljø- og/eller sikkerhetsaspekter ved en vare nedfelles i direktiver. Direktivene henviser så til europeiske standarder som utarbeides av europeiske standardiseringsorganisasjoner på oppdrag fra EU og EFTA. Dersom en vare er i samsvar med standardene, oppfylles kravene. Varer som oppfyller kravene påføres CE-merking.

Ulik håndheving av fellesreglene om markedskontroll, utpeking av tekniske kontrollorgan, bruk av akkreditering med mer har medført usikkerhet for økonomiske aktører, myndighetene og forbrukerne i EØS-området. CE-merket har heller ikke den nødvendige tillit hos de ulike aktørene i markedet og bedrifter møter blant annet krav om tilleggstesting- og merking. Europakommisjonen (Kommisjonen) ønsket på denne bakgrunn å styrke tilliten til CE-merket ved å revidere ulike elementer i den nye metode, se Kommisjonens meddelelse 7. mai 2003 om en bedre anvendelse av nye metode og rådets resolusjon 10. november 2003 om Kommisjonens meddelelse.

Norge har deltatt i Kommisjonens arbeid med å revidere den nye metode. Revideringsdokumentene har fortløpende blitt sendt på høring og drøftet i nasjonal referansegruppe for handelsforenkling, der departementene, direktoratene, arbeidslivets parter, standardiseringsorganisasjonene, mv. er representert. Det er gitt EFTA-innspill til de viktigste dokumentene i prosessen. Både myndigheter, næringsliv og forbrukere har underveis i prosessen hovedsakelig støttet forslagene.

Varepakken består av to forordninger og en beslutning. Den ene forordningen gjelder det harmoniserte vareområdet, der det finnes felles krav til industrivarer. Den andre gjelder de ikke-harmoniserte vareområdet, der prinsippet om gjensidig godkjenning gjelder. Denne behandles i et eget EØS-notat, da det er lagt opp til å gjenomføre varepakken i to separate lover (en for det harmoniserte og en for det ikke-harmoniserte vareområdet). Hovedmålsetningene med regelverkspakken er å bedre flyten av varer og samtidig sikre trygge varer for forbrukerne.

Nærmere om innholdet i forordning 765/2008
Forordningen inneholder regler om akkreditering, markedskontroll, varer fra tredjeland og CE-merking.

Akkreditering
Kommisjonen foreslår felles regler for akkreditering med felles prinsipper for organisering av akkrediteringsarbeidet. Dette vil styrke tilliten til at andre lands utpekte tekniske kontrollorganer har den nødvendige kompetente og tilliten til testresultater og sertifiseringer de gir. Det skal være ett nasjonalt akkrediteringsorgan. Dette skal operere på en ”not for profit”- basis og skal ikke konkurrere med tekniske kontrollorgan eller akkrediteringsorganer i andre land. Det stilles en rekke konkrete krav til organiseringen og virksomheten til akkrediteringsorganet. Forordningen legger opp til at myndighetene må sørge for at det nasjonale akkrediteringsorganet deltar i systemet for såkalte "peer evaluations" (kollegakontroll). Det er den europeiske akkrediteringsorganisasjonen EA som er ansvarlig for systemet med kollegakontroll.

Markedstilsyn

For å sikre lik og effektiv håndheving av varedirektivene, innfører forordningen minimumskrav til organisering av markedstilsynet nasjonalt og krav til deltakelse i administrativt samarbeid på fellesskapsvivå, herunder utveksling av informasjon. Markedstilsynet skal organiseres på en slik måte at den sikrer at varer på markedet er i samsvar med regelverket. Det skal etableres egnede ordinger for kommunikasjon og samordningmellom markedstilsynsmyndighetene. Medlemslandene skal informere Kommisjonen og de andre medlemslandene om hvilke nasjonale myndigheter som har kompetanse til å utføre markedstilsyn. Det skal lage nasjonale markedstilsynsprogram som skal kommuniseres til Kommisjonen, de andre medlemslandene og offentligheten. Det skal etableres fellesskapsløsninger på informasjonsutveksling på varer som ikke er i samsvarer med regelverket og på varer med alvorlig risiko.

Varer fra tredjeland
Tredjelandsforordningen (339/93/EF) erstattes med reglene i varepakken. Forordningen gir regler for tollmyndighetenes kontroll av varer fra tredjeland som passerer grensen og går inn i det indre marked. Tollmyndighetene kan stoppe en vare i tre dager for nærmere vurdering av markedstilsynsvarene. De får hjemmel til å destruere farlige varer/varer med alvorlig risiko.

CE-merking
Forordningen slår fast at det bare skal være et merke, CE-merking, som kan påføres varer omfattet av harmonisert lovgivningen. Ingen andre varer skal påføres CE-merking. CE-merking utelukker ikke andre ”kvalitetsmerker”, men de må ikke være villedende i forhold til CE-merkingen. Medlemsstatene kan ta rettslige skritt hvis CE-merkingen blir misbrukt.

Nærmere om innholdet i beslutning 768/2008
Beslutningen fastsetter retningslinjer for fellesskapsorganene når de skal utarbeide eller revidere regelverk som harmoniserer krav for varer. Den definerer en del felleselementer, som definisjoner, krav til økonomiske aktører og ulike samsvarsvurderingsprosedyrer, og hvordan disse elementene skal benyttes.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel XX Fritt varebytte - generelt

32008 R 0764 Eeuropaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 764/2008 av 8. juli 2008 om prosedyrer ved anvendelse av teknisk regel på varer som lovlig markedsføres i annet EØS-land (vedlegg II kap XX NHD)

Sammendrag av innhold

Prinsippet om gjensidig godkjenning innebærer at en vare som lovlig kan selges i ett medlemslandland i utgangspunktet også skal kunne selges i andre medlemslandland. Dette gjelder for vareområder som ikke er harmonisert i EF-retten. Prinsippet fremgår ikke uttrykkelig av TEF men er hjemlet i avtalens forbud mot kvantitative importrestriksjoner og tiltak med tilsvarende virkning jf. TEF artikkel 28 (EØS-avtalen artikkel 11). Prinsippet ble slått fast av EF-domstolen i Cassis de Dijon-saken fra 1979, og er senere utviklet i en rekke saker for domstolen. Unntak fra prinsippet kan begrunnes i hensyn som fremgår av TEF artikkel 30 (EØS-avtalen artikkel 13) eller er godtatt av EF-domstolen (EFTA-domstolen), såkalt tvingende almenne hensyn. Slike unntak må være nødvendige og proporsjonale.

Visse varekategorier, som fisk og fiskeprodukter, faller utenfor EØS-avtalens virkeområde med mindre annet er særskilt angitt i medhold av EØS-avtalen artikkel 8 nr. 3. Det er særskilt angitt i EØS-avtalen artikkel 20 at de bestemmelsene som skal gjelde for fisk og fiskeprodukter er fastsatt i Protokoll 9 til avtalen.

Myndigheter og bedrifter har hatt manglende kjennskap til prinsippet om gjensidig godkjenning. I tillegg har det hersket usikkerhet om prinsippets innhold og omfang. Mangel på administrativt samarbeid og effektive nettverk mellom ansvarlige myndigheter har også begrenset prinsippets virkning. En slik mekanisme er viktig for å unngå at tvister havner i rettsapparatet, noe som er både tidkrevende og kostbart.

For å sørge for en bedre anvendelse av prinsippet om gjensidig godkjenning av varer, la Europakommisjonen (Kommisjonen) frem et forslag om å regulere visse elementer av prinsippet. Forslaget ble lagt frem 14. mai 2007, og er en del av en mer omfattende regulering også kalt varepakken. NHD sendte forslagene på bred høring i Norge i mars 2007. I høringsrunden kom det inn 25 uttalelser, 15 med merknader. Innspillene var hovedsakelig positive, med enkelte tekniske merknader. Det er utformet en felles EFTA-kommentar på bakgrunn av høringsuttalelsene, som ble sendt til Rådet og Parlamentet den 6. juli 2007. Etter at Kommisjonen hadde lagt frem sitt forslag, kom det inn en rekke endingsforslag. I november voterte IMCO over rundt 500 endringsforslag. Det har hele tiden vært lagt opp til at regelverksforslaget skal vedtas etter første lesning i Parlamentet. Derfor ble det avholdt "trialog"-møter mellom Kommisjonen, Rådet og Parlamentet. Formålet med møtene var å komme til enighet om regelverksforslaget, med sikte på å kunne vedta det på første lesing. Dette har vært en meget lukket prosess med hyppige møter. EFTA-landene har ikke deltatt her.
Europaparlamentet stemte gjennom forslaget i plenum den 21. februar. Forslaget som ble stemt gjennom i parlamentet inneholdt noen endringer i forhold til Kommisjonens forslag. Rådet vedtok forordningen 23. juni 2008. Den ble publisert i Official Journal den 13. august 2008.

Regelverket inneholder tiltak for å forbedre anvendelsen av prinsippet om gjensidig godkjenning. For det første gis det prosedyrer myndighetene må følge når de oppdager varer som ikke er i samsvar med nasjonalt regelverk. Selve prinsippet er ikke regulert, og vil fortsette å gjelde på samme grunnlag som i dag.

Medlemslandene skal opprette varekontaktpunkter. Deres oppgave vil være å gi næringsdrivende informasjon om de tekniske regler som gjelder for en vare, eller å henvise til ansvarlig myndighet. Reguleringen må ses i sammenheng med andre tiltak, f.eks. prosedyren for melding av forslag til nasjonale tekniske regler etter 98/34-direktivet. Direktivet er gjennomført i Norge ved EØS-høringsloven.

Forordningen inneholder prosedyrer som nasjonale myndigheter må følge dersom de vurderer å anvende en teknisk regel på en vare som lovlig markedsføres i et annet medlemsland, og på denne måte nekter adgang eller krever endring for varen. Dersom myndighetene finner at en varen ikke er i overensstemmelse med nasjonale tekniske krav, må de kontakte produsenten/importøren for å få teknisk informasjon om varen. De må få navnet på medlemsstaten der varen er lovlig produsert og, om nødvendig, få en vareprøve. Videre kan medlemsstaten kontakte produksjonsstaten for å få informasjon om varen er lovlig produsert og hvilke regler som gjelder der.

Deretter må nasjonale myndigheter vurdere nødvendigheten av å anvende regelen i det bestemte tilfellet og proporsjonaliteten av å anvende regelen, herunder om alternative, mindre restriktive tiltak kan anvendes. Importøren må informeres om resultatet av testen.

Dersom nasjonale myndigheter har til hensikt å begrense markedsadgangen for en vare, må de (i) skriftlig informere importøren om at man akter å anvende en teknisk regel; (ii) spesifisere den tekniske regel som beslutningen skal baseres på; (iii) vise til tilstrekkelig teknisk eller vitenskaplig dokumentasjon. Denne må vise at beslutningen er legitim i forhold tvingende allmenne hensyn, samt at det er nødvendig at regelen anvendes og mindre restriktive tiltak ikke er anvendbare; (iv) gi operatøren anledning til å komme med kommentarer innen 20 virkedager før et vedtak blir truffet; (v) ta tilbørlig hensyn til disse kommentarene i begrunnelsen for vedtaket; og (vi) gi operatøren beskjed om det endelige vedtaket og hvordan vedtaket kan påklages.

Det skal opprettes nasjonale kontaktpunkter ("Product Contact Points"), som skal gi næringsdrivende informasjon om tekniske regler og om relevante myndigheter.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg X Generelle tjenester

32009 D 0767 Kommisjonsbeslutning 2009/767/EF av 16. oktober 2009 som fastsetter tiltak for å gjøre elektroniske prosedyrer enklere gjennom kontaktpunkter under direktiv 2006/123/EF av Europaparlamentet og Rådet om tjenester i det indre marked (vedlegg X NHD gr3)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsbeslutningen skal bidra til den praktiske gjennomføringen av tjenestedirektivet (direktiv 2006/123/EF). Det skal bli enklere å gjennomføre elektroniske prosedyrer over landegrensene via kontaktpunktene gjennom at EØS-statene gjensidig kan godkjenne hverandres elektroniske fremgangsmåter. I henhold til beslutningen har EØS-statene, på grunnlag av egnede risikovurderinger, anledning til å kreve avanserte elektroniske signaturer basert på kvalifiserte sertifikater, med eller uten et sikkert signaturfremstillingssystem, når visse fremgangsmåter eller formaliteter skal fullføres gjennom kontaktpunktene. EØS-statene skal etablere, vedlikeholde og offentliggjøre en liste over sertifikatutstedere som de har akkreditert eller fører tilsyn med.

Merknader

I henhold til tjenestedirektivets artikkel 6 skal tjenesteytere kunne fullføre alle framgangsmåter og formaliteter (blant annet erklæringer, meldinger og søknader) som er nødvendige for å få tilgang til å drive tjenestevirksomhet gjennom et felles kontaktpunkt. Etter artikkel 7 skal kontaktpunktet ha nødvendig informasjon om blant annet hvilke krav som gjelder for tjenesteytere knyttet til framgangsmåter og formaliteter, kontaktopplysninger om ansvarlige myndigheter, oppføring i registre, klageadgang i tilfelle tvist m.v. Artikkel 8 fastslår at EØS-statene skal sørge for at framgangsmåtene og formalitetene skal kunne fullføres elektronisk gjennom kontaktpunktet og vedkommende ansvarlige myndighet. Brønnøysundregistrenes portal "Altinn" skal være det norske kontaktpunktet i henhold til tjenestedirektivet. Portalen har mye av informasjonen og funksjonaliteten som kreves og flere ansvarlige myndigheter er allerede tilknyttet. I første omgang vil det norske kontaktpunktet tilby informasjon. Brukerne vil dermed ikke måtte benytte elektronisk signatur for å få tilgang til kontaktpunktet. I forbindelse med sluttføring av Altinn II-prosjektet i løpet av 2011 tas det sikte på å tilby elektroniske framgangsmåter og fullføring av formaliteter i kontaktpunktet. Dette krever sikker pålogging og påloggingrutinene i Altinn vil være i tråd med Kommisjonsbeslutningen. Beslutningen innebærer ikke noen nye krav enn det som følger av tjenesteloven og – forskriften, og får således ikke ytterligere administrative eller økonomiske konsekvenser for Brønnøysundregistrene. Det er Post- og teletilsynet som fører tilsyn med utstedere av kvalifiserte sertifikater for elektronisk signatur i Norge. Post- og teletilsynet vil, i tråd med kommisjonsbeslutningen opprette en liste ("Trusted list") over registrerte sertifikatutstedere som har sendt inn registreringsmelding etter esignaturloven, og som de fører tilsyn med. Post- og teletilsynet vil vedlikeholde og offentliggjøre listen og via Nærings- og handelsdepartementet informere EFTAs overvåkningsorgan om listen og eventuelle endringer. Etablering av listen vil medføre begrensede kostnader for Post- og teletilsynet. Det forventes for øvrig ubetydelige økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til vedlikehold og offentliggjøring av listen.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsbeslutningen retter seg mot staten og behøver derfor ikke tas inn i lov eller forskrift. Det er heller ikke andre hensyn som tilsier at den skal tas inn i lov eller forskrift. Kommisjonsbeslutningen og

utkast til EØS-notat har vært på høring hos Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD), Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI), Post- og teletilsynet (NPT) og Brønnøysundregistrene. Det kom innspill fra FAD og NPT som er innarbeidet i EØS-notatet. Vi viser også til at Norge, deriblant Post- og teletilsynet, har deltatt i Europakommisjonens arbeidsgruppe om elektroniske framgangsmåter, som har vært med på å utarbeide beslutningen. Dette bidrar til å redusere hindre for elektronisk samhandling for tjenesteytere som ønsker å tilby tjenester i EØS. Noen få av EØS-statene, deriblant Tyskland, krever et høyere sikkerhetsnivå på sertifikatene enn det vi har i Norge. Dette er ikke i motstrid med kommisjonsbeslutningen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Vedlegg XIII Transport

Kapittel IV Transport på innlands vannvei

32010 R 0164 Kommisjonsforordning (E) nr. 164/2010 av 25. januar 2010 om tekniske spesifikasjoner for elektronisk rapportering fra skip på innenlandske vannveier som referert til i direktiv 2005/44/EF om harmoniserte elveinformasjontjenester (RIS) på innenlandske vannveier i Fellesskapet artikkel 5 (vedlegg XIII kap IV NHD)

Sammendrag av innhold

Forordningen fastsetter tekniske spesifikasjoner for elektronisk skipsrapportering som angitt i direktiv 2005/44/EF om harmoniserte elveinformasjonstjenester (RIS) artikkel 5. Direktivet er tatt inn i EØS-avtalen, se vedlegg XIII pkt 49a, men det framgår av direktivets artikkel 12 at bare medlemsstater som har indre vannveier har plikt til å gjennomføre direktivet.

Merknader

Forordning 164/2010 er EØS-relevant for det tilfellet at en EFTA-stat har eller vil opprette indre vannveier. ESA vedtok i 1996 samme prosedyre som EU-kommisjonen ved å legge til grunn at EFTA-stater som ikke har innenlandske vannveier eller flåte til slik tranport under nasjonalt flagg, ikke er pålagt å implementere rettsaktene om innenlands vannveier. Norge har pr. definisjon ikke innlands vannveier. Rettsakten skal ikke gjennomføres i norsk rett og har derfor ikke vært på høring.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Kapittel V Sjøtransport

32009 L 0015
32009 R 0391 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/15/EF av 29. april 2009 og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 391/2009 av 23. april 2009 om felles regler og standarder for klasseselskap og inspeksjon av skip og om relevante aktiviteter i sjøfartsadministrasjoner (vedlegg XIII kap V NHD)

Sammendrag av innhold

Rettsaktene (direktiv 2009/15/EF og forordning 391/2009) er en del av den tredje sjøsikkerhetspakken som inneholder totalt 7 rettsakter. Formålet med rettsaktene er å endre det nåværende systemet for EUs

godkjennelse av klasseselskap slik dette er etablert gjennom direktiv 94/57/EF, som endret av direktiv 97/58/EF, direktiv 2001/105/EF og direktiv 2002/84/EU, særlig med henblikk på å:

Forsterke kontrollsystemet av godkjente organisasjoner.

Harmonisere det eksisterende dobbeltsystemet for ordinær og begrenset godkjennelse.

Forenkle og forbedre strukturen til EUs kriterier for godkjennelse.

Endre systemet for sanksjoner.

Klargjøre omfanget av og gjøre lettere anvendelsen av visse bestemmelser i direktivet.

Direktiv 94/57/EF omformes for å gjøres klarere.
For at klasseselskapene skal kunne utføre sine plikter på en tilfredsstillende måte kreves streng uavhengighet, høyt spesialisert teknisk kompetanse og stram kvalitetsledelse.
Det etableres en felles profesjonell standard for den virksomhet som klasseselskapene driver. Dette vil sikre rettferdig konkurranse internt i EU og at sikkerheten og beskyttelsen av miljøet holdes på et likt og tilfredsstillende nivå.

Godkjennelse skal kun gis klasseselskaper på grunnlag av faktisk kvalitets- og sikkerhetsytelse. Det skal videre tas hensyn til de godkjente selskapenes juridiske status og deres forretningsstruktur for å sikre ensartet anvendelse av kriteriene for godkjennelse og for effektiv kontroll.
Bestemmelsene i direktivet skal oppdateres kontinuerlig i tråd med utviklingen i internasjonale fora.
Kommisjonen må gis myndighet til å kreve at klasseselskaper foretar nødvendige forebyggende og avbøtende tiltak, og til å bruke nødvendige tvangsmidler som bøter og dagsbøter, eller i verste fall tilbakekall av godkjenningen. Kommisjonen har også sikret seg en rett (sammen med medlemsstaten som søkte om anerkjennelse av et bestemt klasseselskap) til å vurdere og verifisere at pliktene som fremgår av rettsakten blir oppfyllt.

EUs inspektører må få tilgang til alle skip og skipsarkiver i klasseselskapet, uavhengig av skipets flaggstat.

Godkjente klasseselskaper skal opprette et uavhengig fellesorgan som skal sikre vedvarende forbedringer og produktivt samarbeid med Kommisjonen.
EMSA skal gi nødvendig støtte til å gjennomføre dette direktivet.

Det opprinnelige direktivforslaget er splittet opp i et direktiv som retter seg mot medlemsstatene og en forordning som retter seg mot klasseselskaper som er delegert myndighetskompetanse. EØS-notatet omhandler derfor begge rettsaktene.

Merknader

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige vil være begrenset til selve gjennomføringen av rettsaktene, samt nødvendige endringer i avtaler som Nærings- og handelsdepartementet har inngått med anerkjente klassifiseringsselskaper. Krav om opprettelse av et uavhengig vurderings og sertifiseringsorgan vil utløse kostnader for klasseselskapene. Klasseselskapenes merarbeid ifbm. gjensidig godkjenning av klassesertifikater vil nødvendigvis utløse økte transaksjonskostnader.

Status

Rettsaktene er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0016 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/16/EF av 23. april 2009 om havnestatskontroll (vedlegg XIII kap V NHD)

Sammendrag av innholdet

Direktiv 2009/16/EF om havnestatskontroll samler og erstatter direktiv 95/21/EF og de senere endringsdirektiv for å gjøre regelverket mer oversiktlig, i tillegg til å reformere havnestatsregimet i tråd med Lisboa-strategien. Forslaget er et av sju forslag som inngår i den tredje sjøsikkerhetspakken som ble fremmet 23. November 2005. Direktivet har som formål å bidra til en drastisk nedgang av lavstandardskip i EU-farvann.

Mens det etter direktiv 95/21/EF gjelder et krav om at medlemsstatene skal inspisere minst 25 % av fremmede skip som anløper deres havner, er målet etter det nye direktivet at havnestatskontroll skal gjennomføres på alle skip som anløper havner eller ankringsplass innenfor EU. Direktivet etablerer et balansert inspeksjonssystem som innebærer at hver medlemsstat bidrar til at alle skip blir kontrollert i forhold til antall skip som anløper dets havner.

Utvelgelse av skip for kontroll skal etter art 10 og 12 baseres på skipenes risikoprofil. Prioritet 1 skip er skip med lav standard, og disse skal kontrolleres hyppigst og mer inngående. Prioritet 2 skip, dvs skip med høy standard, får redusert kontroll. Momenter i risikovurderingen er blant annet inngår skipstype, alder, flagg og klasseselskap, samt diverse historiske parametre. Selv om alle skip med prioritet 1 iht direktivet art 5 skal kontrolleres av havnestaten, tillates medlemsstatene en viss fleksibilitet etter art 6, i tillegg til at kontroller kan utsettes eller utelates under spesielle forhold etter art 8.
Etter art 14 er visse skip underlagt utvidet inspeksjon. Disse skipene skal iht. art 9 notifisere sin ankomst på forhånd.

Medlemsstatene kan etter nærmere angitte vilkår nekte lavstandardskip adgang, jf art 16. Artikkel 16 gir også regler for utestengelse av skip i hele Fellesskapet.

Etter art 18 skal havnestatskontrollmyndigheten raskt gjøre en foreløpig vurdering av klager fra personer med legitim interesse av arbeids- og levevilkårene om bord, ved eventuell nærmere undersøkelse skal identiteten til klageren ikke oppgis til skipsfører eller eier.
Kommisjonen vil gjøre informasjon om lavstandardskip, tilbakehold og nektelse av adgang offentlig, jf art 26 og 27.

Det nye inspeksjonsregimet (New Inspection Regime/NIR) er utarbeidet av Paris Memorandum of Understanding om havnestatskontroll (Paris MoU; frivillig avtale om samarbeid om havnestatskontroll mellom 27 stater og Kommisjonen/EMSA), som vedtok prinsippene i mai 2009. Regimet forutsetter tettere samarbeid mellom medlemsstatene ved informasjonsutveksling gjennom en ny informasjonsdatabase (THETIS). Norge deltar i Paris MoU

Merknader

Direktivet er vedtatt med hjemmel i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap art 80 (2). Basisdirektivet 95/21/EF og senere endringsdirektiv er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift 1. juli 2003 nr 969 om kontroll med fremmede skip og flyttbare innretninger i norske havner mv., som er hjemlet i skipssikkerhetsloven §§ 2, 44, 45 og 52. Mange av bestemmelsene i det nye direktivet er av administrativ karakter som ikke nødvendigvis skal gjennomføres ved lov eller forskrift. Det vil likevel bli behov for endringer i havnestatskontrollforskriften i forbindelse med gjennomføringen. Regler og administrative bestemmelser som følge av direktivet skal være på plass innen 31. desember 2010, jf direktivet art 36.

Direktivet legger til grunn at informasjonsutvekslingssystemer som allerede er i bruk eller vil bli utviklet i regi av Paris MOU og Kommisjonen, blir benyttet i forbindelse med gjennomføringen av havnestatskontrollregimet. Det antas at dette ikke utløser nye eller ytterligere kostnader for Norge.
I henhold til det inspeksjonssystemet som gjennomføres ved direktivet, vil intervallene mellom de periodiske kontrollene være knyttet til skipenes risikoprofil. Dette systemet antas ikke å utløse større økonomiske eller budsjettmessige konsekvenser for Norge, sammenlignet med dagens inspeksjonsregime. Likevel, dersom Norge må innføre vaktordning for å kunne kontrollere skip til alle tider, vil dette medføre økte kostnader for Sjøfartsdirektoratet i størrelsesorden 5-6 millioner kroner. Direktivet inneholder ikke krav om at havnestaten skal ha en slik vaktordning, men det kan vise seg å være nødvendig for å oppfylle Norges krav til antall kontroller. I henhold til direktivets art 8 kan imidlertid inspeksjon utsettes eller utelates på visse vilkår uten at dette får betydning for oppfyllelse av inspeksjonsforpliktelsen. Videre er Medlemsstatene gitt en viss fleksibilitet ved at statene selv avgjør om ankrede skip skal med i inspeksjonstallene. I tillegg gir artikkel 6 statene en avviksmargin på 5 og 10 % for hhv prioritet 1 og prioritet 2 skip. Disse bestemmelsene kan få innvirkning på nødvendigheten av en vaktordning.

Direktivets artikkel 28 hjemler at reder, driftsselskap (operatør) eller representant betaler alle utgifter i tilknytning til en inspeksjon som medfører berettiget tilbakeholdelse. Redere og tilknyttede organisasjoner som opererer skip med en risikoprofil (jf. artikkel 10) som medfører at skipene blir gjenstand for hyppigere kontroller og eventuelle berettigede tilbakeholdelser, vil forutsetningsvis få økte kostnader.

Sakkyndige instansers merknader

Foreløpig posisjonsnotat ble klarert i SU Transport 12. juni 2006, hvor Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Justisdepartementet, Utenriksdepartementet og Finansdepartementet er representert. Det ble ikke gitt noen særskilte merknader.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0021 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/21/EF av 23. april 2009 om korrekt gjennomføring av flaggstatskrav (vedlegg XIII kap V NHD)

Sammendrag av innhold
Direktivet inngår som en del av den såkalte "tredje sjøsikkerhetspakken" meddelt fra Kommisjonen i 2005 (COM (2005) 586, nå COD 2005/0236). Pakken inneholdt opprinnelig 7 forslag. Pakken ble vedtatt 23. april 2009 og ble publisert i OJ 28. mai 2009

Rådet oppnådde felles enighet om direktivet 9. oktober 2008. Nåværende tekst avviker i stor grad fra det opprinnelige forslaget som var problematisk, både av prinsipielle og substansielle grunner. Direktivet er blitt meget forenklet og pålegger blant annet medlemsstatene hvert 7. år å underlegge seg International Maritime Organisasation's (IMO) revisjonssystem for flaggstater, IMO Res. A.974(24). Resolusjonen er ikke bindende for flaggstater internasjonalt. Ved dette direktivet gjøres den obligatorisk for medlemsstatene. Direktivet skal oppheves når IMO Model Audit Scheme er blitt internasjonalt obligatorisk. Dette for å unngå dobbeltregulering fra hhv. EU og IMO. Et annet sentral punkt i forslaget er at det stiller krav til at medlemsstatenes operative organer skal være sertifisert iht. internasjonale standarder for kvalitetsledelsessystemer.

Merknader
Gjennom kravet til sertifisering, pålegger direktivet at offentlige organ - i praksis de deler av Sjøfartsdirektoratet som sertifiserer skip, rederier og seilende personell, skal sertifiseres iht. en internasjonal kvalitetsstandard.

Dette kravet vil utløse administrative og budsjettmessige konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Det opprinnelige forslaget har vært til behandling i spesialutvalget for transport der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og Kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Utenriksdepartementet, Justisdepartementet og Finansdepartementet er representert. Det fremkom ingen særskilte kommentarer til forslaget.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0018 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/18/EF av 23. april 2009 om etterforskning av sjøulykker (vedlegg XIII kap V NHD)

Sammendrag av innhold

Direktivet omhandler undersøkelse av sjøulykker og har som formål å fremme sjøsikkerhetsarbeidet. Direktivet bygger på tilsvarende regler gitt av FNs sjøfartsorganisasjon, International Maritime Organization (IMO), jf. Code for the Investigation of Marine Casualties and Incidents, November 1997 (IMO Assembly Resolution A.849) (IMO-koden). Koden ble fullstendig revidert av IMO i mai 2008, jf. MSC Res. 255(84) og trådte i kraft 1.1.2010. Direktivet inneholder blant annet regler om hvilke sjøulykker som skal undersøkes, hvem som skal ha hovedansvaret for undersøkelsene, og hvilke prosedyrer som skal følges. Etter direktivet har en stat plikt til å undersøke en sjøulykke som involverer skip som seiler under statens flagg, ulykker med fremmede skip som skjer innenfor statens jurisdiksjonsområde eller ulykker som i vesentlig grad berører statens interesser.

Direktivet pålegger på visse vilkår medlemsstatene en undersøkeplikt. Undersøkelsesplikten er knyttet til ”very serious marine casualties”. Det er ulykker hvor noen har omkommet, ved alvorlig forurensning eller hvor hele skipet forsvinner (total loss).
Ved ”serious marine casualties” skal det foretas forundersøkelse for å avgjøre om en hendelse skal undergis full undersøkelse. Slike forundersøkelser skal rapporteres til Kommisjonen.

Undersøkelsene skal skje ved en permanent nasjonal undersøkelseskommisjon med etterforskere som har særlig kunnskap om arbeid med sjøulykker. Undersøkelseskommisjonen skal være uavhengig, særlig i forhold til statlige organer som har ansvar for sjøsikkerhetsarbeid. Selve arbeidet skal foregå uavhengig og uforstyrret av andre parallelle undersøkelser av ulykken. Hovedformålet er å kartlegge årsakene til ulykken. Undersøkelsene skal ikke knytte seg til fordeling av ansvar og skyld. Særlige berørte stater skal gis adgang til å delta i arbeidet. I saker der flere stater har plikt til å undersøke ulykken skal statene søke å enes om hvem som skal lede etterforskningen. Andre stater skal deretter avholde seg fra å utføre parallell etterforskning.

Undersøkelseskommisjonen skal avgi en rapport, og direktivet inneholder detaljerte regler om hva rapporten skal inneholde. Rapporten skal sendes Kommisjonen. Medlemsstatene plikter å følge opp undersøkelseskommisjonens sikkerhetsanbefalinger.

Direktivet legger opp til et samarbeid mellom statene og mellom den enkelte stat og Kommisjonen. Det skal etableres en informasjonsdatabase i regi av European Maritime Safety Agency (EMSA). Etter endringer i sjøloven ved lov 7. januar 2005 nr. 2 er det gitt nye regler om undersøkelse av sjøulykker i kapittel 18 avsnitt II (planlagt ikrafttredelse 1. juli 2008). Reglene i sjøloven er basert på de samme prinsippene som IMO-koden og trådte i kraft 1.7.2008. Det undersøkelsessystemet det legges opp til i EU-direktivet hviler følgelig på de samme prinsipper som de nye reglene i sjøloven om undersøkelse av

sjøulykker, hvor det er lagt opp til at undersøkelsen skal skje ved en uavhengig undersøkelseskommisjon. Enkelte tilpasninger i norsk rett vil likevel være nødvendig.

Direktivforslaget går noe lenger enn norske regler når det gjelder en stats plikt til å undersøke en ulykke, og hvilke ulykker som skal undersøkes. Undersøkelsesplikten etter sjøloven gjelder ulykker med norske skip der noen om bord er omkommet eller er kommet betydelig til skade, eller at sjøulykken involverer et norsk passasjerskip. Undersøkelseskommisjonen har i dag en rett, til å undersøke sjøulykker som involverer utenlandske skip innenfor norsk jurisdiksjonsområde, men etter direktivet blir det en plikt.

Sjølovens regler om undersøkelsesrapport stiller mindre detaljerte krav til rapportens innhold enn reglene i direktivforslaget. Etter sjøloven er det i større grad opp til undersøkelsesmyndigheten å avgjøre rapportens innhold.

Gjennomføring i norsk rett vil kreve lovendring.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1163 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1163/2009 av 30. november 2009 om endring av forordning (EF) nr. 417/202 om framskyndet innføring av krav om dobbeltskrogdesign eller tilsvarende design for oljetankskip (vedlegg XIII kap V NHD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonen har vedtatt forordning 1163/2009 som endrer Råds- og parlamentsforordning 417/2002 om fremskyndet innføring av krav om dobbeltskrogdesign eller tilsvarende design for oljetankskip med enkeltskrog. Bakgrunnen for endringsforordningen er behovet for å oppdatere henvisningene til den internasjonale konvensjon om hindring av forurensing fra skip (MARPOL). Vedlegg I til MARPOL, som forordning 417/2002 viser til, ble revidert av Miljøforurensningskomiteen i IMO (MEPC) 15 oktober 2004 og det endrede annekset trådte i kraft 1 januar 2007. I tillegg vedtok MEPC 23 mars 2006 endringer i anneks I regel 21 som omhandler definisjon av tungolje – denne endringen trådte i kraft 1 august 2007. Endringsforordningen oppdaterer henvisningene til MARPOL i samsvar med den gjeldende konvensjonen.

Merknader

Forordning 417/2002 er gjennomført i norsk rett ved forskrift 20. februar 2003 nr 254 om framskyndet innføring av krav om dobbeltskrogdesign eller tilsvarende design for oljetankskip med enkeltskrog. Forskriften må oppdateres som følge av kommisjonsforordningen. De materielle kravene er allerede innført for skip som seiler under norsk flagg, jf forskrift 16. Juni 1983 nr 1122 om hindring av forurensing fra skip (MARPOL-forskriften) § 2-1. Endringsforordningen er vedtatt i komitologiprosedyre, jf forordning 417/2002 artikkel 10 jf artikkel 11. Det er ikke ventet økonomiske konsekvenser for næringen, ei heller økonomiske eller administrative konsekvenser for offentlige myndigheter som følge av endringsforordningen.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonens forslag til endringsforordning ble sendt på høring blant norske instanser 4. juni 2008. Ingen kommentarer ble mottatt. Den vedtatte forordningen ble sendt på høring 18 desember 2009. Ingen kommentarer er mottatt.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0491 Kommisjonsvedtak 2009/491/EF av 16. juni 2009 om kriterier som legges til grunn for å bestemme om arbeidsinnsatsen til et klasseselskap som opptrer på vegne av en flaggstat kan vurderes som en uakseptabel trussel mot sjø- og miljøsikkerheten (vedlegg XIII kap V NHD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsvedtaket som vurderes i notatet her bestemmer kriterer som skal legges til grunn for å vurdere om et klasseselskaps arbeidsinnsats på tilsynsområder hvor flaggstatene har delegert tilsynskompetanse, er av en slik karakter at det skapes en uakseptabel trussel for sjø- og miljøsikkerheten.
I vedtakets artikkel 2 vises det til vedlegg I som inntar målekriterier utarbeidet av EMSA. Kriteriene får anvendelse for å avgjøre om et klasseselskaps arbeidsinnsats på tilsynsområder som er delegert av en flaggstat, utgjør en trussel mot sjø- og miljøsikkerheten.

I vedtakets artikkel 3 første ledd gis Kommisjonen kompetanse til også å ta hensyn til resultatet av domstolsbehandling hvor et klasseselskaps culpøse handling eller unnlatelse (forsett/grov uaktsomhet) er vurdert som den sannsynlige årsaken til en sjøulykke og hvor handlingen/unnlatelsen skyldes systemsvikt. I artikkel 3 andre ledd skal Kommisjonen se hen til sakens alvorlighet og om det foreligger gjentakelse eller andre forhold som avdekker klasseselskapets forsømmelse av å reparere systemsvik angitt i første ledd.

Artikkel 4 gis Kommisjonen kompetanse til å vurdere kriterene som fremgår av vedlegg I.
Artikkel 5 bestemmer at medlemsstatene skal benytte en rapporteringsmal inntatt i vedlegg II.

Merknader

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige vil være begrenset til selve gjennomføringen av vedtaket i norsk rett, samt nødvendige endringer i avtaler som Nærings- og handelsdepartementet har inngått med anerkjente klassifiseringsselskaper.

Artikkel 14 første ledd bokstavene a) og b) i forordning 391/2009/EF (klasseforordningen) hjemler Kommisjonsvedtak 2009/491.

Vedtaket utfyller bestemmelser tatt inn i direktiv 94/57 (klassedirektivet) artiklene 4 og 12. Direktiv 94/57 oppheves ved direktiv 2009/15/EF artikkel 14 som sammen med klasseforordningen viderefører gjeldende rett vedrørende klasseselskaper som er delegert tilsynskompetanse og medlemsstatenes tilhørende forpliktelser.

Sakkyndige instansers merknader

Komiteen for sjøsikkerhet og hindring av havforurensning (COSS) har vurdert og anbefalt kriteriene som inntas i vedlegg I til vedtaket.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XVIII Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn

32009 L 0013 Rådsdirektiv 2009/13/EF av 16. februar 2009 om gjennomføring av avtalen inngått av Sammenslutningen av skipsredere i Den europeiske union (ECSA) og Den europeiske transportarbeiderføderasjon (ETF) i tilknytning til Konvensjon om sjøfolks arbeids- og levevilkår, 2006, og om endring av direktiv 1999/63/EF (vedlegg XVIII NHD)

Sammendrag av innhold

Direktivet er en del av den såkalte "fornyede sosiale agenda" pakken. Pakken inneholder totalt 19 initiativer innenfor områdene sysselsetting og sosiale forhold, utdannelse og ungdom, helse, informasjonssamfunn samt økonomiske forhold. Målsetningen med pakken er å fremme tilgang, muligheter og sosial rettferd. Pakken er knyttet til EU's Lisboa strategi for å stimulere vekst og skaffe bedre jobber. Direktivet innebærer implementering av avtalen mellom arbeidsgiver organisasjonen European Community Shipowners' Associations (ECSA) og arbeidstaker organisasjonen European Transport Workers' Federation (ETF) om Maritime Labour Convention 2006 (MLC) i rådsdirektiv 1999/63/EF. Formålet med direktivet er å innføre minstestandarder slik at arbeid i den maritime sektor blir mer attraktivt for europeiske sjøfolk, legge til rette for å skape flere og bedre jobber samt legge til rette for like vilkår globalt.

Avtalen mellom ECSA og EFT forplikter medlemmene i de respektive organisasjonene til å etterleve store deler av MLC. Implementering av avtalen i rådsdirektiv 1999/63/EF innebærer således at også medlemsstatene i EU forpliktes til å etterleve de delene av MLC som omfattes av avtalen uavhengig av om MLC ratifiseres av den enkelte stat.

Målsetningen med direktivet er å gjøre avtalen mellom ECSA og ETF bindende for medlemsstatene i EU. Dette oppnås ved at det gjøres endringer i rådsdirektiv 1999/63/EF. Kravene i direktivet gir kun minstestandarder, slik at medlemsstatene har adgang til å iverksette tiltak som gir gunstigere vilkår for arbeidstakere. Direktivet kan ikke anvendes som grunnlag for å legitimere en reduksjon av eksisterende beskyttelsesnivå for arbeidstakere innenfor området som dekkes av direktivet. Medlemsstatene pålegges å vedta de nødvendige sanksjoner for å motvirke at bestemmelser vedtatt i medhold av direktivet blir krenket. Disse sanksjonene skal være effektive, forholdsmessige og avskrekkende. Medlemsstatene pålegges å gjennomføre kravene i direktivet enten i form av bestemmelser som sikrer gjennomføring eller ved å påse at kravene i direktivet er tilfredsstilt gjennom avtale mellom arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Vedlegg IV Energi

32009 L 0073 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre gassmarked (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Det opprinnelige forslaget til Kommisjonen om å justere gassmarkedsdirektiv II ble fremmet 19. september 2007. Etter forhandlinger i råd og EP ble gassmarkedsdiretiv III endelig vedtatt den 13. juli 2009.

Bakgrunnen for forslaget til justering av gassmarkedsdirektiv II fra 2003 var Kommisjonens vurdering av manglende fremdrift i utviklingen av et åpent gassmarked siden 2003. Disse vurderinger er nedfelt i fremdriftsrapporten til Kommisjonen om gjennomføringen av direktivet og i Kommisjonens sektorundersøkelse av energimarkedene i 2006 (publisert i januar 2007). Det europeiske råd (EU-toppmøtet den 8.-9. mars 2007) anmodet videre Kommisjonen om å komme tilbake med en revisjon av gassmarkedsdirektiv II (dvs. 2003/55/EF). Kommisjonen fikk dermed et klart mandat fra EU-toppmøtet til å lage et nytt forslag til justering av direktivet på viktige punkter for å adressere mangler i energimarkedene.

De viktigste mangler som har vært avdekket i Kommisjonens undersøkelser var for mye vertikal integrasjon innen energiselskapene, dvs. at systemoperatørene ikke var skilt ut fra andre aktiviteter som produksjon og salg. Videre hadde undersøkelsene avdekket manglende kompetanse for nasjonale regulatorer, manglende samarbeid og koordinering mellom systemoperatørene (TSO-ene) og høy grad av markedskonsentrasjon.

Justering av gassmarkedsdirektivet (2003/55/EF) er et element i en større energimarkedspakke som består av fem ulike juridiske tekster. Endringer av gassmarkedsdirektivet (2003/55/EF) gjennom det nye direktivet (2009/73/EF) må derfor leses i sammenheng med de øvrige deler av "energimarkedspakken".

Offentlige tjenesteforpliktelser for å ivareta allmenne hensyn og forbrukerbeskyttelse ("public service obligations"): Under hensyntagen til Traktaten kan medlemsland pålegge selskaper i gass-sektoren offentlige tjenesteforpliktelser for å ivareta allmenne økonomiske interesser. Disse oppgaver kan relateres til forsyningssikkerhet, regularitet (kvalitet og pris), miljøbeskyttelse, energieffektivisering, energi fra fornybar energi og klimabeskyttelse. Oppgaver for å ivareta allmenne økonomiske interesser kan også inkludere iverksetting av langsiktig planlegging (artikkel 3).

Overvåking av forsyningssikkerhet: Landene skal overvåke forsyningssikkerheten i nasjonale gassmarkeder. Oppgaven kan delegeres til regulator (artikkel 5).

Regional solidaritet: Av hensyn til forsyningssikkerheten i det indre gassmarked skal medlemslandene samarbeide for økt regional og bilateral solidaritet. Samarbeidet skal avhjelpe situasjoner som kan lede til betydelig tilbudssvikt for et medlemsland. Kommisjonen skal holdes informert om dette samarbeidet (artikkel 6).

Regionalt samarbeid. Medlemslandene skal fremme regionalt samarbeid i gassmarkedene, spesielt gjennom transmisjonsselskapene (TSO-ene) (artikkel 7).

Effektiv unbundling. I direktivet anvendes vesentlig plass til å presisere reglene for "effektiv "unbundling" og funksjonene til systemoperatøren - Transmission System Operator" (TSO). Effektiv unbundling av overføringsdelen av naturgass-selskapers virksomhet vurdert å være helt sentralt for å få til et fungerende marked.
Direktivet innebærer at tre TSO-modeller kan komme til å eksistere side om side på EU/EØS-nivå.

De tre modellene er:
(i) eierskapsmessig skille ("ownership unbundling - OU"),
(ii) uavhengig systemoperatør ("Independent System Operator - ISO") og
(iii) uavhengig transmisjonsoperatør ("Independent Transmission Operator" - ITO).

For alle modeller gjelder en sertifiseringsprosedyre (artikkel 10).

Det fremgår av forklaringer og fortekster at Kommisjonens opprinnelige foretrukne opsjon er eierskapsmessig skille. En valgfrihet mellom OU, ISO eller en ITO var likevel et resultat av et overordnet politisk kompromiss i råd og EP.

Adgang til lagrings- og LNG anlegg. Medlemslandene skal definere og publisere kriterier som ligger til grunn for å fastsette om adgang til lagringsanlegg og LNG anlegg (artikkel 23)

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0072 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre elektrisitetsmarkedet som erstatter direktiv 2003/54/EF (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forslaget til Kommisjonen om å justere eldirektiv II ble fremmet 19. september 2007. Etter forhandlinger i råd og EP ble forslaget endelig vedtatt den 13. juli 2009.
Bakgrunnen for forslaget til justering av elektrisitetsdirektiv II fra 2003 var Kommisjonens vurdering av manglende fremdrift i utviklingen av et åpent elektrisitetsmarked siden 2003. Disse vurderinger ble nedfelt i fremdriftsrapporten til Kommisjonen om gjennomføringen av energimarkedspakke II fra 2003 og i Kommisjonens sektorundersøkelse av energimarkedene i 2006 (publisert i januar 2007). Det europeiske råd (ved EU-toppmøtet den 8.-9. mars 2007) anmodet videre Kommisjonen om å komme tilbake med en revisjon av eldirektiv II (dvs. 2003/54/EF). Kommisjonen fikk dermed et klart mandat fra toppmøte til å lage et nytt forslag til justering av direktivet på viktige punkter for å adressere mangler i energimarkedene.

De viktigste mangler som har vært avdekket i Kommisjonens undersøkelser er for mye vertikal integrasjon innen energiselskapene, dvs. at systemoperatørene ikke var skilt ut fra andre aktiviteter som produksjon og salg. Videre hadde undersøkelsene avdekket manglende kompetanse for nasjonale regulatorer, manglende samarbeid og koordinering mellom systemoperatørene (TSO-ene) og høy grad av markedskonsentrasjon.

Justering av elektrisitetsdirektivet (2003/54/EF) er et element i en større energimarkedspakke som består av fem ulike forslag. Endringer av elektrisitetsdirektivet (2003/54/EF) gjennom det nye direktivet (2009/72/EF) må derfor leses i sammenheng med de øvrige deler av "energimarkedspakken".

Den følgende oversikten er ikke fullstendig og det vil være nødvendig å lese selve direktivteksten for en full gjennomgang.

Offentlige tjenesteforpliktelser for å ivareta allmenne hensyn og forbrukerbeskyttelse ("public service obligations"). Under hensyntagen til Traktaten kan medlemsland pålegge selskaper i el-sektoren offentlige tjenesteforpliktelser for å ivareta allmenne økonomiske interesser. Disse oppgaver kan relateres til forsyningssikkerhet, regularitet (kvalitet og pris), miljøbeskyttelse, energieffektivisering, energi fra fornybar energi og klimabeskyttelse. Oppgaver for å ivareta allmenne økonomiske interesser kan også inkludere iverksetting av langsiktig planlegging. (artikkel 3.2)

Det er egne bestemmelser som styrer rammene for forbrukerbeskyttelse slik som tilknytningsplikt, behandling av sårbare kunder etc.. Merk at bestemmelsene er spesifisert i anneks 1 til direktivet. (artikkel 3.3.-3.8 og anneks 1)

Det skal foreligge informasjon om energy miksen, miljøkonsekvenser (CO_2-utslipp) og informasjon om rettigheter ved tvister enten på elektritetsregningen eller i annet materiell fra elektristetsleverandøren (artikkel 3.9)

En egen bestemmelse som sier at medlemsland skal tilrettelegge for å fremme energieffektivisering, blant annet gjennom intelligente målesystemer og "smart grids". (artikkel 3.11)

Når det gjelder de såkalte "Public Service Obligations" (PSOer) er det en egen forpliktelse i å rapportere disse til Kommisjonen ved implementering av direktivet. Dette skal dermed foreligge innen 3.mars 2011 ved gjennomføringsfristen. Det skal bl. a. legges vekt på hvordan de virker inn på nasjonal og internasjonal konkurranse (artikkel 3.15).
Kommisjonen skal gjennom direktivet etablere en egen forbrukersjekkliste i samarbeid med medlemsland og nasjonale regulatorer (NRA's) og gjøre denne offentlig tilgjengelig (artikkel 3.16).

Overvåking og tilsyn med forsyningssikkerhet.
Medlemslandene skal overvåke forsyningssikkerhet i elmarkedet. Dette innebærer å føre tilsyn med tilbud og etterspørsel i det nasjonale markedet. Dette skal inkludere tilsyn med situasjoner med knapphet hvor en eller flere tilbydere faller ut. Myndighetene kan delegere denne oppgaven til en nasjonal regulator (NRA) hvis det er formålstjenlig. En rapport om forsyningssikkerhetssituasjonen skal rapporteres inn innen 31. juli og hvert annet år til Kommisjonen (artikkel 4).

Regionalt samarbeid.
Medlemslandnene skal samarbeide med hverandre for å fremme integrasjon av markedene på regionalt nivå. Landene skal fremme samarbeidet mellom systemoperatørene og fremme konsistens i regulatoriske rammeverk. Både regulatorer og medlemslandenes regjeringer skal fremme regionalt samarbeid. Det geografiske området som dekkes av "regionale samarbeid" skal være på linje med de geografiske områder som Kommisjonen trekker opp gjennom forordningen om grensehandel for elektrisitet i art. 12(3) i forordning 714/2009. Også det nye byrået skal samarbeide med nasjonale regulatorer og TSOer for fremme samsvar i regulatorisk rammeverk mellom regioner (artikkel 6).

Produksjon
Det er bestemmelser for hvordan land skal tilrettelegge for ny produksjonsvirksomhet i elektrisitets-sektoren. Medlemsland skal ha et autorisasjonssystem (konsesjonssystem) i tråd med kriterier som er objektive, synlige og ikke-diskriminerende. Når det gjelder hvilke kriterier som kan være passende er det gjengitt en rekke kriterier som medlemsland skal vurdere nå de utvikler en ramme for konsesjoner (artikkel 7).

Myndigheter i medlemsland skal også sikre at det er en mulighet ("ensure the possibility") for å anvende anbudsprosedyrer av hensyn til forsyningsssikkerhet. Dette kan være et anbud som inkluderer både ny kapasitet og forbruksbegrensende tiltak (artikkel 8.1).

Myndigheter kan også anvende en anbudsprosedyre ut fra miljøhensyn for å fremme ny teknologi gjennom ny kapasitet eller energieffektiviseringstiltak (artikkel 8.2.).

Medlemsland skal utpeke et offentlig eller privat organ som kan gis i oppdrag å være ansvarlig for anbudsprosedyren. Et slikt organ skal være uavhengig av økonomiske interesser i sektoren, men kan være en TSO. (artikkel 8.5)

Effektiv skille ("unbundling") av systemoperatørfunksjoner.
I direktivet anvendes vesentlig plass til å presisere reglene for "effektiv "unbundling" og funksjonene til systemoperatøren - Transmission System Operator" (TSO). Effektiv unbundling av overføringsdelen av kraftselskapers virksomhet vurdert å være helt sentralt for å få til fungerende kraftmarkeder.
Direktivet innebærer at tre modeller kan komme til å eksistere side om side på EU/EØS-nivå.
De tre modellene er:
(i) eierskapsmessig skille ("ownership unbundling - OU"),
(ii) uavhengig systemoperatør ("Independent System Operator - ISO") og
(iii) uavhengig transmisjonsoperatør ("Independent Transmission Operator" - ITO).
For alle modeller gjelder en sertifiseringsprosedyre (artikkel 10).

Det fremgår av forklaringer og fortekster at Kommisjonens opprinnelige foretrukne opsjon er eierskapsmessig skille. En valgfrihet mellom OU, ISO eller en ITO var likevel et resultat av et overordnet politisk kompromiss i råd og EP. Det sies klart i fortalen (par. 21) at land som har valgt eierskapsmessig skille pr. 3. september 2009 ikke kan velge en ISO eller en ITO. Dette innebærer i realiteten en fastfrysing av unbundlingsregime for de land som allerede har eierskapsmessig utskilling av TSO pr. denne dato. Det er ikke mulig å komme tilbake fra en situasjon med eierskapsmessig skille til situasjon med ISO eller ITO. Valgfriheten mellom en ISO og en ITO gjelder de land som pr. 3.9.2009 har en TSO som er en del av et vertikalt integrert selskap (artikkel 9. 8.(a) og (b)).

Merk at en TSO i EU-land hvor "unbundling" er organisert gjennom en ITO eller en ISO ikke kan ta kontroll over eller utøve rettigheter over en TSO i et annet EU-land som er eierskapsmessig utskilt (artikkel 9.12). Eierskapsmessig skille innebærer at en TSO ikke kan være en del av en gruppe som er aktive i salg og produksjon. Bestemmelsene om eiermessig skille er beskrevet i artikkel 9.1.
Nytt i direktivet i forhold til andre energimarkedspakke fra 2003 er at det kreves at en TSO skal utpekes, sertifiseres og godkjennes som TSO av nasjonal regulator. NRA skal ta en beslutning innen 4 måneder etter at notifisering fra TSO foreligger. Dette skal så videre notifiseres til Kommisjonen. Kommisjonen kommer dermed inn som en type godkjenningsinstans overfor allerede nasjonalt sertifiserte TSOer (artikkel 10)

Reglene for en uavhengig systemoperatør ("Independent System Operator" - ISO) er omtalt i artikkel 13 i direktivet. Det er en rekke krav som skal oppfylles før en medlemsstat skal godkjenne en ISO. Dette inkluderer en rekke av de parallelle krav som stilles til eierskapsmessig skille. (artikkel 13.2)

I lys av forhandlingene i råd og EP kan det her tilføyes at den tredje opsjon ("Independent Transmission Operator " - ITO) for oppsplitting ("unbundling") ble introdusert i rådsforhandlingene våren 2008 av en 8-landsgruppe. Dette er viktig for å forstå hvordan modellen kom inn i direktivet. I det endelige direktivet er ITO fått en meget omfattende plass et eget kapittel i direktivet (kapittel V). En ITO kan være en del av et vertikalt integrert selskap, men det introduseres en rekke regulatoriske tilleggskrav som skal sikre en uavhengighet. Disse er blant annet krav til uavhengighet og kvalifisert personell til TSO virksomhetene. Oppgaver som en ITO skal utføre, er beskrevet i detalj (artikkel 17). Videre er de stilt opp krav om en uavhengig beslutningsstruktur for ledelsen i en ITO (artikkel 18). Spesielt for en ITO er etablering av et krav om et eget styre "Supervisory Board" som skal ta strategiske beslutninger. En ITO skal til slutt følge et eget gjennomføringsprogram ("compliance programme") som skal vise at modellen blir gjennomført etter hensikten. Prosedyren for dette er detaljert i egne bestemmelser (artikkel 21).

Tredjeland og kontroll over TSOer.
Det introduseres egne sertifisieringsprosedyrer i forhold til kontroll og erverv av TSOer fra juridiske personer i tredjeland. Det er et krav at unbundlingsregime i det land som TSO-en opererer ut fra er i tråd med artikkel 9 (eiermessig skille). NRA skal i vurderingen ta hensyn til de rettigheter og plikter som følger av internasjonal rett og avtaler som er inngått med landet når det gjelder forsyningssikkerhet og de avtaler som tredjeland har inngått med EU. Kommisjonen skal til slutt avgi et syn på saken til NRA. Kommisjonen skal legge vekt på de samme prinsipielle spørsmål som NRA, dvs. forsyningssikkerhet og allerede inngåtte avtaler med EU. Det signaliseres at Kommisjonen kan komme til å utferdige nye retningslinjer som detaljerer disse forhold (artikkel 11).

Unbundling på distribusjonsnivå.
Det er ikke foretatt endringer i rammene for dette i den tredje energimarkedspakken. Selskaper med kundegrunnlag under 100.000 kan fremdeles få unntak fra regler om legal og funksjonell unbundling (artikkel 26).

Nasjonale regulatorer.
Det introduseres i kapittel IX egne bestemmelser som gjelder utpeking og godkjenning av en enkelt nasjonal regulator - National Regulatory Authority" - (NRA). Medlemslandene må garantere for uavhengigheten til det regulatoriske organ slik at denne opptrer upartisk og transparent. Regulator skal være funksjonelt uavhengig av enhver annen offentlig eller privat aktør og skal agere uavhengig av markedsinteresser og ikke motta direkte instrukser fra myndigheter ved utførelse av regulatoriske oppgaver. Det introduseres i forslaget også krav om at myndighetene skal sikre en viss budsjettmessig autonomi og som legger begrensinger på hvor lenge ledelsen hos en regulator kan inneha en gitt posisjon (artikkel 35)

Det introduseres nye overordnede politiske målformuleringer for regulatorenes virke. Dette innebærer bl.a. at en skal samarbeide innen rammen av det nye europeiske byrået (ACER), at en skal bidra til utvikling av de regionale markeder, at en skal fjerne handelsrestriksjoner på grensene, at en skal fremme energieffektivitet og FoU og samarbeid med konkurranse myndighetene i de respektive land. En NRA skal også bidra til at energisystemet er i tråd med overordnet energipolitikk. NRA skal sikre systemadgang for ny kapasitet og at kundene drar nytte av konkurransen i markedet. En høy standard på public service er en del av de mål en NRA skal ha. (artikkel 36).

De oppgaver og den kompetanse en regulator skal ha er beskrevet ned på et relativt detaljert nivå og er nytt i energimarkedspakke III. Blant annet innebærer dette fastsetting av tariffer eller metodegrunnlag for tariffer, regulering av TSOer og DSOer og samarbeid om grensekryssende handel med tilgrensende nasjonale regulatorer. En NRA skla iverksette beslutninger fra byrået og skal inneha en lang rekke andre tilsynsoppgaver (artikkel 37)

Det regulatoriske regime for grensehandel er gitt spesiell omtale. Det pålegges et krav om konsultasjon og samarbeid, i det minste på regionalt nivå. Det skisseres en prosedyre mellom nasjonale regulatorer hvor byrået kan bestemme om hvilket regulatorisk regime som skal gjelde for grensehandel (artikkel 38)

Det etableres et system hvor en NRA kan kreve å få Kommisjonens vurdering av hvorvidt retningslinjer vedtatt gjennom forordning 714/2009 er fulgt. En egen prosedyre for dette er skissert som involverer både byrået og Kommisjonen (artikkel 39)

Komité
Det er foreslått etablert en komité som skal assistere Kommisjonen i arbeide med direktivet.

Rapporteringer
Kommisjonen skal som en del av direktivoppfølgingen levere en rekke rapporter (artikkel 47):

Hvert år skal det lages en overordnet rapport om fremdrift i utviklingen av det indre energimarkedet for el og naturgass.

Hvert annet år skal Kommisjonen lage en rapport om offentlige tjenesteforpliktelser (PSOer) for å sikre allmenne hensyn og hvorvidt disse er effektive.

Det skal innen 3. mars 2013 lages en rapport om hvordan "unbundlingsregime" for ITO fungerer.

Kommisjonen vil innen 3. mars 2014 fremlegge forslag om en effektiv uavhengighet av TSOer dersom vurderingen over ikke garanterer for tilstrekkelig uavhengighet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0714 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om betingelser for adgang til nettverket for grensekryssende elektrisitet (erstatter forordning 1228/2003) (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Som en del av en større energimarkedspakke ble det den 19. september 2007 fremlagt et forslag til justering av forordning 1228/2003 om betingelser for adgang til nettverket for grensekryssende elektrisitetshandel. Denne forordningen ble vedtatt den 13. juli 2009 etter nesten to års forhandlinger. Forordningen er en del av en større energimarkedspakke med fem rettsakter som alle ble vedtatt på samme tidspunkt.

Bakgrunnen for dette forslaget har vært et ønske om å bidra til bedre effektivitet i grensehandelen i det indre elektrisitetsmarkedet og etablere en formell EU-mekanisme for samarbeid mellom TSO-ene (systemoperatørene) i Europa. Det overordnede formål er å medvirke til bedre integrasjon av elmarkedene i Europa/EU gjennom bedre kraftflyt over grensene og mer harmoniserte regler for dette. Et slikt formalisert samarbeid mellom TSO-ene skal avløse eller utfylle et mer frivillig samarbeid som for elektrisitet har skjedd gjennom ETSO. Dette frivillige samarbeidet ble i forkant av at forslaget vurdert å være utilstrekkelig fra Kommisjonens side. Forordningen vil derfor gi TSO-samarbeidet en mer formell tyngde. Økt samarbeid og koordinering mellom TSO-ene på EU-nivå er i forordningen et sentralt hensyn i forbindelse med utvikling av såkalte nettverkskoder.

I fortalen til forordningen hvor begrunnelsen for rettsakten fremkommer, legges det vekt på at etableringen av ENTSO skal bidra til arbeidsmetoder for å utvikle nettverkskoder, ikke-bindende langsiktige planer for utvikling av el-nettverket. Forordningen skal bl.a. legge prinsipper for tariffering og kapasitetsallokering, kompensasjonsmekanismer i kraftflyt mellom land, flaskehalshåndtering og investeringer i ny infrastruktur. Gjennom forordningen gis en ramme for Kommisjonen og medlemsland gjennom komitologi å utvikle videre retningslinjer nødvendig for å sikre et minimumsnivå på harmonisering.
Forslaget er basert på artikkel 95 i traktaten og er knyttet til et indre marked og er følgelig EØS-relevant.

Forordningen utfyller direktiv 2009/72/EF i det den presiserer notifiseringsplikten (av sertifisering) som ligger i artikkel 10 i elmarkedsdirektivet. Alle TSOer må notifiseres til Kommisjonen. Denne sertifisering av TSO-en i hvert land må notifiseres. Kommisjonen skal i denne prosessen samarbeide med byrået (ACER) og den nasjonale regulator (NRA) (artikkel 3)

Alle TSO-er skal samarbeide i på felleskapsnivå i ENTSO for elektrisitet slik at det indre markedet for el fungerer når det gjelder grensekryssende handel. (artikkel 4).

Etableringen av ENTSO er beskrevet særskilt og innen 3. mars 2011 skal TSO-ene oversende til

Kommisjonen og byrået (ACER) utkast til vedtekter, medlemslister og prosedyreregler. Kommisjonen skal gi sitt syn på dette og innen kort tid skal ENTSO vedta vedtekter og prosedyreregler (artikkel 5).
Arbeid med etablering av nettverkskoder er beskrevet mer detaljert. ENTSO skal konsulteres når ACER utvikler rammeretningslinjer. Kommisjonen kan anmode ENTSO om nettverkskoder som er i tråd med "framework guidelines". Kommisjonen kan også på eget initiativ kunne vedta nettverkskoder (artikkel 6).
Når det gjelder justeringer av nettverkskoder er prosedyren at byrået kan foreslå dette og Kommisjonen kan vedta disse etter visse regler (artikkel 7).

Oppgavene til ENTSO er nærmere omtalt i artikkel 8. En viktig oppgave er å utvikle nettverkskoder som kan omfatte en lang rekke områder som er nærmere gjengitt i artikkel 8(6). Utkast til nettverkskoder må forelegges ACER. ENTSO skal også vedta et nettverk utviklingsplan 10 år fremover. ACER skal kunne uttale seg om denne (artikkel 8).

Det nye byrået (ACER) skal ha tilsynsfunksjoner i forhold til ENTSO blant annet nettverkskoder i artikkel 8 (artikkel 9).

ENTSO pålegges konsultasjonsprosedyrer i forhold til markedsaktørene og organisasjoner. NRAs og systembrukere skal bl.a. konsulteres (artikkel 10)

Kostnadene knyttet til ENTSO skal bæres av TSO-ene selv (artikkel 11)
En viktig del av forordningen er at ENTSO skal etablere regionalt samarbeid innen rammen av ENTSO. Dette skal inkludere det å fremme regionale børser/ markedsplasser. Kommisjonen kan ha et syn på hva som utgjør et regionalt geografisk område (artikkel 12).

De områder som kan bli gjenstand for detaljering gjennom retningslinjer utviklet i komitologi er beskrevet i artikkel 13, 14, 15 og 16. Dette går blant annet på en oppgjørsmekanisme mellom TSO-ene (inter-TSO kompensasjonsmekanisme - eller (ITC) (artikkel 13) tariffering (artikkel 14) informasjon (artikkel 15) og flaskehalshåndtering (artikkel 16). Det er viktig å lese disse bestemmelser sammen med artikkel 18 som beskriver komitologiprosedyrene for detaljering av retningslinjer. Komitologien er dekket i artikkel 23. Forordningen skal gjennomføres innen 3. mars 2011.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0715 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om betingelser for adgang til gasstransmisjonsnett (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Som en del av en større energimarkedspakke ble det den 19. september 2007 fremlagt et forslag til justering av forordning 1775/2005 om betingelser for adgang til gasstransmisjonsnettet. Bakgrunnen for dette forslaget har vært ønsket om å bidra til bedre effektivitet i gassmarkedet. Det overordnede formål er å medvirke til bedre integrasjon av gassmarkedene i Europa/EU gjennom bedre flyt over grensene og mer harmoniserte regler for dette. Forslaget er basert på artikkel 95 i traktaten og er knyttet til et indre marked og er EØS-relevant. Den endelige tekst gjennom forordning 715/2009 om betingelser for adgang til gasstransmisjonsnett ble vedtatt som en del av energimarkedspakken den 13. juli 2009.

Forordningens viktigste oppgave er å utvikle ikke-diskriminerende betingelser for adgang til gasstransmisjonsnettverk, under hensyntagen til spesielle karakteristika til nasjonale og regionale markeder. Videre skal det utvikles adgangsbetingelser til LNG fasiliteter. Forordningen skal medvirke til utvikling av engrosmarkeder (wholesale markets) for naturgass (artikkel 1) Det er lagt opp til en prosedyre for sertifisering av TSO for naturgass i tråd med gassmarkedsdirektivet (artikkel 3).

Gjennom forordningen 715/2009 vil det opprettes en ny formell struktur gjennom "European Network of Transmission System Operators for Gas" (også kalt ENTSO-G). ENTSO-G skal sikre en optimal styring og fornuftig utvikling av det europeiske transmisjonsnettverket. ENTSO -G skal være etablert innen 3. mars 2011. Etableringen av ENTSO-G skal skje ved at TSO'ene selv sender utkast til vedtekter, en liste med fremtidige medlemmer og prosedyrer for konsultasjon med berørte parter. Det nye byrået og Kommisjonen skal kunne uttale seg om dette forslaget etter fastlagt prosedyre (artikkel 4 og 5).

En lang rekke oppgaver er lagt til det nye ENTSO-G. Blant annet skal det utvikles og vedtas tekniske markedsregler ("network codes"), felles styringsverktøy, 10 års investeringsplaner, et årlig arbeidsprogram

og perspektiver for balanse i markedet (artikkel 7 og 8). Det nye byrået for samarbeid mellom energiregulatorer får en overvåkingsfunksjon i forhold til ENTSO-G. Blant annet vil byrået få forelagt den 10-årige investeringsplanen og årlige arbeidsprogram til uttalelse (artikkel 9). ENTSO-G skal i sitt arbeid konsultere bredt med berørte parter (artikkel 10)

TSO-ene skal etablere regionalt samarbeid innen rammen av ENTSO-G (gass). Det skal utarbeides regionale investeringsplaner hvert annet år (artikkel 12).

Forordningen legger opp til at prinsipper nedfelt i artiklene 13 til 19 kan detaljeres i komitévedtak (komitologi). Dette er prinsipper knyttet til tariffering, tredjepartsadgang til nettverk, tredjepartsadgang til lagrings og LNG-anlegg, tildeling av kapasitet og flaskehalsstyringsprosedyrer og informasjonsprinsipper ("transparency") (artikkel 13-19 og artikkel 23)

De land som har et unntak i henhold til artikkel 49 i gassmarkedsdirektiv III vil unntas fra forordningen. Dette vedrører land med umodne eller isolerte gassmarkeder (artikkel 30).

Den gamle forordningen skal erstattes av 715/2009 fra 3. mars 2011 (artikkel 31).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0713 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om etablering av et byrå for for europeisk samarbeid mellom energiregulatorer (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om etablering av et byrå for samarbeid mellom energiregulatorer (ACER) ble vedtatt den 13. juli 2009. Saken ble først fremmet av Kommisjonen den 19.september 2007 som en del av energimarkedspakken (totalt fem ulike juridiske tekster). Dette var en oppfølging av EU-toppmøtets vedtak om en "uavhengig mekanisme" som kan ta beslutninger i saker av grenseoverskridende karakter ("crossborder-issues"). Saken har vært til behandling i Råd og Europaparlament fra 2007 til 2009. Forordningen er hjemlet i artikkel 95 og er kategorisert som EØS-relevant. ACER ble endelig vedtatt som en del av energimarkedspakken den 13. juli 2009 og publisert i Official Journal (OJ) den 14. august 2009. Bakgrunnen for ACER har vært den brede oppfatning mellom EU-institusjonene at det rådgivende konsultasjonsforum gjennom ERGEG og de mer frivillig baserte samarbeidsstrukturer har vært utilstrekkelige, og at det var behov for en mer formell struktur gjennom ACER. Spørsmålet om et sterkere samarbeid mellom energiregulatorene i Europa hadde også blitt adressert gjennom den pågående drøfting av energipolitikk og om prinsipper for det indre energimarked som pågikk gjennom 2007 og 2008.

Bakgrunnen for ACER er at de enkelte regulatorer hver for seg ikke har tilstrekkelig myndighet i enkelte spørsmål. Etter Kommisjonens syn foreligger det et regulatorisk hull ("gap") i noen spørsmål som grensekryssende handel. Hittil har Kommisjonen tilrettelagt for mer uformelle fora som Firenze forum (elektrisitet) og Madrid forum (naturgass). I tillegg har Kommisjonen tilrettelagt for et samarbeid av rådgivende karakter i ERGEG ("European Regulator Group for Electricity and Gas"). Tanken bak forordningen om ACER er å medvirke ytterligere til et formalisert konsultasjonsforum mellom regulatorene på europeisk (EU-EØS) nivå, bidra til koordinering og samarbeid mellom uavhengige nasjonale regulatorer.

Etter å ha vurdert forskjellige opsjoner ble det vedtatt av Råd og EP en struktur på samarbeidet mellom nasjonale energiregulatorer gjennom etableringen av et nytt byrå (ACER). De foreslåtte oppgaver som skal ligge under et byrå vil utfylle de oppgaver som ligger hos nasjonale regulatorer.

Den vedtatte tekst om ACER er markert som EØS-relevant.

I forteksten til forordningen beskrives bakgrunn og hovedinnhold i arbeidsoppgaver. Det er tydeliggjort at ACER skal bygge på det gode samarbeid som er etablert gjennom ERGEG. Myndighetene skal bidra til at det samarbeides om å eliminere hindringer i grensekryssende el og gasshandel mellom land. ACER skal bidra til at de nasjonale regulatorer utøver sine funksjoner i tråd med el- og gassmarkedsdirektivene dvs. (2009/72/EF) og (2009/73/EF).

ACER skal føre tilsyn med ("monitor") hvordan det regionale samarbeid mellom systemoperatørene (TSO-ene) fungerer såvel som utøvelse av oppgaver innen det nye "European Network of Transmission System Operators" (ENTSO). ACER skal føre tilsyn med, i samarbeid med Kommisjonen, hvordan de nasjonale regulatorer utøver sine funksjoner.

Byrået (ACER) skal ha en rolle når det gjelder utvikling av ikke-bindende retningslinjer ("framework guidelines") og vurdering av nettverkskoder ("network codes"). Når det gjelder situasjoner som involverer mer enn ett land kan ACER ha beslutningsmyndighet i tekniske spørsmål, i spørsmål som knytter seg til et regulatorisk regime for forbindelser mellom to land og i vurdering av unntak knyttet til nye forbindelser. ACER skal ha en rådgivende rolle vis-à-vis Kommisjonen, andre fellesskapsinstitusjoner, nasjonale regulatorer på områder som dekker ACERs myndighetsområde.

ACER skal også bidra til gjennomføringen av ordningen om transeuropeiske energinettverk (TEN og beslutning No. 1364/2006/EF).
Uavhengigheten til ACER understrekes.
I forteksten er også hovedstruktur og finansiering av ACER beskrevet kort.

Av betydning for EØS kan nevnes at det i fortalen **(para. 25)** er klart tilkjennegjort at land som ikke er en del av EU skal være i stand til å delta i ACER i overensstemmelse med de avtaler som er inngått med EU.

Hovedinnholdet i de ulike artikler er som følger:

Etableringen av et byrå for samarbeid mellom energiregulatorer skal være utfyllende i forhold til de oppgaver som er nevnt i direktivene 2009/72/EF og 2009/73/EF vedr. felles regler for henholdsvis elektrisitets- og gassmarkedene. Kommisjonen vil være vertskap for ACER inntil lokalisering er bestemt (artikkel 1).

Byrået skal være et fellesskapsorgan og egen juridisk person. Direktøren skal representere ACER utad (artikkel 2).

Hovedstrukturen er skissert sammensatt av et administrativt styre, et regulatorisk styre, en direktør med stab og en ankeinstans (artikkel 3).

Typen av vedtak et byrå kan fatte er listet opp og varierer fra å komme med meninger ("issue opinions") og gi anbefalinger overfor TSO-ene, komme med meninger og gi anbefalinger i forhold til regulatoriske organer og levere meningsytringer og gi råd til Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen. ACERs vedtakskompetanse er avgrenset til nærmere spesifiserte enkeltsaker omfattet av artikkel 7, 8 og 9. ACER skal kunne levere til Kommisjonen ikke-bindende rammer for retningslinjer. Dette er en viktig avgrensning i forhold til at et byrå ikke skal ha normativ, dvs. lovgivende myndighet (artikkel 4).

En mer generell bestemmelse vedr. oppgaver i forhold til å komme med ytringer og gi anbefalinger knytter seg til at ACER på eget initiativ eller på henstilling fra EP. Råd eller Kommisjonen kan komme med synspunkter (artikkel 5).

ACER er foreslått å få en rolle i forhold til det europeiske nettverk av TSOer for henholdsvis elektrisitet og naturgass (se eget regelverk i forordningene 714/2009 og 715/2009 om etablering av dette TSO-samarbeidet). Blant annet skal ACER komme med meningsytringer ("duly justified opinions") om årlige arbeidsprogram og 10-årige investeringsplaner. ACER skal delta i utviklingen av ikke-bindende retningslinjer og nettverkskoder. Videre skal ACER overvåke eller tilse at "nettverkskoder" og retningslinjer blir gjennomført etter hensiktene. Oppgaven er mer av overvåkende karakter når det gjelder forholdet til TSO-samarbeidet. ACER skal også ha en funksjon i forhold til å overvåke utviklingen av infrastruktur på EU-nivå ("Community wide network plans"). ACER skal også overvåke regionalt samarbeid referert til i forordningene 714/2009 og 715/2009 (artikkel 6).

ACER skal få en rolle i forhold til nasjonale regulatorer, det skal fremme samarbeid mellom nasjonale regulatorer. ACER kan også opptre som en instans nasjonale regulatorer kan henvende seg til. ACER kan informere og konsultere Kommisjonen om spørsmål knyttet til retningslinjer under 2009/72/EF, 2009/73/EF og forordningene 714/2009 og 715/2009 (artikkel 7).

ACERs vedtakskompetanse er nærmere beskrevet i artiklene 7, 8 og 9.

ACER kan ta vedtak i tekniske spørsmål som er beskrevet i de øvrige direktiver og forordninger i energimarkedspakken. Byrået er foreslått å få vedtakskompetanse knyttet til bestemmelser om adgang til nettverk og forsyningssikkerhet i saker som knytter sammen infrastruktur i to medlemsland ("cross border infrastructure"). (artikkel 7.7).

ACER kan få en vedtakskompetanse i grensekryssende spørsmål om vilkår om adgang til nettverk og operasjonell sikkerhet hvor nasjonale kompetente myndigheter ikke har blitt enige eller på bakgrunn av en felles henstilling fra de to kompetente nasjonale regulatorer. Det er beskrevet hva som kan være vilkår og betingelser for adgang til grensekryssende infrastruktur. Dette kan blant annet vedrøre tildeling av kapasitet og flaskehalshåndtering for grensekryssende handel (artikkel 8).

Det er også foreslått at et byrå skal kunne få en viss kompetanse ved vurdering av unntak for ny infrastruktur hvor denne krysser mer enn én medlemsstat (artikkel 9).

ACER skal lage en årlig rapport om energimarkedene på grunnlag av de overvåkingsfunksjoner ACER er tillagt (artikkel 11).

Den organisatoriske rammen for byrået er beskrevet utførlig og det skal etableres et administrativt styre ("administrative Board" - 9 medlemmer), et regulatorisk styre ("Regulatory Board" - 1 fra hver nasjonal regulator), en direktør m/stab og en ankeinstans (6 medlemmer). Det presiseres at direktøren skal være uavhengig og ikke følge instruksjoner fra myndigheter, Kommisjonen eller noen andre offentlige eller private aktører (artiklene 12-19).

Finansielle bestemmelser er beskrevet. Budsjettet til ACER blir etter det en forstår årlig omlag 6-7 millioner EURO og staben skal være 40-50 personer rekruttert over en tre årsperiode. Dette ligger ikke inne i selve forordningsteksten (artikkel 21-26).

Deltakelse fra tredjeland er mulig (dvs. "countries which are not members of the European Union and which have concluded agreements with the the Community to this effect"). Det er henvist til at i de relevante bestemmelser i disse avtaler vil bestemme formen, rekkevidden og prosedyremessige spørsmål i tilknytning til land utenfor EU (artikkel 31).

ACER skal evalueres og det skal skje tre år etter at direktøren har tiltrådt sin funksjon (artikkel 34).

Forordningen om ACER trer i kraft 20 dager etter OJ publisering, men artikkel 5 til 11 skal først komme til anvendelse fra 3. mars 2011 (artikkel 35).

Saken er i tittel katalogisert som EØS-relevant og det tas eksplisitt høyde for EFTA-deltakelse.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32006 L 0032 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/32/EF av 5. april 2006 om effektiv sluttbruk av energi og energitjenester (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Direktiv om effektivt sluttbruk av energi og energitjenester ble først fremmet av kommisjonen 10. desember 2003 som en del av Kommisjonens forsyningssikkerhetspakke. Direktivet var gjennom 2 lesninger i Råd og Parlament før det ble endelig vedtatt av Rådet og Europaparlament den 5.april 2006 og publisert i Official Journal 27. april 2006. Direktivet er hjemlet i traktatens artikkel 175 (miljø) og er vurdert som EØS-relevant. Norge har gjennom EØS-avtalen et tett samarbeid med EU om energieffektivisering.

Bakgrunnen for direktivet er å bidra til reduserte utslipp av klimagasser og økt forsyningssikkerhet for energi. Direktivet blir omtalt som et nødvendig supplement til gjeldende lovgivning på energisiden som i hovedsak bidrar til effektivitetsgevinster på produksjonssiden. Formålet med direktivet er å bedre markedet for energieffektivitet i sluttbruk av energi. Dette skal i henhold til direktivet skje ved fjerning av barrierer for økt sluttbruker effektivitet hovedsakelig gjennom nedbygging av markedsimperfeksjoner. Direktivet bygger på studier som viser at investeringer i energisparing i mange medlemsland er mer økonomiske enn investeringer i ny produksjonskapasitet. Kommisjonen mener det er et stort ubrukt energieffektiviseringspotensial i EU. Bakgrunnen er at det i EU er et energiforbruk som er 20 prosent høyere enn det som kan forsvares ut fra økonomiske vurderinger. Dermed vil det kunne oppstå et stort voksende marked for salg av energitjenester som kan bidra til at energiforbruket går ned. Utvikling av harmoniserte rammer for å adressere denne situasjonen har vært en viktig del av det endelige direktivet.

Hovedbestemmelsene i den endelige vedtatte tekst er som følger:
Hensikten med direktivet er å fjerne barrierer, bedre informasjonstilgangen, skape incentiver for selskaper til å tilby energitjenester, lage programmer for å øke energieffektiviteten samt gjennomføringen av andre virkemidler. Dette skal skje gjennom mål, mekanismer og rammeverk for energieffektivisering i sluttbruker markedet (artikkel 1).

Direktivets virkeområde skal gjelde tilbydere ev energieffektiviseringstjenester og sluttbrukere av energi (artikkel 2).

Landene må påta seg et generelt indikativt mål på 9 % i sluttbruker energisparing over 9 år i perioden fra 2008 til 2017. Dette skal oppnås gjennom forbedringer i energieffektiviteten gjennom energieffektivitetstiltak. Dette skal beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig energiforbruk de siste 5 årene. Det skal etableres et foreløpig mål for det 3. året som skal reflekteres i en handlingsplan for energieffektivisering. ("Energy efficiency action plan") (artikkel 4).

Direktivet legger opp til at offentlig sektor skal spille en eksemplarisk rolle hvor minst to tiltak skal gjennomføres fra vedlegg VI. Tiltak kan blant annet være økt anvendelse av innkjøpsreglene for å stimulere energieffektivisering. Det skal pålegges at det skjer en utveksling av informasjon mellom offentlige myndigheter av "best practice" (Artikkel 5).

Myndighetene kan velge ut fra en menyliste hvilke virkemidler som kan anvendes. Fondsmodellen er en opsjon (referanse til artikkel 11).

Direktivet legger opp til at distributører og andre selgere av enøk-tjenester skal tilby energieffektiviseringstjenester, men det skal skje forenlig med rammene for det indre energimarked. (art. 6) Fondsmodellen er en opsjon en kan anvende for å støtte tiltak(Artikkel 11).

Landene skal sikre tilgjengelighet av energigjennomsyn (art. 12) Direktivet krever at det skal foreligge informativ fakturering(Artikkel 13).

Det skal foreligge handlingsplaner for energieffektivisering (EEAP`s) for landene i 2007, 2011 og 2014, men Kommisjonen vil utarbeide jevnlige vurderinger og rapporter i 2008, 2012 og 2015 (artikkel 14).

Direktivet skal gjennomføres i nasjonal lov 2 år etter ikrafttredelse, dvs. medio 2008. Kommisjonen vi assisteres av en komité som blant annet skal vurdere metoder for beregning av energibesparelser(artikkel 15 og 16). Direktivet vil måtte iverksettes i nasjonal lovgivning ikke senere enn to år etter ikrafttredelse (artikkel 18). I et vedlegg legges det opp til en harmonisert metode for å måle forbedringer i energieffektiviteten (anneks 1).

Merknader

Gjennom reglene for Energifondet og de allerede etablerte målsettingene for energiomlegging er det i dag virkemidler som skal bidra til effektiv energibruk. I vår modell skal i utgangspunktet investeringer i ny kapasitet og energisparing være likeverdige. Det gis imidlertid ikke støtte til prosjekter som i utgangspunktet er privatøkonomisk lønnsomme. Det er fremdeles uklart hvilke endringer eller nytt regelverk som kreves som følge av direktivutkastet. Hensikten med direktivet er å fjerne barrierer, bedre informasjonstilgangen, skape incentiver for selskaper til å tilby energitjenester, lage programmer for å øke energieffektiviteten samt gjennomføring av andre virkemidler. Dette skal skje gjennom mål, mekanismer og rammeverk for energieffektivisering i sluttbruker markedet. Direktivet vil kunne ha både administrative, økonomiske og rettslige konsekvenser. Olje og energidepartementet vil komme tilbake til dette.

Sakkyndige instansers merknader

Olje- og energidepartementet sendte det opprinnelige forslaget ut på høring til relevante interessenter og senere på nye høringer i ulike faser av vedtaksprosessen mot endelig vedtak i Europaparlamentet og rådet. Tidligere versjoner av direktivet er blant annet utsendt til kontaktutvalget for EØS/energispørsmål. Det har ikke kommet essensielle innsigelser mot direktivet, og det er generelt sett en positiv holdning til at Norge gjennom direktivet fortsetter det gode samarbeid med EU om disse spørsmålene. Departementet har også sendt endelige vedtaket fra Official Journal, med henblikk på EØS-komite vedtak, på høring. Det fremkom ingen vesentlige innsigelser mot det vedtatte direktivet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0028 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 om å fremme bruken av fornybar energi (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Europakommisjonen la den 23.1.2008 frem forslag til et direktiv for å fremme bruken av fornybar energi. Direktivet er en oppfølging av det europeiske råds vedtak av mars 2007 om et bindende EU-mål på 20 prosent fornybarandel i energiforbruket og 10 prosent fornybarandel i totalt drivstofforbruk i EU i 2020. Det europeiske råd (DER) vedtok direktivet som en del av energi- og klimapakken den 12.12.2008, mens Europaparlamentet (EP) stemte over direktivet i plenum og vedtok det noen dager senere (17.12.2008). Det endelige vedtak er formalisert den 23. april 2009 og ble publisert i Official Journal 5. juni 2009. Direktivet er en del av en pakke som også inkluderer justeringer i kvotedirektivet og et direktiv for

lagring av CO2. Det har skjedd vesentlige endringer i fornybardirektivet fra forslag til endelig vedtak. Blant annet er fleksibilitetsmekanismene i direktivet utviklet gjennom behandling i råd og Europaparlament. Direktivet omfatter både elektrisitet, oppvarming/avkjøling og transport. Dette er en utvidelse av fornybardirektivet fra 2001, som kun omfattet elektrisitet. Direktivforslaget vil endre og oppdatere bestemmelser og forpliktelser i fornybardirektivet fra 2001 og biodrivstoffdirektivet fra 2003. Direktivforslaget har en dobbel hjemmel i artikkel 95 (indre marked) og i artikkel 175 (miljø). Kommisjonen har merket direktivet som EØS-relevant.

Direktivet gir et felles rammeverk for å stimulere til ny utbygging og oppgradering av anlegg som skal gi mer fornybar energi. Det setter obligatoriske nasjonale mål for andel fornybar energi av totalt energiforbruk (fordelt mellom medlemsland i et anneks til direktivet) og for en bindende nasjonal andel fornybar energi i transportsektoren på 10 prosent. Det settes noen overordnede rammer for ulike samarbeidsmekanismer mellom land (også kalt fleksibilitetsmekanismer). Videre er det bestemmelser om opprinnelsesgarantier, administrative prosedyrer, informasjon, opplæring og nettadgang for elektrisitet fra fornybare energikilder. Direktivet etablerer også bærekraftskriterier og rapporteringskrav for biodrivstoff og andre flytende biobrensler (bioliquids).

Direktivet har som mål å etablere et felles rammeverk for å fremme fornybare energikilder. Hver medlemsstat skal bidra til å oppfylle sine mål for andel fornybar energi i forbruket innen 2020 slik at det bidrar til det overordnede EU-målet om en 20 prosent andel i 2020. Målene for de enkelte land står oppført i Anneks I i direktivet. I tillegg kommer et bindende mål om 10 prosent fornybarandel i transportsektoren. Medlemslandene skal ta de skritt som trengs for at fornybarandelen minst er lik den indikative banen som er satt opp i del B av Anneks I. For å oppnå målene i overensstemmelse med artiklene 5 til 11, kan medlemslandene velge å bruke nasjonale støttesystemer og ulike samarbeidsmekanismer (artikkel 6 til 11). Det settes regler for hvordan andelen i transportsektoren skal beregnes. Blant annet skal elektrisitet fra fornybare kilder til transport telle 2,5 ganger faktorinnsatsen. (Artikkel 1 og 3).

Medlemsland skal sette opp handlingsplaner for arbeidet med fornybar energi som inkluderer områdene i direktivet; elektrisitet, oppvarming/avkjøling og transport. Mål for de tre delsektorene skal adresseres i handlingsplanen. Innen 30. juni 2009 skal Kommisjonen legge frem en mal for disse handlingsplanene. Handlingsplanene skal være Kommisjonen i hende innen 30. juni 2010. Medlemslandene skal i tillegg, seks måneder før handlingsplanene leveres (dvs. 31.12.2009), sende inn prognosedokument som viser overskudd av fornybar energi sammenliknet med den indikative banen som kan overføres til andre medlemsland i samsvar med samarbeidsmekanismene i direktivet slik de er nedfelt i artikkel 6 til 11 (artikkel 4.3.a.) Dette prognosedokumentet skal også omfatte det anslåtte potensial for anvendelse av samarbeidsmekanismene. Medlemslandene skal også rapportere inn den anslåtte etterspørsel etter fornybar energi som ikke dekkes opp gjennom innenlandsk produksjon (artikkel 4.3.b).

De medlemslandene som ikke når delmålene, skal levere inn en justert handlingsplan året etter. Kommisjonen kan imidlertid frita medlemsland for dette under spesielle omstendigheter hvor land ikke klarer målet med en liten margin (Artikkel 4.4).

Definisjoner av begreper og beregningsmetode for fornybarandelen er oppført i artikkel 2 og 5.

Artikkel 6-11 omtaler ulike samarbeidsmekanismer (også kalt fleksibilitetsmekanismer) som medlemslandene kan velge å ta i bruk for å nå fornybarmålet. Fornybar energi utover det som trengs til eget måltall kan overføres statistisk fra ett medlemsland til et annet (artikkel 6). Felles energiprosjekter innen elektrisitet, varme og kjøling kan utvikles (artikkel 7 og 8). For elektrisitet kan det også samarbeides om prosjekter i tredjeland (artikkel 9 og 10). Det må avtales hvor store andeler av prosjektets energiproduksjon som skal telle mot de ulike landenes mål. I tillegg kan to eller flere medlemsland koordinere støttesystemer eller etablere felles støttesystemer (artikkel 11).

En kapasitetsutvidelse av et eksisterende anlegg, skal behandles som produksjon fra nytt anlegg (artikkel 12).

Det settes krav for nasjonale regler og fremgangsmåter rundt autorisering, sertifisering og lisensiering av produksjonsanlegg og tilhørende transmisjonsinfrastruktur. Medlemslandene skal definere tekniske spesifikasjoner som må være oppfylt for at utstyr og systemer som kan bruke fornybar energi skal kunne oppnå støtte. Der EU-standarder finnes, skal disse brukes. Det settes bestemmelser om at bygningsreguleringer og -reglement skal fremme energieffektivisering og energi fra fornybare kilder. (Artikkel 13).

Medlemslandene skal sørge for at informasjon om støttetiltak er tilgjengelig for alle relevante aktører. De skal også sørge for at markedet har informasjon om gevinster, kostnader og energieffektivitet ved forskjellig utstyr som kan bruke energi fra fornybare kilder. Sertifiseringssystemer for installatører av biomassekjeler og -ovner, solcellesystemer, grunne geotermiske systemer og varmepumper skal være tilgjengelige innen 31. desember 2012. Retningslinjer for planleggere og arkitekter skal foreligge, slik at disse kan ta optimale valg i bygg- og rehabiliteringsprosessen. (Artikkel 14).

For å kunne garantere sluttbrukere at en andel eller mengde energi i en leverandørs energimiks er fra fornybare energikilder, skal medlemslandene sørge for at leverandører av fornybar elektrisitet eller varme/kjøling kan få utstedt opprinnelsesgarantier (OG-er) på forespørsel. OG-er er kun for varedeklarasjon og skal ikke ha en funksjon i medlemslandenes måloppnåelse. En enhet energi skal kun kunne telles én gang og OG-en må brukes innen 12 måneder etter at energienheten ble produsert. Medlemslandene selv eller kompetente organer skal overvåke utsteding, overføring og kansellering av garantiene. (Artikkel 15).

Medlemslandene skal sørge for at overføringsnettet for elektrisitet er utbygd i tilstrekkelig grad for å sikre en god driftssikkerhet i kraftsystemet, og med det legge til rette for videre utvikling av kraftproduksjon fra fornybare energikilder. Direktivet legger opp til at myndighetene skal sette i gang tiltak for å få fortgang i konsesjonsbehandling av søknader om utbygging av overføringsnettet. Direktivet legger visse rammer for nettselskapene med sikte på å sikre gode vilkår for produsenter av fornybar elektrisitet. Medlemsland skal kunne velge mellom enten prioritert adgang for fornybar energi eller garantert adgang for fornybar energi. Nettselskapenes vilkår når det gjelder nettilknytning, innmatning av produksjon, tariffering etc. må være ikke-diskriminerende, objektive og gjennomsiktige for å legge til rette for kraftproduksjon fra fornybare energikilder. Samtidig må driftssikkerheten i kraftsystemet tas hensyn til. Medlemslandene skal etterse at nettselskapene gjennomfører nødvendige tiltak. Medlemslandene skal i de nasjonale handlingsplanene også vurdere behovet for å bygge ut infrastruktur for fjernvarme og -kjøling fra fornybare energikilder. (Artikkel 16).

Direktivet setter en rekke kriterier for biodrivstoffs bærekraftighet for at det skal få telle med i måloppnåelsen (artikkel 17).

Det settes videre verifiseringskrav for produsenter/importører/distributører (economic operators) (artikkel 18). Det foreslås beregningsmetoder og standardverdier for beregning av klimagassbesparelse (artikkel 19). Myndighetene skal gi brukerne informasjon om tilgangen og miljøfordelen for alle fornybare energikilder til transport. Biodrivstoff fra alternative råvarer skal telle dobbelt ift. nasjonale omsetningskrav for biodrivstoff (artikkel 21). Beregningsmetoder, spesifikasjoner og lignende er oppført i vedlegg III og V.

Hver medlemsstat skal rapportere til Kommisjonen om fremgang i energibruken fra fornybare kilder. Første rapportering har frist 31. desember 2011, rapporteringen skal så foregå annet hvert år etter det. Direktivet gir retningslinjer for hva rapporteringen skal omfatte, spesielt for første rapportering (artikkel 22).

Kommisjonen er gitt en rekke forpliktelser når det gjelder rapportering i direktivet. Kommisjonen skal overvåke og rapportere på biodrivstoff hvert annet år fra 2012. Kommisjonen skal også innen 31.

desember 2010 presentere en analyse og handlingsplan for fornybare energikilder. Senest i 2014 skal Kommisjonen presentere en rapport, hvor elementer som biodrivstoff og samarbeidsmekanismer skal adresseres. I 2018 skal Kommisjonen presentere et veikart for fornybar energi for perioden etter 2020. I 2021 skal Kommisjonen i en rapport evaluere fornybardirektivet. (Artikkel 23).

Kommisjonen skal etablere en offentlig plattform på nett ("transparency platform") hvor relevant informasjon rundt fornybardirektivet legges ut. Dette inkluderer blant annet medlemslandenes handlingsplaner og nasjonale rapporter. (Artikkel 24).

Kommisjonen skal assisteres av en komité på fornybare energikilder og en på bærekraftskriteriene for biodrivstoff og biovæsker (bioliquids) (artikkel 25).

Direktiv 2001/77/EF, artikkel 2, artikkel 3(2) og artikkel 4 til 8 slettes med effekt fra 1. april 2010. Direktiv 2003/30/EF, artikkel 2, artikkel 3(2), (3), (5) og artikkel 5 og 6 slettes med effekt fra 1. april 2010. De omtalte direktivene oppheves med effekt fra 1. januar 2012. (Artikkel 26).

Medlemslandene skal innen 5. desember 2010 ha lovverk, regulering og administrative forskrifter på plass. Dette skal kommuniseres til Kommisjonen. (Artikkel 27).

Direktivet trer i kraft den tjuende dagen etter dens publikasjon i "Official Journal of the European Union" (artikkel 28).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0125 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF av 21. oktober 2009 om rammene for fastsettelse av eco-designkrav til energirelaterte produkter (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

En omarbeiding ("recast") av Ecodesigndirektivet ble vedtatt av EU den 21.10.2009 og vil utvide virkeområdet til rammedirektivet om eco-design (2005/32/EF) til å omfatte andre energirelaterte produkter enn energibrukende produkter. Begrepet "energibrukende produkt" endres systematisk til "produkt".
Et forslag til omarbeiding ble lagt frem den 17. juli 2008 og har vært til behandling i råd og Europaparlament (EP) i 2008 og 2009. Ecodesign-direktivet ble omarbeidet etter en såkalt "recast" prosedyre som innebærer at kun de bestemmelser som er foreslått endret kan var gjenstand for forhandlinger i Råd og EP. Dette var dermed en mindre omfattende forhandlingsprossess i seg selv i EU-institusjonene. Ecodesign-direktivet i sin omarbeidede og vedtatte form innebærer likevel en relativt stor utvidelse av de mulige produkter som kan omfattes av gjennomføringsmekanismer Ecodesign direktivet. En liste med energiforbrukende produkter er allerede gjenstand for komitebehandling under 2005/32/EF. Arbeidet pågår løpende.

En indikativ liste av mulige produkter har vært gjenstand for diskusjon som f.eks. vinduer og produkter som inngår i konstruksjoner.

Det har vært et mål med denne justeringen å lage en sterkere forbindelse mellom Ecodesign direktivet og energimerkedirektivet som også er gjenstand for omarbeiding. Mens Ecodesign direktivet drar markedet ("market pull") gjennom minimumskrav til hvilke produkter som kan sirkuleres i det indre marked vil energimerkedirekivet på sin side ta sikte på en "market push" ved at forbrukerne gis informasjon om energieffektiviteten til de enkelte produkter.

Møtene som behandler konkrete saker og gjenomføringsdirektiver i tilknytning til disse to overordnede direktiver vil nå behandle dette på en mer ens måte i en ny fusjonert komité, Committee on the Ecodesign and Energy Labelling of Energy Using Products (EELEP).

Se vedlagte link fra Kommisjonens direktorat for energi (DG Energy) om oppfølging av Ecodesign direktivet i ulike komitéarbeid og konsultasjonsforum. Det eksisterer også en indikativ liste med produkter som en har til hensikt å behandle i komitologi.

http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0244 Kommisjonsforordning (EF) nr. 244/2009 av 18. mars 2009 om fastsettelse av eco-designkrav til belysningsprodukter til husholdninger (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om fastsettelse av eco-designkrav til belysningsprodukter til husholdninger er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Eco-designdirektivet (2005/32/EF). Forordningen er i utgangspunktet teknologinøytrale, men vil innebære en de facto utfasing av noen lyspæreteknologier. Energieffektivitetskravene innebærer en gradvis utfasing av mindre energieffektive belysningsprodukter som glødepæren. Utfasingen trappes opp ved gradvis å sette strengere krav til lyspærenes effektivitet. Lyspærenes effektivitet merkes i etter en energimerkeskala fra A til G. Minimumskravene til effektivitet settes ved å stille krav til hvilket energimerke en pære må ha for å kunne bli introdusert på markedet.

EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Med felles effektivitetskrav blir kostnadene ved å utvikle og produsere gode alternativer til tradisjonelle belysningsprodukter lavere enn ved innføring av nasjonale særkrav.

Eco-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene.

Eco-design direktivet (Framework directive on Eco-design of Energy using Products (2005/35/EC)) er en del av EØS avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Det er i forordningen lagt opp til følgende tidsplan for utfasingen av glødepærer. Utfasingen skjer i 6 trinn frem til 2016, og inkluderer både energieffektivitets- og funksjonskrav til lyspærene. Fra og med 1. september 2009 blir det i EU ikke adgang til å markedsføre og selge matte lyspærer. Klare glødepærer fases gradvis ut og det blir stilt skjerpede krav til halogenpærer, lavenergipærer og LED-pærer. Planen er fremstilt i tabellen nedenfor.

Dato	Hva skjer
1. september 2009	Forbud mot alle matte glødepærer, og klare glødepærer over 100 W
1. september 2010	Forbud mot glødepærer på 75 W

1. september 2011	Forbud mot glødepærer på 60 W
1. september 2012	Forbud mot alle glødepærer
1. september 2013	Skjerpede krav til lavenergipærer og LED pærer
1. september 2016	Skjerpede krav til blant annet halogenpærer

Det er gjort noen unntak for spesialpærer med spesielle bruksområder og spesielle sokler.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1275 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1275/2008 av 17. desember 2008 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av elektriske og elektroniske husholdningsapparater og kontorutstyr med hensyn til strømforbruk i standby- og av-tilstand. (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om fastsettelse av eco-designkrav til strømforbruk ved standby og av-tilstand for elektriske og elektroniske husholdningsapparater og kontorutstyr er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Øko-designdirektivet (2005/32/EF). Forordningen trådte i kraft 7. januar 2009 og virkningen for kravene innskjerpes gradvis gjennom en to-trinnsprosess.

Hovedkrav:

Trinn (virkningsdato)	Krav til effektbehov ved av-tilstand	Krav til effektbehov ved standby*	Energistyring
07. jan 2010	≤ 1,0 W	≤ 1,0 W eller 2,0 W	Skal foreligge en mulighet for energistyring
07. jan 2013	≤ 0,5 W	≤ 0,5 W eller 1,0 W	Automatisk energistyring skal være aktivert

*avhengig av antall funksjoner

Følgende produktgrupper omfattes:
1. Husholdningsapparater
2. IKT-utstyr primært beregnet til bruk i hjemmet
3. Forbrukerelektronikk og musikkinstrumenter samt annet utstyr til opptak eller gjengivelse av lyd eller bilde, herunder signaler og annen overføringsteknologi.
4. Leketøy og fritids- og sportsutstyr

Senest seks år etter ikrafttredelse av forordningen, skal kommisjonen revurdere den i lys av den teknologiske utviklingen og fremlegge resultatet av revurderingen for konsultasjonsforumet.
EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Med felles effektivitetskrav blir kostnadene ved å utvikle og produsere gode alternativer til tradisjonelle belysningsprodukter lavere enn ved innføring av nasjonale særkrav.

Øko-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av

forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene.
Øko-designdirektivet (Framework directive on Øko-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS-avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Merknader

For å lette implementeringen av forordningen, er det er utarbeidet et utkast til veileder ("draft guideline") myntet på små og mellomstore bedrifter. Utkastet til veilederen ble publisert i oktober 2009. Det gjøres samtidig oppmerksom på at et omarbeidet (såkalt recast) øko-designdirektiv (direktiv 2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Dette direktivet erstatter økodesign-direktivet fra 2005 (2005/32/EF). Hovedendringen i den omarbeidede versjonen er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter. Dette er fremdels et rammedirektiv som de ulike forordninger nå vil bli forankret i fremover. Dette omarbeidede rammedirektivet vurderes også i en EØS-prosess frem mot EØS-vedtak.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0642 Kommisjonsforordning (EF) nr. 642/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av fjernsyn (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til fjernsyn er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Øko-designdirektivet (2005/32/EF). Forordningen trådte i kraft 12. august 2009.
EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Øko-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene.
Øko-designdirektivet (Framework directive on Eco-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS-avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Med fjernsyn forstås TV-apparat eller TV-monitor. Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til fjernsyn er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, øko-designdirektivet (2005/32/EF) (se eget EØS-notat). Det forventes at øko-designkravene og en eventuell energimerking av fjernsyn til sammen kan bidra til en reduksjon i elforbruk på 43 TWh per år frem til 2020 innenfor EU.
Fjernsyn er en produktgruppe som også omfattes av den tversgående forordningen for elektriske og elektroniske husholdningsapparater og kontorutstyr med hensyn til strømforbruk i standby og av-tilstand (forordning nr 1275/2008).
I forordningen for fjernsyn stilles det, i tillegg til de tversgående kravene for standby og av-tilstand, også energikrav for fjernsyn i på-tilstand. Energikravene ved på-tilstand introduseres i to trinn:

Trinn 1 for krav til effektbehov ved på-tilstand
Fra 20. august 2010:

	Full HD-oppløsning	Alle andre oppløsninger

TV-apparater	20 W + A*1,12*4,3224 W/dm2	20 W + A*4,3224 W/dm2
TV-monitorer	15 W + A*1,12*4,3224 W/dm2	15 W + A*4,3224 W/dm2

Kravene i trinn 1 betyr at kun fjernsyn med en energieffektivitet bedre enn gjeldende gjennomsnitt, kan bringes inn i markedet (A = skjermareal i dm2)

Trinn 2 for krav til effektbehov ved på-tilstand
Fra 1. april 2012

	Alle oppløsninger
TV-apparater	16 W + A*3,4579 W/dm2
TV-monitorer	16 W + A*3,4579 W/dm2

Kravene i trinn 2 betyr at kun fjernsyn med en energieffektivitet som er minst 20 % bedre enn gjeldende gjennomsnitt, kan bringes inn i markedet.

Merknader

Det foreligger et forslag til energimerking av fjernsyn. Forslaget er ikke vedtatt.
Et revidert øko-designdirektiv (direktiv 2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Hovedendringen i den omarbeidede versjonen (såkalt "recast") er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter. Dette er også et rammedirektiv som de ulike forordninger under direktivet vil bli forankret i. Det omarbeidede økodesign-direktiv er EØS-relevant og krever et eget EØS-vedtak.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0643 Kommisjonsforordning (EF) nr. 643/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av kjøle-/fryseapparater til husholdningsbruk (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til kjøl-/frysapparater til husholdninger er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, øko-designdirektivet (2005/32/EF).
EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Eco-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene.
Øko-designdirektivet (Framework directive on Eco-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Tidsplan for kravenes virkningsdato:

Virkningsdato	Kompressorkjølte kjøl-/frysapparater Energieffektivitetsindeks (EEI)	Absorpsjonskjølte kjøl-/frysapparater og andre typer kjøle-/fryseapparater Energieffektivitetsindeks (EEI)
1. juli 2010	EEI < 55 Kravet innebærer at apparater i	EEI < 150

	dagens energiklasse B og lavere blir forbudt	
1. juni 2012	EEI < 44 Kravet innebærer at kun de beste apparater i dagens energiklasse A (apparater med EEI tilsvarende: 42 <EEI <44), og apparater i bedre energiklasser vil tillates	EEI < 125
1. juli 2014	EEI < 42 Kravet innebærer at kun apparater i dagens energiklasse A+ tillates.	
1. juli 2015		EEI < 110

I tillegg stilles det noen funksjonskrav og krav til produktinformasjon.

Merknader

Et revidert øko-designdirektiv (direktiv 2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Hovedendringen i den reviderte versjonen er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter. Dette er et rammedirektiv som de ulike forordninger nå vil bli forankret i fremover. Det omarbeidede rammedirektivet vurderes også i en EØS-prosess frem mot EØS-vedtak.

32009 R 0641 Kommisjonsforordning (EF) nr. 641/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av frittstående våtløper sirkulasjonspumper og produktintegrerte våtløper sirkulasjonspumper (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til frittstående og produktintegrerte våtløper sirkulasjonspumper er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Øko-designdirektivet (2005/32/EF). Forordningen trådte i kraft 12. august 2009.

EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Øko-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene. Øko-designdirektivet (Framework directive on Eco-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS-avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Forordningen omfatter sirkulasjonspumper med et effektbehov 1-2 500 W.
Kravene:

	Krav til energieffektivitetsindeks (EEI) Virkningsdato 01. januar 2013	Krav til energieffektivitetsindeks (EEI) Virkningsdato 01. august 2015
Frittstående våtløper sirkulasjonspumper*	EEI ≤ 0,27	----------

Frittstående våtløper sirkulasjonspumper og produktintegrerte våtløper sirkulasjonspumper	----------	EEI ≤ 0,23

*Unntatt pumper konstruert primært til solvarmesystemers primærkretser og varmepumper
I tillegg er det fastsatt krav om produktinformasjon med virkningsdato 1. januar 2013.

Merknader

Et revidert øko-designdirektiv (direktiv 2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Hovedendringen i den reviderte versjonen er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter. Dette direktivet erstatter økodesign-direktivet fra 2005 (2005/32/EF).
Hovedendringen i omarbeidet direktiv er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter og ikke bare energiforbrukende produkter. Det nye direktivet er imidlertid fremdeles et rammedirektiv som må vurderes i en EØS-prosess frem mot vedtak.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0278 Kommisjonsforordning (EF) nr. 278/2009 av 6. april 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av eksterne strømforsyningers elforbruk i ubelastet tilstand og deres gjennomsnittlige effektivitet i aktiv tilstand (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til eksterne strømforsyninger er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Øko-designdirektivet (2005/32/EF). Forordningen trådte i kraft 27. april 2009.

Eksterne strømforsyninger omformer vekselstrømmen i vegguttaket til de former av elektrisitet som ulike apparater behøver. Bærbare PC-er, mobiltelefoner og MP3-spillere har som regel en ekstern strømforsyning som er montert på ledningen mellom vegguttaket og apparatet. Denne fungerer som regel som en batterilader for apparatets batteri.

Øko-designforordningen for eksterne strømforsyninger omfatter de fleste veksel- (AC/AC) og likestrøms (AC/DC)- forsyninger som er frittstående og som har en utgangseffekt ≤ 250 W. Dette omfatter mange produkter som for eksempel mobilladere og bærbare PC-er. Forordningen stiller krav til lave tap ved ubelastet tilstand samt minimumskrav til virkningsgraden i belastet tilstand. Det stilles også krav til at det skal foreligge en teknisk dokumentasjon for produktet. Produktkravene forventes å gi en årlig reduksjon i elforbruket i EU27-landene med 9 TWh innen 2020. Dette tilsvarer en reduksjon av CO2-utslipp på 3,6 mill tonn per år. Det forventes også at kravene vil bidra til mindre avfall og mindre råvarebehov siden strømforsyningsproduktene forventes å bli mindre i fremtiden.
Følgende produkter er unntatt fra forordningen:

a) spenningsomformere
b) UPS (Uninterruptible Power Supply)
c) batteriladere
d) halogentransformere
e) eksterne strømforsyninger til medisinsk utstyr
f) eksterne strømforsyninger som bringes på markedet senest den 30. juni 2015 som tilbehør eller reservedel til en identisk strømforsyning som ble brakt inn i markedet senest et år etter denne

forordningens ikrafttredelse, under forutsetning at det på tilbehøret, reservedelen eller emballasjen, er klart angitt til hvilke primære produkter tilbehøret eller reservedelen er beregnet brukt sammen med. Forordningen stiller krav til elforbruk og produktinformasjon i den tekniske dokumentasjonen. Kravene tar til å virke i to trinn, 2010 and 2011:

Virkningsdato	Krav
27. april 2010	Elforbruk i ubelastet tilstand må være ≤ 0,5 W I tillegg stilles det minimumskrav til gjennomsnittlig effektivitet som oppgitt i forordningens bilag I.
27. april 2011	Elforbruket i ubelastet tilstand må ikke overstige bestemte verdier oppgitt i forordningens bilag I. I tillegg stilles det minimumskrav til gjennomsnittlig effektivitet som oppgitt i forordningens bilag I. Kravene fra 2011 er harmonisert med EUs "Code of Conduct for power supplies", og gjeldende krav i Energy Star.

EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Øko-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene. Øko-designdirektivet (Framework directive on Eco-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS-avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Merknader

Et revidert øko-designdirektiv (direktiv 2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Hovedendringen i den reviderte versjonen er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter. Dette direktivet erstatter økodesign-direktivet fra 2005(2005/32/EF). Hovedendringene i det omabeidede direktivet er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte enegirelaterte produkter. Det er fremdeles slik at dette er et rammedirektiv som de øvrige gjennomføringsforordninger skal være forankret i fremover. Dette omarbeidede rammedirektiv vurderes også i en EØS-prosess frem mot EØS-vedtak.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0245 Kommisjonsforordning (EF) nr. 245/2009 av 18. mars 2009 om gjennomføring av europaparlaments-og rådsdirektiv 2005/32/EF angående miljøvennlig design av lysstoffrør uten innebygget forkobling og høytrykksdamplamper samt tilhørende forkoblinger og armaturer, og om opphevelse av europaparlaments-og rådsdirektiv 2000/55/EF (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

EU-kommisjonen har vedtatt en øko-designforordning for gate- og kontorbelysning samt allmenn belysning (for eksempel i industribygg, forretninger, offentlige bygninger), dvs belysning i tjenesteytende sektor. Forordningen trådte i kraft i EU den 13. april 2009. De første kravene tar til å virke 3. april 2010, og kravene skjerpes gradvis med årene. Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til lysstoffrør uten innebygget forkobling og høytrykksdamplamper samt tilhørende forkoblinger og armaturer, er fastsatt med

hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Øko-designdirektivet (2005/32/EF). Forordningen omfatter i praksis kontor- og veibelysning og allmenn belysning (for eksempel i industribygg, forretninger, offentlige bygninger), dvs. belysning i tjenesteytende sektor.

Kommisjonen valgte å slå sammen gatebelysning (lot 9) og kontorbelysning (lot 8) til en felles øko-designforordning for tjenesteytende sektor. Det stilles produktkrav til lyskilder, forkoblinger og i noen tilfeller armaturer. Forslaget til produktkrav omfatter lamper for gatebelysning, alle HID-lamper (high intensity discharge (høyintensive høytrykksdamplamper)) samt alle forkoblinger og armaturer som kan anvendes med HID-lamper. Her medregnes høytrykkskvikksølvlamper (high pressure mercury, HPM), høytrykksnatriumlamper (high pressure sodium, HPS), samt metallhalogenlamper (metal halide, MH). Kravene innebærer en utfasning av de minst effektive produktene i henhold til en tidstabell i tre faser der kravene innføres etter henholdsvis 1, 3 og 8 år.

Gjennomføringen av forordningen antas å redusere energibruken med 38 TWh per år innen 2020 (fra 260 TWh til 222 TWh sammenlignet med referansebanen) og redusere kvikksølvmengden i installerte lamper med 14 tonn innen 2020 (fra 18,6 tonn ned til 4,6 tonn).

For lysstoffrør uten innebygget forkobling og høytrykksdamplamper stilles det krav til lysutbytte (lm/W), yteevne og produktinformasjon.

For forkoblinger til lysstoffrør uten innebygget forkobling og forkoblinger til høytrykksdamplamper stilles energikrav og krav til produktinformasjon.

For armaturer for lysrør uten innebygget forkoblinger og armaturer for høytrykksdamplamper stilles energikrav og krav til produktinformasjon.

Eksempler på krav forordningen:
· For HID-lamper settes minimumskrav til lysutbytte (lumen per watt) for ulike lampestørrelser. Dette innebærer en utfasing av HPM-lamper.
· 90 % av HPS-lampene skal ha en levetid på mer enn 16 000 h
· Metallhalogenlampers levetid skal minst være 12 000 h for 80 % av de matte lampene og 90 % av de klare lampene
· Armaturer for alle typer gatebelysning (ikke bare HID) skal ha et optisk system som er beskyttet mot inntrengning av smuss og vann
· For armaturer for gatebelysning (ikke bare HID) stilles det krav til hvor mye lys som skal være rettet henholdsvis oppad og nedad (dvs. at det tillates en maksimal oppadrettet lysmengde og en minimum nedadrettet lysmengde). Dette skal bidra til å redusere lysforurensning.
· HID-lamper skal merkes med informasjon som forteller om lampene passer til gatebelysning, og til hvilken type trafikk.
· Lampenes kvikksølvinnhold skal angis.

EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Med felles effektivitetskrav blir kostnadene ved å utvikle og produsere gode alternativer til tradisjonelle belysningsprodukter lavere enn ved innføring av nasjonale særkrav.

Øko-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft, vil ikke falle inn under disse kravene. Øko-designdirektivet (Framework directive on eco-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS-avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Merknader

En revidert versjon av Øko-designdirektivet (2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Hovedendringen er at direktivets anvendelsesområde er utvidet til å gjelde energirelaterte produkter. Dette omarbeidede rammedirektivet erstatter økodesign-direktivet fra 2005 (2005/32/EF). Hovedendringen i det omarbeidede direktivet er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter og ikke bare energiforbrukende produkter. Dette vil fremdeles være et rammedirektiv som de enkelte forordnigner vil forankres i fremover. Direktiv 2009/125/EF vurderes nå i en EØS-prosess frem mot EØS-vedtak.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0107 Kommisjonsforordning (EF) nr. 107/2009 av 4. februar 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av digitale dekodere (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Enkle digitale dekodere (simple set top boxes) har til oppgave å konvertere digitale kringkastingssignaler till analoge signaler for analoge TV-er og radioer.

EUs medlemsland er enige om at de innen 2015 skal ha gått over fra analoge til digitale sendinger. Undersøkelser viser at i årene fremover mot 2015 vil antall installerte enkle dekodere øke fra 28 millioner i 2008 til 56 millioner i 2014, og at det årlige elforbruket vil stige fra 6 TWh i 2010 til 14 TWh i 2014. Elforbruket kan reduseres kostnadseffektivt ved innføring av krav til energieffektivitet. Sammenlignet med en referansebane uten nye tiltak, anslås det at man i 2014 kan oppnå en årlig energibesparelse på 9 TWh.

Tidsplan og krav til energieffektivitet
25. februar 2010

	Krav til effektbehov i standby	**Krav til effektbehov i på-tilstand**	**Tilleggskrav**	**Tilleggskrav**
Enkle digitale dekodere*	≤ 1,00 W	≤ 5,00 W	Krav om innebygget standby	Krav om automatisk slukkefunksjon
Tillegg for displayfunksjon i standbytilstand	+ ≤ 1,00 W	-	-	-
Tillegg for omkoding av HD-signaler	-	+ ≤ 3,00 W	-	-

* Enkle digitale dekodere med integrert harddisk og/eller ekstra tuner er unntatt fra kravene

25. februar 2012

	Krav til effektbehov i standby	**Krav til effektbehov i på-tilstand**
Enkle digitale dekodere	≤ 0,50 W	≤ 5,00 W
Tillegg for displayfunksjon i standbytilstand	+ ≤ 0,50 W	-
Tillegg for harddisk	-	+ ≤ 6,0 W

Tillegg for ekstra tuner	-	+ ≤ 1,0 W
Tillegg for omkoding av HD-signaler	-	+ ≤ 1,0 W

Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til enkle digitale dekodere er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Øko-designdirektivet (2005/32/EF). Forordningen trådte i kraft 25. februar 2009.

EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Øko-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene. Øko-designdirektivet (Framework directive on Eco-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS-avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a.

Merknader

Et revidert øko-designdirektiv (direktiv 2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Hovedendringen i den reviderte versjonen er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter. Det omarbeidede rammedirektivet er også gjenstand for EØS-behandling.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0859 Kommisjonsforordning (EF) nr. 859/2009 av 18. september 2009 om endring av forordning (EF) nr. 244/2009 angående krav til miljøvennlig design for ultrafiolett stråling fra ikke-retningsbestemte lyskilder til boliger (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordning nr 244/2009 stiller krav til lyskilders bruksegenskaper. Etter at forordningen ble vedtatt, har det fremkommet opplysninger om at den grense for UVC-stråling som er fastsatt i tabell 5 i forordningen, ikke lar seg oppfylle for halogenglødelamper uten ekstra ytterkolbe (halogenglødelamper med sokkel G9 og R7 til vanlig nettspenning og lavvolthalogenlamper). Dette gjør at disse lampene utilsiktet også ville bli forbudt den 1. september 2009.

Utfasing av lamper med G9- og R7-sokkel overveies kun på lang sikt siden de benyttes mange steder og at det i øyeblikket ikke finnes egnede erstatningsprodukter som kan brukes i armaturer konstruert for slike lamper. I henhold til betraktning nr 21 i forordning (EF) nr. 244/2009, gjør foranstaltningens krav det mulig å beholde lamper med G9- og R7-sokler på markedet i en begrenset periode. Forordningen nevner ikke noe om denne periodes lengde, men det var ikke til hensikt å forby disse lampene fra 1. september 2009 på grunnlag av deres UVC-stråling, såfremt de ellers oppfyller forordningens andre krav.

Reviderte krav:
De to radene i tabellen med krav til "UVA + UVB-stråling" og "UVC-stråling" er fjernet i de reviderte kravene. Bilag II i forordning (EF) nr 244/2009 blir derfor hetende som angitt nedenfor:

Krav til miljøvennlig design av ikke-retningsbestemte lyskilder til boliger
Tabell 5
Krav til lyskilders bruksegenskaper, unntatt for kompaktlysstofflamper og LED-lamper

Bruksegenskaper	Fase 1	Fase 5
Faktisk lyskildelevetid (Rated lamp lifetime)	≥ 1000 timer	≥ 2000 timer
Vedlikeholdsfaktor (lystilbakegang) (Lumen maintenance)	≥ 85 % ved 75 % av den faktiske gjennomsnittlige levetid	≥ 85 % ved 75 % av den faktiske gjennomsnittlige levetid
Antall tenn-slukk-sykluser (Number of switching cycles)	≥ fire ganger den faktiske lyskildelevetid uttrykt i timer	≥ fire ganger den faktiske lyskildelevetid uttrykt i timer
Tenntid (Starting time)	< 0,2 s	< 0,2 s
Oppvarmingstid til 60 % Φ (Lamp warm-up time to 60 % Φ)	≤ 1,0 s	≤ 1,0 s
Utfall (Premature failure rate)	≤ 5,0 % ved 100 timer	≤ 5,0 % ved 200 timer
Effektfaktor (Lamp power factor)	≥ 0,95	≥ 0,95

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0640 Kommisjonsforordning (EF) nr. 640/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/32/EF angående krav til miljøvennlig design av elektromotorer (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Forordningen om fastsettelse av øko-designkrav til elektromotorer er fastsatt med hjemmel i det overordnede rammedirektivet, Øko-designdirektivet (2005/32/EF)
EU har målsetting om å redusere Europas energibruk med 20 prosent innen 2020. Energikrav til produkter er ett av flere virkemidler som blir benyttet i denne sammenheng. Bakgrunnen for EUs mål er miljøhensyn, konkurranseevne og forsyningssikkerhet. Øko-designkravene for elektromotorer kan redusere EUs årlige elforbruk med 135 TWh per år innen år 2020.

Øko-designdirektivet er et rammedirektiv som innfører et system for å sette minstekrav til energibruk og energimerking av ulike apparater og produkter. Konkrete krav innføres ved implementering av forordninger for hvert enkelt produkt. Ordningen er i utgangspunktet teknologinøytral, men vil medføre at visse teknologier som ikke når de nye kravene, fases ut. Produkter som allerede er på markedet når en forordning trer i kraft vil ikke falle inn under disse kravene.

Øko-designdirektivet (Framework directive on Eco-design of Energy using Products (2005/35/EF)) er en del av EØS-avtalen og ble forankret i norsk lov i juli 2008. Rammedirektivet er forankret i Produktkontrollovens § 4a. Forordningen om øko-designkrav til elektromotorer stiller krav til både energieffektivitet og produktinformasjon.

Tidsplan for energieffektivitetskravene:

Virkningsdato	Krav	Kommentar

16. juni 2011	Elektromotorenes effektivitet skal minst tilsvare effektivitetsklasse IE2	IE2 er definert i forordningens bilag I, pkt. 1.
01. januar 2015	Motorer med merkeytelse på 7,5-375 kW skal enten ha en effektivitet tilsvarende effektivitetsklasse IE3, eller oppfylle kravene i effektivitetsklasse IE2, og være utstyrt med en frekvensomformer.	IE3 er definert i forordningens bilag I, pkt. 1. IE2 er definert i forordningens bilag I, pkt. 1.
01. januar 2017	Motorer med merkeytelse på 0,75-375 kW skal enten ha en effektivitet tilsvarende effektivitetsklasse IE3, eller oppfylle kravene i effektivitetsklasse IE2, og være utstyrt med en frekvensomformer.	IE3 er definert i forordningens bilag I, pkt. 1. IE2 er definert i forordningens bilag I, pkt. 1.

Krav om produktinformasjon innføres trinnvis til de samme datoene.

Merknader

Det gjøres oppmerksom på at et omarbeidet øko-designdirektiv - "recast" (2009/125/EF) trådte i kraft 20. november 2009. Dette erstatter direktiv 2005/32/EF som er en del av EØS-avtalen. Hovedendringen i det omarbeidede direktivet er at anvendelsesområdet utvides til å omfatte energirelaterte produkter. Dette er et rammedirektiv som de ulike forordninger under ecodesign-direktivet nå vil bli forankret i fremover. Det omarbeidede ecodesign-direktiv er EØS-relevant og krever et eget EØS-vedtak. Her er det en egen prosess med utarbeiding av EØS-vedtak.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0548 Kommisjonsvedtak 2009/548/EF av 30. juni 2009 om etablering av en mal for rapportering av nasjonale handlingsplaner under direktiv 2009/28/EF (fornybardirektivet) (vedlegg IV OED)

Sammendrag av innhold

Europakommisjonen vedtok den 30. juni 2009 en mal for rapportering av handlingsplaner under direktiv 2009/28/EF (fornybardirektivet). I følge fornybardirektivets artikkel 4 skal hvert medlemsland senest 30. juni 2010 forelegge en nasjonal handlingsplan for fornybar energi for Kommisjonen. Planen skal adressere hvordan landene skal nå sine fornybarmål innenfor elektrisitet, oppvarming/kjøling og transport. Dette er malen for denne handlingsplanen. I henhold til artikkel 4 er det obligatorisk å bruke malen. Formålet med malen er å sikre at de nasjonale handlingsplanene for fornybar energi er komplette, omfatter alle krav i direktivet, stemmer overens med hverandre og med de rapportene om gjennomføring som medlemslandene skal forelegge for Kommisjonen annet hvert år. Medlemslandene er forpliktet til å følge de definisjoner, beregningsregler og den terminologi som er fastlagt i fornybardirektivet og i Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 ved utfylling av opplysninger i malen.

Malen består av 5 kapitler.
I første kapittel skal det gis en kort beskrivelse av landets politikk på fornybar energi og nasjonale mål med hensyn på forsyningssikkerhet, miljømessige, økonomiske og sosiale forhold.

I det andre kapittelet skal det fylles ut skjemaer for estimert brutto sluttforbruk av energi, for hver av de tre sektorene, hvert år fram til 2020. Estimeringen skal ta hensyn til forventet effekt av energieffektiviseringstiltak som iverksettes i perioden. Energibruken skal rapporteres i ktoe, og hver sektor skal rapporteres med og uten energieffektivisering.

Det tredje kapittelet inneholder tabeller for fornybarmål. Det skal fylles inn forventet fornybarandel i prosent for hvert år fra 2010-2020 i hver sektor og totalt. I tillegg skal det rapporteres om bruk av direktivets samarbeidsmekanismer, både det som inngår i landets fornybarandel ved kjøp og eventuelt overskudd som kan selges. Tabellene gir utviklingsbanen for fornybarandelene som kreves av direktivet.

I kapittel fire skal det gis en oversikt over alle tiltak, med forventet resultat, som skal benyttes for å fremme bruken av fornybare energikilder. Det skal videre gis en oversikt over tiltak som gjøres for å oppfylle de administrative prosedyrene og kravene i artikkel 13 og 14 som omhandler konsesjonsbehandling, tekniske spesifikasjoner, bruk av fornybare energikilder i bygninger og krav om informasjon og opplæring. Videre skal dagens regelverk for utvikling av infrastruktur for elektrisitet beskrives i tråd med art 16. Det skal opplyses om planlagte endinger, drift av elektrisitetsnettet og ansvarlige myndigheter. Det skal også redegjøres for integrering av biogass i naturgassnettet og utviklingen av infrastruktur for fjernevarme og fjernkjøling. I eget avsnitt skal landets fremtidige strategi for å overholde bærekraftskriteriene for fast og flytende biobrensler og kontroll av dette beskrives.

Støtteordninger, både regulatoriske og økonomiske, som benyttes for å fremme bruken av fornybare energikilder i alle sektorer skal beskrives i detalj. Det skal også redegjøres for ekstra tiltak som gjøres for å fremme bruken og øke tilgangen av biomasse. Til slutt i kapittel 4 skal det redegjøres for bruken av de ulike samarbeidsmekanismene.

I malens siste kapittel skal det gjøres en vurdering av samlet forventet bidrag fra ulike teknologier for å oppfylle målene i 2020. For bioenergi skal det angis hvor mye som er importert. Dersom estimat for hver region foreligger, skal dette også oppgis. Avslutningsvis skal det opplyses om hvordan handlingsplanen er utarbeidet, hvilke myndigheter som har vært involvert, om det planlegges regionale fornybarstrategier, om planen har vært på offentlig høring, hvem som har ansvaret for oppfølging og om man har kontrollsystemer.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XX Miljø

Kapittel II Vann

32007 L 0060 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/60/EF av 23. oktober 2007 om vurdering og styring av risikoen for oversvømmelser (vedlegg XX kap II OED)

Sammendrag av innhold

Direktivet har som formål å redusere og håndtere risikoen flom representerer for mennesker, miljø, infrastruktur og eiendom. Gjennomføring av direktivet innebærer 3 trinn:

Foreløpig flomrisikoanalyse.
Formålet er å avklare hvilke områder som trenger en flomrisikokartlegging/ forvaltningsplan for flomrisiko. Dette innebærer å vurdere flomfare basert på hydrologiske data; grovkartlegge konsekvens for mennesker, miljø og økonomi; og skille ut vassdrag (deler) med ubetydelig flomrisiko.

Flomrisikokartlegging.
For områder som i den foreløpige flomrisikoanalysen er vurdert å ha en flomrisiko av betydning, skal det gjennomføres en kartlegging av flomrisiko. Denne skal omfatte flomkart og konsekvenskart.

Vassdragsvise forvaltningsplaner for flom.

For områdene som skal flomrisikokartlegges skal det også utarbeides vassdragsvise forvaltningsplaner for flom. Formålet er å etablere et hensiktsmessig sikkerhetsnivå mot flomskade med sikte på å redusere flomfaren og konsekvensene av flommer for mennesker, miljø og økonomisk aktivitet. Forvaltningsplanen skal inneholde tiltak for å oppnå det planlagte sikkerhetsnivået.

Med utgangspunkt i de ulike forhold mht geografi, hydrologi og bosettingsmønster innenfor EU, er det overlatt til medlemslandene selv (subsidiaritetsprinsippet) å definere nødvendig sikkerhetsnivå, hvilke tiltak som skal gjøres for å oppnå denne sikkerheten og tempoet i gjennomføringen av tiltakene i forvaltningsplanene. Det slås fast at tiltak i medhold av direktivet må stå i forhold til den faktiske eller forventede flomrisikoen (proporsjonalitetsprinsippet). Den foreløpige flomrisikoanalysen reflekterer dette. Direktivet anses nært knyttet til Rammedirektivet for vann - WFD (2000/60/EF). Det vil være nødvendig med en koordinering og synkronisering med rammedirektivet. Det skal sikres aktiv involvering av berørte interessenter og disse prosessene skal skje koordinert med tilsvarende i henhold til rammedirektivet. Direktivet inngår i et arbeid med en handlingsplan mot flom (EU Flood Action Programme). Bakgrunnen for dette er de hyppige flommene i EUs vassdrag de siste årene. Handlingsplanen består av 3 hovedelementer: 1 - Kunnskapsbygging, informasjonsutveksling, 2- Koordinering av finansieringsordninger, 3 - Lovgivning – direktivsforslag. NVE har deltatt i arbeidet med handlingsplanen.

Merknader

Direktivet er hjemlet i artikkel 175(1) i EU-traktaten om miljøtiltak. Det sannsynligvis vil være behov for forskriftsendringer. Direktivet anses å være i tråd med dagens forvaltning av flomfare. Gjeldende politikk og virkemidler er basert på St.meld. nr. 42 (1996-97) OED ”Tiltak mot flom”. Ansvar for disse spørsmålene er tillagt OED/NVE. De viktigste elementene er:

Flomsonekartlegging - NVE startet i 1998 et flomsonekartprosjekt. Kartleggingen skal dekke de områdene i Norge som har størst skadepotensial, dvs. 130 områder innen 2007. Flomsonekart er detaljerte, digitale kart som viser oversvømte områder ved flommer med ulike gjentaksintervall. Arbeidet med flomsonekart videreføres, med et budsjett på om lag 7 mill kroner årlig.
Arealdisponering i flomutsatte områder - Kommunene har ansvaret for en forsvarlig arealdisponering langs vassdrag. Flomsonekartene er et viktig hjelpemiddel for kommunenes arealplanlegging. NVE har utarbeidet nye retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag. NVE har innsigelsesmyndighet i fht arealplaner i flomutsatte områder.
Fysiske sikringstiltak mot flom - NVE forestår bygging av sikringsanlegg langs vassdrag, for å forebygge mot flomskader samt reparasjon av skader ved flom. For 2010 bevilger OED ca 38 mill kr til flomsikring.
Flomvarslingstjeneste - NVE har en nasjonal, døgnkontinuerlig flomvarslingstjeneste. Tjenesten er bl.a. basert på NVEs landsdekkende stasjonsnett for vannføring, og NVEs hydrologiske beregningsmodeller. Varslingstjenesten er bl.a. viktig for beredskapsmyndighetene (fylkesmann, politi, kommunen).
Fra norsk side har det vært lagt vekt på at direktivet ikke fører til unødig ressursbruk i forhold til de intensjoner og mål skissert i direktivet (jf proporsjonalitetsprinsippet). Det faktum at betydelige deler av landet er ubebygd, må få konsekvenser for omfanget av kartlegging og planlegging i medhold av direktivet. Dette er materialisert i direktivet ved at det skal gjennomføres en foreløpig flomrisikoanalyse.

Det synes å være godt samsvar mellom målsetting og innhold i direktivet i forhold til St.meld. nr. 42 (1996-97). Et system med vassdragsvise forvaltningsplaner og påfølgende tiltak vil innebære en mer helhetlig forvaltning der hele nedbørfelt inngår i risikovurderingen. Direktivet vil også øke samordningen mellom sektorer, noe som forventes å bidra til redusert flomrisiko.

Direktivet anses å innebære en betydelig økt aktivitet mht kartlegging av flomfare og – risiko. Den foreløpige flomrisikoanalysen som direktivet legger opp til, vil innebære at betydelige strekninger må bli gjenstand for en identifisering av potensielle fareområder. Utarbeidelsen av detaljerte flomrisikokart og flomforvaltningsplaner med påfølgende tiltak vil også være nye aktiviteter som vil kreve økt ressursbruk, men det er ukjent hvor mange områder som må detaljkartlegges. Arbeidet vil bygge på NVEs erfaringer med flomsonekart, og det kan forventes synergieffekter med utarbeidelsen av vannregionplaner og tiltak etter vanndirektivet. I tillegg vil det være behov for ressurser til metodeutvikling og europeisk samarbeid.

På statlig nivå er forvaltningsansvaret knyttet til flomhåndtering i hovedsak plassert i OED-NVE-systemet. Det gjelder både mht hydrologi, flomvarsling, farekartlegging, sikringstiltak, damsikkerhet m.v. Ansvar for kartlegging av flom knyttet til overvann og havnivåstigning er ikke like tydelig klarlagt, og er under avklaring med FKD, MD og KRD. Det er forutsatt at NVE i stor grad er den aktør som må stå for de faglige bidrag knyttet til kartlegging i vassdrag og tiltak for å redusere flomrisiko fra vassdrag i forvaltningsplaner for flom. Det er enighet mellom OED og MD at OED vil være den ledende parten i arbeidet med flomdirektivet. Samarbeid med MD, Direktoratet for naturforvaltning (DN), fylkeskommunene og fylkesmennene vil være sentralt for å utarbeide vassdragsvise forvaltningsplaner for flom og for å koordinere flomdirektivet og vannrammedirektivet. Det vil også være behov for tett samarbeid med andre berørte aktører som kystverket, vegvesenet, jernbaneverket, kommuner, private utbyggere m.fl. Ressursbehovet knyttet til gjennomføringen av flomdirektivet er anslått til å kreve en økning av NVEs årlige budsjett, særlig ifm trinn 2 i kartleggingen og arbeidet med forvaltningsplaner starter for fullt. Det er også behov for ressurser til nasjonal koordinering, internasjonalt samarbeid, koordinering med vanndirektivet, utarbeidelse av retningslinjer og veiledere for regionale planer, fare- og risikokartlegging samt deltagelse i planprosesser i regionene. Det vil også være behov for ressurser til kartlegging av oversvømmelse fra hav og overvann, som er utenfor NVEs ansvarsområde. Dette anslås å koste 2 mill. kroner årlig. I tillegg forventes at andre statlige myndigheter som Kystdirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Direktoratet for naturforvaltning, Statens Forurensningstilsyn og fylkesmennene vil få et visst behov for økte ressurser tilknyttet deltagelse i møter og planprosesser. Det samlede ressursbehovet for disse aktørene anslås til å være 4 mill. kroner årlig. Forslag om økte bevilgninger til gjennomføring av flomdirektivet må behandles i den ordinære budsjettprosessen.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

-SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Vedlegg II Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering

Kapittel I Kjøretøyer

32008 L 0074 Kommisjonsdirektiv 2008/74/EF av 18. juli 2008 om endring av direktiv 2005/55 og 2005/78 som følge av endringer i krav til lette kjøretøy i forordning (EF) nr. 715/2007 (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Forordning 715/2007 som sist endret ved forordning 692/2008 innfører nye bestemmelser om avgasskrav til lette kjøretøy. I disse forordningene gjøres det endringer i definisjoner av hva som regnes som et lett kjøretøy og hva som regnes som et tungt kjøretøy. Dette innebærer at det blir behov for mindre justeringer av direktivene for avgasskrav til tunge kjøretøy. I tillegg presiseres det hvilke krav som gjelder for tunge bensinbiler og kravene til opacitetsmåling av dieseleksos tas inn under direktiv 2005/55. Dette var tidligere regulert gjennom direktiv 72/306/EØF som oppheves. Alle avgasskrav til tunge kjøretøy samles i direktiv 2005/55/EF. Dette innebærer en forenkling av regelverket.

Merknader

Rettsakten anses å være EØS-relevant og akseptabel. Direktivet vil bli implementert i norsk rett.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0001 Kommisjonsdirektiv 2009/1/EF av 7. januar 2009 om endring, med henblikk på tilpasning til den tekniske utvikling, av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/64/EF om typegodkjenning av kjøretøy med hensyn til gjenbrukelighet, gjenvinnbarhet og nyttiggjøringsmuligheter (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/1/EF endrer særdirektiv 2005/64/EF. Bakgrunnen for endringen er ønsket om økt fokus på gjenbrukelighet, gjenvinnbarhet og nyttiggjøringsmuligheter av de materialer og komponenter som brukes til fremstilling av kjøretøy.

Direktivet endrer direktiv 2005/64/EF bilag IV (Innledende vurdering av fabrikanten), ved innsettelse av nytt punkt 4. Endringen innebærer at det mellom kjøretøyfabrikanten og dennes leverandører skal institueres prosedyrer og tilsynsordninger som sikrer at kravene til gjenbrukelighet, gjenvinnbarhet og nyttiggjøringsmuligheter etterleves. For å oppfylle ovennevnte forutsetninger, skal kjøretøyfabrikanten anvende ISO 9000/14000 eller annet standardisert kvalitetssikringsprogram.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0067 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/67/EF av 13. juli 2009 om montering av lykter og lyssignaler på to- og trehjulet motorsykkel (kodifisering) (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Man har tidligere funnet det nødvendig å vedta harmoniserte krav til montering av lys og lyssignal på motorsykkel for å muliggjøre EF-typegodkjenning etter prosedyren som er fastsatt i direktiv 2002/24/EF.

Direktiv 2009/67/EF er en kodifisering av tidligere rettsakter. Direktivet opphever direktiv 93/92/EF med tillegg, og endringsdirektiv 2000/73/EF. Direktiv 93/92/EF er et særdirektiv til direktiv 92/61/EØF, som er endret ved direktiv 2002/24/EF (typegodkjenningsdirektivet for motorsykler).

Direktiv 2009/67/EF fastsetter tekniske krav til lys og lysanordninger, både generelle krav for alle to- og trehjulede motorsykler (bilag 1) og mer spesifikke krav for de enkelte undergrupper, jf. bilag 2 om krav til lysmontering for mopeder, bilag 3 for trehjulet moped og lette firehjuls motorsykler, bilag 4 for motorsykler, bilag 5 for motorsykkel med sidevogn, bilag 6 for trisykler.

Det presiseres at lysanordninger typegodkjent for kjøretøy i kategori M1 og N1 også kan benyttes på to- og trehjulet motorsykkel. Videre skal godkjenninger for lysanordninger gitt i henhold til ECE-regulativ 53 aksepteres som alternativ standard ved typegodkjenning av motorsykkel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0078 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/78/EF av 13. juli 2009 om støtteben til tohjulet motorsykkel (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonen har besluttet at senest etter hver tiende endring av et direktiv, skal direktivet kodifiseres for at det skal være enklere å lese og bruke.

Dette direktivet har til hensikt å foreta en slik kodifisering av direktiv 93/31/EØF av 14. juni 1993 om støtteben på to-hjulede motorsykler samt senere endringsdirektiv. Forslaget endrer ikke det materielle innholdet i tidligere direktiver, men er kun en sammenskriving. Direktivet anvendes fra 1. januar 2010.

Direktivet har vært foreslått i KOM(2003)147 som senere ble endret ved KOM(2006)262. Direktiv 93/31/EØF henviser til direktiv 92/61/EØF. Sistnevnte direktiv er senere erstattet ved direktiv 2002/24/EF. En konsekvens av dette er at anvendelsesområdet til direktiv 2009/78/EF omfatter kjøretøy som omhandels i direktiv 2002/24/EF. Videre er alle henvisninger til direktiv 92/61/EØF erstattet med henvisninger til direktiv 2002/24/EF.

Artikkel 1 – 3	**Artikkel 1 – 3**
Artikkel 4 nr. 1	Artikkel 4 nr. 1 og 2
Artikkel 4 nr. 2	Artikkel 4 nr. 3

-	Artikkel 5
-	Artikkel 6
Artikkel 5	Artikkel 7
Bilag I	Bilag I
Tillegg 1	Tillegg 1
Tillegg 2	Tillegg 2
-	Bilag II
-	Bilag III

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0108 Kommisjonsdirektiv 2009/108/EF av 17. august 2009 om endring av direktiv 97/24/EØF om to- og trehjulede motorvogner (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 97/24/EØF er et av særdirektivene til direktiv 2002/24/EF om typegodkjenning av to- og trehjulede motorvogner.

Kommisjonen finner det hensiktsmessig at den typegodkjenningsprosedyren som benyttes til måling av avgass for motorsykler tilpasses slik at den også kan benyttes for måling av avgass fra hybridkjøretøy. Det er i denne forbindelse hensiktsmessig å innføre en prosedyre som tilsvarer prosedyren i ECE-regulativ 83. Det blir av samme grunn også gjort endringer i forhold til prosedyrene for måling av støy fra motorsykler. Det gjøres ingen endringer av støygrensene som er fastlagt i direktiv 97/24/EØF. Det er på denne bakgrunn foretatt følgende endringer i direktiv 97/24/EØF:

Bilag II til kap. 5 i direktiv 97/24/EØF endres i samsvar med bilag I til dette direktivet.
Bilag III til kap. 9 i direktiv 97/24/EØF endres i samsvar med bilag II til dette direktivet.
Bilag IV til kap. 9 i direktiv 97/24/EØF endres til å være i overenstemmelse med bilag III til dette direktivet.

De nevnte punkter gjelder prøvemetoder.

Merknader

Forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) må endres for å implementere direktivet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0078 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 78/2009 av 14. januar 2009 om typegodkjenning av kjøretøy med henblikk på beskyttelse av fotgjengere og andre myke trafikanter og om endring direktiv 2007/46/EF og opphevelse av direktivene 2003/102/EF og 2005/66/EF (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Forordningen er en av flere rettsakter som vedrører typegodkjenningsprosedyrer i henhold til direktiv 2007/46/EF. Forordningen endrer direktivets bilag I, III, IV, VI og XI. Endringene i bilagene består i all hovedsak av presiseringer av ordlyden i bilagene, samt korrekte hjemmelshenvisninger.
Forordningen stiller krav til konstruksjon og funksjoner for kjøretøy og frontalbeskyttelsessystemer til beskyttelse av fotgjengere, og skal erstatte direktiv 2003/102/EF og 2005/66/EF på dette området, uten at de tekniske kravene nødvendigvis blir strengere enn dagens direktiver.

Forordningen omfatter M1 og N1 -kjøretøy (personbiler og varebiler) slik disse er definert i godkjenningsdirektivet, samt separate tekniske komponenter til disse. For kjøretøy i gruppe N1, samt for M1-kjøretøy som er avledet fra N1-kjøretøy og som har totalvekt over 2500 kg, gjøres det unntak fra deler av de tekniske testene, jf. forordningens artikkel 2 nr. 2.
Bestemmelsene i forordningen skal benyttes fra 24. november 2009.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0079 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 79/2009 om typegodkjenning av hydrogendrevne kjøretøy, og om endringer av direktiv 2007/46/EF (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Forordningen omhandler tekniske basiskrav for EF-typegodkjenning av hydrogendrevne M og N kjøretøy (personbiler, varebiler, lastebiler, busser m.m). Bakgrunnen for forordningen er blant annet å øke antallet miljøvennlige kjøretøyer på markedet.

Det vil senere bli utarbeidet en kommisjonsforordning med detaljerte tekniske bestemmelser som er nødvendige for å typegodkjenne hydrogenbiler i henhold til denne forordningen. Disse vil bli fastsatt gjennom "komitologiprosedyren" med innspill fra eksterne arbeidsgrupper og organisasjoner.
Disse rettsaktene vil tilsammen innebære en betydelig forenkling av godkjenningsprosessen for hydrogenbiler i EØS-området, og sikre at det blir enhetlige tekniske krav i hele området.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1060 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1060/2008 om endring av bilag I,III,IV,VI,VII,XI og XV til direktiv 2007/46/EF (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Typegodkjenningsdirektiv 70/156/EØF blir 29. april 2009 erstattet av direktiv 2007/46/EF. Etter at godkjenningsprosessen for direktivet kom i gang i EU, har det trådt i kraft nye direktiver og fordninger som endrer direktiv 70/156/EØF. Disse endringene har det ikke kunnet tas høyde for i godkjenningsprosessen i EU knyttet til direktiv 2007/46/EF. Det har også blitt vedtatt flere ECE-regulativer i Geneve som EU har tiltrådt. Disse er sidestilt med de kravnivå som oppstilles i særrettsaktene.I vedlegg IV (og vedlegg XI for kjøretøy til særlig anvendelse) er de rettssakter med tekniske krav som kjøretøyene skal godkjennes etter tatt inn. Vedleggene inneholder EF-rettsakter, samt lister med ECE-regulativer som kan benyttes alternativt til EF-rettsaktene. For EF-rettsakter gjengis bare grunnrettsaktene, mens det for ECE-regulativer også gjengis endringsserien.

Ved forordning (EF) nr. 1060/2008 blir endringene som har blitt gjort i direktiv 70/156/EØF etter at vedtagelsesprosessen av direktiv 2007/46/EF kom i gang, tatt inn som en del av direktiv 2007/46/EF. Følgende bilag til direktiv 2007/46/EF erstattes av bilagene i forordningen:
-bilag I erstattes av bilag I som er en fullstendig liste med opplysninger til bruk i forbindelse med typegodkjenning av kjøretøy -bilag III erstattes av bilag II som er en liste som angir hvilke rettsakter som gjelder i forbindelse med typegodkjenning av kjøretøy -bilag IV erstattes av bilag III som er modell av typegodkjenningsttesten-bilag VI erstattes av bilag IV som beskriver en modell av typegodkjenningsattesten -bilag VII erstattes av bilag V som angir et nummeringssystem i forbindelse med ustedelse av typegodkjenning-bilag XI erstattes av bilag VI som inneholder lister over rettsakter med kravnivå til bruk ved godkjenning av spesielle kjøretøy -bilag XV erstattes av bilag VII som inneholder en oversikt over rettsakter hvor fabrikanten kan utpekes som prøveinstans.

Merknader

Særdirektivene hvor de tekniske kravnivå fremgår, og som forordning (EF) nr. 1060/2008 viser til, er implementert i dagens kjøretøyforskrift.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0385 Kommisjonsforordning (EF) nr. 385/2009 av 7. mai 2009 om erstatning av vedlegg IX til europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/46/EF (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

I direktiv 2007/46 er det fastsatt en harmonisert ramme med administrative bestemmelser og generelle krav til kjøretøy. Dette innebærer at fabrikanten som har en typegodjenning er forpliktet til å levere en COC, som skal følge med hvert kjørtøy. I direktiv 2007/46/EF bilag IX finnes det en modell av COC, som er en offisiell erklæring om at kjørtøyet er i henhold til den typegodkjente utgaven. Det er viktig at COC er forståelig og inneholder relevante opplysniger som skal gjøre det enklere for godkjenningsmyndigheten. Nåværende COC har ikke vært endret siden 2001. Kommisjonen har på bakgrunn av at det er kommet et nytt rammedirekteiv 2007/46/EF funnet det nødvendig å ajourføre COC. Bilag IX i 2007/46/EF erstattes derfor med denne forordningen. Ny COC betyr at kjørtøyfabnrikanten må gjøre endringer i sine rutiner, noe som innebærer at det må være en passende overgangsperiode.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0595 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 595/2009 av 18. juni 2009 om typegodkjenning av kjøretøy og motorer med hensyn til avgass fra tunge kjøretøyer (Euro VI) og om adgang til reparasjons- og vedlikeholdsinformasjon om kjøretøy (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Forordningen inneholder nye avgasskrav til alle klasser tunge kjøretøy og motorer til tunge kjøretøy, Euro VI, som vil bli gjort gjeldende fra 31. desember 2012 for nye typegodkjenninger av kjøretøy og motorer, og 31. desember 2013 for alle nye registreringer av kjøretøy.
Forordningen innebærer en kraftig skjerpelse av kravene til utslipp av NOx og partikler. NOx-utslippet reduseres med 80% og partikkelutslippet halveres i forhold til Euro V kravene som er vedtatt og som ble obligatoriske fra 2008.

Forslaget til forordning ble presentert for EUs avgassgruppe (Motor vehicle emission group) 6. november 2007, hvor Norge var tilstede som observatør. Det har vært gjennomført en offentlig internett-høring der 4 alternative forslag til krav ble presentert. Det ble i forbindelse med dette sendt en forespørsel fra Vegdirektoratet til Samferdselsdepartementet om hvorvidt departementet hadde synspunkt til dette. Som følge av at Samferdselsdepartementet ikke hadde et offisielt standpunkt til høringen, ble det ikke sendt høringssvar fra Norge. EU har tatt hensyn til høringssvarene som kom i valg av alternativ. Det strengeste alternativet ble valgt og introduksjonstidspunktet ble satt til 2012/2013 for å gi EU-kommisjonen nok tid til å skrive de tekniske bestemmelsene, og bilprodusentene tilstrekkelig tid til å utvikle produktene.

Det vil bli en todelt prosess. Kravnivåer og introduksjonsdatoer er vedtatt som en EU-parlament og EU-råds forordning, mens de tekniske bestemmelsene etter fullmakt fra Parlamentet og Rådet, blir innført via en forordning fra Kommisjonen. Arbeidet med de tekniske bestemmelsene er i gang og blir behandlet i EUs Motor Vehicles Emissions Group (MVEG).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0661 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 661/2009 av 13. juli 2009 om krav til typegodkjenning for den generelle sikkerhet til kjøretøy og tilhengere, samt systemer, komponenter og separate tekniske enheter til sådanne kjøretøy (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

Hensikten med forordningen er å oppnå et harmonisert regelverk for kjøretøy, og forordningen vil erstatte rundt 150 eksisterende direktiver (50 grunndirektiver og ca 100 relaterte endringsdirektiv). Forordningen har også til formål å styrke sikkerheten i kjøretøy ved enkelte nye krav om obligatoriske sikkerhetstiltak, samt styrke kjøretøyers miljømessige egenskaper ved strengere krav til støy og CO2-utslipp (ved lavere rullemotstand) fra dekk. Forordningen vil føre til et enklere regelverk og mindre administrativt arbeid ved å forenkle typegodkjenningsprosessen. Ny teknologi er nå tilgjengelig som kan gi store forbedringer når det gjelder sikkerhet for kjøretøyer. Sammenliknet med eksisterende direktiver legger forordningen inn nye krav for elektronisk stabilitetskontroll, dekktrykksovervåkning, automatisk nødbremsesystem for tunge kjøretøy og "lane departure warning" for tunge kjøretøy. Videre er det satt strengere krav til støy fra dekk, og det er introdusert krav til våtgrep og krav til rullemotstand for dekk for å redusere CO2-utslippet.

Merknader

Det er kravene til støy fra dekk som har skapt mest debatt i utarbeidelsen av denne forordningen. Parlamentet v/ IMCO (fagkomiteen for saker som gjeld det indre marked) ønsket strengere krav enn det opprinnelige forslaget til Kommisjonen. Rådet har imidlertid gått inn for mildere krav enn Kommisjonens forslag. Det er først og fremst støykravene til dekk for tunge kjøretøy (C3) som har vært omdiskutert. Særlig Sverige og Finlands representanter i Rådet har tatt til orde for lempeligere støykrav til vinterdekk for tunge kjøretøy. Statens forurensingstilsyn og Vegdirektoratet har vært svært engasjert i saken, og bidratt med grunnlagsmateriale som har medvirket til IMCOs posisjon. Vegdirektoratet og Statens forurensingstilsyn mener det ikke finnes noe grunnlag for å hevde at det er et behov for lempeligere støykrav for vinterdekk på tunge kjøretøy. EU har likevel besluttet å ha lempeligere støykrav til snødekk (jf. nedenfor), og gitt i oppdrag til UNECE å bidra til klare definisjoner av snødekk, drivdekk og dekk til særskilt bruk. Norge deltar i arbeidsgruppen under UNECE i Geneve, som har fått tildelt denne oppgaven. Det finnes støykrav til dekk i dag, men disse er så lempelige at de fleste dekk tilfredsstilte kravene allerede da de kom i 2001.

Verdiene i tabellen under viser hvilke krav som blir gjort gjeldende i forordningen. Kravene vil gjelde fra november 2012 for nye dekk og for alle dekk fra november 2016:
C1 dekk- dekk som i hovedsak er konstruert for personbiler og deres tilhengere
C2 dekk- dekk som hovedsaklig er konstruert for busser, varebiler og lastebiler og deres tilhengere og hvor dekkene er godkjent for maksimalt 1450 kg ved en hastighetsmerking på 140 km/t eller mer

C3 dekk- dekk som hovedsaklig er konstruert for busser, varebiler og lastebiler og hvor dekk er godkjent for maksimalt 1450 kg belastning ved en hastighetsmerking på 130 km/t og mindre, samt dekk som er godkjent for 1500 kg eller me

Dekklasser EC/2001/43	Nye dekklasser COM (2008)316	Nominell bredde (mm) / bruksområde	Eksisterende krav, dB(A)	Nye krav (Kommisjonen), dB(A)
C1A	C1A	< 185	72	70
C1B		73		

C1C			74	
C1D	C1B	>185 ≤ 215	75	71
C1E	C1C	>215 ≤ 245	76	71
C1D		>245 ≤ 275	72	
C1E		> 275	74	
C2 Normal	C2	Normal	75	72
C2 Snow/Traction	C2	Traction	77 snow	73 traction
C2 Special	-		78	
C3 Normal	C3	Normal	76	73
C3 Snow/Traction	C3	Traction	78 snow	75 traction
C3 Special	-		79	

CO_2-utslippskrav personbiler
Det gis et tillegg (dvs. lempeligere krav enn det som fremgår av tabellen ovenfor) for noen typer dekk, som snødekk og dekk til særskilt bruk:
Vedr. C1 dekk: For snødekk, dekk til ekstra belastning eller forsterkede dekk eller enhver kombinasjon av disse klassifikasjoner, heves grenseverdiene med 1 dB(A).
Vedr. C2 og C3 dekk: For dekk til sæskilt bruk heves grenseverdier med 2 dB(A). For snødekk i kategori C2 drivdekk (traction) tillates 2 dB(A) ekstra. For alle andre kategorier av dekk i klasse C2 og C3 tillates 1 dB(A) ekstra for snødekk.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 0631 Kommisjons-forordning (EF) nr. 631/2009 av 22. juli 2009 om gjennomføringsbestemmelser for bilag I til Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 78/2009 om typegodkjenning av kjøretøy for så vidt angår beskyttelse av fotgjengere og andre trafikanter og om endring av direktiv 2007/46/EF, samt opphevelse av direktiv 2003/102/EF og 2005/66/EF (vedlegg II kap I SD)

Sammendrag av innhold

I forordning (EF) nr. 78/2009 anføres det grunnleggende krav til beskyttelse av fotgjengere og andre myke trafikanter. Kravene til prøvemetode som er angitt i forordning 78/2009/EF er basert på kravene i direktiv 2003/102/EF. Ifølge en undersøkelse som er foretatt i Storbritannia er det behov for å forbedre prøvemetodene samt nye tekniske krav. Kommisjonen har derfor funnet det nødvendig å fastsette nye

tekniske krav for prøving av fotgjengerbeskyttelsen. Forordningen opphever direktiv 2003/102/EF og 2005/66/EF. Tekniske krav til fotgjengerbeskyttelsen er angitt i bilag I i forordningen.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel II Jord- og skogbrukstraktorer

32009 L 0061 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/61/EF av 13. juli 2009 om montering av lykter og lyssignaler på landbruks- og skogbrukstraktorer (vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

Man har tidligere funnet det nødvendig å vedta harmoniserte krav til montering av lys på landbruks- og skogbrukstraktorer for å muliggjøre EF-typegodkjenning av traktorer i henhold til prosedyren som er fastsatt i direktiv 2003/37/EF.

Direktiv 2009/61/EF er en kodifisering av tidligere rettsakter, og inneholder ingen nye tekniske krav. Direktivet opphever direktiv 78/933/EØF som endret ved direktiver 82/890/EØF, 97/54/EF, 1999/56/EF, 2006/26/EF. Direktiv 78/933/EØF er et særdirektiv til direktiv 74/150/EØF, som er erstattet av 2003/37/EF (typegodkjenningsdirektivet for traktorer).

Direktiv 2009/61/EF fastsetter tekniske krav til montering av lys og lysanordninger i forbindelse med typegodkjenning av traktorer.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0068 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/68/EF av 13. juli 2009 om komponenttypegodkjenning av lys og lyssignaler til landbruks- og skogbrukstraktorer (kodifisering) (vedlegg II kap II SD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/68/EF er en kodifisering av tidligere rettsakter. Direktivet fastsetter tekniske bestemmelser for konstruksjon og produksjon av lys og lyssignaler. Direktivet opphever direktiv 79/532/EØF som endret ved direktiver 82/890/EØF og 97/54/EF. Direktiv 79/532/EØF er et særdirektiv til direktiv 74/150/EØF, som er erstattet av 2003/37/EF.

Direktiv 2009/61/EF fastsetter harmoniserte tekniske krav til montering av lys og lysanordninger i forbindelse med typegodkjenning av traktorer. Typegodkjenningsprosedyren er regulert nærmere i direktiv 2003/37/EF. Lys og lysanordninger som innehar komponent-typegodkjenning i henhold til tidligere vedtatte direktiver som gjelder for andre kategorier av motorvogner, kan monteres og brukes på traktorer.

Det kan ikke nektes utstedelse av EF-typegodkjenning eller nasjonal typegodkjenning dersom traktorer har lyskomponenter som er merket med EF-komponenttypegodkjenningsmerket som beskrevet i direktiv 2009/68/EF, og montert i hht 2009/61.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0060 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/60/EF av 13. juli 2009 om maksimal konstruktiv hastighet på jord- eller skogsbrukstraktor, samt tilhengere til slike traktorer (kodifisert utgave) (vedlegg II kap II SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonen har besluttet at etter hver tiende endring av et direktiv, skal dette kodifiseres for at det skal være lettere å lese og enklere å bruke. Direktiv 74/152/EØF med endringer kodifiseres ved direktiv 2009/60/EF.

Direktiv 2009/60/EF beskriver maksimal hastighet til traktorer som er omfattet av direktiv 2003/37/EØF. I direktivets bilag I er det beskrevet hvordan prøvingen skal utføres på traktor og henger. Kodifiseringen innebærer at direktiv 74/152/EØF oppheves og erstattes med direktiv 2009/60/EF.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0058 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/58/EF av 13. juli 2009 om slepeanordninger og reversgear på traktor (kodifisering) (vedlegg II kap II SD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/58/EF er en kodifisering av tidligere rettsakter, og omhandler slepeanordninger og reversgir for traktorer. Direktivet opphever direktiv 79/533/EØF. Direktiv 79/533/EØF er et særdirektiv til direktiv 74/150/EØF, som er erstattet av 2003/37/EF. Direktiv 79/533/EØF er endret flere ganger. For å klargjøre regelverket, samt av rasjonaliseringshensyn, kodifiseres direktivet med senerer endringer ved nytt direktiv 2009/58/EØF. Direktiv 2009/58/EF gjelder for traktor med en maksimum hastighet på 40 km/t.
Det foreligger ingen materielle endringer i direktivet. Det kan ikke nektes utstedelse av EF-typegodkjenning eller nasjonal typegodkjenning dersom traktorer har slepeanordninger og reversgir som tilfredsstiller bestemmelsene i direktivets vedlegg I og II.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0059 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/59/EF av 13. juli 2009 om speil på landbruks- og skogsbrukstraktor (kodifisering) (vedlegg II kap II SD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/59/EF er en kodifisering av tidligere rettsakter. Direktivet opphever direktiv 74/346/EØF om speil på landbruks- og skogbrukstraktor. Direktiv 74/346/EØF er et særdirektiv til direktiv 74/150/EØF. Begge direktiv er blitt endret flere ganger. Direktiv 74/150/EØF er erstattet av nytt grunndirektiv 2003/37/EF. For å klagjøre regelverket, samt av rasjonaliseringshensyn, er direktiv 74/346/EØF kodifisert ved direktiv 2009/59/EF. Direktivet gjelder for traktor med maksimums hastighet på 40 km/t.

Det foreligger ingen materielle endringer i direktivet. Det kan ikke nektes utstedelse av EF-typegodkjenning eller nasjonal typegodkjenning for traktorer som tilfredsstiller kravene i direktivet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XI Elektronisk kommunikasjon, audiovisuelle tjenester og informasjonssamfunnstjenester

32008 L 0006 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/6/EF av 20. februar 2008 om endring av direktiv 97/67/EF vedrørende full realisering av det indre marked for posttjenester i Fellesskapet (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Det tredje postdirektivet ble vedtatt 27. februar 2008. Det er ikke vesentlige endringer fra det direktivutkastet som forelå høsten 2007. Dato for gjennomføring av liberaliseringen av det indre markedet for posttjenester er satt til 31. desember 2010 med mulighet for enkelte navngitte medlemsstater til å utsette liberaliseringen i ytterligere 2 år - dvs. til 31. desember 2012. Bakgrunnen for det tredje postdirektivet er ønsket om å utnytte fordelene ved det indre markedet for posttjenester fullt ut gjennom en full liberalisering av hele markedet. Posttjenester i Fellesskapet er i dag regulert gjennom postdirektivet fra 1997 (97/67/EF) som garanterer borgerne posttjenester av høy kvalitet. Direktivet har høyest mulig tjenestekvalitet som mål, gjennom en progressiv åpning av markedet ved gradvis å redusere omfanget av eneretten (fra 2006 redusert til 50 gram). Det nye direktivet er det siste steget i en lang reformprosess, der man allerede har sett at store deler av det europeiske postmarkedet har blitt liberalisert. Direktivet pålegger medlemsstatene fortsatt å opprettholde universelle tjenester for alle kunder når det gjelder innsamling og levering av post minst 5 dager i uken til overkommelige priser i hele territoriet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32006 L 0024 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/24/EF av 15. mars 2006 om lagring av opplysninger som genereres eller behandles i forbindelse med levering av offentlig tilgjengelige elektroniske kommunikasjonstjenester eller av offentlige kommunikasjonsnett, og om endring av direktiv 2002/58/EF (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Formålet med direktivet er å harmonisere de enkelte EU-medlemslands lovgivning knyttet til lagring av nærmere definerte data fremkommet ved bruk av elektronisk kommunikasjon. Hensikten er å gi justismyndighetene et verktøy for å avdekke, etterforske og rettsforfølge alvorlige kriminelle handlinger. Hva som er alvorlig krimininalitet skal i henhold til direktivet defineres av medlemslandene.

I direktivet er ”data” definert som både trafikkdata, lokaliseringsdata og abonnements- og brukerdata i tilknytning til disse. Forslaget presiserer hvilke kategorier data som skal lagres: Data som er nødvendig for å spore og identifisere kilder til kommunikasjon, data nødvendig for å spore og identifisere destinasjon, data nødvendig for å identifisere dato, tid og varighet for kommunikasjonen, data nødvendig for å identifisere type kommunikasjon, data nødvendig for å identifisere brukers kommunikasjonsutstyr og data nødvendig for å identifisere lokalisering av mobilt utstyr. Med bruker menes enhver privatperson eller virksomhet. Innholdet i den overførte kommunikasjonen er unntatt fra direktivet.

Direktivet krever at medlemslandene må sikre at tilbydere av offentlige elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester må lagre de ovennevnte data i minimum seks måneder og maksimum to år. Medlemslandene må videre sikre at tilbyderne respekterer som et minimum de prinsipper for datasikkerhet som direktivforslaget fremmer. Hver medlemsstat skal utpeke en eller flere offentlige myndigheter som skal ha ansvaret for å overvåke sikkerheten knyttet til lagring av data. Medlemslandene skal videre sikre at bevarte data blir lagret på en slik måte at de kan bli overført til kompetente myndigheter uten unødvendige forsinkelser.

Direktivet krever at medlemslandene årlig skal sørge for statistikk til EU-kommisjonen om de saker hvor informasjon har blitt gitt til kompetente myndigheter. Det skal også føres statistikk over tidsforløpet mellom dato for datalagring og dato for etterspørsel etter de lagrede data fra kompetente myndigheter og saker der anmodninger om data ikke har kunnet bli møtt.

Kommisjonen skal legge frem en evaluering av ordningen til Europaparlamentet og Rådet innen tre år fra iverksettelsestidspunktet.

Merknader

Direktivet er fremsatt under første pilar, med hjemmel i artikkel 95 i EU-traktaten. Hjemmelsbruken er en indikasjon på at direktivet i utgangspunktet er EØS-relevant, men den er ikke avgjørende. Det er ingen regel om lagringsplikt per i dag i norsk lovverk. Ekomloven § 2-7 oppstiller en rett for tilbyderne av elektronisk kommunikasjon til å lagre data inntil de ikke lenger er nødvendige for kommunikasjons- eller faktureringsformål. Når dataene ikke lenger er nødvendige for dette formålet, inntrer en sletteplikt. Paragrafen åpner for at ytterligere regler kan gis i forskrift. Ekomloven § 2-8 pålegger tilbyder å tilrettelegge for lovbestemt tilgang til informasjon. I paragrafens tredje ledd gis mulighet for at ytterligere krav til tilrettelegging, herunder innføring av plikt til å lagre trafikkdata i en bestemt periode, kan gis i forskrift.

Rettsakten forventes å få rettslige konsekvenser i Norge dersom direktivet vurderes som EØS-relevant, i den forstand at det må gjennomføres endringer i lovgivningen om elektronisk kommunikasjon. Det vil også måtte vurderes endringer i straffeprosessloven.

Rettsakten vil, dersom den vurderes som EØS-relevant, også få administrative konsekvenser i Norge. Post- og teletilsynet og Datatilsynet vil som følge av rettsakten kunne få utvidede tilsynsoppgaver. Rettsakten vil kunne få økonomiske konsekvenser for tilbydere som skal utføre pålegg i henhold til rettsakten, og myndigheter avhengig av nasjonal modell for kostnadsdekning.

Direktivet ble formelt vedtatt 15.mars 2006, og skal være implementert i medlemsstatene innen 15. september 2007. Direktivet åpner for en utsatt implememtering for data knyttet til Internett til 15. mars 2009.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 0114 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/114/EF av 16. september 2009 om endring av rådsdirektiv 87/372/EØF om frekvensbånd som reserveres for koordinert introduksjon av offentlige paneuropeiske digitale landbaserte mobile kommunikasjoner i Fellesskapet (GSM-direktivet) (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Prosessen for denne rettsakten startet opprinnelig med et forslag om oppheving av direktiv 87/372/EØF, men dette førte ikke frem fordi EU-parlamentet motsatte seg en slik fremgangsmåte.

Direktivet foreskriver endringer i direktiv 87/372/EØF som er nødvendige for at 900 og 1800 MHz-båndene (også kalt GSM-båndene) skal kunne benyttes av annen og mer moderne mobilkommunikasjonsteknologi enn GSM. Det henvises spesifikt til UMTS.

Parallelt med denne endringen er det også vedtatt en ny kommisjonsbeslutning som skal gi det rettslige grunnlaget for at GSM-frekvensene kan benyttes til tredje generasjons mobiltjenester (3G) så snart GSM-direktivet har blitt endret. Se separat omtale av denne kommisjonsbeslutningen.

Formålet med direktivendringene er å gi grunnlag for ny regulering som vil gi mulighet for anvendelse av frekvensene i 900 og 1800 MHz-båndene ikke bare til GSM, men også til UMTS og eventuelle andre teknologier som viser seg å kunne sameksistere tilfredsstillende med GSM. Dette gjøres for å tilpasse rammen for frekvensforvaltningen til den teknologiske utviklingen, slik at flere tjenester kan tas i bruk og frekvensene kan utnyttes mer optimalt. GSM-direktivet har i de senere år fremstått som utdatert jf. de siste års utvikling innenfor trådløs teknologi.

Merknader

Utviklingen som direktivet legger grunnlag for er ønskelig sett fra norske myndigheters side. Det pågår allerede her i Norge et konkret frekvensomleggingsarbeid i 900 MHz-båndet som vil føre til at frekvenstillatelsesinnehaverne allerede i første halvår 2010 vil ha forusetninger for å kunne introdusere UMTS i dette båndet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0343 Kommisjonsbeslutning 2009/343/EF av 21. april 2009 om endring av beslutning 2007/131/EF av 21. februar 2007 om harmonisering av frekvensressurser til utstyr som benytter ultrabredbåndsteknologi (UWB) (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Formålet med UWB-beslutningen er å tillate bruk av radiofrekvenser for utstyr som benytter ultrabredbåndsteknologi, samt å harmonisere vilkårene for slik bruk. Beslutningen skal anvendes uten at anvendelsen av direktiv 1999/5/EF (R&TTE direktivet) og andre felleskapsbestemmelser som tillater bruk av radiofrekvenser til bestemte typer utstyr som benytter ultrabredbåndsteknologi, innskrenkes. Medlemsstatene skal tillate at utstyr som benytter ultrabredbåndsteknologi bruker radiofrekvenser på et ikke-interferensskapende og ikke beskyttet grunnlag under forutsetning at utstyret oppfyller bestemmelsene i vedlegget til beslutningen og at bruken skjer innendørs. Det forutsettes at utstyr som brukes utendørs ikke er tilsluttet en fast installasjon, fast infrastruktur, fast utendørs antenne, et motorkjøretøy eller et jernbanekjøretøy.

Ultrabredbåndsteknologi kan karakteriseres ved en meget svak effektutstråling over et meget bredt frekvensbånd. Teknologien kan tenkes å åpne for en mengde anvendelser innen kommunikasjon, måling, stedbestemmelse, medisin, overvåkning og bildedannelse på en rekke av Fellesskapets politikkområder, deriblant informasjonssamfunnet og det indre marked. Målsettingen i denne forbindelse er at gjeldende rettsregler fremmer oppbygning av økonomisk levedyktige markeder for bruk av ultrabredbåndsteknologi i takt med at kommersielle muligheter oppstår.

Endringene i beslutningen er at maksimal tillatt spektraltetthet for noen bånd er økt, det er gitt tillatatelse til bruk av UWB-utstyr på kjøretøy og tog på visse vilkår, grensene for utstråling er økt dersom en bruker forskjellige teknikker som reduserer faren for interferens, og det er gitt tillatelse til Building Material Analysis (BMA)-utstyr.

Beslutningen er basert på de tekniske studier som CEPT har gjennomført i henhold til mandat fra EU kommisjonen.

Medlemsstatene skal nøye følge bruken av de i vedlegget anførte frekvensbånd for utstyr som benytter ultrabredbåndsteknologi. Resultatene skal innrapporteres til Kommisjonen med sikte på nyvurdering av beslutningen.

Merknader

Kommisjonens beslutning om harmonisert bruk av frekvensressurser til utstyr som benytter ultrabredbåndsteknologi – heretter UWB-beslutningen – er gitt med rettsgrunnlag i EF-traktaten og frekvensvedtaket (Radio Spectrum Decision) 676/2002/EF, og da særlig art. 4 (3).
Gjeldende norsk rett på området fremgår av ekomloven § 6-2, kapittel 8 og fribruksforskriften. Når det gjelder håndhevelse av bestemmelsene tas det også hensyn til forpliktelser som følger av internasjonale overenskomster som Norge har sluttet seg til, herunder forpliktelser etter EØS-avtalen. Den nye fribruksforskriften som trer i kraft 1. juli 2009 er i henhold til endringene i UWB-beslutningen. Det vil derfor ikke være behov for ytterligere tilpasninger i norsk regelverk.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0381 Kommisjonsbeslutning 2009/381/EF av 13. mai 2009 om endring av beslutning 2006/771/EF om harmonisering av frekvensressurser til utstyr for kortholdskommunikasjon (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsbeslutning 2009/381/EF om harmonisering av frekvensressurser til utstyr for kortholdskommunikasjon – heretter SRD-beslutningen – er gitt med rettsgrunnlag i EF-traktaten og frekvensvedtaket (Radio Spectrum Decision) 676/2002/EF, og da særlig art. 4(3). Dette er den andre endringen av SRD-beslutningen.

Formålet med SRD-beslutningen er å etablere et politisk og rettslig grunnlag for harmonisering av frekvensbånd og tilhørende tekniske parametere med henblikk på adgang til og effektiv utnyttelse av frekvensressurser til utstyr for kortholdskommunikasjon på en slik måte at utstyret kan klassifiseres i "klasse 1", jf. beslutning 2000/299/EF.

Utstyr for kortholdskommunikasjon, for eksempel alarmer, utstyr til lokal kommunikasjon, døråpnere og medisinske implantater må på bakgrunn av dets allestedsnærvær i EU og i verden generelt tilkjennes en stadig viktigere rolle i økonomien og i hverdagen.

Kortdistanseutstyr er typisk massemarkedsprodukter og/eller bærbare produkter som lett kan tas med og anvendes på tvers av grenser. Forskjellige frekvensadgangskrav utgjør en begrensning av den frie bevegelighet, øker produksjonskostnadene og skaper risiko for skadelig interferens vis-a-vis andre radioapplikasjoner og tjenester. Målsettingen med beslutningen er et felles regelverk for utstyr for kortholdskommunikasjon slik at utstyret kan markedsføres og tas i bruk uten begrensninger i hele Fellesskapet.

Denne type utstyr anvender frekvenser med lav utstråling effekt og har en kort rekkevidde. Dette begrenser normalt utstyrets evne til å skape interferens for andre frekvensbrukere, og det er grunnen til at denne type utstyr kan dele frekvensbånd med andre tjenester enten de krever tillatelse eller ikke, uten å forårsake skadelig interferens. Utstyret kan også anvendes sammen med annet kortholdskommunikasjonsutstyr.

Kommisjonen har anbefalt at frekvensbruken for slikt ustyr ikke bør gjøres til gjenstand for individuell tillatelsesprosedyre i henhold til Europaparlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF (autorisasjonsdirektivet).

Radiokommunikasjonstjenester som definert i ITUs radioreglement har fortrinnsrett foran kortholdskommunikasjonsutstyr, og det er ikke noe krav om at bestemte typer kortholdskommunikasjonsutstyr skal beskyttes mot interferens fra slike tjenester. Det vil være opp til fabrikanten av utstyret å beskytte det mot skadelig interferens både fra radiokommunikasjonstjenester og

fra andre systemer for kortholdskommunikasjonsutstyr som drives i overensstemmelse med gjeldende fellesskapsregler eller nasjonale regler.

De tekniske parametrene for SRD-utstyr er angitt i vedlegget til endringsbeslutningen som erstatter vedlegget til den opprinnelige beslutningen. Endringene i SRD-beslutningen består i at en rekke nye frekvensbånd er inntatt i vedlegget. Disse båndene er avsatt til fjernmåling av nivået i tanker, og fjernstyring av modell- biler, båter eller fly. Endringene skjer på bakgrunn av en rapport fra CEPT, som har et stående mandat fra Kommisjonen om å oppdatere SRD-beslutningen på bakgrunn av den teknologiske og markedsmessige utviklingen for kortholdskommunikasjon.
Medlemsstatene skal nøye følge bruken av de berørte frekvensbånd og innberette resultatene til Kommisjonen med sikte på en rettidig nyvurdering av beslutningen.

Merknader

Gjeldende norsk rett på området fremgår av ekomloven § 6-2 og fribruksforskriften. Når det gjelder håndhevelse av bestemmelsene tas det også hensyn til forpliktelser etter internasjonale overenskomster som Norge har sluttet seg til, herunder forpliktelser etter EØS-avtalen.Innholdet i beslutningen gjenspeiles i fribruksforskriften av 2. juni 2009, som trer i kraft 1. juli 2009. De nye båndene er inntatt i §§ 21 og 22.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0766 Kommisjonsbeslutning 2009/766/EF av 16. oktober 2009 om harmonisering av 900- og 1800 MHz-frekvensbåndene for bakkebaserte systemer som kan tilby pan-europeiske elektroniske kommunikasjonstjenester i Fellesskapet (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsbeslutningen åpner for at frekvensbåndene omkring 900 MHz og 1800 MHz (GSM-båndene) skal kunne brukes til annen mobilteknologi enn GSM. Disse frekvensbåndene har hittil vært reservert for bruk til GSM-systemer gjennom det såkalte GSM-direktivet (direktiv 87/372/EØF).

I EU har det vært gjort et forsøk på å oppheve direktiv 87/372/EØF gjennom et nytt direktivforslag. Det har vært forutsatt at GSM-direktivet måtte oppheves for at en slik parallell kommisjonsbeslutnig skulle kunne tre i kraft. Opphevingsprosessen førte ikke frem, og det har i stedet blitt gjennomført en revisjonsprosess som har ledet frem til vedtak av et endret direktiv med de forandringer som er nødvendig for at kommisjonsbeslutnigen skal kunne gjennomføres.

Formålet med denne beslutningen er å gjøre det enklere og mer lønnsomt for tilbyderne av elektroniske kommunikasjonstjenester å tilby og utvikle trådløse teknologier. Dette vil medføre økt tilgjengelighet til nye trådløse tjenster, noe som vil være positivt fra et forbrukersynspunkt. Det er meningen at eksisterende frekvensbruk for GSM fortsatt skal være beskyttet så lenge det er et rimelig behov for denne tjenesten i medlemslandene.

En viktig begrunnelse for å åpne GSM-båndene for annen mobiltkenologi er hensynet til teknologi- og tjenestenøytral forvaltning og regulering, som er en uttrykt målsetning fra EU-kommisjonens side. Også Radio Spectrum Policy Group har lagt vekt på dette i sin WAPECS Opinion av 23. november 2005 med sikte på en mer fleksibel bruk av spektrum i Europa. Samme målsetning står sentralt i revisjonen av regelverkspakken for elektronisk kommunikasjon.

Kommisjonsbeslutningen presiserer at all annen bruk enn GSM i de aktuelle frekvensbåndene må ta hensyn til den tekniske utformingen av GSM-systemet, og annen bruk skal ikke medføre skadelig interferens. GSM-tilbudet i båndene vil sannsynligvis fortsatt eksistere i lang tid fremover, sammen med nye tjenester og annen teknologi i disse båndene. Dette forutsetter at de aktuelle teknologiene er tilstrekkelig kompatible for "sameksistens" i de samme frekvensbåndene.

Beslutningen legger til rette for effektiv bruk av "pan-europeiske" elektroniske kommunikasjonstjenester. For å bli vurdert som pan-europeisk tjeneste, må den samme tjeneste eller funksjonalitet være tilgjengelig for alle sluttbrukere i EU/EØS. I beslutningens vedlegg er UMTS den eneste standarden som for tiden er spesifisert til å oppfylle de tekniske krav. EU-kommisjonen peker på at ved bruk av UMTS i GSM-båndene vil en kunne øke bredbåndskapasiteten i mobilnettene betydelig. Ekempelvis vil det være mulig med overføring av mer tidsmessige data- og multimediatjenester. Det vil også kunne ha positiv innvikring på utbredelsen av slike tjenester. Det pågår for øvrig arbeid for etterhvert å oppdatere vedlegget med henvisning til andre kompatible standarder, i første rekke LTE-standarden.

Merknader

Den utviklingen som beslutnigen legger til rette for er ønskelig sett fra norske myndigheters side. Det pågår allerede her i Norge et konkret frekvensomleggingsarbeid i 900 MHz-båndet som vil føre til at frekvenstillatelsesinnehaverne allerede i første halvår 2010 vil ha forusetninger for å kunne introdusere UMTS i dette båndet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1211 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1211/2009 om opprettelse av sammenslutningen av europeiske regulatører innenfor elektronisk kommunikasjon og støttekontoret (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

BEREC (the Body of European Regulators for Electronic Communications) er en sammenslutning av europeiske regulatører, og erstatter tidligere ERG (the European Regulators Group). BEREC skal videreføre ERG sitt arbeid og har i tillegg fått en rekke nye ansvarsområder.

Ekommarkedet i EU fremstår i dag som fragmentert, og markedspotensialet utnyttes ikke optimalt. Fremdeles blir felles regelverk tolket forskjellig i de ulike medlemsland og de nasjonale regulatørene benytter i for stor grad ulike virkemidler i sine markedsvedtak. Det overordnede formålet med opprettelsen av BEREC er derfor å sikre en mer ensartet anvendelse av det regulatoriske rammeverket og en harmonisert regulatorisk praksis, for derigjennom å bidra til utviklingen av et enhetlig indre marked på området for elektronisk kommunikasjon. Dette antas oppnådd ved å styrke samarbeidet mellom nasjonale regulatører (NRA) og mellom NRAer og Kommisjonen. BEREC er formelt sett et uavhengig, rådgivende organ uten myndighet til å ta beslutninger (og ikke en euro-regulatør slik som forslaget fra Kommisjonen opprinnelig gikk ut på). BEREC har heller ikke rettslig status som egen juridisk person. Dette skiller organet fra typiske fellesskapsbyråer som er opprettet på andre områder i EU. Det er likevel utvilsomt at BEREC vil få stor innflytelse på markedsreguleringen.

BERECs oppgaver

Det fremgår av forordningen artikkel 2 at BEREC, i kraft av sin ekspertise, skal ha følgende hovedoppgaver:

- Utvikle og videreformidle regulatorisk ”best practice” til NRAer, som for eksempel felles fremgangsmåter, metodologier og retningslinjer for anvendelse av det regulatoriske rammeverket
- Etter anmodning bistå NRAer i regulatoriske spørsmål
- Gi ikke-bindende uttalelser (”opinions”) til Kommisjonenes utkast til beslutninger, anbefalinger og retningslinjer
- Etter anmodning eller på eget initiativ utferdige rapporter og gi råd til Kommisjonen, samt gi uttalelser til Europaparlamentet og Rådet i alle spørsmål om elektronisk kommunikasjon
- Etter anmodning bistå Europaparlamentet, Rådet, Kommisjonen og NRAer i diskusjoner og utvekslinger med tredjeparter, og bistå Kommisjonen og NRAer med å formidle regulatorisk ”best practice” til tredjeparter

I artikkel 3 gis en nærmere presisering av BEREC sine oppgaver. Det følger av bestemmelsen at BEREC *blant annet* skal:
- Gi ikke-bindende uttalelser til Kommisjonen til NRAenes utkast til markedsvedtak (markedsavgrensning, utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling (SMP) og pålegg om regulatoriske virkemidler), jf. den endrede notifikasjonsprosedyren i rammedirektivet artikkel 7 og artikkel 7a. (utkast til enkeltvedtak som gjelder den såkalte sektorspesifikke konkurranseregulerингen sendes i dag til Kommisjonen (ESA for vårt vedkommende) for eventuelle merknader/veto før vedtak fattes.)
- Gi uttalelser vedrørende Kommisjonens utkast til anbefalinger og/eller retningslinjer, jf. rammedirektivet artikkel 7b
- Gi uttalelser om utkast til anbefalinger om relevante produkt- og tjenestemarkeder, jf. rammedirektivet artikkel 15
- Gi uttalelser om Kommisjonens utkast til beslutninger om utpeking/analyse av transnasjonale markeder, jf. rammedirektivet artikkel 15
- Etter anmodning bistå NRAer i forbindelse med analyse av det relevante marked, jf. rammedirektivet artikkel 16

BEREC skal utføre sine oppgaver i tråd med prinsippene om *uavhengighet, objektivitet og transparens*. NRAene og Kommisjonen skal i størst mulig grad ta hensyn til ("take the utmoust account of") BEREC sine uttalelser, anbefalinger, retningslinjer, råd og regulatorisk "best practice".

Det følger av det ovennevnte at BEREC vil få en formell rolle i forbindelse med NRAenes notifikasjon av utkast til markedsvedtak (markedsavgrensning, utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling (SMP) og pålegg av virkemidler) ved at notifikasjoner også skal sendes til BEREC i tillegg til Kommisjonen og andre NRAer. NRAene må ta "the utmoust account of" Kommisjonens og BERECs eventuelle kommentarer (fase 1). Dersom Kommisjonen gir uttrykk for "serious doubts" i forbindelse med utkast til markedsanalyse og/eller foreslåtte virkemidler, skal BEREC gi sine synspunkter vedrørende Kommisjonens innvendinger. Kommisjonen er da forpliktet til å ta "the utmoust account of" BEREC sine synspunkter i sin uttalelse (fase 2).

BERECs uttalelsesrett i den endrede notifikasjonsprosedyren gir organet en utvidet "kompetanse" sammenlignet med tidligere ERG som ikke behandlet konkrete utkast til enkeltvedtak, og det antas at BERECs ikke-bindende ekspertuttalelser i praksis vil ha stor innflytelse på nasjonale markedsvedtak på området for elektronisk kommunikasjon (både når det gjelder markedsanalysen og hvilke selskaper som skal anses for å ha sterk markedsstilling, og på bruken av virkemidler overfor disse selskapene).

BERECs organisering

Det fremgår av forordningen artikkel 4 (1) at BEREC skal bestå av "the Board of Regulators" (styret). Bestemmelsen i artikkel 4 (2) slår videre fast at styret skal bestå av lederne for hver av de 27 NRAene i medlemsstatene i EU og at Kommisjonen gis anledning til å delta i møtene som observatør. Det fremgår videre av artikkel 4 (3) at NRAer fra EØS EFTA landene og kandidatland til EU møter kun har *"observatørstatus"*. Styret skal ledes av en formann utnevnt at dets medlemmer. Avstemninger skal som hovedregel avgjøres med 2/3 flertall (med unntak for saker der BEREC vedtar sin innstilling ("opinion") vedrørende utkast til markedsanalyse og SMP-vedtak notifisert av NRAene - da kreves bare simpelt flertall), og det nærmere arbeidet vil bli utført i ekspertgrupper. Styret skal utføre BERECs oppgaver slik de fremgår av artikkel 3, i tillegg til enkelte andre oppgaver (f.eks godkjenne budsjettet til driften av Støttekontoret). Styret har allerede vedtatt "the rules of procedure", som omfatter nærmere regler for stemmegivning, frister etc. BEREC er også i ferd med å utferdige et arbeidsprogram basert på I/ERG sitt arbeidsprogram for 2010.

The Office (Støttekontoret)

The Office (Støttekontoret – permanent sekretariat) er et fellesskapsorgan med status som juridisk person som skal yte faglig og administrativ bistand til BEREC (forberede saker). Støttekontoret har rettslig, administrativ og finansiell autonomi, og består av et forvaltningsutvalg (Management Committee) og en administrerende direktør. I forvaltningsutvalget sitter en representant per medlemsland, normalt lederen for de ulike NRAene. I tillegg vil det bli ansatt et fast personell på opptil 28 personer (18 vil bli ansatt på

vanlig måte mens 10 vil bli utsendt fra nasjonale myndigheter). Finansiering av Støttekontoret vil skje dels over fellesskapsbudsjettet og dels ved frivillige bidrag fra medlemsstatene og/eller fra deres NRAer.

Det fremgår av artikkel 6 at Støttekontoret skal:
- Yte faglig og administrativ bistand til BEREC
- Hente inn informasjon fra NRAene og videreformidle denne informasjon i forbindelse med BEREC sine oppgaver slik de fremgår av artikkel 2 a og artikkel 3
- Spre "best regulatory practice" blant NRAene i overensstemmelse med artikkel 2 a
- Bistå formannen med forberedelse av styrets (the Board of Regulators) arbeid
- Etablere ekspertarbeidsgrupper etter anmodning fra styret og yte bistand for å sikre at disse gruppene fungerer tilfredsstillende

Forordningen trådte i kraft 7. januar 2010. Ettersom rettsakten er en forordning, har den øyeblikkelig horisontal og vertikal direkte virkning i medlemsstatene uten krav om nærmere inkorporering i nasjonal rett. Utførelsen av enkelte av BEREC sine oppgaver blir imidlertid utsatt frem til 25. mai 2011, som er fristen for medlemsstatene til å transponere det reviderte regulatoriske rammeverket i nasjonal rett (Endringsdirektivene 2009/140/EF og 2009/136/EF). I praksis betyr dette blant annet at COCOM [the European Commission`s Communications Committee] fortsatt vil ha som oppgave å gi "opinions" til Kommisjonen vedrørende notifikasjonssaker (fase II), jf. rammedirektivet artikkel 7, men at denne funksjonen avløses av BEREC når det reviderte regulatoriske rammeverket får virkning. For øvrig har BEREC allerede startet sin møtevirksomhet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 140 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/140/EF av 25. november 2009 om endring av direktiv 2002/21/EF om et felles regulatorisk rammeverk for elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester, direktiv 2002/19/EF om tilgang til og samtrafikk mellom elektroniske kommunikasjonsnett og tilhørende fasiliteter og direktiv 2002/20/EF om tillatelser til elektroniske kommunikasjonsnett og –tjenester (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Ekompakken av 2002 består av direktiv 2002/21/EF om et felles regulatorisk rammeverk for elektroniske kommunikasjonsnett og – tjenester (rammedirektivet), direktiv 2002/19/EF om tilgang til og samtrafikk mellom elektroniske kommunikasjonsnett og tilhørende fasiliteter (tilgangsdirektivet), direktiv 2002/20/EF om tillatelser til elektroniske kommunikasjonsnett og – tjenester (tillatelsesdirektivet), direktiv 2002/22/EF om universelle tjenester og brukerrettigheter (USO-direktivet) og direktiv 2002/58/EF om kommunikasjonsvern (kommunikasjonsverndirektivet) Disse fem direktivene er tatt inn i EØS-avtalen vedlegg XI med tilhørende materielle tilpasninger, og er gjennomført i norsk rett gjennom ekomloven og ekomforskriften.

I november 2007 la Kommisjonen frem en rekke forslag til endringer i dette regulatoriske rammeverket for elektronisk kommunikasjon, samt forslag til en ny forordning om opprettelse av en "europeisk regulatør" (se egen omtale om BEREC). Etter Kommisjonens syn var ikke det regulatoriske rammeverket tilstrekkelig til å realisere de overordnede formålene med reguleringen. Det ble derfor ansett nødvendig å styrke regelverket for å kunne ivareta formålene bedre enn tidligere. Kommisjonen gikk veldig offensivt ut i et forsøk på å øke sin egen makt og innflytelse på markedsreguleringen. I løpet av vedtaksprosessen ble det imidlertid foretatt omfattende endringer. Lovforslagene ble endelig vedtatt 25. november 2009 etter at behandlingen av pakken hadde gått til forliksprosedyre. Det endelige resultatet går ikke så langt i retning av europeisk harmonisering som det opprinnelige forslaget fra Kommisjonen la opp til. Fra norsk side er vi forholdsvis fornøyd med utfallet, ettersom endringene i stor grad sammenfaller med de norske

posisjonene. Endringsdirektivene må anses for å være EØS-relevante og i det vesentlige akseptable (EØS/EFTA landene forhandler med EU om tilpasningstekster).

Revisjonen av ekompakken er begrunnet i behovet for å styrke sluttbrukernes rettigheter, fremme konkurranse og investeringer i de ulike delmarkedene, behov for mindre og mer effektiv regulering, behov for å utvikle bedre og mer innovative tjenester, legge til rette for høyhastighets bredbånd og bedre forutsetningene for å skape et ensartet europeisk ekommarked. Det følger av dette at de overordnede formålene med ekomreguleringen er de samme som før, men at det nå legges større vekt på enkelte hensyn enn tidligere, som for eksempel investeringshensynet og hensynet til innovasjon. Det er videre en større erkjennelse av at forskning og offentlige investeringer har en viktig rolle for å drive utviklingen videre og for å sikre at alle får tilgang til nye effektive tjenester.

Direktiv 2009/140/EF (”the Better Regulation Directive”) gjør en rekke endringer i rammedirektivet 2002/21/EF, tilgangsdirektivet 2002/19/EF og tillatelsesdirektivet 2002/20/EF. (Se eget EØS-notat om direktiv 2009/136 ("the Citizen`s Rights Directive") for endringer i USO-direktivet og kommunikasjonsverndirektivet).

Hovedendringer i rammedirektivet 2002/21/EF

Liberalisering av frekvensforvaltningen.

Tjeneste- og teknologinøytralitet skal være normen i alle frekvensbånd som allokeres for elektronisk kommunikasjon. Frekvensforvaltningen gjøres mer markedsrettet blant annet ved at direktivet knesetter (legger større vekt på) prinsippet om teknologi- og tjenestenøytralitet som utgangspunkt for tildeling og allokering av frekvenser og åpner muligheten for at innehaverne av bruksrettigheter til frekvenser kan overdra eller leie ut sine rettigheter. Den økte vektleggingen av prinsippet om teknologi- og tjenestenøytralitet ved tildelingen av bruksrettigheter til frekvenser vil sammen med den utvidede adgangen til å drive handel med slike rettigheter bidra til å øke friheten til å levere elektroniske kommunikasjonstjenester og bidra til en mer fleksibel frekvensbruk.

Artikkel 9 (3) slår fast hovedregelen om at tildeling og allokering av radiofrekvenser i alle frekvensbånd til bruk for elektronisk kommunikasjon skal skje på teknologi- og tjenestenøytralt grunnlag. Den legislative begrunnelsen for regelen er at teknologi- og tjenestenøytrale tildelinger av frekvenser vil bidra til å sikre fleksibilitet i frekvensforvaltningen ved at innehaverne kan velge de beste teknologiene og tjenester til utnyttelse av frekvensbåndene. Det oppstilles imidlertid en rekke unntak fra dette utgangspunktet, som i praksis har stor betydning. Administrative beslutninger om tildeling av frekvenser til bruk for bestemte teknologier eller tjenester kan treffes når allmenne interesser står på spill, de er klart begrunnet og jevnlig tas opp til ny vurdering.

Det fremgår av artikkel 9 (3)(2) at unntak fra prinsippet om teknologinøytralitet kan tillates dersom begrensningene er proporsjonale (forholdsmessige), ikke-diskriminerende og nødvendig for å: unngå skadelig interferens (f. eks ved å stille krav til spektrumsmasker, effektnivå o.l.), beskytte folkehelsen (f. eks ved å begrense allmennhetens eksponering for stråling fra elektromagnetiske felt), sikre velfungerende tjenester gjennom å opprettholde minimum tjenestekvalitet (uten nødvendigvis å utelukke muligheten for å anvende mer enn en tjeneste i samme frekvensbånd), sikre en hensiktsmessig felles bruk av radiofrekvenser (særlig hvor bruken kun er betinget av generelle tillatelser), sikre effektiv utnyttelse av frekvenser eller oppfylle allmenne formål/hensyn. Dette er ikke ment å være en uttømmende opplisting av relevante forhold som kan begrunne unntak, jf. uttrykket allmenne formål.

Artikkel 9 (4) gjør unntak fra prinsippet om at frekvensinnehavere som utgangspunkt skal kunne velge fritt hvilke tjenester de vil tilby. Det følger av bestemmelsen at slike begrensinger tillates dersom de anses nødvendige for å oppfylle klart avgrensede allmenne formål, herunder menneskers sikkerhet, fremme av sosial, regional eller territorial samhørighet, effektiv utnyttelse av frekvensressursene eller kulturell og språklig mangfold og mediepluralisme, (f.eks ved å tilby radio- og tv-tjenester), og videre står i et rimelig forhold til disse formålene (dvs. at de er proporsjonale). Med mindre det er nødvendig for å beskytte menneskers sikkerhet eller unntaksvis for å oppfylle andre allmenne formål, bør unntak ikke gi bestemte tjenester eksklusiv bruksrett, men i stedet gi de aktuelle tjenester forrang, slik at andre tjenester så langt

mulig også kan anvende samme frekvensbånd. Spørsmålet om hvorvidt kravet til nødvendighet er oppfylt skal jevnlig tas opp til ny vurdering.

Artikkel 9b slår fast at virksomheter skal kunne overdra eller leie ut individuelle bruksrettigheter til radiofrekvenser (frekvenstillatelser) til tredjeparter (andre virksomheter). Dette er begrunnet i hensynet til fleksibilitet og effektivitet, og muliggjør en markedsbasert verdifastsettelse og vurdering av frekvenser. De nasjonale regulatørene må imidlertid sikre en effektiv utnyttelse av frekvensressursene og at handel med frekvenser ikke medfører konkurransevridning. De vilkår som er knyttet til individuelle bruksrettigheter til radiofrekvenser, forblir uendret ved overdragelse eller utleie, med mindre annet fastsettes av myndigheten.

Denne fleksibiliteten i bruk av frekvenser til ulike teknologier og tjenester gjør det lettere for tilbydere å introdusere innovative teknologier og tjenester (fasiliterer f.eks. utbygging av bredbånd). Denne økte graden av fleksibilitet vil gi store økonomiske gevinster og har potensial til å generere ytterligere 0,1 % av BNP per år. Spesielt vil dette bidra til at den digitale dividenden (radiospektrum frigitt som resultat av overgang fra analog til digital kringkastning) gir økt økonomisk gevinst ved at den digitale dividenden overføres til sosiale gevinster og økonomisk vekst. Kommisjonen kan videre forslå regulering for å koordinere frekvenspolitikk på EU-nivå (harmonisering av spektrumbruk i EU).

Notifikasjonsprosedyren.
Prosedyre for konsultering av utkast til markedsvedtak endres blant annet ved at BEREC (jf. omtale av forordning EF (No) 2009/1211 om opprettelsen av BEREC og the Office) involveres i prosedyren, jf. endringene i artikkel 7 og ny artikkel 7a. Hovedtrekkene i notifikasjonsprosedyren er imidlertid beholdt. For å dra nytte av de nasjonale regulatørenes ekspertise innen markedsanalyser, utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling (SMP) og pålegg av regulatoriske virkemidler, skal Kommisjonen rådføre seg med BEREC før den treffer sine avgjørelser og/eller gir uttalelser. BEREC skal gi ikke-bindende uttalelser og råd til Kommisjonen vedrørende nasjonale regulatørers utkast til SMP-analyser og foreslåtte virkemiddelbruk i de relevante delmarkedene (uttalelsesrett). På den måten utvides samarbeid mellom de nasjonale regulatørene (NRA), BEREC og Kommisjonen.

Det overordede formålet med dette er å bidra til en ensartet anvendelse av det regulatoriske rammeverket og harmonisert regulatorisk praksis på enkeltvedtaksnivå, for derigjennom å bidra til et enhetlig indre marked på området for elektronisk kommunikasjon. Kommisjonen vil fortsatt ha vetorett mht. markedsanalysen og utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling, men kan nå også gi uttrykk for ”serious doubts” vedrørende utkast til vedtak med pålegg av virkemidler. (Kommisjonens forslag om vetorett med henhold til NRAenes forslag til regulatoriske forpliktelser for SMP-tilbydere, ble avvist av Parlamentet og Rådet i medbestemmelsesprosedyren. Men kan uttrykke ”serious doubts” og eventuelt anbefale endringer eller tilbaketrekking. Kommisjonen ønsket opprinnelig større grad av harmonisering av virkemiddelbruken, da de har avdekket store forskjeller i anvendelsen av det regulatorske rammeverket/pålegg av virkemidler og metodologier. Man ser nå at Kommisjonen tar grep om virkemiddelbruken ved å publisere anbefalinger i viktige delmarkeder, f.eks anbefalingen om termineringspriser og utkast til anbefaling for NGA. Dette vil gi Kommisjonen en viss innflytelse på virkemiddelbruken, selv om anbefalinger er ikke- bindende rettsakter (såkalt ”soft-law”) og ikke direkte juridisk bindende for NRAenes myndighetsutøvelse).

BEREC vil således få en viktig formell rolle ifm. NRAenes notifikasjon av utkast til SMP-vedtak med pålegg om virkemidler, ved at notifikasjonene også skal sendes til BEREC i tillegg til Kommisjonen og andre NRAer. NRAene må ta *”the utmoust account”* til Kommisjonens og BERECs eventuelle kommentarer (fase 1). Dersom Kommisjonen har *”serious doubts”* i forbindelse med SMP analyse og/eller foreslåtte virkemidler, skal BEREC gi sine synspunkter på Kommisjonens innvendinger. Kommisjonen må da ta ”the utmost account” til BERECs synspunkter i sin uttalelse. Dersom både BEREC og Kommisjonen har ”serious doubts” mht. bruk av virkemiddel notifisert av en NRA (jf. artikkel 7a), skal BEREC og den aktuelle NRAen sammen finne det mest passende og effektive virkemiddelet i det enkelte tilfelle (fase 2). Dersom BEREC derimot ikke deler Kommisjonens ”serious doubts”, eller ikke har noen uttalelse, skal Kommisjonen, etter ha tatt ”the utmoust account of” BERECs innstilling enten avgi en anbefaling om

endring eller tilbaketrekking av notifikasjonen, eller trekke tilbake uttalelsen om ”serious doubts”. Den aktuelle NRA har riktignok fortsatt kompetanse til å fastsette det endelige vedtaket, men skal informere BEREC om de endelige virkemidlene – enten er de endret eller trukket tilbake, eller vedtatt uten endringer. I det siste tilfellet skal NRAen gi en nærmere begrunnelse for ikke å følge Kommisjonens anbefaling. Det er derfor forventet at BEREC i praksis vil ha stor innflytelse også på virkemiddelbruken Dette illustrerer det styrkede samarbeidet mellom Kommisjonen, BEREC og NRAene. Kommisjonen kan også gi anbefaling om endring eller tilbaketrekking av notifikasjonen. Formålet er å unngå inkonsistent markedsregulering av de ulike NRAene som kan skade konkurransen i ekommarkedet. Dersom Kommisjonen, i nært samarbeid med BEREC, finner at et notifiserte/foreslåtte virkemidler av en NRA vil hindre utviklingen av det indre marked på området for elektronisk kommunikasjon, kan Kommisjonen utferdige en anbefaling som pålegger den aktuelle NRAen å endre eller trekke tilbake det foreslåtte virkemiddel.

Tilgang til Internett.

I ny artikkel 1(3) litra a) anerkjennes tilgang til Internet som et nødvendig redskap for utdanning, informasjon og den praktiske utøvelsen av en rekke fundamentale menneskerettigheter, som for eksempel ytringsfriheten (”ex amendment 138”). Sluttbrukers rettigheter gis med dette et styrket vern. Inngrep i en sluttbrukers tilgang til eller bruk av tjenester og applikasjoner over Internet kan tenkes aktuelt som ledd i kampen mot overgrep mot barn (barnepornografi) eller andre ulovlige aktiviteter, som f. eks brudd på opphavsrett/IPR (ulovlig nedlasting av musikk og fildeling mv.). Bestemmelsen slår imidlertid fast at slike inngrep må respektere, og ikke gripe inn i, fundamentale menneskerettigheter og friheter. Det fremgår videre av bestemmelsen at enhver begrensning i utøvelsen av grunnleggende rettigheter og friheter må være hensiktsmessige, proporsjonale (forholdsmessige) og nødvendige. Det stilles også krav til at gjennomføringen av slike inngrep må være undergitt prosessuelle rettssikkerhetsgarantier (”adequate procedural safeguards”) i overensstemmelse med Den Europeiske Menneskerettskonvensjonen og generelle prinsipper i fellesskapsretten, herunder rett til effektiv rettsbeskyttelse og rett til en rettferdig rettergang. Særlig må det tas hensyn til uskyldspresumsjonen og retten til privatlivets fred, og det stilles krav om en forutgående, rettferdig og upartisk/objektiv behandling av saken, (”prior fair and impartial procedure”), inkludert retten til å bli hørt, før ISPene (Internet Service Provider) kan ta beslutning om å stenge/begrense den aktuelle sluttbrukers tilgang til Internett. Unntak fra slik forhåndsbehandling kan kun finne sted i kvalifiserte tilfeller, der tidsaspektet krever rask handling.

Uttrykket ”prior fair and impartial procedure” innebærer imidlertid ikke et krav om forutgående *domstolsbehandling* av spørsmålet. Den enkelte medlemsstat gis dermed diskresjon til selv å avgjøre hvilken ordning de vil ha nasjonalt, det vil si om spørsmålet skal avgjøres av administrative myndigheter eller av en domstol i første instans (i enkelte medlemstater har man egne forvaltningsdomstoler). Bestemmelsen er således ikke til hinder for at medlemsstatene introduserer mer inngripende/strengere prosedyrer, som blant annet omfatter krav om en forutgående rettslig prosedyre/behandling. I begge tilfeller har sluttbruker krav på en rettslig *overprøving* av en domstol innen rimelig tid (domstolskontroll). Det må i samarbeid med berørte departementer, vurderes hvordan dette skal løses i norsk rett.

Sikkerhet i nett og -tjenester.

Det innføres et nytt kapittel om sikkerhet i direktivet. Det fremgår av artikkel 13a at tilbydere skal kunne pålegges å gjennomføre nødvendige sikkerhetstiltak for å sikre tilgjengeligheten og integriteten i elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester. Med dette skjerpes kravene til pålitelig og sikker formidling av informasjon over elektroniske kommunikasjonsnett. Med ”nødvendige sikkerhetstiltak” menes organisatoriske og tekniske tiltak som skal ivareta sikkerheten og som står i forhold til den gjeldende risiko. Bestemmelsen er begrunnet i hensynet til behovet for å styrke og ivareta personvern og informasjonssikkerheten. Dette anses nødvendig for at sluttbrukerne skal opprettholde tilliten til bruk av ny teknologi.

Bestemmelsen i artikkel 13a pålegger videre tilbyder av elektroniske kommunikasjonstjenester en varslingsplikt overfor myndigheten ved sikkerhetsbrudd. Om nødvendig skal myndigheter i andre land og ENISA (det europeiske byrået for nett- og informasjonssikkerhet) også varsles. Kommisjonen gis kompetanse til å fastsette bestemte tekniske implementeringstiltak knyttet til varslingsprosedyrer

(begrunnet i hensynet til harmonisering). Dette skal skje etter konsultasjon med ENISA. ENISA skal medvirke til å øke sikkerhetsnivået innenfor elektronisk kommunikasjon ved blant annet å yte ekspertise og rådgivning samt utveksling av ”best practice”.

Innføring av slike regler vil bidra til å øke tilbydernes incitament til å bedre informasjonssikkerheten. Som en følge av denne varslingsplikten vil tilbyderne ha kommersiell interesse i å tilstrebe økt grad av sikkerhet. Bedre sikkerhet vil kunne bidra til å hindre at informasjon om navn, e-postadresser, bankkontoinformasjon og data om oppringninger og besøkte internettsider, kommer på avveie. Ny artikkel 13b slår fast at nasjonale tilsynsmyndigheter skal ha tilstrekkelige virkemidler til å ivareta sine oppgaver og funksjoner etter artikkel 13a, herunder adgang til å innhente tilstrekkelig informasjon for at de skal kunne vurdere sikkerhetsnivået i nett og tjenester, så vel som omfattende og pålitelige opplysninger om faktiske sikkerhetsbrudd. Tilbyder skal også kunne pålegges å informere nasjonale tilsynsmyndigheter om forventet utvikling i nett og tjenester (sikkerhetsrutiner).

Samlokalisering.
Det fremgår av artikkel 12 at adgangen til å pålegge samlokalisering (deling av infrastruktur) utvides. Denne endringen må ses i sammenheng med Kommisjonens utkast til anbefaling om NGA og endringene i artikkel 5 i tilgangsdirektivet om større vektlegging av investeringsincentiver ved tilgangsregulering. Økt mulighet til samlokalisering vil bidra til å redusere utbyggingskostnadene for tilbydere som ønsker å utvikle neste generasjons aksessnett.

Tilsynenes uavhengighet av politiske myndigheter styrkes.
Artikkel 3 slår fast at NRAene skal sikres tilstrekkelig grad av uavhengighet. Bestemmelsen styrker NRAenes uavhengighet ved å understreke at politisk innblanding i utførelsen av deres daglige oppgaver ikke aksepteres.

Utsatt iverksetting.
I artikkel 4 innskjerpes adgangen til å gi utsatt iverksetting (”interim measures”). Bestemmelsen slår uttrykkelig fast at utsatt iverksetting av NRAenes vedtak bare kan gis i særlige tilfeller (kvalifikasjonsnorm).

Hovedendringer i tilgangsdirektivet 2002/19/EF
Funksjonelt skille.
Den viktigste endringen er at funksjonelt skille innføres som et regulatorisk virkemiddel. Ny artikkel 13a åpner for at NRAene i *særlige tilfeller* (kvalifikasjonsnorm) kan pålegge vertikalt integrerte tilbydere med sterk markedsstilling funksjonelt skille. Funksjonelt skille avgrenses nedad mot regnskapsmessig skille og oppad mot strukturelt skille, og innebærer at aktiviteter knyttet til tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste skal tilbys i en driftsmessig uavhengig forretningsenhet atskilt fra tilbyders øvrige virksomhetsområder. Den atskilte forretningsenheten skal tilby tilgangsprodukter og -tjenester til alle tilbydere, inkludert den vertikalt integrerte tilbyders øvrige forretningsenheter, på samme vilkår (dette omfatter krav til samme priser og servicenivå), til samme tidsfrister og med bruk av samme systemer og prosesser.

Formålet med funksjonelt skille er å sikre at det tilbys fullt likeverdige/identiske tilgangsprodukter og -tjenester til alle konkurrenter i nedstrømsmarkedet, inkludert den aktuelle tilbyderens egne vertikalt integrerte nedstrømsenheter. Funksjonelt skille kan på den måten tjene til å styrke konkurransen ved å redusere incitamentet til diskriminering. Funksjonelt skille vil kunne bidra til bærekraftig konkurranse og gi sluttbruker flere valgmuligheter og bedre tjenester, samtidig som incitamentene til investering i nettet opprettholdes. Funksjonelt skille sikrer at NRAene kan gripe inn i tilfeller der andre virkemidler f.eks. pålegg om ikke-diskriminering og regnskapsmessig skille, ikke har ført til effektiv konkurranse (avhjulpet konkurranseproblemene) i grossistmarkedet, dvs. som en siste utvei. Funksjonelt skille kan anvendes i tillegg til øvrige virkemidler.

For å pålegge funksjonelt skille må NRAen dokumentere at:
- pålegg av øvrige virkemidler ikke har ført til effektiv konkurranse

- det foreligger viktige og vedvarende konkurranseproblemer og/eller markedssvikt i forbindelse med grossistsalg for tilgangsprodukter
- det er ingen eller liten mulighet for at faktisk og bærekraftig infrastrukturbasert konkurranse vil kunne oppnås innenfor en rimelig tidshorisont og
- funksjonelt skille vil være det mest effektive virkemiddelet for å avhjelpe aktuelle konkurranseproblemer og/eller markedssvikt.

Artikkel 13b slår fast at en vertikalt integrert tilbyder med sterk markedsstilling (SMP) på *frivillig* basis kan overdra sitt aksessnett, eller en vesentlig del av det, til en atskilt juridisk enhet med en annen eier, eller opprette en atskilt forretningsenhet som skal tilby fullt likeverdige tilgangsprodukter til alle tilbydere på grossistnivå, inkludert virksomhetens øvrige nedstrømsenheter (funksjonelt skille).
Det fremgår videre av bestemmelsen at tilbyder skal varsle NRAen på forhånd hvis de har intensjoner om skille ut hele eller deler av aksessnettet til en egen juridisk enhet eller skal etablere en atskilt forretningsenhet. I slike tilfeller skal NRAen vurdere konsekvensene av den planlagte transaksjonen for alle eksisterende forpliktelser som er pålagt den vertikalt integrerte tilbyder. Den aktuelle NRA skal også gjennomføre en ny analyse av de markeder, hvor den atskilte forretningsenhet driver virksomhet, og innføre, opprettholde, endre eller oppheve forpliktelser i overensstemmelse med denne. Til dette formål skal NRAen kunne innhente opplysinger.

Økt vekt på investering, innovasjon og risikofordeling
Artikkel 5 gir uttrykk for at det skal legges større vekt på investeringsincentiver og innovasjon ved tilgangsregulering. Bestemmelsen i artikkel 13 (1) om pris- og regnskapsregulering slår fast at for å tilskynde tilbyders utbygging/investering blant annet i neste generasjons aksessnett (opprettholde investeringsincentivene), skal NRAene ta hensyn til tilbyders investeringer slik at denne får mulighet for en rimelig avkastning på investert kapital, og samtidig ta hensyn til den risikoen som er involvert i nye utbyggings/investeringsprosjekt. NRAene skal følgelig ved pålegg av dette virkemiddelet ta hensyn til investeringshensyn i større grad enn tidligere, dvs. hensyn til utbyggingskostnader, hvor raskt nye produkter og tjenester forventes å slå igjennom og det forventede prisnivå. Endringene gir dermed økt forutberegnelighet for investorene. Disse hensynene må riktignok balanseres mot hensynet til å opprettholde bærekraftig konkurranse til fordel for sluttbrukerne.

Presiseringen i vektleggingen av investeringshensyn er spesielt relevant for investeringer i neste generasjons aksessnett, og endringen må ses i sammenheng med Kommisjonens utkast til anbefaling om NGA (Next Generation Access Networks). (Man må også se linjene til endringene i rammedirektivet artikkel 12 som gir økt adgang til å pålegge samlokalisering. Dette vil bidra til å redusere kostnadene for tilbyderne med å utvikle NGA nett). Arbeidet med anbefalingen har pågått en stund, og prosjektet ble utsatt i påvente av at endringene ekompakken skulle vedtas. Det ble ansett nødvendig å få de ovennevnte insitamentene for nettutbygging på plass i det regulatoriske rammeverket før vedtakelse. Kommisjonen har annonsert et tredje utkast til anbefaling, og vedtakelse av dette vil trolig finne sted i juni d.å. Kommisjonen har avdekket store forskjeller i hvordan de europeiske NRAene regulerer tilgang i marked 4 og marked 5. Formålet med anbefalingen er å sikre en mer konsistent/ensartet tilnærming og virkemiddelbruk ved regulering av tilgang til NGA. Dette antas å ville bidra til økt konkurranse i disse markedene (unngå konkurransevridning), stimulere til nyinvesteringer og innovasjon og samtidig sikre tilstrekkelig rettslig forutberegnelighet for investorene.

NGA nettene, basert på optisk fiber og trådløs nettverksteknologi, erstatter mindre effektiv kobbernett og vil gi høy hastighets internett forbindelser. Det følger av foreliggende utkastet til anbefaling at NRAer skal tillate ulike typer for samarbeid mellom tilbydere (for eksempel mellom SMP-tilbyder og konkurrenter som søker tilgang) for å redusere investeringsrisiko for hver enkelt tilbyder (risikofordeling). Det er imidlertid ikke gitt noen spesiell definisjon av hva som menes med risikodeling. For at investorene skal få tilstrekkelig rettslig forutberegnelighet og sikkerhet for investeringsprosjektene, er målsetningen at NRAene fastsetter vilkår og betingelser for tilgang til NGA gjennom stabile og hensiktsmessige analyse/reguleringsperioder (utover to år, som er det normale). Dette sikrer tilbydernes mulighet til avkastning på sine investeringer.

Av foreliggende utkast til anbefalingen fremgår det blant annet følgende:
1) Det åpnes for muligheten til å pålegge en rekke aktive og passive forpliktelser/virkemidler på tilbyder med SMP i marked 4 og 5 til *kostnadsorienterte priser.*
2) Fremme investeringer i FTTH (fiber to the home). For enkelte multifiber konstruksjoner tillates unntak fra kostnadsorienterte tilgangsforpliktelser. Det gjøres også enkelte unntak i forbindelse med utpeking av SMP (Det åpnes for samarbeid mellom investorer (fellesinvestorer, felles investeringsprosjekt).
3) Tilbyder skal gis kompenasjon for risiko ved utbygging av NGA (risikopremie, delt risiko).
Endringene i ekompakken gjør det nødvendig å justere tilgangsprisen for å redusere investeringsrisikoen (jf artikkel 13).

Hovedendringer i tillatelsesdirektivet 2002/20/EF
Det er ikke gjort vesentlige endringer i tillatelsesdirektivet. Den viktigste endringen er knyttet til artikkel 5 (1), som *presiserer* hovedregelen om at tildeling av bruksrett til frekvenser skal gis innenfor rammene av generell tillatelser (dvs. forskrift). Det oppstilles imidlertid en rekke unntak fra dette utgangspunktet, og disse har i praksis stor betydning. Individuell tillatelser til bruksrettigheter kan gis dersom det anses nødvendig for å unngå skadelig interferens, sikre tjenestenes tekniske kvalitet, opprettholde en effektiv utnyttelse av frekvensene eller ivareta allmenne hensyn som følger av nasjonal lovgivning. Uttrykket ”allmenne hensyn” indikerer at opplistingen av relevante forhold som kan begrunne unntak ikke anses uttømmende.

Det stilles videre krav om at individuelle frekvenstillatelser tildeles i henhold til prosedyrer som er åpne, objektive, ikke-diskriminerende, forholdsmessige og transparente. Ettersom individuelle bruksrettigheter begrenser den frie tilgangen til radiofrekvenser, skal gyldigheten av slike rettigheter, som ikke er omsettelige, være tidsbegrenset. Tillatelser med varighet over 10 år vurderes med henblikk på om vilkår for å kreve individuell tillatelse fortsatt er oppfylt, alternativt gjøres omsettelige. Individuell tillatelse gir eksklusiv eller delt bruksrett til den frekvensressurs tillatelsen gjelder for. Generell tillatelse gir allmennheten ikke-eksklusiv bruksrett til den angitte del av frekvensspekteret. Begrunnelsen for utgangspunktet om at vilkår for bruk av frekvenser skal fastsettes i generelle tillatelser, er at dette vil bidra til å fjerne hindringene for markedstilgang og at markedsaktørene følgelig får lettere tilgang til frekvenser. Videre bidrar teknologiske fremskritt til å redusere risikoen for skadelig interferens i visse frekvensbånd, og denne utviklingen vil kunne medvirke til å begrense behovet for å tildele individuelle bruksrettigheter. Hovedformålet er å lette tilgangen og øke fleksibiliteten (sikre en mer fleksibel frekvensbruk) ved bruk av frekvenser blant annet gjennom generelle tillatelser. Tildeling av rettigheter til bruk av frekvenser i form av individuelle tillatelser vil likevel i overskuelig fremtid være det vanligste. Dette skyldes at hensyn som begrunner unntak ofte gjør seg gjeldende, ikke minst hensynet til å unngå skadelig interferens. Endringene må ses i sammenheng med innføring av prinsippet om teknologi- og tjenestenøytralitet og adgangen til å drive handel med frekvenser.

Kommisjonens erklæring om nettnøytralitet
Prinsippet om nettnøytralitet ble heftig diskutert av EU-institusjonene under revisjonen av ekompakken. Kommisjonen har gjennom erklæringen om nettnøytralitet forpliktet seg til å følge utviklingen nøye og rapportere jevnlig til Parlamentet og Rådet om status for nettnøytralitet og hvordan sluttbrukernes nettfrihet sikres. Kommisjonen understreker i erklæringen viktigheten av å bevare et åpent og nøytralt Internet. Bakgrunnen for dette er et uttrykt ønske fra Parlament og Råd om å fremheve nettnøytralitet som et politisk formål og regulatorisk prinsipp som skal fremmes av NRAene, styrke relevante krav til transparens/åpenhet og åpne for at NRAene skal kunne føre sikkerhetskontroll.

Det endrede regulatoriske rammeverket refererer ikke eksplisitt til nettnøytralitet, men gir likevel visse garantier for et åpent og mer nøytralt nett (uten at prinsippet om nettnøytralitet reguleres direkte).

Enkeltstående uttrykk for nettnøytralitet finnes i følgende bestemmelser:
1) Rammedirektivet artikkel 8(4)(g) om regulatoriske prinsipper. Et konkurransepreget marked gir sluttbrukerne et stort utvalg av innhold, applikasjoner og tjenester. Bestemmelsen slår derfor fast at NRAene blant annet skal legge til rette for at sluttbruker har tilgang til og mulighet for å

videreformidle/distribuere informasjon og mulighet til å benytte enhver lovlig applikasjon og tjeneste etter eget valg over Internet. [3]
2) USO-direktivet artikkel 20(1)(b) om kontrakter. Bestemmelsen slår fast at sluttbrukernes kontrakter om offentlige tjenester for elektronisk kommunikasjon, på en klar, forståelig og lett tilgjengelig måte blant annet skal inneholde:
- informasjon om eventuelle andre betingelser, som begrenser adgang til og/eller bruk av applikasjoner og tjenester
- minstekrav til tilbudt tjenestekvalitet
- informasjon om eventuelle prosedyrer innført av den aktuelle tilbyder for måling og styring av trafikken
- enhver restriksjon som tilbyder pålegger sluttbruker om bruk av levert terminalutstyr
3) USO-direktivet artikkel 21(3)(c)(d) om transparens. Bestemmelsen i bokstav c) slår fast at tilbyder må opplyse abonnentene om enhver endring i betingelsene, som begrenser tilgang til og/eller bruk av tjenester og applikasjoner. Det fremgår av bestemmelsen i bokstav d) at tilbyder må fremlegge informasjon om eventuelle prosedyrer innført av tilbyder for å måle og styre trafikken. Som følge av bestemmelsene i USO-direktivet skal sluttbrukerne bli informert, før de signerer en kontrakt, om hvilke type tjeneste de abonnerer på, inkludert trafikkstyringsteknikker, tjenestekvalitet, samt andre begrensninger (som f eks båndvidde og hastighet). De endrede bestemmelsene i USO-direktivet legger ikke begrensninger på tilbyders mulighet til å utforme sluttbrukeravtaler, men setter krav til åpenhet om eventuelle restriksjoner for sluttbrukers tilgang til lovlig innhold og bruk av tjenester og applikasjoner, slik at de får mulighet til å foreta informerte valg av tilbydere og tjenester.
4) USO-direktivet artikkel 22(3) i om tjenestekvalitet. Bestemmelsen slår fast at NRAene skal kunne fastsette minstekrav til tjenestekvalitet (overføringskapasitet), for å hindre at tjenestekvaliteten svekkes som følge av overbelastning i nettet og/eller forsinkelser i trafikken. Kommisjonen har uttalt at de vil følge nøye med på hvordan disse endringene blir implementert i medlemsstatene, og vil forsikre seg om at bestemmelsene blir riktig implementert.

Endringsdirektiv 2009/140/EF ble vedtatt 25. november 2009 og publisert i the Official Journal of the European Union 18. desember 2009. Endringene trådte i kraft 19. desember 2009, men får virkning for medlemsstatene først 25. mai 2011, som er frist for EU medlemsstater til å transponere direktivet i nasjonal rett.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 L 136 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/136/EF av 25. november 2009 om endring av direktiv 2002/22/EF om universelle tjenester og brukerrettigheter, direktiv 2002758/EF om kommunikasjonsvern og forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbeid om forbrukerbeskyttelse (vedlegg XI SD)

Sammendrag av innhold

Direktiv 2009/136/EF (”the Citizen`s Rights Directive”) gjør endringer i USO-direktivet 2002/22/EF of kommunikasjonsverndirektivet 2002/58/EF. Formålet med endringene er å gi brukerne en høy grad av beskyttelse og rettigheter i et inkluderende informasjonssamfunn. Bakgrunnen er at trygghet for forbrukerne vil gagne den videre utviklingen av informasjonssamfunnet i Europa og legge til rette for opptak og bruk av nyskapende tjenester og nettverk. USO-bestemmelsene kan sees som et motsvar eller en korreksjon til en ren markedsmessig tilnærming. EU mener at et passende antall leveringspliktige tjenester og forbrukerrettigheter er en forutsetning for å oppnå et informasjonssamfunn for alle.

Hovedendringer i USO-direktivet 2002/22/EF
Sluttbrukerne gis mer og bedre informasjon om priser og leveringsvilkår:

• Tilbyderne pålegges å publisere sammenlignbar, adekvat og oppdatert informasjon om priser og tilbud på en måte som er tilrettelagt for at tredjepart kan sammenstille og videreformidle informasjonen.
• Sluttbrukernes muligheter til nummerportabilitet forbedres (nytt i direktivet, men allerede en del av det norske regelverket). Det vises i den forbindelse til at krav om at nummerportering skal gjennomføres i løpet av en virkedag, jf. artikkel 30(4)
• Ytterligere styrkning av enkelte brukergruppers rettigheter til tilrettelagte løsninger og tilgang til nye tjenester for brukergrupper med særskilte behov.
• Det legges bedre til rette for tilgang til og bruk av elektronisk kommunikasjon, inkludert nødkommunikasjon, for folk med nedsatt funksjonsnivå.
• Endring i ordlyden fra ”possibility” til ”obligation” vedrørende implementering av særlige tiltak for folk med nedsatt funksjonsnivå.
• Bestemmelsen om hvilke tjenester som kan inngå i USO-forpliktelsene er ikke endret, men praksis siden 2002 og endringer i fortalen til direktivet åpner for at medlemslandene kan velge å ta inn bredbåndstjenester og annet som er tilgjengelig for majoriteten av brukere. Endringene gjør det mulig å benytte finansieringssystemet som følger av direktivet til flere tjenester.
Nødsamtaler:
• Kommisjonen gis myndighet til å kunne gripe inn og om nødvendig bidra til harmonisering på området.
• Sluttbrukerne gis bedre tilgang til nødsamtaler
Aksess og kvalitet på tjenestene:
• Direktivet legger ikke begrensninger på tilbyderens mulighet til å utforme sluttbrukeravtalene, men krever åpenhet om eventuelle restriksjoner på sluttbrukernes tilgang til lovlig innhold og tjenester som gjør det mulig å foreta informerte valg om mellom tilbydere og tjenester. De nasjonale tilsynene gis myndighet til å forhindre reduksjon i kvaliteten på tjenester og å sette minimumskrav til overføringskapasitet og tjenester for sluttbrukerne. Kommisjonen gis kompetanse til å foreta harmonisering dersom det blir nødvendig.

Hovedendringer i kommunikasjonsverndirektivet 2002/58/EF
Begrunnelsen for endringene i kommunikasjonsverndirektivet er å styrke personvernet og informasjonssikkerheten ved bruk av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjenester. Dette anses grunnleggende for at brukerne skal opprettholde tilliten til bruk av ny teknologi. Endringene er både en styrking av gjeldende regler som følger av Kommunikasjonsverndirektivet av 2002, og innføring av nye regler. (Bakteppet er at skadelig kode i større grad brukes for å stjele konfidensiell informasjon, økt utbredelse av identitetstyverier, kredittkortbedragerier på nett og innbrudd i brukers nettbank m.v. Spam estimeres fortsatt til å utgjøre 40-90 % av all e-post som sendes. Videre introduseres nye teknologier som gir opphav til nye personvernproblemstillinger.)

En viktig endring i direktivet er at det innføres en plikt for tilbydere av elektroniske kommunikasjonstjenester til å varsle kompetent myndighet om sikkerhetsbrudd som involverer personopplysninger. Dersom sikkerhetsbruddet har medført tap av brukers data eller andre personvernkrenkelser, skal også sluttbruker varsles. Kompetente nasjonale myndigheter skal kunne gi retningslinjer og instruksjoner om i hvilke situasjoner, på hvilke format m.m tilbyder skal varsle myndigheten. Videre gis Kommisjonen kompetanse til å kunne fastsette bestemte tekniske implementeringstiltak knyttet til varslingsprosedyrer. Dette skal skje etter konsultasjon med ENISA og Artikkel 29 gruppen.
En annen viktig endring i kommunikasjonsverndirektivet er at vernet mot spam er utvidet.

Endringsdirektiv 2009/136/EF ble vedtatt 25. november 2009 og publisert i the Official Journal of the European Union 18. desember 2009. Endringene trådte i kraft 19. desember 2009, men får virkning først 25. mai 20011, som er frist for EU medlemsstatene til å transponere direktivet i nasjonal rett (gjennomføringsfrist).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg IV Energi

32009 R 1222 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1222/2009 av 25. november 2009 om merking av dekk med drivstoffeffektivitet og andre viktige parameter (vedlegg IV SD)

Sammendrag av innhold

Dekk kan ha vesentlig betydning for å få til reduksjon av CO2-utslipp fra kjøretøy, da dekkene er ansvarlige for 20-30 % av kjøretøyenes samlede drivstofforbruk. Med ny teknologi kan rullemotstanden for dekk reduseres, og dermed redusere drivstofforbruket med opptil 10 % for en personbil.

Da 23 % av de samlede CO2-utslipp i Europa skyldes vegtrafikk, ser EU det som en oppgave å redusere utslippene fra kjøretøy. I handlingsplanen for energieffektivitet og grønnere transport ble det sagt at det skulle fremmes et forslag om energimerking av dekk i 2008. Målet med en slik merkeordning er å fremme en markedsvridning mot mer energieffektive dekk, dvs dekk med lavere rullemotstand.

Merkeordningen skal også inneholde opplysninger om andre viktige parametre som våtgrep og støy (rullestøy), slik at forbrukerne kan ta valg basert på dokumentasjon av flere viktige aspekter.

Målet er å benytte markedskreftene til å støtte en forbedring av alle parametre til et høyere nivå enn de minimumskrav som eksisterer for typegodkjenning av dekk i dag. Merkingen er tilsvarende som energimerkingen for hvitevarer i dag, fra en grønn "A-klasse" til en rød "G-klasse" når det gjelder rullemotstand, A-G-klasse for våtgrep, mens dekkstøy er symbolisert med et dekk og en høyttaler med "støybølger" og lydnivå i desibel (dB). Merkingen skal følge med dekket og gjøres kjent for forbruker, men det er ikke pålagt med klistremerker på selve dekket.

Merknader

Statens vegvesen mener forordningen bør inkluderes i kjøretøyforskriftens kapittel 13 om hjul/dekk.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XIII Transport

Kapittel I Innlandstransport

32009 L 0040 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/40/EF av 6. mai 2009 om teknisk kontroll med motorkjøretøyer og tilhengere til motorkjøretøyer (vedlegg XIII kap I SD)

Sammendrag av innhold

Rådsdirektiv 96/96 EF av 20. september 1996 om innbyrdes tilnærming av lovgivningen om teknisk kontroll av kjøretøy og hengere til kjøretøy er blitt endret gjentatte ganger. Europaparlaments og rådsirektiv 2009/40/EF opphever direktiv 96/96/EF med senere endringer (gjelder kommisjonsdirektiv 1999/52/EF, kommisjonsdirektiv 2001/9/EF, kommisjonsdirektiv 2001/11/EF, kommisjonsdirektiv 2003/27/EF samt bilag III, punkt 68 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1882/2003). Europaparlaments og rådsdirektiv 2009/40/EF innebærer at det foretas en konsolidering. Direktivet innebærer ingen materielle endringer mht. hvilke kjøretøygrupper som skal underlegges kontroll, tidsintervallene for kontrollene, hvem som kan utføre kontrollene og hva som (minimum) skal inngå i kontrollene (kontrollpunkter og mangelsvurderinger).

Endringene er knyttet til hvilket EU-organ som beslutter særdirektiver og den tilhørende beslutningsprosessen.

Merknader

Implementering av direktiv 2009/40/EF krever ingen endring av FOR 2009-05-13 nr. 591; Forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Kapittel II Veitransport

32006 L 0038 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/38/EF av 17. mai 2006 om endring av direktiv 1999/62/EF (Eurovignettedirektivet) om avgifter på tunge lastebiler for bruk av visse typer infrastruktur (vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

Bakgrunnen for det reviderte Eurovignettedirektivet 2006/38/EF var ønsket om å regulere utviklingen av vegavgiftspolitikken i Europa. Medlemsstatenes innkreving av avgifter for bruk av infrastruktur skal harmoniseres for å sikre en enklere avvikling av den internasjonale transporten og like konkurranseforhold mellom operatører i felleskapet. Eurovignettedirektivet angir minstesatser for medlemslandenes kjøretøyavgifter (kapittel II), og maksimumssatser og vilkår for bompenger og vegbruksavgifter (kapittel III). Medlemsstatene har i dag ulik praksis for innkreving av avgifter og/eller bompenger.

Hovedprinsippene i direktivet er som følger:
Takstnivået for bompenger skal gjenspeile kostnadene transporten påfører samfunnet. Bompengene kan dekke kostnader til utvikling, bygging, drift, vedlikehold og miljøskader. Beregningen av disse kostnadene skal følge en felles kostnadsmetodikk, angitt i direktivet.

Bompengetakstene kan differensieres, for eksempel etter den kjørte distansen, sted, type infrastruktur, hastighet, ulykkesrisiko, kjøretøykarakteristikker, tid på dagen og trafikktetthet.

Direktivet gir mulighet for kryssubsidiering, dvs. at for eksempel bompenger brukes til å finansiere annen infrastrukturbygging på en konkurrerende strekning med et konkurrerende transportmiddel. Dette skal kun skje unntaksvis og i økologisk sårbare områder, f.eks. fjellområder.

Fellesskapets regelverk for betaling for bruk av infrastruktur må være rettet mot virksomhet i fellesmarkedet i tråd med subsidiaritetsprinsippet. Derfor er direktivet bare rettet mot kjøretøyer med større tillatt totalvekt enn 12 tonn og har sitt virkeområde kun på hovedferdselsårene mellom og gjennom medlemslandene, det såkalte ”Trans-European Transport Network” (TEN-T). Imidlertid er direktivet også bindende for alle godstransportkjøretøyer mellom 3,5 og 12 tonn dersom begge grupperer avgiftsbelagt. I tillegg skal direktivet være bindende for alle godstransportkjøretøy over 3,5 tonn med virkning fra senest 2012 for alle medlemsland. Personbiler omfattes ikke av direktivet.

De viktigste endringene i det reviderte Eurovignettedirektivet er:
I utgangspunktet gjelder direktivet for det transeuropeiske vegnettet (TEN). Imidlertid kan medlemsstatene:
- velge å kreve inn bompenger kun på deler av dette nettet
- kreve inn bompenger på det øvrige vegnettet,

når dette skjer i tråd med Roma-traktaten, det vil si uten diskriminering (av internasjonal transport) eller annen konkurransevridning.

Rabatter må ikke overstige 13 % av ordinær takst (knyttes opp mot administrative besparelser ved bruk av brikke osv.)

Omfanget av kostnader som kan dekkes av avgiften (bompengene) er utvidet. Samtidig er man ikke nødt til å få dekket alle disse kostnadene.

Det reviderte direktivet åpner for differensierte avgifter og legger opp til en obligatorisk differensiering etter utslippskategori senest fra 2010.

Medlemsstatene blir forpliktet til å rapportere til KOM om alle nye eller endrede innkrevingsordninger. Direktivet må sees i sammenheng med EU-direktivet som trådte i kraft 20. mai 2004 om felles automatiske bompengesystemer (EFC). EFC-direktivet omhandler innføring av kompatible elektroniske systemer for vegbruksavgift i EU, men gjelder kun de tekniske sidene ved innkrevingen.

Merknader

Direktivet gjelder for det transeuropeiske vegnettet (TEN-T). De norske vegstrekningene som i dag inngår i TEN-T er E6 Svinesund (grense Sverige) – Oslo, E6 Oslo – Trondheim, E6 Trondheim – Fauske, E6 Fauske – Nordkjosbotn, E6 Nordkjosbotn – Kirkenes, E14 Stjørdal (kryss E6) – Storlien (grense Sverige), E10 Nygård (kryss E6) – Bjørnfjell (grense Sverige), E75 Russeskaret – Utsjoki (grense Finland), E105 Bjørkheim – Storskog (grense Russland), E18 Oslo – Ørje (grense Sverige), E18 Oslo - Kristiansand, E39 Kristiansand - Bergen, E39 Bergen - Ålesund, E39 Ålesund - Trondheim, E16 Sandvika - Bergen og Rv 23 Lier - Drøbak - Vassum.

Det reviderte direktivet sier i artikkel 7 punkt 9 at innkrevde bompenger ikke skal overstige de infrastrukturkostnadene som påløper samfunnet ved bruk av vegnettet. Disse omfatter kostnader i forbindelse med utvikling, bygging, drift, vedlikehold og miljøskader knyttet til det aktuelle vegnettet. Dette gir rom for å gå lenger enn dagens norske praksis. Riktignok dekkes drift- og vedlikeholdsutgifter av § 27, men det har vært en klar norsk politikk å ikke benytte bompenger til dette formålet.

Artikkel 7 punkt 10 i det reviderte direktivet angir at medlemsstatene kan differensiere bompengesatsene. Dersom differensiering ønskes, må retningslinjene i bestemmelsen følges. De vil etter direktivet omfatte kjøretøyets utslipp jf. nytt vedlegg 0, kjøretøyets skadeevne jf. nytt vedlegg IV, tidspunktet på dagen, trafikkmengde, samt vegens beliggenhet og beskaffenhet. Fra 2010 skal enhver medlemsstat differensiere avgiftene i forhold til utslipp med mindre den er unntatt fra dette kravet jf. tre opplistede forhold i litra b. Norge har ingen slik differensiering i dag, og det foreligger ingen planer om å innføre dette, men en viss differensiering av bompengesatsene ville være i tråd med vegloven § 27. De ansvarlige myndighetene må konkret vurdere om direktivets krav oppfylles når de eventuelt skal differensiere bompengetakstene for den aktuelle vegstrekningen. § 1, 2. punktum i forskrift om innkreving av bompenger i visse tilfeller – gjennomføring av direktiv 1999/62/EF av 11. januar 2002 må tilpasses den nye vektgrensen (kjøretøy med tillatt maksimal vekt over 3,5t i stedet for 12t) med virkning senest fra 2012 i henhold til det reviderte Eurovignette-direktivet. Direktivets artikkel 7b gir hjemmel til å kompensere for betalte bom- og vegbruksavgifter. Dersom denne muligheten benyttes, kan det bli behov for endringer i gjeldende avgiftsregelverk. Dette må vurderes nærmere av de ansvarlige myndigheter.

Implementeringsfristen var 10. juni 2008. Direktivet er foreløpig ikke implementert i norsk rett. Standardskjema ble returnert EFTA Sekretariatet i april 2008. Norge har bedt om en tilpasningstekst der det bes om et generelt unntak for rabattgrensen på 13 % både for eksisterende og fremtidige bompengeprosjekter. Kommisjonen stiller seg i utgangspunktet skeptisk til unntak fra rabattgrensen.

Det jobbes aktivt fra norsk hold med å få til en løsning i forhold til rabattgrensen. På denne bakgrunn ble det høsten 2008 avholdt bilaterale møter med Kommisjonen både på ekspertnivå og politisk nivå med sikte på å finne en god løsning for Norge. Norge har på disse møtene formidlet til Kommisjonen det særegne ved det norske bompengesystemet ved at det i hovedsak er punktbasert og ikke antennebasert. Videre har Norge vektlagt at det er en svært liten del av det norske vegnettet, selv på TEN-T, som har

utstrakt internasjonal trafikk. Som en oppfølging av møtet på politisk nivå sendte forrige samferdselsminister i januar 2009 et brev til daværende transportkommisær Tajani der mulige løsninger for Norge ble skissert. Samferdselsdepartementet mottok et svar fra Tajani i mars 2009 der det kun åpnes for mulige overgangsordninger. Norge fulgte opp saken med et nytt brev fra samferdselsministeren til Tajani i november 2009, der Norge varsler tilpasning til rabattgrensen i direktivet på 13 % for prosjekt på TEN-T som ligger i internasjonale hovedkorridorer og med distansebasert innkreving. For øvrige prosjekter, både igangværende/vedtatte og framtidige, ber Norge om varig unntak. Norge mottok svarbrev fra den nye transportkommisæren Kallas i februar 2010. Dette er nå til vurdering i Samferdselsdepartementet.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1073 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/2009 av 21. oktober 2009 om felles regler for adgang til markedet for internasjonal persontransport (vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

Forslaget er en del av den såkalte "vegpakken" som ble fremlagt av Kommisjonen 23. mai 2007 (se under omtalen av forslaget til forordning om adgang til markedet for internasjonal godstransport).

Formålet bak forslaget er å fornye, forenkle og revidere gjeldende regelverk på området. Innholdet kan oppsummeres som følger (de delene av forslaget som er nye i forhold til gjeldende rett er streket under):

1. Innholdet i forordning (EØF) nr. 684/92 og forordning (EF) nr. 12/98 blir slått sammen til en ny forordning. Virkeområdet blir dermed internasjonal persontransport i og utenfor rute innenfor EØS med kjøretøyer med over ni seter, inkludert førersetet. Dette gjelder både transport mot vederlag og transport for egen regning. Ved transport med tredjeland vil forordningen bare gjelde for transittering av medlemsland. Videre gjelder forordningen innenlands transport på midlertidig basis i et annet land enn etableringslandet.

2. Internasjonal transport skal skje med en fellesskapslisens. Myndighetene utsteder et antall attesterte kopier som svarer til det antallet busser som transportøren disponerer over. Det er adgang til å fastsette at fellesskapslisensen også kan gi adgang til nasjonal transport i etableringslandet.

3. Fellesskapslisensen og de attesterte kopiene skal utstyres med pregestempel og signaturen til utstedende myndighet. I tillegg skal lisensene påføres et serienummer som skal føres i det sentrale registeret som er skissert i henhold til forslaget til ny forordning om felles regler om adgang til yrket, sammen med øvrige opplysninger om virksomheten.

4. Myndighetene skal kontrollere at vilkårene for å inneha en fellesskapslisens er oppfylt, og kan tilbakekalle den hvis vilkårene ikke lenger er oppfylt.

5. Forordningen deler persontransport inn i fire undergrupper: Rutetransport, spesiell rutetransport (transport av arbeidstakere/elever til og fra arbeidsplassen/skolen), turbiltransport (transport utenfor rute) og transport for egen regning. Det gjelder til dels ulike tillatelsesregimer for disse transportkategoriene. Alle, med unntak av transport for egen regning, krever imidlertid fellesskapslisens som nevnt under punkt 2.

6. Rutetransport krever egen tillatelse i tillegg til fellesskapslisensen. Tillatelsens egenskaper, søkeprosess, transportørens plikter m.m. er regulert i forordningen. De opplistede grunnene for å avslå en søknad er blitt færre, og viser bl.a. til visse typer transport innenfor kollektivtransportforordningen.

Prosedyrene mellom de berørte myndighetene foreslås forenklet noe for å gjøre prosessen raskere. Når en tillatelse er utstedt, skal alle de berørte myndigheter få tilsendt en kopi. Passasjerene skal utstyres med en billett som skal inneholde nærmere spesifisert informasjon.

7. Turbiltransport er ikke underlagt krav til en egen tillatelse, men det kreves et eget kontrolldokument/kjøreskjema som må fylles ut før hver tur.

8. Kabotasje er tillatt for turbiltransport og for spesiell rutetransport når det foreligger en kontrakt mellom transportøren og oppdragsgiveren. For rutetransport er kabotasje tillatt når det er en del av internasjonal rute så lenge det ikke er meningen å møte transportbehovet innenfor et bymessig område eller til og fra tilstøtende bymessige områder. Ved utføring av kabotasje skal vertslandets regler følges, særlig hva gjelder vilkår i transportkontrakter, vekter og dimensjoner for kjøretøyer, krav til befordring av enkelte kategorier av passasjerer (barn og personer med redusert mobilitet), arbeidstid, kjøre- og hviletid og merverdiavgift. Et eget kontrolldokument/kjøreskjema skal utfylles på forhånd og medbringes i kjøretøyet ved kabotasjekjøring utenfor rute.

9. Kontrollører skal ha adgang både til kjøretøyene og virksomhetens kontorer for å kontrollere at bestemmelsene i forordningen blir overholdt.

10. Gjensidig bistand og utveksling av opplysninger mellom statenes myndigheter skal foregå gjennom spesielle kontaktpunkter som oppnevnes i tråd med den foreslåtte forordningen om felles regler for adgang til yrket.

11. Det oppstilles mer detaljerte regler for sanksjoner og oppfølging fra etableringsstatens myndigheter, bl.a. som følge av opplysninger om overtredelser som har forekommet på andre staters territorium. Overtredelseslandets myndigheter skal underrettes om hvilke sanksjoner som ilegges. Myndighetene i overtredelseslandet skal innen en måned oversende nærmere opplysninger om overtredelsene til etableringsstatens myndigheter. Opplysninger om overtredelser og sanksjoner skal registreres i et nasjonalt register som opprettes i henhold til den foreslåtte forordningen om felles regler for adgang til yrket.

12. Statene kan seg imellom inngå bilaterale eller multilaterale avtaler om ytterligere liberalisering av transportene som er dekket av forordningen.

13. Utvalget som er nedsatt i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85 artikkel 18 skal bistå Kommisjonen ved anvendelse av forordningen. Kommisjonen skal årlig motta rapport fra medlemsstatene om eksisterende rutetillatelser og utført kabotasjekjøring.

Merknader

I Norge er gjeldende forordninger implementert i § 4 i forskrift 26. mars 2003 nr. 402 om internasjonal person- og godstransport, samt kabotasje.

Gjeldende rett tilsvarer i all hovedsak reglene i den vedtatte forordningen, med de endringer som framgår av understrekingene i punktet over.

Forskrift 26. mars 2003 nr. 402 om internasjonal person- og godstransport må endres ved en eventuell implementering av forslaget.

Forordningen medfører at ansvarlig myndighet må endre på enkelte rutiner. I tillegg kommer kostnader ved en eventuell tilknytning til andre myndigheters elektroniske register. Se mer om dette under de andre to EØS-notatene knyttet til vegpakken.
For næringen vil konsekvensene bli få og lite merkbare. Søkere til internasjonale bussruter vil få enklere og raskere saksbehandling.

Sakkyndige instansers merknader

I Norge ble forslaget til forordning sendt på høring med høringsfrist 17. september 2007. Et fåtall av høringsinstansene hadde konkrete merknader til dette forslaget. Under høringen gjorde Transportbedriftenes Landsforening det klart at det ikke ville være i tråd med intensjonene bak revisjonen om det ble mer omstendelig å søke om å opprette internasjonale bussruter. Vegdirektoratet har påpekt at det bør være tilsvarende kabotasjeregime for persontransport som for godstransport, men at det etter forslaget er behandlet ulikt.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1072 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1072/2009 av 21. oktober 2009 om felles regler for markedsadgang innen internasjonal godstransport på veg

(vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

Forordningen regulerer markedsadgang for godstransport på veg, og er en del av den såkalte "vegpakken" som Kommisjonen kunngjorde 23. mai 2007. De to andre forordningene i vegpakken regulerer markedsadgang for persontransport på veg, samt yrkesadgang for både person- og godstransportsektoren på veg.

Alle de tre forordningene i pakken går ut på å fornye, forenkle og revidere gjeldende regelverk på området. Forordningen om markedsadgang for godstransport på veg er langt på vei en videreføring av gjeldende regler. Når det gjelder nye reguleringer er det verdt å merke seg innføringen av strengere regler for når kabotasje er tillatt.

Forordningen går i stikkordsform ut på følgende (de delene av forslaget som er nye i forhold til gjeldende rett er understreket):

1. Innholdet i forordning (EØF) nr. 881/92, forordning 3118/93 og direktiv 2006/94/EF blir slått sammen til en ny forordning. Virkeområdet vil dermed være all internasjonal godstransport på veg som utføres mellom EØS-statene, dvs. grensekryssende transport i form av bilateral-, transitt- og tredjelandstransport, samt transport innenfor en stat av en transportør som ikke er hjemmehørende der (kabotasje). Tredjelandstransport med land utenfor EØS er ikke berørt, med unntak av transittering av en EØS-stat.
2. Visse transportformer er unntatt fra forordningens virkeområde. Dette gjelder blant annet egentransport, transport av post som del av offentlig tjenesteyting, transport av skadde kjøretøy og transport med kjøretøy med tillatt totalvekt som ikke overstiger 3, 5 tonn inklusive tilhenger.
3. Internasjonal godstransport skal skje på grunnlag av fellesskapstillatelse og, hvis sjåføren er statsborger i en tredjestat, en førerattest.
4. Fellesskapstillatelsen, de attesterte kopiene og førerattesten skal utstyres med pregestempel og signatur fra utstedende myndighet. I tillegg skal tillatelsene og førerattestene påføres et serienummer som skal føres i det sentrale register som er skissert i henhold til forslaget til ny forordning om adgang til yrket sammen med opplysninger om transportvirksomheten.
5. Myndighetene skal kontrollere at vilkårene for å inneha tillatelsene og førerattestene er oppfylt, og kan tilbakekalle disse hvis vilkårene ikke er oppfylt.
6. Innehavere av fellesskapstillatelse har rett til å utføre kabotasje innenfor rammene av forordningen. Etter et grensekryssende transportoppdrag kan transportøren gjennomføre tre påfølgende kabotasjeturer innenfor en uke etter leveringen av varene fra den grensekryssende turen. Transportøren skal kunne dokumentere opplysninger knyttet til innkommende transport og etterfølgende kabotasjeturer for å muliggjøre kontroll.
7. Når kabotasjekjøring foregår må transportøren følge vertsstatens regler om transportvilkår,

kjøretøyenes vekter og dimensjoner, spesielle regler som gjelder for transport av farlig gods, levende dyr og lettbedervelige varer, arbeidstid, kjøre- og hviletid og merverdiavgift på transporttjenester.

8. Hvis det oppstår alvorlige forstyrrelser i et nasjonalt transportmarked på grunn av, eller forverret av, kabotasje, kan hvert enkelt land ta dette opp med Kommisjonen/ESA med sikte på innføring av mottiltak.

9. Gjensidig bistand og utveksling av opplysninger mellom statene skal foregå gjennom spesielle kontaktpunkter som opprettes i henhold til forordningen om felles regler om adgang til yrket.

10. Det oppstilles mer detaljerte regler for sanksjoner fra etableringsstatens myndigheter, bl.a. som følge av opplysninger om overtredelser som har forekommet på andre staters territorium. Overtredelsesstatens myndigheter skal underrettes om hvilke sanksjoner som ilegges. Myndighetene i overtredelsesstaten skal innen en måned oversende nærmere opplysninger om overtredelsene til etableringsstatens myndigheter. Opplysninger om overtredelser og sanksjoner skal registreres i et nasjonalt register som opprettes i henhold til den foreslåtte forordningen om felles regler om adgang til yrket.

11. Utvalget som er nedsatt i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85 artikkel 18 skal bistå Kommisjonen ved anvendelse av forordningen. Kommisjonen skal årlig motta rapport fra medlemsstatene om hvor mange fellesskapstillatelser, attesterte kopier og førerattester som innehas av transportørene.

Merknader

Regelverket som foreslås erstattet er i dag implementert i norsk rett gjennom § 2 i forskrift 26. mars 2003 nr. 402 om internasjonal person- og godstransport, samt kabotasje.

Norge er gjennom EØS-avtalen allerede fullt ut integrert i EUs indre marked for godstransport på veg. På samme måte som etter den vedtatte forordningen kan transportører fra alle EØS-land utføre bilateral-, transitt-, og tredjelandstransport på grunnlag av fellesskapstillatelse. Kabotasje kan etter gjeldende rett utføres på midlertidig basis. De ulike EØS-statene har imidlertid ulike tolkinger av hva som ligger i begrepet midlertidig kabotasje. Norge har lagt til grunn at midlertidig kabotasje kan utføres innenfor et tidsrom på 1-2 måneder etter en innkommende grensekryssende transport - forutsatt at kabotasjen har en tilfeldig karakter. Fra 1. november 2009 vil man i Norge, som i flere andre EØS-land, legge til grunn en tolking av midlertidig kabotasje som tilsvarer reglene i den vedtatte forordningen.

Dagens forskriftsbestemmelser må endres for å implementere forslaget.
De ansvarlige myndighetene må endre enkelte rutiner og følge tettere opp visse forhold. I tillegg må det utvikles et nytt register som kan knyttes opp til de andre nasjonale registrene, alternativt må det gjøres tilpasninger i dagens registre. Dette vil medføre utviklingskostnader.
For næringen er det først og fremst bestemmelsene om kabotasje som kan gi merkbare konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

I Norge ble forslaget til forordning sendt på høring med høringsfrist 17. september 2007. De fleste høringsuttalelsene relaterte seg til kabotasje. Det kom frem ulike syn på forslaget om hvordan kabotasjen skal reguleres. Tilbakemeldingene ser ut til å ha sammenheng med eget ståsted i markedet. Norges Lastebileier-Forbund og Norsk Transportarbeiderforbund ønsker seg en strengere regulering enn det som er foreslått, mens andre instanser som representerer transportkjøperdelen av næringslivet heller ønsker en mer liberal kabotasjeadgang enn det som er foreslått.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1071 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1071/2009 av 21. oktober 2009 om fastsettelse av felles regler for å utøve yrket som vegtransportør og om opphevelse av rådsdirektiv nr. 96/26/EF (vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

Forordningen er en del av den såkalte "vegpakken" som ble fremlagt av Kommisjonen 23. mai 2007. Vegpakken skal konsolidere reglene om yrkes- og markedsadgang for vegtransport, samt harmonisere regelverket på områder hvor det har dannet seg ulik praksis i de ulike EØS-statene. I tillegg kommer strengere krav og innskjerpinger på noen områder (se også EØS-notat om nye forordninger om adgang til markedet for internasjonal gods- og persontransport).

Formålet med forordningen er å ytterligere harmonisere kravene som stilles for å kunne utøve yrket som transportør (løyvehaver). Dagens regulering, som er fastsatt i direktivs form, gir så stort spillerom for de enkelte statene at variasjonene i kravene til å utøve yrket som transportør kan medføre konkurransevridninger. Forordningen skal bøte på denne situasjonen gjennom strengere minstekrav, mindre nasjonalt handlingsrom og tydeligere regler for oppfølging, kontroll og sanksjonering. Innholdet i forordningen oppsummeres i punktene nedenfor. De viktigste av de nye reglene i forordningen, i forhold til gjeldende direktiv, er understreket:

1. Virkeområdet for forordningen er alle innehavere av vegtransporttillatelse innen EØS og alle som søker om slik tillatelse. Unntatt er virksomheter som skal drive godstransport med kjøretøyer eller vogntog med mindre enn 3,5 tonn totalvekt, virksomheter som driver persontransport utelukkende på ikke-kommersiell basis eller som har et annet hovederverv enn persontransport på vei, og virksomheter som driver veitransport med kjøretøy som har en maksimal hastighet på 40 km. i timen
2. Det oppstilles fire kvalitative kriterier for å kunne utføre vegtransportyrket:
3. For det første må virksomheten være faktisk og varig etablert i medlemsstaten. Dette innebærer at virksomheten skal ha faste lokaler der det skal være mulig å gjennomføre en bedriftskontroll, det skal være innregistrert kjøretøy(er) i staten og det skal være en driftssentral med nødvendig administrativt og teknisk utstyr på stedet.
4. For det andre oppstilles et vandelskrav. Både virksomheten og transportlederen samt enhver annen relevant person som bestemt av den enkelte stat må oppfylle kravene slik de er spesifisert. Forordningen lister opp hvilke områder vandelskravet skal knyttes til. Det slås fast hvilke reaksjoner som diskvalifiserer fra god vandel - knyttet til overtredelser av nasjonal rett og EØS-retten på de opplistede områdene.
5. For det tredje må virksomheten ha tilstrekkelig økonomisk evne som kan dokumenteres på basis av revisorattesterte årsregnskap som viser at virksomheten har reserver på minimum 9000 Euro for ett kjøretøy og 5000 Euro for hvert ekstra kjøretøy. Alternativt kan den økonomiske evnen dokumenteres ved en bankgaranti eller et forsikringsbevis.
6. For det fjerde kreves tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner som skal oppfylles av transportlederne. Emnene som skal gjennomgås er spesifisert i vedlegg til forslaget. Eksamen fra godkjent institusjon må foreligge. De enkelte statene kan velge å gi fritak fra dette kravet til søkere som har minst ti års ledererfaring. Eksamen kan kun avlegges i et land som den personen som skal avlegge eksamen har tilknytning til, i utgangspunktet det landet vedkommende person normalt bor i.
7. Virksomheten skal utpeke en transportleder som skal være ansvarlig for å oppfylle kravene til vandel og faglige kvalifikasjoner. Transportlederen er den som faktisk og vedvarende leder virksomhetens transportarbeid.
8. Hvert land skal utpeke kompetente myndigheter som er ansvarlige for korrekt gjennomføring av forordningen, blant annet når det gjelder å utstede og tilbakekalle tillatelser, erklære personer uegnede som transportledere og for å utføre bedriftskontroller.
9. Forslaget inneholder egne bestemmelser om saksbehandling og kontroll. Det skal utføres bedriftskontroller hos virksomhetene etter mønster av direktiv 2006/22/EF.
10. Det oppstilles regler for hvilke forhold som utløser en advarsel og eventuelt tilbakekalling av løyve/tillatelse. I tillegg kan myndighetene erklære transportlederen som uegnet i alle medlemsstater til å lede en transportvirksomhet.

11. Hver stats myndigheter skal opprette og bruke et elektronisk register der visse opplysninger skal føres. Disse registrene skal knyttes sammen slik at myndighetene kan gjøre oppslag i alle de andre statenes registre. Det skal også utpekes nasjonale kontaktpunkter for utveksling av opplysninger mellom statenes myndigheter. De nasjonale elektroniske registrene skal inneholde opplysninger om virksomhetenes navn og selskapsform, virksomhetens adresse, navn på transportleder som skal oppfylle kravene til vandel og faglig kompetanse, hvilken type tillatelse som er utstedt, antall kjøretøy den gjelder for og evt. serienummer på fellesskapslisensen og attesterte kopier. Disse opplysningene skal være offentlig tilgjengelige for myndighetene i alle EØS-landene i samsvar med de relevante reglene om personvern. I tillegg til disse opplysningene skal registrene inneholde opplysninger om antall, kategori og type alvorlige overtredelser av EØS-lovgivningen på nærmere beskrevne områder knyttet til transport som har ført til dom eller sanksjon innenfor de siste to årene, samt navn på person som er erklært uegnet til å være transportleder. De enkelte statene kan velge å ha de sistnevnte opplysningene i separate register. Dersom det opprettes separate register kan de enkelte statene velge om opplysningene skal være direkte tilgjengelige for andre lands kompetente myndigheter, eller om opplysningene kun skal gjøres tilgjengelige på direkte forespørsel.

12. For å forenkle mulighetene til å etablere seg i andre stater etableres en ordning med attestasjoner for oppfyllelse av kravene til vandel, økonomisk evne og faglige kvalifikasjoner fra opprinnelseslandet.

13. Til slutt inneholder forslaget sanksjoneringsregler, overgangsbestemmelser og rapporteringsplikt. De enkelte statene skal vedta regler om sanksjoner for overtredelse av forordningen. Disse reglene skal notifiseres til Kommisjonen/ESA. Videre skal de enkelte statene annet hvert år innrapportere aktiviteter hos kompetente myndigheter til Kommisjonen /ESA. Rapportene skal blant annet inneholde oversikter over vandel, økonomi og faglig kompetanse i sektoren, antall og type tillatelse som er utstedt, antall utstedte attestasjoner for faglig kompetanse, samt statistikk knyttet til de elektroniske registrene. Kommisjonen skal bistås av utvalget som er satt ned i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85 artikkel 18.

Merknader

Gjeldende norsk rett er basert på direktiv 96/26/EF som endret, og fremkommer av yrkestransportlova 21. juni 2002 nr. 45 §§ 4, 5, 12, 25, 26, 27, 28, 29, 35, 40 og 41. Videre inneholder forskrift 26. mars 2003 nr. 401 om yrkestransport innenlands med motorvogn eller fartøy utfyllende bestemmelser i §§ 1-11, 16 og 23.

Fellesskapstillatelser og fellesskapslisenser for internasjonal gods- og persontransport tildeles søkere som oppfyller objektive krav til vandel, økonomi og faglig kompetanse. Vegdirektoratet er kompetent myndighet (løyvemyndighet) for utstedelse av slike tillatelser, og tillatelser utstedes med en gyldighet på 5 år. Etter 5 år er det igjen nødvendig å kontrollere at vandelskravet er oppfylt.

Det gjelder de samme krav for å få utstedt nasjonalt løyve som for å få utstedt fellesskapstillatelse. Fylkeskommunene er løyvemyndighet for nasjonale løyver.

Spesielt ved det norske systemet er at det kreves bankgaranti for at kravet til økonomi skal anses å være oppfylt. Dette praktiseres likt for nasjonale løyver og fellesskapstillatelser/lisenser. I henhold til EØS-reglene ville det vært tilstrekkelig med en revisorerklæring etter gjennomgang av regnskapene.

Forordningen vil få visse rettslige og administrative konsekvenser for det offentlige:

- Krav til elektronisk register over fellesskapstillatelser
- Yrkestransportloven og yrkestransportforskriften må omarbeides på flere, vesentlige punkter.
- Løyvemyndigheten må innarbeide nye rutiner i forbindelse med saksbehandling og oppfølging av løyvehavere.

I tillegg vil forordningen få konsekvenser for private:

- Kravene til å få tildelt fellesskapslisens skjerpes.
- Kravene som stilles til nåværende løyvehavere skjerpes noe etter en overgangsperiode.
- Det nye regelverket kan føre til hyppigere kontroller.

Sakkyndige instansers merknader

I 2006 foretok Kommisjonen en konsultasjonsprosess, der Norge fremmet en del innspill til hvordan regelverket på dette området bør utformes og hva det bør inneholde. I brev fra Samferdselsdepartementet av 9. august 2006 til Kommisjonen oppsummeres disse synspunktene. En del merknader kommer også frem i høringen, selv om få instanser har noen konkrete merknader til den delen av forslaget som omhandler adgang til yrket.

I Norge ble forslaget sendt på høring sammen med de øvrige forslagene i vegpakken i 2007.

Samferdselsdepartementet ba i august 2009 enkelte instanser om merknader til kommisjonsbeslutning om nasjonale registre for vegtransportører. I denne sammenhengen uttalte Datatilsynet at sterke personvernhensyn tilsier at Norge benytter seg av adgangen til å ikke gjøre opplysninger om overtredelser av relevant regelverk direkte tilgjengelig for myndigheter i andre stater.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D xxxx Kommisjonsbeslutning av 6. oktober 2009 om definisjonen av den felles europeiske bompengetjenesten og dens tekniske elementer (vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

I henhold til artikkel 4 nr. 4 i direktiv 2004/52/EF (EFC-direktivet) skal EU-kommisjonen (KOM) ta beslutninger om den felles europeiske bompengetjenesten. KOM kan også endre innholdet i vedleggene til direktivet. Kommisjonen opprettet på denne bakgrunn en komitologikomite som har arbeidet med et utkast til definisjonsbeslutning. Kommisjonen la den 27.03.09 frem et forslag til en rettsakt (definisjonsbeslutning) for komitologikomiteen. Definisjonsbeslutningen definerer de teknologiske og funksjonelle kravene til den felleseuropeiske elektroniske bompengetjenesten (EETS) som følger av EFC-direktivet (2004/52/EF). Forslaget til definisjonsbeslutning ble vedtatt med enstemmighet i komiteen. Norge har deltatt som observatør i komitologikomiteen. KOMs forslag til definisjonsbeslutning ble vedtatt i Europarlamentet 06.10.09 og beslutningen er derfor nå rettskraftig.

Merknader

Norge har allerede i dag en utstrakt bruk av elektronisk bompengebetaling. Systemet er samordnet i Norge gjennom AutoPASS og i Skandinavia gjennom EasyGo. Dette er i prinsippet regionale modeller av en felles europeisk bompengetjeneste, og KOM vil ta utgangspunkt i slike.

Definisjonsvedtaket vil ikke i seg selv medføre behov for endring i norsk lovgivning, men kan få følger for organiseringen av bompengedriften.

Det at definisjonsbeslutningen nå er endelig medfører at fristen i rammedirektivet har begynt å løpe, jf direktivet artikkel 3 punkt 4 litra a og b. Det står der at medlemsstater som har nasjonale elektroniske bompengesystemer, skal sikre at operatører og/eller utstedere tilbyr sine kunder den elektroniske bompengetjenesten i overensstemmelse med følgende tidsplan: en gjennomføringsfrist for medlemsstatene på 3 år for alle kjøretøyer over 3,5 tonn (dvs. 06.10.2012) og på 5 år for alle øvrige kjøretøyer (dvs. 06.10.2014). Det er imidlertid noe usikkert om denne tidsplanen er realistisk.
I og med at direktivet er et rammedirektiv var det mange uavklarte spørsmål i selve direktivet. SD sendte på denne bakgrunn et brev til KOM våren 2007 der vi blant annet tok opp: datalagring, standardene i EETS-tjenesten, sertifisering av utstedere og etablering/organisering av nasjonale tilsynsorgan.

Definisjonsbeslutningen gir viktige avklaringer, men på flere punkter må de konkrete konsekvensene for Norge utredes nærmere. Sentrale problemstillinger som behandles i definisjonsbeslutningen er blant annet:

Standarder: Kravene til EETS-tjenesten fremgår i definisjonsbeslutningens artikkel 13 samt dets anneks III og IV. Det åpnes opp både for å bruke mikrobølgeteknologi (Anneks III punkt 2.1.2) og satellittbaserte systemer (Anneks III punkt 2.1.3). AutoPASS er basert på mikrobølgeteknologi. Norge kan derfor i utgangspunktet bruke eksisterende systemer, men muligens med behov for tilpasninger, jf. punktet Sakkyndige instansers merknader.

Datalagring: det settes i definisjonsbeslutningen krav om opprettelse av elektroniske nasjonale registre. Disse må være på plass innen 9 måneder fra definisjonsbeslutningens ikrafttredelse (dvs. 06.07.10), jf artikkel 19 punkt 4. De nasjonale elektroniske registrene skal omfatte opplysninger om alle EETS-områdene på et medlemslands territorium. De må innholde opplysninger om: eksisterende bompengeselskap, teknologiene som anvendes, bompengedata, EETS-områdeerklæringer og opplysninger om alle EETS utstedere. Registrene skal være à jour og offentligheten skal ha elektronisk tilgang til dem. Medlemsstatenes registeransvarlige myndigheter skal hvert år ved utgangen av kalenderåret ad elektronisk vei sende registrene over EETS-områdene og EETS-utstedere til sine motparter i de øvrige medlemsstater og KOM.

Kompatibilitet: Interoperabilitet behandles i artikkel 14 samt i anneks II. Det stilles videre krav til at medlemsstatene skal sørge for at EETS-tjenesten stilles til rådighet for EETS-brukerne som en gjennomgående enhetstjeneste, jf beslutningens artikkel 12.

Forholdet mellom utsteder (EETS provider) og operatør (toll charger): Dette reguleres i definisjonsbeslutningen artikkel 4 (EETS provider) og artikkel 5 (Toll Charger). Det stilles strenge krav til selskap som både er utsteder og operatør innen EETS. Det er da myndighetenes ansvar å sørge for at det avlegges separate regnskap for virksomhetene og at det ikke på noen måte foregår kryssubsidiering. I Norge har bompengeselskapene rolle både som utsteder og bompengeinnkrever. Vegdirektoratet legger i utkast til AutoPASS-trategi opp til at utstederrollen skal skilles ut fra bompengeselskapene, noe som vil tilfredsstille kravet i definisjonsbeslutningen.

Sertifisering av utstedere: Dette omtales i definisjonsbeslutningens artikkel 3. Utstedere må registreres i en medlemsstat der de har virksomhet. Det oppstilles videre 5 kumulative vilkår som må oppfylles av utstederen for å bli sertifisert. Sertifisering av utstedere etter ISO-standard: Det stilles deriblant krav om at utstedere innehar er EN ISO 9001 sertifisering eller tilsvarende sertifikat.

Sertifisering av brikker og annet utstyr for hele Europa: Dette behandles i definisjonsbeslutningenes artikkel 13 og dets Anneks III. Artikkel 13 viser til en rekke vilkår som oppstilles i Anneks III. Det settes samtidig krav til at EETS-brikken skal kunne implementere andre fremtidige strekningsbaserte tjenester.

Kostnader for operatører dersom EETS-brikker må kunne "snakke med" alle godkjente systemer: I definisjonsbeslutningens artikkel 4 stilles det som krav EETS-utstedere skal kunne inngå EETS-kontrakter, som dekker alle EETS-områder (i hele delen av EØS som har EETS), innen 24 måneder etter deres registrering i henhold til artikkel 19.

Krav til operatører bl.a. om brikkeutstedelse ved behov og gratis passering ved feil på systemet: Operatørens (Toll charger) rettigheter og plikter er beskrevet i beslutningens artikkel 5. Artikkel 5 punkt 5 regulerer forholdet mellom operatør og EETS-bruker ved feil på systemet. EETS-brukere skal ikke lastes/straffes ved systemfeil.

Utstedergodtgjørelse: I definisjonsbeslutningen legges det opp til at det skal være mulig for utstedere å kreve en "service charge" for EETS tjenesten. Denne vil i siste instans bli avkrevet brukerne. Dette er regulert i artikkel 4 punkt 8 som skiller mellom bompenger og betaling for selve EETS-tjenesten.

Tilsynsorgan (Notified body) og koordineringsgruppe (Coordination group): Dette reguleres i artikkel 17 og 18. Det essensielle her er at det ikke skal være mulig for en bompengeinnkrever/et

bompengeselskap å inneha en slik rolle. For Norges del bør det være uproblematisk at Statens Vegvesen v/Vegdirektoratet påtar seg denne oppgaven.

Tvisteløsningsorgan ved tvister mellom utsteder (EETS provider) og operatør (toll charger): Dette reguleres i definisjonsbeslutningens artikkel 11 om meklingsprosedyre. Hver medlemsstat som har minst et elektronisk bompengesystem må etablere et meklingsorgan, jf beslutningens artikkel 10. Det åpnes imidlertid opp for å gi et allerede eksisterende organ en slik rolle. For Norges del er det mulig at Vegdirektoratet vil kunne inneha en slik rolle.

Rettslig forfølging over landegrensene: Det åpnes ikke i definisjonsbeslutningen opp for rettslig forfølging over landegrensene. Utveksling av svartelister (EETS blacklists) er imidlertid omtalt i Annex II punkt 4 d i beslutningen.

Økonomiske og administrative konsekvenser:
Det er på det nåværende tidspunkt vanskelig å kvantifisere de administrative og økonomiske konsekvensene av beslutningen. Det er mulig at deler av Statens vegvesens utstyr må skiftes ut. Videre vil beslutningen kunne få administrative konsekvenser ved at Vegdirektoratet kanskje vil tillegges nye oppgaver (Tilsynsorgan og tvisteløsningsorgan), samt at det blir behov for å etablere et nasjonalt elektronisk register. Vegdirektoratet fikk i januar 2010 i oppdrag å utrede de administrative og økonomiske konsekvensene av beslutningen. Departementet mottok en utredning fra Vegdirektoratet i mars 2010. Denne utredningen er for tiden til vurdering i departementet.

Sakkyndige instansers merknader

Utkast til definisjonsbeslutning ble sommeren 2009 forelagt Vegdirektoratet for foreløpig vurdering med tanke på økonomiske og administrative konsekvenser ved en implementering av EFC-direktivet og definisjonsbeslutningen.
Vegdirektoratet kom med følgende merknader:

Den mest vesentlige endringen er beslutningen om å benytte standarden kalt EN15509. Denne er ikke innført som en del av AutoPASS-spesifikasjonen så langt og vil kunne medføre at det må skje oppgraderinger, og muligens delvis utskiftning, av utstyret i AutoPASSanleggene.

Statens vegvesen har nå satt i gang en prosses for å vurdere hvilke konsekvenser innføringen av standarden vil ha. Som en del av den nye standarden må det sannsynligvis også innføres en ny brikketype i Norge. Hvis man velger å utfase dagens AutoPASS-brikke som en del av dette, vil den nye brikken gradvis kunne fases inn slik at det i første omgang er de som har behov for å benytte brikken i resten av Europa, som må bytte brikke. Deretter vil brikkene skiftes ut etter hvert som dagens brikker går tom for batteri eller på annen måte blir ødelagt. Det er imidlertid også mulig å se for seg at begge brikketypene fungerer parallelt. Dette vil bl.a. avhenge av prisen på de nye brikkene.
Definisjonsbeslutningen stiller videre krav om at alle land, som er en del av EETS (European Electronic Toll Service), skal utpeke eller opprette et forliksorgan som skal forestå eventuelle meklinger mellom landets operatører og EETS-utstedere. Forliksorganet skal være uavhengig av operatørenes og utstedernes interesser. Slik Vegdirektoratet ser det, vil det være naturlig at Statens vegvesen ivaretar en slik rolle.

Beslutningen stiller også strenge krav til selskap som både er utsteder og operatør innen EETS. Det er da myndighetenes ansvar å sørge for at det avlegges separate regnskap for virksomhetene og at det ikke på noen måte foregår kryssubsidiering. I denne sammenheng er det ønskelig å nevne at beslutningen legger opp til at EETS etter hvert skal omfatte andre tjenester enn bompengeinnkreving (for eksempel bruk av brikke til adgangskontroll til p-hus og betaling av parkering og bensin). Vegdirektoratet legger i utkast til Autopasstrategi opp til et nytt organisatorisk rammeverk for Autopass der utstederollen er utskilt fra bompengeselskapene (jf. Strategiens punkt 5.2 samt 7.5).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0810 Kommisjonsvedtak 2009/810/EF av 22. september 2008 om utarbeiding av standardskjema for medlemsstatane si rapportering til Europakommisjonen i samsvar med artikkel 17 i forordning (EF) nr. 561/2006 (vedlegg XIII kap II SD)

Samandrag av innhald

Artikkel 17 i forordning (EF) nr. 561/2006 føreskriv at medlemsstatane,gjennom eit standardskjema, annankvart år skal oversende Europakommisjonen dei opplysingane som er naudsynte for at Kommisjonen (annakvart år) skal kunne utarbeide ein rapport om forordningane (EF) nr. 561/2006 og (EØF) nr. 3821/85. Forordning (EF) nr. 561/2006 artikkel 17 krev at denne rapporteringa skal skje gjennom skjema fastsett ved Kommisjonsvedtak 93/173/EØF.

Skjemaet fastsett gjennom kommisjonsvedtak 2009/810/EF erstattar vedtakt 93/173/EØF. Det nye skjemaet inneber ei oppdatering, og tek opp i seg den utviklinga som skjedde innan køyre- og kviletidsreglane ved forordning (EF) nr. 561/2006 – mellom anna gjennom at det nye skjemaet legg til rette for gjennomføring av nye rapporteringsplikter pålagt ved forordning (EF) nr. 561/2006 og direktiv 2006/22/EF. For å medverke både til administrativ forenkling og forgjere Kommisjonen si overvaking meir effektiv, inkluderar også det nye standardskjemaet rapportering medlemsstatane skal gjer i medhald av direktiv 2002/15/EF om arbeidstid for personar innan vegtransporten.

I fylgje kommisjonsvedtak 2009/810/EF skal tilvisinga i forordning (EF) nr. 561/2006 til Kommisjonsvedtak 93/173/EØF etter dette lesast som ei tilvising til kommisjonsvedtak 2009/810/EF. Rapportering etter forordning (EF) nr. 561/2006 artikkel 17 og forordning (EØF) nr. 3821/85 skal for EØS/EFTA-statane sin del skje til EFTA sitt overvakingsorgan, ESA, jf. protokoll 1 til ODA-avtalen.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 1266 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1266/2009 av 16. november 2009 om den tiende tilpasning til den tekniske utvikling av rådsforordning (EØF) nr 3821/85 om bruk av fartsskriver på veg (vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

I forbindelse med innføringen av digital fartsskriver ble det innført et vedlegg 1 B til Rådsforordning (EØF) 3821/85 som fastsetter de tekniske spesifikasjonene til digitale fartsskrivere. Fra tidligere av er det i vedlegg 1 til forordning 3821/85 fastsatt tekniske spesifikasjonene til analoge fartsskrivere.
De tekniske spesifikasjonene i vedlegg 1B bør tilpasses den tekniske utviklingen, og systemets sikkerhet og driftskompatibilitet mellom fartsskrivere og sjåførkort bør i denne sammenheng vies særlig oppmerksomhet. Denne endringsforordningen er ment å forbedre funksjonaliteten og utstyret ved å gjøre det enklere å bruke, samt forbedre sikkerheten. Endringen har bare fokusert på det som kan introduseres i dagens digitale fartsskrivere.

Noen av endringene:
Funksjonalitet og krav - Kap. III
Det gjøres endringer i hva som registreres i digital fartsskriveren når kjøretøyet stanser. Registrering av kjøring, hvil og tilgjengelighetstid blir mer lik som for den analoge fartsskriveren. Endringen vil gjøre at registrering av kjøretid i en analog og en digital fartsskriver blir lik. Den digitale fartsskriveren vil også registrere den faktiske hendelsen og ikke "runde av" kjøretiden slik at sjåførene får mer kjøretid enn de

egentlig har hatt. Denne endringen er utelukkende en fordel for sjåfører og transportforetak, og er et spørsmål om teknisk endring i digital fartsskriver når ordlyden i forordningen er endret.

Installasjon - Tillegg til Kap V
Det er gjort endringer i krav til hvor og når den digital fartsskriveren skal være aktivert og kalibrert. Bakgrunnen er blant annet hensiktsmessighetshensyn. Fartsskriveren skal nå kreves aktivert fra kjøretøyprodusenten når kjøretøyet skal brukes til kjøring innenfor kjøre- og hviletidsregelverket (forordning 561/2006). Kalibrering kan skje på et senere tidspunkt, når VRN er kjent, og kan skje i et verksted. Det er også gjort endringer i kravet til hvor installasjonsplaten kan monteres ut fra praktiske hensyn. Det er også stilt krav til hva verkstedene skal sjekke dersom det blir oppdaget hendelser eller feil som kan indikere manipulasjon med fartsskriveren.

Elektronisk utveksling av informasjon om fartsskriverkort - Tillegg til kap VII
Det er kommet til et krav om elektronisk utveksling av data for at medlemslandene skal kunne kontrollere fartsskriverkort som er utstedt, om vedkommende som søker om fartsskriverkort innehar kort fra et annet medlemsland osv. Det er ikke sagt hva slags elektronisk system det skal være, og det er ikke stilt krav om et bestemt system. I dag eksisterer et slikt system - TACHOnet - som alle medlemsland med noen få unntak er tilknyttet.

Det stilles også krav om at det skal kunne utveksles elektronisk data om fartsskriverkort i en kontroll på veg. Statens vegvesen sine kontrollører har et slikt system i dag, og denne endringen vil derfor ikke få betydning for dem. Politiets kontrollører har pr i dag ikke et tilsvarende elektronisk datasystem som kan kontrollere fartsskriverkort på veg, og deres system vil måtte oppgraderes.

Merknader

Forordningen har størst betydning for produsentene av fartsskrivere, ettersom de må tilpasse programvaren for digitale fartsskrivere i henhold til endringene. Endringene er imidletid også gjort for å gjøre det bedre for sjåførene å bruke den digitale fartsskriveren.

De som arbeider med digitale fartsskrivere må gjøre seg kjent med endringer i disse. Produsentene må tilpasse fartsskriveren til endring i funksjonalitet. Forøvrig vil sjåføren merke lite til endringene. Regelverket vil ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser.

Sakkyndige instansers merknader

Statens vegvesen Vegdirektoratet (VD) var skeptisk til å innføre et punkt om elektronisk utveksling av data i kapittel 7 av to grunner. VD mener at det ikke er korrekt å innføre et slikt krav i vedlegg 1B, men at dette hører innunder endring av forordning (EØF) 3821/85. Begrunnelsen er at vedlegg 1B omhandler tekniske spesifikasjoner og krav til fartsskriver, og ikke kontrollhensyn. Det kan for øvrig stilles spørsmål om ikke fristen for å innføre dette punktet - 1. oktober 2011 - er for kort for AETR medlemsland som må implementere denne endringsforordningen samtidig som EU medlemsland. Norge påpekte disse to forhold i komitémøte.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 H 0019 Kommisjonsrekommandasjon 2010/19/EU av 13. januar 2010 (vedlegg XIII kap II SD)

Sammendrag av innhold

I forbindelse med endringsforordning 1266/2009 om den tiende tilpasning til den tekniske utvikling av rådsforordning (EØF) nr 3821/85 om bruk av fartsskriver på veg, ble det innført en ny bestemmelse 268a i kapittel 7 om krav til elektronisk utveksling av datainformasjon mellom medlemsland. Formålet med dette

var å gjøre det mulig å kontrollere at sjåførene kun innehar ett gyldig sjåførkort. Det er i bestemmelsen 268a ikke stilt krav til hva slags elektronisk system som skal brukes.
I tillegg sier bestemmelsen at elektronisk utveklsing av data også bør kunne foretas ved kontroll på veg og i bedrift.

I denne rekommandasjonen er TACHOnet tatt inn som det elektroniske systemet for utveksling av elektronisk data. Begrunnelsen er blant annet at dette er et etablert og pålitelig system for utveksling av data på sjåførkort, som 28 medlemsland allerede har knyttet seg til.
TACHOnet var i sin tid en del av arbeidet ved innføring av digitale fartsskriversystem. Det er, gjennom prosjektet om innføring av digital fartsskriver (EU-MIDT), skrevet Guidance til hvordan medlemslandene skal uveksle data elektronisk med TACHOnet som en løsning. Dette er bakgrunnen for at så mange medlemsland har knyttet seg til systemet.

Merknader

Statens vegvesen utveksler data elektronisk gjennom TACHOnet i tråd med de anbefalinger som er listet opp i rekommandasjonen Annex 1 i forbindelse med kortutstedelseprosessen.
I tillegg anbefales det at TACHOnet brukes i kontroll på veg eller i bedrift for å sjekke sjåførkort. For Statens vegvesens kontrollører blir det gjort i kontroll på veg i dag. Politiets kontrollører bruker ikke et kontrollverktøy som er knyttet opp til TACHOnet, og har derfor ikke denne funksjonen. Ved bedriftkontroll som bare utføres av Statens vegvesen, sjekkes ikke sjåførkortet opp mot TACHOnet. Løsningen som vi har i dag anses for tilfredsstillende.

Innføringen av rekommandasjonen vil ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Kapittel III Transport med jernbane

32009 L 0149 Kommisjonsdirektiv 2009/149/EF av 27. november 2009 om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/49/EF vedrørende felles sikkerhetsindikatorer og felles metoder for beregning av ulykkeskostnader (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

Av direktiv 2004/49/EF (jernbanesikkerhetsdirektivet) artikkel 5 fremgår det at medlemsstatene skal samle inn opplysninger om de felles sikkerhetsindikatorene slik at det skal bli lettere å vurdere om de felles sikkerhetsmålene oppfylles, samt for å gjøre det mulig å overvåke den alminnelige utviklingen av jernbanesikkerheten i Europa. De felles sikkerhetsindikatorene fremgår av direktivets vedlegg I. Videre fremgår det av artikkel 5 nr. 2 at de felles sikkerhetsindikatorene skulle revideres innen 30. april 2009, spesielt for å få med felles definisjoner av de felles sikkerhetsindikatorene og felles metode for beregning av ulykkeskostnader. Jernbanesikkerhetsdirektivet ble implementert i norsk rett i 2005 jf. lisensforskriften og sikkerhetsforskriften.

Kommisjonsdirektiv 2009/149/EF vedlegg I erstatter vedlegg I i direktiv 2004/49/EF (jernbanesikkerhetsdirektivet). I selve vedlegget er det tatt inn to nye sikkerhetsindikatorer i tillegg til de opprinnelige, sikkerhetsindikatorer vedrørende farlig gods, jf. nr. 2, og sikkerhetsindikatorer vedrørende selvmord, jf. nr. 3.

For farlig gods skal det samles inn opplysninger om det samlet og relativt (i forhold til togkilometer) antall ulykker i forbindelse med transport av farlig gods oppdelt i følgende kategorier:

- ulykker, som involverer minst et tog som transporterer farlig gods og

- antallet av ulykker der det forekommer utslipp av farlig gods.

For selvmord skal det samles inn opplysninger om antall selvmord, både totalt og i forhold til togkilometer.

I tillegg er det et nytt vedlegg til vedlegg I som inneholder de felles definisjoner som skal benyttes i forbindelse med de felles sikkerhetsindikatorene, jf. vedleggets punkter 1 til 4 og 6 til 8. Her innføres det en ny ulykkeskategori, "significant accident" i tillegg til de to som allerede fremgår av sikkerhetsdirektivet, "serious accident" og "accident". Den nye ulykkeskategorien er en mellomting mellom "serious accident" og "accident". Det antas at dette ikke vil ha noen betydning i forhold til innsamling av data i Norge.

Av punkt 5 i vedlegget til vedlegget fremgår den felles metoden og modellen som skal benyttes ved beregning av de samfunnsøkonomiske kostnadene ved jernbaneulykker.

Merknader

Jernbanesikkerhetsdirektivet ble implementert i norsk rett i 2005. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1490 om lisens, sikkerhetssertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften). § 8-5 annet ledd regulerer Statens jernbanetilsyns plikt til å oversende årlig rapport til det europeiske jernbanebyrået (ERA) der opplysninger om sikkerhetsindikatorene skal være en del av rapporten. De felles sikkerhetsindikatorene fremgår ikke direkte av forskriften, det er kun henvist til i direktivets vedlegg I. Tilsvarende plikt for jernbanevirksomhetene til å innrapportere opplysninger om de felles sikkerhetsindikatorene er regulert i forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbanevirksomhet på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften) § 9-1 annet ledd. Heller ikke her er sikkerhetsindikatorene tatt direkte inn i forskriftsteksten, det er kun tatt inn en henvisning til direktivets vedlegg I. Det vil være naturlig at dette direktivet implementeres i sikkerhetsforskriften.

Sakkyndige instansers merknader

Statens jernbanetilsyn sendte direktivet på høring 18. desember 2009 med høringsfrist 22. januar 2010 til følgende høringsinstanser:

Jernbaneverket
CargoLink AS
CargoNet AS
Flytoget AS
Malmtrafikk AS
NSB AS
NSB Gjøvikbanen AS
Ofotbanen Drift AS

NSB AS, CargoLink AS, Flytoget AS, CargoNet AS og Jernbaneverket har besvart høringen.

NSB AS, CargoLink AS, Flytoget AS og CargoNet AS mener at deres eksisterende organisasjon og datasystemer vil være i stand til å håndtere endringene som følge av endringene i sikkerhetsindikatorene og at kostnadene relatert til denne endringen derfor vil være relativt beskjedne.

Jernbaneverket har følgende vurderinger i forhold til de foreslåtte endringene:
Det antas at de mindre endringene i eksisterende sikkerhetsindikatorer vil medføre minimale konsekvenser for Jernbaneverket. Når det gjelder introduksjon av to nye sikkerhetsindikatorer, selvmord og farlig gods, vil det medføre noen endringer i Jernbaneverkets rapporteringsdatabase, Synergi, da det i dag ikke rapporteres i forhold til farlig gods. Jernbaneverket antar at endringen i Synergi vil ha en kostnad i størrelsesorden kr. 10 000,-. Også når det gjelder beregning av de samfunnsøkonomiske konsekvensene av ulykker, vil dette kreve endringer i Jernbaneverkets databaser, her nevnes en kostnad for endringer i Synergi på kr. 10 000,- til 50 000,-. Videre mener Jernbaneverket at det i tillegg kreves en del endringer i en rekke andre dataverktøy som følge av det skal beregnes økonomiske konsekvenser

av forsinkelser og at denne kostnaden vil være i størrelsesorden kr. 500 000,-, inkludert tilpasning av arbeidsrutiner og opplæring. Jernbaneverket understreker at til tross for kostnadene endringene innebærer, er Jernbaneverket positive til endringen i sikkerhetsindikatorene og mener at informasjonen vil være nyttig for Jernbaneverkets interne arbeid med oppfølging av ulykker og hendelser.

Tilsynet har ingen merknader til Jernbaneverkets vurderinger av de økonomiske konsekvensene endringen vil innebære for Jernbaneverket.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 R 0036 Kommisjonsforordning (EF) nr. 36/2010 av 3. desember 2009 om felles modeller for førerbevis, sertifikater, bekreftede kopier av sertifikater og søknadsskjemaer til førerbevis, jf. europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/59/EF (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

Forordningen er vedtatt av Kommisjonen for å gjennomføre artikkel 4 nr. 4 i direktiv 2007/57/EF (lokomotivførerdirektivet, som ble implementert i norsk rett i 2009), der det fremgår at det skal utarbeides og vedtas felles maler for førerbevis og sertifikater, samt gjennomføre artikkel 17 om at fører skal få en bekreftet kopi av sertifikatet ved opphør av ansettelsesforhold hos en jernbanevirksomhet og gjennomføre artikkel 14 om søknad om førerbevis.

Artikkel 1 i forordningen slår fast at førerbevis skal utstedes, fornyes, oppdateres, endres og tilbakekalles i henhold til vedlegg I til forordningen. Artikkel 2 krever at sertifikater skal utstedes, fornyes, oppdateres, endres og tilbakekalles i henhold til vedlegg II. Artikkel 3 krever at bekreftede kopier av sertifikatet som skal utstedes i henhold til artikkel 17 i lokomotivførerdirektivet skal følge vedlegg III. Artikkel 4 viser til en modell for søknadsskjema som kan brukes ved søknad om ny, fornyet, oppdatert eller et duplikat av et førerbevis. Denne modellen og retningslinjer for utfylling følger av vedlegg IV. Etter artikkel 5 trer forordningen i kraft 20 dager etter publisering i EU-tidende, dvs. 8. februar 2010.

Merknader

Forskrift 27. november 2009 nr. 1414 om sertifisering av førere av trekkraftkjøretøy på det nasjonale jernbanenettet (førerforskriften) vedlegg I angir allerede i dag krav til førerbevis og sertifikater. Forordningen vil kreve en endring av førerforskriften hvis den tas inn i EØS-avtalen, da kravene i forordningen er noe endret i forhold til dagens krav.

Sakkyndige instansers merknader

Statens jernbanetilsyn deltar i en arbeidsgruppe i Det europeiske jernbanebyrå (ERA) som har bidratt til å utarbeide modellene forordningen omhandler. Her har det også deltatt representanter for de europeiske interesseorganisasjonene for jernbaneforetak og førere. Statens jernbanetilsyn har konsultert referansegruppen som ble nedsatt i forbindelse med implementeringen av lokomotivførerdirektivet og utarbeidelsen av førerforskriften underveis i prosessen med at modellene det her er snakk om ble utarbeidet. Det er i høringen til førerforskriften forutsatt at det vil bli gjennomført ny høring når kravene i vedlegg I til forskriften har blitt nærmere spesifisert. Statens jernbanetilsyn vil derfor gjennomføre en ny høring når det er klart at rettsakten tas inn i EØS-avtalen. Høring av selve forordningen anses på denne bakgrunn unødvendig.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 D 0107 Kommisjonsvedtak 2009/107/EF av 23. januar 2009 om endring av vedtak 2006/861/EF og 2006/920/EF vedrørende den tekniske spesifikasjonen for interoperabilitet for delsystemer av det transeuropeiske konvensjonelle jernbanesystemet (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsvedtak 2009/107/EF av 23. januar 2009 om endring av vedtak 2006/861/EF og 2006/920/EF vedrørende den tekniske spesifikasjonen for interoperabilitet for delsystemer av det transeuropeiske konvensjonelle jernbanesystemet (heretter vedtaket) gjennomfører enkelte nødvendige endringer i de nevnte rettsaktene basert på utviklingen innenfor området.

Vedtaket består av fortale, fem artikler og to vedlegg.
Artikkel 1 angir endringene i vedtak 2006/861/EF:

- Det tas inn en ny artikkel som gir Det europeiske jernbanebyrået (ERA) hjemmel til å fastsette og publisere tekniske dokumenter, såkalte «ERA Technical Document», som vil utgjøre innholdet i enkelte vedlegg. Denne typen dokumenter er aktuelle for vedlegg LL (som er nytt gjennom vedtaket), vedlegg P og vedlegg JJ til vedtak 2006/861/EF. Endringer i disse vedleggene er gitt som vedlegg I til vedtaket.
- Vedlegget til vedtak 2006/861/EF utgjør den tekniske spesifikasjonen for interoperabilitet for delsystemet godsvogner (TSI WAG). Vedtaket endrer følgende i TSI WAG: Punkt 4.2.3.3.2, punkt 4.2.3.4.2.1, punkt 4.2.3.4.2.2, nytt punkt 6.2.3.2.1.4, punkt 7.6, vedlegg B, vedlegg L, vedlegg P, vedlegg JJ og nytt vedlegg LL.

Artikkel 2 angir endringene i vedtak 2006/920/EF:

- Vedlegg P.5 til vedtak 2006/920/EF endres som angitt i vedlegg II til vedtaket. Det fastsetter hvordan godsvogner skal merkes for å angi deres samtrafikkevne.

Artikkel 3 fastsetter at «TEN»-merking på godsvogner som er tatt i bruk før vedtaket trer i kraft må fjernes innen 31. desember 2010 hvis denne merkingen ikke er i tråd med det som fremgår av vedlegg II.
I følge artikkel 4 trer vedtaket i kraft 1. juli 2009, og artikkel 5 angir at vedtaket er rettet mot EUs medlemsstater.

Merknader

Vedtaket er gitt med hjemmel i direktiv 2008/57/EF. Dette direktivet er ennå ikke tatt inn i EØS-avtalen, men er ansett som EØS-relevant. Videre er det ene vedtaket som endres, vedtak 2006/861/EF, ennå ikke tatt inn i EØS-avtalen, selv om også det er ansett som EØS-relevant. Det er dermed ikke være hjemmel til å ta vedtaket inn i EØS-avtalen før de to nevnte rettsaktene er blitt det.

Sakkyndige instansers merknader

Statens jernbanetilsyn har ingen særlige merknader til vedtaket, men legger til grunn at det ikke vil kunne få noen reell anvendelse i Norge før direktiv 2008/57/EF er gjennomført i norsk rett.
Vedtaket har ikke vært på høring da det har svært begrenset omfang og virking for aktørene. Statens jernbanetilsyn vil sørge for å informere berørte parter behørig om hvilke konsekvenser vedtaket vil få.

Vedtaket går i stor grad ut på å utfylle og angi nærmere spesifikasjoner for enkelte bestemmelser i direktiv 2008/57/EF hva gjelder godsvogner. Statens jernbanetilsyn antar at vedtaket ikke medfører økte administrative eller kostnadsmessige byrder utover det som ellers ville påløpe ved gjennomføringen av direktiv 2008/57/EF. Ordningene som innføres vil kunne føre til enklere godkjenningsprosedyrer m.v. for godsvogner. Berørte aktører vil dermed samlet sett kunne få administrative og økonomiske besparelser som følge av vedtaket. Dette vil i en viss grad kunne være tilfelle også for Statens jernbanetilsyn som godkjenningsmyndighet.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 D 0965 Kommisjonsvedtak 2009/965/EF av 30. november 2009 om referansedokumentet nevnt i artikkel 27 nr. 4 i direktiv 2008/57/EF om samtrafikkevnen i Fellesskapets jernbanesystem (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsvedtaket er gitt for å gi en mer detaljert liste over parametre for kjøretøy enn det som fremgår av vedlegg VII til direktiv 2008/57/EF (samtrafikkdirektivet). Det er i fortalen gjort rede for at det er nødvendig med en mer detaljert liste over parametre enn det som fremgår av vedlegg VII for å kunne kryssreferere de nasjonale reglene som legges til grunn for at et kjøretøy skal kunne få tillatelse til å bli tatt i bruk på en tilstrekkelig god måte. Denne mer detaljerte listen over parametre er gjengitt i vedlegget til vedtaket. Formålet er å gjøre tillatelsesprosessen for kjøretøy enklere enn i dag, slik at de nasjonale sikkerhetsmyndighetene skal kunne legge andre EØS-staters tillatelser til grunn (kryssaksept).

Vedtaket inneholder to artikler. Artikkel 1 sier i første ledd at referansedokumentet som skal vedtas av Kommisjonen i henhold til artikkel 27 nr. 4 i samtrafikkdirektivet skal baseres på listen i vedlegget. Annet ledd sier at referansedokumentet skal inneholde grunnleggende opplysninger om hvilke regler som gjelder i de enkelte medlemsstatene for tillatelse til å ta i bruk kjøretøy. Artikkel 2 slår fast at vedtaket er rettet mot medlemsstatene og Det europeiske jernbanebyrået (ERA).

Merknader

Referansedokumentet det er vist til i artikkel 27 nr. 4 i samtrafikkdirektivet skal vedtas av Kommisjonen. ERA er i henhold til artikkel 27 nr. 3 i ferd med å forberede dette referansedokumentet, som vil inneholde referanser til nasjonale referansedokumenter for hver enkelt medlemsstat. Det er disse nasjonale referansedokumentene som vil inneholde en liste over regler som legges til grunn når et kjøretøy skal få tillatelse til å bli tatt i bruk. De nasjonale reglene skal kryssrefereres til hver av parametrene i vedlegget til vedtaket. Det vil da kunne foretas en klassifisering av de nasjonale reglene i henhold til artikkel 27 nr. 1 i samtrafikkdirektivet. For kjøretøy som allerede har tillatelse til ibruktaking i en annen EØS-stat vil dette gjøre tillatelsesprosessen i øvrige EØS-stater (kryssaksept) smidigere og enklere enn i dag.

Kryssaksept kan gi store besparelser for de som søker om tillatelse til ibruktaking og for sikkerhetsmyndighetene, både administrativt og kostnadsmessig. En felles liste over parameter for kjøretøy som brukes ved kryssaksept kan forenkle denne prosessen ytterligere. Endringen som vedtaket utgjør medfører i seg selv ingen særskilte økonomiske eller administrative konsekvenser. Hoveddirektivet (direktiv 2008/57/EF), som dette direktiv er hjemlet i er tatt inn i EØS-avtalen og forberedes gjennomført i Norge innen fristen 19. juli 2010.

Sakkyndige instansers merknader

Statens jernbanetilsyn deltar i ERAs arbeidsgruppe som har utarbeidet listen over parametre i vedlegget til vedtaket. Den samme arbeidsgruppen arbeider med å forberede referansedokumentet som skal inneholde nasjonale regler som skal kryssrefereres til hver enkelt parameter. I gruppen har det også deltatt en rekke representanter for de europeiske interesseorganisasjonene for infrastrukturforvaltere, jernbaneforetak og produsenter. Statens jernbanetilsyn har bidratt aktivt i utformingen av listen i vedlegget til vedtaket, og anser den som hensiktsmessig ut fra sitt formål. Høring anses ikke nødvendig, da de samme parametrene som gjelder for EU-landene også må gjelde for Norge i forbindelse mede kryssaksept. Vedtaket medfører i seg selv ikke noen særskilte økonomiske eller administrative konsekvenser.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 D 0017 Kommisjonsvedtak 2010/17/EF av 29. oktober 2009 om vedtakelse av grunnleggende parametre for registre over førerbevis og supplerende sertifikater til lokomotivførere, jf.europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/59/EF (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold
Vedtaket er fastsatt i henhold til artikkel 22 nr. 4 i direktiv 2007/59/EF (lokomotivførerdirektivet), som ble implementert i norsk rett i 2009. Artikkel 1 slår fast at de grunnleggende parametrene for nasjonale registre for førerbevis fremgår av vedlegg I. Artikkel 2 slår fast at de grunnleggende parametrene for registre for sertifikater fremgår av vedlegg II. Artikkel 3 krever at Det europeiske jernbanebyrået (ERA) innen to år etter at vedtaket trer i kraft skal gjennomføre en analyse av hensiktsmessigheten i å innføre et felles verktøy for å gjøre det enklere å utveksle opplysninger mellom ansvarlige myndigheter, jernbaneforetak og infrastrukturforvaltere i EØS. Artikkel 4 krever at medlemsstatene innen ett år etter at vedtaket trer i kraft skal underrette Kommisjonen og øvrige medlemsstater om hvilket organ som skal utstede førerbevis i henhold til artikkel 19 nr. 1 bokstav a) og hvilket organ som skal føre og oppdatere førerbevisregisteret i henhold til artikkel 19 nr. 1 bokstav f) i lokomotivførerregisteret. Vedtaket er rettet mot medlemsstatene, jf. artikkel 5.

Til orientering kan opplyses at selve lokførerdirektivet ble vedtatt for å påse at det i utgangspunktet blir satt felles minimumssikkerhetskrav til lokførere i hele Europa, noe som er viktig i et liberalisert jernbanemarked med transport over landegrensene.

Merknader
Artikkel 22 nr. 4 i lokomotivførerdirektivet krever at Kommisjonen skulle vedta disse grunnleggende parametrene innen 4. desember 2008. Flere av bestemmelsene som knyttet seg til ikrafttredelsen av og overgangsordninger i lokomotivførerdirektivet var avhengig av datoen for når disse parametrene ble vedtatt. Dette går igjen i forskrift 27. november 2009 nr. 1414 om sertifisering av førere av trekkraftkjøretøy på det nasjonale jernbanenettet (førerforskriften), se § 31 annet ledd. Hvis vedtaket tas inn i EØS-avtalen, må de bestemmelsene i førerforskriften som er avhengig av vedtagelsen av parametrene det her snakk om, endres. Videre må vedlegg VII og VIII til forskriften endres for å gjennomføre vedtaket. Statens jernbanetilsyn har i høringsnotatet som fulgte høringen av utkastet til førerforskriften skrevet at det er nødvendig å gjennomføre en ny høring av disse endringene.

Sakkyndige instansers merknader

Statens jernbanetilsyn har deltatt i ERAs arbeidsgruppe som utarbeidet forslag til lister over parametrene i vedlegg I og II til vedtaket. Her har det også deltatt representanter for de europeiske interesseorganisasjonene for jernbaneforetak og førere. Statens jernbanetilsyn har konferert med referansegruppen som ble nedsatt i forbindelse med implementeringen av lokomotivførerdirektivet og utarbeidelsen av førerforskriften underveis i prosessen med å utarbeide parametrene det her er snakk om. Det anses derfor ikke nødvendig å sende vedtaket på høring.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32006 D 0861 Kommisjonsvedtak 2006/861/EF av 28. juli 2006 om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkevne som gjelder for delsystemet "Rullende materiell - godsvogner" i det transeuropeiske jernbanesystemet for konvensjonelle tog (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

Formålet med CR TSI WAG er å sette en minimumsstandard for rullende materiell – godsvogner som skal trafikkere det transeuropeiske konvensjonelle jernbanenettet, for å legge til rette for økt grensekryssende godstrafikk på jernbane i Europa. TSI-en (TSI - technical specification of interoperability = teknisk spesifikasjon for samtrafikkevne) tar ikke for seg alle aspekter knyttet til godsmateriellets samtrafikkevne, områder hvor TSI-en ikke setter minimumsstandarder omtales som «open points», dette gjelder bl.a. klimatiske egenskaper og kapasitet i form av for eksempel maksimalt tillatt aksellast, metervekt og vognprofil. Medlemslandene skal notifisere nasjonalt regelverk omfattet av «open points» i TSI-en til Kommisjonen.

CR TSI WAG gjelder ved nybygg av godsmateriell, og ved oppgraderinger eller fornyelser av godsmateriell (som krever ny godkjenning av materiellet fra tilsynsmyndighetene), som skal trafikkere hele eller deler av det transeuropeiske konvensjonelle jernbanenettet. CR TSI WAG forutsetter at det finnes et nasjonalt infrastruktur- og vognregister som inneholder relevante opplysninger og som skal kunne benyttes for å vurdere på hvilke strekninger materiell med gitte egenskaper kan benyttes. ERA – European Railway Authority – er i ferd med å definere standarder for slike registre, standardene forventes å bli fastsatt i løpet av 2008. Statens jernbanetilsyn vil starte implementeringen av nasjonale registre for Norge når standardene for registrene er fastsatt.

I henhold til kommisjonsvedtakets art. 2 skal EU-landene innen 6 måneder etter notifisering oversende til Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene en liste over de eksisterende tekniske regler som skal benyttes der TSI-en mangler fastsatte regler - «open points» - når det gis tillatelse til ibruktaking av godsvogner som er omfattet av TSI-en. Den enkelte medlemsstat skal på tilsvarende måte gi opplysninger om hvilke prosedyrer som vil bli benyttet ved samsvarsvurdering og verifisering ved bruk av ovennevnte regler. Videre skal det opplyses om hvilke organer som i den enkelte medlemsstat er utpekt til å gjennomføre disse prosedyrene for samsvarsvurdering og verifisering.

I henhold til kommisjonsvedtakets art. 3 skal EU-landene innen 6 måneder etter at TSI-en har trådt i kraft oversende til Kommisjonen alle nasjonale, bilaterale og multilaterale avtaler som i stor utstrekning gir lokal eller regional samtrafikkevne. Det kan være avtaler mellom medlemsstater, tredjeland, infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak.

Sammendrag av innholdet i de tekniske spesifikasjonene:

De konkrete tekniske spesifikasjonene (selve TSI-en) for godsvogner er gitt i vedlegget (med ytterligere tillegg) til kommisjonsvedtaket. Det geografiske og tekniske virkeområdet, samt formål fremgår av kapittel 1 i TSI-en. Kapittel 2 gir en definisjon av delsystemet – godsvogner – delsystemets funksjon og grensesnitt. Kapittel 3 refererer de grunnleggende krav i samtrafikkdirektivet og henviser til hvor de enkelte kravene er mer detaljert regulert i de senere kapitlene i TSI-en. Kapittel 4 spesifiserer de funksjonelle og tekniske krav som skal oppfylles av delsystemet og dets grensesnitt til andre delsystemer. Kapittel 5 regulerer hvilke samtrafikkomponenter og grensesnitt det finnes europeiske spesifikasjoner for, herunder europeiske standarder (EN), og som er nødvendige for å oppnå samtrafikkevne i det transeuropeiske konvensjonelle jernbanesystemet. Kapittel 6 regulerer hvilke prosedyrer som skal benyttes ved samsvarsverifisering og vurdering av bruksegnethet. Kapittel 7 angir implementeringsstrategi for TSI-en. Det spesifiseres nærmere i hvilken grad TSI-en gjelder ved fornyelse og oppgradering. Det gis dessuten en oversikt over alle bestemmelser for særtilfeller i kapittel 7.7 (herunder nasjonale unntak fra TSI-en). Det er et stort antall bilag til TSI-en. Disse inneholder detaljerte tekniske krav og beskrivelser av spesielle tilfeller. I stor grad er TSI-en en videreføring av eksisterende standarder som er etablert i regi av UIC- RIV.

Spesielle unntak som fremgår direkte av TSI-en:

I arbeidet med TSI-en har Norge i samarbeid med Finland, Sverige, Estland, Latvia og Litauen fått innvilget unntak fra krav om komposittbremseklosser av spesielle typer (TSI-en/Vedlegget punkt 7.7.2.3.1.5). Unntaket gjelder til metoder for uttesting av komposittbremseklosser for vinterklima er utviklet. Norge og Finland har også fått innvilget et særkrav til hjulmateriale (TSI-en/Vedlegget punkt 7.7.2.2.4.2).

Merknader

Gjeldende norsk regelverk:
CR TSI WAG regulerer alt vesentlig forhold som i dag dekkes av interne bestemmelser hos jernbaneforetak og infrastrukturforvalter og eksisterende internasjonale avtaler om grenseoverskridende godstransport på jernbane. Enkelte forhold i jernbanelovgivningen berøres også.
Forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbanevirksomhet på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften) berører for eksempel § 13-3 - som omhandler parkeringsbrems. I paragrafens annet ledd kreves at «Rullende materiell skal ha parkeringsbrems eller annet utstyr for sikker parkering av det rullende materiellet». I henhold til denne paragrafen skal alt rullende materiell ha parkeringsbrems (av hensyn til topografiske forhold) mens CR TSI WAG 4.2.4.1.28 sier at det ikke er krav om parkeringsbrems på alle vogner. Norge har behov for tilpasningstekst til dette punktet. Også følgende forskrifter inneholder bestemmelser som også er omhandlet i TSI-en:

forskrift 4. desember 2001 nr. 1335 om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften)

forskrift 4. desember 2001 nr. 1336 om signaler og skilt på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (signalforskriften)

forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafikksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften).

Endringer i norsk regelverk:

Vedtaket vil bli implementert gjennom forskrift.
Videre må følgende forskrifter vurderes justert:
forskrift 4. desember 2001 nr. 1335 om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften)
forskrift 4. desember 2001 nr. 1336 om signaler og skilt på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (signalforskriften)
forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafikksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften).
Samtidig oppheves forskrift 9. februar 2005 om etablering av grunnleggende krav for delsystemene støy, godsvogner og telematikkapplikasjoner for godstransport på konvensjonell jernbane.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsakten er vurdert i Spesialutvalget for transport, der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og Kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Finansdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32008 D 0164 Kommisjonsvedtak 2008/164/EF av 21. desember 2007 om den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkevne vedrørende "personer med nedsatt bevegelighet" i det transeuropeiske jernbanesystem for konvensjonelle tog og høyhastighetstog (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

TSI-en (TSI - technical specification of interoperability = teknisk spesifikasjon for samtrafikkevne) omfatter krav til at både infrastruktur og rullende materiell skal tilrettelegges for personer med redusert mobilitet både for konvensjonell jernbane og høyhastighetsbaner. Når tog, stasjoner og andre relevante deler av infrastrukturen oppfyller kravene i TSI-en, vil dette sikre interoperabilitet og sikre personer med redusert mobilitet den samme tilgangen til jernbane i hele det transeuropeiske jernbanesystemet.

TSI-en inneholder minimumskrav. Det hindrer ikke den enkelte stat fra å innføre tilleggskrav for å forbedre tilgjengelighet så lenge dette ikke innebærer urimelige kostnader for jernbaneforetakene, eller er til hinder for interoperabilitet på det transeuropeiske jernbanenettet. En forbedret tilgjengelighet til tog og stasjoner for personer med redusert mobilitet, vil i følge TSI-en potensielt øke antallet passasjerer.

TSI-en gjelder for ny infrastruktur og nytt rullende materiell, samt for oppgraderinger og fornyelse av infrastruktur og rullende materiell som krever ny tillatelse fra jernbanetilsynet for ibruktaking, jf. omtale under TSI-en kap. 7 nedenfor vedr unntak for eksisterende infrastruktur og materiell. I hvilke tilfeller TSI-en vil få anvendelse eller ikke, vil være en konkret vurdering av tiltakshaver, «notified body» og godkjennende myndighet (Statens jernbanetilsyn) i den enkelte sak, jf. forskrift 10. april 2006 nr. 411 om samtrafikkevnen i det konvensjonelle jernbanesystem § 17 femte ledd. TSI-en vil derimot ikke gjelde for arbeid som innebærer en ren utskifting av komponenter og ordinære vedlikeholdsaktiviteter.
Kommisjonsvedtaket består av preambel, 4 artikler og vedlegg med 7 kapitler. Det er flere bilag til TSI-en som inneholder detaljerte krav på enkelte av områdene.

Kommisjonsvedtaket:

Artikkel 1 slår fast hjemmelsgrunnlaget for TSI-en. I artikkel 2 redegjøres for hva som gjelder i forhold til «open points», dvs. områder som er omfattet av TSI-ens virkeområde, men hvor TSI-en ikke fastsetter spesifikke regler. Videre redegjøres det for at medlemslandene innen 6 mnd. etter notifisering skal oversende Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene en liste over eksisterende tekniske regler som skal benyttes når det gis tillatelse til ibruktaking av de delsystemer som er omfattet av TSI-en. De enkelte medlemslandene skal tilsvarende gi opplysninger om hvilke prosedyrer som vil bli benyttet ved samsvarsvurdering og verifisering ved bruk av ovennevnte regler (nasjonale regler). Medlemslandene skal opplyse om hvilke organer som er utpekt til å gjennomføre prosedyrene for samsvarsvurdering og verifisering. Art 3 viser til at kommisjonsvedtaket gjelder fra 1. juli 2008. Artikkel 4 slår fast at kommisjonsvedtaket gjelder for medlemsstatene.

TSI-ens vedlegg:

Det geografiske og tekniske virkeområdet av, samt formålet med TSI-en fremgår av kapittel 1 i TSI-en. Kapittel 2 inneholder sentrale definisjoner, herunder hvem som omfattes av uttrykket «personer med redusert mobilitet». Kapittel 3 gjengir de grunnleggende krav i interoperabilitetsdirektivet og gir henvisning til hvor de enkelte kravene mer detaljert er regulert i de senere kapitlene i TSI-en. Kapittel 4 inneholder detaljerte funksjonelle og tekniske krav til delsystemet infrastruktur (punkt 4.1) og til rullende materiell (punkt 4.2). For infrastruktur stilles det primært krav relatert til stasjoner, fra ankomst til plattform. Kravene til rullende materiell berører de fleste elementer i materiellet. Punkt 4.3 gir ytterligere definisjoner som

brukes i TSI-en. Kapittel 5 regulerer hvilke samtrafikkomponenter og grensesnitt det må utarbeides europeiske spesifikasjoner for, herunder europeiske standarder (EN), som er nødvendig for å oppnå samtrafikkevne i det transeuropeiske konvensjonelle jernbanesystemet. Kapittel 6 fastsetter hvilke prosedyrer som skal benyttes med samsvarsverifisering og vurdering av bruksegnethet. Kapittel 7 angir rammer for implementeringen av TSI-en, herunder strategiske føringer. Det legges opp til en stegvis suksessiv tilpasning.

TSI-ens krav gjelder primært når ny infrastruktur og nytt rullende materiell tas i bruk. For eksisterende infrastruktur og rullende materiell vil TSI-ens krav komme til anvendelse ved fornyelse og oppgradering, når fornyelsen/oppgraderingen er av en slik karakter at den krever ny godkjenning fra tilsynet for ibruktaking. Generelt sett omfatter ny godkjenning av eksisterende infrastruktur og materiell kun de delkomponenter som er omfattet av fornyelsen/oppgraderingen. I forbindelse med fornyelse/oppgradering av eksisterende infrastruktur er det en del unntak for bl.a. minimumsdimensjoner og funksjonelle krav for gangveier, trapper over-/underganger, ramper, rulletrapper, heiser, plattformbredde, plattform høyde og offset ifm. fornyelse, og verneverdige bygninger. For eksisterende rullende materiell er det unntak for krav som krever strukturelle endringer i materiellet (døråpninger, rammer, kollisjonspilarer, karosseri, og andre inngrep som innebærer at materiellets strukturelle integritet evt. måtte revurderes), det er også unntak for krav til seter og rullestolsplasser med mindre hele togets setelayout omfattes av fornyingen/oppgraderingen, det er også unntak for rullestolplasser dersom dørarrangementet o.l. ikke tillater passering av rullestoler.

Merknader

Gjeldende norsk jernbanelovgivning har spredte bestemmelser om tilrettelegging av rullende materiell og infrastruktur for personer med redusert mobilitet. Disse kravene er stort sett begrunnet i sikkerhetsmessige hensyn eller som tekniske spesifikasjoner for samtrafikkevne jf. samtrafikkforskriften § 4 første ledd bokstav g. Jernbaneverket og togoperatørene har derutover interne regler og standarder for universell utforming av materiell og infrastruktur.

Andre relevante bestemmelser:

TSI-en vil ha virkning på Jernbaneverkets og jernbaneforetakenes interne regler og instrukser på de områdene som TSI-en regulerer.

Endringer i norsk regelverk:

Vedtaket vil bli gjennomført ved fastsettelse av ny forskrift. Se for øvrig kommentarer under sakkyndige instansers merknader fra Statens jernbanetilsyn.

Sakkyndige instansers merknader

Kommisjonsvedtaket er sendt på høring til berørte myndigheter og organisasjoner i Norge. Nedenfor følger et sammendrag av høringsuttalelsene.

NSB AS:
NSB AS viser til behov for norske særkrav hva gjelder avstand fra plattform til spormidt. Denne formelen er annerledes i Norge enn i TSI-en. NSB AS mener TSI-en hindrer mulighet til å overstyre forrigling i dørene dersom det er feil som gjør at fullautomatiske bevegelige trinn i innstigningspartiene ikke går helt ut. Det vises også til at de i noen tog har lekeområder for barn, der døråpnerknappen er plassert høyere enn tilgjengelighetskravene i TSI-en. Motivasjonen for dette er at NSB AS anser det som en større risiko at barn kommer på avveie, enn at de mister mulighet for selvevakuering.

NSB Gjøvikbanen AS:
NSB Gjøvikbanen AS viser også til behov for særkrav hva gjelder avstand fra plattform til spormidt.

Flytoget AS:

Flytoget er bekymret for at det vil bli kostbart å benytte notified body (dvs en virksomhet som foretar samsvarsvurderinger mellom felleseuropeiske krav og standarder og materiell/infrastruktur som skal godkjennes for i bruktaking iht. samtrafikkforskriften) ved innføring av TSI-er. Flytoget frykter det kan være mangel på tilgjengelige notified bodies i Norge og at det kan være store kostnader å måtte oversette dokumentasjon til et annet språk fordi notified body kanskje ikke kan lese norsk. Flytoget mener i tillegg det vil bli dyrere for Norge enn andre land fordi vi har små serier med materielltyper.

Jernbaneverket:
Jernbaneverket fremholder viktigheten av å fremme unntak fra krav om avstand fra plattformkant til spormidt. Jernbaneverket har [i brev til Samferdselsdepartementet] fremmet behov for et permanent «specific case» for avstand mellom plattformkant og spormidt, med bakgrunn i at det norske maksimalt tillatte tverrprofil/bredde for rullendemateriell er større enn det som brukes ellers i Europa. Det vil ha store praktiske og økonomiske konsekvenser å endre denne avstanden i Norge, særlig med henblikk på ombygging av plattformer og utskifting av rullende materiell. Jernbaneverket gjør oppmerksom på at prinsippene om universell utforming går lengre enn det ambisjonsnivå som er lagt i TSI-en. Videre viser Jernbaneverket til at TSI-en har et relativt begrenset omfang da den primært omfatter ny infrastruktur/-rullende materiell, og samtidig gir visse unntak for nye stasjoner med få reisende. Av forhold med særlige konsekvenser fremhever Jernbaneverket spesielt: krav om tilgjengelig atkomstvei og plattformhøyde. Her er det vesentlige utfordringer for eksisterende infrastruktur, og i den grad kravene gjøres gjeldende i enkelte tilfeller ved ombygging [som krever ny godkjenning for ibruktaking fra Statens Jernbanetilsyn (SJT)], vil dette kunne medføre store kostnader. Jernbaneverket påpeker videre at der det vurderes [at] TSI-en skal gjøres gjeldende for eksisterende forhold når vedlikeholdstiltak omfatter mer enn kun ren utskifting av komponenter og vedlikeholdsaktiviteter, er dette nødvendigvis ikke knyttet til prioriteringer gitt av samfunnsøkonomiske nyttevurdering.

Funksjonshemmeds fellesforbund (FFO):
FFO påpeker at det er viktig å få frem at kravene i TSI-en kun er å oppfatte som minimumskrav, siden mange av kravene ikke går langt nok i å sikre universell utforming. FFO mener gruppen som tilhører personer med redusert mobilitet er større enn det som er angitt i TSI-en.

Norges handikappforbund (NHF):
NHF har en rekke kommentarer som reflekterer at man mener at TSI-en ikke går så langt som organisasjonen ønsker.

Statens jernbanetilsyn (SJT):
SJT har følgende kommentarer til høringsuttalelsene:

«Det er riktig som NSB AS viser til at TSI-en krever at man ikke skal kunne åpne dørene før stigetrinn er helt ute. Det må derimot være å anse som en beskrivelse av normalsituasjon. Mulighet for å overstyre sikkerhetssystemer i avvikssituasjoner mener SJT ikke er i strid med TSI-en. TSI-en kan ikke forventes å beskrive alle varianter av avvikssitusjoner som kan oppstå i tillegg til å beskrive normal funksjonalitet. I forhold til NSB AS tog med lekeområde bestrides det ikke at NSB AS sin vurdering kan være sikkerhetsmessig god. Det er derimot ingen ting med dette forholdet som gjør at vi kan påberope særkrav. Dersom dette er et viktig forhold så bør TSI-en oppdateres i neste revisjon. Per i dag må tilsynet anta at det ble gjort en god vurdering når TSI-en ble laget.

Når det gjelder flytogets innspill om notified body kan det medføre riktighet at bruk av notified body aggregerer ekstra kostnader. Forholdet er ikke spesifikt for denne TSI-en, men gjelder generelt jf. samtrafikkforskriften.

Jernbaneverkets kommentar angående unntak fra krav om avstand fra plattformkant til spormidt er slik SJT ser det vesentlig å få inn i TSI-en. Nesten alle EU-landene har egne «specific case» på akkurat samme kravet, med ulike formler for beregning av denne avstanden. Formulering av forslag til «specific case» er allerede oversendt SD fra JBV. SJT stiller seg bak forslaget. Flere aktører viser til at TSI-en er lite ambisiøs sammenlignet med det som praktiseres i Norge (blant annet gjennom krav i offentlige

innkjøpsavtaler, samt samarbeid mellom NSB og handikapforeninger). FFO og handikapforbundet påpeker viktigheten av at det stilles strengere norske krav enn TSI-en. SJT mener det er viktig å se alle krav til infrastruktur og rullende materiell i forhold til personer med redusert mobilitet samt universell utforming under ett samt vurdere hvordan TSI-en vil forholde seg til annet generelt norsk regelverk som eksisterer eller som er på forslagsstadiet (eksempelvis plan og bygningslov samt forordning om internasjonale jernbanepassasjerers rettigheter og plikter). Det vises i den forbindelse til SJTs innspill til SD (brev av 31. oktober 2007) i forbindelse med lovforslag om forbud mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne. Når det gjelder Jernbaneverkets innspill om krav om tilgjengelig atkomstvei og plattformhøyde vil SJT komme med følgende kommentar: I henhold til TSI-ens punkt 7.3.1.6 er ikke kravet om plattformhøyde ved fornyinger obligatorisk. Det gjelder ved oppgraderinger. Det er SJTs vurdering at kravet om plattformhøyde uansett ville måtte bli oppfylt dersom man skal oppgradere en plattform uavhengig av TSI-en. I forhold til kravet om fri atkomstvei så gjøres kravet i all hovedsak gjeldende ved alle oppgraderinger eller fornyinger. Det er vanskelig å se at dette skulle være strengere krav enn det jernbaneverket allerede legger til grunn når de oppgraderer mellomplattformer."

Rettsakten er vurdert i Spesialutvalget for transport, der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og Kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Finansdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32010 D 0079 Kommisjonsvedtak 2010/79/EF av 19. oktober 2009 om endring av vedtak 2006/679/EF og 2006/860/EF om tekniske spesifikasjoner for interoperabilitet relatert til delsystemer i det transeuropesike jernbanesystemer for konvensjonelle tog og høyshastighetstog (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsvedtak 2010/79/EF om endring av vedtakene 2006/679/EF og 2006/860/EF om tekniske spesifikasjoner for interoperabilitet for delsystemer i de transeuropeiske jernbanesystemer for konvesjonelle tog og høyhastighetstog endrer vedlegg A i TSI-styring, kontroll og signal for konvensjonelle tog og TSI-styring, kontroll og signal for høyhastighetstog. Vedlegg A inneholder både obligatoriske og informative spesifikasjoner for ERTMS. TSI-styring, kontroll og signal for konvensjonelle tog er implementert i forskrift 26. oktober 2007 nr. 1194 om gjennomføring av den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkevnen for delsystemet « styring, kontroll og signal » i det transeuropeiske jernbanesystemet for konvensjonelle tog (TSI-styring, kontroll og signal) og TSI-styring, kontroll og signal for høyhastighetstog er implementert i forskrift 26. oktober 2007 nr. 1195 om gjennomføring av den tekniske spesifikasjonen for samtrafikkevnen for delsystemet "styring, kontroll og signal" i det transeuropeiske jernbanesystem for høyhastighetstog. Endringene i de tekniske spesifkasjonene er kommet på bakgrunn av innspill om nødvendige endringer, oppdateringer og feilrettinger i disse spesifikasjonene.

Merknader

Statens jernbanetilsyn har vurdert kommisjonsvedtaket og ingen merknader til det ovennevnte vedtaket.

Sakkyndige instansers merknader

Vedtaket er ikke sendt på høring til jernbanevirksomhetene da dette ikke vil ha innvirkning for jernbanevirksomhetene på det nåværende tidspunktet.

Status

Rettsakten er under vurdering i EFTA/EØS-landene.

32007 R 1371 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1371/2007 av 23. oktober 2007 om jernbanepassasjerers rettigheter og forpliktelser (vedlegg XIII kap III SD)

Sammendrag av innhold

Forordning nr. 1371/2007 om passasjerers rettigheter og plikter på jernbanen ble vedtatt etter forliksprosedyre 23. oktober 2007. Forordningen er hjemlet i Romatraktaten, Artikkel 71 (1).

Forordningen stiller bl.a. krav om reiseinformasjon, inngåelse av transportavtaler, jernbaneforetakenes erstatningsansvar for passasjerer og bagasje, herunder krav til forsikring, plikter for jernbaneforetak ved forsinkelser, assistanse til funksjonshemmede, samt krav om etablering av klageordninger og håndhevelse av forordningen mv.

Nærmere om hovedinnholdet i forordningen

Kapittel I Generelle bestemmelser

Forordningen får anvendelse på alle jernbanereiser og -tjenester i hele EU- området, når de utføres av ett eller flere jernbaneforetak som har lisens iht. rådsdirektiv 95/18/EF (artikkel 1 pkt.1).

Med unntak av bestemmelsene i artikkel 9, 11, 12, 19, 20 pkt. 1 og 26 (kjøp av billetter, erstatningsansvar for passasjerer og deres bagasje, forsikring, samt bestemmelser som omhandler funksjonshemmedes reiser med tog, artikkel 2 pkt. 3), kan medlemslandene på en transparent og ikke-diskriminerende måte unnta fra å anvende forordningen på innenlands passasjertransport med jernbane for en periode på høyst fem år, og med mulighet for forlengelse i ytterligere to femårsperioder (artikkel 2 pkt. 4).

Med unntak av bestemmelsene nevnt ovenfor, kan medlemslandene også unnta passasjertransport med jernbane i byer, forsteder og regioner fra forordningen. For definisjon av byer, forsteder og regioner vises til direktiv 91/440/EF. Ved anvendelse av disse definisjoner skal det tas hensyn til avstand, tjenestens hyppighet, antall faste stopp, det rullende materiellet, billettordninger, svingninger i antall passasjerer mellom trafikksterke og trafikksvake perioder, togtype og rutetabell. Unntaket er ikke tidsbegrenset (artikkel 2 pkt. 5).

Kapittel II Transportkontrakt, informasjon og billetter

Vedrørende bestemmelser om inngåelse av transportkontrakter gjelder bilag A (CIV), del I og del II til den internasjonale jernbaneoverenskomsten COTIF, som er tatt inn som vedlegg til forordningen (artikkel 4).

Det skal gis muligheter til å ta med sykkel på tog mot særskilt avgift om syklene er lette å håndtere, hvis det ikke er til sjenanse og om det rullende materiellet tillater det (artikkel 5).

Jernbaneforetak og billettutstedere må informere de reisende før reisen starter om billigste reise, raskeste reise, service om bord, og om tilgjengelighet for funksjonshemmede. Under reisen må jernbaneforetak informere om service om bord, neste stasjon, forsinkelser, sikkerhet mv. (artikkel 8 vedlegg II).

Det stilles krav om hvordan billetter skal kunne kjøpes (billettkontor, automat, om bord (med visse forbehold), internett etc, (artikkel 9).

Kapittel III Jernbaneforetakenes erstatningsansvar for passasjerer og bagasje

Kravene i forordningen om jernbaneforetakenes erstatningsansvar for passasjerer og deres bagasje følger

de relevante reglene i Bilag A (CIV) i den internasjonale jernbaneoverenskomsten (COTIF), som også er tatt inn som vedlegg til forordningen (vedlegg I). Bestemmelsene omfatter jernbaneforetakenes ansvar i forbindelse med passasjerskade eller død, ansvar for håndbagasje og reisegods, ansvar for kjøretøy, herunder begrensning av ansvar som skyldes feil fra passasjerers side eller feil ved selve reisegodset. Videre omhandler vedlegget bestemmelser om omregningskurs og renter, foreldelsesfrister og avtale om regress mellom jernbaneforetak mv. (artikkel 11).

Jernbaneforetakene har plikt til å ha tilstreklig forsikring el.lign. for å kunne dekke sitt erstatningsansvar overfor bl.a. passasjerer og bagasje (artikkel 12).

Dersom en passasjer blir drept eller er kommet til skade, skal det utbetales et forskuddsbeløp som er nødvendig for dekning av øyeblikkelig økonomisk behov, og som står i forhold til omfanget av skaden. Ved død skal ikke beløpet være under 21 000 Euro. Forskuddet er ikke en innrømmelse av erstatningsansvar, og kan trekkes fra et eventuelt senere erstatningsbeløp. Det jernbaneforetak som utfører transporten hvor vedkommende blir drept, er i utgangspunktet ansvarlig for ytelse av forskuddet (artikkel 13).

Kapittel IV Forsinkelse, tapt korrespondanse forbindelse og innstillinger

Jernbaneforetakene er erstatningspliktige ved forsinkelse, tapt korrespondanse og innstillinger. Foretaket fritas imidlertid fra ansvar dersom forsinkelsen skyldes forhold utenfor jernbanedriften som foretaket ikke har mulighet for å avverge, slik som for eksempel feil som skyldes infrastrukturforvalter, feil fra passasjerers side eller tredjeparts handling (artikkel 15).

Ved forsinkelser på mer enn 60 minutter skal passasjerer umiddelbart ha valget mellom:

a) refusjon av billettens fulle pris på de betingelser som gjaldt ved kjøpet for den eller de deler av reisen som ikke er gjennomført, og for den eller de deler av reisen som allerede er gjennomført, hvis reisen ikke lenger tjener noe formål i forhold til passasjerers opprinnelige reiseplan, samt i så fall en returreise til avgangsstedet ved første mulige anledning, eller

b) videreføring av reisen på tilsvarende transportvilkår til endelig bestemmelsessted, eller

c) videreføring eller omlegging av reisen på tilsvarende transportvilkår til det endelige bestemmelsessted på et senere tidspunkt etter passasjerers ønske (artikkel 16).
Av artikkel 17 fremgår det at dersom passasjerer ikke har fått erstatning etter artikkel 16, kan det kreves erstatning for billettprisen for forsinkelser uten å miste retten til å bli transportert. Minimumsbeløp for forsinkelser er:

• - 25 % av billettprisen ved forsinkelser mellom 60 -119 minutter

• - 50 % av billettprisen ved forsinkelser på 120 minutter eller mer.

Passasjerer med periodekort og lignende, og som rammes av gjentatte forsinkelser eller avlysninger i kortets gyldighetsperiode, kan søke om passende erstatning i overensstemmelse med operatørenes erstatningsordninger.

Erstatningen for billettprisen skal betales innen en måned etter innlevering av kravet. Erstatningen kan utbetales i form av verdikort og/eller andre tjenester hvis betingelsene er fleksible. På anmodning fra passasjeren utbetales erstatningen kontant.

Erstatningen skal ikke reduseres ved fradrag av transaksjonsutgifter, som gebyrer og utgifter til telefon mv.

Jernbaneforetakene kan innføre en minimumsterskel hvor erstatning ikke skal betales. Denne terskel får ikke overskride fire euro.

Passasjerer har ikke rett til erstatning hvis de ble underrettet om forsinkelsen ved billettkjøpet.
Artikkel 18 omhandler retten til assistanse ved forsinkelser ved avgang og ankomst. Jernbaneforetaket eller stasjonsansvarlig skal opplyse om forventede avgangs- og ankomsttider så snart slike foreligger. Ved forsinkelser på mer enn 60 minutter skal passasjerer tilbys:

• - måltider og forfriskninger som står i rimelig forhold til ventetiden, hvis dette er tilgjengelig på toget eller stasjonen, eller kan leveres på rimelige vilkår

• - innkvartering og transport mellom jernbanestasjonen og innkvarteringsstedet, dersom opphold er nødvendig for en eller flere netter, og hvor og når det er fysisk mulig

• - transport fra toget til stasjonen, til et annet avgangssted eller til reisens endelige bestemmelsessted hvor og når det er fysisk mulig i tilfelle toget er blokkert på sporet.

Hvis jernbaneforbindelsen ikke kan fortsette, skal jernbaneforetaket snarest mulig arrangere alternativ transport.

Ved ovennevnte assistanse skal jernbaneforetaket være særskilt oppmerksom på funksjonshemmedes behov.

Kapittel V Funksjonshemmede og bevegelseshemmede passasjerer

Jernbaneforetak og stasjonsansvarlige skal, under aktiv medvirkning av funksjonshemmedes organisasjoner sikre at det finnes ikke-diskriminerende regler for transport. Bestillinger og billetter skal tilbys uten ekstra kostnad (artikkel 19).

Jernbaneforetak, billettutsteder eller reisebyråer skal på anmoding informere om tilgjengelighet på reisen, herunder om det rullende materiellet og fasiliteter om bord (artikkel 20).

Ved bemannede stasjoner skal stasjonsansvarlig vederlagsfritt sørge for at funksjonshemmede får tiltrekkelig assistanse til å komme av og på toget vedkommende har kjøpt billett til. På ubemannede stasjoner skal jernbaneforetak og stasjonsansvarlig sørge for at det gis informasjon om de nærmeste bemannede stasjonene og hvor tilgjengelig assistanse er å få (artikkel 22).

Jernbaneforetakene skal vederlagsfritt yte funksjonshemmede assistanse om bord på toget og under på- og avstigning (artikkel 23).

Jernbaneforetak, stasjonsansvarlig, billettutsteder og reisebyråer skal samarbeide for å yte assistanse til funksjonshemmede iht. artikkel 22 og 23 nevnt ovenfor i overensstemmelse med følgende punkter:

a) disse skal yte assistanse når det er gitt beskjed minst 48 timer i forveien om behov for assistanse. Dersom billetten gjelder flere reiser, er én beskjed tilstrekkelig, forutsatt at det er gitt tilfredsstillende informasjon om tidspunkt for de påfølgende reiser,

b) det skal treffes nødvendige tiltak for å kunne motta slik underretning,

c) hvis det ikke er mottatt beskjed i overensstemmelse med a) skal det treffes alle rimelige tiltak for å yte den funksjonshemmede tilstrekkelig assistanse for at denne skal kunne reise,

d) stasjonsansvarlig eller annen bemyndiget skal utpeke steder på eller utenfor stasjonen, der funksjonshemmede kan melde sin ankomst og be om assistanse.

e) assistanse ytes på vilkår av at den funksjonshemmede er på det sted og tidspunkt som angitt. Det skal ikke være mer enn 60 minutter før avgangstidspunktet, og ikke mindre enn 30 minutter (artikkel 24).

Det skal gis erstatning for tap og skade på hjelpemidler for funksjonshemmede dersom jernbaneforetaket er ansvarlig for dette. Det er ikke satt en grense for slik erstatning (artikkel 25).

Kapittel VI Sikkerhet, klager og kvalitet på service

Gjennom avtale med offentlige myndigheter skal jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere og stasjonsansvarlig på sine respektive ansvarsområder treffe passende tiltak, og tilpasse dem til det sikkerhetsnivå som er bestemt av offentlige myndigheter for å sikre passasjerers personlige sikkerhet på stasjoner og om bord på toget. Disse skal også samarbeide og utveksle informasjon om beste framgangsmåte med hensyn til å avverge handlinger som kan svekke sikkerhetsnivået (artikkel 26).

Jernbaneforetakene må etablere en klageordning som skal omfatte de rettigheter og plikter som forordningen omhandler. Jernbaneforetakene skal gjøre det allment kjent hvor passasjerer skal henvende seg, og om sitt arbeidsspråk. Passasjerer skal kunne klage til ethvert jernbaneforetak som har vært involvert i reisen. Mottakeren av klagen skal enten innen en måned gi et svar med begrunnelse eller i berettigede tilfeller informere passasjeren om når svar vil foreligge, og som ikke må være senere enn tre måneder fra mottak av klagen. Jernbaneforetaket skal i en årsrapport informere om antallet og kategorier av mottatte og behandlede klager, svartid og eventuelle forbedringstiltak som er foretatt (artikkel 28).

Jernbaneforetaket skal definere kvalitetsstandarder og implementere et kvalitetsstyringssystem. Dette systemet skal minst omfatte opplysninger om billetter, punktlighet og prinsipper for behandling av trafikkforstyrrelser, kanselleringer, rengjøring av rullende materiell, undersøkelse av kundetilfredshet, klagebehandling, refusjon og kompensasjon for ikke oppfylte servicekvalitetsstandarder, og assistanse til funksjonshemmede. Jernbaneforetaket skal overvåke sine egne ytelser som fremgår av kvalitetsstyringssystemet. Hvert år skal jernbaneforetaket offentliggjøre en rapport om kvalitetsstandarden sammen med årsrapporten. Rapporten skal offentliggjøres på jernbaneforetakets internettside, og i tillegg gjøres tilgjengelig på ERAs nettsider (artikkel 28).

Kapittel VII Informasjon og håndhevelse

Når jernbaneforetak, stasjonsansvarlig og reisebyrå selger billetter skal de opplyse passasjerene om sine rettigheter og plikter iht. forordningen. Jernbaneforetak og stasjonsansvarlig skal på passende måte på stasjonen og på toget gi informasjon om det organ som i medlemslandet er utpekt til å håndheve forordningen (artikkel 29).

Medlemsstatene utpeker et eller flere organ som er ansvarlig for håndhevelsen av forordningen. Dette organ skal være uavhengig med hensyn til organisering, finansiering, rettslig organisering og beslutningstaking fra fordelingsorgan, avgiftsorgan, infrastrukturforvalter og jernbaneforetak. Alle passasjerer kan klage til dette organet eller annet passende utpekt organ, om påstått overtredelse av forordningen (artikkel 30).

De organene i medlemsstatene som er utpekt til å håndheve bestemmelsene i denne forordningen skal samarbeide for å koordinere sine beslutningstakingsprinsipper (artikkel 31).

Kapittel VIII Avsluttende bestemmelser

Medlemsstatene fastsetter hvilke sanksjoner som skal anvendes ved overtredelse av bestemmelsene i forordningen, og sikre at de iverksettes. Sanksjonene skal være effektive, stå i rimelig forhold til overtredelsen og ha avskrekkende virkning (artikkel 32).

Forordningen trådte i kraft i EU 3. desember 2009.

Merknader

Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) gjelder anlegg og drift av jernbane, herunder bestemmelser om godkjenningsordninger, reiseinformasjon og salg av billetter mellom jernbanevirksomheter, tilsyn, tvangsmulkt mv, og hører under Samferdselsdepartementets ansvarsområde. Erstatning for skade på passasjerene og deres reisegods i nasjonal jernbanetrafikk er regulert i lov 10. juni 1977 nr. 73 om jernbaneansvar (jernbaneansvarsloven), og hører under Justisdepartementet. For internasjonale trafikk reguleres erstatningsansvaret i lov 10. desember 2004 nr. 82 om Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF-loven). COTIF-loven hører under Samferdselsdepartementet. Det er foretatt lovendringer i disse lovene på bakgrunn av forordningen, jf. Ot.prp. nr.63 (2008-2009) Om lov om endringer i jernbaneloven, jernbaneansvarsloven og COTIF-loven (Innst. O. nr. 71 (2008-2009). Lagtinget fattet 4. juni 2009 vedtak til lov om endringer i jernbaneloven, jernbaneansvarsloven og COTIF-loven.

Sakkyndige instansers merknader

Som det fremgår ovenfor i artikkel 2 kan medlemsstatene gjøre unntak fra deler av forordningens virkeområde, unntatt artikkel 9, 11, 12, 19, 20 pkt.1 og artikkel 26 som omhandler kjøp av billetter, erstatningsansvar for passasjerer og deres bagasje, krav til forsikring samt transport av funksjonshemmede. Det kan gjøres unntak for nasjonal passasjertransport i fem år, og med mulighet til forlengelse i ytterligere to femårsperioder (artikkel 2 pkt. 4). Det kan videre gjøres unntak uten tidsbegrensning for lokal- og regional transport (artikkel 2 pkt. 5).

Samferdselsdepartementet har hatt forordningen på høring til jernbaneforetakene og Jernbaneverket for å få belyst de økonomiske og administrative konsekvensene av forordningen, herunder konsekvensene av om det gjøres unntak fra forordningen, samt bedt om en vurdering av om det i det hele tatt bør gjøres unntak fra forordningens virkeområde i Norge. Videre ba SD om en redegjørelse for hvordan selskapenes transportvilkår skiller seg fra kravene som er stilt i forordningen.

NSB AS, Flytoget AS og Jernbaneverket har kommet med kommentarer. Ofotbanen AS, Veolia Transport, NSB Gjøvikbanen AS og Norsk Togoperatørforening (opphørte i april 08) har ikke kommet med høringsuttalelse i saken.

Flytoget er positiv til innholdet i forordningen og mener at mye av det som det legges opp til i forordningen allerede er ivaretatt i Flytogets konsept i dag. Bestemmelsene vil kreve endringer i selskapets transportvilkår, samt tilpasninger hva gjelder informasjon til funksjonshemmede passasjerer.

NSB AS er positiv til den styrkingen av passasjerenes rettigheter det er lagt opp til i forordningen. Dersom jernbanen skal fremstå som et konkurransekraftig transportmiddel sammenlignet med bil, buss og fly, må også passasjerenes rettigheter ivaretas på en god måte.

NSB mener at jernbaneansvarsloven allerede i dag oppfyller kravene i forordningen som omhandler erstatning ved passasjerers død eller skade. Videre oppfyller NSBs transportvilkår, supplert med krav i lov og forskrift, i all hovedsak minimumskravene i forordningen hva gjelder for eksempel krav om refusjon og omlegging av reisen ved forsinkelser. På flere områder gir NSBs transportvilkår passasjerene bedre rettigheter enn det som følger av forordningen.

Imidlertid vil forordningen kunne medføre behov for en rekke systemmessige tilpasninger i NSBs salgs- og reservasjonssystemer, bl.a. for å tilrettelegge for kjøp av gjennomgående internasjonale billetter og klager på internasjonale togreiser, samt behov for opplæring av personell. Det er imidlertid for NSB vanskelig å angi kostnadene fordi det nærmere innholdet i systemer og standarder ikke er avklart. NSB opplyser at slike kostnader ikke vil være relevante for offentlig kjøp produksjonen. Kravene om assistanse til

funksjonshemmede vil sannsynligvis også medføre økte kostnader for NSB. NSB mener likevel at jernbanen ikke er tjent med at Norge benytter seg av muligheten til å gjøre unntak.

Jernbaneverket kan ikke se at forordningen har umiddelbare konsekvenser for Jernbaneverket om det gjøres unntak eller ikke i forordningen. Dersom det innvilges unntak fra forordningen vil det føre til at det vil være forskjellige regler for reisende på nasjonal og internasjonal transport. Etter Jernbaneverkets syn vil dette være et argument for ikke å innvilge unntak fra forordningen.

Av høringsuttalelsene fremgår det at selskapene i hovedsak har bedre transportvilkår enn det som det er lagt opp til i forordningen. NSB vil imidlertid bli påført systemkostnader for tilpasninger i salgs- og reservasjonssystemer og opplæring av personellet, bl.a. for å tilrettelegge for kjøp av gjennomgående internasjonale billetter og klager på internasjonale togreiser. Imidlertid er det vanskelig å angi kostnadene fordi innholdet i systemer og standarder ikke er nærmere avklart i EU. NSB mener at kostnadene kan bli betydelige. Det vil også påregnes at etablering av en klageordning i selskapene, herunder å kreve regress, samt assistanse til funksjonshemmede vil påføre selskapene noe økte utgifter. Jernbaneverket kan ikke se at forordningen vil medfører umiddelbare konsekvenser. Forordningen krever at det skal utpekes et organ som skal håndheve forordningen og det skal også være mulig å klage til dette organ eller annet organ som medlemsstaten utpeker. Det må regnes med at det vil trenges noen ressurser, ca ett årsverk, til det organ som skal håndheve forordningen i Norge (Statens jernbanetilsyn). Om det i tillegg vil bli etablert et klageorgan vil bli utredet nærmere. Imidlertid er det i forordningen etablert krav om at jernbaneselskapene skal ha egne klageordninger slik at enkeltklager kanaliseres dit. Gjennomføring av forordningen vil bidra til å gi passasjerene, uavhengig av hvilket jernbaneforetak med lisens som de reiser med i EU, de samme minimumsrettighetene. Som et ledd i å få overført flere reisende fra bil til jernbane vil forordningen være et viktig bidrag til å gjøre jernbanen mer attraktiv og konkurransedyktig. Samferdselsdepartementet mener derfor at de kostnadene som selskapene og håndhevingsorganet vil bli påført for å bedre passasjerenes, herunder de funksjonshemmedes rettigheter ved transport med jernbane, er akseptable i forhold til de fordelene som oppnås, jf. at NSB i sin høringsuttalelse uttalte at dersom jernbanen skal fremstå som et konkurransekraftig transportmiddel må også passasjerenes rettigheter ivaretas på en god måte og at NSB også opplyser at økte systemkostnader ikke vil være relevante for offentlig kjøp produksjonen.

Rettsakten har vært behandlet i Spesialutvalget for transport, der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og Kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Finansdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

Kapittel VI Sivil luftfart

32009 L 0012 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/12/EF av 13. mars 2009 om lufthavnavgifte**r** (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

EU vedtok 13. mars 2009 nytt direktiv om lufthavnavgifter, COD/2007/0013. Formålet var å fastsette felles prinsipper for avgiftslegging på lufthavner i EU-området. Direktivet redefinerer forholdet mellom lufthavnoperatør og lufthavnbrukere ved å kreve økt åpenhet (transparens), høring av brukerne og ikke-diskriminering når avgiftsnivået skal beregnes. Videre medfører direktivet etablering eller utpeking av en uavhengig nasjonal myndighet som skal avgjøre uoverenstemmelser for å frambringe løsninger raskt. Direktivet definerer en rekke grunnleggende prinsipper som må legges til grunn av lufthavnoperatørene når lufthavnavgiftene skal fastsettes. I tillegg til de nevnte prinsippene knyttet til høring, åpenhet og ikke-

diskriminering, fastsetter direktivet prinsipper relatert til kvalitetsstandarder, differensiering av avgifter og securityavgifter.

Ikke-diskriminering: Avgiftssystemer skal ikke diskriminere mellom selskaper eller passasjerer. Forskjellsbehandling skal være basert på faktiske kostnader.

Høring: Det skal være dialog mellom flyplassoperatør og selskapene som benytter lufthavnen eller organisasjoner som representerer disse når avgiftssystemer og satser fastsettes og/eller justeres.

Transparens: For å gjøre høringsprosessen meningsfull, må lufthavnoperatør framskaffe tilstrekkelig mengde informasjon til selskapene. Direktivet fastlegger hvilke type informasjon som bør være tilgjengelig. Samtidig bør selskapene til gjengjeld oppgi informasjon om deres trafikkprognoser, planer om flåtebruk, framtidige krav til lufthavnen mv. slik at det blir mulig for lufthavnoperatør å tilpasse seg dette optimalt.

Kvalitetsstandard: Begge sider kan ha nytte av gjennom en avtale å sikre et visst kvalitetsnivå på tjenestene på terminalene. Begge parter skal gis muligheten til å be om intervensjon fra en uavhengig tilsynsmyndighet om man ikke kommer fram til enighet.

Differensiering av avgifter: Avgifter fastsettes ut fra faste kriterier. Passasjeravgifter er imidlertid relatert til bruken av terminalen. På en og samme lufthavn kan en terminal skille seg betydelig fra en annen. Det skal være mulig å differensiere passasjeravgiften ut fra kvaliteten på tjenestene som tilbys på terminalene. Dette kan f.eks. gjelde for selskaper som ønsker en lavere standard og hvor dette kan tilbys på en ikke-diskriminerende måte.

Security-avgift: Etablert regelverk for security tiltak, jf. forordning 2320/2002/EF samt diverse oppfølgingstiltak, adresserer ikke finansiering. Det gjøres klart i direktivforslaget at security-avgifter skal underlegges reglene i dette direktivet.

Tilsynsmyndighet: Direktivet fastsetter prinsipper som kan gi grunnlag for situasjoner hvor lufthavnoperatør og flyselskaper kan ha motsettende interesser, situasjoner som på håndteres må en ryddig måte på medlemsstatsnivå. I forslaget kreves det at medlemsstatene skal utpeke eller opprette en myndighet som får ansvaret for å sikre korrekt bruk av direktivet - som en garanti for at reglene blir respektert av de ulike aktørene i næringen.

Lufthavnpakke: Direktivforslaget er en del av en lufthavnpakke som består av følgende tre dokumenter:
· Forslag til europaparlaments- og rådsdirektiv om lufthavnavgifter (KOM(2006) 820 final),· Meddelelse fra Kommisjonen – en handlingsplan om kapasiteten, effektiviteten og sikkerheten ved europeiske lufthavner, og rapport fra Kommisjonen om anvendelsen av rådsdirektiv 96/67/EF av 15. oktober 1996.

I Norge arbeides det med implementering av direktivet. Frist for gjennomføring er 13. mars 2011.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 1008 Europaparlaments- og rådsforordning 1008/2008 av 24. september 2008 om felles regler for driften av lufttransporttjenester i Fellesskapet (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Formål
Rettsakten om felles regler for utøvelsen av flytransporttjenester i Fellesskapet er en revisjon av de tre rettsaktene som i sin tid utgjorde den såkalte ”tredje luftfartspakke”, og som markerte et viktig ledd i gjennomføringen av EUs Indre marked på luftfartsområdet. (Rådsforordningene 2407/92, 2408/92 og 2409/92, hhv. om driftstillatelser (lisenser) til luftfartsselskaper, om adgangen til flyruter innenfor

Fellesskapet, og om takster og fraktrater i lufttrafikk.) Disse rettsaktene trådt i kraft 1. januar 1993, og det er ikke foretatt endringer i dem i mellomtiden. Formålet med rettsakten er å revidere regelverkene i lys av erfaringene og i lys av utviklingen i luftfartsmarkedet i EU siden den gang. EU-kommisjonen hevder også at Medlemslandene praktiserer regelverket ulikt, og at dette har negative konsekvenser for det indre markedet for luftfart. Med denne revisjonen blir de tre rettaktene slått sammen til én rettsakt.

Forslagets innhold

Det er tale om en omfattende tekst som inneholder en lang rekke endringer både av redigeringsmessig og materiell art. I tillegg til selve meddelelsen som bl.a. inneholdt teksten til forslaget la EU-kommisjonen også frem et eget dokument med en konsekvensanalyse av forslaget. I tillegg gjennomførte EU-kommisjonen i løpet av 2003 - 2004 en konsultasjonsprosess ang. behovet for revisjon av den tredje luftfartspakken, og revisjonen av regelverkene bygger bl.a. på resultatene derfra.

De viktigste endringene dreier seg om følgende:

- Mer presise og strenge krav til kontroll med lisensene til luftfartsselskaper:
Det stilles strengere krav til økonomisk soliditet for å få lisens. Videre stilles det krav om at myndighetene fører tettere kontroll med den økonomiske situasjonen til nye luftfartsselskaper. Det forutsettes at nasjonale myndigheter skal være mer pro-aktive mht. å trekke tilbake en lisens når det er grunnlag for det. Det innføres detaljerte bestemmelser om utstedelse av en midlertidig operativ lisens på inntil 12 måneder, som kan tildeles et flyselskap som er i økonomiske vanskeligheter.

- Mer presise og strenge krav ang. leasing av luftfartøyer:
Reviderte regler skal sikre at de anvendes på ensartet måte i alle medlemslandene. Det stilles strengere krav til analyse av sikkerhetsnivået hos selskaper som luftfartøyer leies inn fra. Leasingavtaler krever alltid forhåndsgodkjennelse av tilsynsmyndigheten. Leasing av fly med mannskap (såkalt "wet lease") fra tredjeland tillates iht. detaljerte regler. Slik wet lease godkjennes på følgende grunnlag: - "Ekstraordinære omstendigheter". Maksimum 7 måneder; kan fornyes én gang.

- Regelmessige sesongmessig behov som ikke kan dekkes av tilgjengelig flymateriell fra medlemsland. (Som følge av regelmessige svingninger i trafikkvolum, osv.)- Kortvarige operasjonelle problemer. (Tekniske problem med fly, el.)Videre forutsettes det at leasing av fly med mannskap fra tredjeland kun skjer hvis resiprositet er sikret.

- Mer presise bestemmelser ang. "forpliktelser til offentlig tjenesteytelse (FOT)". Dvs. flyruter som drives på grunnlag av kontrakt med Staten som kompenserer en fastsatt del av kostnadene:
Det foreslås noen administrative forenklinger, bl.a. mht. publisering av FOT-ruter. Det innføres enklere prosedyrer for ruter som har mindre enn 10 000 passasjerer pr. år. På den annen side stilles det også nye krav til at medlemsstaten vurderer nødvendigheten av foreslåtte FOT i forhold til økonomiske utviklingsbehov i den aktuelle regionen. (Kommisjonen har varslet at den rutinemessig vil kreve ny vurdering av behovet for forlengelse av FOT-ordningen ved utløpet av hver kontraktsperiode.) Maksimal kontraktsperiode forlenges fra 3 til 4 år; og til 5 år for spesielt definerte områder - såkalte 'ultra-perifere regioner' – slik de er konkret angitt i Artikkel 299 i Traktaten.

Det innføres en hasteprosedyre som kan benyttes for å finne en ny operatør for inntil 7 måneder ved plutselig opphør av trafikken, f.eks. som følge av at den opprinnelige operatør har gått konkurs eller trukket seg fra kontrakten av andre grunner. (I mellomtiden skal det gjennomføres en ordinær anbudsprosedyre.)Medlemslandet kan sette krav til flyselskaper som driver en FOT-rute om at det garanterer for driften av ruten i en viss minimumsperiode. (I praksis maksimum 1 år.)

- Regler som knytter sammen markedet for intra-EU trafikk med markedet for trafikk mellom EU og tredjeland: Eventuelle begrensninger i bilaterale avtaler mellom medlemslandene mht. å ta trafikk mellom ethvert EU-land og tredjeland for ethvert EU-selskap fjernes. Det samme gjelder avtaler mellom flyselskaper om såkalt "code sharing". Sistnevnte kan imidlertid begrenses i tilfelle manglende resiprositet

fra vedkommende tredjeland. Videre gis samtlige flyselskaper med trafikkrettigheter rett til å fastsette sine priser på ruter innenfor EU. For flyselskap fra tredjeland er dette en rett som gis med forbehold om resiprositet. Medlemslandene skal tillate samtlige EU-selskaper å fastsette sine priser mellom punkter i EU og destinasjoner i tredjeland.

- Mer presise og enklere regler ang. fordeling av trafikken mellom flere lufthavner som betjener samme by/byområde/grupper av byer: Reglene om definering av et lufthavnsystem som betjener en by erstattes av en enkel regel som gir et medlemsland mulighet til å fordele trafikken mellom flere lufthavner på basis av objektive kriterier, men kun etter at forslaget er behandlet og godkjent av Kommisjonen. Det er fastsatt konkrete krav til lufthavner og transportsystem m.v. som må oppfylles for å innføre slik trafikkfordeling.

- Muligheten for inngrep i prisfastsettingen fjernes, og erstattes av krav til åpenhet ang. prissetting og (geografisk) ikke-diskriminering: Det innføres omfattende nye krav til flyselskapene mht. å oppgi fullstendige opplysninger til publikum om sine priser, inkl. tilhørende prisvilkår; og prisene skal oppgis inklusiv alle gjeldende skatter og avgifter. Det skal ikke være tillatt å diskriminere mht. prissetting basert på geografiske kriterier. (Dvs.: På grunnlag av nasjonalitet eller bosted til kunden eller reisebyrået/billettselger.)

- *Prosedyremessige krav til medlemslandene / nasjonale tilsynsmyndigheter:* Nasjonale tilsynsmyndigheter pålegges omfattende krav til offentliggjøring av nasjonale retningslinjer m.v. og vedtak knyttet til gjennomføringen av forpliktelsene i rettsakten, informasjon til Kommisjonen og andre medlemsland om nasjonale vedtak, regelmessig rapportering til Kommisjo nen, samt forhåndsgodkjennelse fra Kommisjonen vha. en komitologiprosedyre av en del viktige vedtak.

Merknader

Rettsakten er hjemlet i Traktatens transportkapittel (Art. 80.2). Eksisterende regelverk er tatt inn i EØS-avtalen, og er innarbeidet i norsk rett som forskrift med hjemmel i § 16.1 i luftfartsloven som omhandler rettsakter som inkorporeres i EØS-avtalen. Den nye rettsakten forutsettes implementert på samme måte. Det er ikke noe som tyder på at det er nødvendig å endre luftfartsloven.

Konsekvenser for norske luftfartsaktører:
Det har ikke fremkommet noe som tilsier at rettsakten vil ha spesielt negative konsekvenser for norske luftfartsaktører.

Konsekvenser for Luftfartstilsynet og andre offentlig instanser:
Luftfartstilsynet påpeker at skjerpede krav til tilsyn med den økonomiske soliditeten hos flyselskapene vil medføre økte kostnader for dem. Det samme gjelder skjerpede krav til tilsyn ifm. leasing av luftfartøy fra tredjeland. Det er ikke mulig å anslå kostnadene konkret. De omtalte publiserings-, informasjons- og rapporteringsrutiner vil medføre relativt omfattende regelverksarbeid for Luftfartstilsynet. Endringene i regelverket for FOT-ruter kan påvirke kostnadene for Samferdselsdepartementet både positivt og negativt. Muligheten for å inngå FOT-kontrakter på 4 år (i stedet for 3 år) kan samlet sett føre til at kravet om kompensasjon går noe ned, men det er ikke mulig å anslå størrelsesorden. Eventuelle krav fra Kommisjonen om mer grundig motivasjon for FOT-kravene kan på den andre side innebære økte administrative og økonomiske kostnader for departementet. I dag er Konkurransetilsynet delegert myndighet til å treffe vedtak om gjennomføring i EØS-avtalen av forordning 2709/92 (takster og fraktrater i lufttrafikk). Det må tas stilling til hvor ansvaret for håndheving av de to gjenstående artiklene om prisregulering (Art. 22 og 23, jfr. artikkel 24) i den nye forordningen skal plasseres.
De økonomiske og administrative konsekvenser av rettsakten vil måtte dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammer for de berørte virksomheter.

Sakkyndige instansers merknader

Oppsummering fra høringsrunden basert på forslaget til rettsakt:

- Luftfartstilsynet var stort sett positiv til de nye kravene mht. kontroll med lisenser, men gjorde oppmerksom på at dette ville medføre økte kostnader for dem. Det samme gjelder de nye kravene til

kontroll ifm. leasing, samt prosedyremessige rutiner omtalt ovenfor. Luftfartstilsynet var negativ til at Kommisjonen ifølge forslaget skulle ha noen kompetanse ifm. tilbakekalling av lisenser. Luftfartstilsynet ønsket å opprettholde kravet om at luftfartøy registreres i landet der flyselskapet har lisens. (Disse elementer er ivaretatt i den vedtatte rettsakten.)

- FAD og Konkurransetilsynet påpekte viktigheten at regelverket blir utformet på en slik måte at det er "konkurransenøytralt" overfor aktørene - ikke minst mellom etablerte og nye aktører. FAD stilte spørsmål ved at kun flyselskap hjemmehørende i EU skal kunne være "prisledende" på ruter innenfor EU. (Dette elementet er endret i den vedtatte rettsakten.)
- Forbrukerombudet , Forbrukerombudet og Barne og likestllingsepartementet var generelt positive til forslagets elementer som angår informasjon til kundene om priser m.v. Forbrukerombudet ser ut til å mene at det kan være naturlig at ombudet får i oppgave å føre tilsyn med bestemmelsene i den grad det er saklig sammenfall mellom forordningens krav og de kravene som følger av markedsføringsloven.

- NHO Luftfart hadde kommentarer til flere ulike forhold. Det gjelder kontroll med lisenser og leasing-avtaler, regler for FOT-ruter (ønske om å åpne for 5-årskontrakter på noen ruter i Norge), samt fullstendig informasjon til publikum om priser. Disse kommentarene synes i det vesentlige ivaretatt i den vedtatte rettsakten. NHO Luftfart er også kritisk til en mulig utvidelse av Luftfartstilsynets stab som følge av nye oppgaver, fordi Luftfartstilsynet i stor grad er finansiert vha. gebyrer på luftfartsaktører.

EØS-notatet har vært behandlet i Spesialutvalget for transport, der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Finansdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1108 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1108/2009 av 21. oktober 2009 om endring av forordning (EF) nr. 216/2008 angående lufthavner, lufttrafikkstyring og flynavigasjonstjenester og om opphevelse av rådsdirektiv 2006/23/EF (vedlegg XII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Da EASA-forordningen, rådsforordning nr 1592/02 (senere 216/2008) ble fastsatt i 2002, var det en forutsetning at EASA på sikt skulle utvikles og utvides til å dekke alle områder av flysikkerheten. Dette standpunktet om en helhetlig og harmonisert tilnærming til flysikkerhet ble stadfestet av Kommisjonen i dens rapport COM (2005) 578 final "Extending the tasks of the European Aviation Safety Agency: an agenda for 2010". Dette ble også understreket i den såkalte høynivågruppens sluttrapport som kom i 2007. Høynivågruppen ble opprettet av daværende transportkommissær Jacques Barrot. Begrunnelsen for en harmonisert og helhetlig tilnærming er til dels at alt relatert til flysikkerhet henger tett sammen, og at enhver fragmentering vil være uheldig og også lite effektivt, både flysikkerhetsmessig, økonomisk og administrativt. EASA har tidligere fått tildelt kompetanse på det flytekniske området, og i mars 2008 også på området luftfartsoperasjoner, sertifikater og tredjelands luftfartøy.

Kommisjonen la sommeren 2008 frem forslag til utvidelse av forordning 216/2008 til å omfatte flysikringstjenester og flyplasser, jf 2008/0128 (COD) av 25. juni 2008. Forslaget omfattet også to nye vedlegg til Basisforordningen - ett for landingsplasser og ett for ATM/ANS - med grunnleggende regler (Essential requirements - ER) for disse områdene. Forordning 216/2008 forventes tatt inn i EØS-avtalen innen utgangen av 2009. Kommisjonens forslag bygget på to forslag fra EASA, jf. Opinion 3/2007 (landingsplasser) og Opinion 1/2008 (ATM/ANS). EASAs forslag var bygget på en bred høringsprosess. Kommisjonens forslag oppnådde enighet ved første gangs behandling i Europaparlamentet 25. mars 2009 som forordning som endrer forordning 216/2008.

Forordningen ble endelig vedtatt av Rådet 7. september 2009 og tatt inn i EU-lovgivningen ved forordning 1108/2009 av 21. oktober 2009. Et mål med endringsforordningen er på en klar og detaljert måte å spesifisere nærmere målsettingene i reguleringen av landingsplasser og ATM/ANS. Videre gir endringsforordningen det nødvendige rettslige grunnlag for å gi EASA kompetanse på de to områdene og nødvendig hjemmel for å regulere aktuelle personer, foretak, organisasjoner, utstyr m.v. Reglene som nå er vedtatt er generelle og overordnet. Dette har sammenheng med EASA forordningens natur natur som overordnet regelverk. Det forutsettes at detaljene senere skal spesifiseres i utfyllende regelverk (implementing rules - gjennomføringsregler). Grunnet ulik forhistorie og forskjellige hensyn som gjør seg gjeldende, vil de to områdene (landingsplasser og ATM/ANS) bli behandlet separat i dette notatet.

Landingsplasser

Reglene skulle i utgangspunktet, i alle fall i henhold til forslaget som Kommisjonen la frem, gjelde for slike landingsplasser: (ethvert areal på land, vann, eller menneskeskapt konstruksjon eller skip, som er særskilt innrettet for landing, start og manøvrering av luftfartøy) som er åpne for allmenn bruk og kan betjene IFR-trafikk eller luftfartøy med startmasse minst 2730 kg. Uttrykket "åpen for allmenn bruk" betyr ”inkludert i den offisielle AIS-publikasjonen og tilbyr tjenester til alle brukere uten diskriminering”. Det ble imidlertid en del diskusjoner rundt definisjonen av hva slags landingsplasser som skal være omfattet av regelverket fordi mange mente at den opprnnelig foreslåtte definisjonen var for vidtfavnende.

Den vedtatte definisjonensbestemmelsen i artikkel 4 lyder nå slik: 3a. Aerodromes, including equipment, located in the territory subject to the provisions of the Treaty, open to public use and which serve commercial air transport and where operations using instrument approach or departure procedures are provided, and a) have a paved runway of 800 meters or above; or b) exclusively serve helicopters, shall comply with this Regulation. Personnel and organisations involved in the operation of these aerodromes shall comply with this Regulation. shall comply with this Regulaation. Personnel and organisations involved in the operation of these aerodromes shall comply with this Regulation.

Definisjonen (virkeområdet) som nå er vedtatt innebærer at regelverket vil få et virkeområde som er nokså sammenfallende med virkeområdet for gjeldende norske bestemmelser på dette området, dvs forskrift av 6. juli 2006 nr. 968 om utforming av store flyplasser (BSL E 3-2). Når det gjelder landingsplasser for helikopter innebærer definisjonen at regelverket vil omfatte helikopterplasser som både er åpne for allmenn bruk, har kommersiell trafikk og som har enten instrument innflyging eller avgangsprosedyrer.

Luftfartstilsynets vurdering er at ingen av de norske helikopterplassene, heller ikke Værøy, vil være omfattet av regelverket. Definisjonen innebærer at reglene heller ikke vil omfatte landingsplasser eller deler av landingsplasser som bare brukes til militære formål, politi, toll, SAR, brannbekjempelse, kystvakt eller liknende.

De grunnleggende reglene er relativt generelle og prinsipielle og vil bli supplert med mer detaljerte gjennomføringsregler (Implementing rules), som Kommisjonen forutsettes å få myndighet til å fastsette, etter forslag utformet av EASA. Kommisjonens intensjon er at reglene (ERs og IRs) for landingsplassene med utstyr, organisasjoner, personell og drift skal baseres på ICAOs krav og anbefalinger i Annex 14 til Chicago-konvensjonen. Det vil også bli innført prosedyrer og krav som skal hindre dobbeltregulering av flyplassutstyr - både i reglene for landingsplasser og i reglene for ATM/ANS. Det vil bli brukt standarder utstedt av anerkjente standardiseringsorgan (ISO, CEN, CENELIC, ETSI eller EUROCAE).

Kommisjonens forslag til grunnleggende regler (essential requirements) var i all hovedsak sammenfallende med forslaget fra EASA i Opinion 3/2007. Som nevnt er det imidlertid foretatt en endring av forslaget når det gjelder virkeområde. Detble for øvrig gjort ytterligere én realitetsendring i Kommisjonens forslag sammenlignet med det opprinnelige forslaget fra EASA, og det er at kravet om styringssystem (management system) og flyplasshåndbok skal gjelde alle landingsplasser som blir underlagt EU-reglene. EASAs forslag gikk ut på at dette kravet bare skulle gjelde landingsplasser med regelbundet luftfart (rutetrafikk). Ved siden av dette er det gjort noen små språklige justeringer. Grovt sett omfatter regelverket tre hovedtemaer:

- Utforming (fysiske karakteristikker, infrastruktur og utstyr)
- Drift, vedlikehold og styring
- Beskyttelse av landingsplassens omgivelser (kontroll over hindersituasjonen)

Ansvaret for oppfyllelse av reglene vil ligge hos eiere og operatører av landingsplasser, samt organisasjoner og personell som leverer utstyr eller tjenester. Tilsyn med at eiere og operatører oppfyller reglene vil bli foretatt av de enkelte medlemsland. Operatør av landingsplass skal ha et styringssystem (Management System, jf Essential Requirements Section B (2), som også skal omfatte sikkerhetsaspekter.

Norske flyplassoperatører må også i dag forholde seg til slike krav fastsatt i forskrift av 21. august 2003 om bruk av system for sikkerhetsstyring innen flysikringstjenesten og bakketjenesten. EASAs rolle EASAs rolle når det gjelder landingsplasser vil blant annet omfatte utarbeiding av forslag til gjennomføringsregler (Implementing Rules), jf nedenfor, og ansvar for sertifiseringsspesifikasjoner, sikkerhetsanalyser og standardiserings-inspeksjoner av nasjonale tilsyn. Sertifiseringsspesifikasjonene skal gi mulighet for en fleksibel implementering av de grunnleggende reglene og et ensartet sikkerhetsnivå. EASA skal også ha ansvaret for sertifisering av flyplassoperatører fra tredjeland som vil drive flyplass innenfor EU. Ansvaret for sertifisering, inspeksjoner etc. skal ellers ligge hos de nasjonale myndigheter. Utforming av landingsplassen på den ene siden og driften/operatøren av den på den andre siden skal sertifiseres separat, men et felles sertifikat kan utstedes dersom eier og operatør er samme person.

En operatør av flere landingsplasser som har etablert passende sentrale funksjoner, kan kreve ett sertifikat som skal dekke drift og administrasjon på alle landingsplasser som operatøren driver. Dette vil etter Samferdselsdepartementets vurdering eksempelvis gjelde Avinor. Sikkerhetskritisk utstyr kan underlegges spesifikke sertifiseringsordninger der det eventuelt kreves at konstruktør og fabrikant godtgjør sin kompetanse.

Regelverksutvikling
EASA har ansvaret for å utarbeide og utvikle gjennomføringsregler (Implementing Rules) på området landingsplasser. Regelverksutviklingen har skjedd med bistand fra arbeidsgruppen Group of Aerodrome Safety Regulators (GASR), hvor Norge har vært fullverdig medlem og aktivt deltakende gjennom Luftfartstilsynet. Utkastet til implementeringsregelverk som er utformet i GASR er nå overlevert til EASA. I det videre arbeidet vil EASA opprette en arbeidsgruppe hvor mange av de samme landene som deltok i GASR vil bli invitert til å delta. Regelverket vil bli formelt vedtatt av Kommisjonen. Videre får EASA ansvar for standardiseringsinspeksjoner av nasjonalt tilsyn.

ATM/ANS Concept of operations
Det såkalte ”concept of operations” står sentralt i reguleringen av luftrommet. Dette konseptet går ut på at prosedyrer for bruk av luftrom skal fastsettes av berørte stater, og bygger på risikovurderinger i det aktuelle luftrom. Konseptet kan forklares som en kombinasjon av prosedyrer som skal benyttes av luftromsbrukere. Konseptet innebærer variasjon fra enkle prosedyrer i lavtrafikkluftrom til meget kompliserte kombinasjoner av prosedyrer i betydelig trafikkert luftrom. Formålet med konseptet er å hindre kollisjoner fartøy/fartøy og fartøy/bakke. Tilknyttet dette konseptet medfølger krav om utstyr ombord (systeminfrastruktur), krav om operative prosedyrer, og krav til bruk av tjenester i det aktuelle luftrom slik som lufttrafikktjeneste, informasjonstjeneste, flyværtjeneste, kommunikasjon, navigasjonstjenste, overvåkningstjeneste mv. Det kan være flere ”concept of operations” i et luftrom, og dette kan endres taktisk. Slik beslutning er en formell myndighetsavgjørelse, siden det her også kan bli tale om å fordele luftrommet mellom ulike brukere, og således foreta en prioritering.

Luftrom som omfattes / geografisk virkeområde

Regelverket vil omfatte alt luftrom som omfattes av Romatraktatens geografiske virkeområde, samt det som omfattes av luftromsforordningen i SES (551/2004). Både kontrollert og ukontrollert luftrom vil omfattes. Formålet med dette er å foreta en europeisk harmonisering av "luftens kjøreregler" som har sitt utspring i standarder og anbefalinger fastsatt av ICAO. Praktiseringen av ICAO-regelverket varierer fra stat til stat, noe som utgjør en potensiell sikkerhetsrisiko. Dette har også sammenheng med at allmennfly nå også skal reguleres av EASA på det flyoperative området. Hva som skal anses som kontrollert eller ukontrollert luftrom vil inngå i "concept of operations"-vurderingen, og således være overlatt til statene.

Ytere av lufttrafikktjenester

Alle ytere av lufttrafikktjenester blir som i dag underlagt et sertifiseringsregime, jf. Art. 8 b nr. 2. Vi har i dag nasjonale bestemmelser om godkjenning av ytere av lufttrafikktjenester i forskrift av 11. november 2003 om etablering, organisering og drift av lufttrafikktjeneste (BSL G 2-1). Det skal utstedes et sertifiseringsbevis der det fremgår hvilke tjenester sertifiseringen gjelder for. Sertifisering av tjenesteytere skal som utgangspunkt skje lokalt av de nasjonale luftfartsmyndigheter. Det er kun der tjenesteyter har virksomhet i tre land eller flere at sertifisering vil skje sentralt av EASA i Köln (paneuropeisk sertifisering). Tjenesteytere som kun driver plattformtjeneste og/eller flyinformasjonstjeneste Tjenesteytere som kun driver plattformtjeneste og/eller flygeinformasjonstjeneste vil kun være gjenstand for selvdeklarasjon om at disse oppfyller kravene, og vil altså ikke være gjenstand for sertifisering.

Flygeledere

Flygeledere reguleres i de nå vedtatte bestemmelsene ved blant annet teoretiske og medisinske krav, jf. Art. 8 c nr. 1 og 2. Det samme vil gjelde for flygelederinstruktører, jf. Art. 8 c nr. 1. Medisinsk godkjenning skal utstedes av spesialist i flymedisin eller flymedisinske sentre. Det legges opp til at 216/2008 og utfyllende regelverk vil erstatte direktiv 2006/23/EF. Vi har allerede nasjonale bestemmelser om dette i forskrift av 25. oktober 2003 om sertifisering med videre av flygeledere (BSL C 3-1). Forskriften er nylig endret som følge av norsk gjennomføring av ovennevnte direktiv.

Skoler for flygelederutdanning

Skoler for institusjonell utdanning av flygeledere vil bli underlagt et sertifiseringsregime, jf art. 8 c nr 1 jf nr 8. Skolene skal som utgangspunkt sertifiseres nasjonalt, men av EASA dersom virksomheten omfatter mer enn tre EASA-land. Skoler lokalisert i tredjeland sertifiseres av EASA. Nasjonale bestemmelser på dette området er gitt i forskrift av 25. oktober 2003 om utdanningsorganisasjoner for flygeledere med videre (BSL C 3-2). Også denne forskriften er nylig endret som følge av gjennomføringen av direktivet nevnt ovenfor.

Utstyr

Det åpnes for at særlig kritisk utstyr kan bli gjenstand for en sertifiseringsprosedyre, jf art. 8 b nr. 5. Dette bestemmes etter en grundig vurdering av flysikkerhetsmessige og økonomiske konsekvenser, og nærmere bestemmelser gis eventuelt ved utfyllende bestemmelser. Organisasjoner som designer, produserer og vedlikeholder utstyr for lufttrafikktjenesten Det legges som utgangspunkt ikke opp til sertifisering av organisasjoner som utvikler, produserer og vedlikeholder utstyr for lufttrafikktjenesten, men dette kan bestemmes i utfyllende regelverk, jf. art. 8 b. Accredited bodies Bruk av akkrediterte enheter, såkalte "accredited bodies"- kan bestemmes lokalt jf. 8 d, i tråd med horisontal EASA policy. Slike enheter skal imidlertid godkjennes, og det må presiseres hva som eventuelt delegeres. Ansvaret kan heller ikke delegeres bort fra kompetent myndighet.

Endringer i SES-forordninger – delegering til Kommisjonen

Vedtaket i Parlamentet og Rådet stadfester at det skal bygges videre på SES-rammeverket, og at ufyllende regelverk i stor grad vil reflektere SES og særlig ESSAR-reglene. Overgangsordninger vil etableres, som vil muliggjøre grandfathering av sertifiseringer, og hindre ekstra byrder for industrien.Regelverksutvikling og standardisering EASA får ansvaret for å utarbeide og utvikle regelverk på området ATM/ANS, som vedtas formelt av Kommisjonen. EASA vil også i tilknytning til dette utarbeide veiledende materiale. Videre får EASA ansvaret for standardiseringsinspeksjoner av nasjonale tilsyn.

Merknader

Hjemmel Regelverket vil være hjemlet i EU-traktatens artikkel 80.2, på samme måte som både den opprinnelige EASA-forordningen og den nye EASA-fororodningen (216/2008). EØS-komitebeslutningen om sistnevnte trådte i kraft 1. juni 2005. Fra samme tidspunkt trådte den såkalte EASA-forskriften i kraft, som gjennomførte den opprinnelige EASA-forordningen. Forskriften er vedtatt av Samferdselsdepartementet. Når regelverket er tatt inn i EØS-avtalen må det foretas en endring av nevnte forskrift ved at det gjøres en henvisning til endringsforordningen.

Spesielt om landingsplasser

Utforming og drift av norske landingsplasser reguleres i dag nasjonalt av regler i luftfartsloven og tilhørende forskrifter (først og fremst den såkalte BSL E-serien som samler bestemmelser om landingsplasser med videre). Disse er i stor grad basert på krav og anbefalinger i Annex 14 til Chicago-konvensjonen. De landingsplasser som vil komme inn under EU-reglene, ser i all hovedsak ut til å være de som i dag reguleres av BSL E 3-2 (forskrift om utforming av store flyplasser). Denne forskriften er i stor grad basert på Annex 14, men med noen forskjeller, blant annet i form av noe annerledes regler m.h.t. sikkerhetsområder. Da også Kommisjonens intensjon er at EU-reglene for landingsplasser skal bygge på krav og anbefalinger i Annex 14 er det generelt grunn til å anta at EU-reglene på dette området ikke vil bli dramatisk annerledes enn de bestemmelsene vi allerede har på plass nasjonalt. I henhold til den definisjonen av hvilke landingsplasser som vil være omfattet av regelverket, vil alle dagens norske flyplasser med rutetrafikk være omfattet. Nasjonal regulering vil da antagelig først og fremst være aktuelt for mindre flyplasser, som benyttes til allmennflyging med videre. Det vises i den anledning også til whereas clause 6 hvor det fremgår at regulering av flyplasser som faller utenfor forordningens virkeområde skal tilligge det enkelte medlemsland. Vi har i Norge i dag forskrifter som regulerer slike flyplasser, jf eksempelvis forskrift av 3. desember 2002 om utforming av små flyplasser. Uansett vil EU-reglenes inntreden på dette området gjøre det nødvendig med en grundig gjennomgang og rydding i dagens norske flyplassforskrifter. Dette vil omfatte BSL E-serien og trolig deler av BSL A-serien, hvor det blant annet er gitt bestemmelser om kvalitetssystem.

Erfaring fra andre områder i luftfarten er at overgang til EU-regelverk er en meget stor overgang som vil gi et stort behov for opplæring og informasjon både internt i LT/SD og i markedet. Om det nye regelverket vil innebære behov for lovendringer, er usikkert. Dette må vurderes opp mot den nye basisforordningen (216/2008) og kanskje også opp mot hva slags bestemmelser som blir vedtatt som Implementing Rules. Det man har tenkt på i så tilfelle er i første rekke bestemmelsene i luftfartsloven §§ 7-5 flg om konsesjon. Luftfartstilsynets vurdering synes imidlertid å være at Norge kan beholde den gjeldende ordningen med konsesjon for landingsplasser i henhold til luftfartsloven også etter at EU-reglene om landingsplasser er gjennomført. Når det gjelder reglene om overvåking og kontroll av flysikkerhetsmessig risiko knyttet til menneskelig aktivitet i landingsplassens naboskap, må staten sørge for at det finnes hensiktsmessige virkemidler. Det må vurderes nærmere om norsk regelverk ivaretar dette godt nok, men inntil videre antar vi at luftfartsloven §§ 7-12 flg, plan- og bygningsloven og muligens oreigningsloven gir god/vid nok hjemmel for å ivareta EASA-kravet. EUs og EASAs inntreden på dette området vil medføre merarbeid og merkostnader for de norske luftfartsmyndighetene i form av opplæring, mer regelverksarbeid med implementering av de nye reglene og vedlikehold og drift både av disse og "parallelle" nasjonale regler for mindre landingsplasser.

Antakelig vil det bli merarbeid med sertifisering, inspeksjoner og tilsyn sammenlignet med dagens situasjon, men omfanget er litt usikkert siden Kommisjonens forslag ikke gir noen indikasjoner på varigheten av sertifikatet og tilsynsmyndighetens inspeksjonsfrekvens etc. EASA har i opinion 3/2007 antydet et gjennomsnittlig behov for anslagsvis 2 flere ansatte i hvert av de nasjonale tilsynene, og ca 21 nye ansatte og årlige ekstrakostnader på ca 3 millioner euro for EASA. Hvis man ser for seg gjennomføring i 2013, jf det som er sagt nedenfor under status, vil ekstra personellutgifter for Luftfartstilsynet som følge av de nye reglene først påløpe om noen år.

Også flyplasseiere/-operatører vil få merarbeid med innføring av nye regler i form av opplæring, omlegging av rutiner og systemer etc. Hva det nye regelverket vil medføre av nye og kostnadskrevende

investeringer ellers, er ikke klart. Det vil avhenge mye av hvor rigid regelverket til slutt blir. Ekstra kostnader må også påregnes for Luftfartstilsynet i forbindelse med deltakelse i ekspertgrupper (herunder GASR), workshops osv knyttet til utarbeidelse av utfyllende regelverk vedrørende landingsplasser. Spesielt om ATM/ANS Som det fremgår ovenfor vil forslaget også innebære at regelverket angående

Single European Sky må omarbeides, bl.a. slik at det klart fremgår hvilken rolle og ansvar EASA skal ha når det gjelder bestemmelser angående sikkerhetsaspektene innenfor dette saksområdet. EØS-komitebeslutningen om Single European Sky pakken trådte i kraft 1. februar 2007. Fra samme tidspunkt trådte forskriften om etablering av et felles europeisk luftrom i kraft, hviket gjennomfører de fire basisforordningene som denne pakken består av. Denne forskriften er vedtatt av Samferdselsdepartementet. Det aktuelle regelverket vil, hvis/når det blir vedtatt i EU og blir tatt inn i EØS-avtalen, innebære at også denne forskriften må endres.

Det er for tidlig å gå detaljert inn på hvilke økonomiske og administrative konsekvenser overgangen til nytt regelverk vil medføre for Norge da implementeringsreglene ennå ikke er utformet. Det er ikke gitt klare signaler om meroppgaver for nasjonale tilsyn. Det synes imidlertid temmelig klart at det nasjonale tilsynsansvaret vil bli opprettholdt - og det kan være grunn til å tro at det vil bli strengere krav til program for tilsyn og risikobasert tilsyn – slik det har blitt gjeldende på det flytekniske området. EUs regulering av ESSAR 1 er en indikasjon i denne retning. Det bemerkes i den anledning at det allerede arbeides aktivt i Luftfartstilsynet med å videreutvikle risikobasert tilsyn for hele tilsynsaktiviteten, uavhengig av Kommisjonens forslag til regelverk.I likhet med hva regelverksarbeid vedrørende landingsplasser, må det påregnes ekstra kostnader for Luftfartstilsynet i forbindelse med deltakelse i ekspertgrupper, workshops osv. knyttet til utarbeidelse av utfyllende regelverk på ATM-området.

Norges bidrag til EASA gjennom EFTA må antas å øke noe. EASA skal ansette 25 personer for å besørge regelverksutvikling og standardiseringsoppgaver knyttet til ATM/ANS, med en antatt kostnad på ca. 4 millioner euro.

Sakkyndige instansers merknader

Strategien med å gi EASA ansvar for sikkerheten innenfor alle saksområder av luftfarten har som utgangspunkt og i prinsipp bred støtte i det europeiske luftfartsmiljøet, denne støtten kom også klart til uttrykk i EASAs høring av berørte parter.

Spesielt om landingsplasser

EASA gjennomførte i 2006 høring av NPA 6/2006 som inneholdt et første utkast til felles EU-regelverk for landingsplasser. Kommisjonens forslag inneholdt ikke noen store endringer i forhold til NPA 6/2006 og EASAs etterfølgende Opinion 3/2007. Luftfartstilsynet/SD avga uttalelse til EASA og hadde ikke vesentlige innvendinger til NPA 6/2006. Vi nevner likevel at både LT og Avinor mente at EU-regelverket burde omfatte både store og små flyplasser, slik norsk regelverk gjør i dag. Etter det SD er kjent med har ACI (Airports Council International), som har observatørstatus i GASR, på sin side spilt inn at det bør være forskjeller mellom store og små lufthavner. Noe det også vil bli med den definisjonen av landinsplasser som nå har vært til behandling i Parlamentet. Det vil være behov for tett markedskontakt i den videre prosessen, blant annet med tanke på EASA workshops osv. Luftfartstilsynet har gjenopptatt sin deltakelse i GASR, for å delta i arbeidet med de kommende gjennomføringsreglene som GASR vil utarbeide utkast til på oppdrag fra EASA.

Spesielt om ATM/ANS

Regelverket på det aktuelle saksområdet er i utgangspunktet utviklet og vedtatt av Eurocontrol, og deretter bearbeidet og vedtatt som EU-regelverk. Eurocontrol-regelverket har blitt ganske fragmentert, ettersom det har blitt gjennomført ulikt i intern rett fra land til land. EASA-regelverket skal som forordninger gjennomføres likt i alle EASA-land, og Luftfartstilsynet ser positivt på at alle europeiske aktører må forholde seg til likelydende regelverk i fremtiden. En slik harmonisering gjør regelverket enklere å administrere og mer forutsigbart for brukerne. Luftfartstilsynet ser det som positivt at mange av de forslag som blant andre tilsynet fremmet i EASAs høringsprosess ser ut til å ha blitt tatt i betraktning i

Kommisjonens forslag. Det gjelder viktigheten av å bygge videre på arbeidet i Single European Sky (SES), og særlig ESSAR-regelverket og behovet for smidige overgangsordninger. Det ser ut til at Kommisjonen er oppmerksom på faren for dobbeltregulering. Det bør også være positivt for industrien at deres sertifiseringer blir ”grandfathered” inn i EASA-systemet.

Videre er en del punkter i EASAs opprinnelige forslag som lett kunne misforstås søkt forklart og presisert. Dette gjelder behovet for å skille mellom regulering av flysikkerhet og andre hensyn slik som økonomisk ytelse/effektivitet og kapasitet. Arbeidsfordelingen mellom EASA og nasjonale myndigheter ved sertifisering av tjenesteytere er konkretisert. Det er positivt at EASA skal kunne bistå nasjonale myndigheter ved sertifisering av simulatorer.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0080 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 80/2009 14. januar 2009 om EDB-baserte reservasjonssystemer (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

EDB-baserte reservasjonssystemer (ERS) gir kunden rask tilgang til informasjon om tilgjengeligheten av flyrutetjenester og prisen for slike tjenester. De gir også reisebyråene mulighet til å foreta øyeblikkelige bestillinger på kundenes vegne.

Ved etableringen av ERS-regelverket i 1989 (forordning (EØF) nr. 2299/89) ble en stor overvekt av reservasjonene av flybilletter foretatt gjennom ERS. Dette innebar at ERS ved reisebyråene i praksis var forbrukernes eneste distribusjonskanal ved anskaffelse av flybilletter. I tillegg var de fleste ERSene eid og kontrollert av flyselskapene. Dette økte i følge EU-kommisjonen risikoen for misbruk av markedsmakt, noe som gjorde det nødvendig med spesielt tilpassede regler. Hensikten var å sikre gjennomsiktighet og forebygge diskriminerende konkurranseatferd både fra ERS- tilbyderne og flyselskapene. ERS-tilbyderne ble pålagt å likebehandle flyselskaper og reisebyråer, mens flyselskapene ble pålagt ikke å favorisere et ERS på bekostning av et annet.

Markedsmessige endringer som fremveksten av alternative bestillingskanaler har i følge EU-kommisjonen i økende grad gjort det gjeldende regelverket lite tilpasset markedsforholdene. Alternative distribusjonskanaler som flyselskapenes egne internettsider og kundesentre har gradvis blitt viktigere. I dag bestilles 40 prosent av alle flybilletter i EU gjennom alternative kanaler og om lag 60 prosent gjennom reisebyråer og ERS. I årene etter etableringen av regelverket i 1989 har i tillegg mange flyselskaper gradvis avviklet sitt ERS eierskap. Bare ett av fire ERS (Amadeus) eies i dag delvis av flyselskaper.[1]

Formålet med forordning (EF) nr. 80/2009 er å tilpasse ERS-regelverket til disse markedsmessige endringene. Hovedtrekket er at forordningen delvis deregulerer ERS-markedet og gir ERS-tilbyderne muligheten til å konkurrere med alternative distribusjonskanaler på både pris og tjenesteinnhold. Forenklingene øker flyselskapenes og ERS-tilbydernes frihet til å forhandle om reservasjonsavgiftene og det innholdet flyselskapene leverer.

Forslaget videreførte forbudet mot konkurransebegrensende atferd. Dette gjelder spesielt tette bånd mellom ERS leverandørene og leverandørene av transporttjenester. Andre viktige elementer i det nye regelverket er;

- - at ERS-systemene skal opplyse om alle skatter, avgifter, gebyrer og ekstrabetalinger som er uunngåelige og kan forutses;
- - at bestemmelser som sikrer en rettferdig fremvisning av reisealternativer videreføres;
- - at det åpnes for at busstjenester tilknyttet lufttransport i fremtiden skal inkluderes i ERS;
- - at det oppmuntres til at ERS-systemer i framtiden skal vise lett forståelig informasjon om CO_2 utslipp og drivstofforbruk og muligheter for alternativ transport for reiser under 5 timer; og

- - at flyselskaper fra EU/EØS og tredjeland skal likebehandles.

På samme måte som den eksisterende forordningen, omfatter den nye forordningen også jernbanetjenester tilknyttet lufttransport. Kommisjonen viste i sitt forslag til at reglene om ikke-diskriminering på pris har ført til faktisk diskriminering av jernbanetjenester siden gjennomsnittsverdien av billettene er mindre. Ved å åpne for friere prissetting av reservasjonsavgifter vil det bli mulig å forhandle fram avgifter bedre tilpasset verdien av deres tilbudte billetter. Dette vil gi jernbaneselskaper sterkere incentiver til å tilby sine tjenester i ERS.

Artikkel 13 gir Kommisjonen myndighet til å pålegge et foretak å stanse virksomhet i strid med forordningen. For å gjøre dette mulig er kommisjonen i artikkel 14 gitt kompetanse til å kreve opplysninger fra berørte. Denne bestemmelsen er utformet på en enklere måte enn i forordning 2299/89. Kommisjonen skal etter ordlyden nøye seg med å be om opplysninger fra foretak eller sammenslutninger av foretak, og skal dermed ikke kunne foreta egne inspeksjoner av lokaler og transportmidler, slik som i dag. På samme måte er de gjeldende bestemmelsene om at tjenestemenn fra den berørte medlemsstaten skal eller kan bistå Kommisjonen, fjernet. Det er følgelig ikke lenger nødvendig å foreta noen grensegang mellom Kommisjonens og de nasjonale myndighetenes oppgaver. Artikkel 16 inneholder nye og forbedrede regler om rettighetene til de foretakene som Kommisjonens undersøkelser retter seg mot og klageren, og om identifiseringen og behandlingen av fortrolig informasjon. Vi legger uten videre til grunn at det er naturlig at Kommisjonens oppgaver legges til ESA når bestemmelsen tas inn i EØS-avtalen, dog med et viktig unntak i artikkel 15.

[1] De tre ERSene uten helt eller delvis eierskap av flyselskap er Galileo, Worldspan og Sabre.

Merknader

Forordning (EF) 80/2009 er hjemlet i EF-traktatens artikler 71 og 80 nr. 2.
Rådsforordning (EØF) nr. 2299/89 av 24. juni 1989 om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer var frem til 2000 gjennomført med hjemmel i luftfartsloven kapittel 16. Ved endringsforordning (EF) nr. 323/99 av 8. februar 1999 ble det bestemt at jernbanereiser tilknyttet lufttransport skal integreres i reservasjonssystemet. Blant annet fordi den nye forordningen inkluderte jernbanetjenester ble regelverket om EDB-baserte reservasjonssystemer tatt inn i norsk rett gjennom en egen lov om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport av 23. juni 2000 nr. 54.
Fordi denne loven refererer til den eldre forordningen må loven endres når den nye forordningen gjennomføres.

Sakkyndige instansers merknader

Rettsaktent har vært behandlet i Spesialutvalget for transport, der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Finansdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32008 R 0216 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 av 20. februar 2008 om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk byrå for flysikkerhet (EASA) (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Formålet med forordningen er i først og fremst å utvide EASAs kompetanse til å omfatte luftfartsoperasjoner, sertifisering av flygebesetninger og forhold knyttet til tredjelands luftfartøyer, da EASA frem til nå kun har hatt kompetanse innenfor områdene teknisk sertifisering og vedlikehold av luftfartøyer.

Forordningen består av endringer til den opprinnelige EASA-forordningen (forordning nr. 1592/2002), nye annekser til forordningen med blant annet forslag til overordnede regler (såkalte ”Essential Requirements”) for sertifisering av flygebesetninger og luftfartsoperasjoner, samt endringer i Anneks II (sistnevnte er en liste over kategorier av luftfartøy som ikke omfattes av EASA-forordningen). Forsåvidt angår luftfartsoperasjoner Norge ble medlem av EASA 1. juni 2005. Fra samme tidspunkt trådte EASA-forskriften i kraft. Denne forskriften gjennomførte bl.a. EASA-forordningen i norsk rett. I tillegg ble ytterligere to forskrifter vedtatt. Disse to forskriftene gjennomfører IR innenfor områdene sertifisering og vedlikehold av luftfartøyer. Utvidelsen av EASAs kompetanse vil innebære at EASA-forskriften vil måtte endres. Luftfartsoperasjoner har ikke vært regulert av den tidligere EASA-forordningen (1592/2002), men reguleres av EU-OPS som er tatt inn i EØS-avtalen og er gjennomført som norsk forskrift. Følgelig må også denne forskriften endres.

Helikopteroperasjoner er pr. i dag regulert nasjonalt i BSL JAR-OPS 3 (lufttransport) og i BSL-D-forskriftene (aerial work). Ny EASA-forordning (216/2008) utvider EASAs kompetanseområde til å bla. omfatte luftfartsoperasjoner. Forordning 216 (og tilhørende IRer) regulerer luftfartsoperasjoner med alle typer luftfartøy, og uansett om fartøyene opereres ervervsmessig eller ikke. Det vil være nødvendig å endre luftfartsloven for å gjennomføre rettsakten i norsk rett. Dette har sammenheng med bestemmelsen i artikkel 25 om ilegging av tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr. Sertifisering av flygebesetninger og tredjelands luftfartøy er det selve utvidelsen av EASAs kompetanse som er vedtatt i 216/2008. Forordningen vil senere bli fulgt opp gjennom mer detaljerte regler, der de detaljerte bestemmelsene på de omtalte områdene vil bli fastsatt (Implementing Rules – Her i notatet blir disse regelverkene omtalt som "IR").

Utfyllende regelverk (Implementing Rules - IR)
Det skal gis nærmere utfyllende regelverk innenfor saksområdene Flight Crew Licensing, Authority requirements, Organisation Requirements, Air Operations (OPS), Third country operators/aircraft og Operational suitability certificate. Det er EASA som utarbeider utkast til slike regelverk vha. en omfattende og formell konsultasjonsprosedyre. Deretter vil EASA oversende sitt forslag til Kommisjonen for videre behandling og bearbeiding. Kommisjonens formelle forslag til regelverk blir så forelagt EASA-komiteen for godkjennelse. Deretter blir de formelt vedtatt som Kommisjonsforordninger. Høringsdokumentene (NPA = Notice of Proposed Amendment) for noen av de omtalte regelverkene har blitt lagt frem av EASA, men EASAs formelle forslag er ennå ikke blitt oversendt Kommisjonen.

En del av disse utfyllende regelverkene vil bygge på regler som i sin tid ble utarbeidet av JAA (JAR-FCL, EU-OPS og JAR-OPS) og gjennomført som nasjonalt regelverk i Norge. I tillegg vil regelverket videreføre bestemmelser fra gjeldende EU-regelverk (EU-OPS). NPA 2008/17 omhandler utkast til IR for sertifisering av personell (Flight Crew Licensing). Utkastet er basert på gjeldende JAR-FCL, men inneholder også enkelte nye elementer bla. leisure pilot license. NPA 2008/22 inneholder utkast til IR for Authority requirements og Organisation requirements. Regelverket vil innføre spesifikke krav til de nasjonale luftfartsmyndigheters virksomhet, samt krav til luftfartsselskaper organisasjon og systemer. NPA 2009/01 inneholder utkast til bestemmelser om Operational Suitability Certificate. Denne sertifiseringen vil gjelde de enkelte luftfartøytyper, og vil inneholde operasjonelle krav til den enkelte fartøytype. Dette sertifikatet vil således komplementere den gjeldende typesertifisering av luftfartøyer. NPA 2009/02 inneholder utkast til bestemmelser om flyoperasjoner. Dette gjelder krav til selve utførelsen av operasjonene, og tilhørende Authority requirements og Organisation requirements. Bestemmelsene vil regulere flyoperasjoner med alle fartøytyper, og regulere både ervervsmessig og ikke-ervervsmessig virksomhet. NPA Third Country Operators er enda ikke utgitt. Dette utkast til regelverk vil inneholde krav til luftfartsoperatører hjemmehørende i land utenfor EU/EØS-området.

De regulerte kategorier av luftfartøyer
De regulerte kategorier av luftfartøyer som faller innenfor rettsaktens virkeområde fremgår av art. 4. De omfatter: Luftfartøyer registrert i medlemsstatene, leasede luftfartøyer fra tredjeland, luftfartøyer registrert i tredjeland og som opereres av tredjelandsoperatør som flyr til/fra/i/mellom EUs medlemsstater. Statsluftfartøyer omfattes ikke. (Dvs. luftfartøyer som er registert som, og benyttes som sådan av hhv.

miliæret, politiet, tollvesen, mv.) Luftfartsoperasjoner har ikke vært regulert av den tidligere EASA-forordningen (1592/2002), men reguleres av EU-OPS. EU-OPS regulerer imidlertid bare ervervsmessig lufttransport med fly (fixed wing). Ny EASA-forordning (216/2008) utvider EASAs kompetanseområde til å bla. omfatte luftfartsoperasjoner. Forordning 216 (og tilhørende IRer) regulerer luftfartsoperasjoner med alle typer luftfartøy, inklusiv helikopter, og uansett om fartøyene opereres ervervsmessig eller ikke.

De regulerte personer
Piloter
Rettsakten omfatter pilotsertifisering, uansett om pilotene er involvert i ervervsmessig luftfartsvirksomhet eller ikke, jf. art. 7. Hva gjelder piloter i ervervsmessig luftfartsvirksomhet innføres det regler om kvalifikasjonskrav for sertifikat. Dette er i tråd med dagens regelverk. Nærmere regler om dette vil gis i form av IR. Det foreslås et nytt sertifikat (leisure pilot licence) for privatflyging. Hovedforskjellen, sammenlignet med et ordinært sertifikat (PPL), er i hovedsak mindre stringente krav til medisinsk godkjenning, og sertifikatet vil kun gi rettighet på fly under 2000 kg og med maksimalt 4 passasjerseter. Nærmere regler vil bli gitt i IR. Instruktører Krav til instruktører omfattes av rettsakten. Instruktører må ha et sertifikat, jfr. Art. 7 nr. 5. Dette er i tråd med dagens regelverk. Nærmere regler gis ved IR.

Kabinbesetninger
Krav til kabinbesetninger omfattes av rettsakten. Kabinbesetninger skal ha en attestasjon som dokumenterer at nærmere bestemte kvalifikasjonskrav er oppfylt, jfr. Art. 8 nr. 4. Nærmere regler gis ved IR. Dette er i tråd med eksisterende felleseuropeiske regler (EU-OPS). I dag har man i Norge også nasjonalt krav om sertifikat for kabinbesetning i BSL-C. Flymedisinere/leger Krav til flymedisinere/leger omfattes av rettsakten. Som utgangspunkt skal kun spesialister i flymedisin kunne utstede medisinsk godkjenning, jfr. Art. 7 nr. 2. For å kunne drive som flymedisiner må man ha en spesiell tillatelse, jfr. Art 7 nr. 5 Imidlertid åpnes det for at det i den enkelte nasjonalstat kan bestemmes at også en allmennpraktiker utsteder slik godkjenning for fritidsflygere. ("Leisure pilot licence".) Nærmere regler gis ved IR.

De regulerte organisasjoner
Sertifisering av operatører hjemmehørende i EU
Sertifisering av operatører omfattes av rettsakten. For operatører involvert i ervervsmessig luftfartsvirksomhet inneholder rettsakten regler om sertifisering (AOC) i tråd med dagens nasjonale regelverk som bygger på eksisterende felleseuropeiske regler (EU-OPS og JAR-OPS), jf. Art 8 nr. 2. Hva som skal anses som ervervsmessig luftfartsvirksomhet følger av Art. 3 bokstav i. Hva gjelder ikke-ervervsmessig luftfartsvirksomhet gjelder differensierte regler avhengig av luftfartøyenes kompleksitet. Slik luftfartsvirksomhet vil ikke kreve sertifikat, kun en form for egenerklæring om at virksomheten er i samsvar med regelverket dersom den utføres med komplekse luftfartøy. Nærmere regler gis ved IR.

Sertifisering av operatører hjemmehørende i tredjeland
Hva gjelder tredjelandsoperatører går det frem av rettsakten at disse skal overholde aktuelle ICAO-krav, jf. Art. 9 nr. 1. I den grad det ikke finnes relevante ICAO-krav skal disse operatørene overholde nærmere regler gitt i IR, såfremt disse kravene ikke strider mot tredjelands rettigheter etter internasjonale konvensjoner/folkeretten. I den forbindelse foreslås det også at tredjelands operatører involvert i ervervsmessig luftfartsvirksomhet må kunne attestere etterlevelse av regelverket. Arbeidet med å sertifisere utenlandske operatører vil på sikt effektiviseres ved inngåelse av bilaterale avtaler med hjemlandet til vedkommende operatør om gjensidig anerkjennelse av sertifikater, godkjenninger mv. jfr. Art. 12. (Antagelig vil dette skje ved at det innarbeides nye annekser i de såkalte "BASA-avtalene" EU inngår med tredjeland som USA og Canada og som foreløpig omfatter det flytekniske området. BASA = Bilateral Aviation Safety Agreement.) Nærmere regler gis ved IR.

For øvrig legges ansvaret for EUs såkalte SAFA-direktiv (Direktiv nr. 2004/36) til EASA, og legges som en IR under 216/2008. (SAFA = Safety of foreign aircraft. Dette er et regelverk som pålegger Medlemslandene å kontrollere fly fra tredjeland under bakkeopphold på lufthavner i EU.) Det er i den forbindelse vedtatt to Kommisjonsrettsakter, forordning 351/2008 om prioritering av inspeksjoner og direktiv 49/2008 som omhandler hvilke kriterier som skal legges til grunn for inspeksjoner. Disse regelverkene vil være å anses som IRer under 216/2008, jf. forordningen som sier at regelverk gitt på

konkrete angitte områder får ”fortsatt levetid” som IRer under den nye basisforordningen. At EASA får kompetanse på SAFA-området innebærer at det nå er EASA, og ikke JAA som tidligere, som har ansvaret for driften av databasen angående inspeksjoner av luftfartøyer iht. SAFA-direktivet. I tillegg skal EASA oppfylle de forpliktelser som ligger i regelverket i forhold til Kommisjonen og medlemsstatene.
Flymedisinske sentre og treningsorganisasjoner
Slike organisasjoner må ha en godkjennelse, jf. Art. 7 nr. 3. Slik godkjenning kreves også i dag (jf. JAR-FCL), nærmere regler gis i IR.

Overordnede endringer
Ansvarsfordelingen EASA / Nasjonale myndigheter
EASA har ansvaret for regelverksutvikling innenfor sine ansvarsområder. For øvrig vil EASA få ansvaret for inspeksjon (såkalt "standardisering") av nasjonale luftfartsmyndigheter, og ansvar for sertifisering av aktører hjemmehørende i tredjeland. Kommisjonen får mulighet til å sanksjonere tillatelser som EASA selv har gitt (dvs. ilegge gebyrer for overtedelelser av vilkårene fastsatt ifm. sertifisering og andre godkjenninger fra EASA) på sistnevntes initiativ. Nærmere om dette nedenfor. Nasjonale myndigheter vil håndheve/sanksjonere regelverket i respektive stater og sertifisere nasjonale aktører. Det åpnes for at bestemte sertifiseringsoppgaver kan settes ut til kvalifiserte enheter, såkalte ”qualified entities”, jf. Art. 13 jf. Anneks V. Det gis felles regler for akkrediteringen av slike enheter, som kan foretas både av EASA og nasjonale myndigheter. Nærmere regler gis ved IR. Det er sentralt å påpeke at ansvaret ikke kan delegeres bort.

Nærmere om forslaget om myndighet for Kommisjonen til å ilegge gebyrer for overtredelse av tillatelser gitt av EASA
Kommisjonen gis i art. 25 mulighet til å ilegge tvangsmulikt eller ovetredelsesgebyr for overtredelse av godkjennelser/tillatelser EASA har gitt etter anmodning fra EASA selv. Disse gebyrene er av ikke-strafferettlig natur, og kan ilegges både for forsettelig og uaktsom overtredelse. Slike gebyrer kan kun ilegges etter forslag fra EASA, og vil gi en mer tilpasset sanksjon til brudd på regelverket enn det som har vært mulig med hjemmel i den opprinnelige EASA-forordningen, der EASA kun har hatt mulighet til å trekke tillatelsen tilbake.

Merknader

Konsekvenser av mindre endringer på det flytekniske området som allerede omfattes av den opprinnelige EASA-forordningen (1592/2002).

Så lenge forordning 216/2008 ikke er tatt inn i EØS-avtalen kan det i teorien oppstå en situasjon der Norge brukes som inngangsbillett der små fly/lette fly, av ny kompleks kategori, tas inn bakveien i EASA-systemet, ettersom definisjonene i 1592/02 og 216/2008 ikke harmonerer. For øvrig er det noen mindre presiseringer på det flytekniske området. Grensene for hva som er ”commercial” og ”non commercial” luftfart er klarere i den nye teksten, jf. Art. 3 bokstav i, enn i forordning 1592/2002. Dette vil medføre at problematikken rundt spesielt mindre helikopteroperatørers bruk av argumenter om at de ikke omfattes av EASA's regelverk ("Part M"), men kun skal reguleres gjennom nasjonal driftstillatelse, blir borte.

Konsekvenser for norske luftfartsaktører
Forordning nr. 216/2008 i seg selv vil trolig innebære begrensede konsekvenser for norske luftfartsaktører, da det i første rekke vil være de mer detaljerte ”implementing rules” som vil inneholde nye særskilte og til dels byrdefulle krav som aktørene må etterleve. Fra EU-Kommisjonen er det blitt presisert at disse kravene skal bygge på EU-OPS og JAAs regelverk, som Norge allerede har gjennomført med hjemmel i luftfartsloven. Samtidig er det grunn til å tro at JAA-reglene må tilpasses EU-regelverkets struktur og form, noe som ventelig vil føre til betydelige endringer og utfordringer for markedet. Dette er erfaringen ved overgangen til EASA-regelverk på det flytekniske området. (Forordning 1592/2002.)

Det vil gjennom IR bli innført felleseuropeiske driftsbestemmelser for det segmentet som omtales som corporate aviation, og de operasjoner som idag utføres på grunnlag av nasjonal driftstillatelse (eksempelvis aerial work).

Felleseuropeisk arbeidstids- og hviletidsbestemmelser jf. Art 22 nr. 2 vil bli introdusert for helikopteroperatører og selskaper som tidligere har drevet på driftstillatelse. Som nevnt ovenfor (jfr. omtale av Artikkel 25) vil EASA få muligheten til å utstede sanksjonsgebyr for tillatelser byrået selv har gitt. Det er i dag 6 norske selskaper som har DOA-godkjenning (Design Orgnisation Approval) som er utstedt direkte av EASA, og dermed omfattes av reglene om sanksjonsgebyr. Det er for tiden 3 søknader til behandling, hvorav 2 antas å føre frem til godkjenning i løpet av året. I europeisk målestokk er disse organisasjonene svært små, og på bakgrunn av de erfaringer man har hatt så langt regnes det som mindre sannsynlig at direkte sanksjoner fra EASA av denne karakter vil bli aktuelt. EASA har unansett mulighet for å trekke tilbake sin godkjenning om de anser at vilkårene ikke lenger oppfylles.

Art. 25 vil ikke være aktuell å anvende overfor norske aktører på de nye områder som faller inn under EASAs kompetanse gjennom forordning nr. 216/2008. (Dvs. luftfartsoperasjoner, sertifikater og tredjelands luftfartøy.) Norske instanser og aktører vil iht. kompetansefordelingen mellom EASA og nasjonale luftfartsmyndigheter fortsatt forholde seg utelukkende til Luftfartstilsynet som håndhever regelverket på disse saksfeltene i Norge. Eventuelle overtredelser av vedtak fattet av Luftfartstilsynet vil føre til nasjonale sanksjoner hjemlet i Luftfartsloven.

Når det gjelder fremtidige utvidelser av EASAs kompetanse til å omfatte ATM og lufthavner er det i Kommisjonens forslag til regelverk, som ble fremlagt 25. juni 2008 (KOM(2008) 390) foreslått at EASA skal få som oppgave å sertifisere ytere av ATM-tjenester som leverer tjenester i mer enn tre medlemsstater og operatører av lufthavner i Fellesskapet når operatøren hører hjemme i et tredjeland. Det er foreløpig for tidlig å si noe definitivt om utfallet av behandlingen i EU, men slik forslaget ser ut fra KOM kan vi ikke se at det vil få noen praktisk betydning for norske foretak. Samlet betyr dette at artikkel 25 bare har betydning for norske foretak for så vidt gjelder typegodkjenninger gitt i henhold til de sertifiseringsrgelene som allerede finnes i 1592/02. Amatørflygersertifikatet kan innebære større valgfrihet og lavere kostnader knyttet til en eventuell flygerutdanning. Dette kan kanskje igjen bidra til økt rekruttering til flygeryrket. På den annen side er det en viss bekymring for at amatørflygersertifikatet kan få negative sikkerhetsmessige konsekvenser. Nærmere vurdering av dette vil først være mulig når den aktuelle IR foreligger.

Konsekvenser for Luftfartstilsynet og andre offentlige instanser
Forordningen vil trolig innebære betydelige konsekvenser for Luftfartstilsynet, i form av overgangen til, og opplæring i nytt regelverk, samt behovet for å informere markedet om dette. I utgangspunktet legges det opp til den ansvarsfordeling som allerede eksisterer mellom EASA og de nasjonale luftfartsmyndighetene innenfor området sertifisering og vedlikehold, der de nasjonale myndighetene er ansvarlig for å utstede godkjennelser og sertifikater overfor nasjonale aktører og tar betalt for tjenestene iht. sitt nasjonale gebyrregelverk. Det forutsettes at regelverket skal håndheves likt i alle EASA-land, dette nødvendiggjør dekning av utgifter for at ansatte i Luftfartstilsynet kan delta på opplæring/faglige seminarer/workshops i EASA-regi eller hos andre luftfartsmyndigheter, samt delta i inspeksjoner av andre lands myndigheter for å lære regelverket mv. De økonomiske og administrative konsekvenser forutsettes dekket innenfor Luftfartstilsynets til enhver tid gjeldende budsjettrammer. Samferdselsdepartementet vil eventuelt fremme satsingsforslag i den ordinære budsjettprosessen.

Sakkyndige instansers merknader

EØS-notatet har vært behandlet i Spesialutvalget for transport, der Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Miljøverndepartementet, Finansdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet er representert. Spesialutvalget fant rettsakten EØS-relevant og akseptabel. I tillegg er EØS-notatet forelagt for Arbeids- og integreringsdepartementet og Olje- og energidepartementet.

Status

Utkast til beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen er overlevert Kommisjonen.

32009 R 0690 Kommisjonsforordning (EF) nr. 690/2009 av 30. juli 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 216/2008 om om felles regler for sivil luftfart og om opprettelse av et europeisk flysikkerhetsbyrå, og om oppheving av rådsdirektiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonsforordning 690/2009 endrer artikkel 6(1) i forordning 216/2008 (EASA basisforordning). Artikkel 6(1) i forordning 216/2008 gjelder miljøkrav for produkter, deler og innretninger som omfattes av forordningens virkeområde (dvs. til bruk i sivil luftfart). Artikkelen fastsetter at de nevnte produkter, deler og innretninger skal følge miljøkravene som er nedfelt i ICAO Annex 16 til Chicagokonvensjonen, volum I endringsutgave (amendment) 8, og volum II endringsutgave 5. Forordning 216/2008 ble vedtatt 20. februar 2008. I tiden etter vedtakelsen av forordning 216/2008, har Annex 16 volum I blitt oppdatert med endringsutgave 9, og volum II blitt oppdatert med endringsutgave 6. Disse endringsutgavene ble gjeldende fra 20. november 2008.

Forordning 690/2009 gjennomfører denne oppdateringen av ICAO Annex 16 i felleskapsretten ved å endre artikkel 6(1) i forordning 216/2008, slik at denne nå viser til Annex 16 til Chicagokonvensjonen, volume I endringsutgave 9 og volume II endringsutgave 6.

Merknader

Forordning 216/2008, dvs "basisforordningen", som forordning 690/2009 endrer, er ennå ikke gjennomført i norsk rett. Forordningen anses EØS-relevant, men det arbeides med å komme til enighet om tilpasningstekst før saken kan fremlegges EØS-komiteen for beslutning.

Sakkyndige instansers merknader

Ingen merknader

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0127 Kommisjonsforordning (EF) nr. 127/2010 av 18. februar 2010 om endring av forordning (EF) No. 2042/2003 om kontinuerlig luftdyktighet for luftfartøyer og luftfartøyprodukter, -deler og –utstyr og om godkjenning av organisasjoner og personell som deltar i disse oppgavene (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Europakommisjonen har under henvisning til traktaten om Den Europeiske Unionsfunksjonsmåte, særlig artikkel 100, stk. 2, jf. Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008 av 20. februar 2008 om felles regler for sivil luftfart og om oppretting av et europeisk luftfartssikkerhetsagentur, og om oppheving av Rådets direktiv 91/670/EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF, endret ved Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1108/2009 av 21. oktober 2009, særlig artikkel 5, stk. 5, vedtatt forordning (EF) nr. 127/2010. Forordning (EF) nr. 127/2010 endrer bestemmelser i forordning (EF) nr. 2042/2003 av 20. november 2003 om kontinuerlig luftdyktighet for luftfartøyer og luftfartøyprodukter, -deler og -utstyr og om godkjenning av organisasjoner og personell som deltar i disse oppgaver (vedlikeholdsforskriften).

Formålet med reglene i forordning (EF) nr. 2042/2003 er å opprettholde et høyt, ensartet sikkerhetsnivå for sivil luftfart i Europa. Det har vist seg nødvendig å endre kravene til og prosedyrene for vedvarende

luftdyktighet av luftfartøyer og luftfartøysmateriell, -deler og -apparatur samt for godkjenning av organisasjoner og personell, som deltager i disse oppgaver.

Forordning (EF) 127/2010 innfører blant annet definisjonen av begrepet hovedforretningssted, avklarer meningen med begrepet »offisielt anerkjent standard«, tildeler organisasjoner til sikring av vedvarende luftdyktighet en mulighet til å oppnå en rettighet til å utstede flygetillatelser (”permit to fly”) og forbedrer innholdet av det autoriserte frigivelsesbevis »EASA-formular 1«.
I Norge er forordning (EF) nr. 2042/2003 implementert jf. forskrift 24. mai 2005 nr. 462 om gjennomføring av forordning (EF) nr. 2042/2003 av 20. november 2003 om kontinuerlig luftdyktighet for luftfartøyer og luftfartøyprodukter, -deler og -utstyr og om godkjenning av organisasjoner og personell som deltar i disse oppgaver (vedlikeholdsforskriften).

Forordning (EF) nr. 127/2010 bygger på og forutsetter implementering av forordning (EF) nr. 216/2008 (basisforordningen), som ennå ikke er implementert i Norge. I Norge gjelder forordning (EF) 1592/2002 som basisforordning. Etter Luftfartstilsynets oppfatting er det likevel ikke noe i veien for at forordning (EF) 127/2010 tas inn i EØS-avtalen, fordi forordning (EF) 127/2010 ikke foretar endringer i basisforordning 1592/2002 vedlegg 1 ”Grunnleggende krav til luftdyktighet som nevnt i artikkel 5” jf. basisforordning 216/2008 vedlegg 1.

Innføring av forordning (EF) nr. 127/2010 innebærer at forordning (EF) 1194/2009 er gjennomført eller gjennomføres samtidig grunnet henvisninger til begge forordningene.

Omtale av hovedfunn i forordning nr 127/2010.
Definisjon på hovedforretningssted (”principal place of business”)
Forordning (EF) 127/2010 fastsetter en definisjon på hovedforetningssted (”principal place of business”) i artikkel 2 litra (m): selskapets hovedkontor eller vedtektsmessige hjemsted, innen for hvilket de viktigste økonomiske funksjoner og den i denne forordning omhandlede operasjonelle kontroll utøves.
I artikkel 7 (a) og (b) fastsettes at bestemmelsene i vedlegg I (Part-M), stk. M.A.706(k) får anvendelse fra den 28. september 2010 og det samme gjelder for bestemmelsene i vedlegg III (Part-66), tillegg I, punkt 7.7.

I artikkel 7 (c) kan vedlikeholdsorganisasjoner som er godkjent i overensstemmelse med seksjon A, subpart F i Part-M eller seksjon A i Part-145, fortsatt utstede autoriserte frigivelsesbeviser ved at anvende den første utstedelse av EASA-formular 1, som fastsatt i vedlegg II til Part-M og i vedlegg 1 til part 145, inntil 28. september 2010. Når det gjelder nye beviser eller skjemaer som innføres med forordning (EF) 127/2010 kan den kompetente myndighet fortsatt utstede beviser i tidligere utgaver som nevnt i artikkel 7 (d), inntil 28. september 2010.

Part M
Forordning (EF) 127/2010 fastsetter og presiserer bestemmelser i vedlegg I (part-M) til blant annet komponenter med begrenset levetid i M.A.503, krav til søknad om utstedelse eller endring av en godkjenning av en vedlikeholdsorganisasjon og søknadens omfang i M.A.602 samt M.A.603. Likeledes presiseres kravene til søknad jf. M.A.702 om utstedelse eller endring av en godkjenning av en organisasjon til sikring av vedvarende luftdyktighet som må inngis i en form og på en måte, som er fastsatt av den kompetente myndighet.

I M.A.706 tilføyes følgende i litra k): For store luftfartøyer og for luftfartøyer, som anvendes til ervervsmessig lufttransport, fastslår og kontrollerer organisasjonen kompetansen hos det personale, der bidrar til sikring av vedvarende luftdyktighet, luftdyktighetsettersyn og/eller kvalitetskontroll i overensstemmelse med en prosedyre og til en standard, som er godkjent av den kompetente myndighet.
I M.A.710 omhandler nye krav til luftdyktighetsettersyn.

I M.A.711 foretas følgende endringer i Litra a): å sikre vedvarende luftdyktighet for de ikke-ervervsmessige lufttransportfartøyer, der er beskrevet i godkjenningsbeviset og i litra c) tilføyes følgende: En organisasjon til sikring av vedvarende luftdyktighet, hvis godkjenning omfatter de i M.A.711(b) nevnte rettigheder, kan

derutover godkjennes til å utstede en flygetillatelse (”permit to fly”) etter Part 21A.711(d) i vedlegget (Partl-21) til forordning (EF) nr. 1702/2003 for det spesifikke luftfartøy, for hvilket organisasjonen har godkjenning til å utstede luftdyktighetsettersynsbeviset, når organisasjonen til sikring av vedvarende luftdyktighet bekrefter overensstemmelsen med de godkjente flygebetingelser, og med forbehold av en egnet, godkjent prosedyre i den redegjørelse, der nevnes i M.A.704.

I forordning (EF) 127/2010 presiseres kravene til oppbevaring av dokumentasjon i M.A.714. Dessuten har forordning (EF) 127/2010 nye og presiserende skjemaer i vedleggene til Part-M:
Vedlegg II: Autorisert frigivelsesbevis — EASA-formular 1 med instruksjoner som utelukkende vedrører anvendelse av EASA-formular 1 til vedlikeholdsformål. Oppmerksomheden henledes på tillegg I til vedlegg (Partl-21) i forordning (EF) nr. 1702/2003, som omfatter anvendelsen av EASA-formular 1 til produksjonsformål. Hovedformålet med beviset er å erklære materiell, deler og apparatur til luftfart luftdyktig etter utført vedlikeholdsarbeide.

Vedlegg III: Luftdyktighetsettersynsbevis — EASA-formular 15.
Vedlegg IV: Klasse- og rettighetssystemet i vedlikeholdsorganisasjonsgodkjenninger i henhold til vedlegg I (Part-M), subpart F, og i vedlegg II (Part-145).
Vedlegg V: Godkjenningsbevis for vedlikeholdsorganisasjoner i henhold til vedlegg I (Part M), subpart F - EASA-formular 3-MF.
Vedlegg VI: Godkjenning for organisasjoner til sikring av vedvarende luftdyktighet i henhold til vedlegg I (Part-M), Subpart G - EASA-formular 14.

PART 145
I forordning (EF) 127/2010 presiseres kravene i 145.A.15 til søknad om utstedelse eller endring av en godkjenning og i 145.A.20 fastsettes bestemmelsene om betingelser for godkjenningen.
I 145.A.35 Litra b) foretas følgende endringer: Bortsett fra de tilfelle, der er nevnt i 145.A.30(j), må organisasjonen kun utstede en sertifiseringsautorisasjon til sertifiseringspersonale, der vedrører de grunnleggende kategorier eller underkategorier og enhver typeklassifisering, som fremgår av lisensen til luftfartøysvedlikehold jf. vedlegg III (Partl-66), forutsatt at lisensen forblir gyldig gjennom hele godkjenningens gyldighetsperiode og at sertifiseringspersonalet forbliver i overensstemmelse med dette vedlegg III (Partl-66).
Endelig, presiseres bestemmelsen i 145.B.40 vedrørende endringer av vedlikeholdsorganisasjonens redegjørelse (MOE).

Part 66
I forording (EF) 127/2010 i Part-66 Seksjon A – Tekniske krav, er følgende bestemmelser presisert; reglene om søknad i 66.A.10, reglene om forlengelse av luftfartøysvedlikeholdssertifikatet i 66.A.40, bestemmelsene om prosedyre for endring av et luftfartøysvedlikeholdssertifikat, så det inneholder en ytterligere grunnleggende kategori eller underkategori i 66.B.110, reglene om prosedyre for endring av et luftfartøysvedlikeholdssertifikat, så det inneholder en luftfartøystype eller –gruppe i 66.B.115 og endelig bestemmelsene om prosedyre for fornyelse av et luftfartøysvedlikeholdssertifikats gyldighet i 66.B.120.
Dessuten har forordning (EF) 127/2010 nye og presiserende skjemaer i vedleggene til Part-66:
Vedlegg V: Søknadsformular — EASA–formular 19.
Vedlegg VI: Luftfartøyvedlikeholdssertifikat - EASA formular 26.

PART 147
I forording (EF) 127/2010 i Part-147 er reglene i 147.A.15 om søknad av godkjenning og bestemmelsene om prosedyre for godkjenning og endring av godkjenning i 147.B.110 presisert.
Forordning (EF) 127/2010 har et nytt og presiserende skjema i vedleggene til Part-147:
Vedlegg II: Godkjenning av vedlikeholdsutdanningsorganisasjon som omhandlet i vedlegg IV (Part-147) — EASA formular 11.

Om høringen
EASA (European Aviation Safety Agency) har utgitt flere NPA (Notices of Proposed Amendment) som ligger til grunn for forordning (EF) 127/2010, blant NPA 09/2005 ”Principal place of business”, NPA 468

06/2007 ”Permit to fly” og NPA 13/2007 ”EASA Form 1”. Høringen som EASA har gjennomført har vært åpen for kommentarer fra enhver offentlig eller privat part. Luftfartstilsynet har i flere sammenhenger oppfordret de berørte aktørene i markedet til å besvare høringene fra EASA. Det er ikke gjennomført noen egen norsk høring rundt regelverksforslagene.

Merknader

Rettsakten krever endring i forskrift 24. mai 2005 nr. 462 (vedlikeholdsforskriften).

Luftfartstilsynet har vurdert at en høring med høringsfrist på to måneder anses hensiktsmessig. Forordning (EF) 127/2010 er hjemlet i EF-traktatens artikkel 100 stk. 2, jf EASA basisforordning (EC) nr 216/2008 og innfører diverse nye skjema bl.a. EASA Form 1, som henviser til forordning (EF) 216/2008. Forordning (EF) 216/2008 er ennå ikke er gjennomført i norsk rett. Luftfartstilsynet vurderer at gjennomføring av forordning (EF) 127/2010 kan gjøres samtidig som forordning (EF) nr. 216/2008 gjennomføres i norsk rett. Men siden forordning 216/2008 foreløpig ikke er tatt inn i EØS-avtalen eller gjennomført i norsk rett, og gjennomføring antas å skje i løpet av 2010, er det ikke noe i veien for at 127/2010 kan tas inn i EØS-avtalen og implementeres i norsk rett på et tidligere tidspunkt.
Innføring av forordning (EF) nr. 127/2010 innebærer at forordning (EF) 1194/2009 er gjennomført eller gjennomføres samtidig grunnet henvisninger til begge forordningene. Gjennomføring av rettsakten vil medføre visse administrative og økonomiske konsekvenser. Luftfartstilsynet må endre en del referanser til Part-M, Part-145, Part-66 og Part-147, som er gitt i standardbrev og prosedyrer. Antakeligvis vil dette i omfang tilsvare 5-8 dagsverk. Markedet må også endre en del referanser i sine prosedyrer. Merarbeid for markedet vil sannsynligvis tilsvare 3 dagsverk.

I forbindelse med at forordning (EF) 127/2010 innfører krav som sikrer, at personale, som deltaker i aktiviteter vedrørende vedvarende luftdyktighet, får en passende utdanning i risikoene forbundet med elektriske kabler og konnektorer (EWIS) i store luftfartøy, vil dette medføre utgifter til oppdatering av personell samt at Part-147 skolene må oppdatere sine kompendier til å omfatte samme tema. Dette vil på sikt medføre at alle som kommer ut fra skolene vil være oppdatert på temaet. Dette vil totalt sett gi en økning av flysikkerheten.

Forordning (EF) 127/2010 vil også medføre endringer i prosedyrer for Part-147 skolene.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0133 Kommisjonsforordning (EF) nr. 133/2010 av 4. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 820/2008 (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 820/2008 er gjennomført i norsk rett ved forskrift 30. april 2004 nr. 715 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten. Forordning (EF) nr. 820/2008 fastsetter i vedleggets nr. 4.1.1.1 bokstav f nr. 6 forbud mot å ta med væske utover et visst kvantum i håndbagasjen. Forbudet gjelder ikke for væske kjøpt etter passering av sikkerhetskontrollen på lufthavner i EU-/EØS-området som pakkes i forseglbare poser ("tamper evident bags").

Med hjemmel i vedlegg nr. 4.1.1.1 bokstav f nr. 6 kan det på visse vilkår gis unntak fra nevnte væskeforbud. Unntaket fra væskeforbudet i denne sammenheng innebærer at væske anskaffet på utsalgssteder lokalisert på flyside eller på sikkerhetsbegrenset område **i bestemte tredjeland**, likestilles med væske kjøpt etter passering av sikkerhetskontrollen på lufthavner i EU-/EØS-området. Norge har tidligere innført unntak for blant annet Changi lufthavn Singapore og bestemte lufthavner i Kroatia. Forordning (EF) nr. 133/2010 utvider unntaket til å omfatte følgende lufthavner i Canada: Calgary International (YYC), Edmonton International (YEG), Halifax International (YHZ), Montreal International (YUL), Ottawa-Macdonald-Cartier International (YOW), Toronto-Lester B. Pearson International (YYZ),

Vancouver International (YVR), Winnipeg International (YWG), Moncton (YQM), Quebec (YQB), St. John's (YYT) og Whitehorse (YXY).

Merknader

Det forventes ikke at forordningen medfører noen vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for private eller for offentlige myndigheter. Norge har gjennomført unntaket i norsk rett ved å endre forskrift 30. april 2004 nr. 715, jf. forskrift av 18. februar 2010 nr. 182.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0134 Kommisjonsforordning (EF) nr. 134/2010 av 9. februar 2010 om endring av forordning (EF) nr. 820/2008 (vedlegg XIII kap I SD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 820/2008 er gjennomført i norsk rett ved forskrift 30. april 2004 nr. 715 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten. Forordning (EF) nr. 820/2008 fastsetter i vedleggets nr. 4.1.1.1 bokstav f nr. 6 forbud mot å ta med væske utover et visst kvantum i håndbagasjen. Forbudet gjelder ikke for væske kjøpt etter passering av sikkerhetskontrollen på lufthavner i EU-/EØS-området som pakkes i forseglbare poser ("tamper evident bags"). Med hjemmel i vedlegg nr. 4.1.1.1 bokstav f nr. 6 kan det på visse vilkår gis unntak fra nevnte væskeforbud. Unntaket fra væskeforbudet i denne sammenheng innebærer at væske anskaffet på utsalgssteder lokalisert på flyside eller på sikkerhetsbegrenset område **i bestemte tredjeland**, likestilles med væske kjøpt etter passering av sikkerhetskontrollen på lufthavner i EU-/EØS-området. Norge har tidligere innført unntak for blant annet

Changi lufthavn Singapore og bestemte lufthavner i Kroatia.
Forordning (EF) nr. 134/2010 utvider unntaket til å omfatte alle internasjonale lufthavner i USA.

Merknader

Det forventes ikke at forordningen medfører noen vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for private eller for offentlige myndigheter. Norge har gjennomført unntaket i norsk rett ved å endre forskrift 30. april 2004 nr. 715, jf. forskrift av 18. februar 2010 nr. 182.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0293 Kommisjonsforordning (EF) nr. 293/2010 av 8. april 2010 om endring av forordning (EF) nr. 820/2008 (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 820/2008 er gjennomført i norsk rett ved forskrift 30. april 2004 nr. 715 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten. Forordning (EF) nr. 820/2008 fastsetter i vedleggets nr. 4.1.1.1 bokstav f nr. 6 forbud mot å ta med væske utover et visst kvantum i håndbagasjen. Forbudet gjelder ikke for væske kjøpt etter passering av sikkerhetskontrollen på lufthavner i EU-/EØS-området som pakkes i forseglbare poser ("tamper evident bags").

Med hjemmel i vedlegg nr. 4.1.1.1 bokstav f nr. 6 kan det på visse vilkår gis unntak fra nevnte væskeforbud. Unntaket fra fra væskeforbudet i denne sammenheng innebærer at væske anskaffet på utsalgssteder lokalisert på flyside eller på sikkerhetsbegrenset område **i bestemte tredjeland**, likestilles

med væske kjøpt etter passering av sikkerhetskontrollen på lufthavner i EU-/EØS-området. Det er tidligere gitt unntak for blant annet alle internasjonale lufthavner i USA og nærmere angitte lufthavner i Canada, jf. forskrift av 18. februar 2010 nr. 182.
Forordning (EF) nr. 293/2010 utvider unntaket til å omfatte Kuala Lumpur (KUL) International airport i Malaysia.

Merknader

Det forventes ikke at forordningen medfører noen vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for private eller for offentlige myndigheter. Norge har gjennomført unntaket i norsk rett ved å endre forskrift 30. april 2004 nr. 715. Endringsforskriften ble vedtatt av Luftfartstilsynet 14. april 2010 iht. delegert kompetanse i nevnte forskrift § 52a.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32010 R 0297 Kommisjonsforordning (EF) nr. 297/2010 av 9. april 2010 om endring av forordning (EF) nr. 272/2009 om utfylling av de felles grunnleggende standardene for sikkerhet i sivil luftfart (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EU) nr. 297/2010 av 9. april 2010 endrer forordning (EF) nr. 272/2009 av 2. april 2009 om utfylling av de felles grunnleggende standardene for sikkerhet i sivil luftfart fastsatt i vedlegget til forordning (EF) nr. 300/2008.

Den nye regelverkspakken inneholdt i utgangspunktet ingen åpning for å kategorisere væske ("liquids, aerosoles and gels") som gjenstand det er forbudt å ta med seg inn på sikkerhetsbegrenset område og ombord et luftfartøy. Dette i motsetning til i gjeldende regelverk hvor det er fastsatt et "væskeforbud" i forordning (EF) nr. 1545/2006. Forutsetningen for det nye regelverket var at det senest 29. april 2010 ville være tilgjengelig teknologi på lufthavenene i EU/EØS som kunne avdekke flytende eksplosiver mv.
Det er nå klart at slik teknologi ikke vil være på plass innen denne tidsrammen. Som en konsekvens av dette er forordning (EU) nr. 297/2010 vedtatt.

Merknader

Forordning (EU) nr. 297/2010 ble vedtatt 9. april 2010. Når forordningen er inntatt i EØS-avtalen, vil den bli gjennomført i norsk rett ved forskrift om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten (BSL Sec 1-1).

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1254 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1254/2009 av 18. desember 2009 om kriterier for å tillate medlemsstatene å gjøre unntak fra de felles standardene for luftfartssikkerhet og å vedta alternative tiltak (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Forordning (EF) nr. 1254/2009 gir medlemsstatene anledning til, på visse vilkår, å gjøre unntak fra de felles grunnleggende standardene for luftfartssikkerhet gjennom å vedta alternative sikkerhetstiltak. De felles grunnleggende standardene for luftfartssikkerhet er fastsatt med hjemmel i forordning (EF) nr. 300/2008 artikkel 4.

Unntak etter forordning (EF) nr. 1254/2009 kan gjøres på lufthavner eller deler av lufthavner hvor trafikken er begrenset til en eller flere av de følgende kategorier:
1. fly med maksimum take-off vekt som er mindre enn 15.000 kg
2. helikopter uavhengig av vektgrense
3. flyvinger ifm. politarbeid
4. flyvinger ifm. brannslukking
5. flyvinger ifm. medisinske tjenester, nødssituasjoner eller redningsoperasjoner
6. flyvinger ifm. forskning og utvikling
7. flyvinger ifm. arbeid i luften
8. flyvinger ifm. humanitær hjelp
9. flyvinger utført av luftfartsselskap, flyfabrikanter eller vedlikeholdsselskap hvor verken passasjerer, bagasje, frakt eller post transporteres
10. flyvninger ifm. firmaanliggender med fly med maksimum take-off vekt som er mindre enn 45.000 kg som frakter egne ansatte og ikke-betalende passasjerer eller gods

Vilkårene for å kunne gi unntak etter forordningen er at medlemsstatene sørger for alternative sikkerhetstiltak som opprettholder et tilfredsstillende beskyttelsesnivå basert på en lokal risikovurdering.

Merknader

Forordning (EF) nr. 300/2008 er en del av EØS-avtalen. Etter gjeldende forordning (EF) nr. 2320/2002, kan Samferdselsdepartementet (SD), eventuelt Luftfartstilsynet (LT), vedta nasjonale sikkerhetstiltak på grunnlag av en lokal risikovurdering for lufthavner med et gjennomsnitt per år på to kommersielle flyginger per dag eller som utelukkende har allmennflyginger (GA-trafikk), eller der den kommersielle virksomheten er begrenset til luftfartøy med en tillatt startmasse på under 10 000 kg eller under 20 seter.

EU-kommisjonen har tidligere uttalt at prinsippene om små lufthavner skal videreføres i nytt regelverk som gis med hjemmel i forordning (EF) nr. 300/2008. SD og LT har vært representert i en arbeidsgruppe i regi av AVSEC - komiteen for å utarbeide forslag til unntak for små lufthavner/luftfartøy iht. forordning (EF) nr. 300/2008, uten at gruppen greide å enes om et felles forslag. EU-kommisjonens første forslag gikk ut på at det gjøres unntak for fly med maksimum take-off vekt mindre enn 10.000 kg, og et generelt unntak for helikopter. Allmenntrafikk (GA-trafikk) ble utelatt, bl.a. fordi at det på enkelte europeiske lufthavner med allmenntrafikk også utføres noe kommersiell trafikk (”business jet” ol.).

I den vedtatte forordning (EF) nr. 1254/2009 er det blant annet satt grense for maksimum take-off vekt på 15 000 kg for fly og gitt et unntak for helikopter uavhengig av vekt. Allmenntrafikk er ikke regulert i forordningen.

Sakkyndige instansers merknader

LTs uttalelse i tilknytning til det første utkastet fra EU-kommisjonen var at vektgrensen burde være 5.700 kg. LT begrunnet det med at en passasjer som har kjøpt en flybillett har krav på høy sikkerhet – uavhengig av type luftfartøy, størrelse eller antallet seter. LT vil heller skille mellom operasjoner som er tilgjengelig for allmennheten og som ikke er det, og lufthavner som har ervervsmessig godkjennelse og ikke har det. Enkelte flygninger på regionalnettet skjer med materiell mellom 5.700 kg. og 10.000 kg, men samtlige av Widerøes operasjoner utføres med materiell over 10.000 kg.

Avinor har etablert et "security-regime" der alle lufthavnene omfattes av samme securityregler. Hvis vektgrensen hadde ligget på 20 000 kg ville all kortbanetrafikk være under denne grensen, i følge LT. Med hensyn til unntaket for helikopter, kunne LT heller ikke støtte forslaget ut i fra at det finnes ruteflygning med helikopter som er tilgjengelig for allmennheten. Denne uttalelsen er også relevant i relasjon til forslaget til unntak for "corporate aviation" med luftfartøy mindre enn 45.000 kg, dvs. ikke kommersielle transporter som skal utføres på nærmere bestemte vilkår. European Business Aviation Association (EBAA) [v/ Petter Ringvold] har gått imot dette forslaget, også forslaget om 15.000 kg,

ettersom EBAAs flyflåte vil måtte forholde seg til 27 forskjellige sett av "security-regimer".

SD spurte LT høsten 2008 hvor vektgrensene og lignende eventuelt bør settes, for å unngå at antallet lufthavner i Norge (i security sammenheng) øker som følge av en ny definisjon av hva som er å anse som en lufthavn. (I forordning (EF) nr. 2320/2002 er en ”lufthavn” definert som ethvert område i en medlemsstat som er åpen for kommersiell lufttransport. I den nye forordningen (EF) nr. 300/2008 er virkeområdet utvidet til å gjelde alle lufthavner med sivil luftfart innenfor EU/EØS-området.) LT har opplyst at det ikke vil være noen forskjell i antallet lufthavner som berøres om vektgrensen er 5700 kg eller 10.000 kg.

Forordning (EF) nr. 1254/2009 vil bli gjennomført i norsk rett ved revisjon av forskrift 30. april 2004 nr. 715 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1070 Europaparlaments -og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 549/2004 om fastsettelse av rammeregler for opprettelse av et felles europeisk luftrom (rammeforordningen) (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

I 2000 lanserte EU sitt initiativ om etablering av et felles europeisk luftrom. Bakgrunnen for dette var prognoser om en fordobling av lufttrafikken i europeisk luftrom frem mot 2025. Den 10. mars 2004 vedtok EU fire hovedforordninger som etablerer Et felles europeiske luftrom (Single European Sky - SES I). Hovedformålet var å øke kapasiteten i luftrommet, bedre effektiviteten i den europeiske lufttrafikkstyringen og opprettholde et høyt sikkerhetsnivå i luftrommet. Rettsaktene regulerer virksomheten innenfor det som benevnes som *flysikringsvirksomheten* (styring av og kontroll med flytrafikken).

Den 25. juni 2008 la Kommisjonen frem forslag til revisjon av de fire hovedforordningene, omtalt som Single European Sky pakke II (SES II): "Towards a more sustainable and better performing aviation". Bakgrunnen for forslaget var at man ikke hadde oppnådd de mål som var satt med initiativet om et felles europeisk luftrom.

"Hovedgrepene" i revisjonen av SES-pakken er følgende:
Krav til **ytelse** ("performance") som hovedpremiss for den videre utvikling innenfor sektoren. - Dvs. forbedret ytelse innen flysikringstjenesten, og innen nettverksfunksjoner knyttet til denne virksomheten. Ytelseskravene vil primært dreie seg om krav til sikkerhetsnivå, kostnadseffektivitet, kapasitet og miljøeffekter.

Krav om tett samarbeid og/eller integrering mellom tjenesteleverandører innenfor større **luftromsblokker** som må opprettes innen en angitt frist. (Funksjonelle luftromsblokker) Dette skal motvirke den historiske fragmenteringen i denne sektoren.

Forsterket og samlet styring av **luftromsstruktur og nettverksfunksjoner**, samt tilknyttede ressurser.

Samtidig var dette et ledd i et bredere initiativ fra Kommisjonen med følgende elementer i tillegg:
Ansvarsområdet til Det europeiske flysikkerhetsbyrået (**EASA**) utvides til flysikringsfeltet (lufttrafikkstyring og -navigasjon) og lufthavner europaparlaments- og rådsforodning nr. 1108/2009. Se egen omtale.)
EUs teknologiutviklingsprogram for flysikringsfeltet (**SESAR**) integreres tett med lovgivingsarbeidet på dette feltet
En tiltaksplan for effektivisering av lufthavnsektoren gjennomføres. (SESAR omtales i eget EØS-notat.)

Dette EØS-notatet omhandler den delen av europaparlaments- og rådsforordning nr 1070/2009 av 21. oktober 2009 som innfører endringer i e**uropaparlaments- og rådsforordning (EF) 549/2004 av 10. mars 2004 om fastsettelse av rammeregler for opprettelse av et felles europeisk luftrom (rammeforordningen).** Dette EØS-notatet må leses sammen med de tre andre EØS-notatene som omhandler de øvrige europaparlaments- og rådsforordninger i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom som forordning 1070/2009 innfører endringer i: Forordning 550/2004 (tjenesteyterforordningen), forordning 551/2004 (luftromsforordningen) og forordning 552/2004 (samvirkeforordningen).

Rammeforordningen trekker opp elementene som inngår i lovgivingspakken om Et felles europeisk luftrom. Av de endringer som innføres med forordning 1070/2009, finner vi blant annet ny definisjon av funksjonell luftromsblokk i art. 2.25, mer omfattende krav til tilsynsmyndighetens uavhengighet i art. 4, utvidelse av mandatet for 'Det rådgivende organ for industrien' ("Industry Consultation Body" (ICB)) i art. 6, samt etablering av system og prosedyrer for fastsetting av ytelsesmål og overvåking av måloppnåelse i art. 11. I tillegg er miljø- og ytelsesmål tatt inn i formålsbestemmelsen i art 1.1.

I artikkel 2.25 er det gitt en ny definisjon av en 'Funksjonell luftromsblokk' (FAB). Tidligere ble det lagt mest vekt på hvordan luftromsblokken skulle utformes, mens det i forordning 1070/2009 er mer fokus på at utøvelsen av tjenesteytingen innen luftromsblokken skal være optimalisert og/eller integrert. (Som følge av dette er de detaljerte bestemmelsene om luftromsblokker flyttet fra luftromsforordningen til tjenesteyter-forordningen (550/2004). Jfr. nærmere omtale i EØS-notat om sistnevnte.)

Artikkel 4.1 er endret og lyder: "Member States shall, jointly or individually, either nominate or establish a body or bodies as their national supervisory authority [..]" Endringen innebærer at medlemslandene enten hver for seg eller i fellesskap utpeker eller etablerer en eller flere instanser som sin nasjonale tilsynsmyndighet (omtales som National Supervisory Authority (NSA)) for å utføre oppgavene i henhold til forordningen. Ved etablering av en luftromsblokk som går over flere stater, kan det innebære at det etableres en felles tilsynsmyndighet for hele det berørte luftrommet.

Artikkel 4.2 slår fast at de nasjonale tilsynsmyndighetene skal være uavhengig av tjenesteytere. Dette kravet ble innført allerede med SES I.

I artikkel 4.3 understrekes det at tilsynsmyndighetene skal utføre sine oppgaver upartisk og uavhengig, og at det gis innsyn i virksomheten deres. Videre skal funksjon som en nasjonal tilsynsmyndighet sikres og støttes ved etablering av nasjonale styrings- og kontrollmekanismer. Dette skal sørge for at statene i tilstrekkelig grad ivaretar og sikrer denne funksjonen. Det vises deretter til at disse kravene ikke står i motstrid til organiseringen av en slik myndighet innenfor en nasjonal luftfartsmyndighet, dvs at rollene kan sammenfalle. Kravet om at tilsynsmyndigheten skal være uavhengig av tjenesteutøvere og utøve sin myndighet åpent og upartisk henger blant annet sammen med oppgaven tilsynsmyndigheten har med å utarbeide nasjonale ytelseskrav. (Jfr. artikkel 11.) Medlemsstatene skal videre sørge for at nasjonale tilsynsmyndigheter har tilstrekkelige ressurser i utøvelsen av sine oppgaver, jf. artikkel 4.4.

Bransjens rådgivende organ, ICB, ble etablert i henhold til tidligere rammeforordnings artikkel 6. Organets oppgave var utelukkende å gi Kommisjonen råd om tekniske sider ved gjennomføringen av Det felles europeiske luftrom. I forordning 1070/2009 er organets mandat utvidet til at ICB skal konsulteres og uttale seg om alle spørsmål vedrørende gjennomføringen av Et felles europeiske luftrom. Dette skal sikre brukernes innflytelse i utviklingen av SES.

Artikkel 8.1 gir Kommisjonen hjemmel til å utarbeide implementeringsregelverk. I samme artikkel er det en endring som gir Kommisjonen mulighet til å velge hvorvidt den vil gi Eurocontrol i oppdrag (mandat) å utføre oppgaver i forbindelse med utviklingen av nye implementeringsbestemmelser, mens Kommisjonen tidligere hadde plikt til å gi Eurocontrol slike oppdrag hvis de lå innenfor Eurocontrols myndighetsområde.

Et av hovedmålene med SES pakke II er å forbedre ytelsen innen flysikringsvirksomheten og nettverksfunksjoner knyttet til denne virksomheten. Ny artikkel 11 inneholder svært omfattende prosedyrer for fastsetting av **ytelseskrav** ("performance scheme"). Utgangspunktet er at Kommisjonen, med

assistanse av et felles europeisk organ ("performance review body") skal utarbeide en plan for fastsettelse av overordnede europeiske ytelseskrav. Denne planen skal utarbeides ved regelmessig gjennomgang av ytelsesnivået innen flysikringstjenesten og nettverksfunksjonene, og skal inneholde prosedyrer for innhenting av data fra alle relevante parter inkludert ytere av flysikringstjenester, lufthavnsoperatører, lufthavnkoordinatorer, luftrombrukere, nasjonale tilsynsmyndigheter, medlemsland og Eurocontrol.

Artikkel 11 angir at det skal fastsettes felleseuropeiske mål for ytelse innen flysikringstjenester og nettverksfunksjoner som defineres for sentrale ytelsesområder (jf. ICAO Doc. 9854 som angir slike områder) samt sentrale ytelsesindikatorer. Disse skal omfatte indikatorer for sikkerhet, kapasitet, effektivitet med hensyn til avvikling av flyginger og kostnader, samt miljøeffekter. De felleseuropeiske målene for ytelse skal fastsettes med en referanseperiode på 3 til 5 år. Det er Kommisjonen som skal vedta disse ytelseskravene etter å ha konsultert Single Sky komiteen.

Nasjonale tilsynsmyndigheter skal etter konsultering av alle relevante parter utarbeide forslag til nasjonale planer for ytelsesnivå innenfor rammen av de felleseuropeiske målene Kommisjonen har satt. Planene vedtas av vedkommende medlemsstat. Alternativt kan flere medlemsstater som samarbeider om en funksjonell luftromsblokk vedta en regional plan for ytelsesnivå. Kommisjonen skal foreta en vurdering av om de nasjonale eller regionale planene er i overensstemmelse med de felleseuropeiske ytelsesmålene. Om nødvendig kan Kommisjonen pålegge medlemsstatene å foreta endringer i nasjonale eller regionale planer etter å ha konsultert Single Sky komiteen.

Ytelsesplanene skal inkludere "insentiver" og/eller "disinsentiver" (bl.a. i form av økonomiske sanksjoner overfor tjenesteyterne) som medlemsland skal ta i bruk i tilfeller hvor de nasjonale eller regionale ytelsesmål ikke blir oppnådd årlig eller ved utgangen av en referanseperiode.

Kommisjonen kan utpeke Eurocontrol eller annen offentlig instans som "Performance Review Body". Dette organets oppgave vil bli å utarbeide forslag til overordnede europeiske ytelseskrav, samt overvåke implementeringen av planene for ytelse. Det legges opp til tett oppfølging av gjennomføringen av ytelsesplanene. De nærmere detaljene for gjennomføringen av denne artikkelen skal vedtas av Kommisjonen som implementeringsregelverk.

Merknader

De fire grunnleggende rettsaktene i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom er tatt inn i EØS-avtalen. EØS-komitébeslutningen angående denne lovgivingspakken ble lagt frem for Stortinget ved Stortingsproposisjon nr. 87 for 2005-2006. Rettsaktene er implementert i norsk rett gjennom forskrift vedtatt av Samferdselsdepartementet 26. januar 2007 nr. 99 om etablering av et felles europeisk luftrom.

Forordning 1070/2009 kan tas inn i norsk rett ved å vedta en endringsforskrift. Det er ikke identifisert elementer i endringsforordningen 1070/2009 som innebærer at man må gjennomføre lovendringer for å kunne implementere dem i norsk rett. Men saken er av en slik karakter at den vil bli lagt frem for Stortinget i form av en Stortingsproposisjon, på samme måte som den opprinnelige lovgivingspakken om 'Et felles europeiske luftrom'.

Det er knyttet noe usikkerhet til omfanget av administrative og økonomiske konsekvenser som følge av endringene i forordning 549/2009. Dette avhenger bl.a. av konsekvensene for organet som skal være nasjonal tilsynsmyndighet i Norge. Det forutsettes at Luftfartstilsynet vil få denne oppgaven. Omfanget av oppgaver knyttet til ytelseskravene for berørte instanser i medlemsstatene er vanskelige å vurdere. Mer presis angivelse av konsekvensene må knyttes til de etterfølgende detaljerte implementerings-regelverkene som skal vedtas av Kommisjonen.

I hht. den reviderte versjonen av forordning 549/2004 skal EU-Kommisjonen utarbeide og vedta en rekke implementeringsregelverk. Bl.a. skal Kommisjonen innen 2 år vedta en gjennomføringsforordning for ytelsesstyring som nevnt i rammeforordningens artikkel 11. Imidlertid har Kommisjonen som målsetting at ordningen med ytelsesstyring skal fungere allerede f.o.m. 1. januar 2012. Følgelig bør de felleseuropeiske

ytelsesmålene for den innledende perioden være vedtatt innen utgangen av 2010, og implementeringsregelverket bør være vedtatt senest i juli måned 2010.

Det finnes hjemler for å vedta en rekke slike rettsakter (implementeringsregelverk m.v.) i forordning 1070/2009. De er omtalt i respektive EØS-notater som omhandler revisjonen av de tre andre basisrettsaktene i lovgivingspakken om Single Sky. Videre vil det bli utarbeidet egne EØS-notater om hvert enkelt av implementeringsregelverkene etter hvert som det blir aktuelt, og de vil bli behandlet som egne saker i EØS-sammenheng.

Sakkyndige instansers merknader

EU-Kommisjonens forslag til endringer i de fire hovedforordningene ble sendt på høring 29. juli 2008. I det følgende vil det bli gjort rede for mottatte innspill i høringsrunden. For å få større klarhet i hvilke økonomiske og administrative konsekvenser SES pakke II vil få, har en rekke sentrale aktører blitt spurt særskilt om dette, ut over den høringen som ble gjennomført i juli 2008. Det gjelder Avinor, Forsvaret, NHO Luftfart, Barin, Meteorologisk Institutt og Sandefjord Lufthavn AS.

Luftfartstilsynet har vurdert forordning 1070/2009, og mener Kommisjonen har lagt frem et grundig og nødvendig regelverk i SES pakke II som anbefales raskt implementert i norsk rett. Luftfartstilsynet anser den nye definisjonen av funksjonell luftromsblokk i artikkel 2.25 som fornuftig, og anser forbindelsen til tjenesteyting som et nødvendig element. Luftfartstilsynet stiller seg positiv til at mandatet til bransjens rådgivende organ utvides, og ser nødvendigheten av at industrien sikres innflytelse i utviklingen av Single European Sky. Luftfartstilsynet anser prinsippet om ytelseskrav som et effektivt middel til å oppnå målene med et felles europeisk luftrom. Likevel er det nødvendig å sikre at kravene som stilles er balanserte og at alle involverte parter involveres når disse kravene skal fastsettes.

Avinor viser til at artikkel 4 i forordning 1070/2009 slår fast at medlemsstatene skal sørge for at tilsynsmyndighetene har tilstrekkelige menneskelige og finansielle ressurser. Det åpner for en oppbemanning av tilsynene, og tjenesteyterforordningen artikkel 15 gir anledning til å legge disse kostnadene inn i underveisavgiften og dermed påføre brukerne ekstra kostnader. Avinor er av den oppfatning at dette bør være gjenstand for grundige vurderinger slik at man er bevisst de kostnadene som belastes kundene deres. Avinor støtter den nye formuleringen i artikkel 6 som gir Industriens Rådgivende Organ (ICB) en viktig rådgivende rolle når det gjelder implementeringen av SES. For Avinor er det avgjørende at ytelseskravene (art. 11) blir utarbeidet slik at de oppleves som rettferdige, realistiske og forutsigbare, og at de tar tilstrekkelig hensyn til de ulike rammebetingelsene for de forskjellige organisasjonene, for eksempel når det gjelder kostnadsnivå. Avinor understreker at det er svært viktig at man ved utarbeidelsen av nasjonale ytelseskrav tar hensyn til spesielle karakteristika ved norsk luftrom og trafikksammensetningen. Det påpekes at prinsippet om fleksibilitet i fastsettelsen av nasjonale krav er helt essensielt for Norge. Avinor mener at tidsperioden for vurdering av om ytelseskravene er oppfylt bør være 5 år. Det gir bedre tid til korreksjoner hvis nødvendig. Avinor forutsetter at tjenesteyter blir konsultert ved vurderingen av eventuelle "straffetiltak" dersom ytelseskravene ikke blir oppfylt.

Fra **Forsvaret** har Forsvarsdepartementet, Forsvarsstaben og Luftforsvaret gitt høringsinnspill. Sammenfattet går innspillene ut på at endringene og presiseringene i Single European Sky pakke II ikke i nevneverdig grad endrer de forutsetningene som allerede ligger i SES I, hverken i forbindelse med det sivil-militære samarbeidet eller Forsvarets aktivitet. Forsvaret har behov for tilgang til ulike typer luftrom for å kunne løse de ulike rollene Forsvarets fly er tiltenkt, herunder trening, kystovervåking med Orion-fly, søk- og redningsoppdrag med Sea-King helikopter samt behov for prioritet for Forsvarets fly for å møte ulike trusler som terror- og sabotasjesituasjoner.

For å ivareta Forsvarets behov for luftrom uten å gå på bekostning av målsettingen om et felles europeisk luftrom, må behovet for nasjonal kontroll over luftrommet balanseres med den nasjonale og internasjonale sivile lufttrafikkens behov for kapasitet, effektivitet og sikkerhet i trafikkavviklingen.

Forsvarsdepartementet påpeker at militær virksomhet i prinsippet faller utenfor rammen av regelverket i SES, likevel slik at hvor militær virksomhet yter tjenester til den sivile trafikken, vil virksomheten falle innenfor regelverket. Konsekvensene av at militær lufttrafikk kan påvirke den sivile lufttrafikkutviklingen slik at utøveren av lufttrafikktjenesten ikke klarer å oppfylle ytelseskravene, er ikke konkret omtalt i regelverket.

Finansdepartementet har i sin høringsuttalelse vist til at det ikke er redegjort for økonomiske og administrative konsekvenser, og at de derfor ikke har fullstendig informasjon til å kunne gi merknader. De har likevel bemerket at Luftfartstilsynet er et forvaltningsorgan underlagt Samferdselsdepartementet, og de kan derfor ikke opptre som en økonomisk uavhengig enhet. Finansdepartementet forutsetter således at det ikke innføres regler som strider mot prinsippene for den norske budsjettprosessen. Tilsynsmyndighetenes budsjett må på vanlig måte behandles i regjeringen og Stortinget. Tilsvarende må eventuelle forslag til nasjonale ytelseskrav eller lignende dekkes innenfor gjeldende budsjettrammer eller fremmes som satsingsforslag i den ordinære budsjettprosessen.

Meteorologisk Institutt viser til at flere av endringene vil eller kan få betydning for leveranser av meteorologiske tjenester til luftfarten, samt for opplegget med kontroll og oppfølging av slike tjenester. Meteorologisk institutt vurderer det slik at de kan forholde seg til endringene slik de foreligger.

NHO Luftfart har i sin høringsuttalelse vist til at luftrommet over Europa er svært fragmentert, noe som gjør at flygingene ofte ikke kan velge korteste rute. Dette gir unødig høyt utslipp av CO2, og NHO Luftfart mener av den grunn at det er viktig at norske luftfartsmyndigheter og Avinor arbeider aktivt med opprettelsen av funksjonelle luftromsblokker. NHO Luftfart uttrykker videre sin støtte til forordning 1070/2009 med hensyn til effektiviseringen av denne virksomheten. NHO Luftfart viser til at Norge ligger i utkanten av det europeiske luftrommet og at vi ikke vil få de samme direkte fordelene som de landene som ligger innenfor det svært trafikkerte luftrommet over Kontinent-Europa, men i forhold til utenlandsrutene vil innføringen av et felles europeisk luftrom være en klar fordel også for norske selskap. NHO Luftfart er videre enig i at kostnadsbaserte avgifter for tjenesten som ytes er et greit prinsipp. Det forutsetter imidlertid at det etableres gode og regelmessige konsultasjonsordninger med bransjen slik at en ivaretar et edruelig investerings -og driftsnivå som avspeiler økonomien til bransjen, en konsultasjon som må finne sted både på europeisk og nasjonalt nivå. Angående kravet til en uavhengig tilsynsmyndighet antar NHO Luftfart at den norske organiseringen med Luftfartstilsynet som tilsynsmyndighet mest sannsynlig vil være akseptabel, forutsatt at Samferdselsdepartementet ikke griper inn og for eksempel overprøver avgiftsleggingen. NHO Luftfart foretrekker en fastsetting av avgiftene på treårs-basis.

BARIN (Board of Airline Representatives in Norway) peker på at SES II vil medføre miljømessige og økonomiske gevinster. Barin forventer at innføringen av SES ikke medfører økning i "underveis" avgiftene, utover at denne avgiften skal dekke kostnadene for å drifte SES, herunder også at det etableres felles systemer som sikrer at flyselskapene ikke blir "dobbelt fakturert" for disse avgiftene. Barin anfører videre at de ser frem til at det innføres bedre innsyn i grunnlaget for avgiftene som pålegges flyselskapene. Barin anbefaler at man etablerer et nasjonalt organ i Norge som på konsultativ basis bistår norske myndigheter i arbeidet med å innføre Single European Sky. De viser til at ICB slik de forstår kun er rådgivere for EU-kommisjonen og dermed ikke direkte tilgjengelige for norske myndigheter. Barin avslutter med å fremheve at de anser at SES vil innebære en vesentlig forbedring fra dagens system og at den bør gjennomføres i EU og EØS, men med et harmonisert regelverk iht ICAO Standard.

SAS Gruppen har i sitt høringssvar uttalt at de ønsker at medlemsstatene gir Single European Sky høyeste prioritet og at de stiller seg positiv til forordning 1070/2009. Vedrørende kravene til ytelse uttaler SAS at de finner forordningen balansert og velavveid, herunder at det er nødvendig å ha målsettinger for ytelse på EU-nivå. SAS poengterer at det er viktig at flyselskapene involveres i denne prosessen. Kommisjonens rolle med hensyn til godkjenning av nasjonale eller regionale mål på området bør understrekes.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1070 Europaparlaments - og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 550/2004 av 10. mars 2004 om yting av flysikringstjenester i Det felles europeiske luftrom (tjenesteytingsforordningen) (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Dette EØS-notatet omhandler den delen av europaparlaments- og rådsforordning nr 1070/2009 av 21. oktober 2009, som innfører endringer i e**uropaparlaments- og rådsforordning (EF) 550/2004 av 10. mars 2004 om yting av flysikringstjenester i Det felles europeiske luftrom (tjenesteytingsforordningen).** Dette EØS-notatet må leses sammen med de tre andre EØS-notatene som omhandler de øvrige europaparlaments- og rådsforordninger i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom som forordning 1070/2009 innfører endringer i: Forordning 549/2004 (rammeforordningen), forordning 551/2004 (luftromsforordningen) og forordning 552/2004 (samvirkeforordningen).

Hovedformålet med forordning 550/2004 er å etablere felles europeiske krav til sikker og effektiv yting av flysikringstjenester. Tjenesteytingsforordningen legger blant annet grunnlaget for etablering av felles europeiske krav knyttet til yting av flysikringstjenester. Endringsforslaget innebærer endringer i bestemmelsene om utpeking av tjenesteyter, samt i avgiftssystemet (*charging scheme*) for ytelse av flysikringstjenester.

Nytt i artikkel 2.3 er at medlemslandene som deltar i en funksjonell luftromsblokk skal inngå avtaler vedrørende gjennomføringen av tilsynsvirksomheten innenfor denne luftromsblokken, samt at de gjensidig skal anerkjenne de utførte og pågående tilsynsoppgavene innen luftromsblokken.

I artikkel 8.2 er det tatt inn et nytt krav som innebærer at når det gjelder utøvelse av lufttrafikktjenester (flygeledertjenesten m.v.) på tvers av landegrensene må medlemsstatene sørge for at ikke nasjonale særregler om eierskap eller krav til lokalisering av driftskontor står i veien for å oppfylle kravene i artikkelen. Hensikten er å oppmuntre medlemsstatene til å velge tjenesteytere fra andre land der det er hensiktsmessig. På den annen side er det fortsatt medlemsstaten som avgjør hvilken tjenesteyter som skal yte lufttrafikktjeneste innenfor vedkommende stats luftrom, og medlemsstaten har full diskresjon vedrørende utpeking av tjenesteyter(e) som skal utføre denne tjenesten. (Artikkel 8.4.)

Bestemmelsen om funksjonelle **luftromsblokker (FAB)** er flyttet fra luftromsforordningen (forordning 551/2004) til tjenesteyterforordningen (artikkel 9a) for å tydeliggjøre sammenhengen mellom luftromsblokker og tjenesteyting. Det understrekes at hensikten med å etablere funksjonelle luftromsblokker er å bidra til å oppfylle de ytelseskrav for flysikringstjenester som settes gjennom ytelseskravene (*"Performance scheme")* i rammeforordningen artikkel 11. Jfr. også den reviderte definisjonen av funksjonelle luftromsblokker. (Artikkel 2.25 i rammeforordningen (forordning 549/2004).

Artikkel 9a.1 er endret, slik at luftromsblokkene ikke lenger begrenses til øvre luftrom. Tre år etter at forordning 1070/2009 trådte i kraft - dvs. den 4. desember 2012 - er satt som tidsfrist for etablering av luftromsblokker, mens det i den tidligere forordningen ikke var angitt noen frist. Kommisjonen har uttalt at dette innebærer at luftromsblokkene i praksis skal være etablert innen denne fristen. Artikkel 9a.3 og 9a.6 pålegger medlemsstatene å foreta en formell og reell konsultasjon av Kommisjonen og andre medlemsland før en funksjonell luftromsblokk blir etablert. Dette gjøres for å forsikre seg om at de ulike initiativene for etablering av FAB er i samsvar med bestemmelsen. Det er fastsatt en serie kriterier som en FAB skal "måles" mot for å demonstrere at den bidrar til å oppfylle målsettingene i regelverket.

Artikkel 9.b nevner at Kommisjonen kan utpeke en egen koordinator for opprettelse av luftromsblokkene. ("Functional Airspace Blocks System Coordinator". Tanken er at denne instansen skal være en støtte til landene - inklusiv tredjeland som deltar i slikt samarbeid - hvor disse møter på utfordringer i etableringen av FAB'er. Funksjonen opphører så snart den siste FAB'en er opprettet.

Kapittel 3 i forordningen omhandler avgiftssystem (*"charging scheme"*) for flysikringstjenester. Formålet med avgiftssystemet er å bidra til større åpenhet ved fastsettelse, pålegg og håndheving av avgifter for luftromsbrukere, jf. artikkel 14. Nytt i artikkelen er at avgiftssystemet også skal bidra til større grad av kostnadseffektivitet i ytelsen av flysikringstjenester, til effektivitet i avviklingen av lufttrafikken, samt å opprettholde et høyt sikkerhetsnivå. Avgiftene fastsettes på grunnlag av en oversikt over kostnadene for tjenesteytingen ("kostbase"). Artikkel 15.2 er endret slik at tjenesteyter ikke lenger kan kreve å få dekket alle sine kostnader, men kun de fastsatte ("determined") kostnader inklusiv et rimelige beløp for rentekostnader på investert kapital, avskrivingskostnader, vedlikehold, drift, styring og administrasjon. Økonomiske "disinsentiver" (dvs. økonomiske sanksjoner som er ilagt tjenesteyter av medlemsstaten, for eksempel som følge av at vedtatte ytelsesmål ikke blir nådd), skal ikke kunne tas med i kostbasen. Dette skal bæres av tjenesteyteren selv.

I henhold til artikkel 15.2.e kan tjenesteytere heller ikke lenger bruke avgifter for å kryss-subsidiere mellom underveistjenester og terminaltjenester. Dette er i følge Kommisjonen i samsvar med ICAOs prinsipper. Det kan derimot skje kryss-subsidiering på nærmere vilkår innenfor hver av disse tjenestekategoriene. Avgiftene skal fastsettes pr kalenderår, og for en periode på maksimalt 5 år, jf art 15.2.c. Artikkel 15a innfører en ordning for å definere og eventuelt finansiere felleseuropeiske prosjekter innen flysikringstjenester.

Ifølge kapittel 4 i forordningen skal Kommisjonen innen utgangen av 2012 legge frem en rapport angående konsekvensene av å innføre markedsprinsipper for deler av flysikringstjenesten, nærmere bestemt kommunikasjons- og navigasjonstjenester, samt overvåknings- og informasjonstjenester.

Merknader

De fire grunnleggende rettsaktene i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom er tatt inn i EØS-avtalen. EØS-komitébeslutningen angående denne lovgivingspakken ble lagt frem for Stortinget ved Stortingsproposisjon nr. 87 for 2005-2006. Rettsaktene er implementert i norsk rett gjennom forskrift vedtatt av Samferdselsdepartementet 26. januar 2007, nr. 99.

Forordning 1070/2009 kan tas inn i norsk rett ved å vedta en endringsforskrift. Det er ikke identifisert elementer i endringsforordningen 1070/2009 som innebærer at man må gjennomføre lovendringer for å kunne implementere dem i norsk rett. Men saken er av en slik karakter at den vil bli lagt frem for Stortinget i form av en Stortingsproposisjon, på samme måte som den opprinnelige lovgivningspakken om 'Et felles europeisk luftrom'.

Luftfartstilsynet vil få mer krevende oppgaver i forbindelse med gjennomføring av de nye bestemmelsene knyttet til avgiftssystemet.

Avinor vil kunne få utfordringer som følge av endringene i bestemmelsene vedrørende avgiftssystemet, blant annet at tjenesteutøverne ikke kan kreve full kostnadsdekning hvis fastsatte ytelsesmål ikke oppnås, m.v. Endringene i bestemmelsene angående funksjonelle luftromsblokker vil kunne innebære mer krevende oppgaver for myndigheter og departement - i det minste i en overgangsperiode til en luftromsblokk som omfatter norsk luftrom er etablert og virksomheten knyttet til den er kommet inn i stabile former. Deltagelse i en funksjonell luftromsblokk vil trolig også være mer krevende for tjenesteutøverne både på kort og lang sikt. Mer presis angivelse av konsekvensene må knyttes til de etterfølgende detaljerte implementeringsregelverk.

Iht. den reviderte rettsakten skal Kommisjonen utarbeide og vedta en rekke slike implementerings-regelverk, bl.a. skal Kommisjonen innen utgangen av 2010 vedta veiledningsmateriale angående

opprettelse av funksjonelle luftromsblokker (FAB), og innen utgangen av 2011 vedta regelverk med krav til den informasjon som medlemsstatene må fremlegge før opprettelse av en FAB. Videre må implementeringsregelverket angående fastsetting m.v. av avgiftene for flysikringstjenesten ("charging scheme") revideres for å reflektere endringene i forordning 550/2004 samt innføringen av ytelsesstyringssystemet. Følgelig må revisjonen av charging scheme finne sted samtidig med vedtagelsen av ytelsesstyringssystemet, dvs. innen utgangen av 2010 ifølge Kommisjonens planer. Det vil bli utarbeidet egne EØS-notater om disse rettsaktene.

Sakkyndige instansers merknader

Det er knyttet noe usikkerhet til omfanget av administrative og økonomiske konsekvenser som følge av endringene i forordning 550/2004. For å få større klarhet i hvilke økonomiske og administrative konsekvenser SES pakke II vil få, har en rekke sentrale aktører i markedet blitt spurt særskilt om dette, ut over den høringen som ble gjennomført i juli 2008. Det gjelder Avinor, Forsvaret, NHO Luftfart, Barin, Meteorologisk Institutt og Sandefjord Lufthavn AS. De spesifikke høringsinnspillene som kom inn er detaljert beskrevet i EØS-posisjonsnotat til endringene i rammeforordningen, 549/2009, og må sees i sammenheng med dette EØS-notatet på dette punktet.

Luftfartstilsynet har vurdert forordning 1070/2009 og stiller seg positiv til artikkel 2.5 som inneholder bestemmelser om inngåelse av avtale om tjenesteyting og gjensidig anerkjenning av utførte tilsynsoppgaver i funksjonelle luftromsblokker. Luftfartstilsynet har videre ingen innvendinger til artikkel 8.1 angående utpeking av utenlandske utøvere av lufttrafikktjenester. Bestemmelsen gjør ikke inngrep i medlemsstatenes rett til *valg* av tjenesteyter. Luftfartstilsynet ser etablering av funksjonelle luftromsblokker som et viktig element for å kunne oppnå de ytelsesmål som settes. Det er således viktig å fokusere på grunnlaget for opprettelsen av FAB, slik at luftromsblokken etableres på en mest mulig hensiktsmessig måte i henhold til formålet. Luftfartstilsynet har ingen innvendinger mot endringene i kapittel 3 som fastsetter prinsippene for avgiftssystemet

Avinor viser i sin høringsuttalelse til at de ikke har innvendinger til endringene i artikkel 8 angående utpeking av en utenlandsk aktør. Avinor viser til at endringene i artikkel 9 om funksjonelle luftromsblokker åpner for en bedre utnyttelse av luftrommet. Tidsfristen for etablering av luftromsblokker, innen 4. desember 2012, setter et sterkt press på alle involverte parter, både tjenesteytere og myndighetene. Vedrørende artikkel 15 viser Avinor til at det ikke lenger legges opp til et fullt "cost recovery" system, og at det heller ikke vil være lov til å kryss-subsidiere mellom underveistjenesten og tårntjenesten. Avinor er pålagt å drive tjeneste over hele landet, også hvor det er økonomisk svært ulønnsomt. Det er viktig at disse forhold tas med i betraktningen når det åpnes for at medlemsstatene kan velge å dekke et eventuelt underskudd med offentlige subsidier. Det forutsettes også at Avinor som sådan kan gjøre dette.

Meteorologisk institutt (MI) anfører at bestemmelsen om etablering av større luftromsblokker er utfordrende for de nasjonale meteorologiske instituttene som leverer flyværtjenester i Europa. Dersom Meteorologisk Institutt fortsatt skal ivareta den nasjonale flyværtjenesten etter full implementering, vil instituttet vurdere å inngå i fellesskap med andre aktuelle leverandører av værtjenester innen samme luftromsblokk. MI er fornøyd med at artikkel 9, vedrørende statenes rett til å utpeke leverandør av meteorologiske tjenester, beholdes uendret.

Forsvaret (Forsvarsstaben) påpeker at de har spesielle behov sammenlignet med sivil luftfart og at det ved gjennomføring av SES II, og da spesielt funksjonelle luftromsblokker (FAB), må sørges for at Forsvaret har adgang til treningsområder og kan drives effektivt, at det opprettes avtaler med tjenesteytere nasjonalt og i FAB som tar hensyn til Forsvarets operasjoner og behov for luftrom.

NHO Luftfart støtter i hovedsak prinsippene i artikkel 15.2 i tjenesteytingsforordningen om premissene for kryss-subsidiering innenfor flysikringstjenesten. De understreker likevel behovet for å synliggjøre det faktiske kostnadsgrunnlag for de tjenestene flyselskapene mottar. De uttaler at det er helt vesentlig for å ha reelle og konstruktive konsultasjonsordninger med selskapene, og at dette vil gi incentiver til en

kostnadseffektiv virksomhet. NHO Luftfart støtter intensjoner om å etablere klare incentivordninger for en mer effektiv og stabil tjenesteutøvelse, jf. artikkel 15.3. De viser til at slike ordninger må ha i seg klare økonomiske incentivordninger, og de oppfatter at regelverket gir rom for dette. NHO Luftfart oppfatter at artikkel 15a blant annet skal gi grunnlag for å finansiere prosjekter/infrastruktur på tvers av landegrenser, noe de gir sin støtte til. Dersom paragrafen også skal legitimere såkalt "pre-financing" er NHO Luftfart skeptisk til dette. De mener et slikt prinsipp også er i strid med ICAOs prinsipper for avgiftslegging.

SAS Gruppen har i sitt høringssvar uttalt at de ønsker at medlemsstatene gir Single European Sky høyeste prioritet og at de stiller seg positiv til forordning 1070/2009 med hensyn til forbedring av ytelse innen miljø og effektivitet. SAS motsetter seg imidlertid kraftfullt artikkel 15a om finansiering av felleseuropeiske prosjekter. De mener denne bør fjernes ettersom den strider mot ICAOs prinsipper samt Kommisjonens målsetting med SES, med hensyn til at avgifter skal fastsettes på et objektivt og åpent grunnlag basert på "users pay principle". SAS uttaler at de bare kan akseptere "pre financing" dersom det viser seg å være den mest effektive formen for finansiering. SAS er i prinsippet i mot all kryss-subsidiering ettersom det undergraver muligheten til åpen konkurranse og synliggjøring av kostnader. SAS mener bestemmelsene angående 'insentiver' må tydeliggjøres, for avklare hvordan luftromsbrukere (flyselskaper) skal kunne delta i ordninger med 'insentiver' uten at det fører til diskriminering.

Finansdepartementet har avgitt en generell høringsuttalelse som er gjengitt i EØS-notatet angående forordning 549/2004.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1070 Europaparlaments -og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments - og rådsforordning (EF) nr. 551/2004 om organisering og bruk av Det felles europeiske luftrom (luftromsforordningen) (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Dette EØS-notatet omhandler den delen av europaparlaments- og rådsforordning nr 1070/2009 av 21. oktober 2009 som endrer europaparlaments- og rådsforordning (EF) 551/2004 av 10. mars 2004 om organisering og bruk av Det felles europeiske luftrom (Luftromsforordningen). Dette EØS-notatet må leses sammen med de tre andre EØS-notatene som omhandler øvrige hovedrettsakter i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom: Forordning (EF) 549/2004 (rammeforordningen), forordning (EF) 550/2004 (tjenesteyterforordningen) og forordning (EF) 552/2004 (samvirkeforordningen).

For Post- og teletilsynet(PT) vil endringene ikke innebære omfattende konsekvenser, forutsatt at PT fortsatt vil stå for den endelige vurderingen av søknader og den formelle frekvenstildelingen nasjonalt." Det innføres en ny artikkel 3a om elektronisk luftfartsinformasjon, og artikkel 4 om luftromsklassifisering endres. Artikkel 6 om etablering av et europeisk rutenettverk er fullstendig omarbeidet og vesentlig utvidet. Artikkel 2 om skillet mellom nedre og øvre luftrom er strøket. Artikkel 5 er flyttet til forordning 550/2004 og vesentlig omarbeidet. Bestemmelsene i artikkel 9 om trafikkflytstyring er flyttet til artikkel 6.

Artikkel 1 i Luftromsforordningen fastslår at forordningen omhandler organisering og bruk av Det felles europeiske luftrommet innenfor virkeområdet av Rammeforordningen. Det er ikke gjort noen endringer i det geografiske virkeområdet.

Ny artikkel (Artikkel 3a) omhandler etablering av en database for luftfartsinformasjon som skal dekke hele EU-området. Innholdsmessig er denne bestemmelsen i stor grad flyttet fra artikkel 3, men med den forskjell at det ikke lenger er tale om å etablere en felles publikasjon for EU. Hensikten er nå å sikre at alle aktører innenfor flysikringsvirksomheten til enhver tid har oppdatert og rettidig kvalitetsinformasjon.

Informasjonen som legges inn i databasen vil omfatte luftfartsinformasjon, meteorologisk informasjon og informasjon om trafikkflytledelse.

Iht. den reviderte artikkel 4 skal Kommisjonen vedta implementeringsregelverk basert på ICAO standarder og anbefalt praksis som omhandler "rules of the air" (trafikkregler for luftfarten), og som faller innenfor rammen av Luftromsforordningen. Videre skal Kommisjonen vedta implementeringsregelverk som harmoniserer anvendelsen av ICAOs luftromsklassifikasjon innenfor virkeområdet til SES.

Artikkel 6 er helt omarbeidet og omfatter nå både nettverksstyring og utforming av nettverket (Air Traffic Management (ATM) Network) samt trafikkflytstyring (Air Traffic Flow Management - AFTM). Målsettingen er at nettverkstyring skal gi en optimal bruk av luftrommet og at brukerne kan benytte de ønskede ruteføringer. Videre skal man sikre maksimal tilgang til luftrommet og flysikringstjenester for brukerne.

For å oppnå disse målsettingene fastsettes det i forordingen at det skal etableres følgende sentraliserte funksjoner:
- Utforming av et europeisk rutenettverk,
- koordinering av bruken av luftrommet,
- koordinering og allokering avbegrensede ressurser, spesielt når det gjelder radiofrekvenser og radartransponderkoder.
- I tillegg kan det utføres tilleggsfunksjoner i 'ATM Network', spesielt systemomfattende formidling av informasjon.

Dette innebærer at disse oppgavene er omfattet av 'Fellesskapskompetansen' i EU; dvs. at de er underlagt EUs regelverkskompetanse.

Iht. forordningen skal Kommisjonen vedta implementeringsregelverk angående den konkrete gjennomføringen av disse bestemmelsene. Det skal bl.a. utarbeides regelverk angående harmonisert frekvensstyring og for etablering av en sentral funksjon for utnyttelse av frekvensbånd for å understøtte det europeiske luftfartsnettverk. Gjennomføringen av disse oppgavene må for øvrig koordineres med militære myndigheter iht. prinsippene for 'fleksibel bruk av luftrommet'. (Det er vedtatt et eget implementeringsregelverk for dette formålet, Kommisjonsforordning 2150/2005.)

Ifølge artikkel 6.2 kan EU gi EUROCONTROL - eller en annen kompetent og uavhengig instans - i oppdrag å utføre oppgavene knyttet til nettverkstyring og utforming etter å ha konsultert Single Sky-komitéen. På grunnlag av EUROCONTROLs ekspertise på dette saksområdet er det grunn til å tro at denne instansen får oppgaven. Inn- og utflygingsprosedyrer og luftromsorganisering rundt flyplasser forblir et nasjonalt / regionalt ansvar. Utøvelsen av disse oppgavene skal ta hensyn til trafikkbehov og kompleksitet etter konsultering av luftromsbrukere.

Artikkel 6.6 - 6.9 inneholder bestemmelser om trafikkflytledelse, som i stor grad inneholder det samme som tidligere artikkel 9. Et nytt element er at medlemsstatene skal tildele EUROCONTROL eller en annen kompetent instans oppgaven med å utføre europeisk trafikkflytledelse. Men det skal vedtas implementeringsregelverk som bl.a. skal sikre at dette foregår på en upartisk og kostnadseffektiv måte. (Det er allerede utarbeidet et første implementeringsregelverk for ATFM i samsvar med den reviderte artikkel 6. Det er vedtatt som Kommisjonsforordning 255/2010 av 25. mars 2010. Rettsakten vil bli omtalt i et eget EØS-notat.)

Merknader

De fire grunnleggende rettsaktene i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom er tatt inn i EØS-avtalen. EØS-komitébeslutningen angående denne lovgivingspakken ble lagt frem for Stortinget ved Stortingsproposisjon nr. 87 for 2005-2006. Rettsaktene er implementert i norsk rett gjennom forskrift vedtatt av Samferdselsdepartementet 26. januar 2007, nr. 99. Forordning 1070/2009 kan tas inn i norsk rett ved å vedta en endringsforskrift. Det er ikke identifisert elementer i endringsforordningen 1070/2009 som innebærer at man må gjennomføre lovendringer for å kunne implementere dem i norsk rett. Men

saken er av en slik karakter at den vil bli lagt frem for Stortinget i form av en Stortingsproposisjon, på samme måte som den opprinnelige lovgivingspakken.

Som følge av endringene i artikkel 6 (dvs. at EU overtar ansvaret for nettverksdesign og styring av begrensede ressurser, spesielt fordeling av frekvenser og radio transponderkoder) kan Norge miste noe av sin påvirkningsmulighet i slike spørsmål.

Det er så langt ikke identifisert vesentlige økonomiske konsekvenser for berørte parter i Norge. Målsettingen med endringene i forordning 551/2004 er å bidra til effektivisering, hvilket vil være positivt for luftromsbrukerne og for samfunnet som sådan. Endringer i utformingen av ruteføringer m.v. på europeisk nivå kan bl.a. få konsekvenser for ruteføringen på strekningen mellom Sør-Norge og Nord-Norge. Dette kan gjøre det nødvendig med et tettere og mer formalisert samarbeid mellom norsk, svensk og finsk tjenesteutøver om denne trafikken. Det vises i den forbindelse til planene om en nordisk-baltisk funksjonell luftromsblokk (NEFAB), jfr. omtale i EØS-notat om revidert forordning 550/2004 (tjenesteyterforordningen).

Det synes imidlertid at det vil påløpe kostnader ifm etablering av elektroniske systemer for dataoverføring og datalagring. (Jfr. artikkel 3a.) Mer presis angivelse av konsekvensene kan vanskelig angis så lenge det ikke foreligger implementeringsregelverk. Det forutsettes at eventuelle adm./øk. konsekvenser for offentlige virksomheter dekkes innenfor deres gjeldende budsjettrammer.

I hht. den reviderte rettsakten skal EU-Kommisjonen utarbeide og vedta en rekke nye implementeringsregelverk. Det er ikke fastsatt noen formell tidsfrist for dette, men ifølge planverket for implementeringen av SES II skal følgende vedtas i første halvår 2011:
- Rutedesignfunksjonen,
- Koordineringsplaner for frekvenser,
- Forvaltningsfunksjon for (radar)transponderkoder,
- Videre utvikling av trafikkflytkontrollen.

Dessuten skal EUs formelle utpeking av en "Network Manager" skje i 2011.
Det vil bli utarbeidet egne EØS-notater om disse rettsaktene når det foreligger forslag.

Sakkyndige instansers merknader

Forordningen har vært vurdert av **Luftfartstilsynet**, som peker på at iht. ny artikkel 3a skal det etableres en elektronisk informasjonsinfrastruktur som skal sikre nøyaktig kvalitetsinformasjon til alle brukere, uten at det er gitt noen begrensninger om at dette kun gjelder øvre luftrom. Det er usikkert hvilke deler av den nasjonale AIP som vil bli "overtatt" av publikasjonen for luftromsinformasjon (AIP) for det felleseuropeiske området. Den nasjonale AIP vil imidlertid bestå og opplysningene som finnes der vil også kunne gjengis i den europeiske elektroniske portalen.

Avinor mener at konsekvensene av bestemmelsen om nettverksfunksjoner (artikkel 6) synes noe uklare ennå. Avinor utfører tjenester som kan bli påvirket av nye krav til effektivisering av luftrom og rutestruktur, koordinering og fordeling av radiofrekvenser og radartransponderkoder og rådgiving ifm. implementering og infrastruktur som følge av SESAR. Dette vil kunne utløse behov for investeringer, men det er ikke mulig å konkretisere dette i nåværende fase. Det antas at eventuelle slike konsekvenser blir klargjort når funksjonen som "Network manager" (jfr. artikkel 6.2) blir opprettet og implementeringsregelverk knyttet til denne oppgaven er utarbeidet.

En felles europeisk database for luftfartsinformasjon vil kunne overta det arbeidet som de nasjonale tjenesteyterne utfører, og således medføre en besparelse i arbeidsmengde. Likevel vil dataene uansett måtte samles og systematiseres nasjonalt før overføring til den europeiske databasen, så arbeid med dette vil de nasjonale tjenesteyterne fortsatt ha. I Norge ytes slik luftfartsinformasjon idag ved at tjenesteyter (Avinor) drifter AIP Norge (Aeronautical Information Publication), som er en publikasjon som inneholder praktiske opplysninger for flyging i Norge. En foreløpig vurdering hos Avinor tyder på dette ikke vil ha noen vesentlig administrative eller økonomiske konsekvenser for dem.

Forsvaret (Forsvarsstaben) har pekt på viktigheten av å forstå Forsvarets ulike behov for å kunne praktisere prinsippet om 'fleksibel bruk av luftrommet' på en effektiv og god måte. Enkelte av Forsvarets oppgaver krever at de av og til får prioritet over annen flytrafikk når det gjelder tilgang på tjenester og luftrom.

Post- og teletilsynet uttaler at for dem vil endringene ikke innebære omfattende konsekvenser, forutsatt at PT fortsatt vil stå for den endelige vurderingen av søknader og den formelle frekvenstildelingen nasjonalt.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

32009 R 1070 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1070/2009 av 21. oktober 2009 om endring av europaparlaments -og rådsforordning (EF) nr. 552/2004 om samvirkningsevnen i Det europeiske nett for styring av lufttrafikken (samvirkningsforordning) (vedlegg XIII kap VI SD)

Sammendrag av innhold

Dette EØS-notatet omhandler den delen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) 552/2004 av 10. mars 2004 om samvirkningsevnen i Det europeiske nett for styring av lufttrafikken (samvirkningsforordningen). EØS-notatet må leses sammen med de tre andre EØS-notatene som omhandler øvrige europaparlaments- og rådsforordninger i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom som forordning 1070/2009 innfører endringer i: Forordning (EF) 549/2004 (rammeforordningen), forordning (EF) 550/2004 (tjenesteyterforordningen), og forordning (EF) 551/2004 (luftromsforordningen).

Revisjonen av lovgivingspakken berører denne rettsakten kun i mindre grad.
I artikkel 10 om overgangordninger er det tatt inn en ny paragraf 2a, som gir medlemsstatene mulighet til å erklære at systemer og komponenter i *Det europeiske nett for styring av lufttrafikken (EATMN),* som er i bruk i vedkommende medlemsstat, samsvarer med de 'Grunnleggende krav' (Essential Requirements) som er tatt inn vedlegget til rettsakten. På den måten kan medlemsstatene velge å unnta komponenter og systemer fra den normale verifikasjonsprosedyren fastsatt i rettsakten, i artikkel 5 og 6. (Ifølge hovedreglen skal slik verifikasjon foreligge innen 20. april 2011.)

Det er også foretatt noen endringer i de 'Grunnleggende krav'. Bl.a. er miljømålsettinger tatt inn som et nytt element, samt henvisninger til 'European ATM Master Plan' knyttet til SESAR. SESAR (Single European Sky ATM Research) er et prosjekt for teknologiutvikling knyttet til Det felles europeiske luftrom (SES). Denne Master Planen bygger på resultatet av Definisjonsfasen i SESAR, og er et arbeidsprogram for implementering av den teknologiske utviklingen som SESAR skal gi grunnlaget for. Det er fastsatt overordnede politiske målsettinger for fremtidig effektivitet, kapasitet, kostnadseffektivitet, sikkerhet og miljøeffekter av lufttrafikkstyringssystemet med en tidshorisont frem til 2020-2025.

Som følge av at Det europeiske flysikkerhetsbyrået, EASA, har fått utvidet sitt ansvarsområde til å omfatte flysikringsfeltet (lufttrafikkstyring og -navigasjon) er det tatt inn en ny bestemmelse (artikkel 6a) om at komponenter og systemer som er sertifisert i henhold til EASA-forordningen skal anses å oppfylle kravene i Samvirkeforordningen.

Merknader

De fire grunnleggende rettsaktene i lovgivingspakken om Det felles europeiske luftrom er tatt inn i EØS-avtalen. EØS-komitébeslutningen angående denne lovgivingspakken ble lagt frem for Stortinget ved Stortingsproposisjon nr. 87 for 2005-2006. Rettsaktene er implementert i norsk rett gjennom forskrift vedtatt av Samferdselsdepartementet 26. januar 2007 nr. 99 om etablering av et felles europeisk luftrom.

Forordning 1070/2009 kan tas inn i norsk rett ved å vedta en endringsforskrift. Det er ikke identifisert elementer i endringsforordningen 1070/2009 som innebærer at man må gjennomføre lovendringer for å kunne implementere dem i norsk rett. Men saken er av en slik karakter at den vil bli lagt frem for Stortinget i form av en Stortingsproposisjon, på samme måte som den opprinnelige lovgivingspakken.

Der er så langt ikke identifisert vesentlige økonomiske konsekvenser for berørte parter i Norge. Imidlertid vil gjennomføringen av den omtalte ATM Master Plan på lenger sikt innebære store investeringer for berørte instanser, særlig tjenesteleverandører og brukere av flysikringstjenestene (flyselskaper m.v.). Endringene vil i noen grad også innebære økonomiske konsekvenser for Luftfartstilsynet.

Sakkyndige instansers merknader

Ingen av høringsinstansene hadde spesifikke bemerkninger knyttet til endringene av samvirkeforordningen.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XIV Konkurranserelger

32008 L 0063 Kommisjonsdirektiv 2008/63/EF av 20. juni 2008 om konkurranse i markedene for terminalutstyr (vedlegg XIV SD)

Sammendrag av innhold

Formålet med direktivet er å sikre konkurranse i markedene for terminalutstyr som tilknyttes offentlig telenett (elektroniske kommunikasjonsnett). Tidligere var telekommunikasjonstjenester i alle medlemsslandene helt eller delvis statsmonopol. Disse ble tildelt særlige eller eksklusive rettigheter til å etablere og drive nett og levere tjenester i dette nettet. Rettighetene omfattet ikke bare levering av tjenester i form av bruk av nettet, men også levering av terminalutstyr tilknyttet dette nettet. Det har skjedd en betydelig teknologisk utvikling av nettene siden den gang, og utviklingen har vært særlig tydelig på området for terminalutstyr. Utviklingen av forskjellige terminaltyper gjør det nødvendig at brukerne fritt kan velge terminalutstyr. På denne bakgrunn har statene revidert ordningen med særlige eller eksklusive rettigheter.

De eksklusive og særlige rettighetene medfører at den frie bevegeligheten for terminalutstyr begrenses. Slike eksklusive eller særlige rettigheter er ordninger med samme virkning som kvantitative restriksjoner, som er uforenelige med artikkel 28 i EF-traktaten. De særlige eller eksklusive rettighetene med hensyn til terminalutstyr, utøves på en slik måte at de i praksis stiller utstyr fra andre medlemsstater dårligere ved å hindre at brukerne fritt kan velge det utstyret de har bruk for, ut fra pris og kvalitet, uansett hvor de kommer fra. Det er derfor nødvendig å avskaffe alle eksisterende særrettigheter i forbindelse med terminalutstyr.

Eksistensen av særlige og eksklusive rettigheter bryter videre med EF-traktatens konkurranseregler. Særlige eller eksklusive rettigheter med hensyn til import og salg av terminalutstyr medfører at det oppstår en situasjon som er uforenelig med artikkel 3 litra g) i traktaten. Denne bestemmelsen slår fast at det skal gjennomføres ordninger som sikrer at konkurransen innenfor det indre marked ikke vris og at det foreligger effektiv konkurranse. Slike eksklusive rettigheter anses videre uforenelige med artikkel 82 i EF-traktaten. Medlemsstatene skal derfor sikre at alle eksklusive rettigheter tilbaketrekkes. Direktivet slår fast at alle økonomiske operatører skal ha rett til å importere, markedsføre, tilknytte, sette i drift og vedlikeholde terminalutstyr.

For å gi brukerne mulighet til å benytte det terminalutstyr de ønsker, er det nødvendig å kjenne og beskrive karakteristika for grenseflaten til det offentlige nettet som terminalutstyret skal tilknyttes. Direktivet pålegger derfor medlemsstatene å kontrollere at disse karakteristika offentliggjøres og at grensesnittpunktene til det offentlige nett gjøres tilgjengelig for brukerne av terminalutstyr.

Det er en forutsetning for å kunne selge terminalutstyr, at produsentene vet hvilke tekniske spesifikasjoner produktene deres skal oppfylle. Alle spesifikasjonene for terminalutstyr skal derfor være formalisert og offentliggjort. Utkast til disse tekniske spesifikasjonene skal notifiseres til Kommisjonen i henhold til direktiv 98/34/EF. Kontrollen med spesifikasjonene skal utføres av et organ som er uavhengig av offentlige eller private foretak som tilbyr utstyr eller tjenester i telekommunikasjonssektoren (dvs. aktører/konkurrenter i markedet for terminalutstyr). På den måten sikrer man en transparent, objektiv og ikke-diskriminerende anvendelse av de tekniske spesifikasjonene, samtidig som man unngår åpenbare interessekonflikter.

Merknader

Direktiv 2008/63/EF er en kodifisert utgave av direktivene 1988/301/EF og 94/46/EF og inneholder ingen nye bestemmelser.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.

Vedlegg XX Miljø

Kapittel I Generelt

32009 R 0443 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 443/2009 av 23. april 2009 om fastsettelse av utslippskrav for nye personbiler (vedlegg XX kap I SD)

Sammendrag av innhold

Kommisjonen vedtok 19. desember 2007 et forslag til krav om å redusere gjennomsnittlige CO_2-utslipp fra nyregistrerte personbiler til 130 g/km med motortekniske tiltak innen 2012. Andre tiltak rettet mot energieffektivisering av blant annet dekk og airconditionsystemer i tillegg til økt bruk av biodrivstoff skal redusere utslippene med ytterligere 10 g/km til gjennomsnittlig 120 g/km. Dagens CO_2-utslipp er på gjennomsnittlig 160 g/km i EU.

EU-parlamentet og Rådet vedtok forordningen med mindre justeringer 23. april 2009.

EU satte i 1995 et mål om å redusere utslipp av CO_2 fra nye biler til 120 g/km innen 2012. Dette tilsvarer drivstofforbruk på 4,5 liter per 100 km for dieselkjøretøy og 5 liter per 100 km for bensinkjøretøy. EU-kommisjonens strategi var fra 1995 først og fremst basert på frivillige avtaler med bilindustrien, som innebar at bilindustrien gradvis skulle forbedre drivstoffeffektiviteten til nye kjøretøy. Avtalen fra 1998 mellom ACEA (EUs Automobile Manyfacturers Association) og kommisjonen innebar at bilprodusenter skulle nå et mål om maksimalt CO_2-utslipp på 140 g/km innen 2008. Japanske og koreanske bilprodusenter skrev under på en lignende avtale for 2009. Bilprodusenter har forbedret energieffektiviteten fra nye biler, men ikke nok til å nå målet om 140 g/km innen 2008. Utslippene ble redusert fra 186 g/km i 1995 til 163 g/km i 2004. På bakgrunn av dette konkluderte EU-kommisjonen med at frivillige avtaler ikke var nok til å nå målsetningen om maksimalt CO_2-utslipp på 120 g/km innen 2012.

Kommisjonen presenterte en ny strategi for å nå målsetningen om maksimalt CO_2-utslipp på 120 g/km innen 2012, 7. februar 2007. Her ble forslaget om bindende utslippsmål presentert for første gang. Rådet og parlamentet behandlet forslaget i løpet av 2007, og tilbakemeldingene til Kommisjonen var positive.

Kommisjonen foreslo å vedta en forordning som regulerer hvor mye CO_2-utslipp bilprodusentenes gjennomsnittsbil kan slippe ut i forhold til gjennomsnittsvekten på bilene de produserer. Målet relaterer seg derfor til det gjennomsnittlige nybilsalget for hver bilprodusent for hvert kalenderår. Formelen som benyttes i beregningen er: Tillatt spesifikt CO_2-utslipp = 130 + a*(M-M0), der a = 0,0457, M er bilens masse i kg og M0 er 1289 (gjennomsnittsmassen til dagens personbiler som selges). Dette innebærer at produsenter av tyngre biler tillates å ha noe høyere gjennomsnittsutslipp enn produsentene av lettere biler, men tyngre biler må energieffektiviseres betydelig mer enn lettere biler. Ut fra dagens situasjon må alle bilprodusentene redusere gjennomsnittsutslippene betydelig. Bilprodusentene kan organisere seg i ”bilpool” med andre produsenter for å møte forpliktelsene i fellesskap. Spesialtilpassede kjøretøy omfattes ikke av ordningen. Det er i tillegg unntak for små bilprodusenter som produserer færre enn 10 000 biler årlig. Disse produsentene kan be Kommisjonen sette et individuelt mål. Produsentene som ikke når den bindende målsetningen må betale bøter, og Kommisjonen foreslår at bøtene skal gå inn på EUs budsjett. Bøtene beregnes ut fra følgende formel:Bot = Antall gram over kravet på 130 g/km * antall nyregistrerte biler fra produsenten * 20 euro i 2012. Boten øker til 30 euro i 2013, 60 euro i 2014 og 95 euro i 2015 og påfølgende år.

Forslaget skapte sterke reaksjoner både internt i Kommisjonen, mellom EU-organene og hos industrien i de ulike medlemslandene. De sterkeste reaksjonene har kommet fra den tyske og engelske bilindustrien som produserer store, tunge biler med høye utslipp. Strategiforslaget fra februar 2007 ble utsatt i to omganger etter sterkt press, fra særlig den tyske bilindustrien. Av medlemslandene er det spesielt Tyskland, som har markert seg som en sterk motstander mot forslaget, bl.a. gjennom uttalelser i tyske medier om at Kommisjonen fører en industripolitikk som ikke samsvarer med Tysklands interesser.

På bakgrunn av de sterke reaksjonene forslaget skapte, ble det inngått et kompromiss mellom EP og Rådet om at det nye kravet til reduksjon av CO_2-utslipp fra biler, som skal skje ved hjelp av kjøretøytekniske tiltak blir gradvis innfaset fra 2012 til 2015, slik at 65 % av nybilparken skal ha utslipp på maksimalt 130 g/km i 2012, stigende til 75% av nybilparken i 2013, 80% i 2014 og 100% i 2015. Videre blir det foreslått et langsiktig mål for utslipp fra nye biler på 95 g/km innen 2020.

Status

Rettsakten er under vurdering i EØS/EFTA-landene.